Kerényi-Nagy Viktor

A Történelmi Magyarország területén élő őshonos, idegenhonos és kultúr-reliktum rózsák kismonográfiája

A small monograph of autochton, allochton and cultur-relict roses of Historical Hungary

2012

Tab. 35. *Rosa polyacantha* (BORBÁS) H. BRAUN

Tab. 36. *Rosa gutensteinensis* J. JACQ.

Kerényi-Nagy Viktor

A Történelmi Magyarország területén élő őshonos, idegenhonos és kultúr-reliktum rózsák kismonográfiája

A small monograph of autochton, allochton and cultur-relict roses of Historical Hungary

2012

Lektorálta:

Dr. BARTHA DÉNES
egyetemi tanár

Dr. BORHIDI ATTILA
akadémikus

Dr. FACSAR GÉZA
ny. egyetemi docens

Dr. NAGY JÓZSEF
egyetemi adjunktus

Dr. PÓCS TAMÁS
akadémikus

Fordítók:

SZTUPÁK MÁRTON

NAGY VERONIKA ANNA

ISBN 978-963-334-062-2

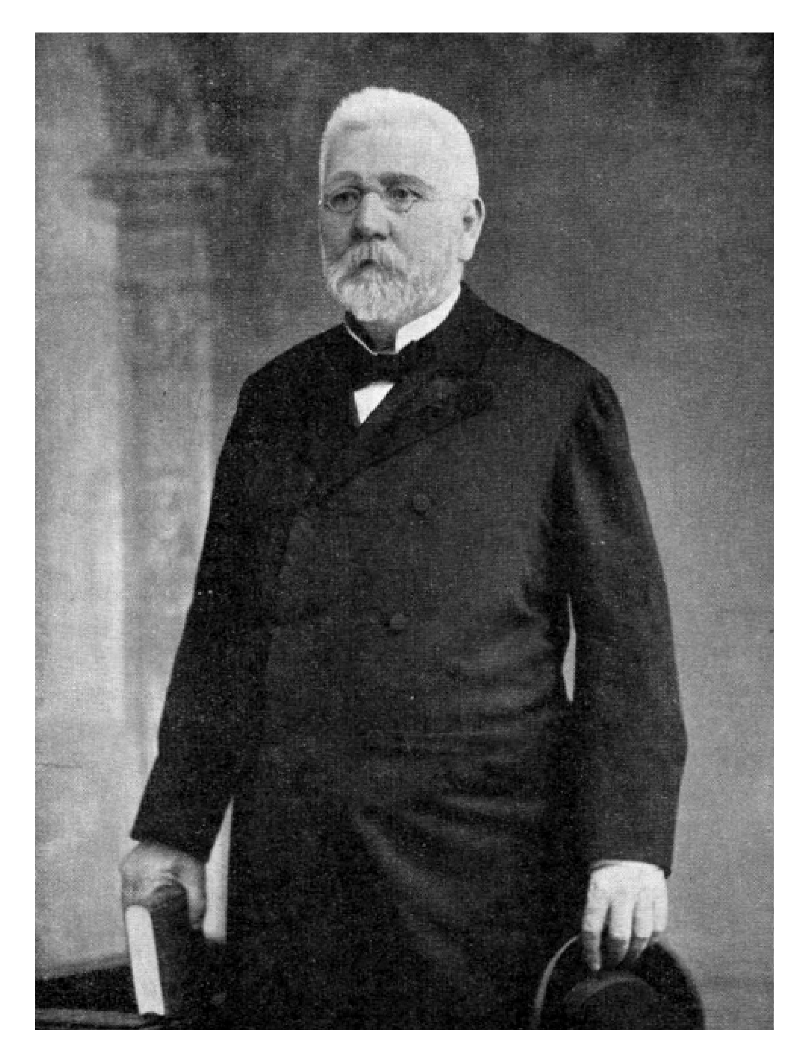
A kutatást a TÁMOP–4.2.1/B-09/1/KONV–2010–0006 „Szellemi, szervezeti és K+F infrastruktúra fejlesztés a Nyugat-magyarországi Egyetemen” pályázat támogatta.

Készült 300 példányban.

Címlapon / On title-page:

Rosa gizellae **BORBÁS var.** ***neogradensis*** **(BORBÁS) KERÉNYI-NAGY**
Dévényújfalu: Homokhegy – Devínska Nová Ves: Sandberg
(fotó: Kerényi-Nagy)

Borbás Vince örök emlékére!

Deétéri BORBÁS VINCE
*** Ipolylitke, 1844. július 29. — † Kolozsvár, 1905. július 7.**

„Régóta folyik a vita, vajon milyen bokor „lángolt" a Sínai-hegyen, … A láng az Úr megjelenésének független jele volt-e, vagy a Teremtő felhasználta a természet adta lehetőségeket is az eseménynél? […] A csipkebokor lángja nem alszik ki, a növény mégsem ég el, mert az Úr jelenléte élteti. Nála nem lehet megsemmisülni, Ő felemel és magához vonz. Jelenléte életünk folyamán annál inkább válik megtapasztalhatóvá, minél inkább döntöttünk Mellette és minél jobban átadtuk Neki magunkat. A megtért embert Isten Lelke vezeti, aki felelős munkára hívja, küldetést ad neki, apostoli lelkületet alakít ki benne, amelyért azonban naponta meg kell mászni a hegyet és új fáklyát gyújtani az Úr jelenlétének soha ki nem alvó lángjából." [KERESZTY Z. (1998): „Nézzétek a mező liliomait…" — Bibliai növények a hit és a tudomány fényében, pp. 151–152.]

Tartalom / Contents

Kedves Olvasó! 8
Lectori benevolo salutem! 9
A hazai rhodológiai kutatás múltja Clusiustól napjainkig 10
A *Rosa* nemzetség taxonómiai helyzete 12
A *Rosa* nemzetség általános jellemzői 15
A rózsataxonok rendszerezése (osztályozása) / The classification of the rose taxa 16
Osztályozás / Classification 17
Morfológia, alkalmazott szakkifejezések 19
Taxonómiai felfogás 21
Szaporodásbiológia 24
A rózsák ökológiai igényei 29
Az őshonos rózsák kertészeti jelentősége 29
A határozás menete 31
Rózsák határozását segítő bélyegkomplexek /Help to the rose-determination of stampscomplecs of roses 33
Határozókulcsok / Determination keys 39
Szekciók és alszekciók határozókulcsai 40
Determination keys for the sections and subsections 42
Őshonos fajok és kisfajok határozókulcsai 46
The determination keys of autochton and allochton roses 54
Őshonos fajok, kisfajok és hibridek, illetve idegenhonos fajok és hibridek részletes határozókulcsa 61
Deatiled determination keys of autochton species, microspecies, hybrids and allochton species and hybrids 75
Rózsafajok ismertetése / Description of rose-species 90
Sect. *Synstylae* DC. – Oszlopos bibeszálú (Forrt bibeszárú) rózsák serege 91
1. *Rosa arvensis* HUDS. – Erdei rózsa 92
A. *Rosa multiflora* THUNB. - Sokvirágú rózsa 94
2. *Rosa sempervirens* L. – Örökzöld rózsa 96
3. *Rosa stylosa* DESV. – Oszlopos rózsa 98
Sect. *Pimpinellifoliae* DC. – Jajrózsák (Apró levelű rózsák) serege 101
4. *Rosa spinosissima* L. – Jajrózsa 102
5. *Rosa myriacantha* DC. – Mirigyes-jajrózsa 104
B. *Rosa rugosa* THUNB. – Japán rózsa 106
Sect. *Cinnamomeae* DC. – Fahéjrózsák serege 109
C. *Rosa blanda* AIT. – Hudson-rózsa 110
6. *Rosa glauca* POURR. – Piroslevelű rózsa 112
7. *Rosa gutensteinensis* J. JACQ. – Gutensteini rózsa 114
D. *Rosa majalis* HERRM. – Májusi, fahéj rózsa 116
8. *Rosa pendulina* L. – Havasalji rózsa 118
9. *Rosa agnesii* KERÉNYI-NAGY – Ágnes-rózsa 120
Sect. *Luteae* CRÉP. – Sárga rózsák serege 122
E. *Rosa foetida* HERRM. – Büdös rózsa 122
Sect. *Gallicanae* DC. – Parlagi (Nagyszirmú) rózsák serege 124
10. *Rosa gallica* L. – Parlagi rózsa 124
Sect. *Glandulosae* CRÉP. – Nagylevelű rózsák 126
11. („10×36”) *Rosa jundzillii* BESSER – Nagylevelű rózsa 126
Sect. *Tomentosae* DÉSÉGL. – Molyhos rózsák 129
Rosa umbelliflora SW. 12. *Rosa tomentosa* SM. – Molyhos rózsa 129
12. *Rosa tomentosa* SM. – Molyhos rózsa 130
13. *Rosa kitaibelii* BORBÁS – Kitaibel-rózsa 132
14. *Rosa sherardii* DAVIES – Sherard-rózsa 134
15. *Rosa floccida* DÉSÉGL. – Pelyhes-vesszős rózsa 136
16. *Rosa umbelliflora* SW. – Ernyős rózsa 138
Sect. *Villosae* CRÉPIN – Gyapjas rózsák serege 141

17. *Rosa villosa* L. – Gyapjas rózsa 142
18. *Rosa ciliato-petala* BESS. – Mirigyes szirmú, szentendrei rózsa 144
19. *Rosa velebitica* (BORBÁS ex H. BRAUN) DEGEN – Velebiti rózsa 146
20. *Rosa coziae* NYÁRÁDY – Kóziai rózsa 148
Sect. Rubiginosae DC. – Mirigyes (Rozsdás) levélkéjű rózsák 150
Subsect. *Rubiginosae* 151
21. *Rosa rubiginosa* L. – Rozsdás rózsa 152
22. *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BR. – Zágrábi rózsa 154
22×23. *Rosa* × *barthae* KERÉNYI-NAGY – Bartha-rózsa 156
23. *Rosa zalana* WIESB. – Zalai rózsa 158
Subsect. *Micranthae* × Subsect. *Rubiginosae* 160
21×24. *Rosa* × *bigeneris* DUFF. – Kisvirágú rozsdás rózsa 160
Subsect. *Micranthae* CRÉPIN 163
24. *Rosa micrantha* BORRER ex SM. – Kisvirágú rózsa 164
25. *Rosa pocsii* KERÉNYI-NAGY – Pócs-rózsa 166
Subsect. *Sepiaceae* CRÉPIN 169
26. *Rosa agrestis* SAVI – Mezei rózsa 170
27. *Rosa albiflora* OPIZ – Fehérvirágú, molyhos mezei rózsa 172
28. *Rosa bohemica* H. BRAUN – Bohémiai rózsa 174
29. *Rosa gizellae* BORBÁS – Gizella-rózsa 176
30. *Rosa hungarica* A. KERNER – Magyar rózsa 178
31. *Rosa facsarii* KERÉNYI-NAGY – Facsar-rózsa 180
32. *Rosa polyacantha* (BORBÁS) H. BR.– Soktüskés, illír rózsa 182
33. *Rosa inodora* FR. – Elliptikus vagy illattalan rózsa 184
34. *Rosa veronikae* KERÉNYI-NAGY – Veronika-rózsa 186
35. *Rosa beytei* BORBÁS – Beythe-rózsa 188
Sect. *Caninae* DC. – Ebrózsák (Csipkerózsák) serege 191
36. *Rosa canina* L. – Gyepű rózsa 192
37. *Rosa corymbifera* BORKH. – Berki rózsa 194
38. *Rosa dumalis* BECHST. – Szürke rózsa 196
39. *Rosa caesia* SM. – Keménylevelű rózsa 198
36×38. *Rosa subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH. – Hamis gyepűrózsa 200
37×39. *Rosa subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH. – Hamis dombirózsa 202
Sect. *Gallicanae* DC. ×*Sect. Rubiginosae* 204
10×26. *Rosa* × *borbasiana* H. BRAUN – Borbás-rózsa 204
10×33. *Rosa* × *infesta* KMET – Támadó, fenyegető rózsa 206
10×23. *Rosa* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY – Pomázi rózsa 208
Sect. *Gallicanae* × Sect. *Synstylae* 210
1×10. *Rosa* × *polliniana* SPR. – Pollin-rózsa 210
Sect. *Gallicanae* × Sect. *Caninae* (kultúr evolúció) 212
F. *Rosa* × *centifolia* L. – Százszirmú rózsa 212
G. *Rosa* × *damascena* MILL. – Damaszkuszi rózsa 214
H. *Rosa* × *alba* L. – Fehér rózsa 216
Sect. *Gallicanae* × Sect. *Cinnamomeae* 218
I. *Rosa* × *turbinata* AIT. – Cövekes vagy frankfurti rózsa 218
Sect. *Gallicanae* DC. × Sect. *Caninae* (spontán evolúció) 220
10×36. *Rosa* × *kosinsciana* BESSER – Kosińsci-rózsa 220
10×37. *Rosa* × *collina* JACQ. – Dombi rózsa 222
10×38. *Rosa* × *victoria-hungarorum* BORBÁS – Győztes-Magyarország-rózsa 224
Sect. *Gallicanae* × Sect *Tomentosae* 226
10×12. *Rosa* × *terebinthinacea* BESSER – Terpentinillatú rózsa 226
Sect. *Gallicanae* × Sect *Glandulosae* 226
10×11. *Rosa* × *speciosa* DÉSÉGL. – Szép, csinos rózsa 228
Sect. *Glandulosae* × Sect *Caninae* 226
40. (? 11× ?39) *Rosa kmetiana* BORBÁS – Kmet'-rózsa 230
11×39. *Rosa* × *budensis* BORBÁS – Budai rózsa 232
Sect. *Caninae* × Sect *Synstylae* 226

1×38(39). *Rosa* × *matraensis* BORBÁS – Mátrai rózsa....234
Sect. *Caninae* × Sect. *Cinnamomeae*....236
37×8. *Rosa* × *margittaiana* SABRANSKY ex MARGITTAI – Margittai-rózsa....236
Sect. *Caninae* × Sect. *Rubiginosae*....238
36×26. *Rosa* × *belgradensis* PANČIĆ – Nándorfehérvári rózsa....238
36×23. *Rosa* × *borhidiana* KERÉNY-NAGY – Borhidi-rózsa....240
Sect. *Cinnamomeae* × Sect. *Pimpinellifoliae*....242
1×4. *Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT. – Visszás, visszafordult rózsa....242
Sect. *Tomentosae* × Sect. *Pimpinellifoliae*....244
4×12. *Rosa* × *braunii* J. B. KELLER – Braun-rózsa....244
Sect. *Tomentosae* × Sect. *Cinnamomeae*....246
8×12. *Rosa* × *spinulifolia* DÉM. – Töviskés levelű rózsa....246
Természetvédelmi vonatkozások – Nature conservation....248
A szerző által korábban leírt vagy revideált taxonok listája / The author had previously described or revised list of taxa....253
Köszönetnyilvánítás / Acknowledgments....254
A Történelmi Magyarországhoz kötődő rózsakutatók (rhodológusok) / The autor (rhodologists) of the rose taxa from Historic Hungary....255
A Történelmi Magyarország területéről leírt rózsataxonok eredeti lelőhelyei / Original places of discovery of rose taxa described from the Historic Hungary....260
Típusanyagok és revideálásuk / Types material and revisions....295
Taxa nova, status novi et combinationes novae / New taxa, new status and new combinations....315
Rosa agnesii KERÉNYI-NAGY, spec. nov....315
Rosa × *barthae* KERÉNYI-NAGY, nothospec. nov....318
Rosa × *braunii* J. B. KELLER nothomorpha *feichtingerii* KERÉNYI-NAGY et J. NAGY, nm. nov....322
Rosa bohemica H. BRAUN var. *annae* MARGITTAI ex KERÉNYI-NAGY, var. nov....324
Rosa × *borhidiana* KERÉNY-NAGY, nothospec. nov....326
Rosa caesia FRIES var. *agnata* KMEŤ ex KERÉNYI-NAGY, var. nov....329
Rosa gallica L. var. *irregularis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY, var. nov....331
Rosa hungarica A. KERNER var. *boehmii* KERÉNYI-NAGY, var. nov....333
Rosa pocsii KERÉNYI-NAGY, spec. nov....335
Rosa × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY, nothospec. nov....337
Rosa veronikae KERÉNYI-NAGY spec. nov....340
Rosa zalana WIESB. var. *zempleniensis* MARGITTAI ex KERÉNYI-NAGY, var. nov....343
A Történelmi Magyarország területét érintő rózsa irodalom / In the field of the literature of the roses in the Historical Hungary....350
Etimológia (Etimology)....350
Florisztika (Floristic)....350
Genetika (Genetic)....382
Gyógyászati és gyümölcsészeti kutatás (Medicinplants and fruit-research)....383
Határozó kulcsok, rajzok és elterjedések (Determination keys, drafts and distribution)....385
Kertészet: alkalmazás, szaporítás, kórokozók és kártevők (Horticulture: application, propagation, pests and diseases)....391
Kultúrtörténet (culture-history)....394
Morfometria (Morfometry)....395
Ökológia (Ecology)....395
Palinológia (Palynology)....396
Sejttan, szövettan (Citology, histology)....396
Szaporodásbiológia (Reproduction biology)....397
Társulástan (Syntaxonomy)....398
Taxonómia és nevezéktan (Taxonomy and nomenclature)....399
Teratológia (Teratology)....410
Természetvédelem (Nature conservation)....411
Fénykép mellékletek....414

„És megjelenék néki az Úr angyala tûznek lángjában egy ***csipkebokor*** *közepébõl, és látá, hogy ímé a* ***csipkebokor*** *ég vala; de a* ***csipkebokor*** *meg nem emésztetik vala. S monda Mózes:* ***Odamegyek, hogy lássam e nagy csudát, miért nem ég el a csipkebokor****. És látá az Úr, hogy oda méne megnézni, és* ***szólítá õt Isten a csipkebokorból,*** *mondván: Mózes, Mózes.* ***Ez pedig monda: Ímhol vagyok.****"*

II. Mózes 3: 2–4.

Kedves Olvasó!

Szeretettel nyújtom át az egykori Magyarország egész területét érintő rózsamonográfiát Önöknek. Ez a kis kötet azon páratlan és utolérhetetlen művek sorába kíván csendesen beállni, melyet Borbás Vince 1880-ban írt „A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete" címen, illetve a Magyar Flórában 1924-ben megjelent Degen Árpád által írt rózsa-határozó. Születését hét évi kutakodás, kétségbe esett nyomozások, éjszakákon át tartó határozások, tanakodások, terepkutatások előzték meg. Eltávozott Eleink azonban szóltak és szólnak hozzánk: műveiken felül jól meghatározott herbáriumi anyagaik és az azokra felrótt megjegyzéseik sok talány megoldásában mutattak irányt. Semmi sem hasonlítható ahhoz az érzéshez, mikor a homályból felsejlik, majd kristálytisztán ragyog egy-egy faj felismerése – jóllehet, az első találkozás és a meghatározás közt akár évek vagy évtizedek is eltelhetnek, generációk válthatják egymást, mint a Braun-rózsa esetében is. Kívánom Önöknek, hogy éljék át a rózsahatározás páratlan boldogságát!

Soli Deo Gloria!

Sopron – Budapest, 2011 karácsonya

Kerényi-Nagy Viktor

„And the angel of the Lord appeared unto him in a flame of fire out of the midst of a ***rosebush****: and he looked, and, behold, the rosebush burned with fire, and the* ***rosebush*** *was not consumed. And Moses said,* ***I will now turn aside, and see this great sight, why the rosebush is not burnt.*** *And when the Lord saw that he turned aside to see,* ***God called unto him out of the midst of the rosebush****, and said, Moses, Moses.* ***And he said, Here am I.****"*

Exodus 3: 2–4

Lectori benevolo salutem!

It is a great honour and pleasure for me to give to the Reader my rose monograph concerning the area of historic Hungary. This volume wishes to fall in line silently with those excellent and unique works, such as BORBÁS Vince's „Primitiae monographia Rosarum imperii Hungarici" (1880), and DEGEN Árpád's rose determination key (which appeared in „Flora Hungarica", 1924). Seven years of research, desperate investigations, night long identifications, contemplations and field research preceded this work. Nevertheless, our predecessors have spoken and still speak to us: their works and the heritage of well identified herbaria with notes upon them have shown the right way in solving many a mistery. Nothing is comparable to the joy, when the recognition of a species emerge from the darkness to sparkle then crystal clear – though there can be a span of years, decades or even generations between the first encounter and the certain identification, like in case of the Braun-rose. May the Reader experience the joy of determining roses just as I did!

Soli Deo Gloria!

Sopron – Budapest, 2011 Christmas

Viktor Kerényi-Nagy

A hazai rhodológiai kutatás múltja Clusiustól napjainkig

A Kárpát-medencei rózsakutatást részletesen FACSAR (1997) foglalta össze; összeállításában MÉLIUS JUHÁSZ (1578) Herbáriumától saját munkájáig mutatja be a rhodológia eredményit:

Szerző (év)	Fajszám (csak őshonos taxonok)
MÉLIUS JUHÁSZ (1578)	2
CLUSIUS (1583)	4
CLUSIUS – BEYTE (1583)	5
LIPPAI (1664)	1
MARSIGLI (1726)	1
LINNÉ (1753)	8
LINNÉ (1799)	kb. 14
WINTERL (1788)	3
LUMNITZER (1791)	4
DIÓSZEGI – FAZEKAS (1807)	kb. 20
WALDSTEIN – KITAIBEL (1810)	1
SADLER (1826)	8
FARKAŠ-VUKOTINOVIČ – SCHLOSSER (1857)	18
HEUFFEL (1858)	7
FUSS (1866)	12
SCHUR (1866)	kb. 16
KERNER (1869)	20
KERNER (1881–1899)	több száz
BORBÁS (1880)	sok taxon
SIMONKAI (1893)	kb. 25
DEGEN (1924)	29
FACSAR (1993)	30

Kiteibel taxonjainak jelentős részét csak halála után közölték: HOST, ROEMER-SCHULTES, DE CANDOLLE, REICHENBACH, KANITZ, GOMBOCZ. Az „országos" (egész Magyarország, Horvátország, Felvidék, stb.) flóraművek mellett kiemeli továbbiakban a helyi kutatókat: BAKSAY, BOROS, BRAUN, BUDAI, CSAPODY, FEICHTINGER, FINTHA, GÁYER, HÉJJAS és BORHIDI, HOLLÓS, HORVÁT, HULJÁK, KÁROLYI és PÓCS, KELLER J. B., KISS, KMEŤ, KUPCSOK S. és KUPCSOK S. T., LENGYEL, MARGITTAI, MÁTHÉ, NYÁRÁDY, PILLITZ, POLGÁR, PRODÁN, RÉDL, SABRANSKY,

SAGORSKI, SOÓ, WAISBECKER, WIESBAUR, WIERZBIECKI munkásságát (FACSAR, 1997).

Az előző összeállításon felül még kiemelendő művek:

Szerző (év)	Fajszám
ENDLICHER (1830)	4
HAZSLINSZKY (1864)	8
HAZSLINSZKY (1872)	9
GRECESCU (1898)	14
WAGNER – MÁGÓCSY-DIETZ (1903)	28
DOMIN (1935)	20
DOMAC (1950)	19
DOSTÁL (1954)	18
BUIA – PRODÁN (1956)	23
PRODÁN (1960)	9
BERTOVÁ – VĚTVIČKA (1992)	16
MARHOLD – HINDÁK (1998)	17
DOMAC (2002)	19
FACSAR – KIRÁLY (2009)	28
Jelen kötet	40

MARGITTAI élete végén összeállított egy rózsa-monográfiát, mely azonban csak kézirat maradt (ANDRIK et al., 2010). Ezt a kb. 150 oldalas monográfiát, benne az igen sok publikálatlan MARGITTAI taxonnal együtt, lábjegyzetekkel és magyarázatokkal a közeljövőben ki kívánom adni.

Láthatjuk, hogy a fajszám széles intervallumban változik – ez jórészt magyarázható a nem azonos mintaterülettel. A MÉLIUS JUHÁSZ által említett 2 fajtól a BORBÁS-féle több száz „faj"-on át jutottunk el a jelen határozóhoz, mely 40 őshonos fajt, 21 természetes hibridet, illetve 5 kultúr faj és 4 kultúr eredetű hibridfajt foglal magába.

A *Rosa* nemzetség taxonómiai helyzete

A SOÓ-féle rendszertan (1963) alapján a zárvatermők törzsébe (*Angiospermae*, *Angiospermatophyta*), kétszikűek osztályába (*Dicotyledonopsida*), 1. ágazatába (*Polycarpicae–Rubiales*), a rózsavirágúak rendjébe (*Rosales*), rózsavirágúak alrendjébe (*Rosineae*) és a rózsafélék családjába tartozik a rózsák (*Rosa*) nemzetsége. Az osztályra jellemző a magfehérje gyakori hiánya, a két sziklevél megléte, a hosszúéletű főgyökér, a szárban az edénnyalábok kör keresztmetszetűek, a másodlagos vastagodás, a főér és a pollenszemcsék szimultán keletkeznek. Az ágazatra jellemző a csészelevél és sziromlevél, az apokarp–szünkarp termőtáj, a sok tüsző vagy aszmag termés, a virágrészek határozatlan száma, fokozatos átmenet a fellevelekből a takarólevelekbe és porzókba. A rendre jellemző az 5-ös virágszerkezet, a felső-középső-alsó termőtáj, a gyakori áltermésképződés. A családra jellemző az összetett és pálhás levél, az aktinomorf virág, a porzók két kör megsokasodásárára vezethetők vissza; a vacok lapos vagy bemélyülő; a termők zsbadok vagy a vacokserleghez forrtak; a magházban rendesen 2 anatrop magkezdemény található kettős burokkal. A család 4 alcsaládra osztható: gyöngyvesszőfélék (*Spireoideae*, felsőállású termő, tüsző), almafélék (*Pomoideae*, alsó- vagy középállású termő, alma áltermés), rózsafélék (*Rosoideae*, szabad termőlevelek, 1–2 magkezdemény, egyes nemzetségeknél külső csésze, aszmag termés, szamóca–csipkebogyó áltermés, csonthéjas terméscsoport), és szilvafélék (*Prunoideae*, 1 termőlevél, középállású magház, csonthéjas termés). A család közeli rokonságot mutat a kőtörőfűfélékkel (*Saxifragaceae*) és a mirtuszfélékkel (*Myrtaceae*, benne az *Elaeagnaceae* is) gyöngyvesszők alcsaládján keresztül (tüszőszokor, virágszerkezet, hypantium hasonlósága); míg a szilvafélék alcsaládján keresztül a pillangósvirágúak (*Fabaceae*, *Leguminosae*) családjához áll közel (1 termőlevél). A rózsafélék rendje a varázsdiófélék rendje (*Hamamelidales*) és a pillangósvirágúak rendje (*Fabales*) között foglal helyet: előbbivel a perigyn virágszerkezet (a virágtakarók és a porzók a vacok peremén helyezkednek el) és a törzs szerkezete; míg utóbbival a száérnyasan öszettett levél, az 1 termőlevél, az öttagú virág, a kettős porzókör köti össze.

A BORHIDI-féle rendszertan (1995) a zárvatermők altörzsébe (*Angiospermatophyta*, *Magnoliophyta*, *Angiospermae*), a kétszikűek osztályába (*Dicotyledonopsida*, *Magnolitae*), a Szabadszirmúak és ötkörű forrtszirmúak fejlődési szintjébe (*Dialypetaae et Synpetalae Pentacyclicae*), a rózsavirágúak alosztályába (*Rosidae*), a rózsavirágúak rendjébe (*Rosales*), a rózsafélék családjába (*Rosaeceae*) tartoznak a rózsák. A családon belül 4(–6) alcsaládot különítenek el: gyöngyvesszőfélék (*Spiroideae*), rózsafélék (*Rosoideae*),

pimpófélék (*Ptentilloideae*), vérfűfélék (*Sanguisorboideae*), almafélék (*Maloideae*) és szilvafélék (*Prunoideae*). Megjegyzendő, hogy a *Potentilloideae* és *Sanguisorboideae* alcsaládokat gyakran a *Rosoideae*-n belül tárgyalják.

A legújabb, molekuláris alapokon megalkotott rendszertan szerint (BORHIDI, 2007) a zárvatermők törzsébe (*Magnoliophyta*), a kétszikűek altörzsébe (*Rosophytina*), valódi kétszikűek osztályába (*Rosopsida*, *Eudicots*) központi kétszikűek alosztályába (*Rosidae*, *Eurosid* I), a rózsalkatúak rendjébe (*Rosales*), a rózsaalkatúak alrendjébe (*Rosineae*), a rózsafélék családjába (*Rosaceae*) és azon belül is a rózsák alcsaládjába (*Rosoideae*) tartoznak a rózsák. Az altörzsre jellemző a trikolpát vagy bonyolultabb nyílásrendszerű pollen. Az osztályra (és egyúttal az alosztályra és a főrendre) jellemző, hogy a rostacsőplasztiszok általában S-alakúak és nincsenek olajtartó sejtjeik. A rendre jellemző az öttagú, kétkörű virágszerkezet; a porzók száma sok vagy az 5 többszöröse; a korikarp illetve szünkarp termőtáj; a felső-középső-alsó állású magház; a sokféle termés. A renden belül találhatóak az ezüstfafélék (*Elaeagnaceae*), bengefélék (*Rhamnaceae*) szilfélék (*Ulmaceae*), kenderfélék (*Cannabaceae*), eperfafélék (*Moraceae*) és csalánfélék (*Urticaceae*) családjai. Az alrendbe tartozó családok (*Rosaceae*, *Rhamnaceae*, *Elaeagnaceae* – cf. SOÓ, 1963!) közös bélyege a változatos alakulású vacokserleg (hypanthium), a tartaléktápanyagok vagy az embrióban vagy a sziklevelekben halmozódnak fel és hiányzik az endospermium. A család jellemzője az 5 csésze- és sziromlevél, a legalább 10 porzó és a sok szabad vagy forrt termőlevél. A vacok lehet lapos vagy bemélyedő, s gyakran részt vesz az áltermés kialakításában. Általában a termés-áltermés típusa alapján a családot 4(–7) alcsaládra bontjuk: gyöngyvesszőfélék (*Spiraeoideae*, tüszőcsokor, pálhalevelek hiánya), pimpófélék (*Potentilloideae*, aszmag termés, szamóca ill. szeder áltermés), rózsafélék (*Rosoideae*), vérfűfélék (*Sanguisorboideae*, szélbeporzás, négytagú virág), magcsákófélék (*Dryoideae*, nitrogén-megkötés), almafélék (*Maloideae*, álcönokarp magház, alma áltermés), és mandulafélék (Amygdaloideae, levélnyélen nektárium, 1 termőlevél, csonthéjas termés, cián-glikozidok). Megjegyzendő, hogy a *Potentilloideae*, *Sanguisorboideae* és *Dryoideae* alcsaládokat gyakran a *Rosoideae*-n belül tárgyalják. Genetikai vizsgálatok eredményei alapján egyrészt a rend rokonsága megmaradt a *Fabales*-szel, másrészről a tökfélék (*Cucurbitales*) rendjével hozták kapcsolatba.

POTTER és munkatársai (2007) a *Rosaceae* belső tagolását molekuláris alapokon vizsgálták. Eredményeik alapján a család 3 alcsaládra osztható:

Rosoideae (benne *Sanguisorbeae* és *Potentilleae* [*Potentilla*, *Aphanes*, *Alchemilla* nemzetségekkel], *Colurieae* [*Geum* és *Waldsteinia* nemzetségekkel] tríbuszokkal illetve a *Rosa* nemzetséggel); *Dryadoideae* és *Spiraeoideae* (benne

Amygdalae [megegyezik a korábbi *Prunoideae* alcsaláddal], *Neillieae* [*Physocarpus* nemzetséggel], *Sorbariae*, *Spiraeeae* [*Spiraea*, *Aruncus nemzetségekkel*], *Osmaronieae* [benne az *Exochorda* nemzetség], *Kerrieae*, *Pyreae* [*Pyrus*, *Amelanchier*, *Aronia*, *Chaenomeles*, *Cormus*, *Cotoneaster*, *Crataegus*, *Cydonia*, *Malus*, *Mespilus*, *Sorbus*, stb. nemzetségekkel] tríbuszokkal). Tehát az 'új' *Spiraeoideae* alcsalád molekuláris alapon magába foglalja a 'régi' *Spiraeoideae*, *Prunoideae* és *Maloideae* alcsaládokat. Az 'új' *Spiraeoideae* alcsalád közös bélyege a tüszőcsokor (*Prunus*ok esetében 1 darabra redukálódik a tüszőcsokor), míg ezek vacokba sűlyedése (tehát a termő állása) csak másodlagos jelenség.

A korábbi, klasszikusnak számító rendszertanok (SOÓ, 1963; EHRENDORFER, 1991; BORHIDI, 1995) véleményem szerint természetesebben, jobban értelmezhetően és sokkal több tényen nyugvó (citológia, palinológia, morfológia, kemotaxonómia), követhető rendszerek voltak; míg az új, csupán DNS (és leggyakrabban annak is csak a kódoló szakaszait) figyelembe vevő molekuláris rendszertan kevéssé értelmezhető, gyorsan változó, sok bizonytalan leágazási pontot tartalmaz.

A *Rosa* nemzetség általános jellemzői

A *Rosa* tudományos nemzetségnév a kelta *rhos, rhodd* = vörös szóból ered, ezt vette át a görög nyelv (ORMÁNDY, 1906; HARRISON, 1834).

A nemzetség fajszámát tekintve igen eltérő adatok találhatóak az irodalomban: 120–140 (ZIELIŃSKI, 1985) és kb. 6000 (GANDOGER, 1892–93) között változik. Európában 42 faj tenyészik (KLÁŠTERSKÝ, 1968). Az eredetileg Holarktikus elterjedésű nemzetség, fajai megtalálhatók Észak-Amerikában, Európában, Észak-Afrikában és Ázsiában egyaránt.

A fajok száma nagyban függ a rendszerezési szemlélettől. Véleményem szerint helyesebb az egzakt, jól meghatározható kisfajokban (*microspecies*) való gondolkodás, hogy a helyi diverzitási gócpontok – többek között a Kárpát-medencei rózsa-géncentrum – jobban értelmezhetőek legyenek. A rózsák – részben az emberi tevékenység által kifejtett ökológiai és biotikus barrierek megváltoztatásával – jelenleg is intenzív fajfejlődési folyamatban vannak. Ezt bizonyítja, hogy a mai napig fedeznek fel új fajokat. Ilyen pl. Lengyelországban a *Rosa kostrakiewiczii* POPEK, hazánkban a *Rosa facsarii* KERÉNYI-NAGY. A klasszikus morfológiai alapú taxonómiát jól kiegészíti, s többségében alátámasztja a „modern” genetikai alapú kutatás (pl. DEÁK et al., 2004; PFEIFFER et al., 2009). A *Rosa* nemzetséget 4 alnemzetségre osztják (POPEK, 2007): *Rosa* L., *Hesperhodos* COCKERELL, *Platyrhodon* (HURST.) RHED. és *Hulthemia* (DUM.) PETERMANN. Az igen mélyen fűrészelt levélkéjű *Hesperodos* észak-amerikai, az igen sok levélkéjű és különleges csipkebogyójú *Platyrhodon* távol-keleti, míg az egyszerű levelű *Hulthemia* közép-ázsiai alnemzetség. Európában csak az igen változatos megjelenésű *Rosa* alnemzetség tenyészik. Érdekességként említendő, hogy GANDOGER (1892–93) számtalan alnemzetségre (= nemzetségre) bontotta szét a *Rosa* subgenust kézzel írott, 4 kötetes monográfiájában: *Ripartia*, *Eurosa*, *Scheutzia*, *Laggeria*, *Cottetia*, *Bakeria*, *Ozanonia*, *Crepinia*, *Chavinia*, *Chabertia* és *Pugetia*, s ezen „nemzetségek” alatt írta le a több ezer „új faját”. BORBÁS Vincét idézve (1880): „*Gandogernek* továbbá azon «fajaitól», melyeket a «Flórában» leir [*sic*!] s melyeket drága pénzért exsiccataiban kiad, Isten mentsen.”

A rózsataxonok rendszerezése (osztályozása) / The classification of the rose taxa

Az alábbiakban összeállítottam a Történelmi Magyarországon termő 40 vadon előforduló, őshonos természetes faj és 21 természetes hibrid, illetve 5 kultúrfaj és 4 kultúr eredetű hibridfaj rendszerét, mely jórészt BORBÁS (1880) szisztematikáján alapszik, de azt módosítottam, kiegészítettem. Arab számmal szerepelnek az őshonos fajok, hibridek esetében azon fajok számai szerepelnek hibridjellel (×), amelyek a szülőfajok (pl. 36×38. *Rosa subcanina* taxon értelmezése: »*R. canina* × *R. dumalis* = *R. subcanina*«). Kérdőjellel (?) a feltételezett szülők szerepelnek (pl. 40. (?11 × ?39) *Rosa kmetiana* taxon értelmezése: »feltehetően *R. jundzillii* × feltehetően *R. caesia* = 40. *R. kmetiana*«), idézőjelben („”) szerepelnek azon szülők, melyekből a földtörténeti múltban létrejött a faj (pl. 11. („10×36”) *Rosa jundzillii* taxon értelmezése: »egykor *R. canina* × *R. gallica* = ma 11. *R. jundzillii*«). alfabetikusan szedtem a nem őshonos ill. kultúrreliktum taxonokat. A *R. jundzillii* kétszer szerepel a listában: egyrészt önálló fajként, másrészt hibrid eredetű taxonként. Kétszer szerepel szintén a felsorolásban a *R. polyacantha* is, mivel átmeneti jelleget mutat a *Rubiginosae* és *Sepiaceae* alseregek között.

I have assembled the system of historic Hungary's 40 wild, native rose species along with the 21 natural hybrids and 5 cultivated and 4 cultivation-related hybrids. It mostly follows the system of BORBÁS (1880), with alterations and additions. Native species are labelled with arabic numbers, while in case of hybrids there is a multiplication sign (×) between parent species' numbers (e.g. 36×38. *Rosa subcanina* taxon means: »*R. canina* × *R. dumalis* = *R. subcanina*«). Assumed parents are marked with a question mark (?) (e.g. 40. (?11 × ?39) *Rosa kmetiana* taxon means: »probably *R. jundzillii* × probably *R. caesia* = 40. *R. kmetiana*«), those parents, which originated the species in geologic past are written in quotation marks („”) (e.g. 11. („10×36”) *Rosa jundzillii* taxon means: »former *R. canina* × *R. gallica* = now 11. *R. jundzillii*«). Non native and cultivation related taxa are included alpabetically. *R. jundzillii* appears twice int he list: once as an independent species, then as a taxon of hybrid origin. *R. polyacantha* appears twice also, as it shows intermediate characteristics between subsect. *Rubiginosae* and *Sepiaceae*.

Osztályozás / Classification

Sect. *Synstylae* DC. – Oszlopos bibés rózsák
1. *Rosa arvensis* HUDSON – Erdei rózsa
A. *Rosa multiflora* THUNBERG – Japán rózsa
2. *Rosa sempervirens* LINNÉ – Örökzöld rózsa
3. *Rosa stylosa* DESV. – Oszlopos rózsa

Sect. *Pimpinellifoliae* DC. – Jajrózsák
4. *Rosa spinosissima* L. – Jajrózsa
5. *Rosa myriacantha* DC. – Mirigyes-jajrózsa
B. *Rosa rugosa* THUNB. – Japán rózsa

Sect. *Cinnamomeae* DC. – Fahéj rózsák
C. *Rosa blanda* AIT. – Hudson-rózsa
6. *Rosa glauca* POURR. – Piroslevelű rózsa
7. *Rosa gutensteinensis* J. JACQ. – Gutensteini rózsa
D. *Rosa majalis* HERRM. – Májusi rózsa
8. *Rosa pendulina* L. – Havasalji rózsa
9. *Rosa agnesii* KERÉNYI-NAGY – Ágnes-rózsa

Sect. *Gallicanae* DC. – Parlagi rózsák
10. *Rosa gallica* L. – Parlagi rózsa

Sect. *Glandulosae* CRÉP. – Nagylevelű rózsák
11. („10×37") *Rosa jundzillii* BESS. – Nagylevelű rózsa

Sect. *Tomentosae* DÉSÉGL. – Molyhos rózsák
12. *Rosa tomentosa* SM. – Molyhos rózsa
13. *Rosa kitaibelii* BORBÁS – Kitaibel-rózsa
14. *Rosa sherardii* DAVIES – Sherard- rózsa
15. *Rosa floccida* DÉSÉGL. – Pelyhes-vesszős rózsa
16. *Rosa umbelliflora* SW. – Ernyős rózsa

Sect. *Villosae* CRÉPIN – Gyapjas rózsák
17. *Rosa villosa* L. – Gyapjas rózsa
18. *Rosa ciliato-petala* BESS. – Szentendrei rózsa
19. *Rosa velebitica* BORBÁS et H. BRAUN – Velebiti rózsa
20. *Rosa coziae* NYÁRÁDY – Kóziai rózsa

Sect. *Rubiginosae* DC. – Mirigyes levélkéjű rózsák

Subsect. *Rubiginosae*
21. *Rosa rubiginosa* L. – Rozsdás rózsa
22. *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BR. – Zágrábi rózsa

21×22. *Rosa × barthae* KERÉNYI-NAGY – Bartha-rózsa

23. *Rosa zalana* WIESB. – Zalai rózsa

32. *Rosa polyacantha* (BORB.) H.BR. – Soktüskés

Subsect. *Micranthae* × Subsect. *Rubiginosae*
21×24. R. × *bigenensis* DUFF. – Kisvirágú rozsdás rózsa

Subsect. *Micranthae* CRÉPIN
24. *Rosa micrantha* BORRER ex SM. – Kisvirágú rózsa
25. *Rosa pocsii* KERÉNYI-NAGY – Pócs-rózsa

Subsect. *Sepiaceae* CRÉPIN
26. *Rosa agrestis* SAVI – Mezei rózsa
27. *Rosa albiflora* OPIZ – Fehérvirágú rózsa
28. *Rosa bohemica* H. BRAUN – Bohémiai rózsa
29. *Rosa gizellae* BORBÁS – Gizella-rózsa
30. *Rosa hungarica* A. KERNER – Magyar rózsa
31. *Rosa facsarii* KERÉNYI-NAGY – Facsar-rózsa
32. *Rosa polyacantha* (BORB.) H.BR. – Soktüskés rózsa
33. *Rosa inodora* FR. – Elliptikus v. illattalan rózsa
34. *Rosa veronikae* KERÉNYI-NAGY – Veronika-rózsa
35. *Rosa beytei* BORBÁS – Beythe-rózsa

Sect. *Caninae* DC. – Ebrózsák
36. *Rosa canina* L. – Gyepű rózsa
37. *Rosa corymbifera* BORKH. – Berki rózsa
38. *Rosa dumalis* BECHST. – Szürke rózsa
39. *Rosa caesia* SM. – Keménylevelű rózsa
36×38. *Rosa subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH. – Hamis gyepűrózsa
37×39. *Rosa subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH. – Hamis dombirózsa

Sect. *Luteae* CRÉP. – Sárga rózsák
E. *Rosa foetida* HERRM. – Büdös rózsa

Sect. *Gallicanae* DC. × *Sect. Rubiginosae*

10×26. *Rosa* × *borbasiana* H. BRAUN – Borbás-rózsa
10×33. *Rosa* × *infesta* KMEŤ – Támadó rózsa
10×23. *Rosa* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY – Pomázi rózsa

Sect. *Gallicanae* × Sect. *Synstylae*

1×10. *Rosa* × *polliniana* SPRENGEL – Pollin-rózsa

Sect. *Gallicanae* × *Sect. Caninae* (kultúr evolúció)

F. *Rosa* × *centifolia* L. – Százszirmú rózsa
G. *Rosa* × *damascena* MILL. – Damaszkuszi rózsa
H. *Rosa* × *alba* L. – Fehér rózsa

Sect. *Gallicanae* DC. × *Sect. Cinnamomeae*

I. *Rosa* × *turbinata* AIT. - Cövekes rósza

Sect. *Gallicanae* DC. × Sect. *Caninae* (spontán evolúció)

11. („10×36") *Rosa jundzillii* BESSER – Nagylevelű rózsa
10×36. *Rosa* × *kosinsciana* BESSER – Kosiński-rózsa
10×37. *Rosa* × *collina* JACQ. – Dombi rózsa
10×38. *Rosa* × *victoria-Hungarorum* BORBÁS – Győztes-Magyarország-rózsa

Sect. *Gallicanae* × Sect *Tomentosae*

10×12. *Rosa* × *terebinthinacea* BESS. – Terpentinillatú rózsa

Sect. *Gallicanae* × Sect. *Glandulosae*

10×11. *Rosa* × *speciosa* DÉS. – Csinos rózsa

Sect. *Glandulosae* × Sect. *Caninae*

40. (?11 × ?39) *Rosa kmetiana* BORBÁS – Kmeť-r.
11×39. *Rosa* × *budensis* BORBÁS – Budai rózsa

Sect. *Caninae* × Sect. *Synstylae*

1×38(39). *Rosa* × *matraensis* BORBÁS – Mátrai rózsa

Sect. *Caninae* × Sect. *Cinnamomeae*

37× 8. *Rosa* × *margittaiana* SABR. ex. MARG. – Margittai-rózsa

Sect. *Caninae* × Sect. *Rubiginosae*

36×26. *Rosa* × *belgradensis* PANČIĆ – Nándorfehérvári rózsa
36×23. *Rosa* ×*borhidiana* – Borhidi-rózsa

Sect. *Cinnamomeae* × Sect. *Pimpinellifoliae*

1×4. *Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT. – Visszás r.

Sect. *Tomentosae* × Sect. *Pimpinellifoliae*

4×12 *Rosa* × *braunii* J. B. KELLER – Braun-rózsa

Sect. *Tomentosae* × Sect. *Cinnamomeae*

8×12. *Rosa* × *spinulifolia* DEMATRA – Töviskés levelű rózsa

Morfológia, alkalmazott szakkifejezések

Az alábbiakban kitérnék néhány speciálisan alkalmazott szakkifejezésre, mely a könyvben szerepel.

A rózsák fás szárú cserje (N – nanophanerophyton) vagy kúszócserje (NE – Nanoerepophyton) életformájú növények. Az egyszerűség kedvéért három bokorformát különítek el:

Caninoid bokorforma: "Ritkásan" tarackoló cserjék, a földfeletti hajtások foltszerűen (zsombékszerűen) fejlődnek, a föld alatt (tarack által) összetartozó foltszerű hajtások egymástól távolabb állnak, tehát közöttük térköz van. A cserjének határozott töve (tőcsokra) van, sok tősarjjal („zsombékol"). A vesszők ebből a középpontból hajolnak szét. A tarackok messzire elfutók.

Pimpinelloid bokorforma: "Sűrűbben" tarackoló cserjék, a földfeletti hajtások egymáshoz viszonyítva közel állók, a vesszők között nincs térköz. A polikormon nem rendelkezik határozott középpel, egyenletesen tarackol, az új hajtások egyenletesen borítják az elfoglalt területet („gyepet képeznek") (pl. *R. spinosissima*)

Ruboid bokorforma: Az egész telep szederszerű. A polikormon tarackol és indázik is, hajlamos legyökeresedő fejbújtványok képzésére (pl. *R. arvensis*).

Vesszeiken tüskék és/vagy mirigyek, ritkán szőrök fejlődnek. A tüskézet lehet:

Homoioacantha: A vesszőn egyféle (csak horgas) tüske van.

Heteracantha: A vesszőn kétféle (horgas tüske + sertetüske vagy mirigytüske vagy nyeles mirigy) van.

Horgas tüske: A hajtásokon fejlődik, alapja széles, kerek vagy ovális, merev, kemény szövetű, hajlíthatatlan, a horgas tüske erősen fejlett, lepattintható az alapjáról, csúcsán nincs mirigy, lehet teljesen egyenes (ár alakú, pl. *R. tomentosa*) vagy igen erősen hajlított horgas tüske (pl. *R. canina* s. str.).

Sertetüske: A hajtásokon fejlődik, alapja kicsi, általában kerek, közepesen erős szövetű, kézzel hajlítható, a sertetüske gyenge, újjal könnyen eltörhető, de általában nem pattan le az alapjáról, csúcsán nincs mirigy, teljesen egyenes, egyenletesen keskenyedő (pl. *R. spinosissima*).

Mirigytüske (*mirigyserte*): A hajtásokon, a kocsányokon és a csipkebogyón fejlődik. Alapja pontszerű, könnyen hajlítható, eltörhető, mirigyben végződik, a mirigynél sokszor hosszabb a tüske szára.

Nyeles mirigy: A hajtásokon, a levélnyélen, a kocsányokon és a csipkebogyón fejlődik, igen apró, újjal lesodorható, alapja pontszerű, mirigyben végződik, amely mirigy közel egyenlő hosszú a nyelével.

Levélnyeleik lehetnek kopaszak vagy mirigyesek vagy szőrösek, ritkásan vagy sűrűbben tüskések, levélnyelükhöz hozzánőttek az ikerpálhák. Leveleik páratlanul szárnyasan összetettek, a levélkék széle lehet 1× vagy 2× csipkés vagy fűrészes, illetve mirigyes is.

Kocsányaik lehetnek kopaszak vagy mirigyesek vagy szőrösek. A vacok serleg alakú, ebbe süllyedve fejlődnek az aszmagok. A vacok felülete lehet kopasz vagy mirigyes-sertés. A csészelevelek lehetnek épek vagy sallangosak, színük (szirom felőli oldaluk) többségében szőrös, fonáka lehet kopasz vagy mirigyes (és mirigyes-sertés). A csészelevelek lehetnek az érett csipkebogyón felállók (meredeken vagy terpedten) vagy visszahajlóak, maradóak (a csipkebogyó szétrothadásáig vagy csak egy ideig) vagy lehullóak. A szirmok általában szívesek, ritkán tojásdadok, szélük általában ép vagy mirigyes, lehetnek fehérek vagy rózsaszínűek (igen sok árnyalatban) vagy pirosak vagy sárgák. Porzóik sárga színűek, több körben állnak, számuk sok, hosszú porzószálból és két iker portokból állnak, a portokok hasíték mentén nyílnak. A termő látható része fehér vagy sárga, bibeszálra és bibefejre tagolódik, a bibeszál lehet kopasz vagy szőrös.

Állandósult hibrid: Feltehetően a megjelölt szülőfajokból a földtörténeti múltban létrejött, ma már önálló elterjedési területtel (areával), ökológiai igénnyel bíró taxon. Esetükben (pl. *Rosa jundzillii* BESSER, mely *R. canina* L. × *R. gallica* L. hibrid) nem alkalmazzuk a nothospecies (×) jelet.

Primér hibrid: Csak ott jön létre, ahol a hibridpartnerek jelen vagy elérhető távolságon belül (pl. számít a megporzó rovar röpképessége) vannak, nincs önálló elterjedése, se kifejezetten önálló ökológiai igénye. A primér hibridek megjelenhetnek ott is, ahol akár egyik szülő se fordul elő, hiszen a propagulum (jelen esetben csipkebogyó) állati (zoochor) úton terjed. Ezeknél a taxonoknál (pl. *Rosa* × *kosinsciana* BESSER, mely *R. canina* L. × *R. gallica* L.) alkalmazzuk a nothospecies (×) jelet.

Taxonómiai felfogás

„A természetrajzi faj fogalmának általános érvényű kritériumja nincsen s nem is lesz soha. Hogy ez így van, az a dolog természetében rejlik. Mert egyrészt tapasztalati tények bizonyítják, hogy egy növény »faj« utódai rendszerint ugyanazon fajhoz tartoznak, de másrészt […] a jelenleg élő fajok csak az idők folyamán keletkeztek ősi eredetből, ezen két előzmény között fenálló ellentét az, mely dilemmába visz minden tudóst, a ki a fajok fogalma s keletkezésének kérdésével foglalkozik. E kérdés megközelítésére pedig legkecsegtetőbb megfigyelési anyagot éppen a »rendestől« eltérő alakok szolgáltatják, […] KERNER *állított fel [azt a taxonfogalmat], melynél helyesebbet nem ismerek, hogy »leirható mindaz, a mi megkülönböztethető, leirható s leirásból ismét felismerhető, feltéve, hogy az egyforma tulajdonságok az utódok túlnyomó többségében huzamosabb időn át átöröklődnek s ha a megkülönböztetett alaknak bizonyos elterjedési területe van« […] »A (nemzetség) palaeontológiai törzsfájáról mindenekelőtt leolvashatjuk azt a törvényt, hogy új, nagyon eltérő alakoknak tömeges fellépése akkor következik be, midőn új életfeltételek köszöntenek be, melyek új alkalmazkodásokat igényelnek vagy idéznek elő.«*"

(DEGEN Á. (1905): Deétéri Dr. Borbás Vince – MBL 4(8–11): 166., 170–171.)

Elegendő csak az interneten a Wikipédia oldalára rákeresni, és ott beírni a »faj« szót: 12 definíciót ad elénk a weboldal. A szakirodalomban további fajfogalommal találkozhatunk. SOÓ (1963) szerint a „*fajfogalom az élő alaksorozatok diszkontinuitásán (össze nem függés, megszakítottság) alapszik … A faj így állandó és ugyanakkor változó, tehát dialektikus fogalom. … Ahol az élő alaksorozatot egy másik élő alaksorozattól az átmeneti alakok hiánya választja el, ott van a faj határa. … A faj tér és idő által meghatározott fogalom, amelyet fejlődésében kell vizsgálnunk, mert térben és időben változik.*". KÁRPÁTI – TERPÓ (1968: 23–24) szintén többféle fogalmat mutat be, melyek közül felfogásommal leginkább egybevágó ökológiai-földrajzi fajfogalmat idézném: „*… fajnak azokat a származásközösségeket nevezik, amelyek meghatározott morfogenetikai bélyegekkel és önálló areával rendelkeznek. E fajok sok esetben az önálló földrajzi elterjedéssel is rendelkező alfajoknak felelnek meg. … Fő képviselői voltak KERNER, WETTSTEIN, KOMAROV, … JÁVORKA SÁNDOR*". BORHIDI (1995: 74–77) részletesen és a legjobban mutatja be a fajfogalom, a „jó" és „rossz" fajok problémáit: „*nehézséget jelent az a tény, hogy a fajnak van egy genetikai variabilitása: a genotipikus változatosság, és van egy alaki variabilitása: a fenotipikus*

változatosság. … A faj olyan származási közösség, amelynek populációt hasonló alaki és élettani tulajdonságok kombinációja jellemzi, amely meghatározott génármalási folyamat eredménye, s amelynek változatossági terjedelme konkrét határok között mozog. A változatossági terjedelem az összefüggő alaksorozatokat képviselő populációk sűrűrödésén és ritkulásán, a faj határa pedig az alaksorozatok megszakítottságán és távolságán alapszik. A fajok taxonómiai távolságát a bélyegkombinációk kölcsönösen hiányzó elemeinek száma, genetikai stabilitása és filogenetikai fontossága határozza meg. … 3 elem határozza meg a faj milyenségét: a változatossági terjedelem (variety range), ennek határa (limit) és távolsága (distance). A „jó" fajnak a változatossági terjedelme nem túl nagy, határa éles, más fajoktól való távolsága pedig elég nagy. Ez egyben azt is jelenti, hogy a genotipikus és fenotipikus változatosság terjedelme egybeesik. … a határ nem éles és a távolság kicsi. Ilyen esetekben szoktak „rossz" fajokról beszélni."

A taxonómiában két „irányzat" uralkodik: az összevonó, nagy fajokban és aggregátumokban gondolkodó és a széttagoló, kis fajokban (mikrospecieszekben) gondolkodó (pl. ZIELIŃSKY, 1985; részben POPEK, 1996; KLÁŠTERSKÝ, 1968 vs. részben POPEK, 1996; FACSAR, 1993; RUTKOWSKI, 2008; ROTHMALER et al., 1990). Előbbi nagy előnye a könnyen kezelhető, viszonylag kevés faj, de hátránya, hogy a biológiai sokféleséget (biodiverzitást) kevéssé mutatja be, elrejti. Ezzel szemben a mikrospeciesekben rendszerezés hátránya, hogy igen sok, lokális elterjedéssel bíró fajjal dolgozik (így megfelelő határozókat és specialistákat igényel), de előnye, hogy a helyi specialitásokat igen jól bemutatja és kiemeli. Az egyes fajok nem egyenértékűek: a nagyfaj az evolúcióban egy korábbi stádium, míg az abból (jórészt ökológiai nyomások hatására és kényszerítésére) leváló kisfajok önálló és speciális szaporodásuk révén képesek állományaikat fenntartani. Nem tartom szerencsésnek azonban egyszerűen alfajnak nevezni ezen taxonokat, mert az evolúcióban önálló útra léptek, genetikai kapcsolatuk a nagyfajjal megszűnt, önálló ökológiai igényük, saját elterjedésük van. Erre jó példa a *Rosa facsarii*, melynek kromoszómaszáma 49, míg a *Rosa agrestis* nagyfajnak a kromoszómaszáma 35 és 42 lehet, de az egész *Rubiginosae* seregben 35 és 42 a kromoszómaszám, így az aneuplodiával létrejött *Rosa facsarii* nem vonható be a nagyfaj alá alfajnak (cf. BORHIDI, 1995: 77). Ezért az alfajt, mint kategóriát nem tudom értelmezni, nem is használom. Tehát nagyfajnak tekintem az azon bélyeg-komplexumokat felölelő fajt, mely magába foglalja az ugyanilyen morfológiai jellegeket is felölelő, de a nagyfaj típusától markánsan elkülönülő bélyegekkel is rendelkező kisfajokat: például a deltoid levélkéjű, mirigyes fonákú, fehér virágú *R. agrestis* nagyfajba tartozik a nagytermetű és kopasz levélkefonákú *R. agrestis* s. str., a nagytermetű és

molyhos fonákú R. *albiflora*, a 90 °-ban görbült tüskéjű és apró termetű R. *hungarica*, a mirigyes levélkefelszínű R. *facsarii* (nagy termettel és 90 °-ban görbült tüskével), R. *bohemica* (nagy termettel és íves tüskével, vékony vesszővel) és R. *gizellae* (apró termettel, vaskos vesszővel, robosztus és íves tüskével).

A rendszerezésben a változatok (varietas) és alakok (forma) elkülönítését szerencsésnek tartom – így a fajon belüli sokféleség (infraspecifikus biodiverzitás) egy lelőhelyen belül jól reprezentálható az elkülöníthető taxonok számával. Változat rangján a több bélyegben jól elkülönülő, míg alak szintjén a kevéssé elkülönülő, kevés bélyegben különböző taxonokat kezelem. Az azonos szülőktől származó primér hibrideket azonos hibridfajként (nothospecies-ként) értelmezem; a speciális szaporodásmód (anyai dominancia) feloldására csak hibridalakot (nothomorpha-t) különítek el, az egyes nothomorphák nem állnak egymással genetikai kapcsolatban, tehát nem alkotnak hierarchikus (hibridalfaj – nothosubspecies, hibridváltozat – nothovarietas) rendszert. Ezt bizonyítja a primér hibridek (viszonylagos) ritkasága: nem alkotnak populációkat, általában a hibridszülők jelenlétében találhatók meg, vagy (a zoochor módon) a területre került hibridmagból származnak. Az emberi (antropogén) nyomás hatására bekövetkező evolúció hatására a környezeti gátak (barrierek) eltűntek, így egyes fajok „kezelhetetlenné” váltak, folyamatos „egymásba folyásuk” tapasztalható. Erre példa a *Rosa canina* L. és *Rosa corymbifera* BORKH. (utóbbi taxont POPEK (1996) az előbbi változatának tartja). A *Rosa canina* véleményem szerint 5 nagyobb változatban (mások szerint ezek önálló kisfajok) értelmezhető: var. *canina* – egyszer fűrészes levélkeszéllel, kopasz és mirigytelen mindene; var. *dumalis* BAKER – levélkeszéle kétszeresen fűrészes; var. *squarrosa* RAU – a levélgerince mirigyes; var. *blondaeana* (RIP.) CRÉP. – melynek csak a kocsánya mirigyes; var. *andegavensis* (BAST.) DESP. – melynek csipkebogyója és kocsánya is mirigyes. Ezek a vélhetőleg hibridogén eredetű taxonok (Sect. *Caninae* × Sect. *Rubiginosae*), de egymásba folyamatosan „beolvadnak”, így önálló kisfaji rangjuk nem indokolt. Az összes olyan taxont, melynek a fonákán valamennyi szőr van – kezdve a csak főéren szőrös alaktól a teljesen szőrös fonákú alakig – a *Rosa corymbifera* alatt tárgyalom (3. ábra). A két faj (R. *canina* és R. *corymbifera*) elkülönítésének indítéka az eltérő ökológiai igény.

Szaporodásbiológia

A hazai vadrózsák virágzásdinamikáját FACSAR (1977, 1979, 1980, 1992, 1993) vizsgálta a Budapesti Soroksári Botanikus Kert élőgyűjteményében 1975–1990 között: az azonos termőhelyi és ökológiai adottságokkal rendelkező rózsagyűjtemény megfigyelési adatai alapján elmondható, hogy legkorábban a Sect. *Pimpinellifolia* DC. nyílik, ezt követi a Sect. *Cinnamomeae* DC. és a *Villosae* CR., majd a tömeges virágzást a Sect. *Caninae* DC. adja, később a Sect. *Tomentosae* DÉSÉGL. és Sect. *Rubiginosae* DC. fajai következnek. A Sect. *Gallicanae* DC. és a Sect. *Glandulosae* CR. a *R. canina* L. virágzásával közel egy időben bontja szirmait. Legkésőbb virít a Sect. *Synstylae* DC. csoportjából a *R. arvensis* HUDS. virít. FACSAR (1993) megfigyelései alapján a *R. gallica* L. virágzása 1 hónapig is elhúzódhat, aminek jelentőségét a hibridképződésben látja. Vizsgálatai kimutatták, hogy a korábban nyíló fajok virágzási ideje elhúzódóbb, mint a később virulóké; ennek oka a június elején fellépő szárazság- és hőstressz. Az egyes virágok 2–3 napig nyílnak kedvező körülmények között, míg stresszhatás következtében ez 1–2 napra rövidülhet, a szirmok kifakulhatnak és megperzselődnek, vagy a bimbók ki se nyílnak, zártan termékenyülnek meg (kleisztogámia). A fajvegyülékek a virágzási időpontra nézve is hibridek: a két szülőfaj virágzáskezdete közt kezdik bontani szirmaikat, virágzási időtartamuk hossza a dominánsabb szülőfajéhoz áll közelebb. A teltvirágú taxonok virágzáskezdete későbbi a vad ősökénél, a tömve telt típusok pedig a legkésőbben és a legtovább pompáznak. Kutatásaival igazolta, hogy az azonos fajok esetében a virágzás hosszát alapvetően befolyásolja az egyed fejlettségi állapota és a hajtások száma.

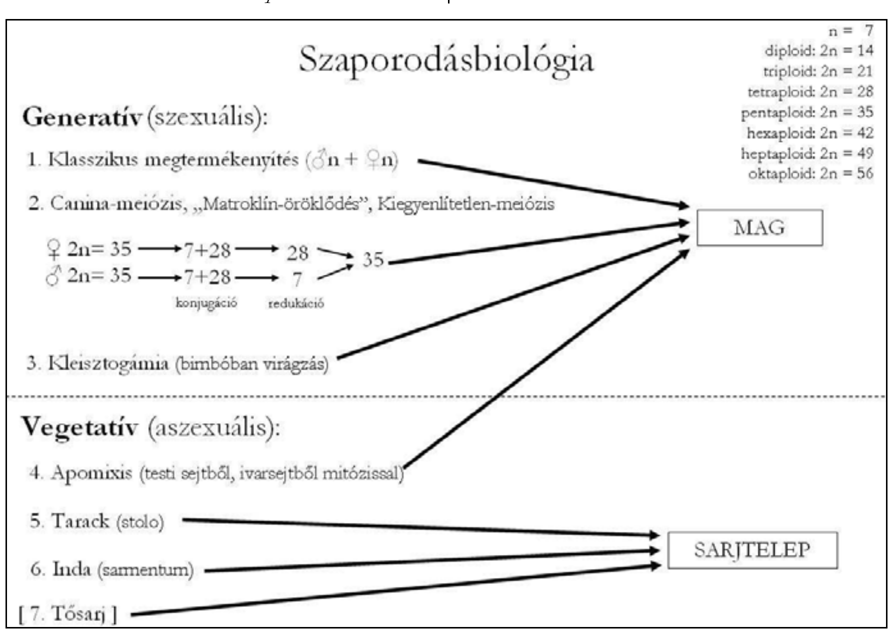
A rózsafajok alapkromoszómaszáma 7, így ismert diploid (2n = 14), triploid (2n = 21), tetraploid (2n = 28), pentaploid (2n = 35), hexaploid (2n = 42), heptaploid (2n = 49) és oktoploid (2n = 56) faj (POPEK, 2007). A rózsáknál – a többi növényfajhoz hasonlóan – vegetatív (ivartalan, klonális) és generatív (ivaros) szaporodási módokat ismerünk. A generatív szaporodásmód esetében a klasszikus megtermékenyítés (♂n + ♀n; diploid, tetraploid, hexaploid és oktoploid fajok esetében) által létrejött mag mellett speciális szaporodási mód a bimbóban történő megtermékenyülés (kleisztogámia). A jelenség kedvezőtlen időjárási feltételek (kései fagy, nagy szárazság, bimbót ért fizikai sérülés) mellett jön létre: ekkor a virág saját pollenjeinek hímivarsejtjei termékenyíti meg a saját petesejtjeit, így képződik a mag. Különleges ivaros szaporodás mód az úgynevezett *Canina*-meiózis („matroklín-öröklésmenet”, kiegyenlítetlen meiózis): a pentaploid (5n) fajok esetében a konjugáció fázisában

szétválnak a kromoszómák (7+28), majd a redukáció folyamán a petesejt esetében 7 (marad 28), míg a pollen hímivarsejtje esetében 28 kromoszóma tűnik el (és csak 7 marad), így a megtermékenyítés után létrejön a 35 kromoszómájú sejteket tartalmazó embrió (POPEK, 2007). A rózsák esetében is ismert az aszexuális (apomiktikus) úton létrejött mag. Az apomixis jelenségekor testi (diploid) sejtekből vagy ivarsejtek (haploidok) diploiddá generálódása után jön létre a vegetatív mag – ezek az anyanövény klónjai. Genetikai állományuk teljes mértékben megegyezik a szülőegyedével. További vegetatív szaporodásmód a tarack és az inda fejlesztése. A generatív és vegetatív magoknak a populációk kolónizációjában van szerepe, míg tarack és inda az egyed fenntartását segíti elő. A tősarjak nem igazi szaporító képletek, inkább az egyes tövek megújhodásában van szerepük. Az egyes virágok nyílásakor a bibék és a porzók folyamatosan fejlődnek, így az egy csipkebogyóban lévő magok eredete (hogy generatív vagy apomiktikus úton jöttek-e létre, illetve a szülőfajok és szülőegyedek tekintetében) különböző lehet. A csipkebogyók amolyan „Noé bárkájaként" rejtik és terjesztik a különböző eredetű magokat (KERÉNYI-NAGY, 2009; 1. ábra). A rózsák beporzását rovarok végzik – így a populációk genetikai kapcsolatait ezek röpképessége határozza meg. A rózsák szaporodási közösséget alkotnak saját magukkal (az egyes virágok önmagukkal és az egyes virágok az azonos bokron lévő más virágokkal), a környezetükben lévő egyéb rózsabokrokkal (lettlégyen az azonos vagy eltérő faj), illetve a pollenvektorok révén a röpképesség határán belüli egyéb egyedekkel. Szinte semmit sem tudunk a fertilis hibridek populációkra gyakorolt hatásairól: egyes introgresszív hibridizációs hatások ismertek csak (lásd *R. canina*). Ezek alapján egy-egy sarjtelep (ami akár több tíz négyzetméteres is lehet) is képes önálló populációt alkotni. Egyes rózsákra (pl. Sect. *Tomentosae*), a szedrekhez hasonlóan, jellemző, hogy generatív ágaikat tőből 2–3 évente leszárítják, leváltják és tősarjról megújulnak, a virágzás és termésérlelés funkcióját a korábbi években fejlesztett vegetatív hajtások veszik át.

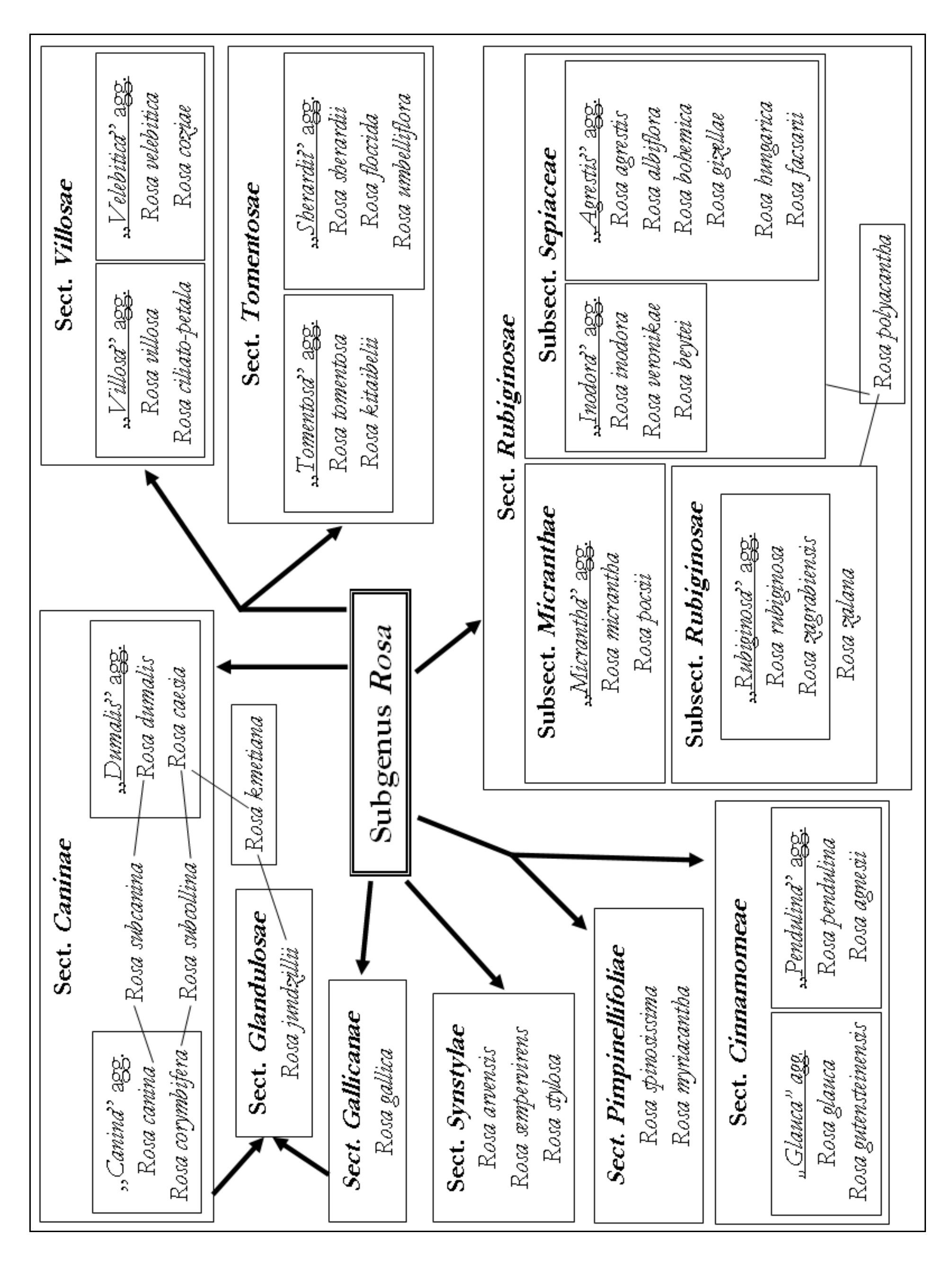
A rózsákról széles körben elterjedt nézet (pl. ZIELIŃSKI, 1985; ROTHMALER et al., 1990; FACSAR, 1993; POPEK, 1996), hogy intenzív a fajok közötti keveredés, gyakoriak a hibridek, úgynevezett hibridvonalak („klín-sorok") alakulnak ki. Egyes csoportokban (Sect. *Caninae*; *R. gallica – Rosa × speciosa – R. jundzillii*) valóban nagyon gyakori ez a jelenség, míg a többi seregben szekción belüli és szekciók közötti fajkeverékek létrejötte igen ritka jelenség. A Kárpát-medence területéről ismert hibridek száma bár magas, a hibrid növények mégis igen ritkák, unikálisak. Herbáriumi tapasztalatok alapján sok esetben a meghatározott „hibridek" téves és

pontatlan határozások eredményei. A Történelmi Magyarország területén megtalálható fajokat és hibridjeiket a 2. és 3. ábrák szemléltetik. Az őshonos fajok feltételezett leszármazási vonalai ábrán (2. ábra) látható, hogy a legtöbb szekció a subgenus *Rosa*ból származik, ugyanakkor némely sereg pedig másik szekciók hibridizálása révén alakult ki (Sect. *Glandulosae*). Abban az esetben, amikor pontosan tudjuk, hogy mely fajok képezték a hibrid eredetű taxont, a vonalak fajtól fajig érnek az ábrán; ellenben alszekciótól a fajig ér a vonal, mikor nem tudjuk pontosan, hogy melyik fajoktól származhat (ha egyáltalán hibridogén eredetű) az adott faj (*R. poyacantha*). Feltételezésem szerint ezek az átmeneti taxonok a fajfejlődés folyamán önálló csoportokká válhatnak, belőlük önálló fajok válhatnak le (elszigetelődve, adaptálódva). Megjegyzem, hogy bizonyos bélyegkomplexumok alapján feltételezhető, hogy a már ismert fajnak van (vagy kialakulhat) egy fajpárja is. Ileny bélyeg például a csészelevél állása a fajpárok esetében (példák, ahol a csészék állása az elsődleges határozóbélyeg; kérdőjellel (?) jelölve a feltételezhető fajpár):

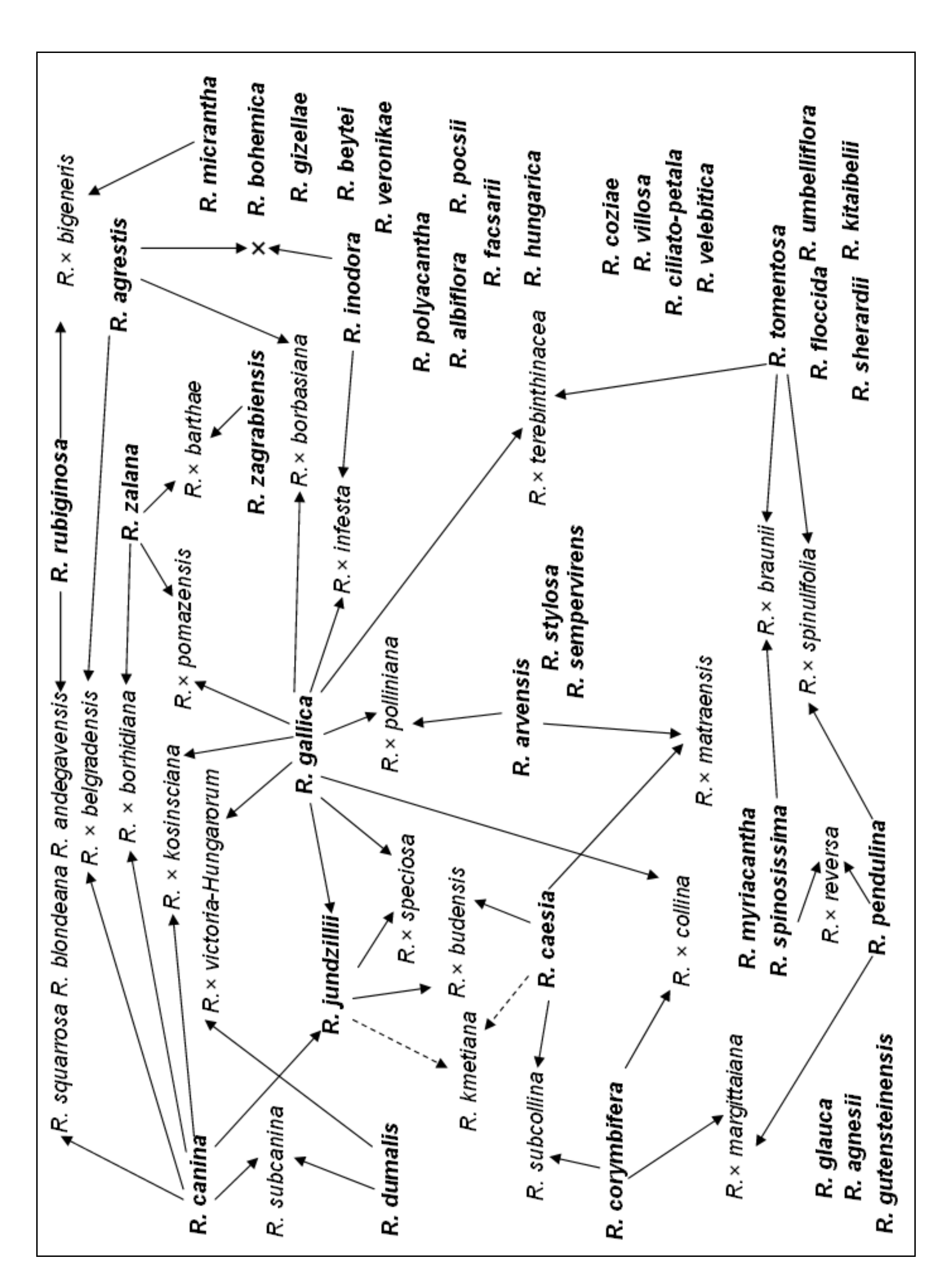
Csészelevele visszahajlik	Csészelevele feláll
R. canina	*R. dumalis*
R. sherardii	*R. tomentosa*
R. pendulina	*R. agnesii*
R. gallica	?
R. arvensis	?
R. sempervirens	?

1. ábra: Rózsák szaporodásbiológiája (er.) / **Fig. 1.** Reproduction biology of roses (orig.)

2. ábra: Az őshonos fajok feltételezett leszármazási vonalai (eredeti) / **Fig. 2.** Hypotetic filation-line of the autochton roses (orig.)

3. ábra: A őshonos rózsa taxonok hibridizációs kapcsolatai a Történelmi Magyarország területén: — hibridizációs vonal; – – – feltételezett hibridizációs vonal (eredeti) / **Fig. 3.** The relationship of the autochton rose taxa of Historical Hungary: — hybridisation-line; – – – hypotetic hybridisation-line (orig.)

A rózsák ökológiai igényei

A vadrózsák ökológiai igényeit a Kárpát-medencében kísérleti úton senki sem vizsgálta, ismereteink csupán terepi tapasztalatokon alapszik. Általánosságban elmondható, hogy a Sect. *Pimpinellifoliae* DC., Sect. *Gallicanae* DC., Sect. *Glandulosae* CR., Sect. *Caninae* DC., Sect. *Rubiginosae* DC. és részben a Sect. *Synstylae* DC. seregekbe tartozó fajok szárazságkedvelőek, inkább sekély termőrétegű, köves, meleg termőhelyek, síkvidékek és dombságok növényei. Ezzel szemben a Sect. *Tomentosae* DÉSÉGL., Sect. *Villosae* CR., Sect. *Cinnamomae* DC. és részben a Sect. *Synstylae* DC. csoportokba sorolt fajok humidabb, mezofil, mélyebb termőrétegű termőhelyek, dombságok, középhegységek és magashegységek fajai. A rózsák általában kedvelik a meszes, bázisokban és tápanyagokban gazdagabb talajokat. Pontos, kvantitatív méréseken alapuló talajpreferálásuk illetve termőhely indikációjuk és mikorrhiza kapcsolataik teljesen ismeretlenek!

Az őshonos rózsák kertészeti jelentősége

Kertjeinkben mindig előkelő helyet foglaltak el a rózsák. Mondhatjuk, hogy a rózsakultusz egyidős az emberiséggel. Kezdetben a vad fajokat gyűjtötték az emberek házaik közelébe, kertjeikbe, majd elkezdték kiválogatni a szebb, nagyobb virágú, hosszabban virító alakokat. A kereskedelem megindulásával kerülhettek be a Kárpát-medencébe idegenföldi vadfajok, mint a kis-ázsiai büdös rózsa (*Rosa foetida* HERRM.) illetve az észak-európai májusi vagy fahéjrózsa (*R. majalis* HERRM.). Ezek a fajok sarjakkal könnyen szaporíthatók voltak, így „házról-házra" terjedtek el. Majd összekeresztezték a különböző rózsafajokat és taxonokat, hogy egyre nagyobb, több szirmú, élénkebb színű virágokat nyerjenek, így alakították ki a ma már feledésbe merülő fehér rózsát (*R.* × *alba* L.), cövekes vagy frankfurti rózsát (*R.* × *turbinata* AIT.), a százlevelű rózsát (*R.* × *centifolia* L.), vagy a damaszkuszi rózsát (*R.* × *damascena* (MILL.) HURST). Ezeket az ősi kultúrtaxonokat szintén könnyen tudták szaporítani sarjakról. Közkedveltek voltak, hiszen jól bírták a szárazságot, nem voltak igényesek, sőt rózsavíz és ecet előállítására is használták némely típusukat. Ezek a taxonok évente csupán egyszer virítanak, reneszánszukat a XVI–XVII. században élték. A kereskedelem még kiterjedtebb válása miatt egzotikus földrészekről kerültek be évente többször virágzó, illatosabb és

dekoratívabb fajok és fajták, mint a tearózsák (*R.* × *odorata* (ANDR.) SWEET) és az illatos rózsák (*R.* × *gigantea* COLL. ex. CRÉP.) illetve ezek fajtái, melyek számtalan színben pompáznak. Bár ezek a rózsák sokkal igényesebbek környezetükre, nagyobb szaktudást és speciális szaporítást igényelnek (szemzés), mégis ki tudták szorítani a vad fajokat és azok kultúrtaxonjait, illetve adták meg a „kegyelemdöfést" is azok reneszánszának. Ma már ezek az ősi alakok ritka kultúr-maradványok (kultúr-reliktumok) szőlőhegyeken, keresztek mellett és temetőkben.

Ma virágkorukat élik az illatos- és tearózsák illetve fajtáik, s teljesen feledésbe merültek a hazai vad fajok, régi kultúrfajok és taxonjaik. Rohanó világunkban azonban egyre kevesebb időnk marad az igényes rózsák ápolására, s nem mindenki teheti meg, hogy kertészt fogadjon. Az őshonos vadfajok azért is figyelemre méltóak, mivel a pannon-kárpáti régióban alakultak ki hazai típusaik, s az itteni szeszélyes klímához adaptálódtak, tehát kevesebb gondozással is jól fenntartható kerti díszeink lehetnének.

Rézsük megkötésére, nagy sziklakertekbe és tetőkertekbe javasolható a jajrózsa (*R. spinosissima* L.), a parlagi rózsa (*R. gallica* L.) és kultúrtaxonjai (*R. gallica* cv. Officinalis, *R.* × *centifolia* L. apróbb termetű alakjai, *R.* × *damascena* MILL., *R.* × *turbinata* AIT.). Ezen taxonok jó szárazságtűrők, kedvelik a sziklásabb termőhelyeket is; sűrűn fejlődő tarackjaik révén jól megkötik a talajt. Különösebb gondozást nem igényelnek, sarjtelepeik megújításához elegendő föld közelben lemetszeni (lefűnyírózni) ezeket.

Árnyéki gyeppótlóként alkalmazható az erdei rózsa (*R. arvensis* HUDS.): későn fakadó fák és nagyobb bokrok alá telepíthető. Az itt uralkodó kiegyenlítettebb, nyirkosabb és párásabb klíma kedvez ennek a rózsafajnak, az árnyékoló növények késői fakadása a bőséges virágzást segíti elő.

Szintén árnyékos vagy félárnyékos termőhelyekre, házfalak mellé, nagytermetű fák alá javasolható a havasalji rózsa (*R. pendulina* L.) és a molyhos rózsa (*R. tomentosa* SM.). Ezek a fajok az erős, közvetlen napfényt nem kedvelik és légnedvesség igényesek. Igazi ékessége lehetne kertjeinknek a szintén páraigényes, de jól szellőző termőhelyeket kedvelő piroslevelű rózsa (*R. glauca* POUR.), Nyugat-Európában kedvelt dísznövény.

Az ebrózsák seregébe (Sect. *Caninae* DC.) a legközönségesebb, leggyakoribb és legelterjedtebb rózsák tartoznak, termőhelyekben nem válogatnak, igénytelenek, igen szárazságtűrők. Tavaszi bőséges, halványrózsaszín viráguk nagyon dekoratív, ősszel bőséges termést adnak. Kerítéspótlóknak, rossz termőhelyek termesztésbe vonására (s így idénymunkák teremtésére) kifejezetten alkalmasak.

A mirigyeslevélkéjű rózsák serege (Sect. *Rubiginosae* DC.) igazi kuriózuma lehetne kertjeinknek, hisz több faj lombozata tavasszal ontja magából a

zöldalma, terpentin, gyümölcs vagy bor illatot. Szintén igen szárazság-kedvelők. Hátrányos tulajdonságuk az általában erősen tüskés vesszőjük.

A gyapjasrózsák serege (Sect. *Villosae* CR.) gyümölcsészeti szempontból érdemel kiemelkedő figyelmet: csipkebogyójuk C-vitamin tartalma kiemelkedő (TÓTH et al., 2005).

Mediterrán elterjedésű, ritka kerti dísznövény az örökzöld rózsa (*R. sempervirens* L.), kedveli a tűző napot és a szárazságot, meredek kőfalak befuttatására, talajtakarásra alkalmas. Közepesen fagyérzékeny, így védettebb helyekre, déli oldalra telepítendő.

A vadrózsák változatossága szinte kimeríthetetlen: lombozatuk színe a friss zöldtől a haragos zöldön át a szürkészöldig, kékeszöldig terjed, a szirmaik fehérek vagy számtalan árnyalatú rózsaszínűek vagy olykor pirosak, a csipkebogyó nem csak piros, hanem fekete is, bordó is lehet. Az összes vadrózsa csipkebogyója felhasználható teaként, hecsedlilekvárként, közismertek gyógyhatásukról. Célom volt rávilágítani, hogy kertünkbe ne csak idegenhonos, egzóta fajokat telepítsünk, illetve hogy a kertünk kieső, kedvezőtlen mikroklímájú vagy talajú részeit hogyan ültethetnénk be mégis dekoratívan, akár kettős célt szolgáló rózsákkal: hiszen nem csak dísznövények, hanem gyógy- és vadgyümölcsök is egyben. Főleg a nagytermetű rózsákba szívesen raknak fészket madarak, virágaik nektárjából számtalan ízeltlábú, csipkebogyóikból madarak és kisemlősök lakmároznak, sok állatnak fontos téli táplálékforrása is. Így a házunk közelébe ültetett vadrózsa fajokkal kertünkbe csalhatunk szép énekesmadarakat, lepkéket, érdekes rovarokat, bogarakat, ezzel is a környezetet és a természetet védve, gazdagíthatjuk mindennapjainkat. Védett taxon csak megfelelő engedélyekkel telepíthető, szaporítható!

A határozás menete

Rózsahatározás csak generatív szervekkel rendelkező vesszőkről lehetséges: mintegy 40 cm hosszú vessző, hajtásokkal, virágokkal vagy terméssel már elegendő. A vegetatív szárrészeknek a határozásban elenyésző szerepe van: a *R. rubiginosa* nagyon ritka változatainál fordul elő, hogy csak a vegetatív vessző heteracantha. Határozáskor első szempont a tüskék megléte vagy hiánya, meglétük esetén azok azonossága (homoioacantha jelleg) vagy különbözősége (heteracantha jelleg). Nagyon fontos megállapítani, hogy a vesszőkön (főleg a kocsányok alatti szakaszon) szőrös-e a vessző (ezek a legritkább taxonok). A pálhalevelek

épnek tekinthetőek, ha csak aprón fűrészes a szegélyük; míg sallangosnak, ha 2–3× mélyen hasítottak. Ezután a leveleket kell megvizsgálni: kopasz, szőrős, molyhos vagy mirigyes a felületük? Kopasz levélkék esetén kevés szőr vagy néhány mirigy lehet a főéren. Szőrös levelek esetében fontos megállapítani annak mértékét, hogy szőrösségről vagy molyhosságról van-e szó: előbbi ritkásan, gyéren álló trichómák összessége, míg utóbbi igen sűrűn álló, az egész fonákot elfedő, bolyhos szőrzetet jelent. Molyhos levélkéken nagyító (10–20× lupe) segítségével szintén kereshetünk mirigyeket: ez a *Tomentosae* és *Villosae* csoport elválasztásának egyik fontos mozzanata, illetve bizonyos *Tomentosae* kisfajok (pl. *R. kitaibelii*) meghatározásában is fontos szereppel bírnak. Ha mirigyes levélkéjű rózsát határozunk, ellenőrizni kell (lupe!) a levélke színén esetleg meglévő mirigyeket is. Ezek elszórva, levélkénként 1–néhány–sok lehet – a levélke fonáki és színi mirigyezettsége esetén kisfajjal van dolgunk (*R. bohemica*, *R. gizellae*, *R. beytei*, *R. facsarii*, *R. pocsii*, *R. zalana*, *R. zagrabiensis*). Mirigyes levélkefonákú rózsák esetében két levélkealak elkülönítése segít a csoportok között eligazodni: a kerekded vagy ovális, egymást érintő vagy részben egymást át is fedő levélkék esetében – a *Micranthae* és *Rubiginosae* csoportokba; egymástól távol álló, deltoid levélkék esetében – a *Sepiaceae* csoportba tartozhat a taxon. Virágok esetében fontos tudni, hogy a virágszínt befolyásolhatja a napsugárzás: a szirmokat akár fehérre szívhatja a túl erős fény. Ezért érdemes a korai órákban gyűjteni vagy az éppen kinyíló virágokat is ellenőrizni. Sok fajpár nem különíthető el virágzási időben minden kétséget kizáróan (pl. *R. tomentosa* – *R. sherardii*, *R. canina* – *R. dumalis*, *R. zalana* – *R.* × *barthae* – *R. zagrabiensis*). A *Rosa ciliato-petala* esetében viszont elengedhetetlen a szirmok mirigyes szélének ellenőrzése! Gyűjtésre és határozásra optimális időszak július végétől, de inkább augusztustól lombhullásig tart: ekkorra a csészelevelek fajra jellemzően „beállnak”. Mind virágzáskor, mind a csipkebogyó érésekor eldönthető, hogy a csészelevelek épek vagy sallangosak. Álterméses állapotban a csészelevelek állása játszi könnyedséget ad a fajok elkülönítésében. Fontos, hogy míg a visszahajló csészék minden esetben lehullóak is egyben; a felálló (vagy terpedten szétálló) csészék lehetnek lehullók (pl. *Caninae*, *Rubiginosae*, *Tomentosae*) vagy a csipkebogyó szétrothadásáig soha le nem válók (*Cinnamomae*, *Pimpinellifoliae*)! A levélkék fűrészességének, a kocsányok hosszának, mirigyezettségének, a csipkebogyók alakjának (kivéve a *R. zalana* gömbölyded csipkebogyóit), a bibevánkos (discus) nyílása nagyságának és a bibék szőrözöttségének csekély jelentősége van a határozásban, általában változatok elkülönítésénél van kevés szerepük. Korábban tévút volt a kocsányhossz (pl. „*R. scabriuscula*” problematikája) és

a bibeszőrözöttség (pl. *R. gallica* alfajainak elkülönítése) túlértékelése, ami a határozást lehetetlenné tette. Tehát a legfontosabb, faji bélyegeket hordozó szervek a generatív vesszőkön: tüskék, levélkék, csészelevelek és azok állása a csipkebogyón, csipkebogyó szín; másodlagos bélyeg a virágszín, változatok elkülönítésekor a levélke széle és a csipkebogyó alakja.

Herbárium készítésekor fontos a csészelevelek élethű lepréselése, illetve ha felálló és lehulló csészelevelekről van szó, a cédulán fel kell tűntetni, hogy eredetileg felállt. Preparálási hiba lehet a felálló csészelevelek „lesimogatva", visszahajló állapotban történő lepréselése. Ez egyértelműen felismerhető a preparátumon, mivel ilyen esetben a csészelevél szabálytalanul, általában az alsó harmadában megtörik, míg a csésze alapi része mutatja az eredeti állását.

Rózsák határozását segítő bélyegkomplexek / Help to the rose-determination of stampscomplecs of roses

Vessző / branch:

Szőrös / hairy: *Rosa floccida* DÉSÉGL., *R. rugosa* THUNB., *R.* × *braunii* J. B. KELLER. nm. *feichtingerii* KERÉNYI-NAGY et J. NAGY

Kopasz / hairless: *Rosa* × *alba* L., *R.* × *barthae* KERÉNYI-NAGY, *R.* × *belgradensis* PANČIĆ, *R.* × *bigeneris* DUFF., *R.* × *borbasiana* H. BRAUN, *R.* × *braunii* J. B. KELLER, *R.* × *borhidiana* KERÉNYI-NAGY, *R.* × *budensis* BORBÁS, *R.* × *centifolia* L., *R.* × *collina* JACQ., *R.* × *damascena* MILL., *R.* × *infesta* KMEŤ, *R.* × *kosinsciana* BESSER, *R.* × *margittaiana* SABRANSKY ex MARGITTAI, *R.* × *matraensis* BORBÁS, *R.* × *polliniana* SPR., *R.* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY, *R.* × *reversa* WALDST. et KIT., *R.* × *speciosa* DÉSÉGL., *R.* × *spinulifolia* DEMATRA, *R.* × *terebinthinacea* BESSER, *R.* × *turbinata* AIT., *R.* × *victoria-hungarorum* BORBÁS, *R. agnesii* KERÉNYI-NAGY, *R. agrestis* SAVI, *R. albiflora* OPIZ, *R. arvensis* HUDS., *R. beytei* BORBÁS, *R. blanda* AIT., *R. bohemica* H. BRAUN, *R. caesia* SM., *R. canina* L., *R. ciliato-petala* BESS., *R. corymbifera* BORKH., *R. coziae* NYÁRÁDY, *R. dumalis* BECHST., *R. facsarii* KERÉNYI-NAGY, *R. foetida* HERRM., *R. gallica* L., *R. gizellae* BORBÁS, *R. glauca* POURR., *R. gutensteinensis* J. JACQ., *R. hungarica* A. KERNER, *R. inodora* FR., *R. jundzillii* BESSER, *R. kitaibelii* BORBÁS, *R. kmetiana* BORBÁS, *R. majalis* HERRM., *R. micrantha* BORRER ex SM., *R.*

multiflora THUNB., *R. myriacantha* DC., *R. pendulina* L., *R. pocsii* KERÉNYI-NAGY, *R. polyacantha* (BORBÁS) H. BR., *R. rubiginosa* L., *R. sempervirens* L., *R. sherardii* DAVIES, *R. spinosissima* L., *R. stylosa* DESV., *R. subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., *R. subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., *R. tomentosa* SM., *R. umbelliflora* SW., *R. velebitica* BORBÁS et H. BRAUN, *R. veronikae* KERÉNYI-NAGY, *R. villosa* L., *R. zagrabiensis* VUK. et H. BR., *R. zalana* WIESB.

Tüskézet (generatív ágak) / prickles (generative branch):

Tüskétlenek / without prickle: *Rosa pendulina* L., *R. agnesii* KERÉNYI-NAGY, *R. blanda* AIT., *R. multiflora* THUNB.

Ikertüskés / twinprickle: *Rosa majalis* HERRM.

Heteracantha: *Rosa* × *barthae* KERÉNYI-NAGY, *R.* × *belgradensis* PANČIĆ, *R.* × *bigeneris* DUFF., *R.* × *borbasiana* H. BRAUN, *R.* × *borhidiana* KERÉNYI-NAGY, *R.* × *braunii* J. B. KELLER, *R.* × *budensis* BORBÁS, *R.* × *centifolia* L., *R.* × *collina* JACQ., *R.* × *damascena* MILL., *R.* × *infesta* KMEŤ, *R.* × *kosinsciana* BESSER, *R.* × *polliniana* SPR., *R.* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY, *R.* × *reversa* WALDST. et KIT., *R.* × *speciosa* DÉSÉGL., *R.* × *terebinthinacea* BESSER, *R.* × *turbinata* AIT., *R.* × *victoria-hungarorum* BORBÁS, *R. coziae* NYÁRÁDY, *R. foetida* HERRM., R. *gallica* L., *R. jundzillii* BESSER, *R. myriacantha* DC., *R. polyacantha* (BORBÁS) H. BR., *R. rugosa* THUNB., *R. spinosissima* L., *R. rubiginosa* L., *R. velebitica* BORBÁS et H. BR., *R. zagrabiensis* VUK. et H. BR., *R. zalana* WIESB.

Homoioacantha: *Rosa* × *alba* L., *R.* × *margittaiana* SABRANSKY ex MARGITTAI, *R.* × *matraensis* BORBÁS, *R.* × *spinulifolia* DEMATRA, *R. agrestis* SAVI, *R. albiflora* OPIZ, *R. arvensis* HUDS., *R. beytei* BORBÁS, *R. bohemica* H. BRAUN, *R. caesia* SM., *R. canina* L., *R. ciliato-petala* BESS., *R. corymbifera* BORKH., *R. dumalis* BECHST., *R. facsarii* KERÉNYI-NAGY, *R. floccida* DÉSÉGL., *R. gizellae* BORBÁS, *R. glauca* POURR., *R. gutensteinensis* J. JACQ., *R. hungarica* A. KERNER, *R. inodora* FR., *R. kitaibelii* BORBÁS, *R. kmetiana* BORBÁS, *R. micrantha* BORRER ex SM., *R. multiflora* THUNB., *R. pocsii* KERÉNYI-NAGY, *R. sempervirens* L., *R. sherardii* DAVIES, *R. stylosa* DESV., *R. subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., *R. subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., *R. tomentosa* SM., *R. umbelliflora* SW., *R. veronikae* KERÉNYI-NAGY, *R. villosa* L.

Pálhalevél / stipules:

Rojtos-sallangos / tufted-fringed: *Rosa multiflora* THUNB.

Fűrészes / dentate: *összes többi faj – all other species.*

Levélkék száma / number of leaflets:

3–5: *Rosa gallica* L.

5–7: *Rosa* × *alba* L., *R.* × *barthae* KERÉNYI-NAGY, *R.* × *belgradensis* PANČIĆ, *R.* × *bigeneris* DUFF., *R.* × *borbasiana* H. BRAUN, *R.* × *borhidiana* KERÉNYI-NAGY, *R.* × *braunii* J. B. KELLER, *R.* × *budensis* BORBÁS, *R.* × *centifolia* L., *R.* × *collina* JACQ., *R.* × *damascena* MILL., *R.* × *infesta* KMEŤ, *R.* × *kosinsciana* BESSER, *R.* × *margittaiana* SABRANSKY ex MARGITTAI, *R.* × *matraensis* BORBÁS, *R.* × *polliniana* SPR., *R.* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY, *R.* × *reversa* WALDST. et KIT., *R.* × *speciosa* DÉSÉGL., *R.* × *spinulifolia* DEMATRA, *R.* × *terebinthinacea* BESSER, *R.* × *turbinata* AIT., *R.* × *victoria-hungarorum* BORBÁS, *R. agnesii* KERÉNYI-NAGY, *R. agrestis* SAVI, *R. albiflora* OPIZ, *R. arvensis* HUDS., *R. beytei* BORBÁS, *R. blanda* AIT., *R. bohemica* H. BRAUN, *R. caesia* SM., *R. canina* L., *R. ciliato-petala* BESS., *R. corymbifera* BORKH., *R. coziae* NYÁRÁDY, *R. dumalis* BECHST., *R. facsarii* KERÉNYI-NAGY, *R. floccida* DÉSÉGL., *R. foetida* HERRM., *R. gizellae* BORBÁS, *R. glauca* POURR., *R. gutensteinensis* J. JACQ., *R. hungarica* A. KERNER, *R. inodora* FR., *R. jundzillii* BESSER, *R. kitaibelii* BORBÁS, *R. kmetiana* BORBÁS, *R. majalis* HERRM., *R. micrantha* BORRER ex SM., *R. pocsii* KERÉNYI-NAGY, *R. polyacantha* (BORBÁS) H. BR., *R. rubiginosa* L., *R. sempervirens* L., *R. sherardii* DAVIES, *R. stylosa* DESV., *R. subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., *R. subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., *R. tomentosa* SM., *R. umbelliflora* SW., *R. velebitica* BORBÁS et H. BRAUN, *R. veronikae* KERÉNYI-NAGY, *R. villosa* L., *R. zagrabiensis* VUK. et H. BR., *R. zalana* WIESB.

7–9: *Rosa rugosa* THUNB., *R. multiflora* THUNB.

5–7–9–11: *Rosa myriacantha* DC., *R. pendulina* L., *R. spinosissima* L.

Csészelevél / sepals:

Ép / entire: *Rosa glauca* POURR., *R. gutensteinensis* J. JACQ., *R. majalis* HERRM., *R. myriacantha* DC., *R. pendulina* L., *R. rugosa* THUNB., *R. spinosissima* L.

Sallangos / pinnate: *Rosa × alba* L., *R. × barthae* KERÉNYI-NAGY, *R. × belgradensis* PANČIĆ, *R. × bigeneris* DUFF., *R. × borbasiana* H. BRAUN, *R. × braunii* J. B. KELLER, *R. × borhidiana* KERÉNYI-NAGY, *R. × budensis* BORBÁS, *R. × centifolia* L., *R. × collina* JACQ., *R. × damascena* MILL., *R. × infesta* KMEŤ, *R. × kosinsciana* BESSER, *R. × margittaiana* SABRANSKY ex MARGITTAI, *R. × matraensis* BORBÁS, *R. × polliniana* SPR., *R. × pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY, *R. × reversa* WALDST. et KIT., *R. × speciosa* DÉSÉGL., *R. × spinulifolia* DEMATRA, *R. × terebinthinacea* BESSER, *R. × turbinata* AIT., *R. × victoria-hungarorum* BORBÁS, *R. agnesii* KERÉNYI-NAGY, *R. agrestis* SAVI, *R. albiflora* OPIZ, *R. arvensis* HUDS., *R. beytei* BORBÁS, *R. blanda* AIT., *R. bohemica* H. BRAUN, *R. caesia* SM., *R. canina* L., *R. ciliato-petala* BESS., *R. corymbifera* BORKH., *R. coziae* NYÁRÁDY, *R. dumalis* BECHST., *R. facsarii* KERÉNYI-NAGY, *R. floccida* DÉSÉGL., *R. foetida* HERRM., *R. gallica* L., *R. gizellae* BORBÁS, *R. hungarica* A. KERNER, *R. inodora* FR., *R. jundzillii* BESSER, *R. kitaibelii* BORBÁS, *R. kmetiana* BORBÁS, *R. micrantha* BORRER ex SM., *R. multiflora* THUNB., *R. pocsii* KERÉNYI-NAGY, *R. polyacantha* (BORBÁS) H. BR., *R. rubiginosa* L., *R. sempervirens* L., *R. sherardii* DAVIES, *R. stylosa* DESV., *R. subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., *R. subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., *R. tomentosa* SM., *R. umbelliflora* SW., *R. velebitica* BORBÁS et H. BRAUN, *R. veronikae* KERÉNYI-NAGY, *R. villosa* L., *R. zagrabiensis* VUK. et H. BR., *R. zalana* WIESB.

Csészelevélállás / position of sepals:

Felálló, maradó / erect, residual: *Rosa blanda* AIT., *R. ciliato-petala* BESS., *R. coziae* NYÁRÁDY, *R. majalis* HERRM., *R. myriacantha* DC., *R. pendulina* L., *R. rugosa* THUNB., *R. spinosissima* L., *R. velebitica* BORBÁS et H. BRAUN, *R. villosa* L.

Felálló, lehulló / erect, caducous: *Rosa × centifolia* L., *R. beytei* BORBÁS, *R. caesia* SM., *R. dumalis* BECHST., *R. floccida* DÉSÉGL., *R. glauca* POURR., *R. inodora* FR., *R. sherardii* DAVIES, *R. umbelliflora* SW., *R. veronikae* KERÉNYI-NAGY, *R. zagrabiensis* VUK. et H. BR.

Részben feláló és részben visszahajló, lehulló / partly erect and partly reflexed, caducous: *Rosa* × *barthae* KERÉNYI-NAGY, *R.* × *bigeneris* DUFF., *R.* × *borbasiana* H. BRAUN, *R.* × *budensis* BORBÁS, *R.* × *infesta* KMEŤ, *R.* × *margittaiana* SABRANSKY ex MARGITTAI, *R.* × *reversa* WALDST. et KIT., *R.* × *spinulifolia* DEMATRA, *R.* × *turbinata* AIT., *R.* × *victoria-hungarorum* BORBÁS, *R.* *kmetiana* BORBÁS, *R.* *subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., *R.* *subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH.

Visszahajló, lehulló / reflexed, caducous: *Rosa* × *alba* L., *R.* × *belgradensis* PANČIĆ, , *R.* × *braunii* J. B. KELLER, *R.* × *borhidiana* KERÉNYI-NAGY, *R.* × *collina* JACQ., *R.* × *damascena* MILL., *R.* × *kosinsciana* BESSER, *R.* × *matraensis* BORBÁS, *R.* × *polliniana* SPR., *R.* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY, *R.* × *speciosa* DÉSÉGL., *R.* × *terebinthinacea* BESSER, *R.* × *turbinata* AIT., *R.* *agnesii* KERÉNYI-NAGY, *R.* *agrestis* SAVI, *R.* *albiflora* OPIZ, *R.* *arvensis* HUDS., *R.* *bohemica* H. BRAUN, *R.* *canina* L., *R.* *corymbifera* BORKH., *R.* *facsarii* KERÉNYI-NAGY, *R.* *foetida* HERRM., *R.* *gallica* L., *R.* *gizellae* BORBÁS, *R.* *gutensteinensis* J. JACQ., *R.* *hungarica* A. KERNER, *R.* *jundzillii* BESSER, *R.* *kitaibelii* BORBÁS, *R.* *micrantha* BORRER ex SM., *R.* *multiflora* THUNB., *R.* *pocsii* KERÉNYI-NAGY, *R.* *polyacantha* (BORBÁS) H. BR., *R.* *rubiginosa* L., *R.* *sempervirens* L., *R.* *stylosa* DESV., *R.* *tomentosa* SM., *R.* *zalana* WIESB.

Szirom / petals:

Mirigyes szélű / the edge with glands: *Rosa ciliato-petala* BESS., *R.* *coziae* NYÁRÁDY

Mirigytelen szélű / the edge without gland*: a többi faj – the rest of the species*

Fehér / white: *Rosa* × *alba* L., *R.* *agrestis* SAVI, *R.* *albiflora* OPIZ, *R.* *arvensis* HUDS., *R.* *bohemica* H. BRAUN, *R.* *facsarii* KERÉNYI-NAGY, *R.* *gizellae* BORBÁS, *R.* *hungarica* A. KERNER, *R.* *multiflora* THUNB., *R.* *myriacantha* DC., *R.* *polyacantha* (BORBÁS) H. BR., *R.* *rugosa* THUNB. (fajtája), *R.* *sempervirens* L., *R.* *spinosissima* L., *R.* *veronikae* KERÉNYI-NAGY

Sárga / yellow: *Rosa foetida* HERRM.

Rózsaszín / pink: *Rosa* × *alba* L.(*egyes fajták – some cultivars*), *R.* × *barthae* KERÉNYI-NAGY, *R.* × *belgradensis* PANČIĆ, *R.* × *bigeneris* DUFF., *R.* × *borbasiana* H. BRAUN, *R.* × *braunii* J. B. KELLER, *R.* × *borhidiana* KERÉNYI-NAGY, *R.* × *budensis* BORBÁS, *R.* × *centifolia* L., *R.* × *collina* JACQ., *R.* × *damascena* MILL., *R.* × *infesta* KMEŤ, *R.* × *kosinsciana* BESSER, *R.* × *margittaiana* SABRANSKY ex MARGITTAI, *R.* × *matraensis* BORBÁS, *R.* × *polliniana* SPR., *R.* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY, *R.* × *reversa* WALDST. et KIT., *R.* × *speciosa* DÉSÉGL., *R.* × *spinulifolia* DEMATRA, *R.* × *terebinthinacea* BESSER, *R.* × *turbinata* AIT., *R.* × *victoria-hungarorum* BORBÁS, *R. agnesii* KERÉNYI-NAGY, *R. beytei* BORBÁS, *R. blanda* AIT., *R. caesia* SM., *R. canina* L., *R. ciliato-petala* BESS., *R. corymbifera* BORKH., *R. coziae* NYÁRÁDY, *R. dumalis* BECHST., *R. floccida* DÉSÉGL., *R. gallica* L., *R. glauca* POURR., *R. gutensteinensis* J. JACQ., *R. inodora* FR., *R. jundzillii* BESSER, *R. kitaibelii* BORBÁS, *R. kmetiana* BORBÁS, *R. majalis* HERRM., *R. micrantha* BORRER ex SM., *R. pendulina* L., *R. pocsii* KERÉNYI-NAGY, *R. rubiginosa* L., *R. rugosa* THUNB., *R. sherardii* DAVIES, *R. stylosa* DESV., *R. subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., *R. subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., *R. tomentosa* SM., *R. umbelliflora* SW., *R. velebitica* BORBÁS et H. BRAUN, *R. villosa* L., *R. zagrabiensis* VUK. et H. BR., *R. zalana* WIESB.

Piros / red: *Rosa* × *damascena* MILL., *R.* × *centifolia* L., *R. gallica* L., *R.* × *turbinata* AIT.

Csipkebogyó színe / the colour of rosehip:

Fekete / black: *Rosa myriacantha* DC., *R. spinosissima* L., *R.* × *reversa* WALDST. et KIT. (feketésbordó – purple-black)

Bordó / purple: *Rosa* × *braunii* J. B. KELLER, *Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT.

Piros / red: *Rosa* × *alba* L., *R.* × *barthae* KERÉNYI-NAGY, *R.* × *belgradensis* PANČIĆ, *R.* × *bigeneris* DUFF., *R.* × *borbasiana* H. BRAUN, *R.* × *borhidiana* KERÉNYI-NAGY, *R.* × *budensis* BORBÁS, *R.* × *centifolia* L., *R.* × *collina* JACQ., *R.* × *damascena* MILL., *R.* × *infesta* KMEŤ, *R.* × *kosinsciana* BESSER, *R.* × *margittaiana* SABRANSKY ex MARGITTAI, *R.* × *matraensis* BORBÁS, *R.* × *polliniana* SPR., *R.* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY, *R.* × *reversa* WALDST. et KIT., *R.* × *speciosa* DÉSÉGL., *R.* × *spinulifolia* DEMATRA, *R.* × *terebinthinacea* BESSER, *R.* × *turbinata* AIT., *R.* × *victoria-hungarorum* BORBÁS,

R. agnesii KERÉNYI-NAGY, *R. agrestis* SAVI, *R. albiflora* OPIZ, *R. arvensis* HUDS., *R. beytei* BORBÁS, *R. blanda* AIT., *R. bohemica* H. BRAUN, *R. caesia* SM., *R. canina* L., *R. ciliato-petala* BESS., *R. corymbifera* BORKH., *R. coziae* NYÁRÁDY, *R. dumalis* BECHST., *R. facsarii* KERÉNYI-NAGY, *R. floccida* DÉSÉGL., *R. foetida* HERRM., *R. gallica* L., *R. gizellae* BORBÁS, *R. glauca* POURR., *R. gutensteinensis* J. JACQ., *R. hungarica* A. KERNER, *R. inodora* FR., *R. jundzillii* BESSER, *R. kitaibelii* BORBÁS, *R. kmetiana* BORBÁS, *R. majalis* HERRM., *R. micrantha* BORRER ex SM., *R. multiflora* THUNB., *R. pendulina* L., *R. pocsii* KERÉNYI-NAGY, *R. polyacantha* (BORBÁS) H. BR., *R. rubiginosa* L., *R. rugosa* THUNB., *R. sempervirens* L., *R. sherardii* DAVIES, *R. stylosa* DESV., *R. subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., *R. subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., *R. tomentosa* SM., *R. umbelliflora* SW., *R. velebitica* BORBÁS et H. BRAUN, *R. veronikae* KERÉNYI-NAGY, *R. villosa* L., *R. zagrabiensis* VUK. et H. BR., *R. zalana* WIESB.

Határozókulcsok / Determination keys

Alábbiakban közreadok három különböző határozókulcsot: az 1. a szekciók és alszekciókat (lásd még: 4 ábra), a 2. az őshonos fajokat és kisfajokat, míg a 3. az őshonos fajokat, hibrideket és az idegenhonos fajokat és hibrideket adja elénk. A határozáskor legfontosabb a szekciók és alszekciók helyes elkülönítése, ezután már sokkal könnyebb a fajok határozása (erre szolgál az 1. kulcs). A 2. kulcsban aggregátumokba foglalva szerepelnek a fajok és kisfajok – ez nagyban megkönnyíti a rendszer átlátását és határozhatóságát. Aki már a fajokat és kisfajokat jól elkülöníti, azoknak ajánlott a 3. határozókulcs: amelyben már a hibridek feltűntetése tovább árnyalja a képet. Ebben a kisfajok és a fajok egyenlő súllyal szerepelnek. Minden kulcs után szerepel azoknak angol fordítása is.

I disclose below three different determination keys: the first is for sections and subsections (see: fig. 4.), the second for native species and microspecies the third is for native, non native species with hybrids. The most important is the correct differentiation of sections and subsections (see 1. key), making the determination much more easier thereafter. The second key deals with species and microspecies in aggregates, thus facilitating the comprehension of the system and identificatibility. Those who managed to identify to the level of species and microspecies, should go on to key 3., where hybrids are also concerned. Microspecies and species appear there with equal importance. Every key has it's English translation after the Hungarian.

Szekciók és alszekciók határozókulcsai

1a A bibék oszloposak .... **Sect. *Synstylae* DC.**

1b A bibék nem oszloposak 2

2a Csészeleveleik épek 3

2b Csészeleveleik szárnyas függelékűek 4

3a Az ágakat végig, sűrűn fedik az egyenes tüskék. A pálhalevél sarlósan kihajló végű (füles). Levélkék száma 7–9(–11). A virág magános, szirma fehér. A csipkebogyó fekete vagy piros .... **Sect. *Pimpinellifoliae* DC.**

3b Az ágakon vagy nincs tüske (legfeljebb a törzsek alsó 10–20 cm-én van sertetüske), vagy a horgas tüske magánosan és ritkásan áll, vagy párban (hármasával) állnak. A pálhalevél füles vagy párhuzamos szélű. Levélkék száma 5–7–9–11. A szirom rózsaszínű. A csipkebogyó piros. .... **Sect. *Cinnamomeae* DC.**

4a A virág sárga, az ágakat sűrűn fedik az egyenes, erős tüskék, levélkék száma (7–)9, a levélkék fonáka mirigyes, megdörzsölve narancsos illatúak .... **Sect. *Luteae* CRÉP.**

4b A virág fehér vagy rózsaszín, az ágakon a tüskék ritkásan állnak, a levélkék száma (3–)5–7, a levélkék nem narancs illatúak 5

5a A cserje legfeljebb 70 centiméteres, a vesszőkön mirigyserték, sertetüskék és tüskék egyszerre vannak (heteracantha), a levélkék száma 3–5(–7). A levélkék vastagok, bádogszerűek. Ha ritkán mirigy van a fonákukon (ott is legfeljebb az ereken), akkor sem illatosak (érezhetően). A virágok közepesek vagy nagyok (5–10–12 cm). Csészelevelek visszahajlók, lehullók. A csipkebogyó piros 6

5b A cserje 70 centiméternél magasabb, a vesszőkön azonos (homoioacantha) vagy különböző (heteracantha) tüskék fejlődnek. A levélkék száma 5–7, a levélkék kopaszak vagy szőrösek vagy molyhosak vagy mirigyesek. A virágok kicsik vagy közepesek vagy nagyok (3–8

cm). A csészelevelek visszahajlók vagy felállók, lehullók vagy az érett csipkebogyóról fokozatosan lehullók. A csipkebogyó piros 7

6a A cserje 10–40 cm magas, a levelek száma 3–5(–7). A vesszőket sűrűn fedik a mirigyserték, sertetüskék és ritkásan a horgas tüskék. A virág 5–10(–12) cm átmérőjű, élénkpiros. Csipkebogyója tojásdad, gömbölyded. .... **Sect. *Gallicanae* DC.**

6b A cserje 40–70 cm magas, a levelek száma (3–)5–7. A vesszőkön ritkásan fejlődnek horgastüskék, igen ritkásan mirigytüskék, sertetüskék. A virág 4–6 cm átmérőjű, rózsaszín. Csipkebogyója korsó alakú ....**Sect. *Glandulosae* CRÉP.**

7a A tüskék (a generatív hajtáson) egyenesek vagy alig íveltek, vékonyak (heteracantha vagy homoioacantha). A levelkék színe és fonáka bolyhos, molyhos és gyapjas, színén és/vagy fonákán lehet mirigy is. Levele terpentin, parfüm, fűszeres illatú lehet 8

7b A vesszőkön vagy csak erős horgas (homoioacantha) vagy kevert tüskézet fejlődik (heteracantha), melyek széles alapúak. A levélkék lehetnek (inkább a fonákon) ritkásan szőrösek; fonákukon mindig gazdagon és dúsan mirigyesek. Egyes fajoknál a színükön is fejlődnek ritkásan mirigyek. A levélkék akár érintés nélkül is (főleg tavasszal), de megérintve mindig illatosak (bor, balzsamos, gyümölcs, parfüm, terpentin) ....**Sect. *Rubiginosae* DC.** 9

7c A vesszőkön csak horgas tüske fejlődik. A levelkék fonáka csupasz v. ritkásan v. dúsabban szőrös (de nem molyhos), és mirigytelen vagy ritkásan (legfeljebb az erek némelyikén) illattalanul mirigyes...................... ....**Sect. *Caninae* DC.**

8a Tüskéik a vegetatív hajtásokon széles alapúak, gyengén ívesek vagy egyenesek, a generatív hajtásokon ár vagy tű alakúak, keskeny alapúak (homoioacantha). A levélkék fonákán és színén általában nincs mirigy, ha van, azok száma kevés, ritkásan állnak. A csészelevelek fel-, vízszintesen vagy visszahajlón állnak, a túlérett csipkebogyóról lehullanak ....**Sect. *Tomentosae* DÉSÉGL.**

8b Tüskéik vegetatív és generatív hajtásaikon egyaránt ár vagy tű alakúak (homoio- és heteracantha). A levélkék fonákán dúsan, nagyon ritkán a

színén ritkásan kevés mirigy fejlődik. A csészelevelek minden esetben felállnak, az érett csipkebogyóról sem tudnak lehullani. .... **Sect. *Villosae* CRÉPIN**

9a A tüskézet egyféle (homoioacantha) 10

9b A tüskézet kevert (heteracantha) .... **Sect. *Rubiginosae* DC. Subsect. *Rubiginosae***

10a A levélkék kerekdedek, egymást érintik vagy fedik. A szirmok élénk rózsaszínűek. Csészeleveleik visszahajlók, lehullók .... **Sect. *Rubiginosae* DC. Subsect. *Micranthae* CRÉPIN**

10b A levélkék keskenyek, oválisak, paralelogramma alakúak, egymástól távolállók. A szirmok fehérek vagy halvány rózsaszínűek. Csészeleveleik felállnak vagy visszahajlanak, lehullók. .... **Sect. *Rubiginosae* DC. Subsect. *Sepiaceae* CRÉPIN**

Determination keys for the sections and subsections

1a Pistil pillared.. **Sect. *Synstylae* DC.**

1b Pistil not pillared 2

2a Sepals entire 3

2b Sepals pinnate...4

3a Erect prickles on the branch. Stipules auriculate. Leaves 7–9(–11) foliolate. Flower single, petals white. Rosehip black or red .... **Sect. *Pimpinellifoliae* DC.**

3b No prickles on the branch (prickles are growing only on the max. 10–20 cm high part of trunk), or the prickles are single and rare, or the prickles are (2–3) whorled. Stipules are auriculare or parallel margins. The number of leaflets are 5–7–9–11. The petals are pink. The rosehip is red .... **Sect. *Cinnamomeae* DC.**

4a The petals are yellow, there are many erect, hard prickles on the branch, number of leaflets are (7–)9, the backside of leaflets has glands, with orange fragrance .... **Sect. *Luteae* CRÉP.** (. p)

4b The petals are white or pink, prickles are rare on the branch, the number of leaflets (3–)5–7, the leaflets have no orange fragrance 5

5a The shrub is max. 70 cm tall, the prickles are mixed (heteracantha), the number of leaflets are 3–5(–7). The leaflets are crass, tinlike. If on the backside of leaflets are glands, they are rare and only on the midrib, and it has no fragrance. The flower is 5–10–12 cm diameter. The sepals are reflexed, caducous. The rosehip is red 6

5b The shrub is min. 70 cm tall, the prickles are uniform (homoioacantha) or mixed (heteracantha). The number of leaflets are 5–7, the leaflets are hairless or pubescent or villosus or glandular. The flowers are 3–8 cm diameter. The sepals are reflexed or erect. The rosehip is red. 7

6a The shrub is 10–40 cm tall, the number of leaflets are 3–5(–7). The branch is rich of glandular-prickle and rare of hard prickle. The flower is 5–10(–12) cm diameter, strong pink or red. The rosehip is eggshaped or globular... **Sect. *Gallicanae* DC.**

6b The shrub is 40–70 cm tall, the number of leaflets are (3–)5–7. The branch is rare of glandular-prickle and hard prickle. The flower is 4–6 cm diameter, pink. The rosehip is pitcher-shaped ....
.... **Sect. *Glandulosae* CRÉP.**

7a The prickles are erect or lightly curvated, slim (heteracantha or homoioacantha). The leaflets are villosus on the both side, sometimes the prickle grows beneath and or above. The leaflets have terpenthin, parfume or spice fragrance 8

7b The prickles are either uniformly strong (homoioacantha) or mixed (heteracantha). The leaflets are hairless or slightly pubescent (mostly on the backside), and on the backside always opulently and rich glandular (some species has glandulas on the topside as well). The leaflets are intensely fragrant (wine, balsam, fruit, parfume, terpenthin) without touching.. .... **Sect. *Rubiginosae* DC.** 9

7c The prickles are uniformly strong (homoioacantha). The backside of leaflets are hairless or sparsely or more densely hary (but not villosus), and without or with glands (the glands are very rare, restricted to the vein and odorless) .... **Sect. *Caninae* DC.**

8a The prickles are slightly curved or erect, strong with broad basis on the vegetative branch; they are erecteted with slim basis on the generative branch (homoioacantha). The leaflets usually have not glands, but if they have, these are very rare. The sepals are patent or erect or reflexed, caducous .... **Sect. *Tomentosae* DÉSÉGL.**

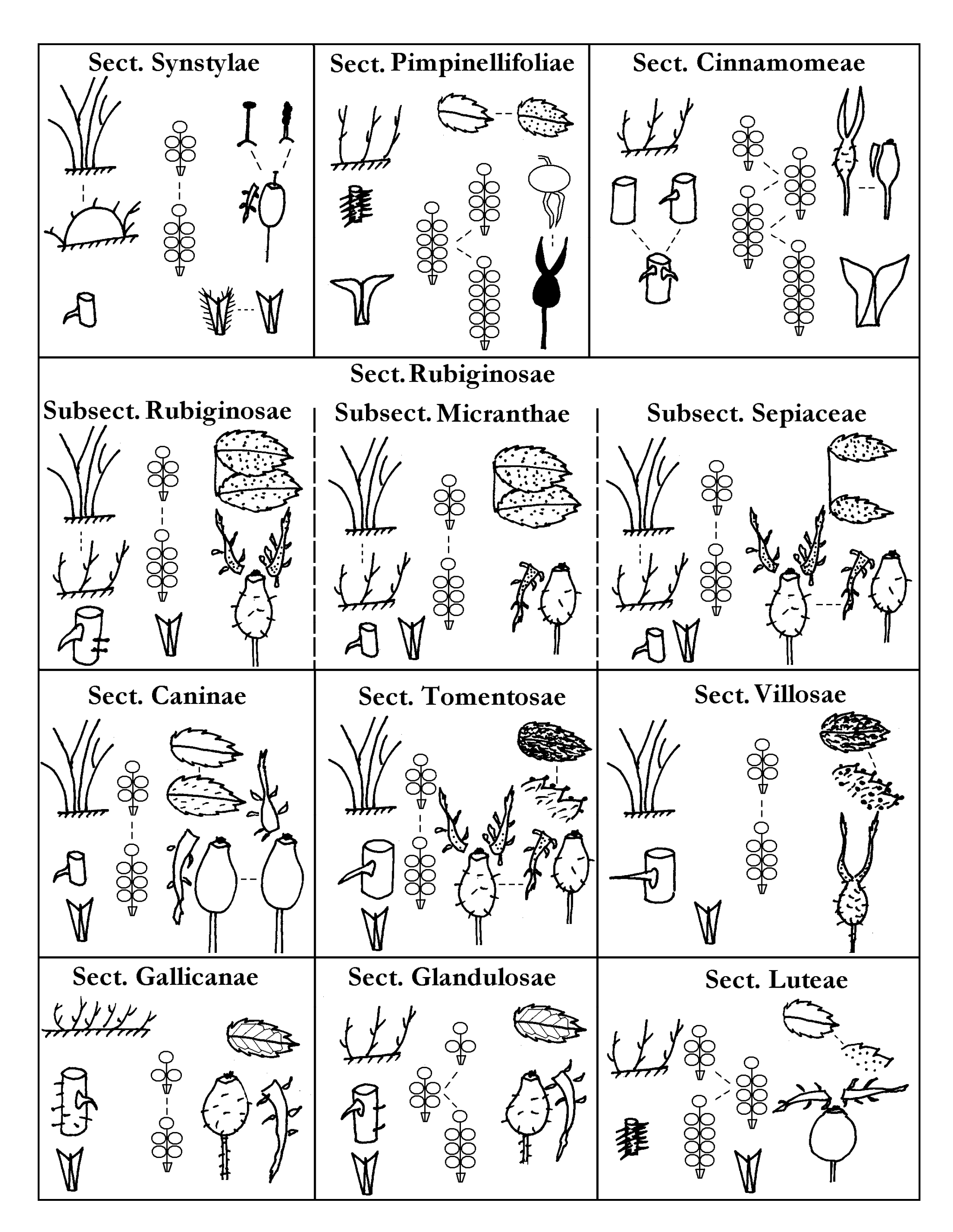
8b The prickles are same on the vegetative and generative branches, pin-shaped, erect (homoio- és heteracantha). On the backside the leaflets there are many glands (sometimes on the topside as well). The sepals always erecet and never caducous. .... **Sect. *Villosae* CRÉPIN**

9a The prickles are uniform (homoioacantha) 10

9b The prickles are mixed (heteracantha) ....
.... **Sect. *Rubiginosae* DC. Subsect. *Rubiginosae***

10a The leaflets are rounded, overlap each other. The petals are strong pink. The sepals reflexed, caducous ....
.... **Sect. *Rubiginosae* DC. Subsect. *Micranthae* CRÉPIN**

10b The leaflets are narrower, ellipsoid or paralellogram shaped, distant. The petals white or light pink. The sepals are erect or reflexed, caducous............ **Sect. *Rubiginosae* DC. Subsect. *Sepiaceae* CRÉPIN**

4. ábra: Szekciók / **Fig. 4.** Sections

Őshonos fajok és kisfajok határozókulcsa

1a A bibék oszloposak .... (Sect. *Synstylae*) 2

1b A bibék nem oszloposak 4

2a Szederszerűen (ruboid) indázó cserjék. A bibeszálak oszloppá forrtak össze, a bibefejek egy vonalban vannak, a bibeszálak alkotják a bibeoszlopot. Csészelevelein kevés, szálas sallang fejlődik, a szirmok fehérek. 3

2b Tömör (caninoid) bokor. A bibeoszlopot összetapadt bibeszálak alkotják, a bibefejek egymás alatt helyezkednek el, a bibefejek alkotják a bibeoszlop jelentős részét. Csészelevelei gazdagon szárnyasak, a szirmok halvány rózsaszínűek............... ***R. stylosa*** **DESV. – Oszlopos r.**

3a Alacsony (30–60 cm magas), vékony vesszejű, szederszerűen indázó kúszócserje (több méter hosszan elfekvő indák), az indái legyökeresedők. Tüskéik vékonyak, gyengén hajlítottak, aprók. Levélkéik nem bőrneműek, tojásdadok, gyengén kihegyesedők, lágyak. Fonákukon szőrösek. Csészelevelei kevés, szálas függeléküek, mirigytelenek. Virágai fehérek, 3–4 cm átmérőjűek, 1–3-asával nyílók. Áltermése gömbölyű, piros, a csészelevelek visszahajlók, lehullók ....
.... ***R. arvensis*** **HUDS. – Erdei r.**

3b Alacsony (30–60 cm magas), vastagabb vesszejű, erőteljesebb liánszerű növény. Tüskéi erősek, horgosaké. Levélkéi hosszan megnyúlt csúcsúak, fényesek, bőrneműek és örökzöldek (fakultatív örökzöld), fonákuk kopasz. Csészelevelei kevés, szálas függeléküek, mirigyesek. Virágai fehérek, 3–4 cm étmérőjűek, többesével nyílók. A csipkebogyó piros, tojásdad vagy gömbölyű, aprón mirigyes vagy mirigytelen, rajta a csészelevelek visszahajlanak és lehullóak. ....
.... ***R. sempervirens*** **L. – Örökzöld r.**

4a Csészeleveleik épek 5

4b Csészeleveleik szárnyas függeléküek 10

5a Az ágakat sűrűn fedik az egyenes tüskék. A csipkebogyó fekete................ .... (Sect. *Pimpinellifoliae*) 8

5b Az ágakon vagy nincs tüske (legfeljebb az ágak alsó 10–20 cm-én van sertetüske), vagy a horgas tüskék elszórtan, magánosan és ritkásan állók. Levélkék száma 5–7–9–11. A szirom rózsaszínű. A csipkebogyó piros... (Sect. *Cinnamomeae*) 9

8a A levélkék fonáka dúsan mirigyes. A csipkebogyó lapított gömbös .... ***R. myriacantha*** **DC. – Mirigyeslevélkés-jajr.**

8b A levélkék fonáka mirigytelen. A csipkebogyó gömbölyded vagy pörgettyű alakú (syn. *R. pimpinellifolia* L.)........ ***R. spinosissima*** **L. – Jajr.**

9a A generatív vesszők tüskétlenek............ . A vesszők általában zöldek vagy sárgászöldek. A levelek zöldek, a levélkék száma (5–)7–9(–11), fonákuk kopasz vagy szőrös. A csipkebogyó palack alakú, 2–4 cm hosszú, csüngő .... **„*Pendulina*” agg.**

A A csipkebogyót a csészelevelek felállva koronázzák .... ***R. pendulina*** **L. – Havasalji r.**

A A csipkebogyón a csészelevelek visszahajlók és lehullók..................... .... ***R. agnesii*** **KERÉNYI-NAGY – Ágnes-r.**

9b A generatív vesszőkön a tüskék magánosan, elszórtan állnak .. A vesszők általában vörösek. A pálhalevelek keskenyek, igen hosszúak. A levelek kékesek, a levélkék általában kopaszak, számuk 5–7. A szirmok pink rózsaszínűek, a csészeleveleknél rövidebbek. A csipkebogyó igen apró, gömbölyű, a csészelevelek felállva koronázzák .... **„*Glauca*” agg.**

A A csipkebogyó (általában) igen apró, gömbölyű, a csészelevelek felállva koronázzák .... ***R. glauca*** **POURR. – Piroslevelű r.**

A A csipkebogyó előbbiénél nagyobb, tojásdad, a csészelevelek visszahajlók és lehullók.. .... ***R. gutensteinensis*** **J. JACQ. – Gutensteini r.**

10a A cserje legfeljebb 50–70 centiméteres, a vesszőkön mirigyserték, sertetüskék és tüskék egyszerre vannak, a levélkék száma 3–5(–7). A levélkék vastagok, bádogszerűek, merevek. Ha ritkán mirigy van a fonákukon (ott is legfeljebb az ereken), akkor sem illatosak. A virágok

nagyok (5–12 cm), szimplák, a szirmok élénkrózsaszínűek vagy pirosasak. Csészelevelek visszahajlók, lehullók. Csipkebogyó piros. .... (Sect. *Gallicanae* et Sect. *Glandulosae*) 11

10b A cserje 70 centiméternél magasabb. A levélkék száma 5–7, a levélkék kopaszak vagy szőrösek, vagy mirigyesek. A virágok kicsik vagy közepesek vagy nagyok (3–8 cm), szimplák, a szirmok rózsaszínűek vagy fehérek. A csészelevelek visszahajlók vagy felállók. A csipkebogyó piros 12

11a A cserje 10–40 cm magas. A vesszők néhány mm vastagok, rajtuk sűrűn fejlődnek a mirigyserték, sertetüskék és ritkásan a horgas tüskék. A levélkék száma 3–5(–7). A virág 5–12 cm átmérőjű, élénk rózsaszín vagy piros. Csipkebogyója tojásdad, gömbös ....***Rosa gallica* L. – Parlagi r.**

11b A cserje 40–70 cm magas. A vesszők vastagabbak, merevebbek, rajtuk ritkásan fejlődnek horgastüskék, igen ritkásan mirigytüskék, sertetüskék. A levélkék száma (3–)5–7. A virág 4–6 cm átmérőjű, rózsaszín. Csipkebogyója korsó alakú, a csészelevelek visszahajlók vagy vízszintesen kissé szétállók (vízszintes vonal alattiak), lehullók. (syn. *R. livescens* BESS.)...............................***Rosa jundzillii* BESS. – Nagylevelű r.**

12a A tüskék (a generatív hajtáson) egyenesek vagy alig íveltek. A levélkék lágyak, színük és fonákuk molyhos, bolyhos és gyapjas, színén és/vagy fonákán lehet mirigy is. Levele terpentin, parfüm, fűszeres illatú lehet.... .... (Sect. *Tomentosae* et Sect. *Villosae*) 13

12b A vesszőkön vagy horgas vagy kevert tüskézet fejlődik. A levélkék lehetnek (inkább a fonákon) ritkásan szőrösek; fonákukon mindig gazdagon és dúsan mirigyesek. Egyes fajoknál a színükön is fejlődnek ritkásan mirigyek. A levelek akár érintés nélkül is (főleg tavasszal), de megérintve mindig illatosak (bor, balzsamos, gyümölcs, parfüm, terpentin)...(Sect. *Rubiginosae*) 16

12c A vesszőkön csak horgas tüskézet fejlődik. A levélkék fonáka kopasz vagy ritkásan vagy sűrűbben szőrös (de nem molyhos), és mirigytelen vagy ritkásan illattalanul mirigyes (legfeljebb az erek némelyikén). A csészelevelek visszahajlók vagy felállók, korán lehullók .... (Sect. *Caninae*) 20

13a Tüskéik a vegetatív hajtásokon széles alapúak, egyenesek, a generatív hajtásokon ár vagy tű alakúak, keskeny alapúak, egyfélék. A levélkék fonákán és színén általában nincs mirigy (ha van, azok száma kevés, ritkásan állnak). A szirmok világos vagy élénk rózsaszínűek. A csészelevelek fel-, vízszintesen vagy visszahajlón állnak, a túlérett csipkebogyóról lehullanak ....(Sect. *Tomentosae*) 14

13b Tüskéik vegetatív és generatív hajtásaikon egyaránt ár vagy tű alakúak, egy- vagy kétfélék. A levélkék fonákukon dúsan mirigyesek, nagyon ritkán a színükön elszórtan kevés mirigy fejlődik. A szirom élénk rózsaszín. A csészelevelek minden esetben felállnak, a túlérett csipkebogyóról sem hullanak le...................................... (Sect. *Villosae*) 15

14a A csészelevelek visszahajlók, lehullók........................***„Tomentosa”* agg.**

A A levelek fonákán nincs mirigy (legfeljebb csak az ereken, kevés)..... .... ***R. tomentosa*** **SM. – Molyhos r.**

A A levelek fonáka ritkásan mirigyes .... ***R. kitaibelii*** **BORBÁS – Kitaibel-r.**

14b A csészelevelek felállnak, lehullók................................. ***„Sherardii”* agg.**

A A vesszők (legalább a generatív részek környékén) aprón szőrösek.. .... ***R. floccida*** **DÉSÉGL. – Pelyhes-vesszős r.**

A A vesszők kopaszak...B

B A levélkék színén nincs mirigy... ***R. sherardii*** **DAVIES – Sherard-r.**

B A levélkék színén van kevés mirigy.. .... ***R. umbelliflora*** **SW. – Ernyős-Sherard-r.**

15a Vesszőiken tüskéik kétfélék: egyenes tüskéi mellett sertetüske, mirigyserte is van... ***„Velebitica”* agg.**

A A szirom nem mirigyes szélű ....***R. velebitica*** **BORBÁS et H. BRAUN – Velebiti r.**

A A szirom mirigyes szélű ....***R. coziae*** **NYÁRÁDY – Kóziai r.**

15b Vesszőiken tüskéik egyfélék ....***„Villosa”* agg.**

A A szirom mirigyes szélű. (syn. *R. sancti-andreae* DEGEN et TRAUTMANN)............***R. ciliato-petala*** **BESS. – Mirigyes szirmú r.**

A A szirom sohasem mirigyes szélű ....***R. villosa*** L. **– Gyapjas r.**

16a A tüskézet egyféle (horgas) 17

16b A tüskézet kevert (sertetüske, mirigyserte és horgastüske) ....
.... (Sect. *Rubiginosae* Subsect. *Rubiginosae*)19

17a A levelek kerekdedek, egymást érintik vagy fedik. Csészeleveleik visszahajlók, lehullók..***„Micrantha"*** **aggr.**

A A levélkék színe mirigytelen ....
..................................***R. micrantha*** **BORRER ex SM. – Kisvirágú r.**

A A levélkék színe mirigyes .... ***R. pocsii*** **KERÉNYI-NAGY – Pócs-r.**

17b A levélkék keskenyek, oválisak, paralelogramma vagy deltoid alakúak, egymástól távolállók. Csészeleveleik felállnak vagy visszahajlanak, lehullók..(Sect. *Rubiginosae* Subsect. *Sepiaceae*)18

18a A szirmok csak tejfehérek, a csipkebogyón a csészelevelek visszahajlók, lehullók..***„Agrestis"*** **agg.**

A A levélkék színén nincsen mirigy .... B

A A levélkék színén van mirigy ....D

B Magas cserje (1,5–2,5 m). A tüskézet csak íves, oldalról lapított tüskékből áll. A levélkék nagyok (2–3 cm) C

B Alacsony cserje (0,7–1,5 m). A tüskézet horgas tüskékből és tülök alakú (lefelé hajló, alig íves, hengeres) tüskékből áll. A levélkék aprók (1–1,5 cm hosszúak). Megj. a csészelevelek vízszintesen is állhatnak, de lehullók! Lásd még: *Rubiginosa* agg.!) ....
.... ***R. polyacantha*** **(BORBÁS) H. BRAUN – Soktüskés, illír r.**

C A levélkék fonáka szőrtelen, legfeljebb az ereken fejlődik kevés szőr..***R. agrestis*** **SAVI – Mezei r.**

C A levélkék fonáka ritkásan vagy tömötten szőrös az erek között is (syn. *R. pubescens* (RAPIN) KLÁŠTERSKÝ).. ....***R. albiflora*** **OPIZ – Fehérvirágú, molyhos mezei r.**

D A vesszőkön a tüskék csak ívesek, sosem 90°-ban megtörtek, a levélkék nagyobbak (2 cm-nél) ....E

D A vesszőkön a tüskék 90°-ban megtörtek, a levélkékkisebbek (1–2 cm hosszúak)..F

E Alacsony termetű cserje (0,5–1,2 m). Vesszői vastagok, merevek (45°-ban szétállók), tüskéi igen nagyok és hosszan lefutó alapúak. Virága kicsi (2,5–3 cm) átmérőjű. (syn. *R. agrestis* SAVI subsp. *subcaryophyllacea* E. SCHENK ex ROTHM.) ....***R. gizellae*** **BORBÁS – Gizella-r.**

E Magas termetú cserje (cca. 2 m). Vesszői vékonyak, hajlóngósak, tüskéi kisebbek, nem lefutó alapúak. Virága kicsi vagy közepes (3–4 cm). ....***R. bohemica*** **H. BRAUN – Cseh r.**

F Alacsony termetű cserje (0,5–1,5 m). Levélgerince a pálhák által közre fogott részen tüskétlen vagy kevés tüskéjű, illetve mirigytelen. A levélkék színén nincs mirigy. A murvalevelek nem takarják a kocsányt és a csipkebogyót. A murvák csúcsi része nem mirigyes. A discus kúpos rajta a szőrös bibék kis gömböt alkotnak... ....***R. hungarica*** **A. KERNER – Magyar r.**

F Magas termetű cserje (2–2,5 m). Levélgerince a pálhák által közrefogott részen sűrűn tüskés és mirigyes. A levélkék színén van mirigy. A murvalevelek takarják a kocsányt és a csipkebogyót is, illetve a murvák csúcsi része mirigyes is. A discus kissé vagy erősebben domború, gyapjas bibéi kissé kis gömböt alkotnak............ .... ***R. facsarii*** **KERÉNYI-NAGY – Facsar-r.**

18b A szirmok halvány rózsaszínűek vagy fehérek, a csipkebogyón a csészelevelek felállóak, később lehullók.......................... ***„Inodora”* agg.**

A A levélkék színén nincsen mirigy (syn. *R. elliptica* TAUSCH).............B

A A levélkék színén van mirigy............ ***R. beytei*** **BORBÁS – Beythe-r.**

B Nagy cserje (2–3 m), vesszői vékonyak, hajlongósak, hajlott tüskéi ritkásan állnak, levelei nagyok (2,5–4 cm hosszúak, 2–3 cm szélesek), virága nagy (4–6 cm átmérűjű), szirma halvány rószaszín, csipkebogyója nagy (2–3 cm hosszú), tojásdad. (syn. *R. elliptica* TAUSCH) .... ***R. inodora*** **FR. – Elliptikus, illattalan r.**

B Apró cserje (50–70[–100] cm magas), vesszei merevek, vastagok, sűrűn tüskések, tüskéi alig íves horgas tüskék, levélkéi aprók (1,5 cm hosszúak, 1 cm szélesek), a virága apró (2–3 cm átmérőjű), szirma fehér, csipkebogyója apró (1 cm), karcsú palack alakú .... ***R. veronikae*** **KERÉNYI-NAGY – Veronika-r.**

19a A csészelevelek felállnak és lehullók.......................... **_„Rubiginosa”_ agg.**

A A levélkék színén nincs mirigy, a levélkék kerekdedek, egymást mindig érintik vagy részben át is fedik.. B

A A levélkék színe is mirigyes, a levélkék oválisak, egymástól távolállók vagy ritkán egymást érintik, részben átfedik .... ***R. zagrabiensis*** **VUKOTINOVICS et H. BRAUN – Zágrábi r.**

B Középmagas cserje (1–2 m). Vesszői erősek, vastagok. A tüskézete horgas tüskékből és sertetüskékből áll, nincs tülök alakú tüske. A levélkék nagyok, általában (2–3 cm hosszúak), kerekdedebbek, egymást érintik vagy át is fedik. Csészelevelei meredeken felállnak és lehullók. .... ***R. rubiginosa*** **L. – Rozsdás r.**

B Alacsony cserje (0,7–1,5 m). Vesszői vékonyak, karcsúak. A tüskézet horgas tüskékből és tülök alakú (lefelé hajló, alig íves, hengeres) tüskékből áll. A levélkék aprók (1–1,5 cm hosszúak), keskenyebbek, legfeljebb érintik csak egymást. A csészelevelek terpedtek vagy visszahajlóak és lehullók (lásd még: *Agrestis* agg.!)...... .... ***R. polyacantha*** **(BORBÁS) H. BRAUN – Soktüskés, illír r.**

19b A csészelevelek visszahajlók, lehullók. A levélkék oválisak, egymástól távolállók vagy ritkán egymást érintik, részben átfedik .... ***R. zalana*** **WIESB. – Zalai r.**

20a A csészelevelek visszahajlók, lehullók.......................... **_„Canina”_ agg.** 21

20b A csészelevelek egy része feláll, egy része visszahajlik 22

20c A csészelevelek felállók, később lehullók .... **_„Dumalis”_ agg.**

A A levélkék fonáka nem vagy csak az ereken szőrös vagy a fonákon ritkásan szőrös. A kocsányt nem takarják a murvalevelek (syn. *R. vosagiaca* DESP.) .... ***R. dumalis*** **BECHST. – Szürke r.**

A A levélkék fonáka dúsan, egyenletesen szőrös. A kocsányt takarják a murvalevelek. (syn. R. *coriifolia* FR.) .... ***R. caesia*** **SM. – Keménylevelű r.**

21a A levélkék kopaszak .... ***R. canina*** **L. – Gyepű r.**

21b A levélkék fonáka (és akár a színe is) szőrös (syn.: R. *dumetorum* THUILL.)... ***R. corymbifera*** **BORKH. – Berki r.**

22a A levelek zöldek. A pálhalevelek mindenütt keskenyek. A levélnyél szőrös vagy kopasz, lehet kissé mirigyes is. A levélkék keskenyek és kihegyesedők, egymástól távol állók, sima felületűek, legfeljebb csak a fonákukon szőrösek, szélük fűrészes, a fogak nem vagy csak igen ritkán mirigyesek. A kocsány és a csipkebogyó kopasz. A csészelevelek mirigytelenek. A virágok közepesek (3–5 cm), a szirmok rózsaszínűek. A csipkebogyó keskeny. 23

22b A levelek kékesek. A pálhalevelek keskenyek vagy a virágzat körül szélesen ívesek, kissé hasasak. A levélnyél szőrös, élein jellegzetesen végig mirigyes. A levélkék nagyok (3–4 cm hosszúak), kerekdedek, egymást érintik vagy részben át is fedik, kissé ráncos felületűek, színük is szőrös, szélük mirigyesen fűrészes. A kocsány és a csipkebogyó alja sűrűn mirigysertés vagy mirigytelen. A csészelevelek fonáka ritkásan mirigyes, szélük gazdagon sallangos (a sallangok keskenyek, nem levélszerűek), mirigyes szegélyű. A virágok szimplák, igen nagyok (6–8 cm átmérőjű), szirmok rózsaszínűek. A csipkebogyó széles korsó alakú.. .... ***R. kmetiana*** **BORBÁS – Kmet'-r.**

23a A levélkék kopaszak, a murvalevél nem takarja a kocsányt és a csipkebogyót. Hibrid eredetű: R. *canina* L. × R. *dumalis* BECHST. .... ***R. subcanina*** **(CHRIST) D. T. et SARNTH. – Hamis gyepű r.**

23b A levélkék sűrűn vagy ritkásan szőrösek, a murvalevél takarja a kocsányt és a csipkebogyót is részben. Hibrid eredetű: R. *corymbifera* BORKH. × R. *caesia* SM. ....***R. subcollina*** **(CHRIST) D. T. et SARNTH. – Hamis dombi r.**

The determination keys of autochton and allochton roses

1a The pistils are pillared...(Sect. *Synstylae*) 2

1b The pistils are not pillared 4

2a The shrub is mulberry-shaped (Ruboid). The styles are pillared, the stigmas are of the same height, the column is formed only by the styles. The sepals are narrow pinnatifid. The petals are white. 3

2b The shrub is compact. The styles are pillared, the stigmas are on the column, formed by the stigmas and styles. The sepals are rich pinnatifid. The petals are light pink. .... ***R. stylosa*** **DESV.**

3a The shrub is 30–60 cm tall, the branch is slim and ruboid, the tendrils are some meter long, and their apex grows roots. The prickles are slim, lightly curvated, small. The leaflets are not leathery, ligthly acuminate, soft, on the backside hairy. The sepals have some slim pinnae withouth glands. The flowers are 3–4 cm in diameter, the petals are white, the number of flowers are 1–3. The rosehip is red, spherical, with reflexed and caducous sepals ....***R. arvensis*** **HUDS.**

3b The shrub is 30–60 cm tall, the branch is crass and is stronger sized liana. The apice of leaflets are long acuminate, the leaflets are bright, leathery and evergreen (or fakultative evergreen). The prickles are strong and curved. The sepals have some slim pinnae with glands. The flowers are 3–4 cm in diameter, multiple opening, the petals are white. The rosehipe is red, spherical or egg-shaped, with or without small glands, the sepals are reflexed and caducous............ ***R. sempervirens*** **L.**

4a The sepals are entire 5

4b The sepals are pinnate...10

5a There are erect prickles on the branch. Rosehip black................................ .... (Sect. *Pimpinellifoliae*) 8

5b There are no prickles on the branch (prickles grow only at max. 10–20 cm height on the trunk), or the prickles are single and rare. The number of leaflets are 5–7–9–11. The petals are pink. The rosehip is red. .... (Sect. *Cinnamomeae*) 9

8a The backside of leaflets are rich in glands. The rosehip is compressed globose. .... ***R. myriacantha*** **DC.**

8b The backside of leaflets has no glands. The rosehip is spherical or gyroscope-shaped (syn. *R. pimpinellifolia* L.) .... ***R. spinosissima*** **L.**

9a The generative branch is without prickles, green or yellow-green. The leaflets are green, the number of leaflets (5–)7–9(–11), on the backside is pubescent or hairless. The rosehip is bottle-shaped, 2–4 cm long, flagging .... ***„Pendulina" agg.***

A The sepals are erect on the rosehip. .... ***R. pendulina*** **L.**

A The sepals are reflexed and caducous on the rosehip .... ***R. agnesii*** **KERÉNYI-NAGY**

9b The generative branch is single, scattered prickle. The branch is red. Stipulae narrow, very long. Leaves bluish, leaflets usually glabrous, leaves 5–7 foliate. Petals pink, shorter at the sepals. Rosehip very small, round, crowned with erect sepals .... ***„Glauca" agg.***

A Rosehip is (usually) very small, round, crowned with erect sepals .... ***R. glauca*** **POURR.**

A Rosehip is larger than the aforementioned, oval, sepals are reflexed and falling .... ***R. gutensteinensis*** **J. JACQ.**

10a Shrub is 50–70cm tall at most, glandular cirri, cirrous prickles and prickles are present at the same time on the stems, leaves 3–5(–7) foliolate. Leaflets thick, tin-like, rigid. Even if there are rarely glands on the underside (at most on the veins), they're odorless. Flowers large (5–12 cm), simple, petals are vivid pink or reddish. Sepals reflexed, falling. Rosehip red .... (Sect. *Gallicanae* et Sect. *Glandulosae*) 11

10b Shrub is taller than 70 cm. Leaves 5–7 foliolate, leaflets glabrous or pubescent or glandular. Flowers small or middle-sized, or large (3–8

cm), simple, petals pink or white. Sepals reflexed or upright. Rosehip red 12

11a Shrub is 10–40 cm tall, stems are a few mm thick, densely covered with glandular cirri, cirrous prickles or sparsely hooked prickles. Leaves 3–5(–7) foliolate. Flower diameter 5–12 cm, color vivid pink or red. Rosehip oval, spherical ....***Rosa gallica* L.**

11b Shrub is 40–70 cm tall, stems are thicker, stiffer, sparsely covered with hooked prickles, very sparsely covered with glandular prickles, cirrous prickles. Leaves (3–)5–7 foliolate. Flower diameter 4–6 cm, pink. Rosehip bottle-shaped, sepals reflexed or diverging vertically, subvertically, deciduous. (syn. *R. livescens* BESS.) ....***Rosa jundzillii* BESS.**

12a Prickles on flowering stems are straight or barely arched. Leaflets tender, both surfaces downy, lanuginose, upper and/or lower surface can have glandules. Leaf scent reminiscent of terpentine, perfume or spice .... (Sect. *Tomentosae* et Sect. *Villosae*) 13

12b Stems have either hooked or mixed prickles. Leaflets can be sparsely pubescent (especially beneath); underside is always richly and abudnantly glandular. Certain species can have sparse glandularity above. Leaves are fragrant (wine, balsamic, fruit, perfume, terpentine) when touched, or (especially at spring) also without touching.) .... (Sect. *Rubiginosae*) 16

12c Stems have only hooked prickles. Leaflets' underside is eiter bare or pubescent (sparsely or more densely, bun never downy), and eglandular or sparsely scentless glandular (at most on some of the veins). Sepals are reflexed or erect, deciduous early...... (Sect. *Caninae*) 20

13a Prickles on vegetative stems have broad bases, are straight, on generative stems are cuneiform or aciform, having narrow bases, uniform. Leaflet surfaces are usually eglandular (if glandular, glandules few and sparsely standing.) Petals are light or vivid pink. Sepals are erect, horizontal or reflexed, falling from overripe rosehips..................... .... (Sect. *Tomentosae*) 14

13b Prickles are cuneiform or aciform both on vegetative and generative stems, of one or two kinds. Underside of leaves are richly glandular,

some glandules form on above very rarely. Petals vivid pink. Sepals always erect, unable to fall from ripe rosehips.............. (Sect. *Villosae*) 15

14a Sepals reflexed, deciduous .... ***„Tomentosa" agg.***

A Leaf underside eglandular (only some on the veins at most) .... ***R. tomentosa*** **SM.**

A Leaf underside sparsely glandular .... ***R. kitaibelii*** **BORBÁS**

14b Sepals erect, deciduous .... ***„Sherardii" agg.***

A Stems (at least near the vegetative parts) are pubescent .... ***R. floccida*** **DÉSÉGL.**

A Stems are glabrous ....B

B Leaflet eglandular above .... ***R. sherardii*** **DAVIES**

B Leaflet sparsely glandular above .... ***R. umbelliflora*** **SW.**

15a Prickles on stems are of two kind: cirrous prickles, glandular cirri are present next to straight prickles .... ***„Velebitica" agg.***

A Petal margin eglandular........... ***R. velebitica*** **BORBÁS et H. BRAUN**

A Petal margin glandular... ***R. coziae*** **NYÁRÁDY**

15b Prickles on stems are of one kind .... ***„Villosa" agg.***

A Petal margin glandular. (syn. *R. sancti-andreae* DEG. et TRTM) .... ***R. ciliato-petala*** **BESS.**

A Petal margin solely eglandular... ***R. villosa*** **L.**

16a Prickles on stems are of one kind (hooked) 17

16b Prickles on stems are mixed (cirrous prickles, glandular cirri, hooked prickles)....................................... (Sect. *Rubiginosae* Subsect. *Rubiginosae*) 19

17a Leaves are round, touching or overlapping. Sepals reflexed, deciduous .. .. ***„Micrantha" agg.***

A Leaflet eglandular above .... ***R. micrantha*** **BORRER ex SM.**

A Leaflet glandular above .... ***R. pocsii*** **KERÉNYI-NAGY**

17b Leaflets narrow, oval, parallelogrammiform or deltoid, standing apart. Sepals erect or reflexed, deciduous .... (Sect. *Rubiginosae* Subsect. *Sepiaceae*) 18

18a Petals only milk-white, sepals on rosehip reflexed, deciduous .... **„*Agrestis*" agg.**

A Leaflets eglandular above .... B

A Leaflets glandular above ....D

B Tall shrub (1,5–2.5 m). Prickles curved, flattened from the side (2–3 cm) C

B Low shrub (0,7–1,5 m). Hooked and corniform (downward bending, slightly curving, cylindrical) prickles are present. Leaflets small (1–1,5 cm long). Note: sepals can be horizontal, but they are deciduous! (syn. *R. lactiflora* DÉSÉGL. for. *polyacantha* BORBÁS) .... ***R. polyacantha*** **(BORBÁS) H. BRAUN**

C Leaflets glabrous benath, some hairiness on the veins at most .... ***R. agrestis*** **SAVI**

C Leaflets sparsely to compactly hairy, even between veins. (syn. *R. pubescens* (RAPIN) KLÁŠTERSKÝ) .... ***R. albiflora*** **OPIZ**

D Prickles on stems are curved only, but never broken in 90°, leaves are larger (than 2 cm) .... E

D Prickles on stems are broken in 90°, leaves are smaller (1–2 cm long) ....F

E Low shrub (0,5–1,2 m). Stems thick, stiff (standing apart in 45°), prickles large, with long decurrent base. Flower small (2,5–3 cm). (syn. *R. agrestis* SAVI subsp. *subcaryophyllacea* E. SCHENK ex ROTHM.) .... ***R. gizellae*** **BORBÁS**

E Tall shrub (cca. 2 m). Stems slender, bowing, prickles smaller, not decurrent. Flower small or medium. (3–4 cm) .... ***R. bohemica*** **H. BRAUN**

F Low shrub (0,5–1,5 m). Midrib prickle free or sparsely prickly and eglandular between the area surrounded by stipules. Leaflets

eglandular above. Bracts don't cover the pedicel neither the rosehip. Pedicel apical region eglandular. Discus conical, pubescent pistils form a small sphere........................ ***R. hungarica*** **A. KERNER**

F Tall shrub (2–2,5 m). Midrib densely prickly and glandular between the are surrounded by stipules. Leaflets glandular above. Bracts cover both pedicel and rosehip, apical region glandular. Discus slightly or more pronouncedly convex, hairy pistils form a small sphere .... ***R. facsarii*** **KERÉNYI-NAGY**

18b Petals light pink or white; sepals erect, later deciduous from rosehip...... .... **„*Inodora*" agg.**

A Leaflets eglandular above (syn. *R. elliptica* TAUSCH)...........................B

A Leaflets glandular above .... ***R. beytei*** **BORBÁS**

B Large shrub (2–3 m), stems slender, bending, curved prickles scattered, large leaves (2,5–4 cm long, 2–3 cm wide), flower large (4–6 cm in diameter), petals light pink, rosehip large (2–3 cm long), oval. (syn. *R. elliptica* TAUSCH) .... ***R. inodora*** **FR.**

B Small shrub (50–70[–100] cm tall), stems stiff, thick, densely prickly with slightly curving hooked prickles, leaves small (1,5 cm long, 1 cm wide), flower small (2–3 cm in diameter), petals white, rosehip small (1 cm), slender flask-shaped .... ***R. veronikae*** **KERÉNYI-NAGY**

19a Sepals upright, deciduous ....**„*Rubiginosa*" agg.**

A Leaflets eglandular above, round, always touching or partially overlapping.. ***R. rubiginosa*** **L.**

A Leaflets glandular above, oval, somewhat distant from each other or rarely touching or partially overlapping... .... ***R. zagrabiensis*** **VUKOTINOVICS et H. BRAUN**

19b Sepals reflexed, deciduous. Leaflets oval, somewhat distant from each other or rarely touching, partially overlapping............. ***R. zalana*** **WIESB.**

20a Sepals reflexed, deciduous..**„*Canina*" agg.** 21

20b Some sepals erect, some reflexed.. 22

20c Sepals erect, deciduous later on ....***„Dumalis"* agg.**

A Leaflets glabrous or pubescent at veins, or sparsely pubescent throughout beneath. Pedicel uncovered by bracts. (syn. *R. vosagiaca* DESP.) ....***R. dumalis* BECHST.**

A Leaflets richly, evenly pubescent beneath. Pedicel covered by bracts. (syn. *R. coriifolia* FR.) ....***R. caesia* SM.**

21a Leaflets glabrous...***R. canina* L.**

21b Leaflets pubescent beneath (and maybe even above) (syn.: *R. dumetorum* THUILL.) .... ***R. corymbifera* BORKH.**

22a Leaves green. Stipulae narrow throughout. Petiole pubescent or glabrous, may be slightly glandular. Leaflets narrow and acuminate, somewhat distant from each other, smooth surface, pubescent to some extent beneath at most, margin serrate, teeth eglandular or sparsely glandular. Pedicel and rosheip glabrous. Sepals eglandular. Flowers middle-sized (3-5cm). petals pink. Rosehip is narrow............................23

22b Leaves are bluish. Stipulae narrow, or broadly curved around the inflorescence, somewhat lyriform. Petiole hairy, characteristically glandular all along the margins. Leaflets large (3–4 cm long), round, touching or partially overlapping, slightly plicate, pubescent above, margins glandular-serrate. Pedicel and rosehip densely glandular bristlly basally, or eglandular. Sepals sparsely glandular beneath, margins richly pinnantifid (pinnatifid appendages narrow, not leaflike), margins glandular. Flowers simple, very large (6–8 cm in diameter), petals pink. Rosehip broad flask-shaped....................................***R. kmetiana* BORBÁS**

23a Leaflets glabrous, pedicel, rosehip uncovered by bract. Of hybrid origin: *R. canina* L. × *R. dumalis* BECHST. ....***R. subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH.**

23b Leaflets densely or sparsely hairy, bract covers the pedicel and partially the rosehip. Of hybrid orogin: *R. corymbifera* BORKH. × *R. caesia* SM ....***R. subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH.**

Őshonos fajok, kisfajok és hibridek, illetve idegenhonos fajok és hibridek részletes határozókulcsa

1a A bibeszálaszak, seprűszerűen vagy porzószerűen szétállnak 2

1b A bibék összeforrtan oszloposak, kiállók.......................... (Sect. *Synstylae*) 3

1c A bibék nem oszloposak, félgömbalaűak, ülűk 6

2a A bibék seprűszerű oszlopot alkotnak (de nem összeforrtak), de szabadon is állhatnak az oszlop alakú bibék (tehát könnyen szétválnak). Lazán tarackoló, apró cserje, vesszői vékonyak (néhány mm), ívesek, hajlongósak. A vesszőkön tüskéi ritkásan állnak, de kevertek (heteracantha): a horgas tüskék mellett mirigyserték, sertetüskék és nyeles mirigyek is megtalálhatóak. Virága halványrózsaszín. Csipkebogyót nem érleli meg. Csészelevelei visszahajlók és lehullók. Primér hibrid: *R. arvensis* HUDS. × *R. gallica* L. .... ***R. × polliniana*** **SPRENGEL**

2b A bibék hosszúak (1–1,5 cm), nem összetapadtak, hanem porzószerűen szétállnak. Kompakt, kaninoid, magas cserje. A vesszőkön a tüskék egyformák (homoioacantha), horgasak. Levélkéi mindkét oldalukon kopaszak, mirigytelenek. Levélkéik egyszer (egy-egy foguk kétszer) fűrészesek. Kocsánya kopasz, mirigytelen. Csipkebogyója gömbölyű; csészelevele fel-szétállnak. Primér hibrid: *R. dumalis* BECHST. × *R. arvensis* HUDS. .... ***R. × matraensis*** **BORBÁS – Mátrai r.**

3a A pálhalevelek széle ép, a virágok 1–3-asával nőnek, 3–5 cm átmérőjűek, fehérek vagy rózsaszínűek, a bibék határozott oszloppá forrtak össze vagy szétállnak... 4

3b A pálhalevelek széle szálasan rojtos, a virágok bugában nyílnak, 1,5–2 cm átmérőjűek, fehérek vagy a fajták pirosak, rózsaszínűek, a bibék határozott oszloppá forrtak. A csipkebogyó 0,5–1 cm átmérőjű, piros, a bibe szálkaként kiáll belőle............ ***R. multiflora*** **THUNBERG – Japán r.**

4a Szederszerűen indázó cserjék. A bibeszálak oszloppá forrtak össze, a bibefejek egy vonalban vannak, a bibeszálak alkotják a bibeoszlopot. Csészelevelein kevés, szálas sallang fejlődik, a szirmok fehérek. 5

4b Tömör bokor. A bibeoszlopot összetapadt bibeszálak alkotják, a bibefejek egymás alatt helyezkednek el, a bibefejek alkotják a bibeoszlop jelentős részét. Csészelevelei gazdagon szárnyasak, a szirmok halvány rózsaszínűek.......... ***R. stylosa*** **DESVAUX – Oszlopos r.**

5a Alacsony (30–60 cm magas), vékony vesszejű, szederszerűen indázó kúszócserje (több méter hosszú indák), az indái legyökeresedők. Tüskéik vékonyak, gyengén hajlítottak, aprók. Levélkéik nem bőrneműek, tojásdadok, gyengén kihegyesedők, lágyak. Fonákukon szőrösek. Levélkeszélük egyszeresen mirigytelenül csipkés vagy fűrészes. Csészelevelei kevés, szálas függelékűek, mirigytelenek. Virágai fehérek, 3–4 cm átmérőjűek, 1–3-asával nyílók. Bibéi keskeny, karcsú oszlopot alkotnak. Áltermése gömbölyű, piros, a csészelevelek visszahajlók, lehullók............................. ***R. arvensis*** **HUDSON – Erdei r.**

5b Alacsony (30–60 cm magas), vastagabb vesszejű, erőteljesebb liánszerű növény. Levélkéi hosszan megnyúlt csúcsúak, fényesek, bőrneműek és örökzöldek (fakultatív örökzöld), tüskéi erősek, horgosak. Virágai fehérek, 3–4 cm étmérőjűek, többesével nyílók. Bibéi keskeny, karcsú oszlopot alkotnak. Csészelevelei mirigyesek. .... ***R. sempervirens*** **LINNÉ – Örökzöld r.**

6a Csészeleveleik épek 7

6b Csészeleveleik szárnyas függelékűek 16

7a Az ágakat sűrűn fedik az egyenes tüskék. .... (± Sect. *Pimpinellifoliae*) 8

7b Az ágakon vagy nincs tüske (legfeljebb az ágak alsó 10–20 cm-én van sertetüske), vagy a horgas tüske magánosan és ritkásan áll, vagy párban (hármasával) állnak .... (Sect. *Cinnamomeae*) 11

8a A vesszők és a tüskézet kopasz. A pálhalevél sarlósan kihajló végű („füles”). Levélkék száma 7–9(–11), nem ráncos felületűek, nem fényesek, nem szőrösek. A szirmok nem ráncosak. 9

8b A vesszők és a tüskézet aprón molyhos. A pálhalevelek ívesek (hasasok). A levélkék száma (5–)7(–9), ráncos és fényes felületűek, fonákukon szőrösek. A virágok 1–3-asával nőnek, nagyok (5–10 cm átmérőjű), a szirmok élénk rózsaszínűek (több fajta félig telt vagy telt; a lus. alba szirmai fehérek), ráncosak. A csipkebogyó nagy (2–3 cm átmérőjű), piros, lapított gömb alakú, csüngő; rajta a csészelevelek felállva, a csipkebogyó szétesésíg koronázzák.. ***R. rugosa*** **THUNB. – Japán r.**

9a A vesszők végig egyenletesen, sűrűn tüskések. A virág magános, kicsi (3–5 cm átmérőjű), szirmok fehérek. A csipkebogyó gömbölyded, fekete, szétálló, rajta a csészelevelek felállva, a csipkebogyó szétesésíg koronázzák azt 10

9b A vesszők ritkástól a sűrűbbig, de nem egyenletesen tüskések. A virág általában magános, a szirom fehéres rózsaszín vagy élénk rózsaszín. A csipkebogyó korsó alakú, pirosas vagy bordó vagy feketésbordó, csüngő vagy szétálló vagy felálló, rajta a csészelevelek felállva, a csipkebogyó szétesésíg koronázzák azt. Primér hibrid: R. *spinosissima* L. × R. *pendulina* L. ....***R. × reversa*** **WALDST. et KIT. – Visszás r.**

10a A levélkék fonáka dúsan mirigyes. A csipkebogyó lapított gömbös, rajta a csészelevelek terpedten felállnak .... ***R. myriacantha*** **DC. – Mirigyes-jajjr.**

10b A levélkék fonáka mirigytelen. A csipkebogyó szabályosan gömbös, rajta a csészelevelek meredeken felállnak. (syn. R. *pimpinellifolia* L.)... ***R. spinosissima*** **L. – Jajjr.**

11a A generatív vesszők tüskétlenek 12

11b A generatív vesszőkön van tüske... 14

12a A csészelevelek felállva, a csipkebogyó szétesésíg koronázzák azt..... 13

12b A csészelevelek visszahajlók és lehullók.. ***Rosa agnesii*** **KERÉNYI-NAGY**

13a A vesszők általában zöldek vagy sárgászöldek, legfeljebb az ágak tövén 10–20 cm magasságig van sertetüske. A levelek zöldek, a levélkék száma (5–)7–9(–11), fonákuk kopasz vagy szőrös. A csipkebogyó palack alakú, 2–4 cm hosszú, csüngő..... ***R. pendulina*** **L. – Havasalji r.**

13b A vesszők általában vörösek, legfeljebb az ágak tövén 10–20 cm magasságig van sertetüske. A levelek zöldek, a levélkék száma 5–7, fonákuk általában kopasz. A csipkebogyó gömbölyű, 1 cm átmérőjű, szét-felálló .... ***R. blanda*** **AIT. – Hudson-r.**

14a A tüskék magánosan, elszórtan állnak. A levelek kékes-zöldek. A pálhalevél keskeny...15

14a A tüskék párosával (hármasával) állnak. A levelek zöldek. A pálhalevelek szélesek (hasasok)............. ***R. majalis*** **HERRM. – Májusi r.**

15a A csipkebogyó igen apró, gömbölyű, a csészelevelek felállva koronázzák .... ***R. glauca*** **POURR. – Piroslevelű r.**

15b A csipkebogyó előbbiénél nagyobb, tojásdad, a csészelevelek visszahajlók és lehullók .... ***R. gutensteinensis*** **J. JACQ. – Gutensteini r.**

16a A virágok citromsárgák (a cv. Persiana telt virágú) vagy narancssárgák-pirosak citromsárga középpel (cv. Bicolor), poloska szagúak, az gesztenyebarna, fényes ágakat sűrűn fedik egymást érintve az egyenes, erős tüskék. .... ***R. foetida*** **HERRM. – Büdös r.**

16b A virágok fehérek vagy rózsaszínűek, illatosak, az ágakon a tüskék (egymást nem érintik) ritkásan állnak a levélkék száma (3–)5–7............17

17a A cserje legfeljebb 50–70 centiméteres, a vesszőkön mirigyserték, sertetüskék és tüskék egyszerre vannak, a levélkék száma 3–5(–7). A levélkék vastagok, bádogszerűek, merevek. Ha ritkán mirigy van a fonákukon (ott is legfeljebb az ereken), akkor sem illatosak. A virágok közepesek (3–5 cm) vagy nagyok (5–12 cm), szimplák, a szirmok élénkrózsaszínűek vagy pirosasak. Csészelevelek visszahajlók, lehullók. Csipkebogyó piros. (őshonos fajok) .... (± Sect. *Gallicanae*) 18

17c A cserje 40–50 cm között változó, a vesszők merevek, a vesszőkön mirigyserték, sertetüskék és tüskék egyszerre vannak, a levélkék száma

3–5(–7), a levélkék kissé ráncos felületűek és mattak, fonákukon kissé szőrösek. A virágok 3–8 cm között változik, a virágok tömve teltek, teltek vagy félig teltek, a szirmok rózsaszínűek vagy pirosak. A csészelevelek fonáka mirigyes, terpedten szétálló vagy visszahajló. Kultúr környezetben, vagy felhagyott művelt területeken (*R. gallica* származékai) 20

17b A cserje (70–)100 cm-nél magasabb. A levélkék száma 5–7, a levélkék kopaszak vagy szőrösek vagy molyhosak vagy mirigyesek. A virágok kicsik vagy közepesek vagy nagyok (3–8 cm), szimplák, a szirmok rózsaszínűek vagy fehérek. A csészelevelek visszahajlók vagy felállók. A csipkebogyó piros (őshonosak és *R.* × *alba*) 21

18a A levélkék fonáka és színe kissé mirigyes. A vesszőkön a horgas tüskék, nyeles mirigyek, sertetüskék sűrűn fejlődnek, a levelek merevek, bádogszerűek, kissé ezüstös fonákúak. Primér hibrid: *R. gallica* L. × *R. zalana* WIESB. ....
.................***R.* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY – Pomázi r.**

18b A levélkék fonáka legfeljebb a főéren, a színen sohasem mirigyes 19

19a A cserje 10–40 cm magas, a vesszők néhány mm vastagok, rajtuk sűrűn fejlődnek a mirigyserték, sertetüskék és ritkásan a horgas tüskék. A levélkék száma 3–5(–7). A virág 5–12 cm átmérőjű, magános, élénkpiros. Csipkebogyója tojásdad, gömbös...
....***Rosa gallica* L. – Parlagi r.**

19b A cserje 40–60 cm magas, a vesszők vastagabbak, merevebbek, rajtuk ± sűrűn fejlődnek horgas tüskék, nyeles mirigyek és sertetüskék. A levélkék száma (3–)5–7. A virág 4–5 cm átmérőjű, 2–3-asával nyílik, rózsaszín. Csipkebogyója korsó alakú, a csészelevelek visszahajlók, lehullók. Primér hibrid: *Rosa gallica* L. × *Rosa gallica* L. (Genetikai önállósága igazolt, morfológiailag nehezen határozható) ....
....***R.* × *speciosa* DÉSÉGL. – Szép, csinos r.**

19c A cserje 40–70 cm magas, A vesszők vastagabbak, merevebbek, rajtuk ritkásan fejlődnek horgastüskék, igen ritkásan mirigytüskék, sertetüskék. A levélkék száma (3–)5–7. A virág 4–5 cm átmérőjű, 2–3-asával nyílik, rózsaszín. Csipkebogyója korsó alakú, a csészelevelek visszahajlók vagy vízszintesen kissé szétállók (vízszintes vonal alattiak), lehullók. (syn. *R. livescens* BESS.) ....***Rosa jundzillii* BESS. – Nagylevelű r.**

20a A cserje 40–350 cm között változik. A vesszők hajlongósak, vékonyak. A vesszőkön ritkásan állnak a horgas tüskék, köztük kisebb nagyobb foltokban a mirigysertés és sertetüskék. A pálhalevelek keskenyek. A virágok félig teltek, a szirmok (halvány vagy kissé intenzív) rózsaszínűek, ritkán fehéren cirmosak vagy igen ritkán pirosak. A csészelevelek gazdagon sallangosak. A csipkebogyó nagy (2–2,5 cm hosszú), pörgettyű szerű, narancssárgára érő. A csészelevelek terpedten szétállnak rajta. Állandósult, több száz éves kultúrhibrid: ? *R. damascena* MILL. × *R. corymbifera* BORKH. .... ***R.*** **×** ***centifolia*** **L. – Százszirmú r.**

20b A cserje 100 cm körüli. A vesszők merevek, egyenesek. A vesszőkön sűrűn állnak a mirigyserték és sertetüskék (az egész vesszőt beborítják), ritkák a horgas tüskék. A pálhalevelek keskenyek. A virágok többnyire tömve teltek, a szirmok bíbor vagy rózsaszín színűek. A csészelevelek gazdagon sallangosak, visszahajlók. Termést szinte sose érlel. Állandósult, több ezer éves kultúrhibrid: *R. gallica* L. × ? .... ***R.*** **×** ***damascena*** **MILL. – Damaszkuszi r.**

20c A cserje 50–70 cm körüli. A vesszők merevek, egyenesek. A vesszőkön ± sűrűn állnak a mirigyserték és sertetüskék, ritkák a horgas tüskék vagy gyakori a horgas tüske és ritka a mirigyserte és sertetüske. A pálhalevelek szélesek, hasasak és kissé fülecskések. A vacok jellegzetes alakúak (lásd: 60. ábra) A virágok félig teltek. A csészelevelek többségében épek, csak 1–1 sallang fejlődik rajtuk. A csipkebogyó karcsú, palack alakú; rajta a csészelevelek visszahajlóak vagy fel-szét állóak vagy felállók. Állandósult, több száz éves kultúrhibrid: *R. pendulina* L. × *R. gallica* L .... ***R.*** **×** ***turbinata*** **AIT. – Cövekev v. frankfurti r.**

21a A tüskék (a generatív hajtáson) egyenesek vagy alig íveltek, vékonyak, illetve lehet kevert is a tüskézet (az egyenes tüskék mirigysertékkel kevert). A levélkék lágyak, színük és fonákuk molyhos, bolyhos és gyapjas, színén és/vagy fonákán lehet mirigy is. Levele terpentin, parfüm, fűszeres illatú lehet .... (± Sect. *Tomentosae*) 22

21b A vesszőkön vagy horgas vagy kevert tüskézet fejlődik. A levélkék lehetnek (inkább a fonákon) ritkásan szőrösek; fonákukon mindig gazdagon és dúsan mirigyesek. Egyes fajoknál a színükön is fejlődnek ritkásan mirigyek. A levelek akár érintés nélkül is (főleg tavasszal), de megérintve mindig illatosak (bor, balzsamos, gyümölcs, parfüm, terpentin).. (± Sect. *Rubiginosae*) 33

21c A vesszőkön vagy horgas vagy kevert tüskézet fejlődik. A levelkék fonáka csupasz vagy ritkásan vagy dúsabban szőrös (de nem molyhos), és mirigytelen vagy ritkásan illattalanul mirigyes (legfeljebb az erek némelyikén). A csészelevelek visszahajlók vagy felállók, korán lehullók... .... (± Sect. *Caninae*) 53

22a Tüskéik a vegetatív hajtásokon széles alapúak, egyenesek, a generatív hajtásokon ár vagy tű alakúak, keskeny alapúak. A levélkék fonákán és színén általában nincs mirigy (ha van, azok száma kevés, ritkásan állnak). A szirmok fehéres rózsaszínűek. A csészelevelek fel-, vízszintesen vagy visszahajlón állnak, a túlérett csipkebogyóról lehullanak.. (± Sect. *Tomentosae*) 23

22b Tüskéik vegetatív és generatív hajtásaikon egyaránt ár vagy tű alakúak. A levelek fonákán dúsan mirigyesek, nagyon ritkán a színén ritkásan kevés mirigy fejlődik. A csészelevelek minden esetben felállnak, az érett csipkebogyóról sem tudnak lehullani. .... (Sect. *Villosae*) 30

23a A csészelevelek visszahajlók, lehullók 24

23b A csészelevelek felállnak, lehullók 26

24a A vesszőkön mirigyserte és horgas tüske is fejlődik (heteracantha).......... .... ***R. × terebinthinacea*** **BESSER – Terpentinillatú r.**

24b A vesszőkön csak egyenes horgas tüske fejlődik (homoioacantha)..... 25

25a A levelek fonákán nincs mirigy (legfeljebb csak az ereken, kevés)........... .... ***R. tomentosa*** **SM. – Molyhos r.**

25b A levelek fonákának felülete ritkásan mirigyes .... ***R. kitaibelii*** **BORBÁS – Kitaibel-r.**

26a A vesszők (legalább a generatív részek környékén) aprón szőrösek......... .... ***R. floccida*** **DÉSÉGL. – Pelyhes-vesszős r.**

26b A vesszők kopaszak 27

27a A vesszőkön a tüskék egyfélék (homoioacantha), ritkásan állók.......... 28

27b A vesszőkön a tüskék kétfélék: az egyenes, áralakú tüskék között kevés apró tű alakú sertetüske is van (heteracantha), illetve a nagy ár alakú tüskék sűrűn állnak. Primér hibrid: R. *spinosissima* L. × R. *tomentosa* SM.... .... ***R. × braunii* J. B. KELLER – Braun-r.**

28a A levélkék színén nincs mirigy 29

28b A levélkék színén van kevés mirigy.... ***R. umbelliflora* SW. – Ernyős r.**

29a A virágok halvány rózsaszínűek, a csipkebogyó felálló, gömb vagy tojásdad alakú, a felálló csészelevelek a túlérett csipkebogyóról folyamatosan hullanak le..................... ***R. sherardii* DAVIES – Sherard-r.**

29b A virágok intenzív rózsaszínűek, a csipkebogyó csüngő, karcsú vagy széles palackalakú, a felálló csészelevelek a ± csipkebogyó széthullásáig felállva faradandóak. Primér hibrid: R. *pendulina* L. × R. *tomentosa* SM. ....***R. × spinulifolia* DEMATRA** – Töviskés levelű r.

30a Vesszőiken tüskéik kétfélék: egyenes tüskéi mellett sertetüske, mirigyserte is van 31

30b Vesszőiken tüskéik egyfélék 32

31a A szirom nem mirigyes szélű ....
.... ***R. velebitica* BORBÁS et H. BRAUN – Velebiti r.**
31b A szirom mirigyes szélű .... ***R. coziae* NYÁRÁDY – Kóziai r.**

32a A szirom mirigyes szélű. (syn. R. *sancti-andreae* DEGEN et TRAUTMANN) ....***R. ciliato-petala* BESS. – Mirigyes szirmú r.**
32b szirom sohasem mirigyes szélű ....***R. villosa* L. – Gyagjas r.**

33a A tüskézet egyféle, horgas (homoioacantha) ....
.... (± Sect. *Rubiginosae*, Subsect. *Micranthae*, Subsect. *Sepiaceae*) 34

33b A tüskézet kevert: sertetüske, mirigyserte és horgastüske keveréke (heteracantha) (megj. a Subsect. *Sepiaceae*-be tartozó R. *polyacantha* esetében csak különböző méretű, egyenes, mirigytelen tüskék fejlődnek) ....(± Sect. *Rubiginosae*, Subsect. *Rubiginosae* és R. *polyacantha*) 46

34a A levelek kerekdedek, egymást érintik vagy át is fedik..............................
.... (± Subsect. *Micranthae*) 35

34b A levelek keskenyek, paralelogramma alakúak, egymástól távolállók. ......
.... (± Subsect. *Sepiaceae*) 37

35a Csészeleveleik visszahajlók, lehullók.....................(Subsect. *Micranthae*) 36

35b Csészelevelei részben felállnak és részben visszahajlanak, lehullók. Primér hibrid: *R. micrantha* BORRER ex SM. × *R. rubiginosa* L.. (syn. *R. rubiginosa* L. *isacantha* BORBÁS) ....
....***R.* × *bigeneris* DUFF. – Kisvirágú rozsdás r.**

36a A levélke színe mirigyes................ ***R. pocsii* KERÉNYI-NAGY – Pócs-r.**

36b A levélke színe mirigytelen...
....***R. micrantha* BORR. ex SM. – Kisvirágú r.**

37a A csészelevelek felállóak, később lehullók....................(„*Inodora*" agg.) 38

37b A csészelevelek visszahajlók, lehullók......................(± „*Agrestis*" agg.) 40

38a A levélkék színén nincsen mirigy 39

38b A levélkék színén van mirigy.................. ***R. beytei* BORBÁS – Beythe-r.**

39a Magas cserje (2–3 m). Vesszein ritkásan fejlődnek az íves horgas tüskék. Virága halvány rózsaszín. Csipkebogyója nagy (1,5–2 cm hosszú és széles), ovális vagy kerekded, a vészelevelek V-alakban felállnak. (syn. *R. elliptica* TAUSCH) ....
.... ***R. inodora* FR. – Elliptikus, illattalan r.**

39b Alcsony cserje (50–70, max. 100 cm). Vesszein sűrűn állnak az alig ívelt horgas tüskék. Virága fehér. Csipkebogyója apró (1,5 cm hosszú, 0,5 cm széles), karcsú palack alakú, csészelevelei meredeken felállnak, majdnem párhuzamosan állnak egymással ....
.... ***R. veronikae* KERÉNYI-NAGY**

40a A levélke fonákán nagyon ritkásan állnak a mirigyek .... ***R.* × *belgradensis* PANČIĆ – Nándorfehérvári r.**

40b A levélke fonákát dúsan borítják a mirigyek................(„*Agrestis*” agg.) 41

41a A vesszőkön a tüskék csak ívesek, sosem 90°-ban megtörtek, a levelek nagyobbak (2 cm-nél).. 42

41b A vesszőkön a tüskék 90°-ban megtörtek, a levelek kisebbek (1–2 cm hosszúak) 45

42a A levélkék színén nincsen mirigy.. 43

42b A levélkék színén van mirigy.. 44

43a A levélkék fonáka szőrtelen, legfeljebb az ereken fejlődik kevés szőr .... ***R. agrestis* SAVI – Mezei r.**

43b A levélkék fonáka ritkásan vagy tömötten szőrös az erek között is (syn. *R. pubescens* (RAPIN) KLÁŠTERSKÝ).. .... ***R. albiflora* OPIZ – Fehérvirágú, molyhos mezei r.**

44a Alacsony termetű cserje (0,5–1,2 m). Vesszői vastagok, merevek (45°-ban szétállók), tüskéi igen nagyok és hosszan lefutó alapúak. Virága kicsi (2,5–3 cm) átmérőjű. (syn. *R. agrestis* SAVI subsp. *subcaryophyllacea* E. SCHENK ex ROTHM.)........................***R. gizellae* BORBÁS – Gizella-r.**

44b Magas termetú cserje (cca. 2 m). Vesszői vékonyak, hajlóngósak, tüskéi kisebbek, nem lefutó alapúak. Virága kicsi vagy közepes (3–4 cm). ....***R. bohemica* H. BRAUN – Cseh r.**

45a Alacsony termetű cserje (0,5–1,5 m). Levélgerince a pálhák által közre fogott részen tüskétlen vagy kevés tüskéjű, illetve mirigytelen. A levélkék színén nincs mirigy. A murvalevelek nem takarják a kocsányt és a csipkebogyót. A murvák csúcsi része nem mirigyes. A discus kúpos rajta a szőrös bibék kis gömböt alkotnak ....***R. hungarica* A. KERNER – Magyar r.**

45b Magas termetű cserje (2–2,5 m). Levélgerince a pálhák által közre fogott részen sűrűn tüskés és mirigyes. A levélkék színén van mirigy. A murvalevelek takarják a kocsányt és a csipkebogyót is, illetve a murvák csúcsi része mirigyes is. A discus kissé vagy erősebben domború, gyapjas bibéi kissé kis gömböt alkotnak... ***R. facsarii*** **KERÉNYI-NAGY – Facsar-r.**

46a A levélkék színén nincs mirigy.. 47

46b A levélkék színén van mirigy 51

47a A levélkék nagyok (2–4 cm hosszúak), keskeny ovális alakúak, durván élesen fűrészesek, ezüstös és ritkásan mirigyes fonákúak....................... 48

47b A levélkék kicsik vagy közepesek (1–2,5 cm hosszúak), kerekdedek, tojásdadok, egymást érintik, aprón fűrészesek, dúsan mirigyes és zöld fonákúak. 49

48a A csészelevelek visszahajlók. Primér hibrid: *R. agrestis* SAVI × *R. gallica* L. (syn.: ? *R. anisopoda* H. CHRIST ex GREMLI).. ***R.*** **×** ***borbasiana*** **H. BRAUN – Borbás-r.**

48b A csészelevelek visszahajlók vagy terpedtek egy növényegyeden belül. A vesszőkön kétféle tüske fejlődik (horgastüske, sertetüske, mirigyserte), s azok sűrűbben állnak. Primér hibrid: *R. inodora* FR. × *R. gallica* L. .... ***R.*** **×** ***infesta*** **KMEŤ – Támadó, fenyegető r.**

49b Alacsony cserje (0,7–1,5 m). A tüskézet horgas tüskékből és tülök alakú (lefelé hajló, alig íves, hengeres) tüskékből áll. A levélkék aprók (1–1,5 cm hosszúak). A szirmok tejfehérek. A csészelevél terpedten áll és lehullik. (syn. *R. lactiflora* DÉSÉGL. f. *polyacantha* BORBÁS).. ***R. polyacantha*** **(BORBÁS) H. BRAUN – Soktüskés, illír r.**

49b Magas cserjék (1,5–3 m). Az erős horgas tüskék között sok erős sertetüske, illetve mirigyserte is fejlődik. A levélkék nagyobbak (2–2,5 cm hosszúak). A szirmok halványrózsaszínűek. A csészelevelek felállnak vagy fel-leállnak.. 50

50a Csészelevelei felállnak............................ ***R. rubiginosa* L. – Rozsdás r.**

50b Csészelevelei visszahajlanak vagy részben fel is állnak, lehullók. Primér hibrid: *R. micrantha* BORR. ex SM. × *R. rubiginosa* L.. (syn. *R. rubiginosa* L. *isacantha* BORBÁS) .... ***R.* × *bigeneris* DUFF. – Kisvirágú rozsdás r.**

51a A csészelevelek felállóak vagy terpeden állók, később lehullók. A csipkebogyó tojásdad vagy ovális .... ***R. zagrabiensis* VUKOTINOVIĆ et H. BRAUN – Zágrábi r.**

51b A tojásdad csipkebogyón a csészelevelek egy része feláll, egy része visszahajlik ....***R* × *barthae* KERÉNYI-NAGY – Bartha-r.**

51c A csészelevelek visszahajlóak, lehullók. 52

52a A vesszőkön a horgas tüskék, nyeles mirigyek, sertetüskék sűrűn fejlődnek, a levelek merevek, bádogszerűek, kissé ezüstös fonákúak, élesen fűrészes szegélyűek, alig mirigyesek. A csipkebogyó lapított gömbös. Primér hibrid: *R. gallica* L. × *R. zalana* WIESB. .... ***R.* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY – Pomázi r.**

52b A vesszőkön a horgas tüskék mellett csak elszórtan fejlődik nyeles mirigy, sertetüskék igen ritkák vagy nincsenek is, levélkék lágyak, zöld fonákúak, finoman fűrészesek, dúsan mirigyesek. A csipkebogyó lapított gömbös. .... ***R. zalana* WIESB. – Zalai r.**

52c A vesszőkön a horgas tüskék mellett csak nagyon kevés nyeles mirigy vagy ritkán 1–1 sertetüske fejlődik. A levélkék színén és fonákán csak kevés mirigy fejlődik. A csipkebogyó tojásdad. Primér hibrid: *R. canina* L. × *R. zalana* WIESB... ***R.* × *borhidiana* KERÉNYI-NAGY – Borhidi-r.**

53a A csészelevelek visszahajlók, lehullók... 54

53b A csészelevelek egy része feláll, egy része visszahajlik 58

53c A csészelevelek felállók, később lehullók 61

54a A levélkék kopaszak 55

54b A levélkék fonáka (és akár a színe is) szőrös 56

55a A vesszőkön csak horgas tüske fejlődik........... ***R. canina* L. – Gyepű r.**

55b A vesszőkön kevés mirigyserte, sertetüske is fejlődik a horgas tüske mellett. Primér hibrid: *R. canina* L. × *R. gallica* L. .... ***R.* × *kosinsciana* BESSER – Kosińsci r.**

56a A vesszőkön csak horgas tüske fejlődik.. 57

56b A vesszőkön kevés mirigyserte, sertetüske is fejlődik a horgas tüske mellett. Primér hibrid: *R. corymbifera* BORKH. × *R. gallica* L. .... ***R.* × *collina* JACQ. – Dombi r.**

57a A tüskék erősen horgasak, rövidek. A levelek szürkés zöldek. A levélnyél szőrös, csak ritkán van rajta 1–1 mirigy. A levélkék kicsik vagy közepesek (1,5–2,5 cm hosszú), keskenyek, egymást nem fedik át, nem ráncos felületűek. A levélkék színe gyakran szőrös, szélük 1×, ritkábban 2× fűrészes, és igen ritkán kevés mirigyes mellékfogúak. A kocsány általában nem mirigyes. A csészelevelek általában nem mirigyes fonákúak, gazdagon sallangosak (a sallangok akár levélkeszerűek is lehetnek). A virágok közepesek (3–5 cm átmérőjűek) szimplák, szirmok rózsaszínűek. A csipkebogyó gömbös vagy tojásdad, piros. Vadon terem. (syn.: *R. dumetorum* THUILL.) .... ***R. corymbifera* BORKH. – Berki r.**

57b A tüskék gyengén íveltek, hosszúak, karcsúak. A levelek szürkés zöldek. A levélnyél szőrös, mirigytelen. A pálhalevelek szélesen ívesek, hasasak. A levélkék nagyok (3–4 cm hosszúak), kerekdedek, egymást érintik vagy részben át is fedik, ráncos és matt felületűek. A levélkék színe sose szőrös. A kocsány mindig ritkásan nyeles mirigyes. A csészelevelek mirigyes fonákúak, kevés sallangúak. A virágok nagyok (7–8 cm átmérőjűek), félig teltek vagy tömve teltek, ritkábban egyszerúek, a szirmok tejfehérek vagy ritkán nagyon halvány rózsaszínűek. A csipkebogyó karcsú palack alakú (2× hosszabb, mint amilyen széles), az aljuk lehet részben kevés nyeles miriggyel borítottak, narancssárgák. Kultúr és művelés alól felhagyott területek reliktuma. Állandósult, több ezer éves kultúrhibrid: *R. damascena* MILL. × *R. corymbifera* BORKH. .... ***R.* × *alba* L. – Fehér r.**

58a A vesszőkön csak horgas tüske fejlődik (homoioacantha).................... 59

58b A vesszőkön kevés mirigyserte, sertetüske is fejlődik a horgas tüske mellett (hetereacantha). Primér hibrid: *R. dumalis* BECHST. ×*R. gallica* L.. ....***R. × victoria-hungarorum*** **BORBÁS – Győztes-Magyarország-r.**

59a A kocsány, a csészelevelek fonáka és ± a vacok alja mirigyes. A tüskék gyengén íveltek, ± sűrűn állnak. A levelek kékek. A pálhalevelek keskenyek vagy a virágzat körül szélesen ívesek, kissé hasasak. A levélnyél szőrös, élein jellegzetesen végig mirigyes. A levélkék nagyok (3–4 cm hosszúak), kerekdedek, egymást érintik vagy részben át is fedik, kissé ráncos felületűek. A levélkék színe is szőrös, szélük mirigyesen fűrészes. A kocsány és a csipkebogyó alja sűrűn mirigysertés vagy mirigyetlen. A csészelevelek fonáka ritkásan mirigyes, szélük gazdagon sallangosak (a sallangok keskenyek, nem levélszerűek), mirigyes szegélyűek. A virágok szimplák, igen nagyok (6–8 cm átmérőjű), szirmok rózsaszínűek. A csipkebogyó széles korsó alakú, piros. Vadon terem. .... ***R. kmetiana*** **BORBÁS – Kmet'-r.**

59b A kocsány, a vacok és a csészelevelek mirigytelenek............................ 60

60a A levélkék kopaszak, a murvalevél nem takarja a kocsányt és a csipkebogyót. Hibrid eredetű: *R. canina* L. × *R. dumalis* BECHST.............. .... ***R. subcanina*** **(CHRIST) D. T. et SARNTH. – Hamis gyepűr.**

60b A levélkék sűrűn vagy ritkásan szőrösek, a murvalevél takarja a kocsányt és a csipkebogyót is részben. Hibrid eredetű: *R. corymbifera* BORKH. × *R. caesia* SM. .... ***R. subcollina*** **(CHRIST) D. T. et SARNTH. – Hamis dombir.**

61a A vesszőkön csak horgas tüske fejlődik.. 62

61b A vesszőkön kevés mirigyserte, sertetüske is fejlődik a horgas tüske mellett. Primér hibrid: *R. jundzilli* BESS. × *R. caesia* SM. .... ***R. × budensis*** **BORBÁS – Budai r.**

62a A vesszőkön sok horgas tüske fejlődik. A csipkebogyó gömbölyű vagy tojásdad, fel vagy szétálló, a csészelevelek gazdagon függelékesek (akár levélkeszerűek is lehetnek 63

62b A vesszőkön kevés horgas tüske fejlődik. A csipkebogyó korsó alakú, kissé csüngő, a csészelevelek meredeken felállnak, kevés függelékűek, a fonákuk mirigyes. Primér hibrid: *R. pendulina* L. × *R. corymbifera* BORKH. ....***R. × margittaiana*** **SABRANSKY ex MARGITTAI – Margittai-r.**

63a A levélkék fonáka nem vagy csak az ereken szőrös vagy a fonákon ritkásan szőrös. A kocsányt nem takarják a murvalevelek (syn. *R. vosagiaca* N. H. F. DESP.)...................... ***R. dumalis*** **BECHST. – Szürke r.**

63b A levélkék fonáka dúsan, egyenletesen szőrös. A kocsányt takarják a murvalevelek. (syn. *R. coriifolia* FR.)....***R. caesia*** **SM. – Keménylevelű r.**

Deatiled determination keys of autochton species, microspecies, hybrids and allochton species and hybrids

1a Styles diverge in a scopiform or staminiform manner 2

1b Columnar-protuding synstylous .... (Sect. *Synstylae*) 3

1c Stlyes uncolumnar, hemispheric, sessile 6

2a Pistils form a scopiform column (without growing together), but columnar pistils can also stand freely (i. e. they are separated easily). Lightly stoloniferous, small shrub, stems thin (few mm), arched, bending. Prickles on stems grow sparsely, but are mixed (heteracanthia): pedicular glands, bristle-like prickles, glandular prickles are to be found apart from hooked prickles. Flower light pink. Rosehips aren't ripened. Sepals reflexed and deciduous. Primer hybrid: *R. arvensis* HUDS. × *R. gallica* L.......................***R. × polliniana*** **SPRENGEL**

2b Pistils long (1–1,5 cm), standing apart stamen-like. Compact, caninoid, tall shrub. Prickles uniform on stems (homoiocanthia), hooked. Leaflets glabrous, eglandular both above and beneath. Leaflets are singly (some *teeth* doubly) serrate. Stalk glabrous, eglandular. Rosehip

round, sepals upright-*standing apart.* Primer hybrid: R. *dumalis* BECHST. × R. *arvensis* HUDS. .... ***R. × matraensis*** **BORBÁS**

3a Stipulae with entire margins, flowers growing in clusters of 1–3, with a diameter of 3–5 cm, colour white or pink, pistils forming a defined pillar or standing apart 4

3b Stipulae margins with filamentous tufts, flowers in panicles, 1,5–2 cm in diameter, white, or in case of cultivars red, pink; pistils forming a defined column. Rosehip 0,5–1 cm in diameter, red, pistil projecting splinter-like ....***R. multiflora*** **THUNBERG**

4a Shrubs with mulberry-like runners. Styles grown together forming a column, stigmata in a line, pistils forming a column. Sepals with few, fibrous pinnatifid appendages, petals white. 5
4b Compact shrubs. Pistil-column formed of grown together pistils, stigmata under each other, stigmata forming significant portion of the column. Sepals richly alate, petals light pink............***R. stylosa*** **DESVAUX**

5a Low (30–60 cm tall), creeping shrub with mulberry-like runners (several meters long), with slender stems, forming easly adventitious roots. Prickles thin, slightly curved, small. Leaflets not leathery, oval, slightly acuminate, tender. Leaflets pubescent beneath. Leaflet margins singly crenate or serrate, eglandular. Sepals with few, filamentous appendages, eglandular. Flowers white, 3–4 cm in diameter, blooming in 1–3 clusters. Pistils forming a narrow, slender clóolumn. Pseudocarp round, red, sepals reflexed, deciduous....................***R. arvensis*** **HUDSON**

5b Low (30–60 cm tall), more robust, lianalike plant with thicker stems. Leaflets with elongated tips, laevigate, leathery and evergreen (facultative sempervirent), prickles hard, hooked. Flowers white, 3–4 cm in diameter, multiple blooming synchronously. Pistils form a slender, narrow column. Sepals glandular........ ***R. sempervirens*** **LINNÉ**

6a Sepals entire 7

6b Sepals with alate appendages..16

7a Stems densely covered with straight prickles.......(± Sect. *Pimpinellifoliae*) 8

7b Stems either prickle-free (bristly prickles up to 10-20 cm of height), or hooked prickles either solitary and sparsely, or in pairs (threes)............... ....(Sect. *Cinnamomeae*) 11

8a Stems and prickles glabrous. Stipule sickle-shaped, auriculately hanging out. Leaves 7–9(–11) foliolate, smooth, dull, glabrous. Petals smooth.. 9

8b Stems and prickles short haired downy. Stipulae arched (lyriform). Leaves (5–)7(–9) foliolate, rugose and glossy, pubescent beneath. Flowers growing in 1-3 clusters, large (5-10 cm in diameter), petals vivid pink (several cultivars full or halffull, lus. *alba* white), rugose. Rosehip large (2-3 cm in diameter), red, flattened spherical, pendant; sepals upright until rosehip falls apart........................ ***R. rugosa*** **THUNB.**

9a Stems evenly, densely prickly. Flower single, small (3–5 cmin diameter), petals white. Rosehip round, black, spread, sepals upright, until rosehip falls apart 10

9b Stems from sparsely to densely, but not evenly prickly. Flower usually single, petal whitish pink or vivid pink. Rosehip bottle-shaped, reddish or wine-red or blackish-deep red, pendant or spreaded or upright, sepals upright until rosehip falls apart. Primer hybrid: *R. spinosissima* L. × *R. pendulina* L. .... ***R. × reversa*** **WALDST. et KIT.**

10a Leaflets richly glandular beneath. Rosehip flattened spherical, sepals spreaded upright.. ***R. myriacantha*** **DC.**

10b Leaflets eglandular beneath. Rosehip evenly round, sepals steeply upright. (syn. *R. pimpinellifolia* L.)................................ ***R. spinosissima*** **L.**

11a Flowering stems prickle-free 12

11b Flowering stems prickly 14

12a Upright sepals persistent until rosehip falls apart 13

12b Sepals reflexed, deciduous... ***Rosa agnesii***

13a Stems usually green or yellowish-green, bristly prickles only up to 10–20 cm height if present. Leaves green, (5–)7–9(–11) foliolate, glabrous or pubescent beneath. Rosehip bottle-shaped, 2–4 cm long, pendant..... .... ***R. pendulina*** **L.**

13b Stems usually red, bristly prickles only up to 10–20 cm height if present. Leaves green, 5–7 foliolate, generally glabrous beneath. Rosehip round, 1 cm in diameter, spreaded, upright ...... ***R. blanda*** **AIT.**

14a Prickles scattered, solitary. Leaves bluish-green. Stipulae narrow.........15

14a Prickles in pairs (threes). Leaves green. Stipulae broad (convex)............. .... ***R. majalis*** **HERRM.**

15a Rosehip very small, round, sepals upright.................. ***R. glauca*** **POURR.**

15b Rosehip larger than the aforementioned, oval, sepals reflexed and deciduous .... ***R. gutensteinensis*** **J. JACQ.**

16a Flowers citrine (cv. *Persiana* full flowered) or orange-reddish with yellow center (cv. *Bicolor*), of disagreeable odor, straight, hard prickles cover the maroon coloured, glossy stems................. ***R. foetida*** **HERRM.**

16b Flowers white or pink, fragrant, prickles spaced sparsely, don't touch, leaves (3–)5–7 foliolate 17

17a Shrub of max. 50–70 cm height, glandular bristles, bristly prickles and prickles on stems at the same time, leaves 3–5(–7) foliolate. Leaflets thick, tinlike, rigid. If rarely glandular beneath (at most on veins), they're scentless. Flowers middle sized (3–5 cm) or large (5–12 cm), simple, petals vivid pink or reddish. Sepals reflexed, deciduous. Rosehip red. (native species).................................... (± Sect. *Gallicanae*) 18

17c Shrub of. 40–50 cm height, stems stiff, glandular bristles, bristly prickles and prickles on stems at the same time, leaves 3–5(–7) foliolate, leaflets dull and somewhat rugose, slightly pubescent beneath.Flowers between 3–8 cm in diameter, flowers full, or half full, petals pink. Rosehip gyroscope shaped, or doesn't develop. Sepals

glandular beneath, stand apart or reflexed. Cultivated, or once cultivated areas (*R. gallica* derivatives).. 20

17b Shrub taller than (70–)100 cm. Leaves 5–7 foliolate, leaflets glabrous or pubescent or downy or glandular. Flowers small or medium-sized or large (3–8 cm), simple, petals pink or white. Sepals reflexed or upright. Rosehip red. (native and *R.* × *alba*).. 21

18a Leaflets slightly glandular above and beneath. Hooked prickles, pedicular glands, cirrous prickles densely cover the cane, leaves rigid, tinlike, slightly silvery beneath. Primer hybrid: *R. gallica* L. × *R. zalana* WIESB............................ ***R.* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY**

18b Leaflets eglandular above, glandular beneath only on central vein at most.. 19

19a Shrub 10–40 cm tall, stems a few mm thick, pedicular glands, cirrous prickles abundant, hooked prickles few. Leaves 3–5(–7) foliolate. Flower 5–12 cm in diameter , solitary, vivid red. Rosehip oval, round..... .... ***R. gallica* L.**

19b Shrub 40–60 cm tall, stems thicker, stiffer, more or less densely covered with hooked prickles, pedicular glands, cirrous prickles. Leaves (3–)5–7 foliolate. Flower 4–5 cm in diameter, in clusters of 2-3, pink. Rosehip bottle-shaped, sepals reflexed, deciduous. Primer hybrid: *Rosa gallica* L. × *Rosa jundzillii* Besser (Genetic autonomy confirmed, hard to determine morphologically.) .... ***R.* × *speciosa* DÉSÉGL.**

19c Shrub of 40–70 cm height. Stems thicker, stiffer,sparsely covered with hooked prickles, very sparsely covered with pedicular glands, cirrous prickles. Leaves (3–)5–7 foliolate. Flower 4–5 cm in diameter, in clusters of 2-3, pink. Rosehip bottle-shaped, sepals reflexed or standing apart horizontally (subhorizontally), deciduous. (syn. *R. livescens* BESS.) ... . ***R. jundzillii* BESS.**

20a Shrub between 40–350 cm height. Stems bending, slender. Hooked prickes sparsely spaced, glandular prickles and cirrous prickles in areas of variing size. Sepals slim. Flowers half-full, petals (light or slightly vivid) pink, rarely white-striped or very rarely red. Rosehip large ((2–2,5 cm long), gyroscope-shaped, orange ripened. Sepals standing apart,

with alate appendages. Severeal hundred years old, stabilized culture-hybrid: ? *R. damascena* MILL. × *R. corymbifera* BORKH. ....
....***R.* × *centifolia* L.**

20b Shrub of approx. 100 cm height. Stems stiff, straight. Stems densely covered with glandular bristles and cirrous prickles, hooked prickles are rare. Flowers full for the most part, petals can be crimson or pink. Almost never produces fruit. Sepals reflexed, with alate appendages. Stabilized, sevral thousand years old culture-hybrid: *R. gallica* L. × ? ....
....***R.* × *damascena* MILL.**

20c A shrub of approximately 50–70 cm height. Stems rigid, straight. Stems more or less densely covered with glandular prickles and bristly prickles, hooked prickles are rare; or reversely, hooked prickles are more abundant, with less glandular prickles or bristly prickles. Stipulae broad, concave, and somewhat auriculate. Receptacle characteristic (see: fig. 60). Flowers half-full. Sepals mostly entire, with only few pinnatifid appendages. Rosehip is bottle-shaped; sepals recurving or diverging horizontally or upright. Stabilized culture-hybrid since centuries: *R. pendulina* L. × *R. gallica* L ....***R.* × *turbinata* AIT.**

21a Prickles (on generative stems) straight or barely curved, thin, or mixed (straight prickles with glandular bristles). Leaves soft, downy, lanuginose above and beneath, can be glandular on either side. Leaves can be scented (terpentine, perfume, spicy)...........(± Sect. *Tomentosae*) 22

21b Stems covered with hooked, or mixed prickles. Leaflets can be sparsely pubescent (beneath more likely); richly and densely glandular beneath always. Some species also sparsely glandular above. Leaves always scented (wine, balm, fruit, perfume, terpentine), even without touching (especially at spring)................................ (± Sect. *Rubiginosae*) 33

21c Stems covered with hooked, or mixed prickles. Leaflets glabrous beneath or sparesly to densely pubescent (but not downy), eglandular or few scentless glands (on some of the veins at most). Sepals refelxed or upright, deciduous early...(± Sect. *Caninae*) 53

22a Prickles on vegetative stems broad based, straight, while prickles on generative stems subulate or aciform, narrow based. Leaflets usually eglandular above and beneath. (If glandular, only few and sparsely.)

Petals whitish pink. Sepals upright, or horizontal or reflexed, deciduous from rosehip when overripe .... (± Sect. *Tomentosae*) 23

22b Prickles subulate or aciform both on generative and vegetative stems. Leaves densely glandular beneath, sparsely glandular above very rarely. Sepals always upright, persistent. (Unable to fall off from ripe rosehip either.). .... (Sect. *Villosae*) 30

23a Sepals reflexed, deciduous 24

23b Sepals upright, deciduous 26

24a Both glandular prickles and hooked prickles form on stems. (heteracantha) .... ***R. × terebinthinacea*** **BESSER**

24b Only straight hooked prickles form on stems. (homoioacantha) 25

25a Leaf eglandular beneath (only veins, sparsely glandular) ....
.... ***R. tomentosa*** **SM.**

25b Leaves sparsely glandular beneath .... ***R. kitaibelii*** **BORBÁS**

26a Stems with short hairs (at least near the generative parts) ....
.... ***R. floccida*** **DÉSÉGL.**

26b Stems glabrous 27

27a Prickles of one kind on stems (homoioacantha), sparsely standig 28

27b Prickles on stems of two kind: few small aciform bristly prickles among straight, cuneiform prickles (heteracantha), and large subulate prickles densely. Primer hybrid: *R. spinosissima* L. × *R. tomentosa* SM..........
.... ***R. × braunii*** **J. B. KELLER**

28a Leaflets eglandular above 29

28b Leaflets sparsely glandular above .... ***R. umbelliflora*** **SW.**

29a Flowers light pink, rosehip upright, round or oval, upright sepals fall continuously from overripe rosehip ....***R. sherardii*** **DAVIES**

29b Flowers intense pink, rosehips hanging, narrow or broad flask-shaped, upright sepals more or less persistent upright until rosehip falls apart. Primer hybrid: *R. pendulina* L. × *R. tomentosa* SM. ....***R. × spinulifolia*** **DEMATRA**

30a Stems have prickles of two kind: bristly prickles, glandular prickles next to straight prickles...31

30b Stems have one kind of prickles..32

31a Petal margin eglandular .... ***R. velebitica*** **BORBÁS et H. BRAUN**

31b Petal margin glandular..***R. coziae*** **NYÁRÁDY**

32a Petal margin glandular (syn. *R. sancti-andreae* DEGEN et TRAUTMANN) ... .***R. ciliato-petala*** **BESS.**

32b Petal margin never glandular.. ***R. villosa*** **L.**

33a Prickles of one kind, hooked (homoioacantha).. .... (± Sect. *Rubiginosae*, Subsect. *Micranthae*, Subsect. *Sepiaceae*) 34

33b Prickles mixed: bristly prickles, glandular prickles and hooked prickles. (heteracantha) (N. B.: in case of *R. polyacantha* belonging to Subsect. *Sepiaceae*-there are different only different sized, straight eglandular prickles) ......(± Sect. *Rubiginosae*, Subsect. *Rubiginosae* és *R. polyacantha*) 46

34a Leaves round, touching or even overlapping ....(± Subsect. *Micranthae*) 35

34b Leaves narrow, parallelogrammiform, somewhat distant from each other... (± Subsect. *Sepiaceae*) 37

35a Sepals reflexed, deciduous .... (Subsect. *Micranthae*) 36

35b Some sepals upright, some reflexed, deciduous. Primer hybrid: *R. micrantha* BORRER ex SM. × *R. rubiginosa* L. (syn. *R. rubiginosa* L. *isacantha* BORBÁS) .... ***R. × bigeneris* DUFF.**

36a Leaflet glandular above.................................. ***R. pocsii* KERÉNYI-NAGY**

36b Leaflet eglandular above.......................... ***R. micrantha* BORRER ex SM.**

37a Sepals upright, deciduous later on ....(„*Inodora*" agg.) 38

37b Sepals reflexed, deciduous ....(± „*Agrestis*" agg.) 40

38a Leaflets eglandular above 39

38b Leaflets glandular above... ***R. beytei* BORBÁS**

39a Tall shrub (2–3 m). Cones sparsely covered with curved hooked prickles. Flower light pink. Rosehip large (1,5–2 cm long and broad), oval or round, sepals upright forming a V-shape. (syn. *R. elliptica* TAUSCH)..***R. inodora* FR.**

39b Low shrub (50–70, max. 100 cm). Slightly curved hooked prickles densely cover the stems. Flower white. Rosehip small (1,5 cm long, 0,5 cm broad), narrow bottle-shaped, sepals steep upright, almost parallel to each other .... ***R. veronikae* KERÉNYI-NAGY**

40a Leaflet very sparsely glandular beneath....... ***R. × belgradensis* PANČIĆ**

40b Leaflet richly glanular beneath ....(„*Agrestis*" agg.) 41

41a Prickles on stems only curved, never broken in 90°, leaves larger (than 2 cm).. 42

41b Prickles on stems broken in 90°, leaves smaller (1–2 cm long)............ 45

42a Leaflets eglandular above 43

42b Leaflets glandular above... 44

43a Leaflets glabrous beneath, some hair on veins at most............................ .... ***R. agrestis*** **SAVI**

43b Leaflets sparsely or densely pubescent beneath, even between veins. (syn. *R. pubescens* (RAPIN) KLÁŠTERSKÝ)........................ ***R. albiflora*** **OPIZ**

44a Shrub of low stature. (0,5–1,2 m). Stems thick, stiff, staniding apart in 45°, prickles very large, with long decurrent base. Flower small (2,5–3 cm in diameter) (syn. *R. agrestis* SAVI subsp. *subcaryophyllacea* E. SCHENK ex ROTHM.)... ***R. gizellae*** **BORBÁS**

44b Shrub of tall stature (cca. 2 m). Stems thin, bending, prickles smaller, without decurrent base. Flower small or medium sized. (3–4 cm). .... ***R. bohemica*** **H. BRAUN**

45a Shrub of low stature (0,5–1,5 m). Midrib between the area surrounded by stipules is prickle-free, or has only some prickles and is eglandular. Leaflets eglandular above. Bracts don't cover the pedicle neither rosehip. Bracts eglandular apically. Discus conical, pubescent pistils forming a small ball.. ***R. hungarica*** **A. KERNER**

45b Shrub of high stature (2–2,5 m). Midrib between the area surrounded by stipules is densely prickly and glandular. Leaflets glandular above, Bracts cover the pedicle and rosehip. Bracts glandular apically. Discus more or less convex, downy pistils forming a small ball .... ***R. facsarii*** **KERÉNYI-NAGY**

46a Leaflets eglandular above.. 47

46b Leaflets glandular above 51

47a Leaflets large (2–4 cm long), narrow oval, coarsely-sharply serrate, silvery and sparsely glandular beneath. 48

47b Leaflets small or medium sized (1–2,5 cm long), round, touching, finely serrate, densely glandular and green beneath. 49

48a Sepals reflexed. Primer hybrid: R. *agrestis* SAVI × R. *gallica* L. (syn.: ? R. *anisopoda* H. CHRIST ex GREMLI)................***R.* × *borbasiana* H. BRAUN**

48b Sepals reflexed or spreading on same individual. Two kinds of prickles (hooked prickles, cirrous prickles, glandular bristles), densely spaced. Primer hybrid: R. *inodora* FR. × R. *gallica* L. ....***R.* × *infesta* KMEŤ**

49b Low shrub (0,7–1,5 m). Prickles are hooked or corniform (downward bending, barely curved, cylindrical). Leaves small (1–1,5 cm long). Petals milk-white. Sepals spreaded, deciduous. (syn. R. *lactiflora* DÉS. for. *polyacantha* BORBÁS).............. ***R. polyacantha* (BORBÁS) H. BRAUN**

49b Tall shrubs (1,5–3 m). Numerous cirrous prickles and glandular prickles (bristles) form apart from strong hooked prickles. Leaves larger (2–2,5 cm long). Petals light pink. Sepals upright or reflexed 50

50a Sepals upright.. ***R. rubiginosa* L.**

50b Sepals reflexed or partially upright, deciduous. Primer hybrid: R. *micrantha* BORRER ex SM. × R. *rubiginosa* L.. (syn. R. *rubiginosa* L. *isacantha* BORBÁS)... ***R.* × *bigeneris* DUFF.**

51a Sepals upright or spreaded, deciduous later. Rosehip oval........................ .... ***R. zagrabiensis* VUKOTINOVIĆ et H. BRAUN**

51b Sepals on oval rosehip both upright and reflexed .... ***R* × *barthae* KERÉNYI-NAGY**

51c Sepals reflexed, deciduous. 52

52a Hooked prickles, pedicular glands, cirrous bristles cover stems densely, leaves rigid, sparse glandular, tinlike, slightly silvery beneath, margin sharply serrate. Rosehip flattened round. Primer hybrid: R. *gallica* L. × R. *zalana* WIESB. .... ***R.* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY**

52b Pedicular glands sparse, cirrous prickles rare if present next to hooked prickles, leaves soft, richly glandular, green beneath, finely serrate. Rosehip flattened round... ***R. zalana* WIESB.**

52c Stems have very few pedicular glands or rarely few bristly prickles next to hooked prickles. Leaves sparsely glandular above and beneath. Rosehip oval. Primér hibrid: *R. canina* L. × *R. zalana* WIESB. .... ***R.* × *borhidiana* KERÉNYI-NAGY**

53a Sepals reflexed, deciduous 54

53b Some of the sepals are upright, some are reflexed 58

53c Sepals upright, deciduous later on 61

54a Leaflets glabrous 55

54b Leaflets pubescent beneath (or even above) 56

55a Only hooked prickles on stems .... ***R. canina* L.**

55b Few glandular bristles, cirrous prickles form next to hooked prickles. Primer hybrid: *R. canina* L. × *R. gallica* L. ..... ***R.* × *kosinsciana* BESSER**

56a Only hooked prickles on stems 57

56b Few glandular bristles, cirrous prickles form next to hooked prickles. Primer hybrid: *R. corymbifera* BORKH. × *R. gallica* L. .... ***R.* × *collina* JACQ.**

57a Prickles strongly hooked, short. Leaves grayish green. Petiole hairy, rarely 1-1 gland present. Leaflets small or medium sized (1,5–2,5 cm long), narrow, not overlapping, not rugose. Leaflets often pubescent above, margins singly, rarely doubly serrate, very rarely sparsely glandular secondary toothed. Pedicel usually eglandular. Sepals usually eglandular beneath, richly pinnatifid appendagate, (appendages can be leaflet-shaped). Flowers medium sized (3–5 cm in diameter) simple, petals pink. Rosehip round or oval, red. Grows in the wild. (syn.: *R. dumetorum* THUILL.) .... ***R. corymbifera* BORKH.**

57b Prickles slightly curved, long, slender. Leaves grayish green. Pedicel hairy, eglandular. Stipulae broadly curved, convex. Leaflets large, (3–4 cm long), round, touching or partially overlapping each other, rugose

and dull. Leaflets never pubescent above. Pedicel always sparsely pedicular glandular. Sepalsglandular beneath, with few appendages. Flowers large (7–8 cm in diameter), half-full or full, less often simple, petals milk-white or rarely very light pink. Rosehip orange, slender bottle-shaped (twice as long as broad), basal region can be partially covered with some pedicular glands. Relict of (once) cultivated areas. Stabilized, several thousands year old culture-hybrid: *R. damascena* MILL. × *R. corymbifera* BORKH. .... ***R.* × *alba* L. – Fehér r.**

58a Stems have only hooked prickles. (homoioacantha) 59

58b Few glandular bristles, cirrous prickles form next to hooked prickles (hetereacantha). Primer hybrid: *R. dumalis* BECHST. × *R. gallica* L. .... ***R.* × *victoria-hungarorum* BORBÁS**

59a Pedicel, underside of sepals hairy, and to some extent basal region of receptacle too. Prickles lightly curved, stand somewhat densely. Leaves blue. Stipulae slender or broadly curved around inflorescences, slightly convex (lyriform). Petiole hairy, margins characteristically glandular all along. Leaflets large (3–4 cm long), round, touching or partially overlapping each other, slightly rugose. Leaflets pubescent above, margins glandular serrate. Pedicel and basal region of rosehip glandular bristly or eglandular. Sepals sparsely glandular beneath, margins rich with appendages (appendages narrow, not leaflet-shaped), margins glandular. Flowers simple, very large (6-8 cm in diameter), petals pink. Rosehip broad bottle-shaped, red. Grows in the wild. .... ***R. kmetiana* BORBÁS**

59b Pedicel, receptalce, sepals eglandular 60

60a Leaflets glabrous, bract doesn't cover pedicel, neither rosehip. Of hybrid origin: *R. canina* L. × *R. dumalis* BECHST. .... ***R. subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH.**

60b Leaflets densely or sparsely hairy, bract covers pedicel, and partially the rosehip also. Of hybrid origin: *R. corymbifera* BORKH. × *R. caesia* SM. . ... ***R. subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH.**

61a Stems have only hooked prickes..62

61b Some glandular bristles, cirrous prickles form next to hooked prickles. Primer hybrid: *R. jundzilli* BESS. × *R. caesia* SM. .... ***R. × budensis* BORBÁS**

62a Stems covered with hooked prickles. Rosehip round or oval, upright or spreaded, sepals rich with appandages (which can be leaflet-shaped)63

62b Few hooked prickles form on stems. Rosehip bottle-shaped, slightly pendant, sepals steep upright, with few appendages, glandular beneath. Primer hybrid: *R. pendulina* L. × *R. corymbifera* BORKH. .... ***R. × margittaiana* SABRANSKY ex MARGITTAI**

63a Leaflets glabrous, or pubescent only on veins, or sparsely pubescent beneath. Pedicels not covered by bracts. (syn. *R. vosagiaca* N. H. F. DESP.) ....***R. dumalis* BECHST.**

63b Leaflets densely, evenly pubescent beneath. Pedicels covered by bracts. (syn. *R. coriifolia* FR.) ....***R. caesia* SM.**

Szarka Tamás (Ghymes Együttes): Kézfogás

Boldog asszony kincse kicsi még, altatná nagyon,
Álmos gyermek sír a takarón, könnyét számolom.

Nézd a szemeimet, minden kiderül, kár mondani már.
A magyarság szívbe menekül, úgyis jót talál, úgyis jót talál.

Íj altatná terhes idegét, félre fájdalom.
Békesség az égbe kirepül, hull az oltalom.

Nézd a szemeimet, minden kiderül, kár mondani már.
A magyarság szívbe menekül, úgyis jót talál, úgyis jót talál.

Másik kézbe simul a kezünk, csepp a tengeré.
Réges-régből új, ha sikerül Kárpát zengené.

Nézd a szemeimet minden kiderül, kár mondani már.
A magyarság szívbe menekül, úgyis jót talál, úgyis jót talál.

Rózsafajok ismertetése / Description of rose-species

Alábbiakban bemutatásra kerülnek a seregek (szekciók) és alseregek (szubszekciók), illetve ezekbe besorolva a fajok, végül pedig a fajvegyülékek (hibridek). A seregek zárójeles magyar nevei BORBÁS (1880) művéből származnak. A nevezéktani részben az alapnév mellett a biztosan szinonim neveket is feltűntetésre kerültek. Ezt követi egy fajra jellemző általános morfológiai leírás, illetve a kromoszómaszámok (amennyiben ismertek) ismertetése. A fajon belüli változatosság részletes kiemelésére, határozókulcsokba való foglalására itt nincs hely és mód, így csak a legfontosabb változatokat emelem ki főképp BORBÁS (1880) és DEGEN (1924) munkáját követve, illetve ahol lehetett, az eredeti diagnózist vettem elő. Minden fajról és fajkeverékről készítettem egy rajzot a határozás megkönnyítése végett. A fajok pontos elterjedése a mai napig nem ismert, így téves és határozást befolyásoló elterjedési adatokat nem kívánok közölni. Az infraspecifikus taxonok határozókulcsai és a fajok elterjedési térképei (teljes herbáriumi revíziók után) a „Nagymonográfiában" fognak szerepelni.

Groups (sections) and subgroups (subsections) are introduced below where the genus are classified to and finally the hybrids. In the part of the nomenclature the synonyms are represented besides the basic names. It is followed by a general morphological description and delineating the number of chromosomes (as long as they are known). There is no place and possibility for detailed highlighting of the genus' diversity and setting down to determination keys therefore I emphasize the most important varieties, following especially BORBÁS (1880) and DEGEN (1924) work and where I had possibility I used the original diagnosis. I made drawings of each genus and hybrids due to the easier determination. The exact spread of genus has not been known yet, thus I would not like to impart erroneous spreading data. The infraspecific taxa's determination keys and the species' spreading maps will be found in the "Nagymonográfia" ("Big Monography"; after the whole herbarium revisions).

Sect. *Synstylae* DC. – Oszlopos bibeszálú (Forrt bibeszárú) rózsák serege

Változatos megjelenésű fajok csoportja: caninoid és ruboid cserjék tartoznak ide. Tüskéik egyfélék (homoioacantha). Levélkéik száma 5–7. Szirmuk fehér vagy rózsaszín. Közös bélyegük az oszlopként összeforrt vagy összetapadt bibe. Csészeleveleik visszahajlók és lehullók. Csipkebogyóik piros színűek.

Rosa arvensis HUDS.
Rosa multiflora THUNB.
Rosa sempervirens L.
Rosa stylosa DESV.

1. *Rosa arvensis* HUDS. – Erdei rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

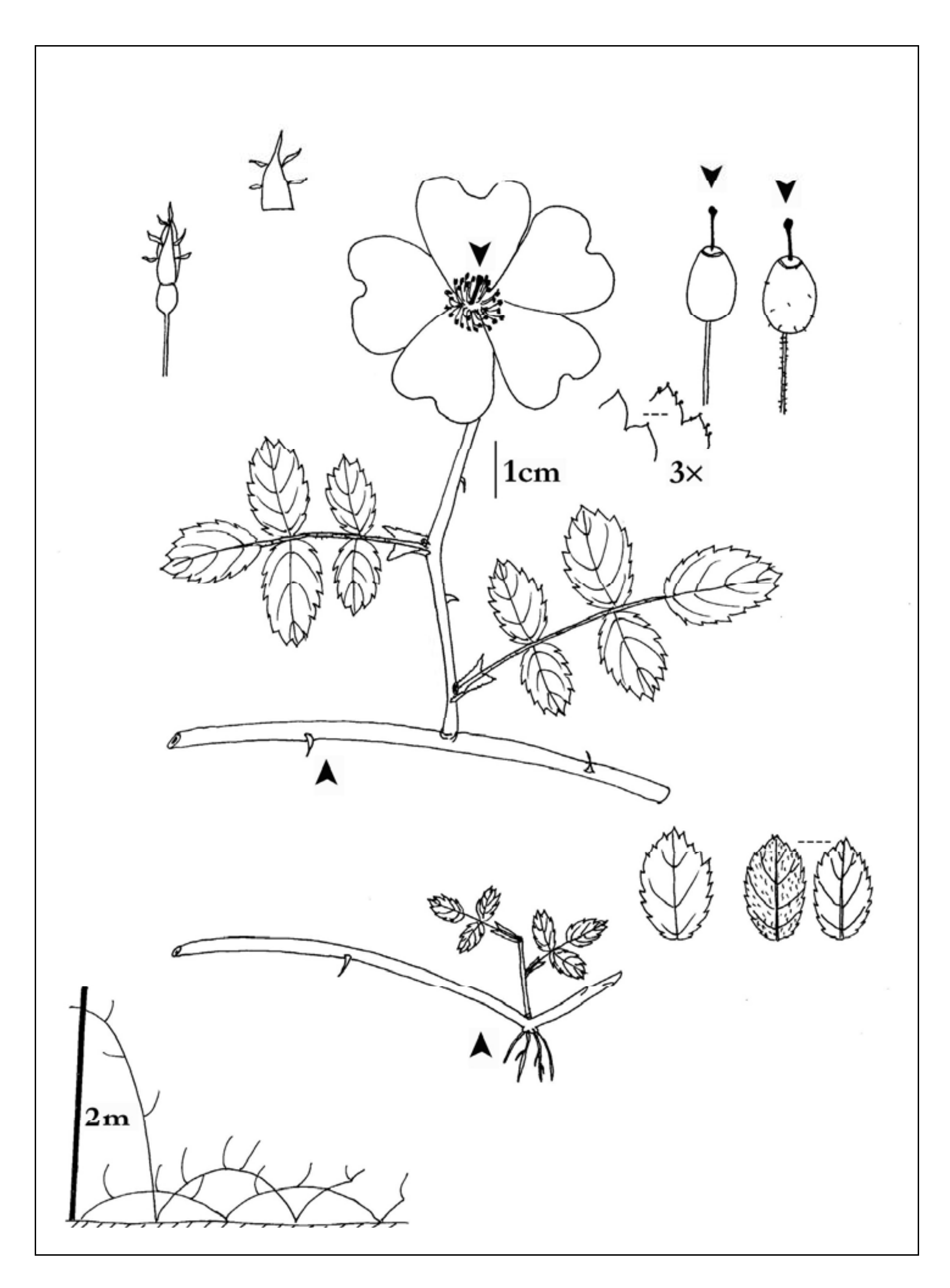
BASIONYMON: *R. arvensis* HUDSON, Flora Anglica, ed. 1: 192. (1762)

Morfológia

Alacsony, talajon kúszó vagy ritkábban bokrokra, alacsony fákra felkapaszkodó cserje, indázó, nagy sarjtelepet (polikormont) alkot, mely akár 100 négyzetméteres is lehet. Hajtásai hosszúak, elheverők, vékonyak, ívesek, legyökeredzők („fejbujtvány"). Tüskéi vékonyak, tűszerűek, egyenesek vagy alig íveltek. Levélkéinek száma 5–7, apró, tojásdad-lándzsás, egyszeresen vagy kétszeresen terpedten fűrészes szélű. Fonáka lehet kopasz és szőrös is, ritkán színén is szőrös. Levélnyeleik szőrösek, néha mirigyesek. Kocsányuk hosszú, lehet mirigyes és kopasz is. Virága fehér. Csészéi majdnem ép szélűek, kevés nagyon keskeny, járulékos csészefüggelékkel. Bibéi karcsú oszloppá forrtak, a legbelső porzókörön jóval túlnyúló oszlopot képeznek. Csipkebogyója apró, gömbölyű, tojásdad vagy körte alakú, piros. Csészéi az érett termésen visszahajlóak és lehullók (5. ábra, tab. 24.). 2n = 14 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987)

Infraspecifikus taxonok

- var. *arvensis* – levélke fonáka kopasz, széle 1× fűrészes, kocsánya mirigytelen;
- var. *bedoei* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY – levélke fonáka kopasz, széle 2× mirigyesen fűrészes, kocsánya mirigyes;
- var. *baldensis* (A. KERNER ex DÉSÉGL.) KERÉNYI-NAGY – levélke színe és fonáka aprón szőrös, széle 1× fűrészes, kocsányai mirigyesek.

5. ábra / Fig. 5. *Rosa arvensis* HUDS.

A. *Rosa multiflora* THUNB. – Sokvirágú rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

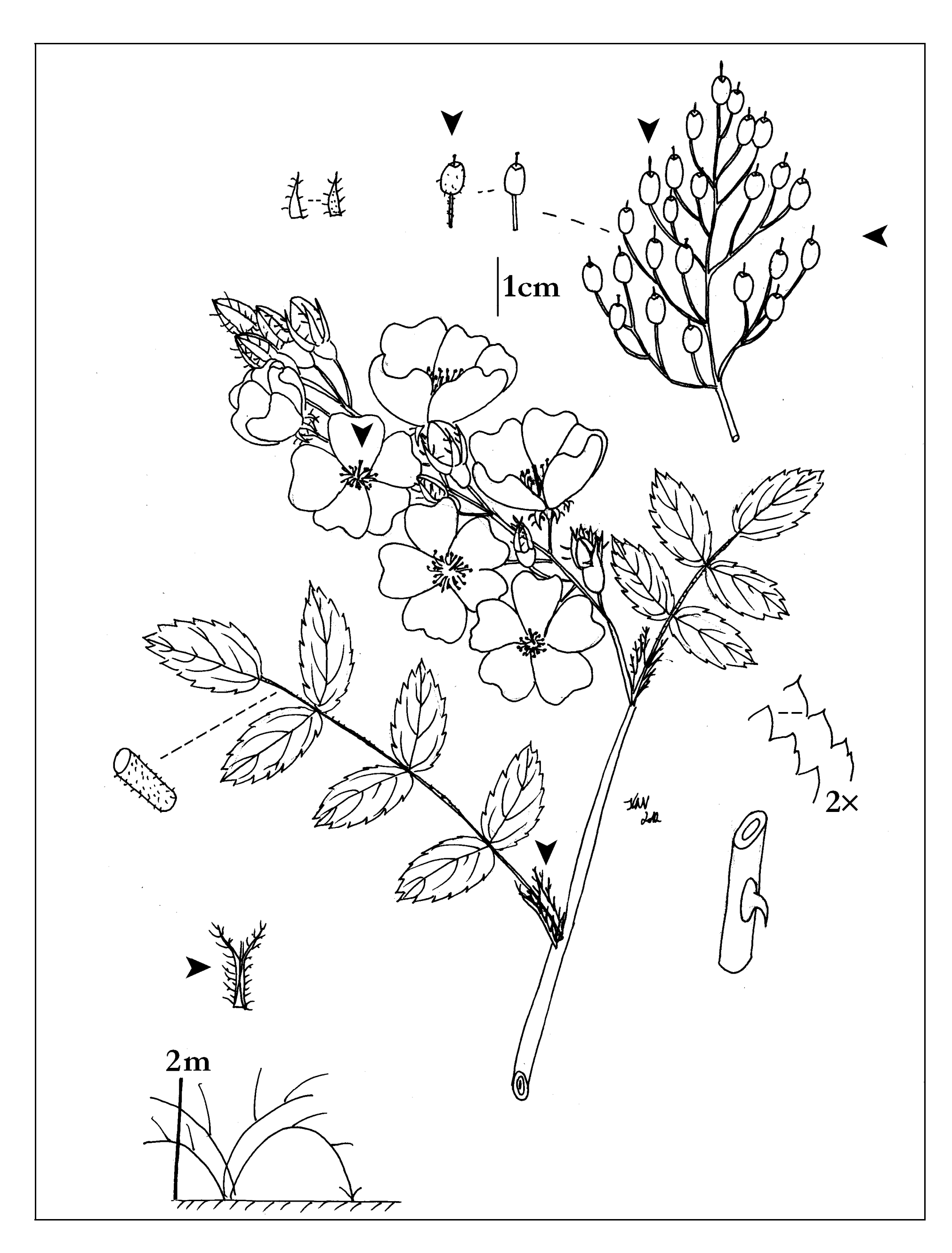
BASIONYMON: R. *multiflora* THUNBERG, Flora Japonica, p. 214. (1784)

Morfológia

A cserje 1,5 m magas, caninoid, vékony és ívesen széthajló vesszejű. A vesszők zöldek, alig tüskések. A tüskék egyfélék (homoioacantha), nagyok, ívesen horgasak. A pálhalevelek sallangosan 1–2× rojtosak. A levélkék száma 7–9, világoszöldek, fonákuk kopasz, szélük 1(–2)× fűrészes. Virágzat nagy fürt, sokvirágú (9–10–11). A kocsány általában kopasz. A csészelevelek kopaszak, sallangjaik keskenyek. A szirmok hófehérek (a Polyantha fajták mindenféle színűek). A bibe keskeny oszloppá forrt, a bibeoszlopot a bibeszálak alkotják. A csipkebogyó igen apró (4–6 mm hosszú), piros, kopasz, kerekded, a csészelevelek rajta visszahajolnak és lehullanak, az oszlopos bibe jellegzetesen kiáll belőle (6. ábra). 2n =?

Infraspecifikus taxonok

Számos fajtája ismert, melyek ismertetése tudásomat és a könyv terjedelmét meghaladja.

6. ábra / Fig. 6. ***Rosa multiflora*** **THUNB.**

2. *Rosa sempervirens* L. – Örökzöld rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

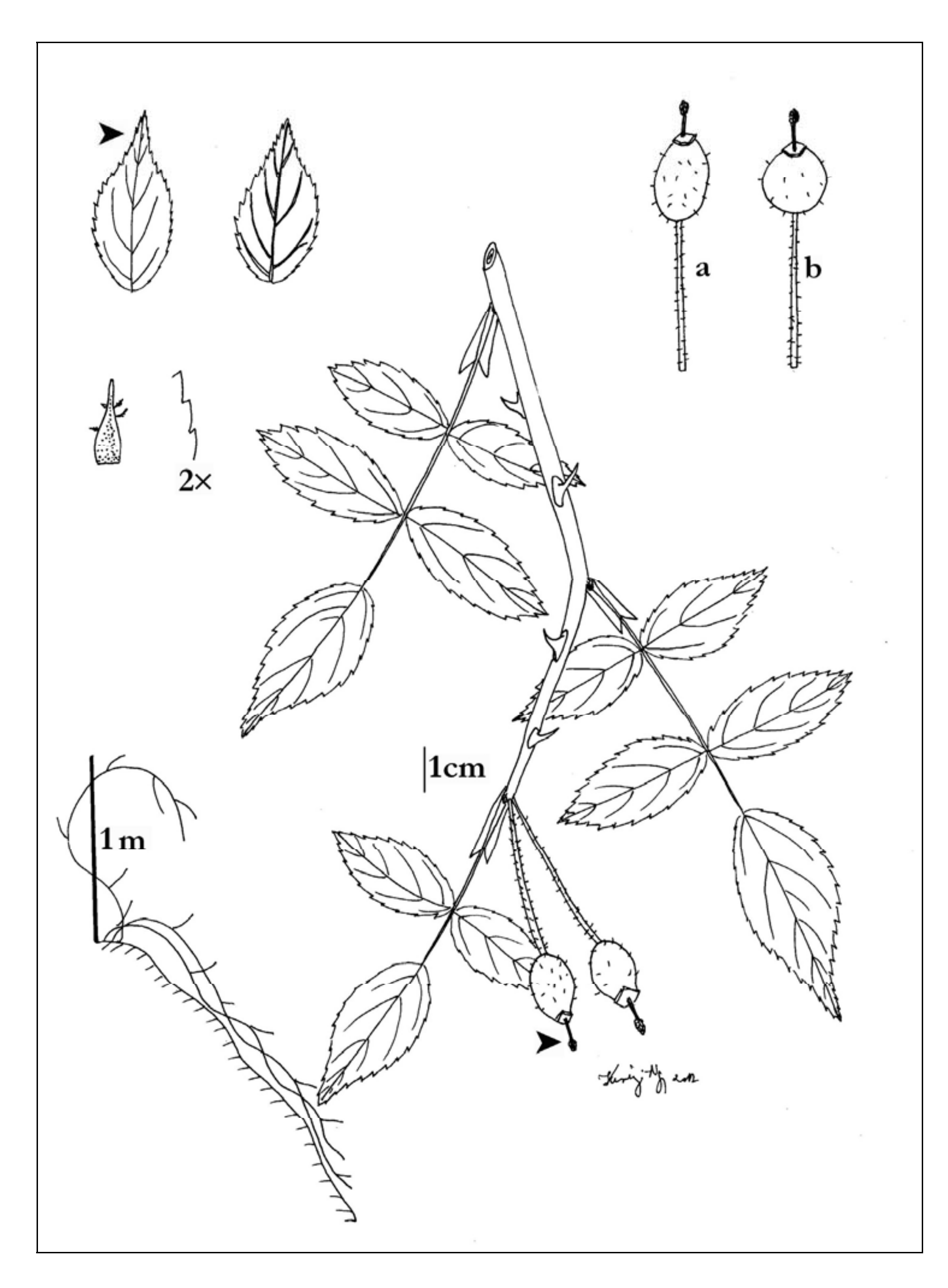
BASIONYMON: *Rosa sempervirens* LINNÉ, Species Plantarum 1: 492. (1753)
SYNONYMON: *Ripartia sempervirens* (L.) GANDOGER, Tabulae rhodologicae europaeo-orientales locupletissimae, no. 84. (1881)

Morfológia

Alacsony, hosszan indázó, liánszerű (ruboid) cserje, mely sziklákon vagy cserjéken tekergődzik. Vesszei vékonyak, zöldek. A tüskék egyfélék (homoioacantha), a tüskék erősek, hosszúak, horgasak. A pálhák ép szélüek. A levélkék száma 5–7, a levélkék vastagok, bőrszerűek, fényesek, örökzöldek, hosszan kihúzott csúcsúak (főleg a csúcslevélkék csepp alakúak), 1–2× fűrészesek, fonákukon kopaszak. A kocsányok kopaszak vagy mirigyesek. A csészelevelek fonáka kopasz vagy mirigyes kissé, gyengén sallangosak. A szirmok fehérek. A bibe karcsú oszloppá forrt, az oszlopot jórészt a bibeszálak alkotják, de a bibfejek is egymás fölött helyezkednek el. A csipkebogyó ovális, kopasz vagy kissé mirigyes felületű, piros, ovális, a csészelevelek visszahajlóak és lehullóak (7. ábra).

Infraspecifikus taxonok

var. *sempervirens* – tojásdad terméssel; (7/a. ábra)
var. *scandens* MILL. – gömbölyded terméssel (7/b. ábra)

7. ábra / Fig. 7.: *Rosa sempervirens* L.;
7/a. – var. sempervirens, 7/b. – var. *scandens* MILL.

3. *Rosa stylosa* DESV. – Oszlopos rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. stylosa* N. A. DESVAUX, Journal de Botanique, Rédigé par une Société di Botanistes 2: 317 (1809)

SYNONYMON: *Rosa systyla* BASTARD, Suppl. Essai Fl. Maine-et-Loire 31 (1812); *Rosa brevistyla* DC., Flore Francaise, ou Descriptions Succinctes de Toutes les Plantes qui Croissent Naturellement en France, ed. 3. 6: 537. (1815); *Ripartia stylosa* (DESV.) GANDOGER, Tabulae rhodologicae europaeo-orientales locupletissimae, no. 234. (1881)

Morfológia

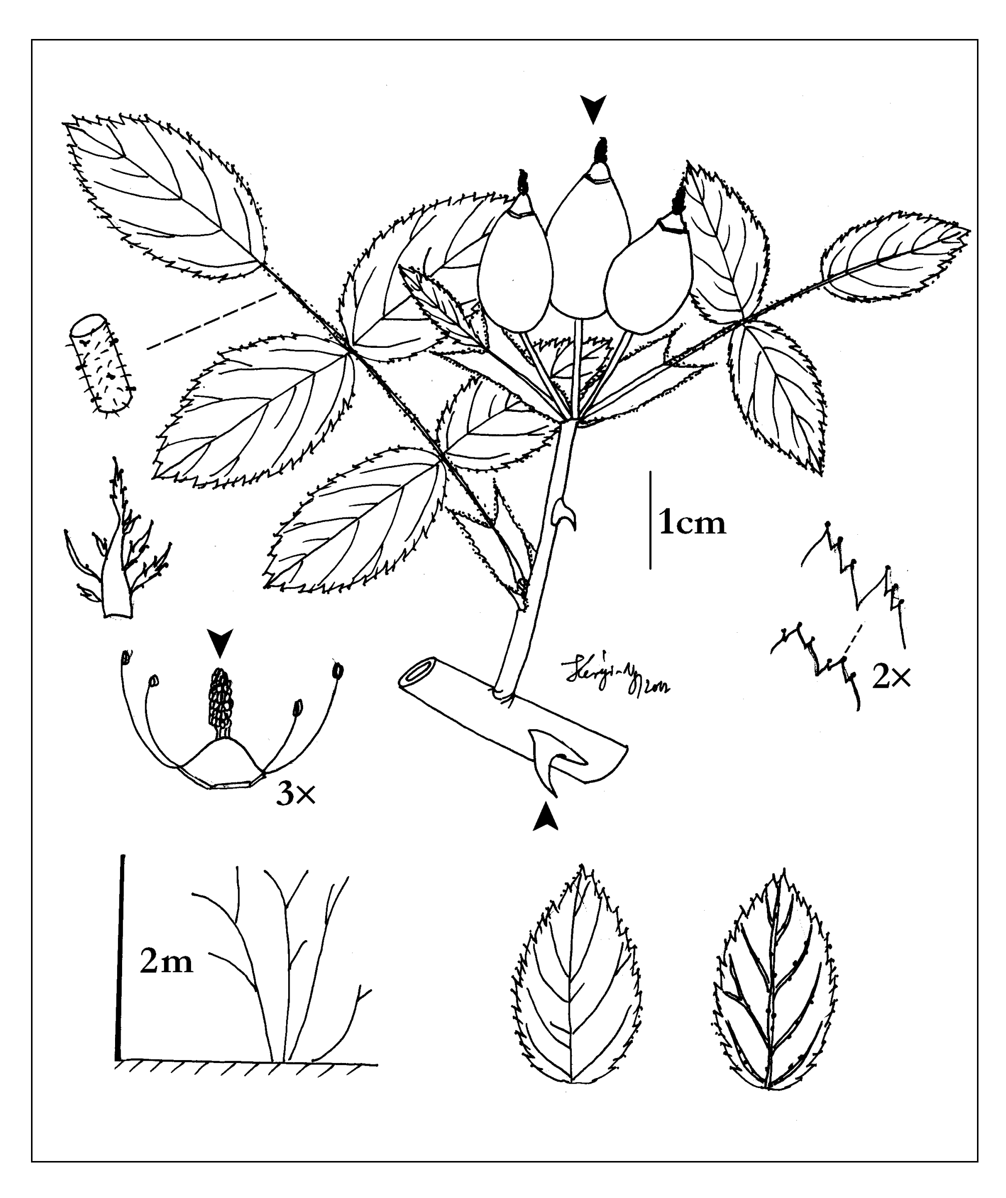
Középmagas vagy magas cserje (1–1,5–3 m). Ágain csak egyféle, erős horgas tüske fejlődik. Levélnyele és gerince ritkásan mirigyes. Levélkéinek száma 5–7, a levélkék fonáka kissé szőrös. Levélkéi széle 1–2-szer fűrészes, ritkásan mirigyes mellékfogazattal. A kocsányt takarja a nagy murvalevél. Kocsányai mirigytelenek vagy ritkán mirigyesek. Virága 3–5 cm átmérőjű, a csészelevelei gazdagon szárnyasak, a szirma halvány rózsaszín, diszkusza domború, hegyes kúp alakú. A bibeoszlopot összetapadt bibeszálak alkotják, a bibefejek egymás alatt helyezkednek el, a bibefejek alkotják a bibeoszlop jelentős részét. Csipkebogyója tojásdad, rajta a csészék visszahajlók, korán lehullók (8. ábra, tab. 23.). 2n = 35 (TÄCKHOLM, 1922).

Infraspecifikus taxonok

var. *stylosa* – nagy cserje, tüskéi ívesek, levélnyele és fonáka kopasz, szirma fehér (megj. fehéres rózsaszín inkább), csipkebogyója tojásdad;

var. *haynaldiana* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY – tüskéi majdnem egyenesek, levélnyele ritkásan szörös, levélkéi aprók, élesen 2× fűrészes szélűek**,** csipkebogyója tojásdad;

var. *kuncii* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY – apró termetű cserje, levélnyele és fonáki főere szőrös, levélkéi aprón 1× fűrészes szélűek, csipkebogyója gömbölyded.

8. ábra / Fig. 8.: ***Rosa stylosa*** **DESV.**

Szarka Tamás (Ghymes Együttes): Bazsarózsa

Érzem léptedet,
Illat-szívedet,
Bazsarózsa, vigyázz!

Szoknyád gyönge csak,
Tudják, merre vagy,
Csillogós vadak, vigyázz!

Érted s ellened
Háborút remeg
Mind, ki észrevett Téged.

Fönn jársz, nem velünk,
Bántunk, fáj nekünk,
Átlagos fejünk, halj meg!

Jobb, ha eltapos
A viszonylagos,
A jövő magos, halj meg!

Nem lehet ilyet,
Énekli Neked
Sírva, ki temet Téged.

Nem lehet ilyet,
Énekli Neked
Sírva, ki szeret Téged.

Sect. *Pimpinellifoliae* DC. – Jajrózsák (Apró levelű rózsák) serege

Ebbe a seregbe a pimpinelloid, merev, egyenes vesszejű rózsák tartoznak, melyeknek a vesszeit végig fedik a különböző méretű, egyenes tüskék. A levélkéik száma 5–7–9(–11). A virágok fehér szirmúak. A csipkebogyók koromfeketék az őshonos fajoknál, míg a *R. rugosa* csipkebogyója piros; rajtuk az ép csészelevelek felállnak, a csipkebogyó szétteséséig maradóak.

Rosa spinosissima L.
Rosa myriacantha DC.

Rosa rugosa THUNB.

4. *Rosa spinosissima* L. – Jajrózsa

Nevezéktan / Nomenclature

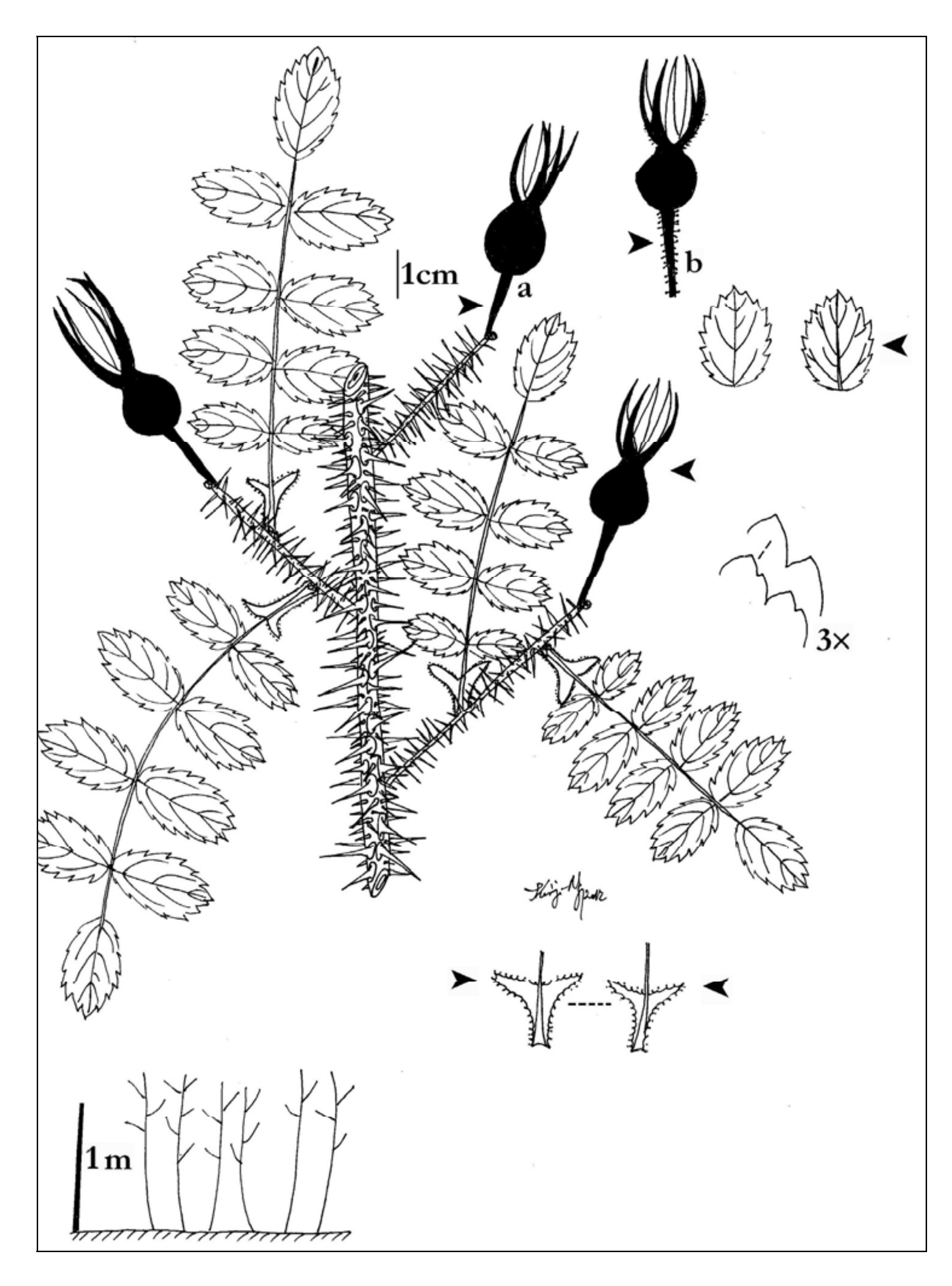
BASYONYMON: *R. spinosissima* LINNÉ, Species Plantarum 1: 491. (1753)
SYNONYMON: *R. pimpinellifolia* LINNÉ, Systema Naturae, ed. 10. 2: 1062. (1759)

Morfológia

A cserje 1–1,5 m magas, merev, egyenes vesszejű, sűrűn tarackoló. A vesszőket sűrűn fedik az egyenes, különböző méretű tüskék. A levélkéik száma 5–7–9(–11), a levélkék 1–2 cm hosszúak, oválisak, kopaszak, 1–2× fűrészes szélűek. A kocsányok 1–2× hosszabbak a csipkebogyónál, kopaszak vagy mirigyesek. A virágok 4–5 cm átmérőjűek, magánosak, fehér szirmúak, a bibék félgömb alakú fejecskét alkotnak. A csipkebogyók koromfeketék, kerekdedek, mirigytelenek általában, rajtuk az ép és ritkásan mirigyes csészelevelek felállnak, a csipkebogyó szétesséséig maradóak (9. ábra). 2n = 28 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987).

Infraspecifikus taxonok

var. *spinosissima* – mirigyes kocsányokkal (9/b ábra),
var. *pimpinellifolia* (L.) POIR. – mirigytelen kocsányokkal (9/a ábra).

9. ábra /Fig. 9. ***Rosa spinosissima*** **L. 9/a. – var.** ***pimpinellifolia*** **(L.) POIR., 9/b. – var.** ***spinosissima***

5. *Rosa myriacantha* DC. – Mirigyes-jajrózsa

Nevezéktan / Nomenclature

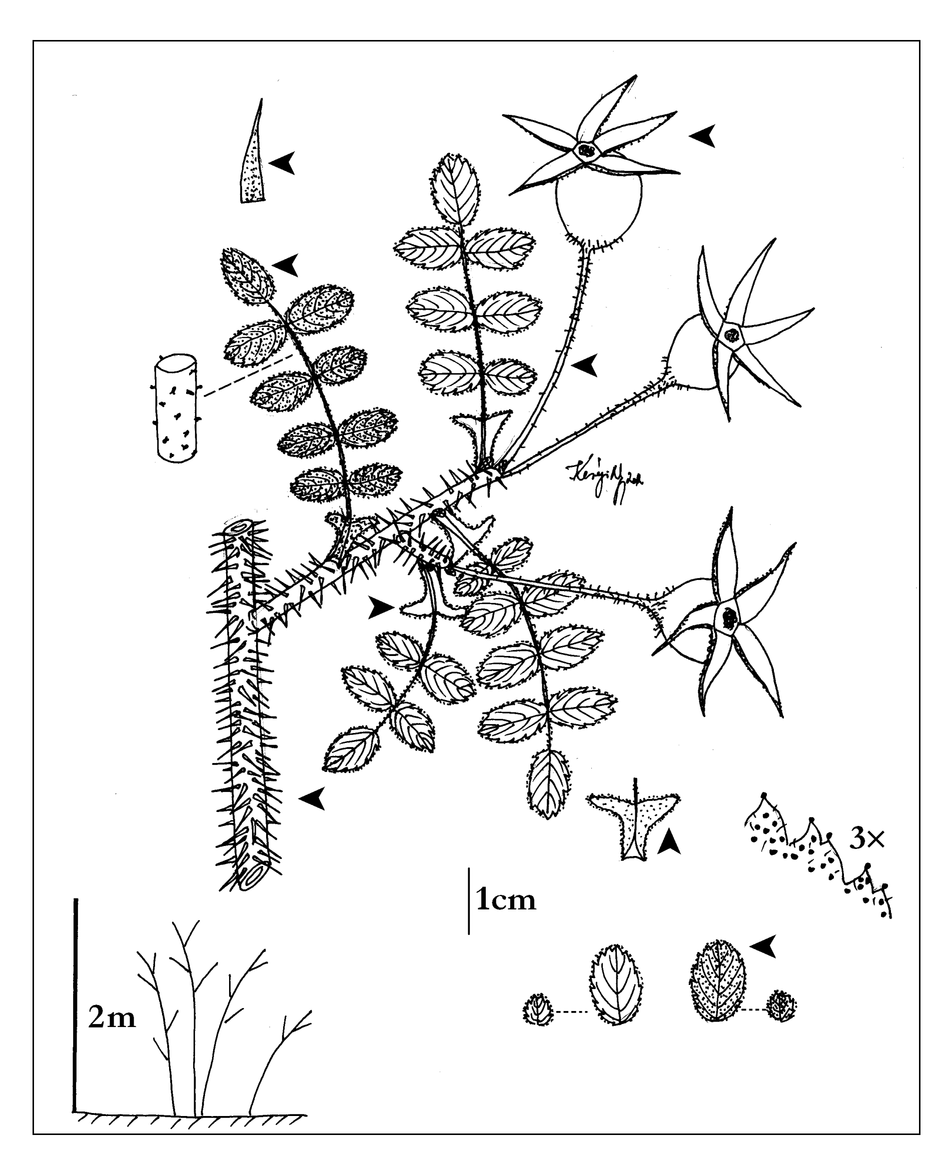
BASIONYMON: *R. myriacantha* DC., Flore Francaise, ou Descriptions Succinctes de Toutes les Plantes qui Croissent Naturellement en France, ed. 3. 4: 439. (1805)

Morfológia

A cserje 1–1,5 m magas, merev, egyenes vesszejű, sűrűn tarackoló. A vesszőket sűrűn fedik az egyenes, különböző méretű tüskék. A levélkéik száma 5–7–9(–11), a levélkék aprók (0,5–1 cm hosszúak), oválisak, fonákukon dúsan mirigyesek, 2× mirigyesen fűrészes szélűek. A kocsányok igen hosszúak (3–5× hosszabbak a csipkebogyónál), dúsan mirigyesek. A virágok magánosak, fehér szirmúak, a bibék félgömb alakú fejecskét alkotnak. A csipkebogyók koromfeketék, lapított gömbölydedek, aljukon mirigyesek, rajtuk az ép és mirigyes fonákú csészelevelek szét-felállnak, a csipkebogyó szétteséséig maradóak (10. ábra, tab. 5., 6.). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti változatossága nem ismert.

10. ábra / Fig. 10. *Rosa myriacantha* DC.

B. *Rosa rugosa* THUNB. – Japán rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. rugosa* THUNBERG, Systema Vegetabilium: secundum classes ordines genera species cum characteribus et differentiis. Editio decima quarta. Gottingae, p. 473. (1784)

SYNONYMON: *R. rugosa* THUNBERG, Flora Japonica sistens plantas insularum Japonicarum, p. 213. (1784)

Morfológia

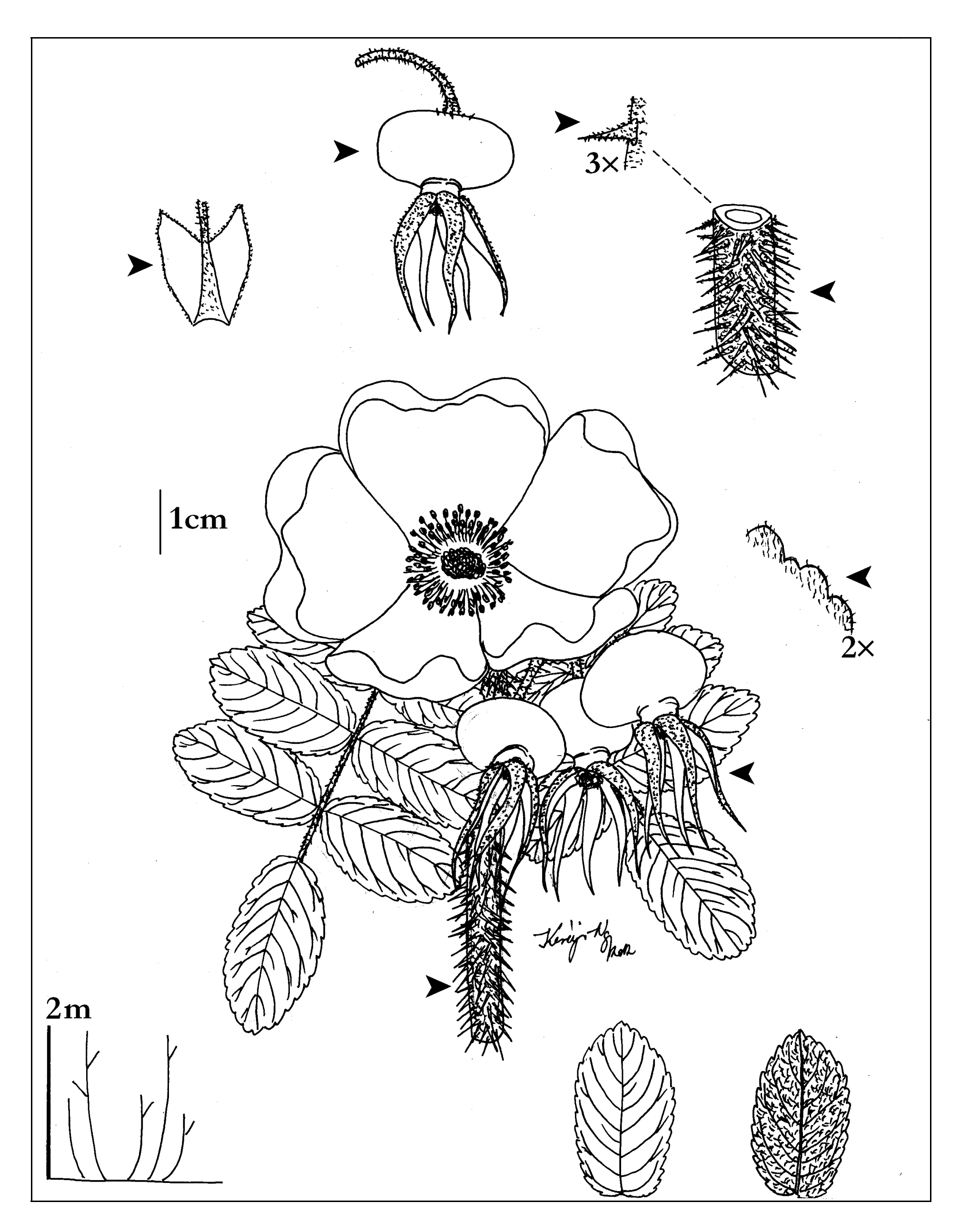
Alacsony–középmagas cserje (1–2 m), pimpinelloid módon tarackol. Vesszei merevek, egyenesek vagy mereven csavargósak, sűrűn fedettek a különbötő méretű, egyenes tüskékkel. A tüskék és a vessző aprón, sűrűn molyhos. A pálhalevelek szélesek. A levélkék száma 7–9, a levélkék színükön fényesek és ráncosak, fonákukon aprón pelyhesek és kiemelkedően-ránzosan eresek. A levélkeszél 1–2× aprón fűrszes. A kocsányok pelyhesek és ritkásan nyeles mirigyesek. A virágok nagyok (8–10 cm átmérőjűek), 1–3-asával fejlődnek, szimplák vagy teltek. A szirmok rózsaszínűek vagy fehérek, ráncosak. A csipkebogyó összenyomott gömbös, kopasz, piros, rajta az ép és mirigyes csészék felállva, maradandóan koronázzák azt (11. ábra). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

cv. Belle Pointvine (cv. Hansa) – félig telt virágú rózsaszín szirmokkal;

lus. *alba* – egyszerű virág fehér szirmokkal;

cv. Blanc Double De Coubert – tömve telt virágú fehér szirmokkal;

11. ábra / Fig. 11. ***Rosa rugosa*** **THUNB.**

„Isten mindenütt jelen van
A karmesternek: Dávid zsoltára. URam, te megvizsgálsz, és ismersz engem.
Tudod, ha leülök vagy ha felállok, messziről is észreveszed szándékomat.
Szemmel tartod járásomat és pihenésemet, gondod van minden utamra.
Még nyelvemen sincs a szó, te már pontosan tudod, URam.
Minden oldalról körülfogtál, kezedet rajtam tartod.
Csodálatos nekem ez a tudás, igen magas, nem tudom felfogni.
Hova menjek lelked elől? Orcád elől hova fussak?
Ha a mennybe szállnék, ott vagy, ha a holtak hazájában feküdnék le,
te ott is ott vagy.
Ha a hajnal szárnyaira kelnék, és a tenger túlsó végén laknék,
kezed ott is elérne, jobbod megragadna engem.
Ha azt gondolnám, hogy elnyel a sötétség,
és éjszakává lesz körülöttem a világosság:
a sötétség nem lenne elég sötét neked, az éjszaka világos lenne,
mint a nappal, a sötétség pedig olyan, mint a világosság.
Te alkottad veséimet, te formáltál anyám méhében.
Magasztallak téged, mert félelmes és csodálatos vagy;
csodálatosak alkotásaid, és lelkem jól tudja ezt.
Csontjaim nem voltak rejtve előtted, amikor titkon formálódtam,
mintha a föld mélyén képződtem volna.
Alaktalan testemet már látták szemeid; könyvedben minden meg volt írva, a napok is, amelyeket nekem szántál, bár még egy sem volt meg belőlük.
Mily drágák nekem szándékaid, Istenem, mily hatalmas azoknak száma!
Számolgatom, de több a homokszemeknél, s a végén is csak nálad vagyok.
Bár megölnéd, Istenem, a bűnöst, és távoznának tőlem a vérontó emberek!
Akik csalárdul beszélnek rólad, ellenségeid, hazugul mondják ki nevedet.
Ne gyűlöljem-e gyűlölőidet, URam? Ne utáljam-e támadóidat?
Határtalan gyűlölettel gyűlölöm őket, hiszen nekem is ellenségeimmé lettek.
Vizsgálj meg, Istenem, ismerd meg szívemet!
Próbálj meg, és ismerd meg gondolataimat!
Nézd meg, nem járok-e téves úton, és vezess az örökkévalóság útján!"

139. Zsoltár

Középmagas, pimpinelloid tarackolású rózsák. Hajtásaik ívesen széthajlóak. Vesszőik töve általában (10–20 cm magasságig) sűrűn fedettek sertetüskékkel, fentebbi részeken vagy tüskétlenek, vagy horgastüskések (ikertüskések, ritkásan elszórtan tüskések). Pálhaleveleik csúcsai ívesen széthajlóak (fülesek). Levélkéik száma 5–7–9–11, a levélkék mirigytelenek, kopaszak vagy kissé szőrösek. Szirmaik élénk vagy halvány rózsazszínűek. Csészeleveleik épek, karcsúak, hosszúak; vagy felállva, üstökszerűen, maradandóan, le nem hullóan koronázzák a piros csipkebogyókat vagy visszahajolnak és lehullanak.

„*Pendulina*" csoport: tüskétlen generatív vesszők
Felálló csészelevelekkel
Rosa pendulina L.
Rosa blanda AIT.

Visszahajló csészelevelekkel
Rosa agnesii KERÉNYI-NAGY

„*Glauca*" csoport: a generatív vesszőkön elszórva 1–1 tüske
Felálló csészelevelekkel
Rosa glauca POURR.

Visszahajló csészelevelekkel
Rosa gutensteinensis J. JACQ.

„*Majalis*" csoport: a generatív vesszőkön ikertüskék, felálló csészelevelekkel
Rosa majalis HERRM.

C. *Rosa blanda* AIT. – Hudson-rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

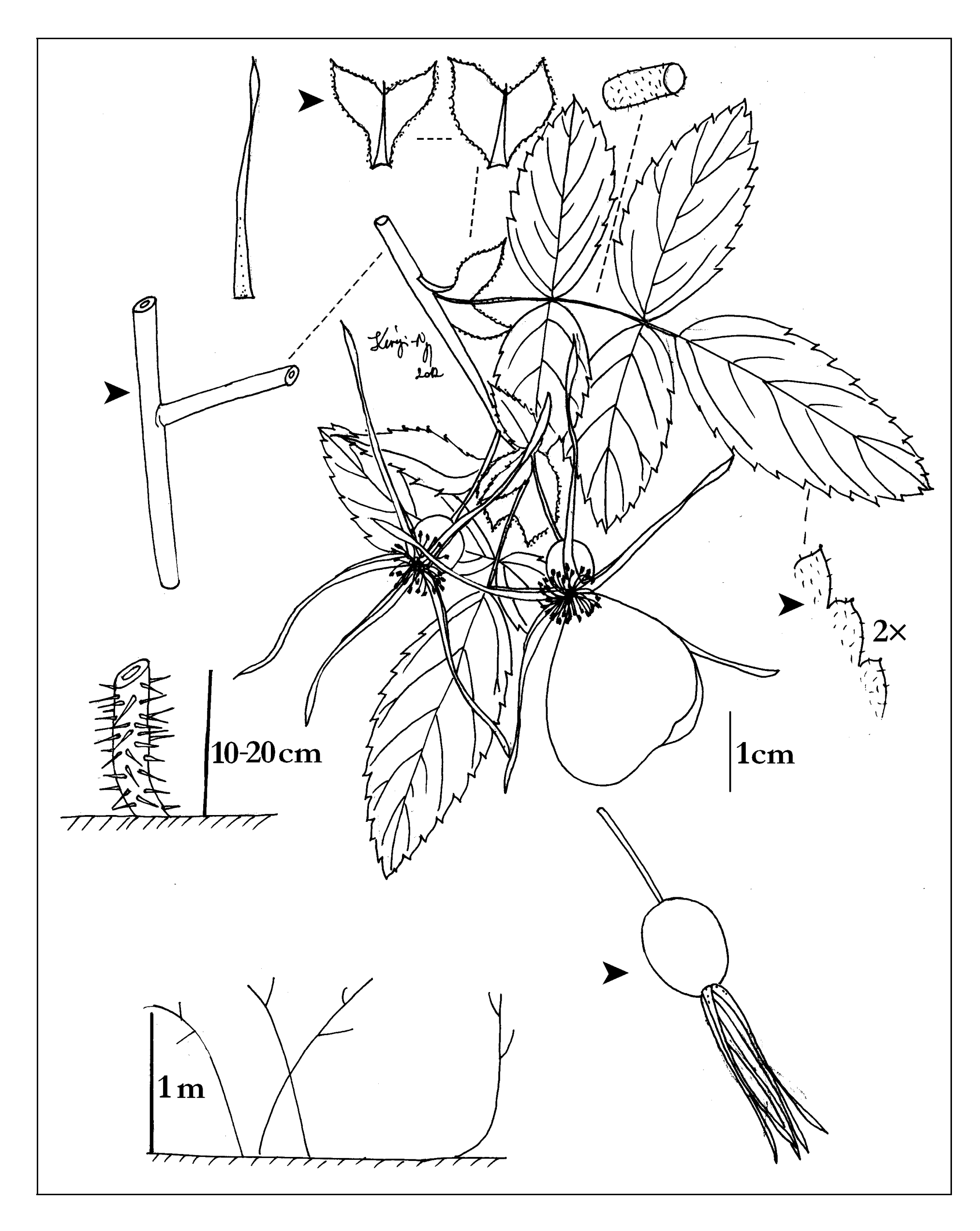
BASYONYMON: *R. blanda* AITON, Hortus Kewensis; or, a Catalogue of the Plants Cultivated in the Royal Botanic Garden at Kew, London, 2: 202 (1789)

Morfológia

Középmagas (1,2–1,5 m), pimpinelloid cserje. Vesszei ívesen szétállnak, tüskétlenek (legfeljebb a vessző tövén van 10–20 cm magasságig sertetüske). Pálhái nem fülesek, ép szélűek. A levélgerinc aprón szőrös. Levélkéinek a száma 5–7, fonákuk kopasz vagy aprón szőrös, széle ívesen-terpedten 1–2× fűrészes. Kocsányai kopaszak, 1–2× hosszabbak a csipkebogyónál. A virágok 1–2(–3)-asával nőnek, rózsaszín szirmúak. A bibe félgömbös, ülő. A csipkebogyó gümbölyű, szétálló (nem csüngő!), piros, kopasz, rajta az ép és ritkásan mirigyes csészelevelek meredeken felállóan koronázzák azt (12. ábra). 2n = 14 (WISSEMANN, 2003)

Infraspecifikus taxonok

var. *blanda* – mirigytelen csipkebogyójú (nálunk csak ezt ültetik);
var. *carpohispida* SCHUETTE – mirigyes csipkebogyójú.

12. ábra / Fig. 12. *Rosa blanda* AIT.

6. ***Rosa glauca*** **POURR. – Piroslevelű rózsa**

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. glauca* POURRET, Mém. Acad. Sci. Toulouse 3:326 (1788)

SYNONYMON: *R. rubrifolia* VILL., Hist. Pl. Dauphiné 3(1): 549. (1789)

Rendszertan

Több szerző a Sect. *Caninae*-n belül tárgyalja a fajt: csészelevelei lehullóak, pálhalevelei nem fülesek, de az ép csészelevelek alapján indokolt a Sect. *Cinnamomeae*-n belül tárgyalni.

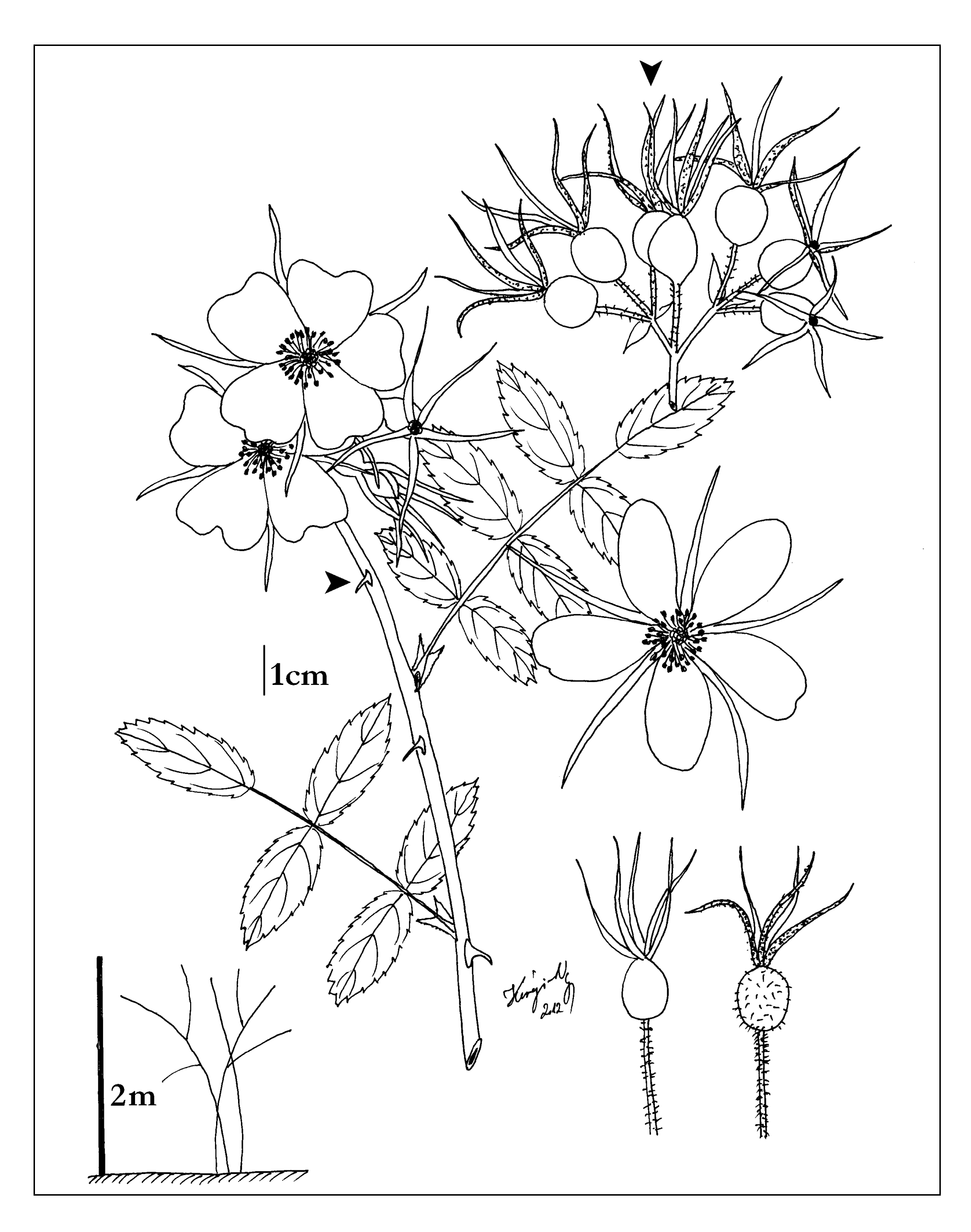
Morfológia

Középmagas és magas (2–3 m), caninoid termetű cserje. A vesszőkön csak egyféle, erős, nagy, horgas tüskék fejlődnek; vesszői általában bordók vagy kékesek. A levélkék száma 5–7, kékes ezüstösek vagy kékes-bordók, keskenyek, egyszer fűrészesek. A levélkék fonáka többségében kopasz, ritkábban szőrös. Csészelevelei épek, keskenyek, jelentősen túlérnek a szirmokon. A szirmok rózsaszínűek, keskenyek. Az álterméses kocsány felálló. Az áltermés kicsi (akár borsónyi), piros, gömbölyded, a csészelevelek felállva, sokáig koronázzák a csipkebogyót (tél folyamán azonban lehullnak). A kocsányok mirigyesek vagy mirigytelenek, a csipkebogyók felülete mirigytelen (13. ábra, tab. 37., 38.). 2n = 28 (LÖVE – LÖVE, 1974)

Infraspecifikus taxonok

var. *glauca* – a levélke fonáka kopasz;

var. *pubescens* (SAG.) KERÉNYI-NAGY – a levélke fonáka aprón szőrös.

13. ábra / Fig. 13. *Rosa glauca* POURR.

7. ***Rosa gutensteinensis*** **J. JACQ. – Gutensteini rózsa**

Nevezéktan / Nomenclature

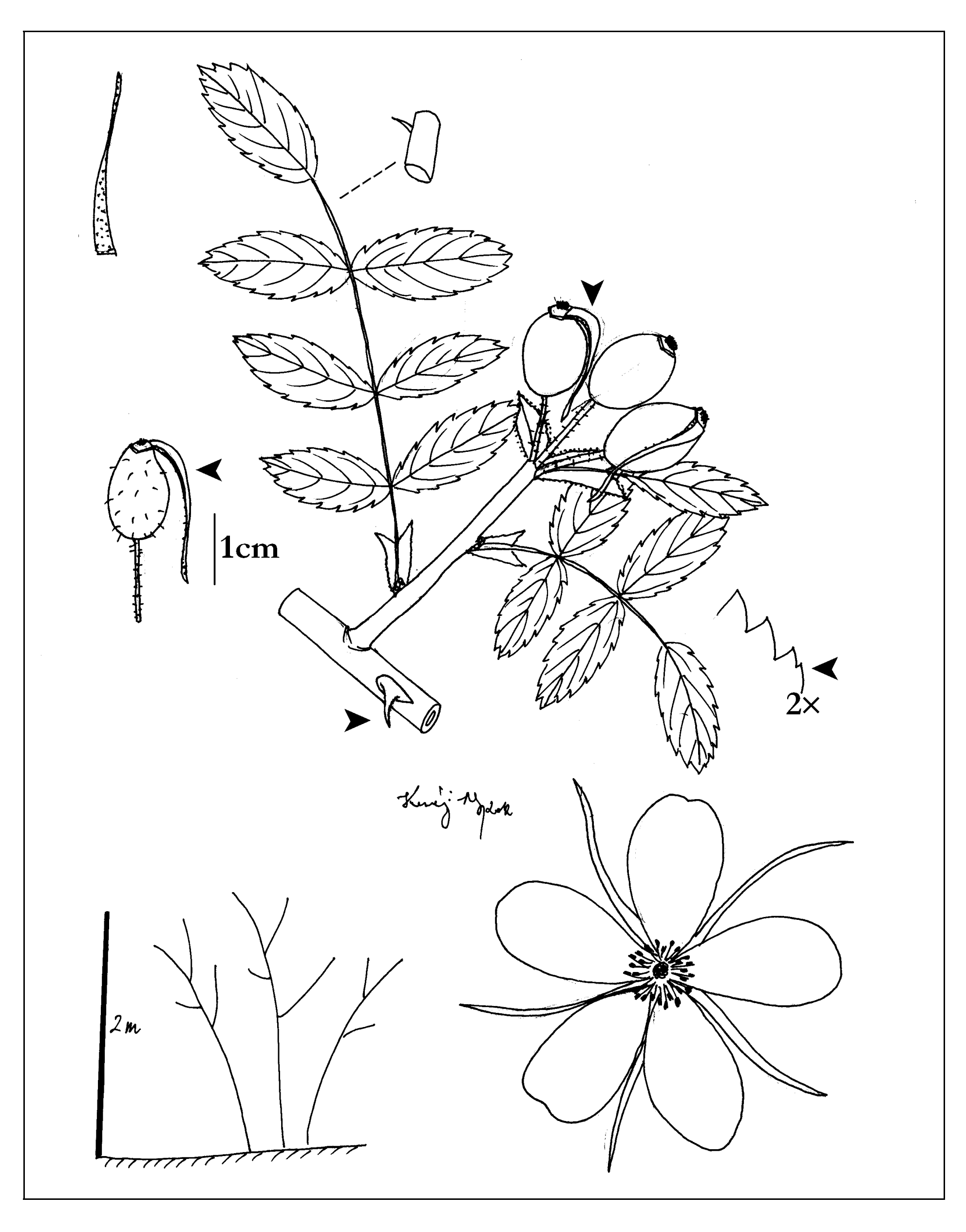
BASYONYMON: *R. gutensteinensis* J. JACQUIN, Catalogus Horti Academici Vindobonensis, 3. (1821)

Morfológia

A *R. glauca* POURR. –hoz hasonló faj. Középmagas és magas (2–3 m), caninoid termetű cserje. A vesszőkön csak egyféle, erős, nagy, horgas tüskék fejlődnek; vesszői általában bordók vagy kékesek. A levélkék száma 5–7, kékes ezüstösek vagy kékes-bordók, keskenyek, egyszer fűrészesek. A levélkék fonáka többségében kopasz, ritkábban szőrös. Csészelevelei épek, keskenyek, jelentősen túlérnek a szirmokon. A szirmok rózsaszínűek, keskenyek. Az álterméses kocsány felálló. Az áltermés közepes méretű (1,5–2 cm hosszú), piros, tojásdad, a csészelevelek visszahajlóak és érés folyamán lehullók. A kocsányok mirigyesek vagy mirigytelenek, a csipkebogyók felülete mirigytelen (14. ábra, tab. 36.). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Infraspecifikus taxonómiája nem ismert.

14. ábra / Fig. 14. ***Rosa gutensteinensis*** **J. JACQ.**

D. *Rosa majalis* HERRM. – Májusi rózsa, fahéj rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

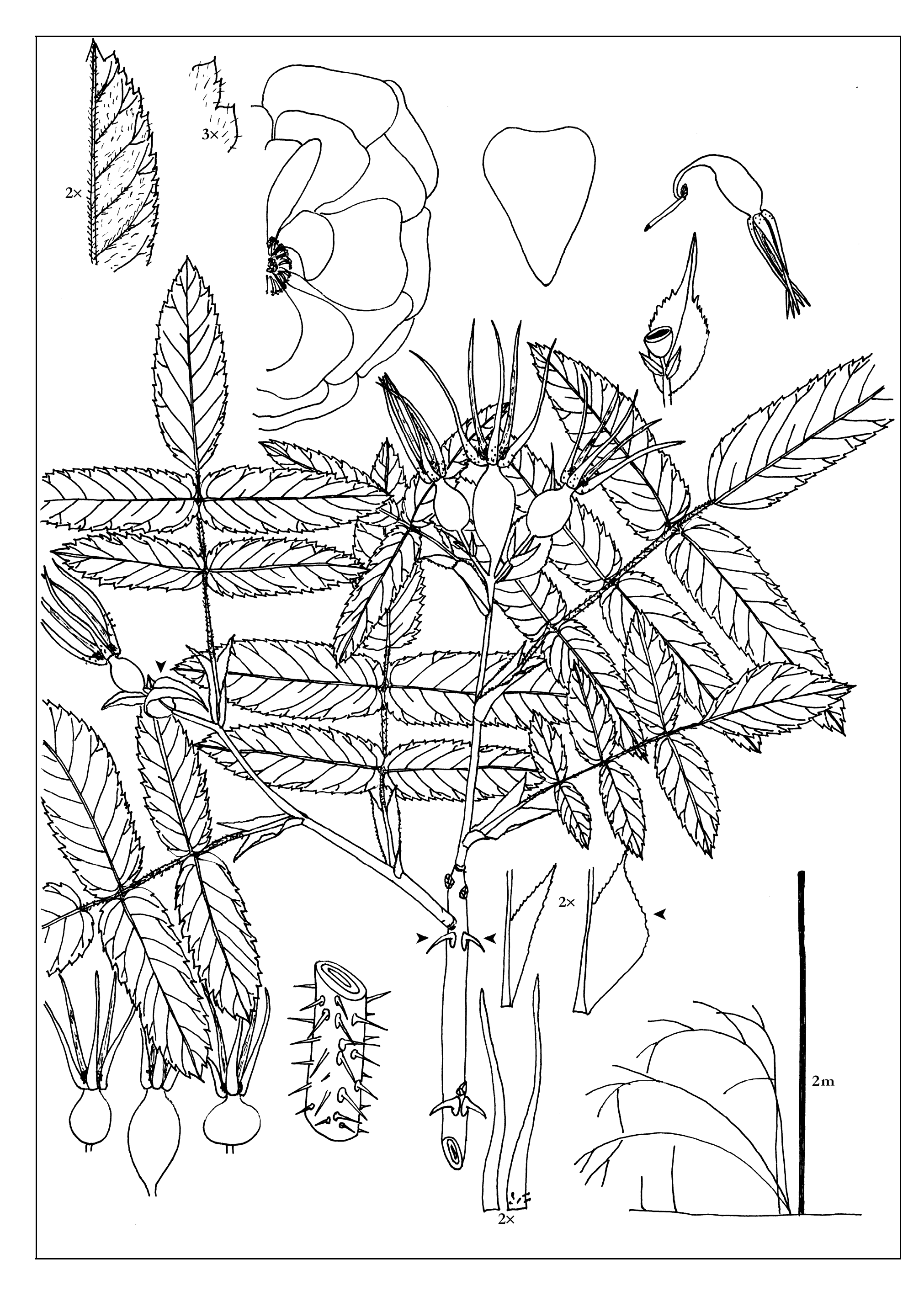
BASIONYMON: *R. majalis* HERRMANN, De Rosa: 8. (1762)
SYNONYMON: *R. cinnamomeae* L. pro parte, Species Plantarum I: 491. (1753).

Morfológia

Középmagas, ritkásan tarackoló cserje (1–2 m). Vesszői vékonyak, ívesen széthajlóak, vörösesbarnák. A vesszők töve sertetüskés, a vesszőkön kettesével álló, gyengén ívelt tüskék is találhatóak. A pálhaleveleik a tipikus egyedeken nagyon szélesek és nagyok, domborúak, a kevésbé tipikus (nálunk elterjedtebb) alakokon keskenyebbek. A levélkék keskeny lándzsásak vagy keskeny tojásdadok, számuk 5–7(–9), színükön világoszöldek, fonákukon kékeszöldek. Fonákuk mirigytelen, de szőrös. Levélkeszélük 1–2-szer csipkés-fűrészes, mirigytelen. A pálhaleveleik vagy a nagy, kerekded-lándzsás murvaleveleik az egész kocsányt és részben a csipkebogyót is takarják. Virágai halvány rózsaszínűek, a cv. Foecundissima virágai félig-teltek vagy teltek. Csipkebogyói keskeny tojásdadok vagy tojásdadok, ritkán gömölydedek, mirigytelenek és pirosak. A kissé mirigyes vagy mirigytelen, keskeny, és hosszú csészelevelek meredeken felállnak, olykor kissé össze is tekerednek, a csüngő csipkebogyón maradnak (15. ábra). 2n = 14 (TÄCKHOLM, 1922).

Infraspecifikus taxonok

cv. Foecundissima – virágai tömve teltek.

15. ábra / Fig. 15. *Rosa majalis* HERRM.

8. *Rosa pendulina* L. – Havasalji rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. pendulina* L., Species Plantarum 1: 492. (1753)

SYNONYMON: *R. alpina* L., Species Plantarum, ed. 2. 1: 703. (1762); *R. cinnamomeae* L. pro parte, Species Plantarum I: 491. (1753).

Morfológia

Alacsony vagy középmagas (1–2 m), pimpinelloid cserje. A vesszők töve vagy tüskétlen, vagy csak az alsó 10–20 cm-en sűrűn, vékony sertetüskés; e felett mindig tüskétlenek az ágak. A generatív vesszők ívesen széthajlók. A pálhák széles fülűek. A levélkék száma (5–)7–9(–11), válluk kerek, csúcsuk kissé kihegyesedő, fonákuk kopasz vagy szőrös, szélük egyszer-kétszer fűrészes, és mirigytelen vagy mirigyes. A virág 3–4 cm átmérőjű, ciklámenillatú. A csészelevelek épek, keskenyek, hosszúak és karcsúak, mirigytelenek vagy mirigyesek, csak kicsit nyúlnak túl a kerekded, széles rózsaszín szirmokon. A csipkebogyó narancssárga vagy piros, keskeny, megnyúlt vagy gömbös alakú, csüngő, felülete mirigytüskés vagy mirigytelen, rajta a csészelevelek a termés széteséséig felállva maradóak (16. ábra). 2n = 28 (TÄCKHOLM, 1922; LÖVE – LÖVE, 1974; MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987).

Infraspecifikus taxonok

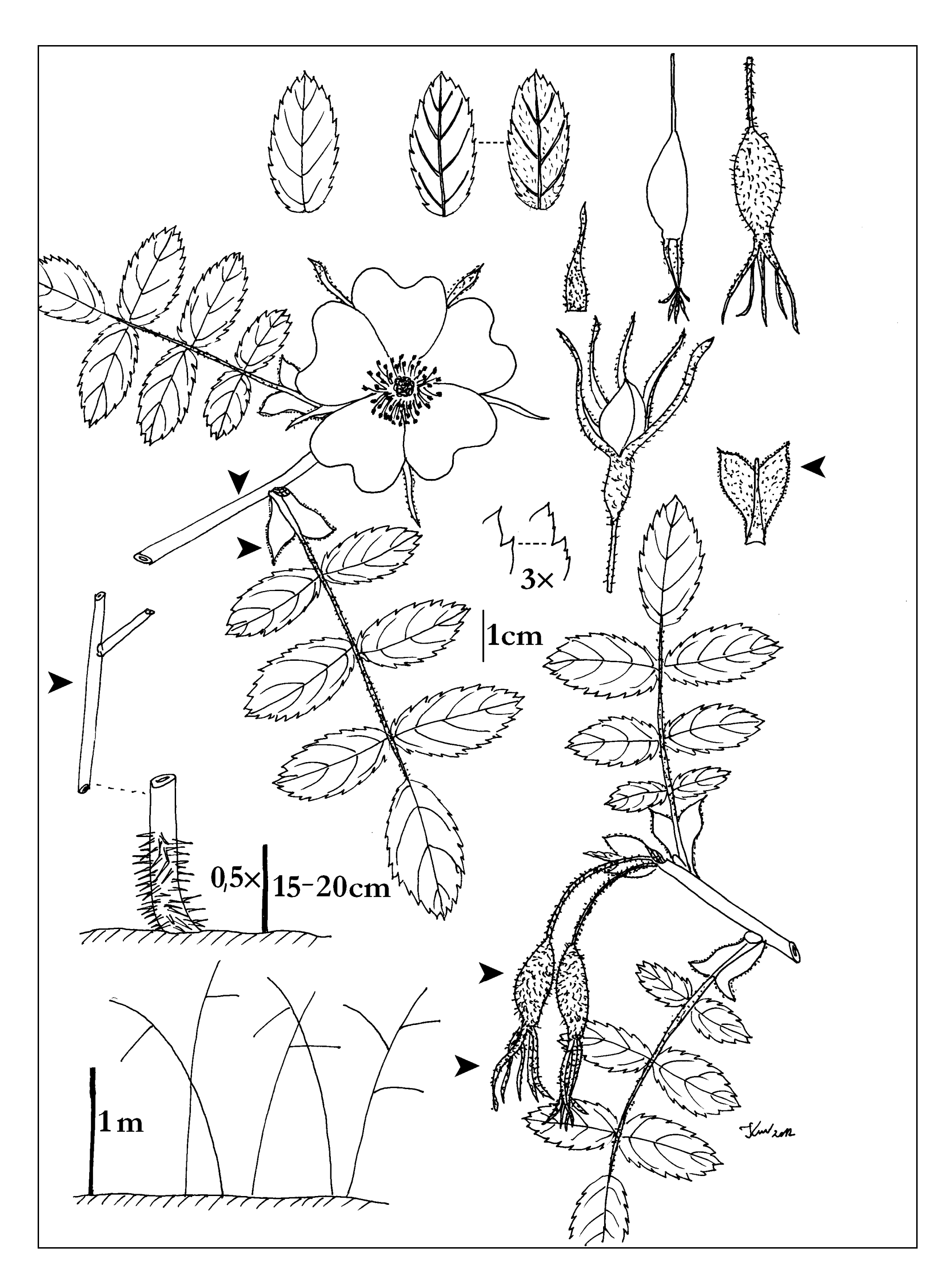
var. *pendulina* – levélkéinek fonáka kopasz, kocsánya, vacka és csészelevelei mirigyesek, csipkebogyója karcsú palack alakú;

var. *levis* (SER. in DC.) R. KELLER in ASCH. et GRAEBN. – levélkéinek fonáka kopasz, kocsánya, vacka és csészelevelei mirigytelenek, csipkebogyója karcsú palack alakú;

var. *pubescens* (KOCH) R. KELLER in ASCH. et GRAEBN. –levélkéinek fonáka aprón szőrös, kocsánya, vacka és csészelevelei mirigyesek, csipkebogyója karcsú palack alakú;

var. *adenophora* (KIT. ex SCHULT.) R. KELLER in ASCH. et GRAEBN. – levélkéinek fonáka aprón szőrös, kocsánya, vacka és csészelevelei mirigyesek, csipkebogyója gömbölyded;

var. *balsamea* (KIT.) R. KELLER in ASCH. et GRAEBN. – levélkéinek színe ritkásan szőrös, fonáka aprón szőrös és mirigyes, csipkebogyója karcsú palack alakú.

16. ábra / Fig. 16. *Rosa pendulina* L.

9. *Rosa agnesii* KERÉNYI-NAGY – Ágnes-rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

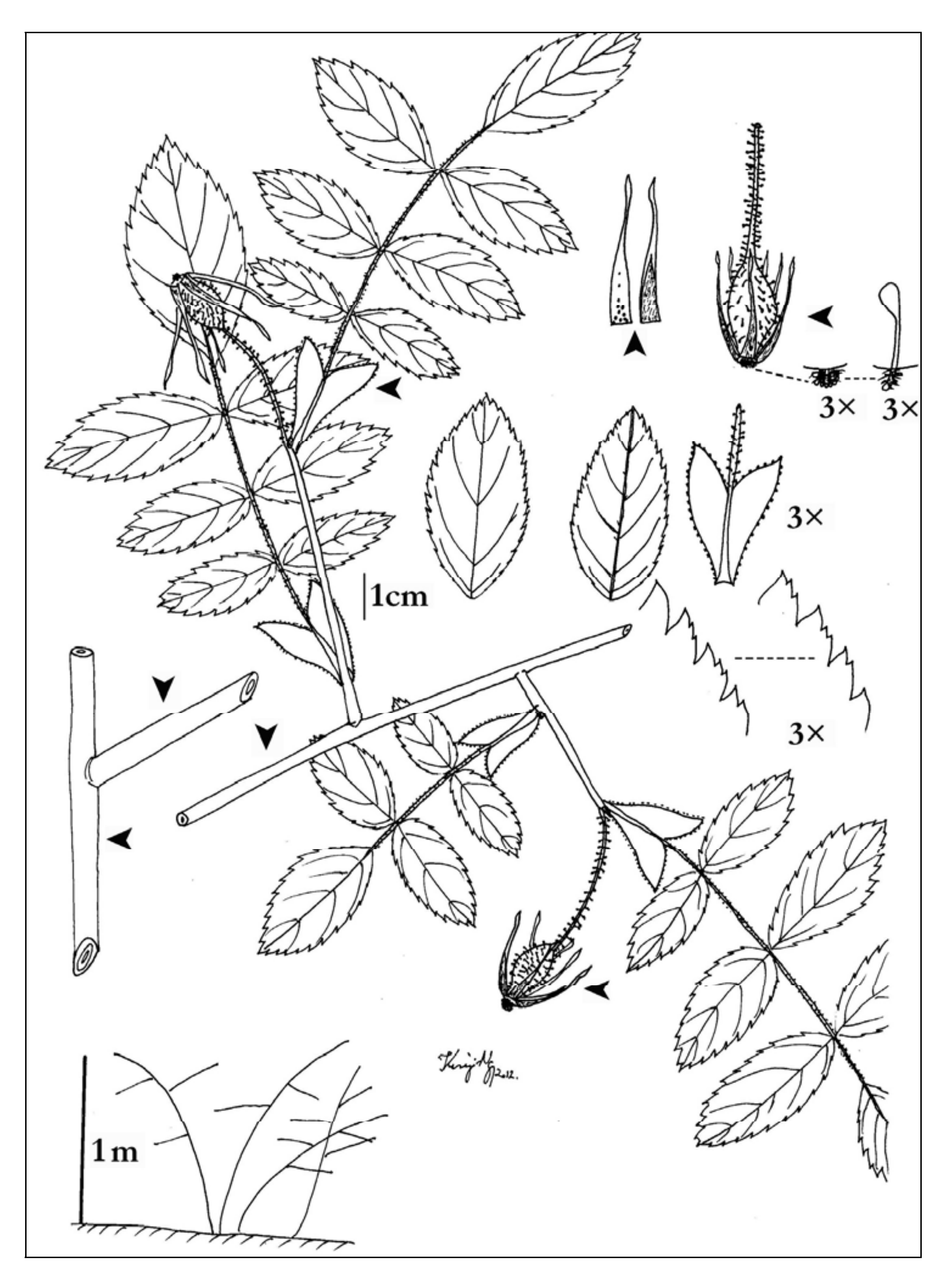
BASIONYMON: hoc. loco

Morfológia

100–120 cm magas cserje. Ágai csak a tövükön sertetüskések (kb. 20 cm magasságig), egyébként tüskétlenek. Vesszői tüskétlenek, zöldek vagy sárgás-zöldek, vékonyak (3–4 mm átmérőjűek), kissé hajlongósak. Pálhái kezdetben nagyon keskenyek, majd alsó harmaduktól hirtelen szélesedők, pálhacimpái széles háromszög alakúak, a cimpák kb. fele olyan hosszúak, mint a pálhalevél által körbefogott levélnyél-rész. A pálha fonáka mirigytelen, széle aprón mirigyes. A levélnyél ritkásan mirigyes. Levélkéinek a száma 5–7. A levélkék nagyok, 4–5 cm hosszúak és 2–3 cm szélesek, elliptikus alakúak, szélük 2× mirigyesen csipkés-fűrészes. A levélke fonáka mirigytelen és kopasz. A levélke főere mirigyes, alig szőrös. Kocsánya mirigyes, 1,5–3 × hosszabb, mint az áltermés. Az áltermés keskeny hengeres és mirigytelen. Csészelevelei keskenyek, hosszúak, épek, mirigytelenek, visszahajlók, az áltermészhez simulók és lehullók (17. ábra, tab. 11.). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti rendszertanja nem ismert.

17. ábra / Fig. 17. ***Rosa agnesii*** **KERÉNYI-NAGY**

Sect. *Luteae* CRÉP. – Sárga rózsák serege

E. *Rosa foetida* HERRM. – Büdös rózsa, sárga rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. foetida* HERMANN, De Rosa: 18. (1762)

SYNONYMON: *R. lutea* MILL. Gard. dict. ed. 8, Rosa no.11. (1768); *R. eglanteria* L. pro parte, Species Plantarum, I: 491. (1753)

R. eglanteria név részben a *R. rubiginosa*-ra vonatkozik, ezért ez a név nem elfogadott. Fajpárja a *R. hemisphaerica* HERRM. (syn. *R. sulphurea* AIT.), melynek tüskézete kevert: ár alakú, görbült horgas és mirigyserte fejlődik vesszőin. Levélkéinek a széle egyszer fűrészes, színe és fonáka dúsan szőrös. Bár a két faj jól elkülöníthető (KÜLTÜR, 2002-2003), s DEGEN (1924) is elkülöníti, hazai adata ismeretlen.

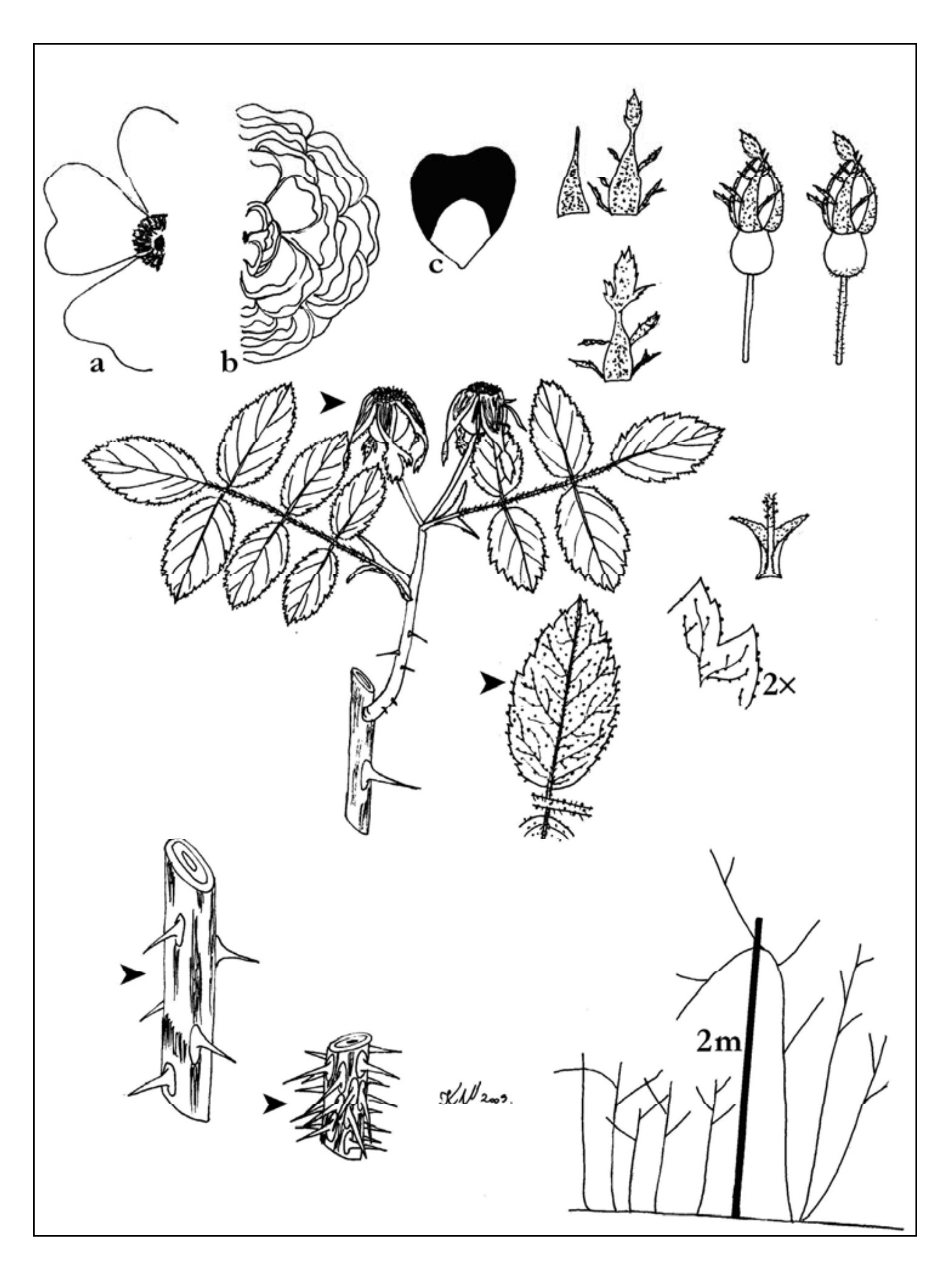
Morfológia

A cserje 1–1,5(–2,5) m magas, sűrűn tarackol. Vesszői gyengén ívesen hajlongósak, gazdagon elágazóak, gesztenyebarnák, vöröses barnák, szürkés parasávokkal. Tüskézete egyféle: csak ár alakú, egyenes, vékony tüskéi vannak. Tüskéi a vessző tövében teljesen sűrűn állnak, felfelé ritkulnak, virágzó hajtásain már igen ritkásak. Pálhalevélkéi széle kissé besodródik. Levélkéi aprók, tojásdadok vagy tojásdad-ládzsásak, számuk 5–7–9, fényesek, kissé bőrneműek. Levélkeszéleik kétszeresen mirigyesen fűrészesek. A levélkék fonáka gazdagon mirigyes, megdörzsölve narancs-illatú. Levélgerince és a főerek szőrösek és mirigyesek. Kocsánya mirigytelen vagy nyelesen mirigyes, vacka vagy mirigytelen, vagy csak az alján nyeles mirigyes. Virágai 1–3-asával állnak, 5–6 cm átmérőjűek, egyszerűek (5 szirmúak) és citromsárgák. Csészelevelei gazdagon szárnyasan mirigyesen függelékesek, a csésze csúcsa gyakran mirigytelen levélszerű képződményben végződik. Csipkebogyója lapított gömbölyű, piros, rajta a csészelevelek vízszintesen szétállóak vagy visszahajlók, lehullók. Csipkebogyót általában a kultúr alak nem fejleszt (18. ábra). 2n = 28 (TÄCKHOLM, 1922)

Infraspecifikus taxonok

var. *foetida* – virágai 5 szirmúak (18/a ábra);

cv. Persiana – virága tömve teltek, citromsárga szirmúak (18/b ábra);
cv. Bicolor – szirmai narancssárgák citromsárga középpel(18/c ábra).

18. ábra / Fig. 18. *Rosa foetida* HERRM., a – var. *foetida*, b – cv. Piersiana, c – cv. Bicolor

Sect. *Gallicanae* DC. – Parlagi (Nagyszirmú) rózsák serege

10. *Rosa gallica* L. – Parlagi rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. gallica* LINNÉ, Species Plantarum, 1: 492. (1753)

SYNONYMON: *R. provincialis* J. HERRM., De Rosa, p. 9. (1762); *R. austriaca* CR., Stirp. Austr., ed. 1. 2: 33.(1763); *R. pumila* SCOP., Fl.Carn., ed. 2. 1: 353. (1771)

A taxon nevezéktani (legitimitási) gondokkal küzd. KURTO et al. (2004) szerint szükséges a Kód névkonzervációs és tipizálási eljárásának lefolytatása, de a szinonímák valamelyikére való áttérést is lehetségesnek tartja.

Morfológia

Néhány deciméteres, legfeljebb 0,5 cm magas, ritkásan tarackoló cserje. Vesszei vékonyak, mirigyserte, sertetüske és kevés, vékony, horgas tüske is borítha (heteracantha). Pálhalevele fűrészes, keskeny. Levélkéinek a száma 3–5, a levélkék kerekdedek vagy oválisak, merevek, bádogszerűek, ezüstös fonákúak és kiemelkedően erezettek, szegőeresek. Az ereken lehetnek illattalan mirigyek. A kocsányok mirigyesek. A vacok mirigyes. A csészelevelek mirigyesek és sallangosak, az érett csipkebogyón visszahajlóak és lehullóak. A virág magános, nagy, 5–10 cm átmérőjű, a szirmok általában élénk rózsaszínűek vagy pirosak. A csipkebogyó piros, ovális vagy gömbölyű. (19. ábra). 2n = 28 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987).

Infraspecifikus taxonok

var. *gallica* – kérdéses (cf. BORBÁS, 1880; KURTO et al, 2004);

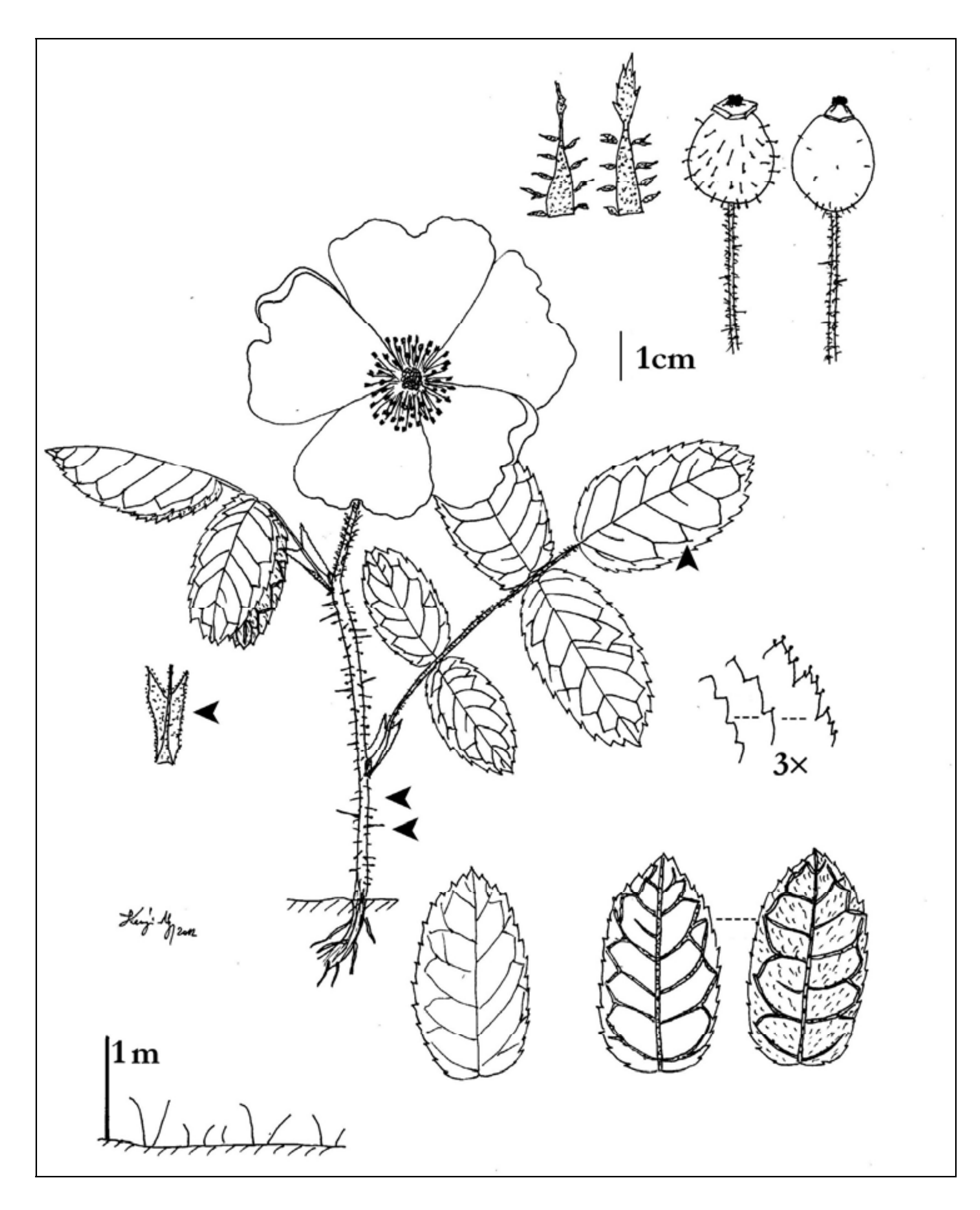
var. *haplodonta* (BORBÁS) J. B. KELLER – levélkéinek a fonáka ritkásan szőrös, szélük 1× mirigyestelenül fűrészes, csészeleveleinek a csúcsa nem szélesedik ki;

var. *pannonica* WIESB. (var. *austriaca* CR.) – levélkéinek a fonáka ritkásan szőrös, szélük 2× mirigyesen fűrészes, csészeleveleinek a csúcsa nem szélesedik ki;

var. *leiophylla* (BORBÁS) R. KELLER – levélkéinek a fonáka kopasz, legfeljebb az erein szőrös és mirigyes, szélük 2× mirigyesen fűrészes, csészeleveleinek a csúcsa nem szélesedik ki;

var. *magnifica* (BORBÁS) H. BRAUN – levélkéinek a fonáka ± kopasz, szélük 2× mirigyesen fűrészes, csészeleveleinek a csúcsa levélszerű képletté szélesedik;

cv. Officinalis – virágai félig teltek.

19. ábra / Fig. 19. *Rosa gallica* L.

11. („10×36") *Rosa jundzillii* BESSER – Nagylevelű rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. jundzillii* BESSER, Cat. hort. Cremeneci: 117. (1816)

SYNONYMON: *R. glandulosa* BESSER, Cat. Hort. Cremeneci Suppl. 3: 20. (1811); *R. marginata* WALLR., Annus bot.: 68. (1815); *R. trachyphylla* RAU, Enum. Ros. Wirc. P. 124. (1816); *R. jundzilliana* BESSER, Enum. Pl. Volhyn. 46,47. (1820,1821); *R. livescens* BESSER, Enum. Pl. Volhyn. 20,67 (1822)

A taxon nevezéktani (prioritási) gondokkal küzd; vélhetőleg változni fog a neve! KURTO és munkatársai (2004) a *R. marginata* WALLR. nevet használják. Véleményem szerint a *R. glandulosa* BESSER név elsőbbséget élvezhet, de a Botanikai Kód általi névkonzervációs eljárás is szóba jöhet.

Morfológia

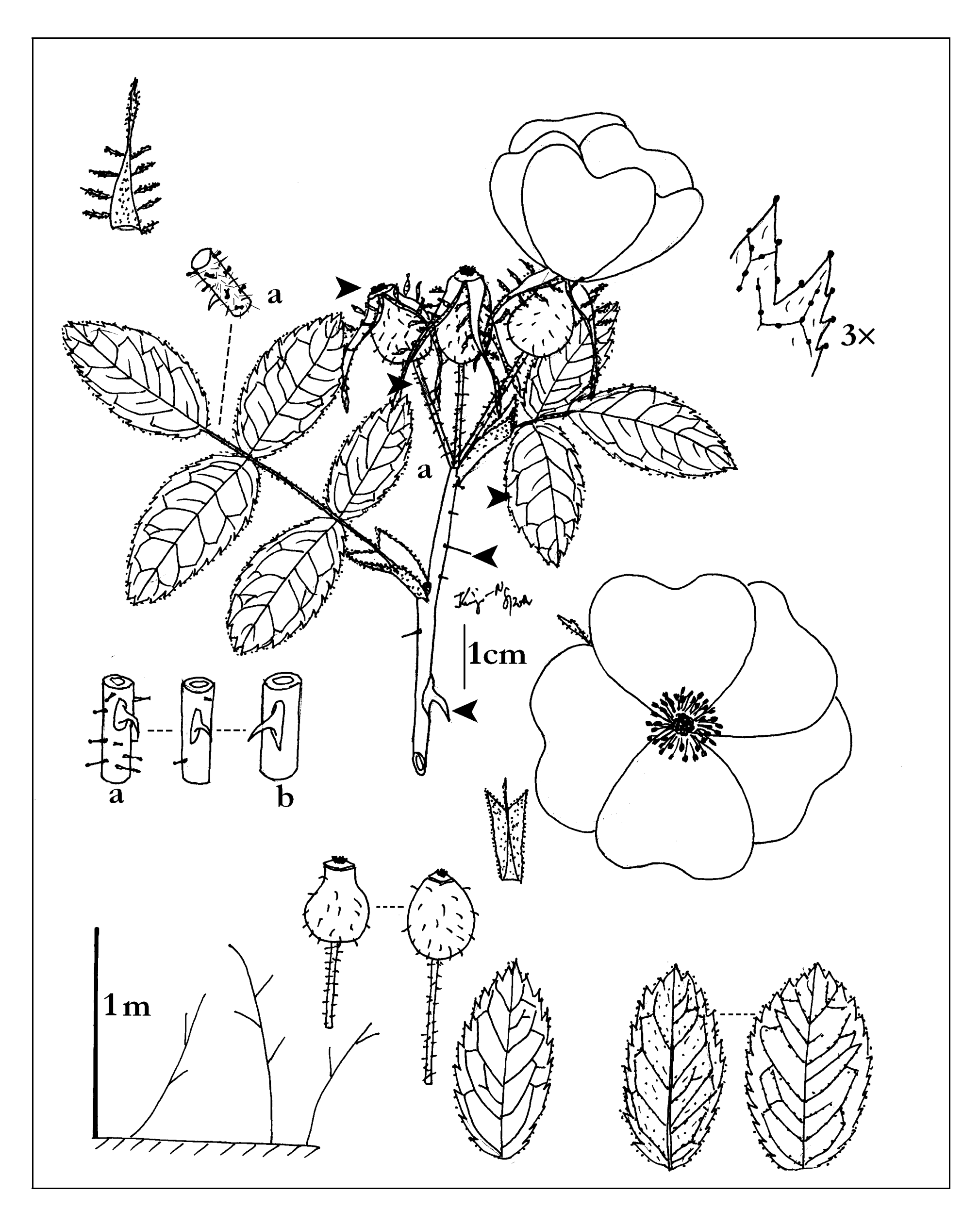
Alacsony, 50–70(–100) cm magas, vékony vesszejű cserje. A vesszőkön a tüskék ritkásak, általában kevertek (heteracantha): kevés mirigyserte és nagyobb horgastüskék. A levélkék száma (3–)5–7, a levélkék hosszúkás tojásdadok, bádogszerűek, élesen 1–2× ritkásan mirigyes szélűek, fonákukon az ereken mirigyesek. A kocsány mirigyes. A csészelevelek sallangosak, kissé mirigyes fonákúak. A virág 4–6 cm átmérőjű, halvány rózsaszín. A csipkebogyó széles korsóalakú vagy tojásdad, mirigyteeln vagy mirigyes felületű, a csészelevelek visszahajlóak és lehullóak (20. ábra). 2n = 28, 35 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987,).

Infraspecifikus taxonok

var. *jundzillii* (var. *heteracantha* (H. CHRIST) R. KELLER) – virágzó ágai kevert tüskéjűek, levélnyele dúsan szőrös (20/a ábra);

var. *trachyphylla* (RAU) R. KELLER – virágzó ágai kevert tüskéjűek, levélnyele kopasz;

var. *livescens* (BESSER) R. KELLER – virágzó ágain ± egyféle tüskéjűek (20/b ábra).

20. ábra / Fig. 20. *Rosa jundzillii* BESSER,
a – var. *jundzillii*; b – var. *livescens* (BESSER) R. KELLER

„O Lord, thou hast searched me, and known me.
Thou knowest my downsitting and mine uprising,
thou understandest my thought afar off.
Thou compassest my path and my lying down,
and art acquainted with all my ways.
For there is not a word in my tongue, but, lo, O Lord, thou knowest it altogether.
Thou hast beset me behind and before, and laid thine hand upon me.
Such knowledge is too wonderful for me; it is high, I cannot attain unto it.
Whither shall I go from thy spirit? or whither shall I flee from thy presence?
If I ascend up into heaven, thou art there:
if I make my bed in hell, behold, thou art there.
If I take the wings of the morning, and dwell in the uttermost parts of the sea;
Even there shall thy hand lead me, and thy right hand shall hold me.
If I say, Surely the darkness shall cover me; even the night shall be light about me.
Yea, the darkness hideth not from thee; but the night shineth as the day:
the darkness and the light are both alike to thee.
For thou hast possessed my reins: thou hast covered me in my mother's womb.
will praise thee; for I am fearfully and wonderfully made: marvellous are thy works; and that my soul knoweth right well.
My substance was not hid from thee, when I was made in secret,
and curiously wrought in the lowest parts of the earth.
Thine eyes did see my substance, yet being unperfect; and in thy book all my members were written, which in continuance were fashioned,
when as yet there was none of them.
How precious also are thy thoughts unto me, O God!
how great is the sum of them!
If I should count them, they are more in number than the sand:
when I awake, I am still with thee.
Surely thou wilt slay the wicked, O God: depart from me therefore, ye bloody men.
For they speak against thee wickedly, and thine enemies take thy name in vain.
Do not I hate them, O Lord, that hate thee?
and am not I grieved with those that rise up against thee?
I hate them with perfect hatred: I count them mine enemies.
Search me, O God, and know my heart: try me, and know my thoughts:
And see if there be any wicked way in me, and lead me in the way everlasting."

139. Psalm

Sect. *Tomentosae* DÉSÉGL. – Molyhos rózsák

Az ebbe a csoportba tartozó fajok közös jellemzője az egyféle (homoioacantha), tű alakú tüske (legalább a generatív hajtásokon); színükön és fonákukon dúsan molyhosak és illatosak a levélkék (balzsam, terpentin, gyanta). A szirmok halvány rózsaszínűek általában, a csipkebogyók pirosak.

„*Tomentosa*” csoport: visszahajló és lehulló csészelevél
Rosa tomentosa SM.
Rosa kitaibelii BORBÁS

„*Sherardii*” csoport: felálló és lehulló csészelevél
Rosa sherardii DAVIES
Rosa floccida DÉSÉGL.
Rosa umbelliflora SW.

12. *Rosa tomentosa* SM. – Molyhos rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. tomentosa* SMITH, Fl. Brit. 2: 539. (1800)

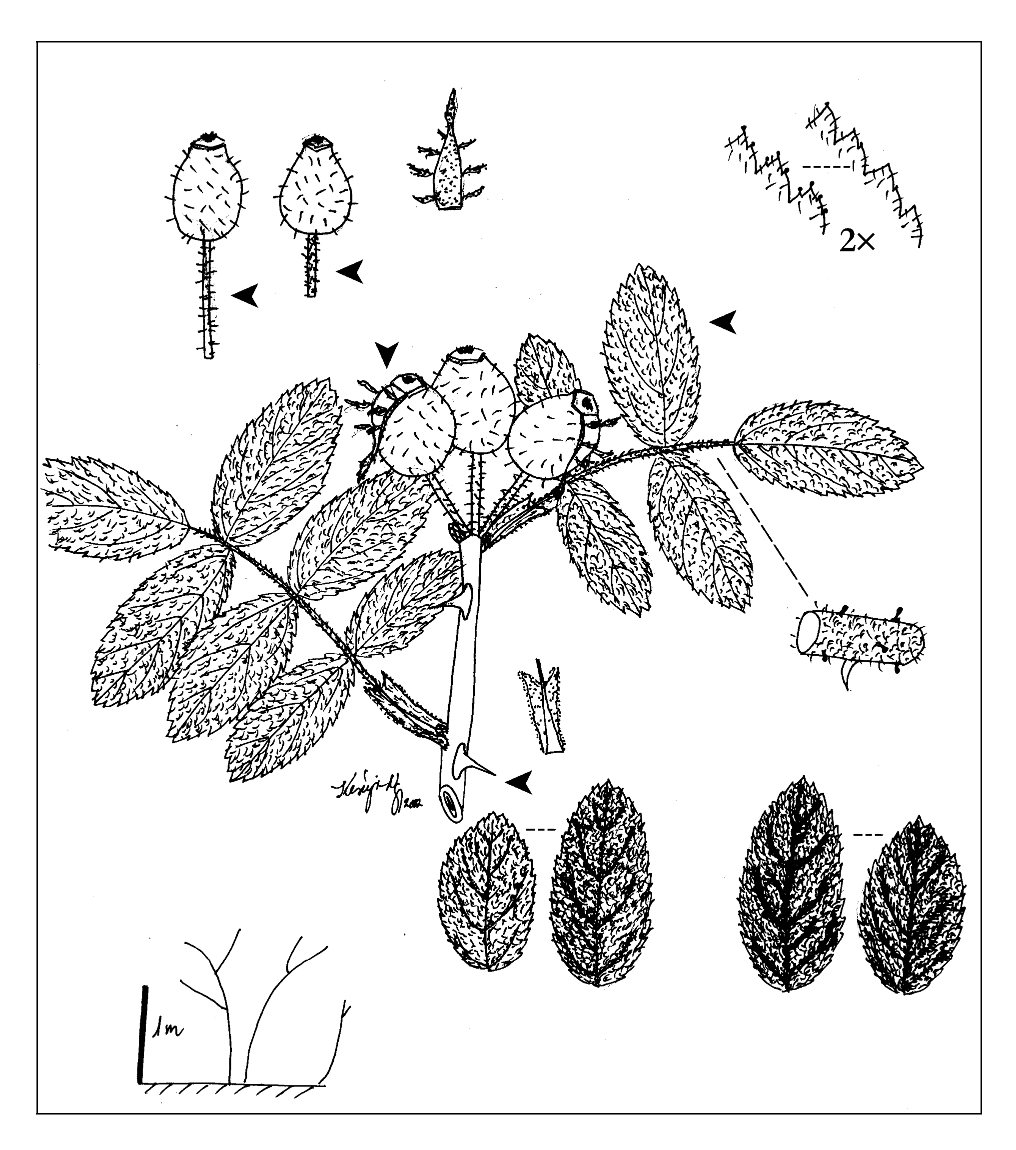
Morfológia

Középmagas (2–3 m), caninoid cserje. Vesszői vékonyak, kopaszak, rajtuk csak egyféle (homoioacantha), egyenes, ár alakú tüske fejlődik (vegetatív hajtásain fejlődhet íves horgastüske is). Levélkéinek száma 5–7, a levélkék szürkés-zöldek, színükön és fonákukon dúsan molyhosak; fonákukon az ereken ritkán mirigyesek lehetnek. Levélkéi terpentin vagy gyanta illatúak. Levélkeszélük 1–2 × fűrészesek és mirigyesek. Kocsánya kopasz vagy mirigyes. Viráguk közepes méretű (30–40 mm), a csészelevelek gazdagon szárnyasak, szirmai halvány rózsaszínűek, a bibék kopasztól a molyhosig változnak. Csipkebogyója gömbölyű vagy tojásdad, mirigyes vagy mirigytelen, a csészelevelek visszahajlók és lehullók (21. ábra, tab. 27.). 2n = 35 (LÖVE – LÖVE, 1974; MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987)

Infraspecifikus taxonok

var. *tomentosa* – levélke széle 2× mirigyesen fűrészes, csipkebogyója tojásdad;

var. *cinerascens* (DUM.) CR. – levélke széle 1× fűrészes, csipkebogyója gömbölyded.

21. ábra / Fig. 21. ***Rosa tomentosa*** **SM.**

13. *Rosa kitaibelii* BORBÁS – Kitaibel-rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. kitaibelii* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete, p. 507. (1880)

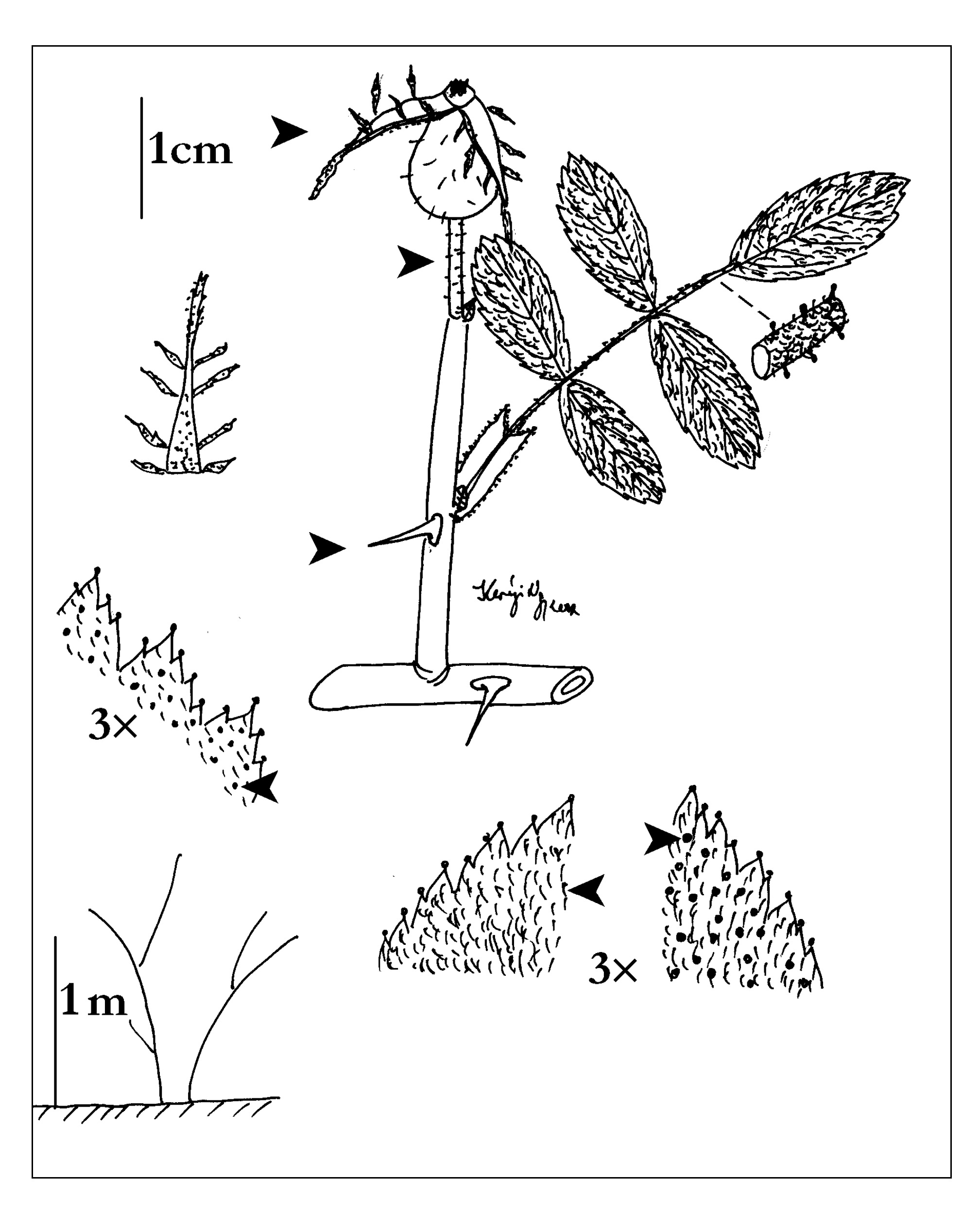
SYNONYMON: *R. tomentosa* SM. q) *Kitaibelii* (BORBÁS) DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra, p. 552. (1924)

Morfológia

Középmagas cserje (1,5 m körüli). Vesszein csak egyenes, ár alakú tüskék fejlődnek. Levélkéi aprók, egymástól távolállók, keskeny-visszás-tojásdadok, molyhosak mindkét oldalukon, fonákukon mirigyesek is, számuk 5–7, szélük kétszer mirigyesen fűrészes. Kocsányuk a fellevélnél hosszabb. A virága magános, apró. A vacokserleg mirigyes vagy mirigytelen. A csészelevelei rövidek, fonákukon mirigyesek, az ovális, piros csipkebogyón visszahajlóak és lehullóak. A csipkebogyó igen apró, átmérője 1,5 cm körüli (22. ábra). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti rendszertanja nem ismert.

22. ábra / Fig. 22. ***Rosa kitaibelii*** **BORBÁS**

14. *Rosa sherardii* DAVIES – Sherard-rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. sherardii* DAVIES, Welsh botanol. I: 49. (1813)

SYNONYMON: *R. scabriuscula* SMITH in SOWERBY, Engl. Bot., ed. I. 27: tab. (1896); *R. tomentosa* SM. subsp. *sherardii* (DAVIES) A. PEDERSEN, Bot. Tidsskr. 61(2), 205. (1965)

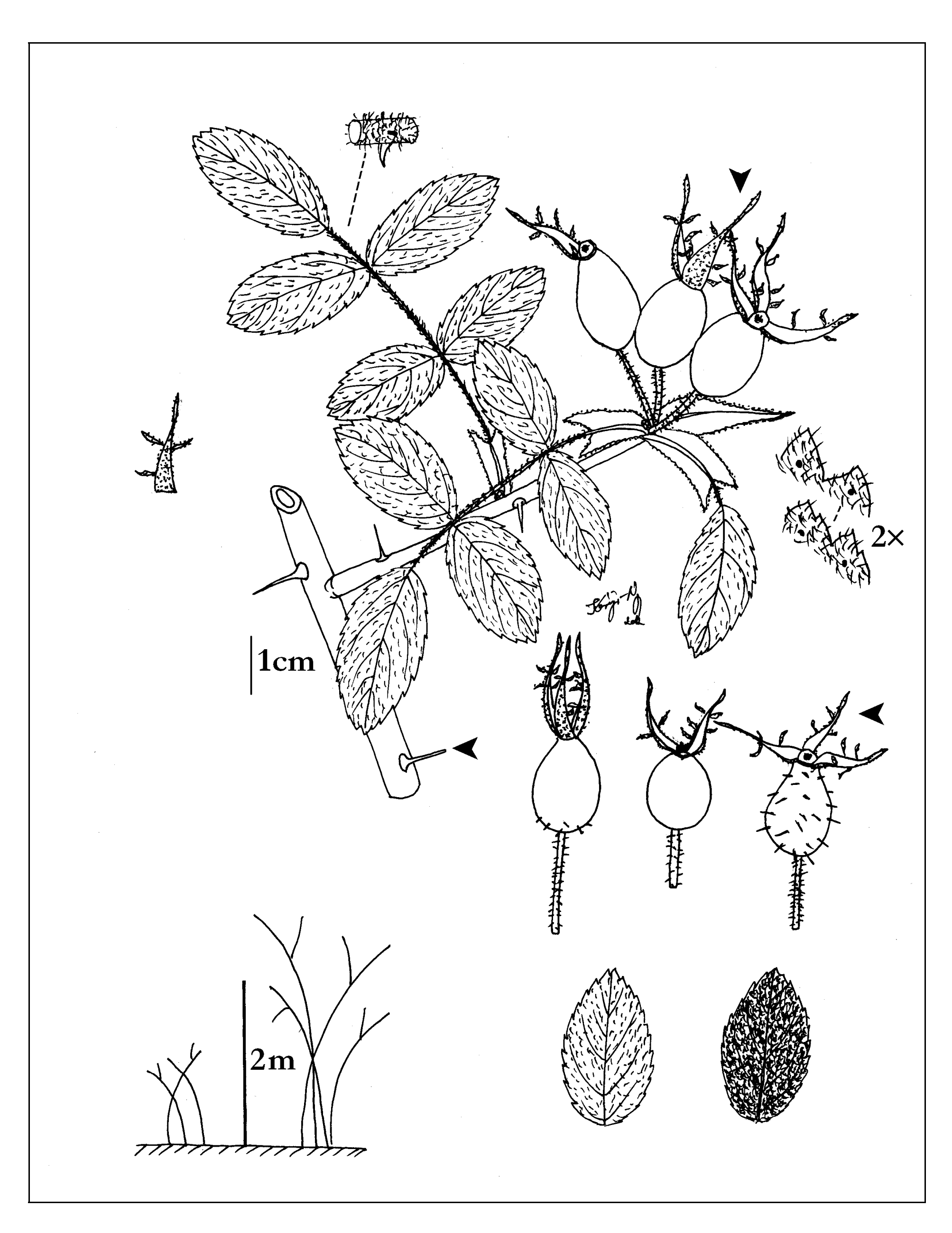
Morfológia

A *R. tomentosa* SM.-hez hasonló, de ennek csészelevelei felállnak. Középmagas (1–2 m), caninoid cserje. Vesszőin csak egyféle, ár alakú tüske fejlődik (homoioacantha). A levélkék száma 5–7, a levélkék szürkés-zöld színűek, oválisak, színükön sűrűn, fonákukon dúsan molyhosak, szélük élesen mirigyesen kétszeresen fűrészes. Kocsányai rövidek vagy hosszúak, kopaszak vagy mirigyesek. Virágai kicsik–közepesek (3–4 cm átmérőjűek), csészelevelei mirigyes fonákúak, szirmai élénkebb rózsaszínűek, bibéi gyapjasak. Csipkebogyói gömbölyűek vagy tojásdadok, a csészelevelek rajtuk szét- vagy felállnak, később lehullók (23. ábra, tab. 28.). 2n = 35 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987)

Infraspecifikus taxonok

var. *sherardii* – kocsánya mirigyes;

var. *pseudofarinosa* (R. KELLER) POPEK – kocsánya mirigytelen.

23. ábra / Fig. 23. ***Rosa sherardii*** **DAVIES**

15. *Rosa floccida* DÉSÉGL. – Pelyhes-vesszős rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. floccida* DÉSÉGLISE in CRÉPIN, Bull. Soc. Roy. Bot. Belgique 15(3): 551 et 567. (1876)

SYNONYMON: *R. tomentosa* SM. k) *floccida* (DÉSÉGL.) DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 552. (1924)

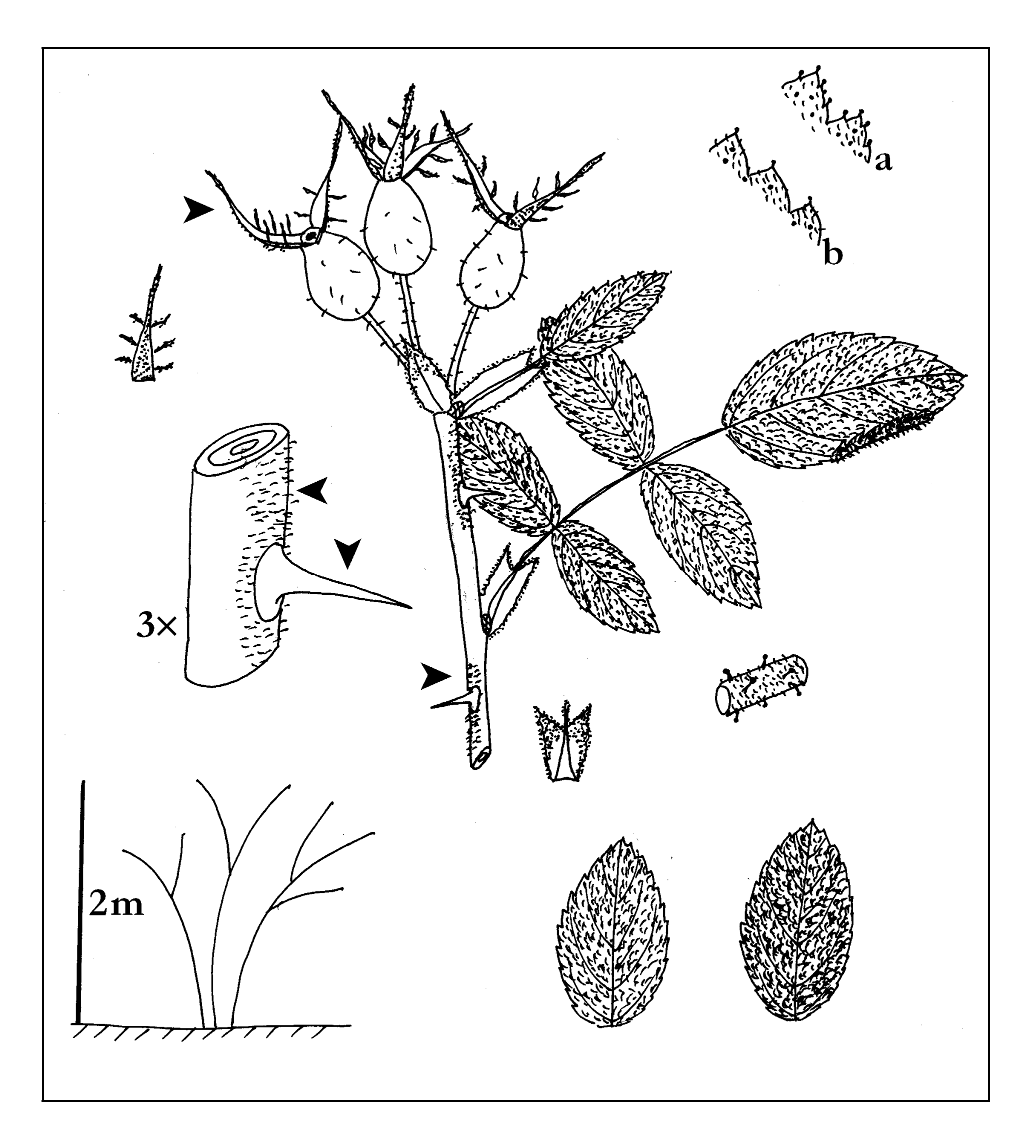
Morfológia

A *R. sherardii*-hoz hasonló taxon, de ennek vesszővége molyhos. Tüskéi egyfélék (homoioacantha): tű vagy ár alakúak. Vesszei legalább a kocsányok alatt aprón pelyhes. Levélkéi száma 5–7, a levélkék tojásdadok, színükükön és fonákukon molyhosak, fonákukon kissé mirigyesek is. Levélkeszélük egyszer vagy kétszer fűrészes, illetve mirigyes is. Kocsányai mirigyesek. Csészeleveli mirigyes fonákúak. Szirmai halvány rózsaszínűek. Csészelevelei az ovális, mirigyes (vagy ritkábban mirigytelen) csipkebogyón fel-szétállnak, később lehullók (24. ábra). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

var. *floccida* – levélkeszéle 2× mirigyesen fűrészes (24/a ábra),

var. *castriferrei* BORBÁS – levélkeszéle 1× mirigyesen fűrészes (24/b ábra).

24. ábra / Fig. 24. ***Rosa floccida*** **DÉSÉGL.,**
a – var. *floccida*, b – var. *castriferrei* BORBÁS

16. *Rosa umbelliflora* Sw. – Ernyős rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. umbelliflora* SWARTZ in SCHEUTZ, Bidrag till kännedomen om slägtet Rosa in Öfersigt af konigl. Vetensk. Akad. Förnhandlgar, p. 43. № 2. (1873)

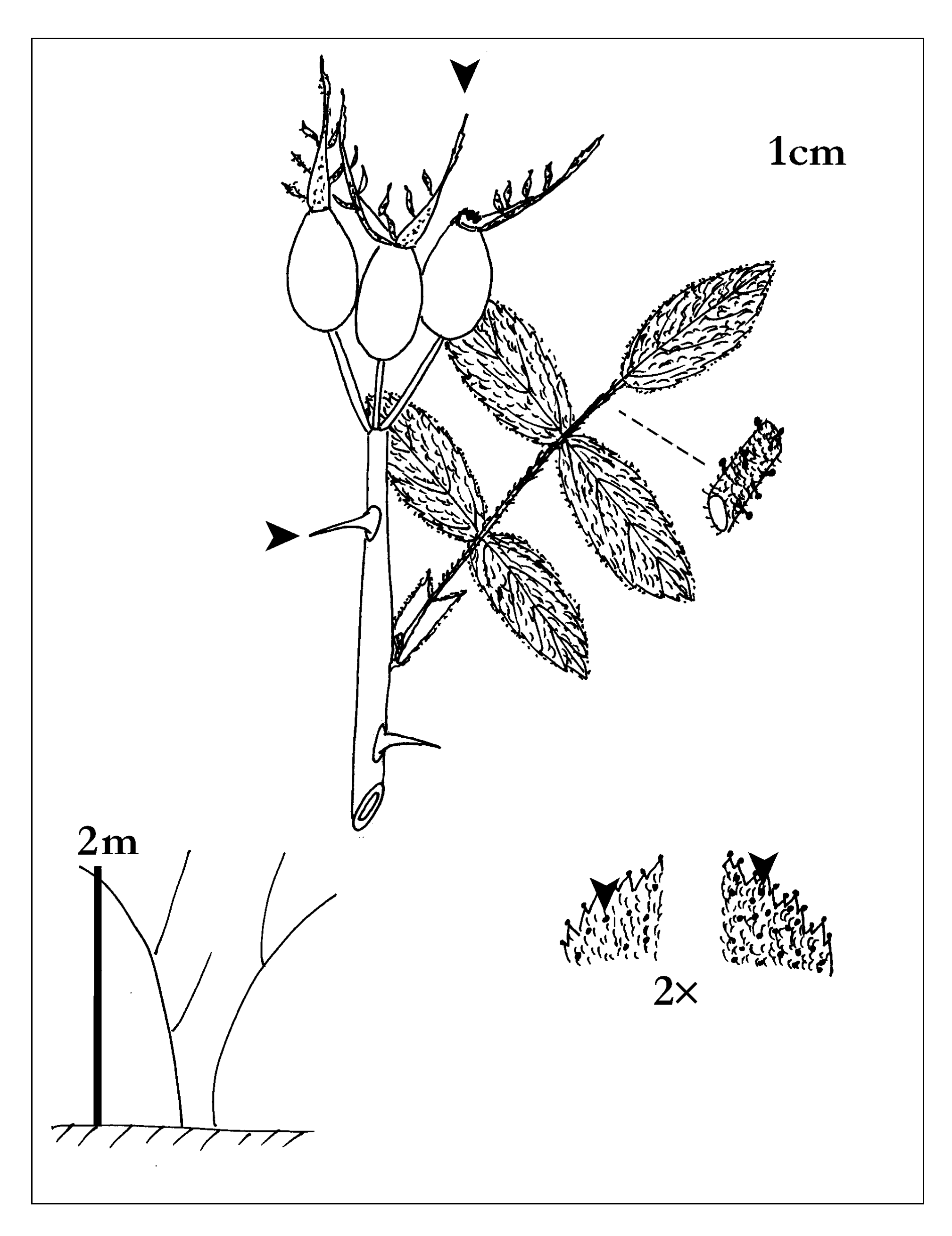
SYNONYMON: *R. tomentosa* SM. u) *umbelliflora* (SW.) DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 552. (1924); *R. sherardii* DAVIES var. *umbelliflora* (SW.) HERRINGE, Danske Roser (1934); *R. sherardii* DAVIES var. *sherardii* f. *umbelliflora* (SW.) POPEK, Biosystematyczne studia nad rodzajem Rosa L. w Polsce i krajach ościennych, p. 75. (1996)

Morfológia

A *R. sherardii* DAVIES-hez hasonló, de ennek levélkeszíne is mirigyes. Középmagas (1–2 m), caninoid cserje. Vesszőin csak egyféle, ár alakú tüske fejlődik (homoioacantha). A levélkék száma 5–7, a levélkék szürkés-zöld színűek, keskeny-lándzsásak, színükön sűrűn, fonákukon dúsan molyhosak, színükön és fonákukon mirigyesek is, szélük élesen mirigyesen kétszeresen fűrészes. Kocsányai rövidek vagy hosszúak, kopaszak vagy mirigyesek. Virágai kicsik–közepesek (3–4 cm átmérőjűek), csészelevelei mirigyes fonákúak, szirmai élénkebb rózsaszínűek, bibéi gyapjasak. Csipkebogyói tojásdadok, a csészelevelek rajtuk szét- vagy felállnak, később lehullók (25. ábra). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti rendszertanja nem ismert.

25. ábra / Fig. 25. *Rosa umbelliflora* Sw.

„Az öltözet felől is mit aggodalmaskodtok? Vegyétek eszetekbe a mező liliomait, mi módon növekednek: nem munkálkodnak, és nem fonnak; De mondom néktek, hogy Salamon minden dicsőségében sem öltözködött úgy, mint ezek közül egy. ***Ha pedig a mezőnek füvét, amely ma van, és holnap kemencébe vettetik, így ruházza az Isten; nem sokkal inkább-é titeket****, ti kicsinyhitűek? Ne aggodalmaskodjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mivel ruházkodjunk? Mert mind ezeket a pogányok kérdezik.* ***Mert jól tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mind ezekre szükségetek van.****"*

Máté evangéliuma 6, 28–32

„And why take ye thought for raiment? Consider the lilies of the field, how they grow; they toil not, neither do they spin: And yet I say unto you, That even Solomon in all his glory was not arrayed like one of these. Wherefore, ***if God so clothe the grass of the field, which to day is, and tomorrow is cast into the oven, shall he not much more clothe you,*** *O ye of little faith? Therefore take no thought, saying, What shall we eat? or, What shall we drink? or, Wherewithal shall we be clothed? For after all these things do the Gentiles seek:* ***for your heavenly Father knoweth that ye have need of all these things.****"*

Matthew 6, 28–32

Sect. *Villosae* CRÉPIN – Gyapjas rózsák serege

Ebbe a csoportba tartozó fajok közös bélyege a zeg-zugos hajtás, a gyapjas, molyhos levélke és a mirigyes levélkefonák. A vesszőkön a tüskézet lehet egyféle (homoioacantha) és kétféle (heteracantha). A nagy, jól fejlett tüskék minden esetben egyenesek, ár alakúak, kerek alapúak; egyedül a *R. velebitica*nál egynén hajlítottak. A levélke fűszeres, balzsamos vagy terpentin illatú (ritkán illattalan). A csészelevelek mirigyes fonákúak. A szirmok halvány rózsaszínűek. A csipkebogyókon a csészelevelek felállnak, a csipkebogyó szétrothadásáig maradóak.

„*Villosa*" csoport: egyféle tüskével (homoioacantha)
Rosa villosa L.
Rosa ciliato-petala BESSER

„*Velebitica*" csoport: kétféle tüskével (heteracantha)
Rosa velebitica BORBÁS et H. BRAUN
Rosa coziae NYÁRÁDY

17. *Rosa villosa* L. – Gyapjas rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. villosa* LINNÉ, Species Plantarum I.: 491. (1753)
SYNONYMON: *R. pomifera* HERRMANN, Diss. De Rosa: 16. (1762)

Morfológia

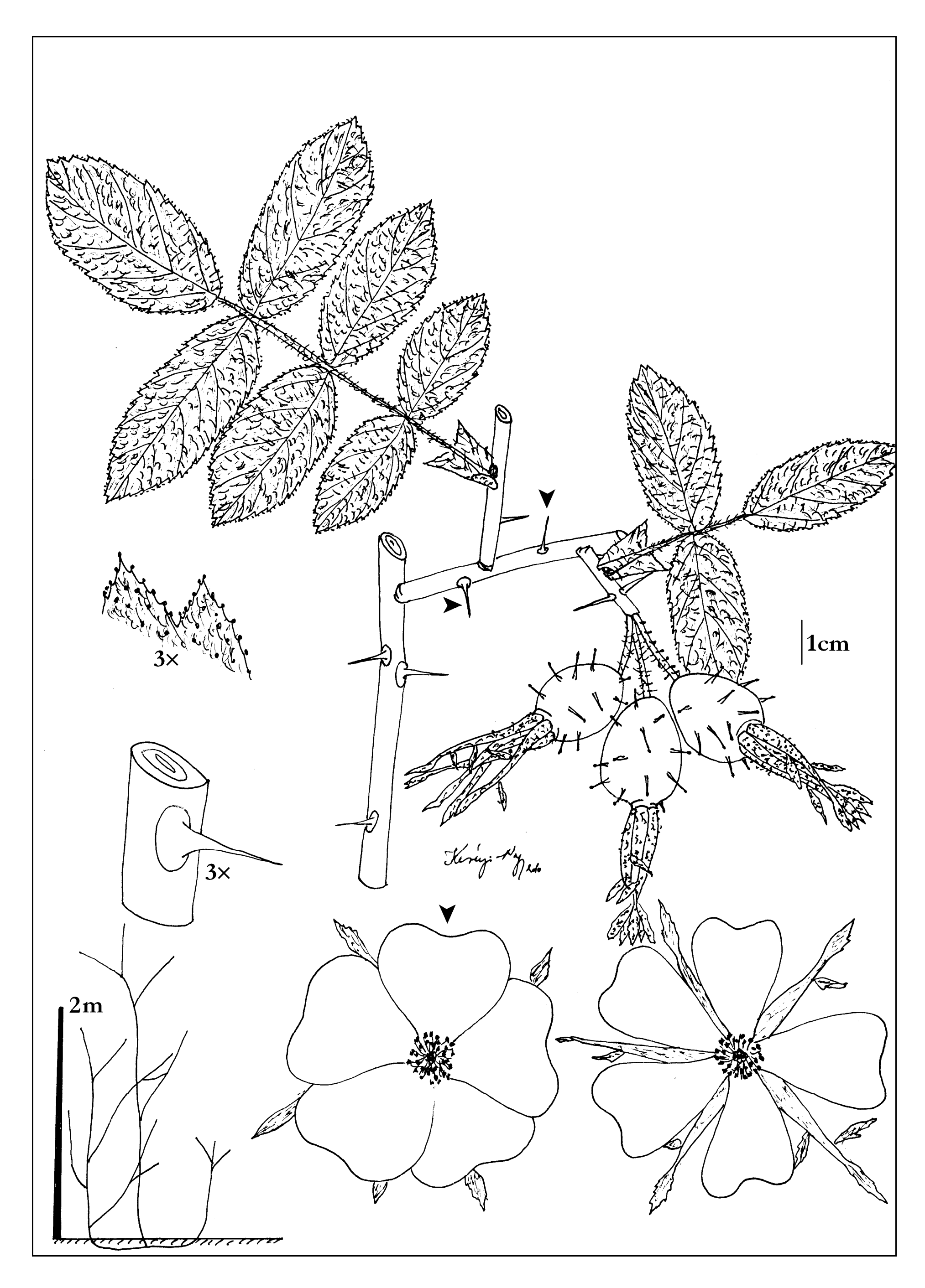
Közepesen nagy (2–2,5 m magas) cserjék. Vesszőik merevek, ezüstösek vagy kissé vörösesek. Tüskéik egyfélék (homoioacantha), ár vagy tűalakúak. Levélnyelei molyhosak, mirigyesek, aprón tüskések. Levélkéi száma 5–7, a levélkék mindkét oldalukon dúsan molyhosak, fonákukon dúsan mirigyesek is. Levélkéik 2× mirigyesen fűrészes szélűek. Kocsányai mirigyesek. Csészeleveleik csak kevés sallangúak, fonákuk ülőmirigyekkel és rövidnyelű mirigyekkel dúsan fedett. Szirmaik halványrózsaszínűek, mirigyetelen szegélyűek. Bibéik dúsan szőrösek vagy molyhosak. Csipkebogyója piros, általában dúsan nyeles mirigyes, gömbölyű. A csészelevelek meredeken felállva, a csipkebogyó széteséséig (szétrohadásáig) koronázzák az áltermést. (26. ábra, tab. 21.). 2n = 28 (TÄCKHOL, 1920; MAŁECKA et al, 1990).

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti rendszertana (hazánkban) nem ismert. Nyugat-Európában két alfaját különítik el, melyeket többen önálló faji rangon kezelnek:

subsp. *villosa* (Syn.: *R. pomifera* HERRM.) – robosztus növekedésű (min. 1,5 m magas), levelei nagyok (2–7 cm hosszúak), elliptikusak, a levélkék széle középső részükön párhuzamosak, a kocsányok sűrűn mirigysertések, a csészelevelek hosszúak, a szirmok nem mirigyesek, a csipkebogyó nagy (2–3 cm átmérőjű), gömbölyű vagy körtealakú, felülete dúsan mirigysertés,

subsp. *mollis* (SM.) HOOK. fil. (Syn. *R. mollis* SM.) – alacsony cserje (max. 1,5 m magas), levelei kicsik (2–4 cm hosszúak), tojásdadok vagy hosszúkás kerekdedek, a levélkék széle középső részükön nem párhuzamosak, a kocsányokon nincs vagy sűrűn mirigysertések, a csészelevelek rövidek, a szirmok nem mirigyesek, a csipkebogyó apró (cca. 1 cm átmérőjű), gömbölyű, felülete ritkásan mirigysertés.

26. ábra / Fig. 26. *Rosa villosa* L.

18. *Rosa ciliato-petala* BESS. – Mirigyes szirmú rózsa, szentendrei rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. ciliato-petala* BESSER, Enumeratio Plantarum: 66. (1822).

SYNONYMON: *R. mollissima* FRIES, Novit. fl. Suec. Ed. alt.: 151. (1828); *R. sancti-andreae* DEGEN et TRAUTMANN in JÁVORKA, Flora Hungarica: 540. (1924), lat. diagn. ex I. KÁRPÁTI, Élővilág 3(4): 6. (1958); *R. mollis* SM. var. *ciliatopetala* (BESSER) POPEK, Biosystematyczne studia nad rodzajem *Rosa* L. w Polsce i krajach ościennych, p. 70. (1996)

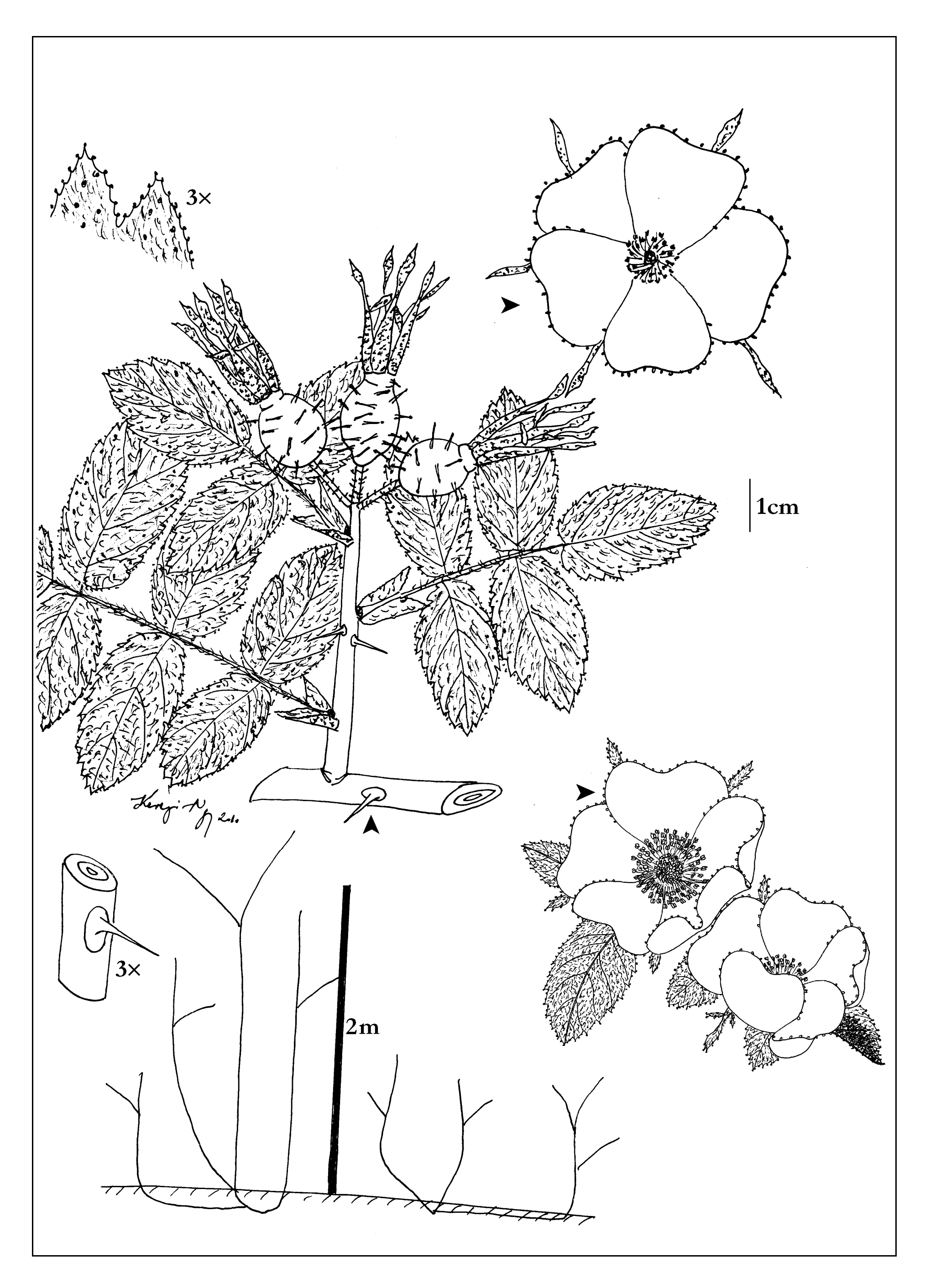
Nevezéktanát lásd részletesen: KERÉNYI-NAGY (2011): A szentendrei rózsa (*Rosa sancti-andreae*) nevezéktani és taxonómiai problémái. – Nomenclatural and taxonomical problems related to the *Rosa sancti-andreae*. — Kanitzia **18**: 13–28.

Morfológia

A növény alacsony vagy magas (40–250 cm), pimpinelloid cserje; magassága nagyban függ a termőhelyi adottságoktól. A növény merev, egyenes vagy gyengén ívelt hajtásrendszerű, vékony vesszejű. A tüskéi egyneműek, vékonyak, szalmasárgák, egyenesek vagy enyhén íveltek. A tüskék mérete 3–8 mm. A levélnyél gazdagon mirigyes, ritkásan tüskés, rányomottan szőrös. A pálha széle csipkés, mirigyes. A levelek középnagyok vagy nagyok, szürkés-zöldek, szürkés-kékek, molyhosak és illatosak. Megfogva őket egész évben gyantától ragadósak. Levélkéi száma (3–)5–7 lehet. A levélkék színe és fonáka bársonyosan, rányomottan szőrös, fonáka gazdagon mirigyes. Levélkéinek a széle kétszeresen fűrészes, mirigyes. Az egész kocsányt, vackot és a csészeleveleket egyre apróbb, kezdetben még nyeles, majd ülő mirigyek borítják. Az egyedüli biztos határozóbélyeg ezen taxon esetében a virág, ezen belül is a szirmok. A virág 3–5 cm átmérőjű. A csészéken vagy kevés függelék van, vagy nincs is. A szirom színe rózsaszín. A szirom szélén mirigysor található – ez a legbiztosabb határozóbélyeg. Áltermése középnagy vagy nagy, gazdagon nyeles mirigyes. Az áltermés gömbölyded vagy kissé megnyúlt, sötét bordó. A csészék a túlérett termésen is felállva maradók, az áltermést „koronázzák” annak széteséséig. (27. ábra, tab. 22.). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti rendszertanja nem ismert.

27. ábra / Fig. 27. ***Rosa ciliato-petala*** **BESSER**

19. ***Rosa velebitica*** **(BORBÁS ex H. BRAUN) DEGEN – Velebiti rózsa**

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONIMON: *R. mollis* SM. var. *velebitica* BORBÁS ex H. BRAUN, Beitr. Fl. Südbosnien: 131. (1892)

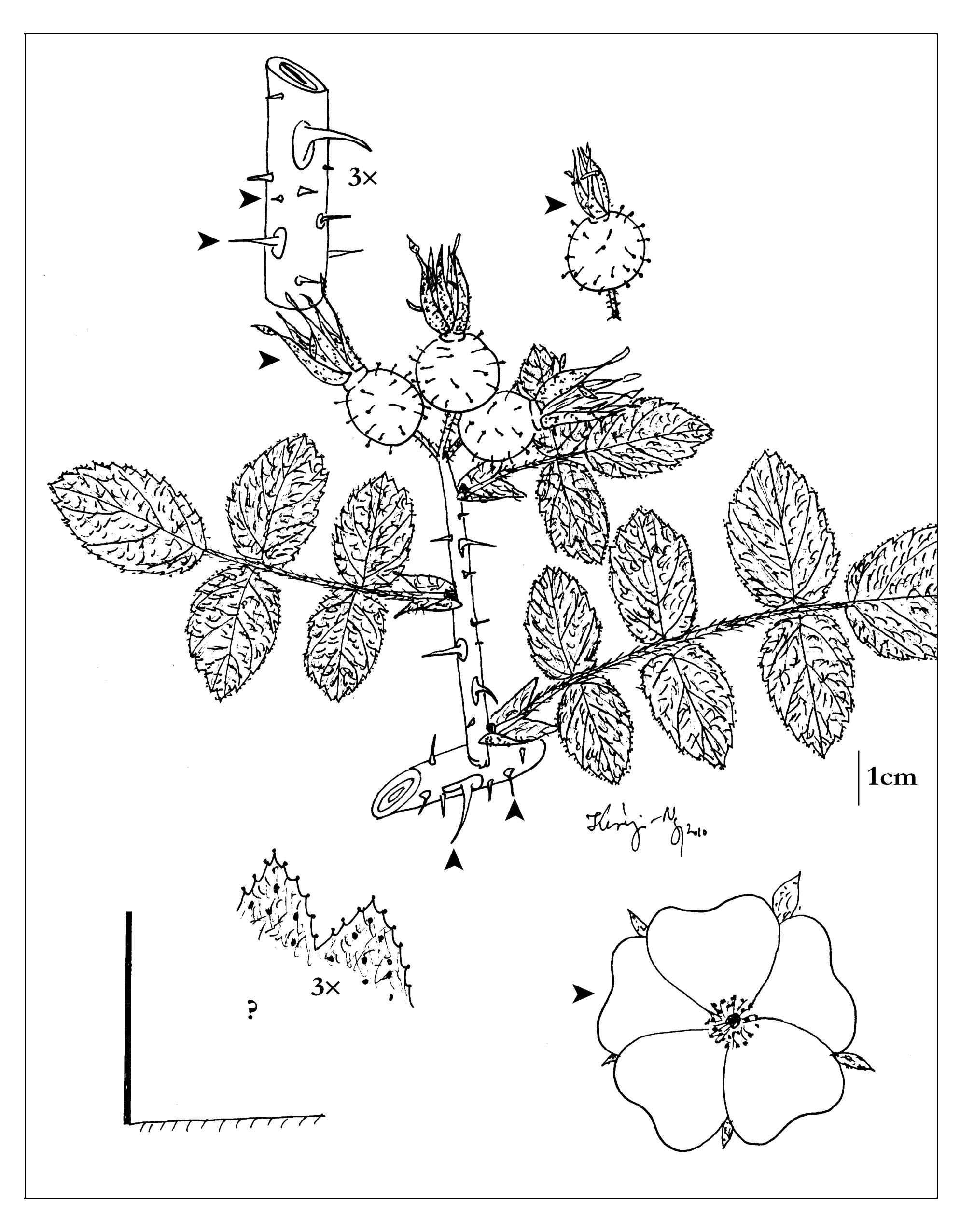
NOMEN DEVALIDATUM: *R. velebitica* (BORBÁS ex H. BRAUN) DEGEN, Flora Velebitica II.: 137. (1937)

Morfológia

A cserje magassága nem ismert. Az ágai barnásak avgy piroslók, hamvasak. A vesszőkön az egyenes tű vagy ár alakú tüskék mellett mirigyserték is gazdagon fejlődnek (heteracantha). Levélkéi oválisak, molyhosak mindkét oldalukon, fonákukon mirigyesek is, szélük 1–2× mirigyesen fűrészes.. A kocsányai igen rövidek, mirigyesek. A virágai 1–3-asával fejlődnek, szirmai rózsaszínűek, mirigytelenek. A vacokserleg gadagon nyeles mirigyes. a csészelevelek igen rövidek, kurták (az áltermésnél rövidebbek). A csipkebogyója apró (1 cm átmérőjű), gömbölyű, piros, rajta a csészelevelek felállóak, a csipkebogyó szétrohadásáig maradóak (28. ábra). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti rendszertanja nem ismert.

28. ábra / Fig. 28. ***Rosa velebitica*** **(BORBÁS ex H. BRAUN) DEGEN**

20. *Rosa coziae* NYÁRÁDY – Kóziai rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

Basyonymon: *R. coziae* NYÁRÁDY, Bull. Stint. Acad. Republ. Popul. Romine, Sect. Biol. Sci. 8: 232. (1955)

Synonymon: *R. villosa* L. subsp. *coziae* (NYÁRÁDY) CIOCÂRLAN, nomen illegitimum, Flora ilustrată a României – *Pteridophyta* et *Spermatophyta*, p. 337. (2009)

Morfológia

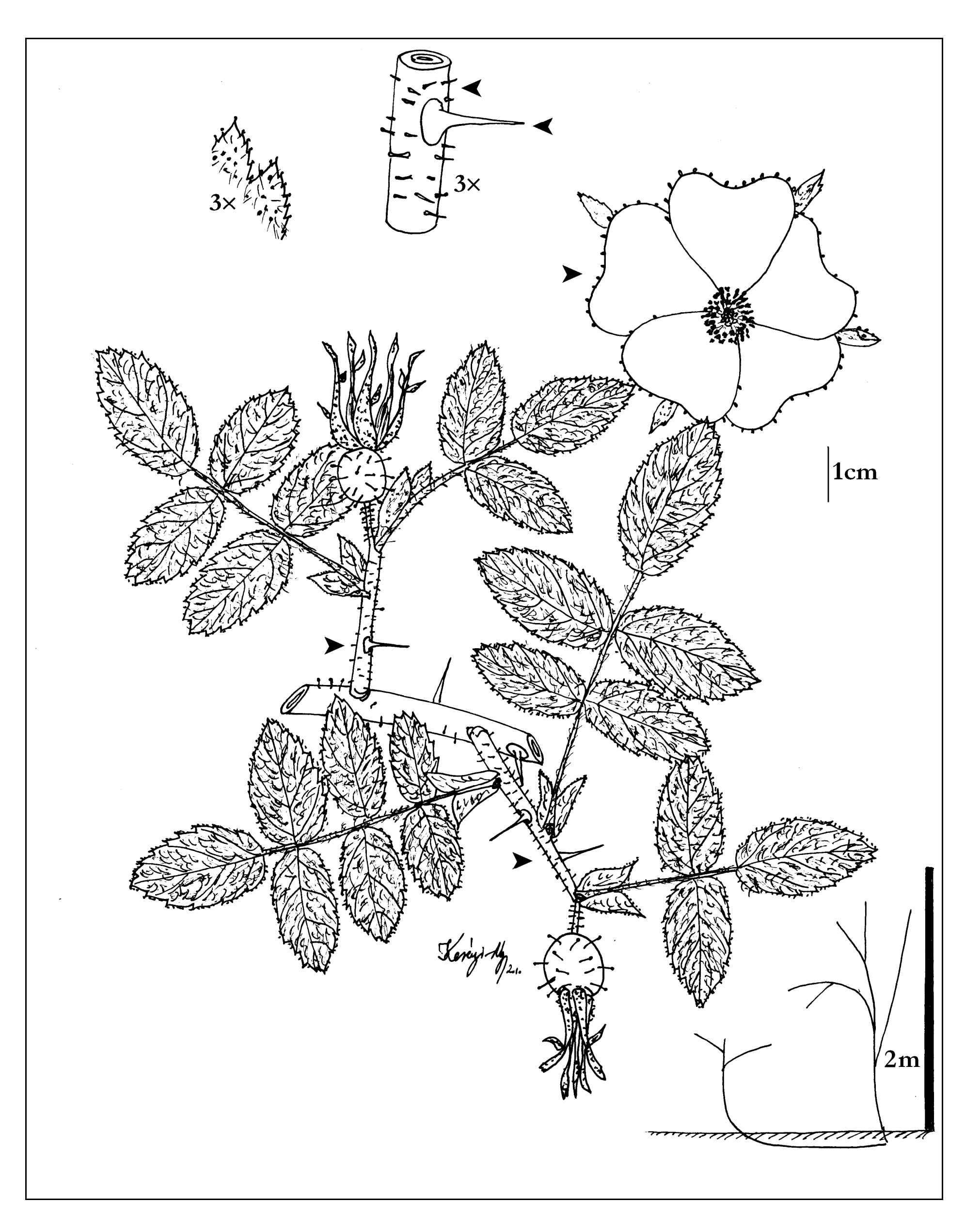
Középmagas (180 cm körüli) cserje. Vesszein az egyenes vagy ár alakú tüskéken felül mirigyserte is fejlődik (heteracantha). Levelei mindkét oldalukon molyhosak, fonákukon mirigyesek is. A kocsánya és a vacka gazdagon mirigyes. Csészelevelei hosszúak, fonákukon gazdagon mirigyesek. Virága 4–5 cm átmérőjű, szirmai halvány rózsaszínűek, mirigyes szegélyűek. Csipkebogyója nagy, piros, a csészelevelek az áltermés szétesséig maradandóan koronázzák azt (29. ábra). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

f. *coziae* – csipkebogyói 1–1,5 cm átmérőjűek;

f. *pomiformis* NYÁRÁDY – csipkebogyói 1,5–2 cm átmérőjűek.

Megjegyzés: a *R.* × *argesana* NYÁRÁDY (*R. coziae* × *R. pendulina*) tisztázandó. Termés alapján csak a *R. coziae* változata, szirmát nem láttam.

29. ábra / Fig. 29. ***Rosa coziae*** **NYÁRÁDY**

Két szál pünkösdrózsa, kihajlott az útra,
el akart hervadni, nincs ki leszakítsa.
Szakítsd le te Julcsa, kössed bokrétába,
tedd a kisangyalom pörge kalapjára.
De nem az a ***rózsa****, ki kiskertben nyílik,*
hanem az a ***rózsa*** *ki egymást szereti.*
Nem szeretlek másér', két piros orcádér',
szemed járásáér', szád mosolygásáér'.
Nem adnám a jó bort a rossz pálinkáér',
sem a gazdag legényt a szegény fiáér'.
Mert a gazdag fia kevélységre hajló,
de a szegény legény mindenre hajlandó.

Magyar népdal

Sect. Rubiginosae **DC. – Mirigyes (Rozsdás) levélkéjű rózsák**

Minden fajuk tarackol pimpinelloid és caninoid módon. Pálhaleveleik széle mirigyesen kissé rojtos, fonákukon mirigyesek. Mindegyik faj levélkéjének fonáka mindig gazdagon mirigyes, a levélkék illatosak (zöldalma, gyanta, terpentin, fűszeres parfüm). Levélkéik széle általában 2× mirigyesen fűrészesek. Murvaleveleik széle mirigyesen rojtos, takarják a kocsányt (alig, részben vagy teljesen), részben akár az áltermést is, de alakjuk (keskeny vagy széles lándzsás), fonáki mirigyezettségük eltérő. Csészeleveleik szárnyas függelékben gazdagok, fonákuk gazdagon mirigyes, csészék mindig lehullók (akkor is, ha felállnak).

Subsect. *Rubiginosae* – kétféle tüske, kerekded, egymást érintő vagy átfedő levélke, felálló vagy visszahajló csésze,
Subsect. *Micranthae* – egyféle tüske, kerekded, egymást érintő vagy átfedő levélke, visszahajló csészelevél,
Subsect. *Sepiaceae* – egyféle tüske, deltoid, egymástól távol álló levélke, felálló vagy visszahajló csészelevél.

Subsect. *Rubiginosae*

A vesszőkön kétféle tüske fejlődik (heteracantha). A levélkék kerekdedek és érintik egymást, vagy oválisak és kissé távolállóak, fonákukon mindig dúsan mirigyesek, színűkön lehetnek mirigyesek. A lombozat illata zöldalma, gyanta vagy fűszeres parfüm. A szirmok rózsaszínűek. A csészelevelek felállóak vagy visszahajlóak vagy felállóak és visszahajlóak egyszerre, lehullók.

Levélkék színe mirigytelen:
Rosa rubiginosa L.

Levélkék színe is mirigyes:
Rosa zagrabiensis VUKOTINOVIĆ et H. BRAUN
Rosa × *barthae* KERÉNYI-NAGY
24. *Rosa zalana* WIESBAUR

21. *Rosa rubiginosa* L. – Rozsdás rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. rubiginosa* LINNÉ, Mantissa Plantarum Altera. Generum editionis VI & specierum editionis II. Holmiae p. 564. (1771)

SYNONYMON: *R. eglanteria* L., Species Plantarum p. 491. (1753) nom. ambig.

Morfológia

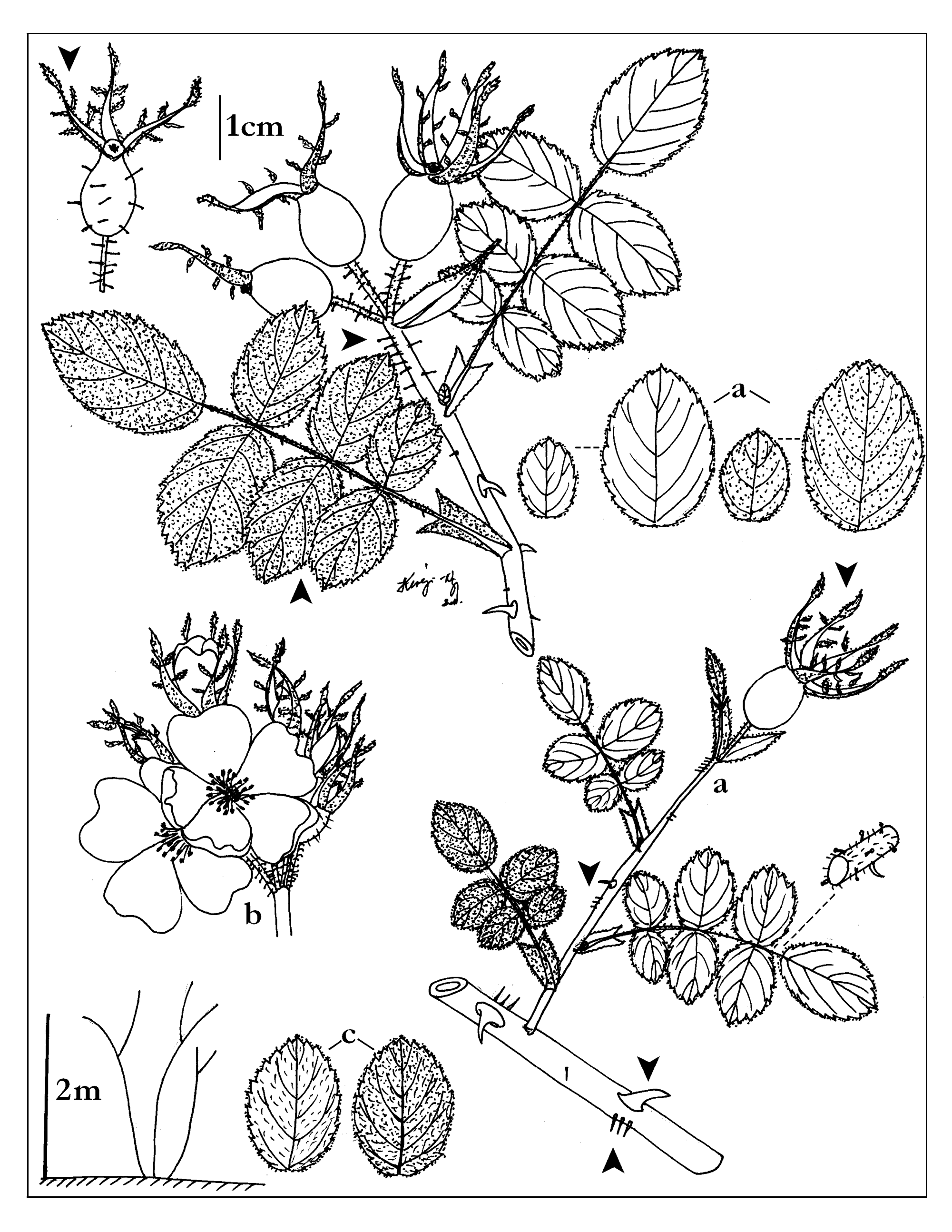
Alacsony vagy középmagas (1–2 m), caninoid cserje. Vesszein a horgas tüskék felett még mirigyserték is nőnek (heteracantha). Megjegyzendő, hogy egyes változatainak csak az idősebb ágain fejlődik ki a kétféle tüske. Levélkéi kerekek vagy oválisak, egymást érintik vagy át is fedik részben, fonákukon dúsan, ragadósan miriygesek, színűkön mirigytelenek. Színük ritkásan, fonákuk sűrűbben szőrös lehet. A kocsányai mirigysertések. Vacka mirigysertés vagy mirigytelen. A virág kicsik vagy közepesek (3–5 cm átmérőjűek), szirmuk élénk rózsaszín. A csészelevelei gazdagon mirigyes fonákúak, a piros, tojásdad csipkebogyón felállnak, később lehullanak (30. ábra). 2n = 35 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987)

Infraspecifikus taxonok

var. *rubiginosa* – levélkéinek a színe és fonáka kopasz, 1–3 virágú (30/a. ábra);

var. *umbellata* (LEERS) R. KELLER – levélkéinek a színe kopasz, fonáka szőrös, 3–10 virágú (30/b. ábra);

var. *zamensis* (SIMKOVICS et H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY – levélkéinek a színe és fonáka szőrös (30/c. ábra).

30. ábra / Fig. 30. ***Rosa rubiginosa*** **L. a – var.** ***rubiginosa*****;**
b – var. ***umbellata*** **(LEERS) R. KELLER; c – var.** ***zamensis*** **(SIMKOVICS et H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY**

22. *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BR. – Zágrábi rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. zagrabiensis* VUKOTINOVICS et H. BRAUN ex VUKOTINOVICS in KERNER (ed.): Sched. Fl. Exsicc. Austro-Hung. III. 55. № 862. (1884)

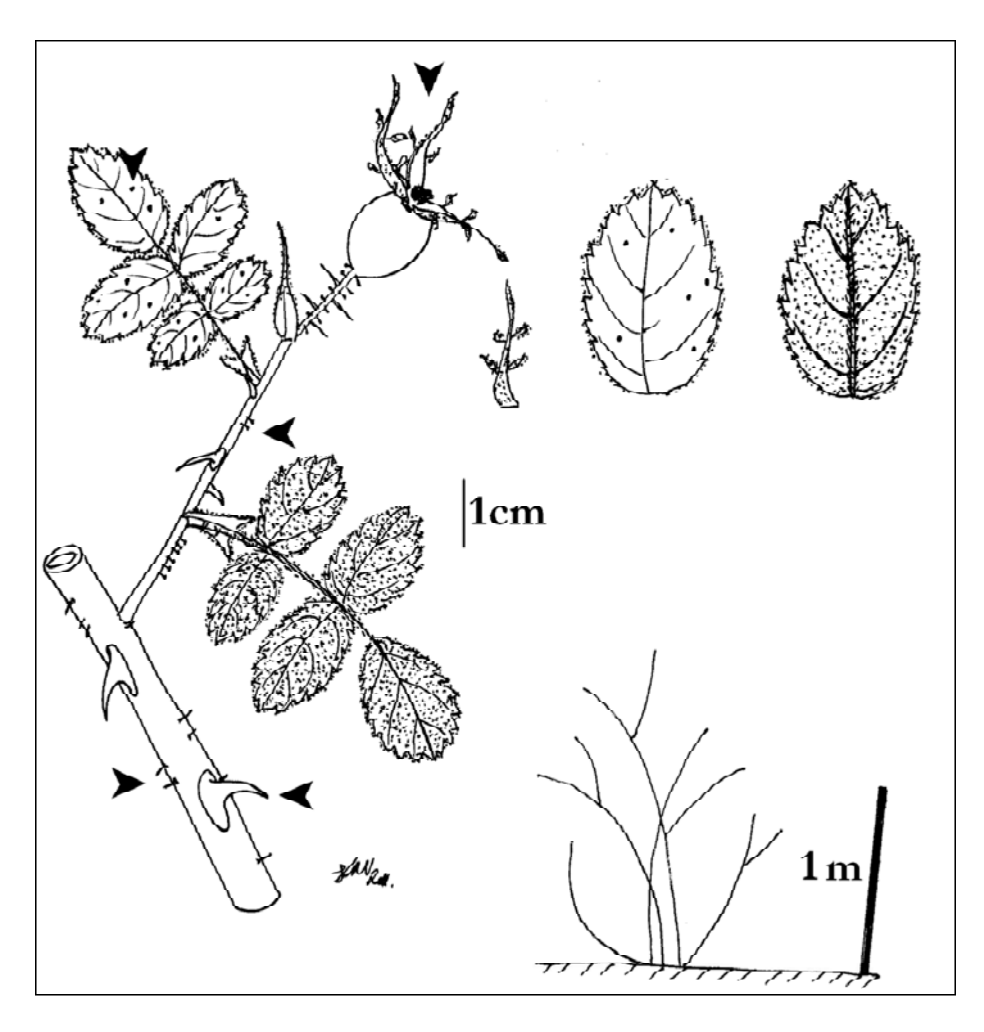
SYNONYMON: *R. anisopoda* VUKOT. in sched. (conf. VUKOTINOVICS 1884!)

Morfológia

A *R. zalana* WIESB. -hoz hasonlít, de a csészelevelek (V-alakban) terpedten szétállók vagy felállók, sokáig maradók. Hasonlít a *R. rubiginosa* L. –hez is, de ennek mirigyes a levélkeszíne is. Közepesen magas (1,5–2 m), caninoid cserje. A vesszőkön horgas tüskéken kívül mirigytüskék is is vannak (heteracantha). Megjegyzendő, hogy egyes változatainak csak az idősebb ágain fejlődik ki a kétféle tüske. A levelek fűszeres vagy bor illatúak. Levelei haragoszöldek, vastagok, bőrneműek, oválisak. Levélkéi színükön mirigyesek, fonákukon gazdagon mirigyesek és az erek mentén szőrösek. Levélkeszélük kétszeresen mirigyesen fűrészes. Kocsányai gazdagon nyelesmirigyesek, ritkásan sertetüskések is. A virágok 3–3,5 cm átmérőjűek, csészelevei gazdagon mirigyesek, a szirmok élénk rózsaszínűek, a bibék nagy, félgömbalakú fejet alkotnak, nem kiemelkedők, gazdagon szőrösek, gyapjasak. Csipkebogyója tojásdad, csupasz vagy az alján nyelesmirigyes, rajta a csészelevelek V-alakban felállnak (31. ábra, tab. 32.). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

- var. *zagrabiensis* – kocsánya dúsan mirigyes és mirigyessertés, csipkebogyója mirigyetlen;
- var. *setocarpa* (BORBÁS et HOLUBY) KERÉNYI-NAGY – kocsánya és csipkebogyója mirigyes-mirigyessertés;
- var. *semiscabra* (BORBÁS ex VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY – kocsánya kopasz vagy csak 1–1 mirigyserte van rajta, csipkebogyója mirigyetlen;
- var. *asperifolia* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY – kocsánya és csipkebogyója mirigytelen.

31. ábra / Fig. 31. ***Rosa zagrabiensis*** **VUKOTINOVIĆ et H. BRAUN**

22×23. *Rosa* × *barthae* KERÉNYI-NAGY – Bartha-rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

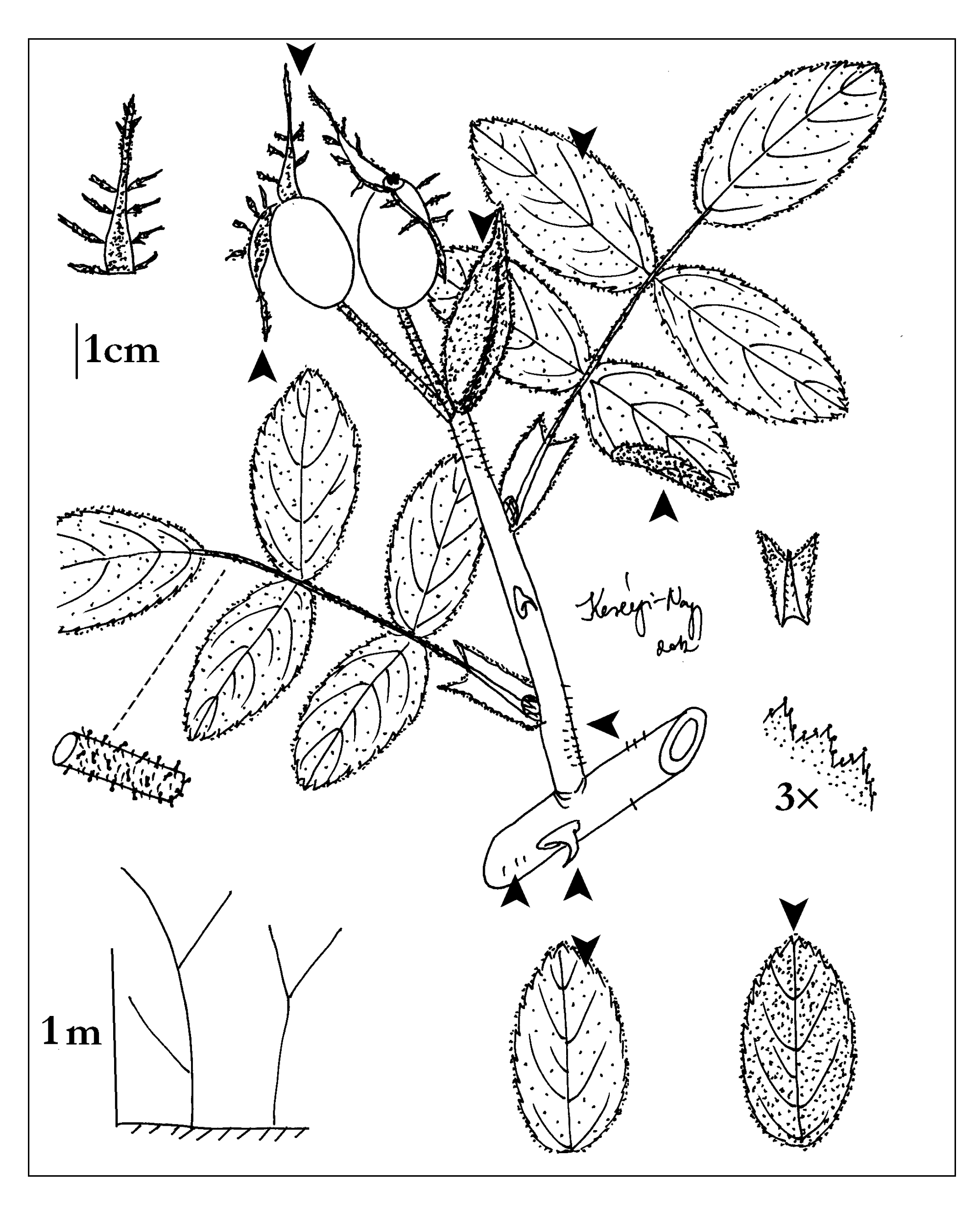
BASIONYMON: hoc. loco

Morfológia

100–150 cm magas, lazább polikormont alkotó cserje. Ágai vaskosak (1–1,5 cm), merevek. Az ágakon a tüskék kétfélék (heteracantha): a horgas tüskék igen nagyok, vaskosak, 1 cm hosszú az alapjuk, 1–1,5 cm hosszúak, alig ívesek, közel egyenesek, közel egyenlőszárú háromszög alakúak; ezen felül sertetüskék is fejlődnek. A gallyakon és hajtásokon az alig íves horgas tüskék mellett nyeles mirigyek, mirigyserték és sertetüskék is fejlődnek. A pálhalevelek keskenyek, keskeny háromszögben végződnek; a pálhák fonáka és éle mirigyes. A levélnyél és levélgerinc röviden ± molyhos és dúsan mirigyes. A levélkék száma (5–)7; a levélkék egymástól kissé távolállók, tojásdadok vagy oválisak, lekerekített vállúak, ± kihegyesedő csúcsúak, színükön elszórtan fejlődik sok mirigy, míg a fonákon igen gazdagon mirigyes illetve csak a főéren és a fejlettebb ereken szőrös. A levélkék széle élesen, kihegyezetten, 2–3× mirigyesen fűrészesek. A murvalevél nagy, hosszan kihegyezett lándzsa alakú, fonákán a főéren és a csúcsi részen illetve az élén is mirigyes. A kocsány min. olyan hosszú, mint a csipkebogyó, de inkább 1,5–2 × hosszabb; általában gazdagon fedettek ülő és nyeles mirigyekkel (egyes kocsányok alig mirigyesek is lehetnek). A csipkebogyó nyomottan gömbös vagy ovális vagy tojásdad vagy visszás tojásdad, felülete mirigytelen. A csészelevelek egyazon az érett csipkebogyón részben felállnak, részben visszahajlók**,** később lehullók. A csészelevelek fonáka és éle mirigyes, szélén sok mirigyes sallang fejlődik, csúcsa hegyes vagy kis levélkeszerű csúcsban végződik. A bibevánkos lapos, a szőrös bibe kissé kiemelkedik (32. ábra, tab. 19.). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti rendszertana nem ismert.

32. ábra / Fig. 32. *Rosa* × *barthae* KERÉNYI-NAGY

23. *Rosa zalana* WIESB. – Zalai rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. zalana* WIESBAUR, Oesterreichische Botanische Zeitschrift 29: 142 (1879)

SYNONYMON: *R. caryophyllacea* BESS. f. *zalana* (WIESB.) BORBÁS, *R. caryophyllacea* BESS. var. *zalana* (WIESB.) J. B. KELLER

Morfológia

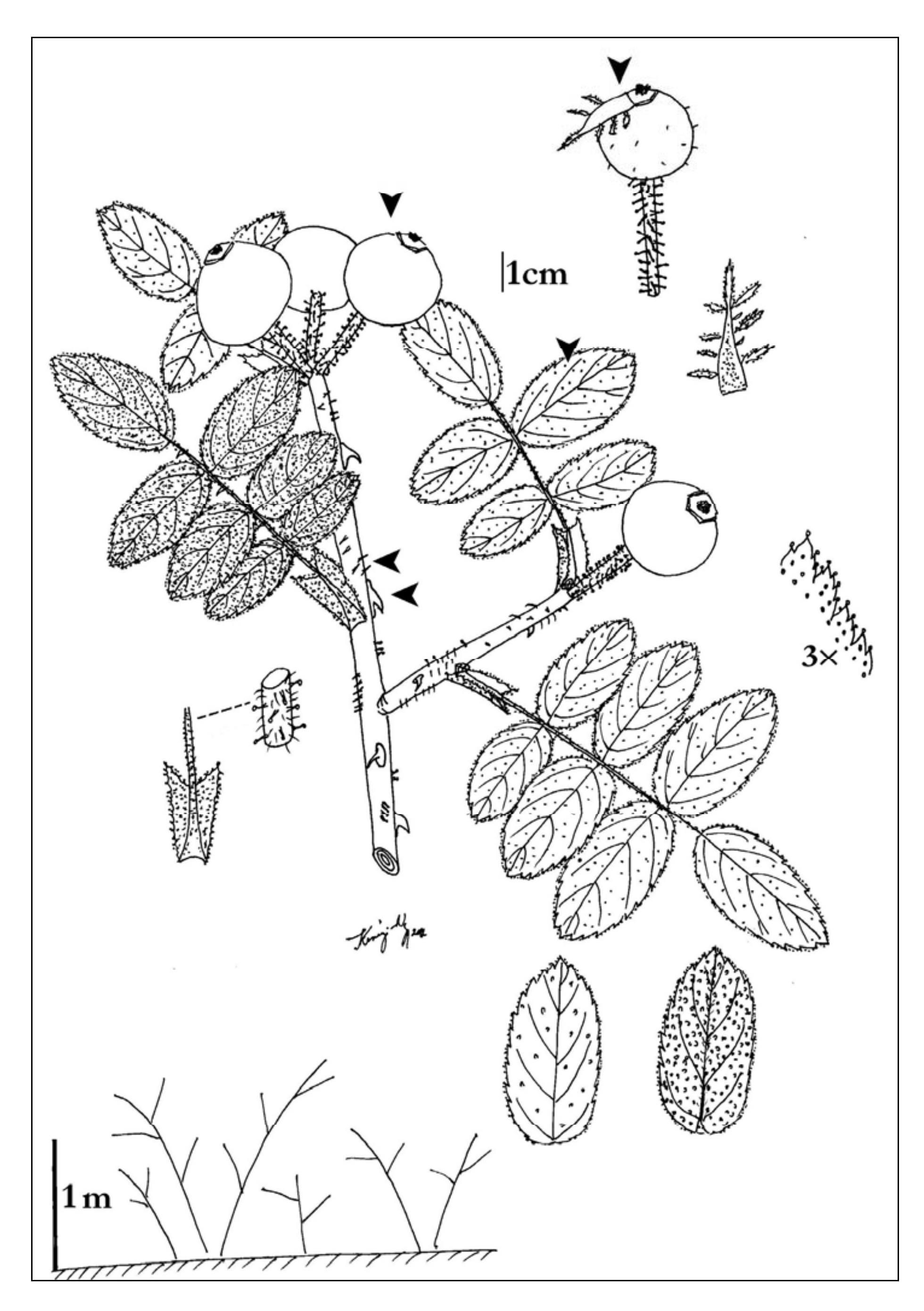
A növény alacsony vagy középmagas (1–1,5 m körüli), ritkán magas (legfeljebb 3 m körüli), ritkásan tarackoló cserje. A vesszőkön horgas tüskéken kívül mirigytüskék is találhatóak (heteracantha). Levélkéi tojásdadok, színükön is mirigyesek, fonákukon gazdagon mirigyesek és ritkásan szőrösek. Levélkeszélük kétszeresen mirigyesen fűrészes. Kocsánya gazdagon mirigyes, a mirigyek rövidek, kocsánya hosszabb a csipkebogyónál. Virága közepes vagy nagy (4–6 cm átmérőjű), csészelevelei gazdagon sallangosak és mirigyesek, szirmai halvány rózsaszínűek, a bibék nagy, félgömbalakú fejet alkotnak, nem kiemelkedők, gazdagon szőrösek, gyapjasak. Csipkebogyója piros, lapított gömb vagy gömb alakú, mirigytelen. Csészelevelei visszahajlók vagy (vízszintes vonal alatt) kissé elállók, korán lehullók (33. ábra, tab. 31.). 2n = 35 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987)

Infraspecifikus taxonok

var. *zalana* – fonáka kopasz, legfeljebb az erei szőrösek, kocsánya aprón, dúsan mirigyes-mirgyessertés, csipkebogyója lapított gömbös;

var. *piersiana* BORBÁS – fonáka szőrös, kocsánya aprón, dúsan mirigyes-mirgyessertés, csipkebogyója lapított gömbös;

var. *zempleniensis* MARGITTAI ex KERÉNYI-NAGY – fonáka szőrös, kocsánya ritkásan mirigyes-mirigyessertés;

33. ábra / Fig. 33. *Rosa zalana* WIESB.

21×24. *Rosa* × *bigeneris* DUFF. – Kisvirágú rozsdás rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. bigeneris* DUFFORT ex ROUY & E. G. CAMUS, pro spec. Fl. France (Rouy & Foucaud) 6: 377, (1900)

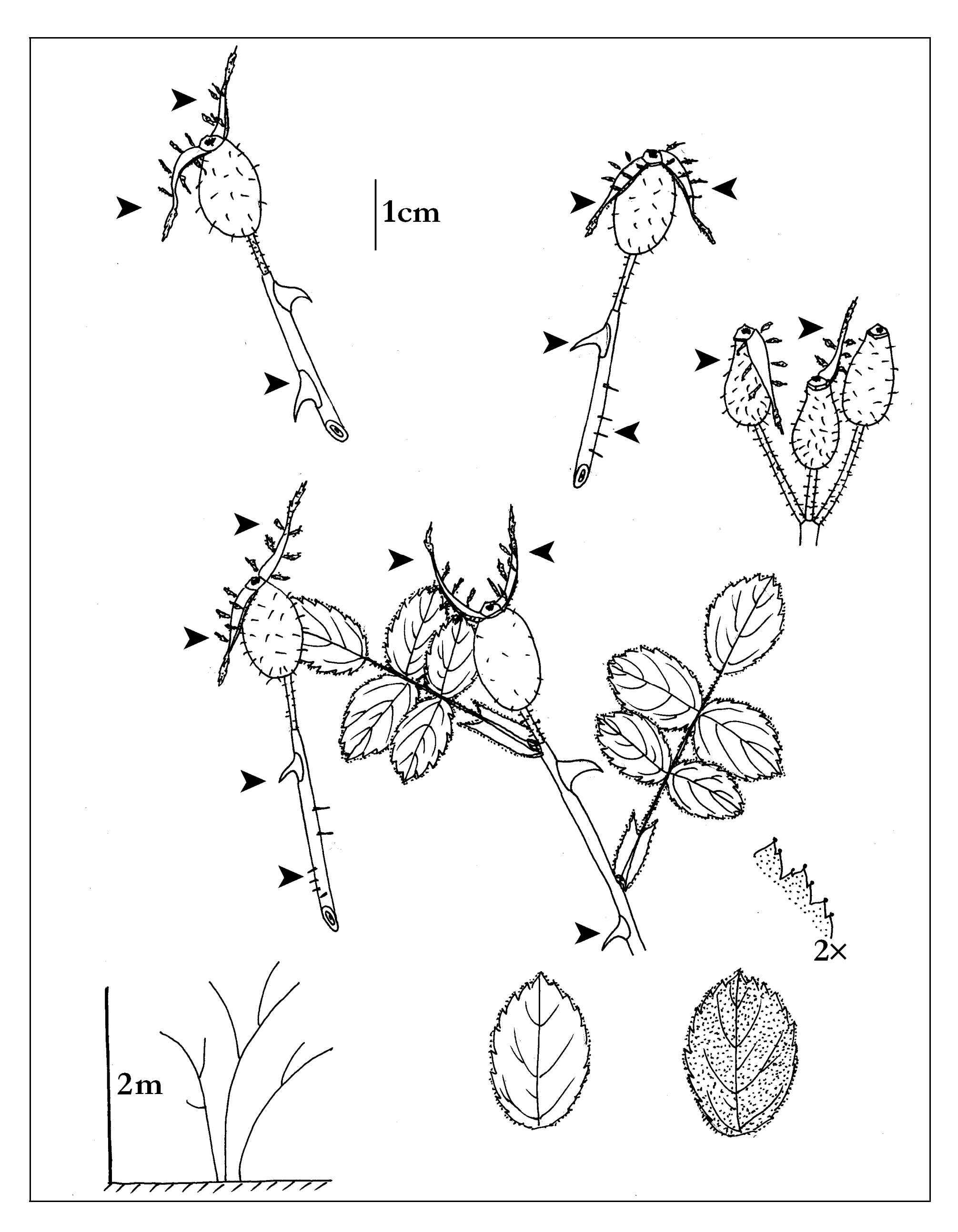
SYNONYMON: *R dubia* WOLLEY-DOD, Journal of Botany **69** (Suppl.): 99 (1931)

Morfológia

Heterogén taxon: a *R. rubiginosa* L. és a *R. micrantha* BORRER ex SM. hibridje, így az összes átmeneti alak előfordulhat. Közepes vagy magas cserje (1–3 m). Ágain csak egyféle tüske (homoioacantha) fejlődik, ekkor csészelevelei fel- vagy fel-le-szétállnak egyszerre; vagy ágain kétféle tüske (heteracatha) fejlődik, és csészelevelei le- vagy le-felállnak egyszerre. A levélzet zöldalma vagy gyanta illatú. Levélkéi kerekdedek, egymást érintik vagy át is fedik, a levélkefonák dúsan mirigyes, lehet szőrös is. Levélkeszéle kétszeresen mirigyesen fűrészes. A virága kicsi, rózsaszínú. Csipkebogyója tojásdad (34. ábra). Primér hibrid: *R. rubiginosa* L. × *R. micrantha* BORRER ex SM**.** 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti rendszertanja revízióra szorul. A típuspéldánnyal való összevetés után a hazánkból leírt, de vagy a *R. rubiginosa* vagy a *R. micrantha* alá sorolt taxonok átértékelendők.

34. ábra / Fig. 34. *Rosa* × *bigeneris* DUFF.

Kis kece lányom fehérben vagyon,
Fehér a ***rózsa*** *kezében vagyon*
Mondom mondom fordulj ide mátkám asszony
Szellő zúg távol alszik a tábor,
Alszik a tábor csak a tűz lángol.
Rakd meg rakd meg magyar testvér azt a tűzet
Isten tudja mikor látunk megint ilyet.
Szellőzúgásnak fárad a hangja,
Kis falucskának szól a harangja
Hallga' hallga' szól a harang bim-bam bim - bam
Lelkünk mélyén kél rá vízhang bim-bam bim-bam.

Magyar népdal

Sect. Rubiginosae DC. – Mirigyes (Rózsdás) levélkéjű rózsák

Minden fajuk tarackol pimpinelloid és caninoid módon. Pálhaleveleik széle mirigyesen kissé rojtos, fonákukon mirigyesek. Mindegyik faj levélkéjének fonáka mindig gazdagon mirigyes, a levélkék illatosak (zöldalma, gyanta, terpentin, fűszeres parfüm). Levélkéik széle általában 2× mirigyesen fűrészesek. Murvaleveleik széle mirigyesen rojtos, takarják a kocsányt (alig, részben vagy teljesen), részben akár az áltermést is, de alakjuk (keskeny vagy széles lándzsás), fonáki mirigyezettségük eltérő. Csészeleveleik szárnyas függelékben gazdagok, fonákuk gazdagon mirigyes, csészék mindig lehullók (akkor is, ha felállnak).

Subsect. *Micranthae* CRÉPIN

A vesszőkön csak íves horgastüske (homoioacantha) fejlődik. A levélkék kerekek, érintik egymást, fonákukon dúsan mirigyesek, színükön mirigytelenek vagy kissé mirigyesek.

Levélke színe mirigytelen
Rosa micrantha BORRER ex SM.

Levélke színe mirigyes
Rosa pocsii KERÉNYI-NAGY

24. *Rosa micrantha* BORRER ex SM. – Kisvirágú rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. micrantha* BORRER ex SMITH, Engl. Bot., ed.1, p. 35. et tab. 2490. (1813)

SYNONYMON: *R. nemorosa* LIB. ex LEJ., Fl. Spa. 2: 311. (1813)

Morfológia

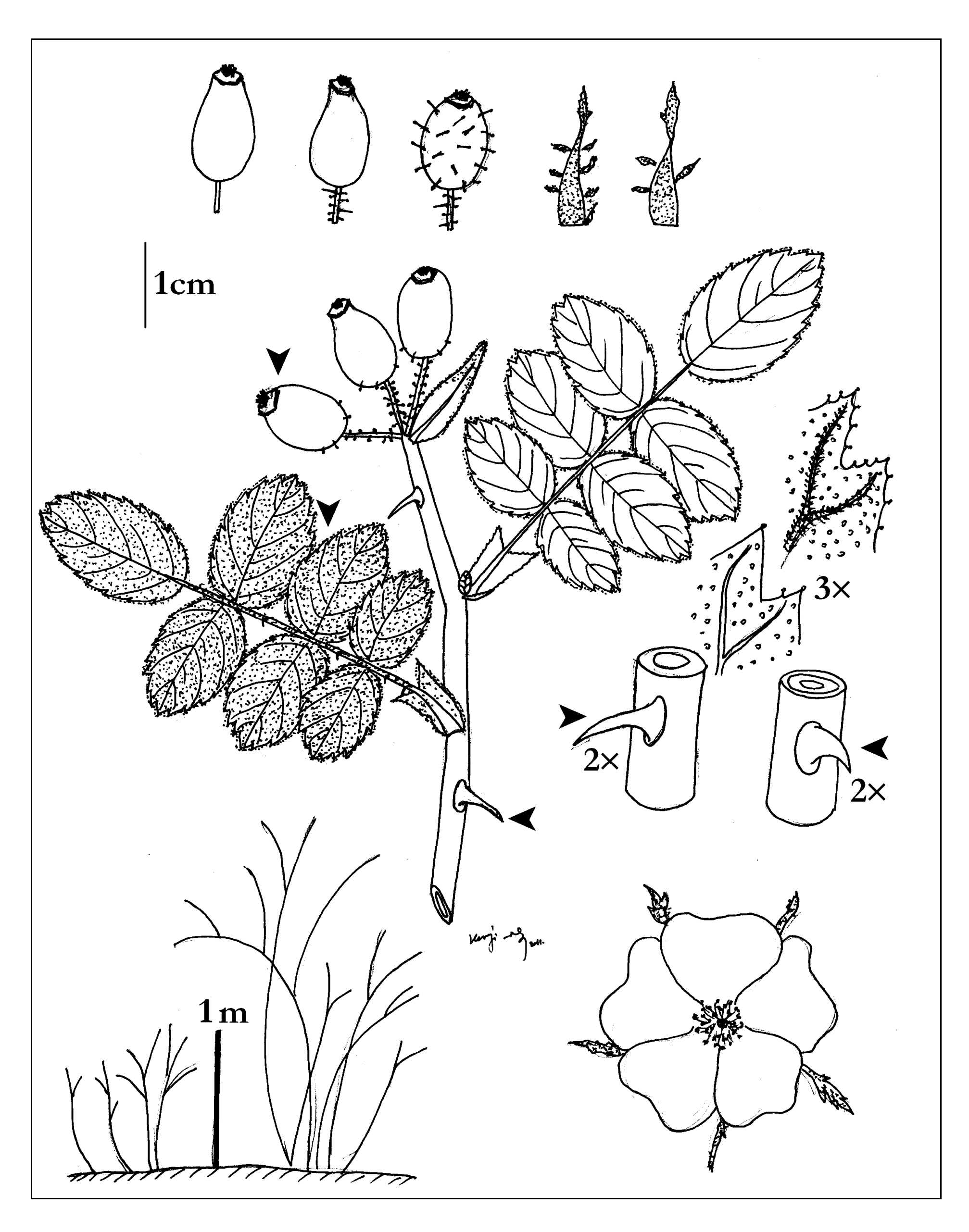
Közepesen magas vagy (1–3 m) magas cserje. A vesszők vékonyak és hajlongósak vagy kissé vastagak és merevebbek, rajtuk csak egyféle, ívesen horgas tüske (homoioacantha). A levélzet zöldalma vagy gyanta illatú. A levélkék kerekdedek, egymást érintik, szélük 2× mirigyesenfűrészesek, dúsan mirigyesek a fonákukon, a színükön sose mirigyesek; kissé szőrösek is lehetnek. A kocsány általában mirigyes. a vacok mirigyes vagy mirigytelen. A csészelevelek sallangosak, fonákukon mirigyesek. A szirom ± élénk rózsaszín. A csipkebogyó tojásdad, piros, a csészelevelek rajta visszahajlóak és lehullók (35. ábra). 2n = 35 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987).

Infraspecifikus taxonok

var. *micrantha* – levélkéi közepesen nagyok, a színükön ritkásan fonákukan szőrösebbek, csipkebogyója tojásdad;

var. *perparva* (BORBÁS) R. KELLER in ASCH. et. GRAEB. – levélkéi igen apróak, színük kopasz, fonákukon csak a főéren szőrösek, csipkebogyója gömbölyű;

var. *suprahirta* (MARG. et SABR.) KERÉNYI-NAGY – levélkéi igen apróak, színük ritkásan szőrös, fonákukon csak a főéren szőrösek, csipkebogyója gömbölyű.

35. ábra / Fig. 35. ***Rosa micrantha*** **BORRER ex SM.**

25. *Rosa pocsii* KERÉNYI-NAGY – Pócs-rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

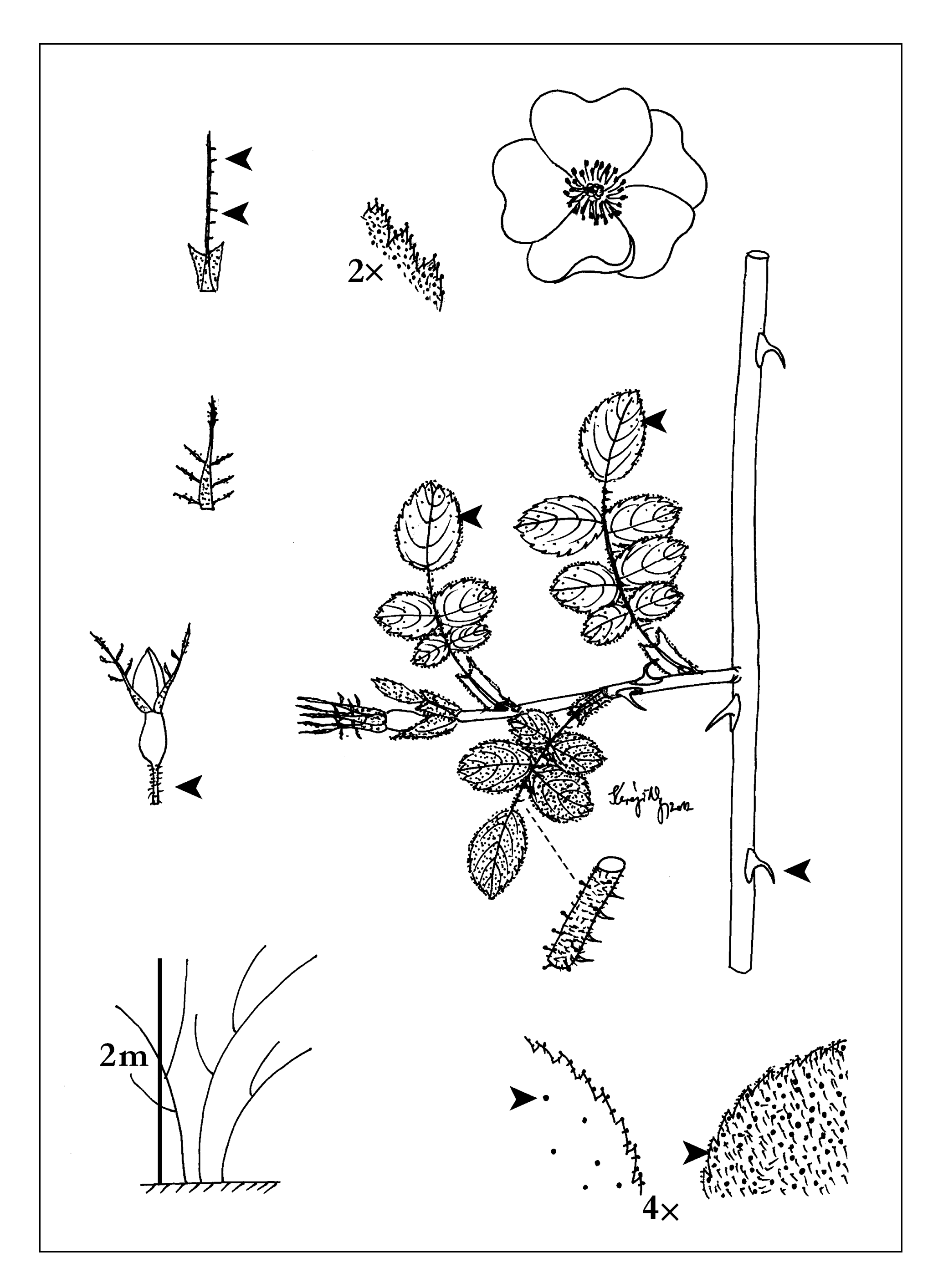
BASIONYMON: hoc. loco

Morfológia

A cserje 180–200 cm magas. Vesszein egyféle tüske van, ívesen hajlítottak, vékonyak, lapítottak, gyakran párosával közelítettek. A pálhalevelek szélesek, kissé fülesek, a fülek mirigyes fonákúak. A levélgerinc mirigyes, szőrös és rüskés. Levélkéik száma 5, a levélkék aprók (1,2–1,8 hosszúak és 1,2–1,5 szélesek), kerekek, egymást érintik vagy át is fedik, fonákukon dúsan mirigyesek és aprón szőrösek, színükön ritkásan és aprón szőrösek és mirigyesek. A murva apró, keskeny lándzsás, a kocsányt és a hipanthium alját részben takarja, fonákának csúcsi része mirigyes. A kocsány mirigyes. A vacok mirigytelen. A csészelevelek nyelesmirigyesek. A virág apró (cca. 3 cm), halványrózsaszín. A csipkebogyó ovális, apró, mirigytelen. Csészelevelei visszahajlók és lehullók (36. ábra, tab. 12.). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti rendszertana nem ismert.

36. ábra / Fig. 36. *Rosa pocsii* KERÉNYI-NAGY

Erdő, erdő, erdő, Marosszéki kerek erdő
Madár lakik abban, madár lakik tizenkettő
Cukrot adnék annak a madárnak
Dalolja ki nevét a babámnak
Csárdás kisangyalom,
Érted fáj a szívem nagyon

Búza, búza, búza, de szép tábla búza
Annak közepébe' kinyílott a ***rózsa***
Tüskés annak minden ága,
Nem állja a madár lába,
Kedves kisangyalom,
Katonahíredet hallom.

Magyar népdal

***Sect. Rubiginosae* DC. – Mirigyes (Rózsdás) levélkéjű rózsák serege**

Minden fajuk tarackol pimpinelloid és caninoid módon. Pálhaleveleik széle mirigyesen kissé rojtos, fonákukon mirigyesek. Mindegyik faj levélkéjének fonáka mindig gazdagon mirigyes, a levélkék illatosak. Levélkéik széle általában 2× mirigyesen fűrészesek. Murvaleveleik széle mirigyesen rojtos, takarják a kocsányt (alig, részben vagy teljesen), részben akár az áltermést is, de alakjuk (keskeny vagy széles lándzsás), fonáki mirigyezettségük eltérő. Csészeleveleik szárnyas függelékben gazdagok, fonákuk gazdagon mirigyes, csészék mindig lehullók (akkor is, ha felállnak).

Subsect. *Sepiaceae* CRÉPIN

Közepes vagy apró termetű bokrok. Vesszeiken egyféle tüske fejlődik, kivéve a *R. polyacantha* esetében, ahol az egyenes tüskék különböző méretűek. Levélkék száma 5–7, a levélkék általában deltoid alakúak, egymástól távol állók, kivéve a *R. polyacantha*t, mely levélkéinek egy része kerekded kissé. A levélkefonák minden esetben dúsan, ragadósan és illatosan mirigyes. A csipkebogyó piros, a csészelebvelek lehetnek felállóak vagy visszahajlóak, vagy fel-le állóak, de minden esetben fokozatosan lehullók.

„*Agrestis*” csoport: fehér szirmok, visszahajló csészelevél

mirigytelen levélkeszín

Rosa agrestis SAVI

Rosa albiflora OPIZ

Rosa hungarica A. KERNER

Rosa polyacantha (BORBÁS) H. BRAUN

mirigyes a levélke színe

Rosa facsarii KERÉNYI-NAGY

Rosa bohemica H. BRAUN

Rosa gizellae BORBÁS

„*Inodora*” csoport: halvány rózsaszín szirmok, felálló és lehulló csészelevél

mirigytelen levélkeszín

Rosa inodora FRIES

Rosa veronikae KERÉNYI-NAGY

mirigyes a levélke színe

Rosa beytei BORBÁS

26. *Rosa agrestis* SAVI – Mezei rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. agrestis* SAVI, Fl. Pis. 1: 475. (1798)
SYNONYMON: *R. sepium* THUILL., Fl. Par. p. 252 (1799)

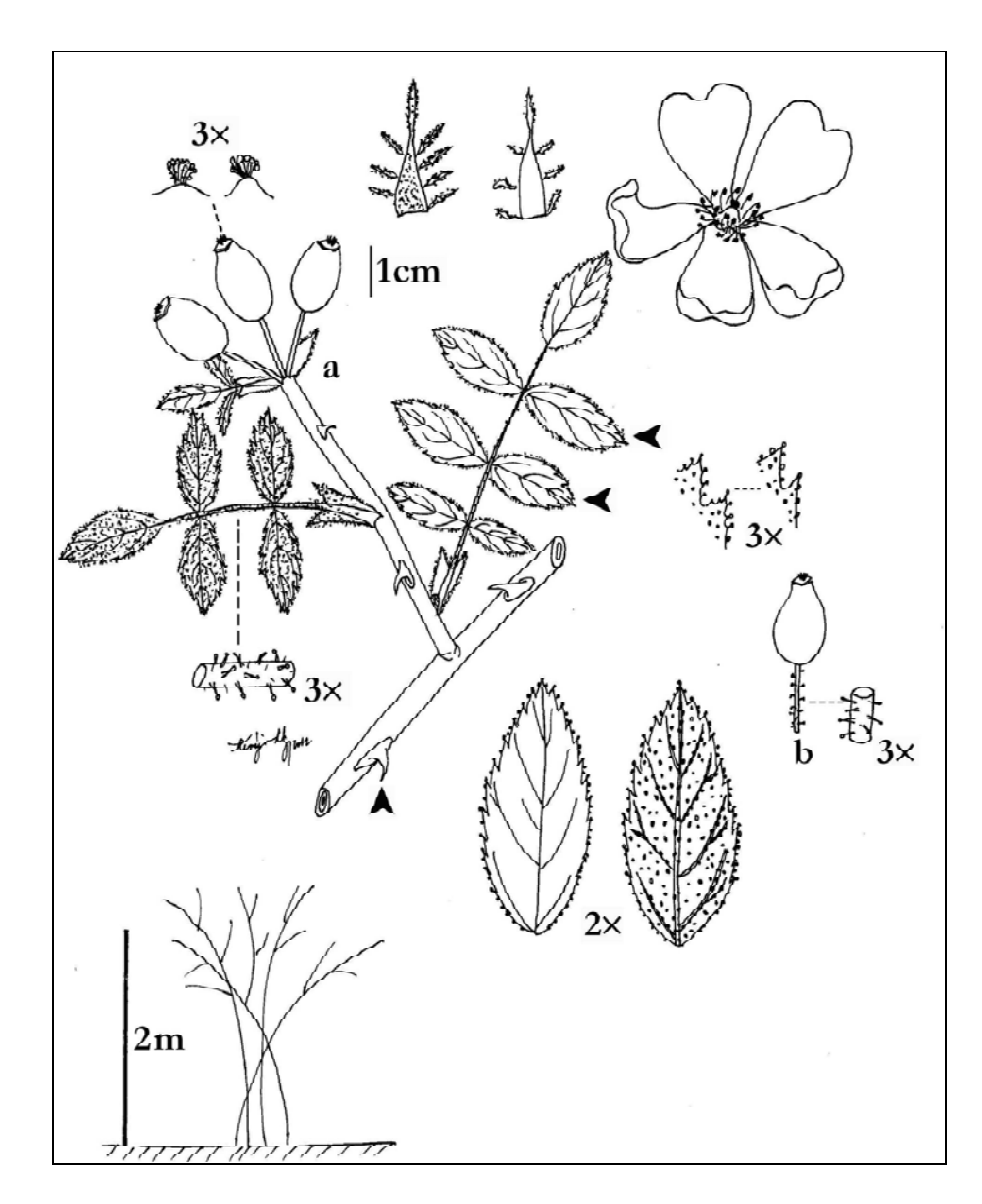
Morfológia

Nagytermetű (2 m), vékony vesszejű cserje. Vesszőin csak gyengén íves horgas tüskék vannak (homoioacantha). Levélkéi keskeny lándzsásak, egymástól feltűnően távol állók, ék vállúak, hosszan kihegyezett csúcsúak; fonákukon gazdagon mirigyesek, színükön-fonákukon teljesen vagy csak a főéren szőrösek, számuk 5–7. Kocsánya ritkásan mirigyes, mirigyes-sertés. Kocsányuk ± egyenlő hosszúak a csipkebogyóval. Virágai 4–5 cm átmérőjűek, fehér szirmúak, a csészelevelek fonáka gazdagon mirigyes és szárnyas függelékes. Bibéi kopaszak vagy ritkásan szőrösek. A csipkebogyó tojásdad, piros, felszíne mirigytelen. A csészelevelek visszahajlók és lehullók (37. ábra, tab. 30.). 2n = 42 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987)

Infraspecifikus taxonok

- var. *agrestis* – kocsánya mirigytelen, csipkebogyója tojásdad és mirigytelen (37/ ábra);
- var. *nitida* R. KELLER – kocsánya mirigyes, csipkebogyója mirigytelen (37/b ábra).

Az *Agrestis* aggregatum faj alatti taxonjai újraértelmezendők.

37. ábra / Fig. 37. *Rosa agrestis* SAVI,
a – var. *agrestis*, b – var. *nitida* R. KELLER

27. *Rosa albiflora* OPIZ – Fehérvirágú, molyhos mezei rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. albiflora* OPIZ, Flora 5(1): 268. (1822)

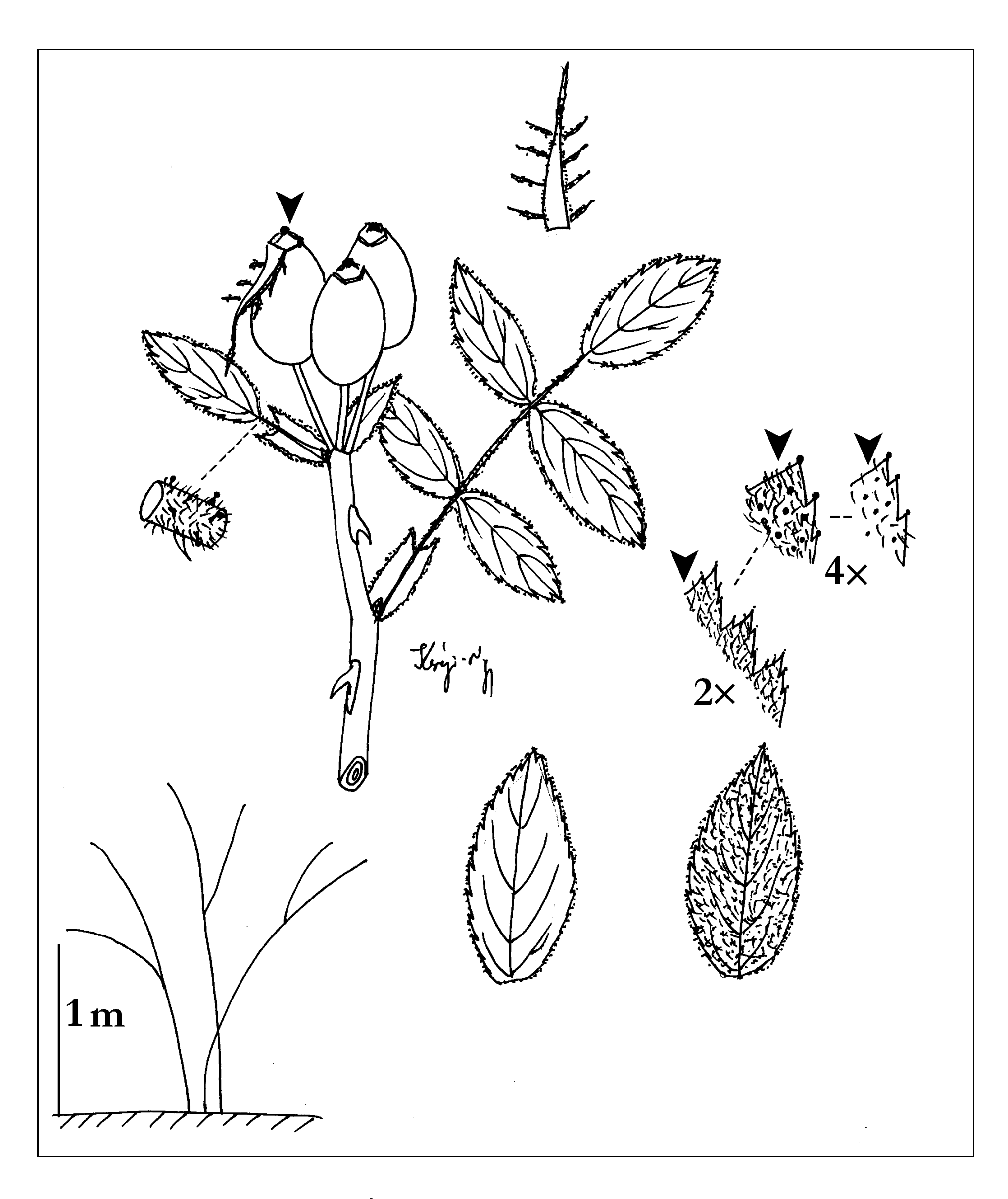
SYNONYMON: *R. agrestis* SAVI var. punescens Rapin ex Reut., Cat. Pl. Geneve, ed 2. p 73. (1861); *R. agrestis* SAVI f) *albiflora* (OP.) DEGEN in JÁVORKA: Magyar Flóra p. 557. (1924); *R. pubescens* (RAPIN) KLÁST., Zp. Čs. Bot. Společ. 1: 140. (1966)

Morfológia

Közepes termetű (1,5–2 m), vékony vesszejű cserje. Vesszőin csak gyengén íves horgas tüskék vannak (homoioacantha). Levélkéi *a R. agrestis*-éhez hasonló, de attól eltér dús fonáki és ritkás színi szőrözöttségébe. Kocsánya ritkásan mirigyes, mirigyes-sertés. Kocsányuk ± egyenlő hosszúak a csipkebogyóval. Virágai 4–5 cm átmérőjűek, fehér szirmúak, a csészelevelek fonáka gazdagon mirigyes és szárnyas függelékes. Bibéi kopaszak vagy ritkásan szőrösek. A csipkebogyó tojásdad, piros, felszíne mirigytelen. A csészelevelek visszahajlók és lehullók (38. ábra). 2n = 42 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987)

Infraspecifikus taxonok

Az *Agrestis* aggregatum faj alatti taxonjai újraértelmezendők.

38. ábra / Fig. 38. ***Rosa albiflora*** **OPIZ**

28. *Rosa bohemica* H. BRAUN – Bohémiai rózsa, cseh rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

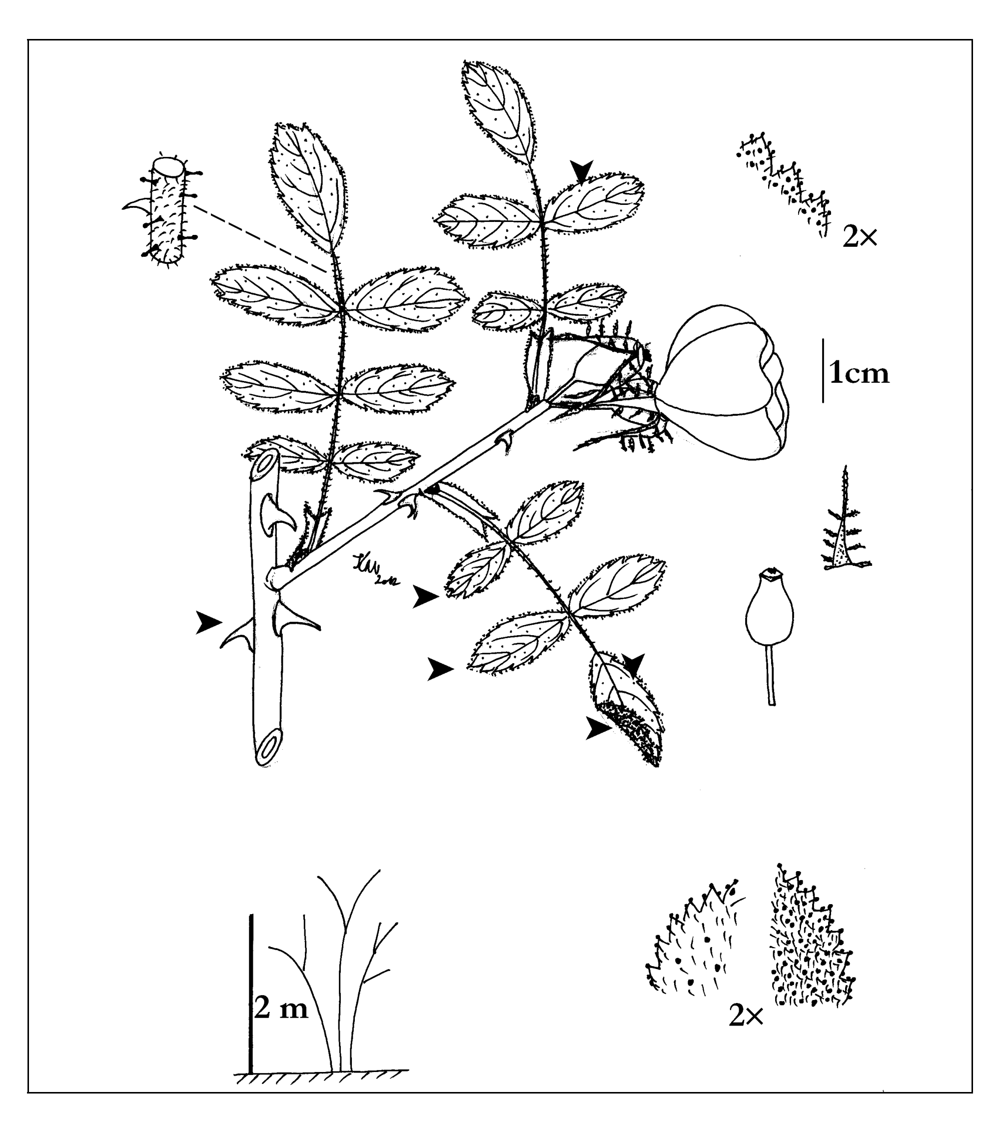
BASIONYMON: *R. bohemica* H. BRAUN, Verh. Zool.-Bot. Ges. Wien 35: 79. (1885)
SYNONYMON: *R. rubiginosa* a. *densiflora* TAUSCH in herb.

Morfológia

A *R. agrestis*-hez hasonló, de ennek levélkefelszíne is mirigyes. Ágai vékonyak, rajta csak egyféle (homoioacantha), széles alapú, nagy, igen jólfejlett horgastüske fejlődik, a tüskék gyakran egymáshoz közelítenek. Levélkék száma 5–7, a levelkék keskeny elliptikusak vagy fordított tojásdadok, egymástól távolállóak, válluk tompán ék, csúcsuk hegyes vagy lekerekített, szélük kétszer-háromszor fűrészes és mirigyes. A levélkék színe ritkásan, fonákuk dúsan mirigyes és szőrös. Kocsányai kopaszak, a csipkebogyóval többé-kevésbé egyenlő hosszúak. Virága kicsik vagy közepesek, csészeleveleik gazdagon függelékesek és fonákuk mirigyes, szirmai fehérek (ritkábban rózsaszínesek kissé), bibéi kopaszak vagy lekopaszodók. Csipkebogyója ovális vagy gömbölyded, a csészék rajta visszahajlók és korán lehullók (39. ábra). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Az *Agrestis* aggregatum faj alatti taxonjai újraértelmezendők.

39. ábra / Fig. 39. *Rosa bohemica* H. BRAUN

29. ***Rosa gizellae*** **BORBÁS – Gizella-rózsa**

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. Gizellae* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kisérlete p. 486. (1880)

SYNONYMON: *R. agrestis* SAVI subsp. *subcaryophyllacea* E. SCHENK ex ROTHM. (1963)

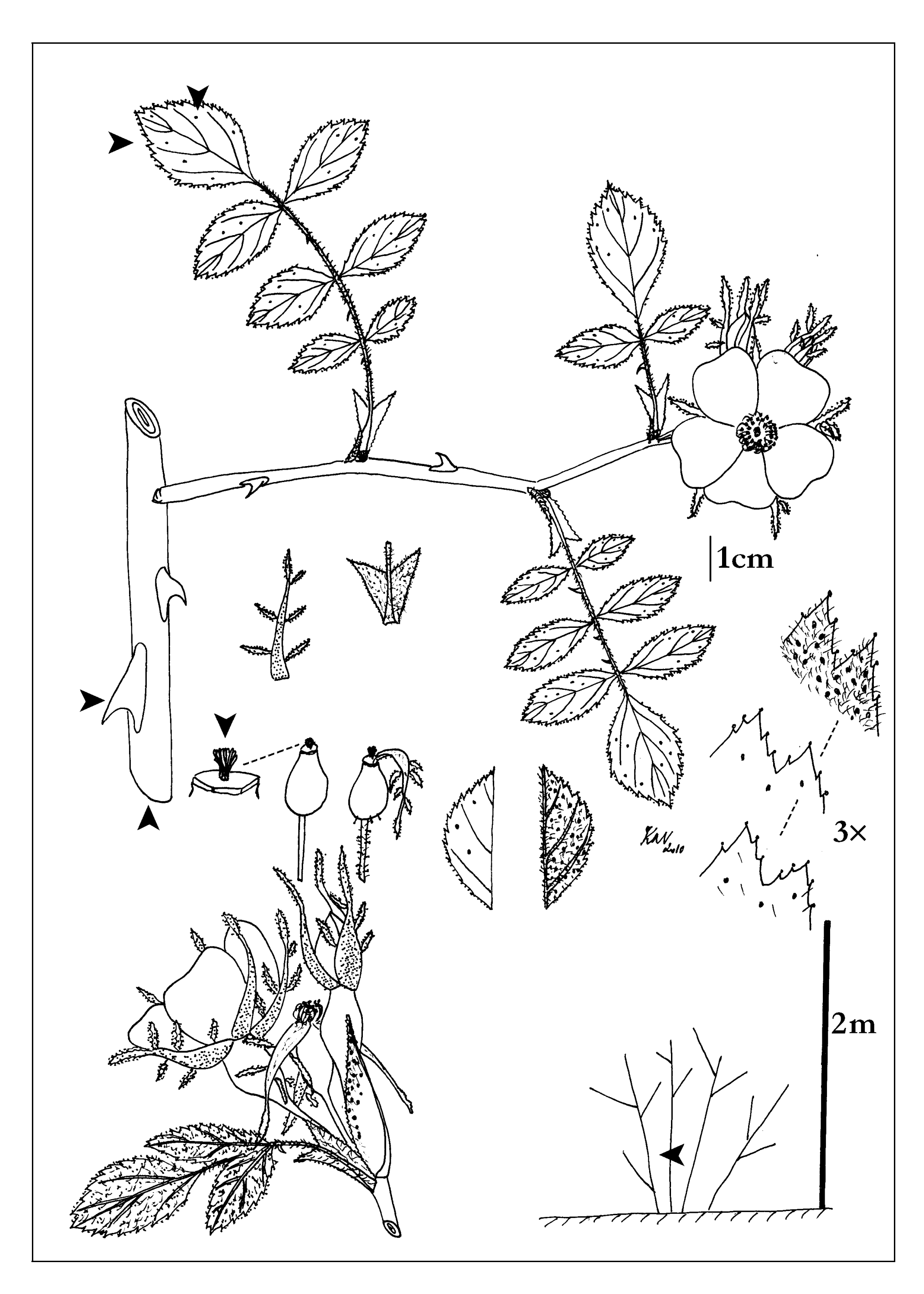
BORBÁS Vince igen szeretett feleségéről, CSÖRGHEY Gizelláról nevezte el ezt a fajt, akivel 28 évig élt boldog házasságban.

Morfológia

Alacsony termetű cserje (0,5–1,2 m). Vesszői vaskosak, merevek (45°-ban szétállók), tüskéi igen nagyok, hosszú alapúak, erősek, ívesen horgasak. Levélkéi visszás lándzsásak (kissé visszás tojásdadok), egymástól szintén feltűnően távolállók, ék vállúak és hosszan kihegyezettek. Levélkéik színe szőrös és mirigyes, fonáka gazdagon mirigyes és szőrös. Kocsánya ± egyenlő hosszú a csipkebogyóval, mirigysertés és szőrtelen vagy felfelé néha egészen molyhos. Vacka kopasz, vagy néha az alján van néhány mirigyserte. A virág kicsi (2,5–3 cm átmérőjű), a csészelevelek gazdagok keskeny sallangokban, fonákuk mirigyes, a szirmai fehérek, bibéi kevés számúak és kopaszak. Csipkebogyója tojásdad vagy gömbölyű, rajta a csészelevelek visszahajlók, lehullók (40. ábra, címlap). 2n = 42 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987).

Infraspecifikus taxonok

- var. *gizellae* – a levélke fonáka legfeljebb az erein szőrös, kocsánya mirigyes, csipkebogyója mirigytelen;
- var. *neogradensis* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY – a levélkék fönáka szőrös, kocsánya mirigyes, csipkebogyója mirigytelen;
- var. *ditrichopoda* (BORBÁS) BORBÁS – a levélkék fönáka szőrös, kocsánya mirigyes és szőrös vagy molyhos, csipkebogyója mirigyes.

40. ábra / Fig. 40. ***Rosa gizellae*** **BORBÁS**

30. ***Rosa hungarica*** **A. KERNER – Magyar rózsa**

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: R. *hungarica* A. KERNER, Oesterreicische Botanische Zeitschrift 19: 234. (1869)

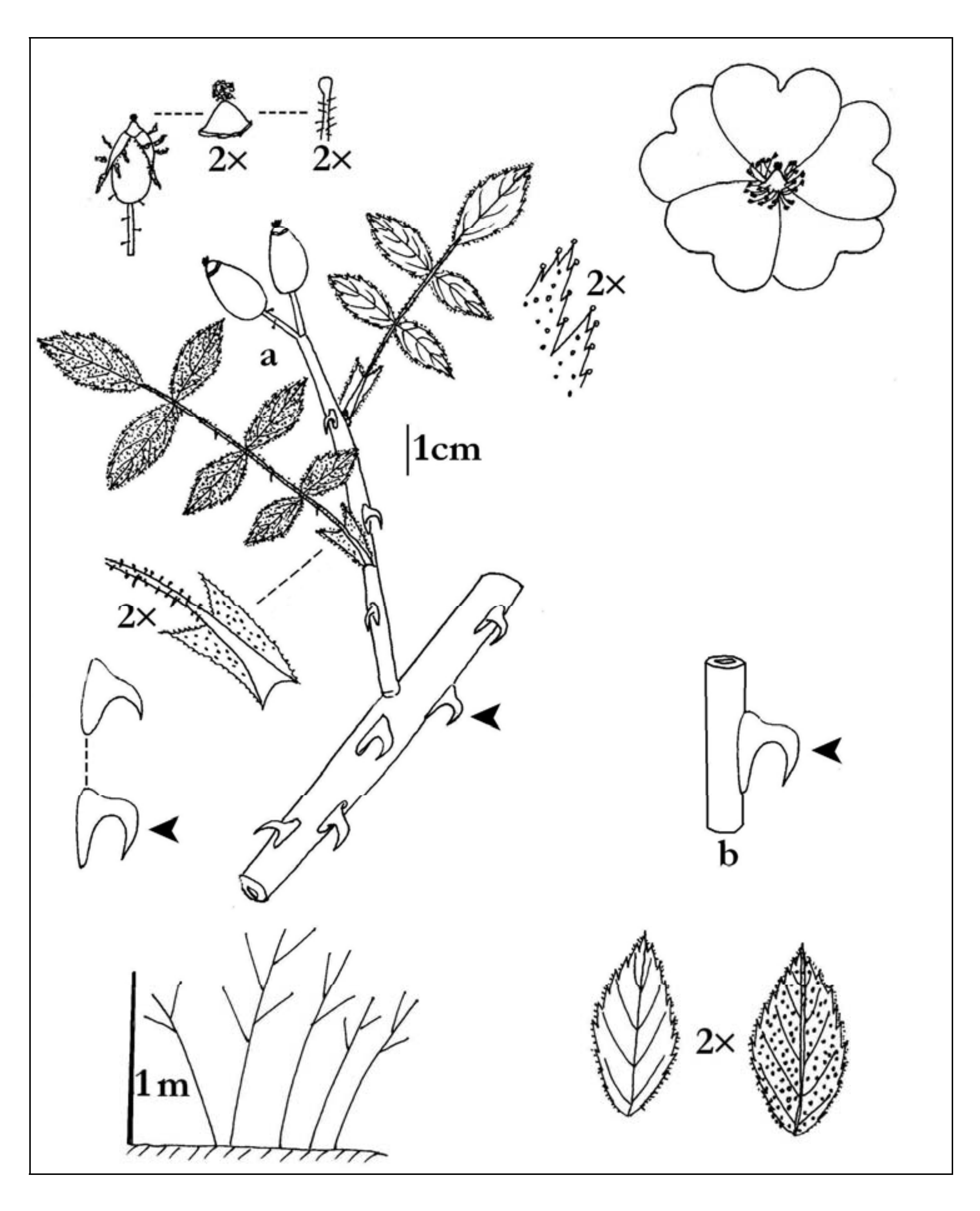
Morfológia

Alacsony cserje (0,5–1,5 m). Vesszői vékonyak, merevek (alacsonyabb típusok) vagy hajlongósak (magasabb típusok). Vesszőin az íves horgas tüskéin kívül 90°-ban görbült horgas tüskék is vannak (de homoioacantha). Levélkéi aprók, kissé távolabb állók, lekerekített vállúak, hosszan kihegyezett csúcsúak, fonákukon gazdagon mirigyesek, szőrösek vagy néha lekopaszodóak. A levélkék színén soha sincsen mirigy. Levélkéi zöldalma illatúak. Virága 3–4 cm átmérőjű, csészelevelei fonáka mirigyes, szirmai tejfehérek, bibéi gyapjasak, gömb alakú fejként ülnek a domború, kúpos diszkuszon. Csipkebogyója tojásdad, csészelevelei visszahajlók, korán lehullók (41. ábra, tab. 7., 8., 9.). 2n = 35 (FACSAR – POPEK – MAŁECKA, 1991).

Infraspecifikus taxonok

var. *hungarica* – tüskéi aprók (kb 0,5 cm hosszúak) (41/a ábra);

var. *boehmii* KERÉNYI-NAGY (hoc. loco)– a tüskéi 2× nagyobbak (41/b ábra).

41. ábra / Fig. 41. ***Rosa hungarica*** **A. KERNER,**
a – var. ***hungarica*****, b – var.** ***boehmii*** **KERÉNYI-NAGY**

31. ***Rosa facsarii*** **KERÉNYI-NAGY – Facsar-rózsa**

Nevezéktan / Nomenclature

SYNONYMON: *R.* × *facsarii* KERÉNYI-NAGY (nomen nudum) XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, p. 87. (2008)

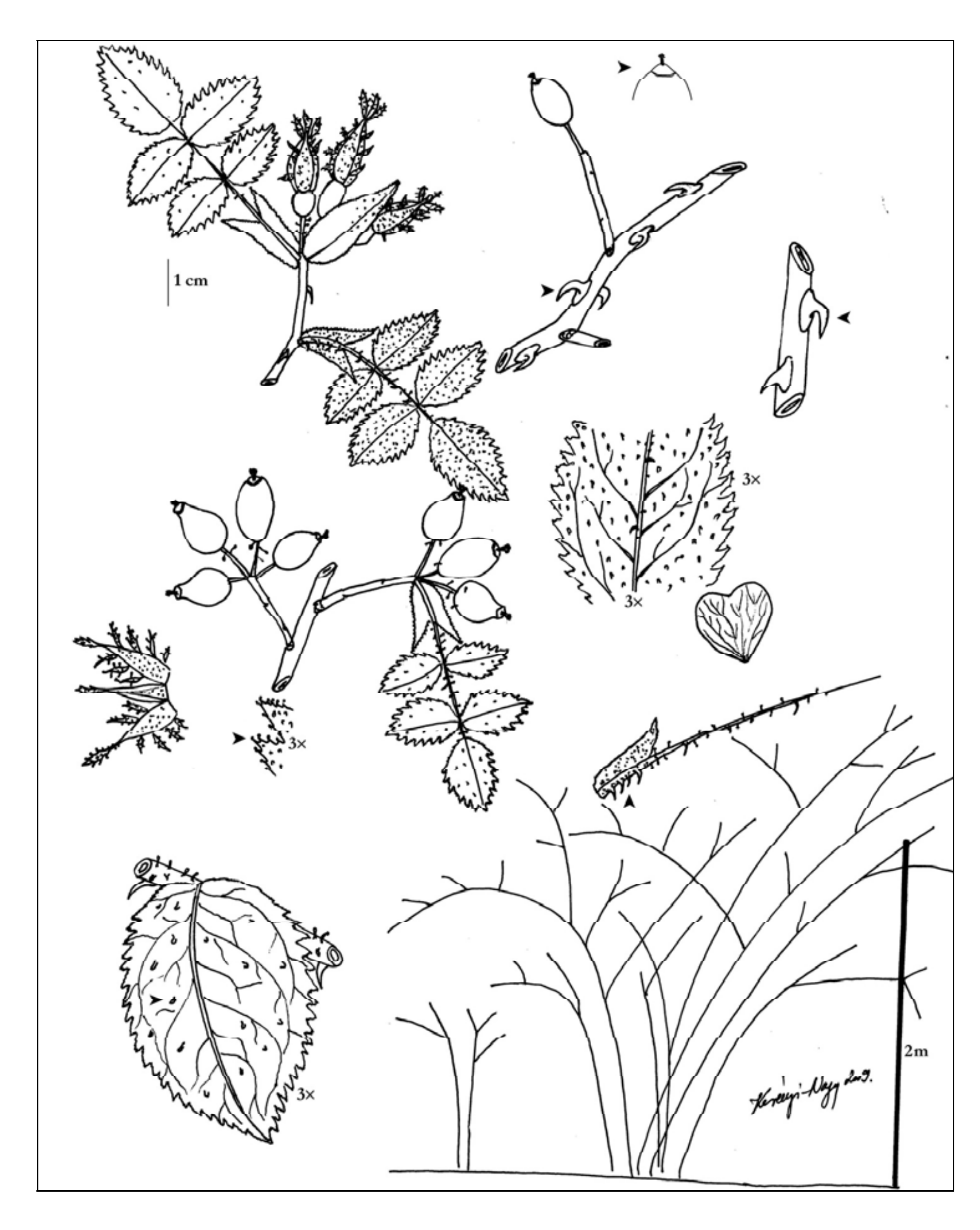
Kezdetben *R. hungarica* × *R. zalana* hibridnek gondoltam, mivel morfológiailag a *R. hungarica*-ra hasonlít a leginkább, a levélszíni mirigyesség pedig a *R. zalana*-ra, de a Sect. *Rubiginosae*-t átvizsgálva kiderült, hogy az „*Agrestis*-csoportban" több, mirigyes levélszínű faj is van (*R. gizellae*, *R. beytei*, *R. bohemica*), így a hibrid voltát elvetetettem.

Morfológia

Magas cserje (2–2,5 m körüli), kevés tő- és gyökérsarjjal (kevéssé tarackol). Ágain csak erős, széles alapú, oldalról lapított tüskék fejlődnek: az ívesen hajlítottól a horgasig (90°-ban görbült). Lombozata tavasszal erősebben zöldalma illatú, míg nyár közepén a terpentin illat az erősebb. Levelei többnyire 5 tagúak. Levélkéi aprók, oválisak (ritkábban kerekdedek), ék vagy lekerekített vállúak, csúcsuk hosszan kihegyezett. Levélkeszélük kétszeresen mirigyesen fűrészes. Levélkefonákuk dúsan mirigyes és kopasz, csak a főéren ritkásan szőrös. Sok levele a levélkeszínén is mirigyes, de nem mindegyik. Levélgerince tüskés és mirigyes, néha röviden-ritkásan szőrös. A pálhák által közrefogott levélgerinc-része gazdagon tüskés és mirigyes. A pálha fonáka gazdagon mirigyes, a pálha csúcsa hosszan kihegyezett. Murvalevele nagy, takarja a kocsányokat, fonákának csúcsi része mirigyes. Virága fehér, 4,5–5,5 cm átmérőjű. Kocsánya ritkásan nyeles-mirigyes vagy mirigytelen, rövid (a termés hosszát nem éri el). A vacok hosszúkás-tojásdad. A csészelevelei keskenyek, gazdagon mirigyesek és nyeles-mirigyesek, illetve sok sallangúak (sallangjai szintén mirigyesek). Csészelevelei visszahajlók és korán lehullók. Termése közepesen nagy (14–20 mm hosszú, 9–12 mm széles), ovális (a középsők és a magánosak), a szélsők körte alakúak. Diszkusza kissé vagy erősebben domború. Bibéi kissé kiemelkedők (0,5–1 mm hosszú oszlop), gyapjas (42. ábra, tab. 9., 10.). 2n = 49 (PACHL, 2011)

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti taxonja nem ismert.

42. ábra / Fig. 42. ***Rosa facsarii*** **KERÉNYI-NAGY**

32. ***Rosa polyacantha*** **(BORBÁS) H. BR.– Soktüskés, illír rózsa**

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. lactiflora* DÉSÉGL. f. *polyacantha* BORBÁS, Prim. Mon. Ros. Imp. Hung. p. 494. (1880)

NOMEN DEVALIDATUM: *R. polyacantha* (BORBÁS) H. BRAUN, ap. BECK et SZYSZ., Pl. Crnag. p. 111. (1888)

SYNONYMON: ERROR: *R. polyacantha* (BORB.) DEGEN in FACSAR 1982 (nomen invalidatum)

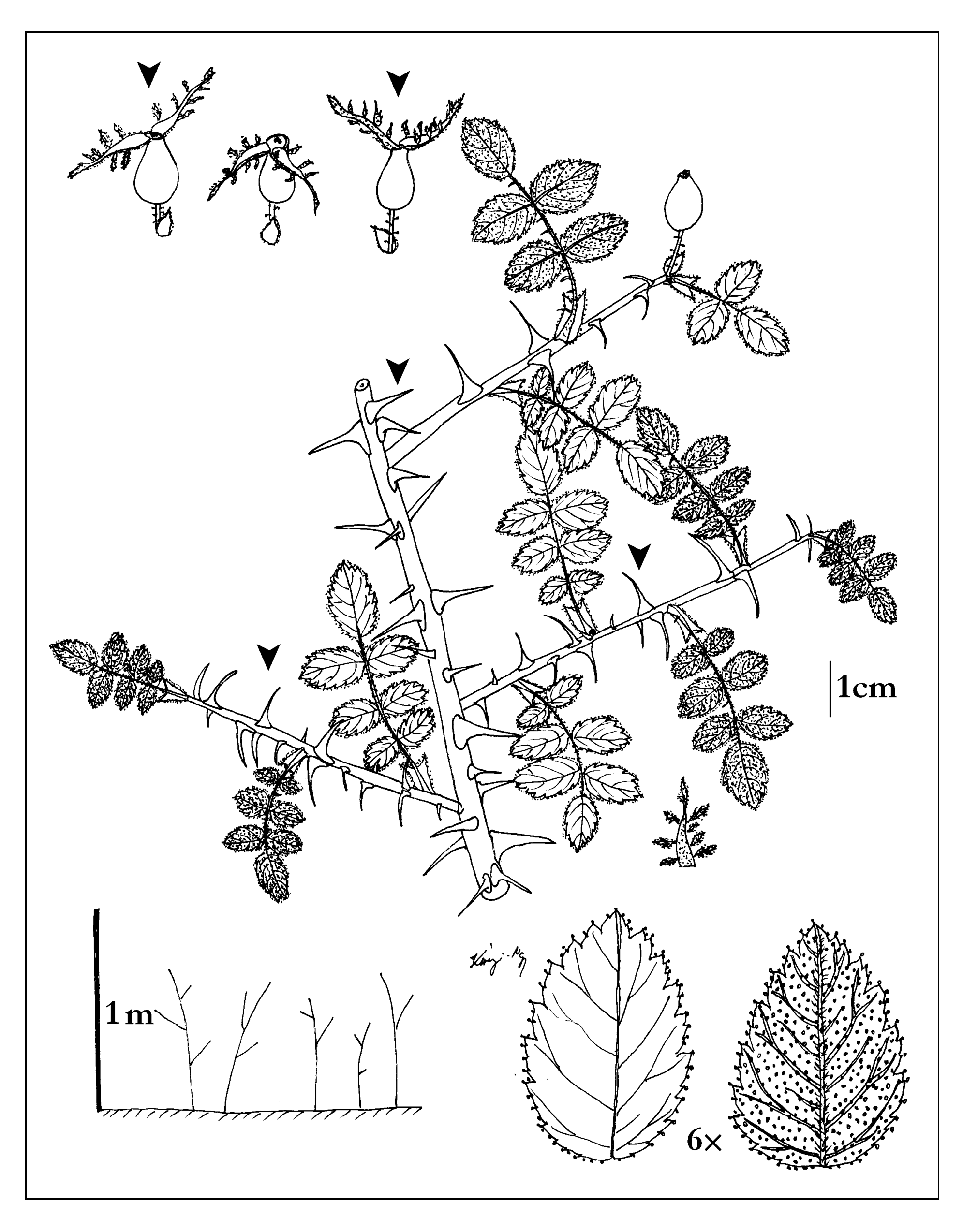
Morfológia

A *R. rubiginosa* L. -hez hasonló taxon, szintén heteracantha, de vannak tülökalakú tüskéi is, illetve csészelevelei visszahajlók. Alacsony vagy középmagas (0,7–1,5 m körüli), sűrűn tarackoló cserje. A vesszőkön széles, kerek alapú, keskeny kúp alakú, felfelé gyengén ívesen hajló (tülökszerű) tüskék is vannak az ívelt, horgas tüskéken kívül. Levélkéi tojásdadok (kissé lándzsásak), egymástól kissé távol állók, alsó lapjukon az erek mentén szőrösek, ritkábban kopaszak, mindig gazdagon mirigyesek, tavasszal messziről zöldalma- vagy terpentinillatot árasztanak. Kocsányai rövidek. Virága kicsi (3–4 cm átmérőjű), a külső csészelevelei majdnem kétszeresen szárnyasak, gazdagon mirigyesek, a szirmok fehérek, a bibék ritkásan szőrösek vagy kopaszak, számuk kevés, csak kb. félig fedik a diszkuszt. Csipkebogyója kicsi és karcsú, hosszúkás-tojásdad, csupasz vagy az alján mirigyes sertés, a csészelevelek visszahajlók és lehullók (43. ábra, tab. 35.). 2n = 35 (FACSAR – POPEK – MAŁECKA, 1991)

Infraspecifikus taxonok

var. *polyacantha* – csipkebogyója karcsú, tojásdad;

var. *globulosa* J. B. KELLER et FORMÁNEK – csipkebogyója rövid és gömbölyded.

43. ábra / Fig. 43. *Rosa polyacantha* (BORBÁS) H. BRAUN

33. *Rosa inodora* FR. – Elliptikus vagy illattalan rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. inodora* FRIES, Nov. Fl. Suec. 1: 9 (1814)

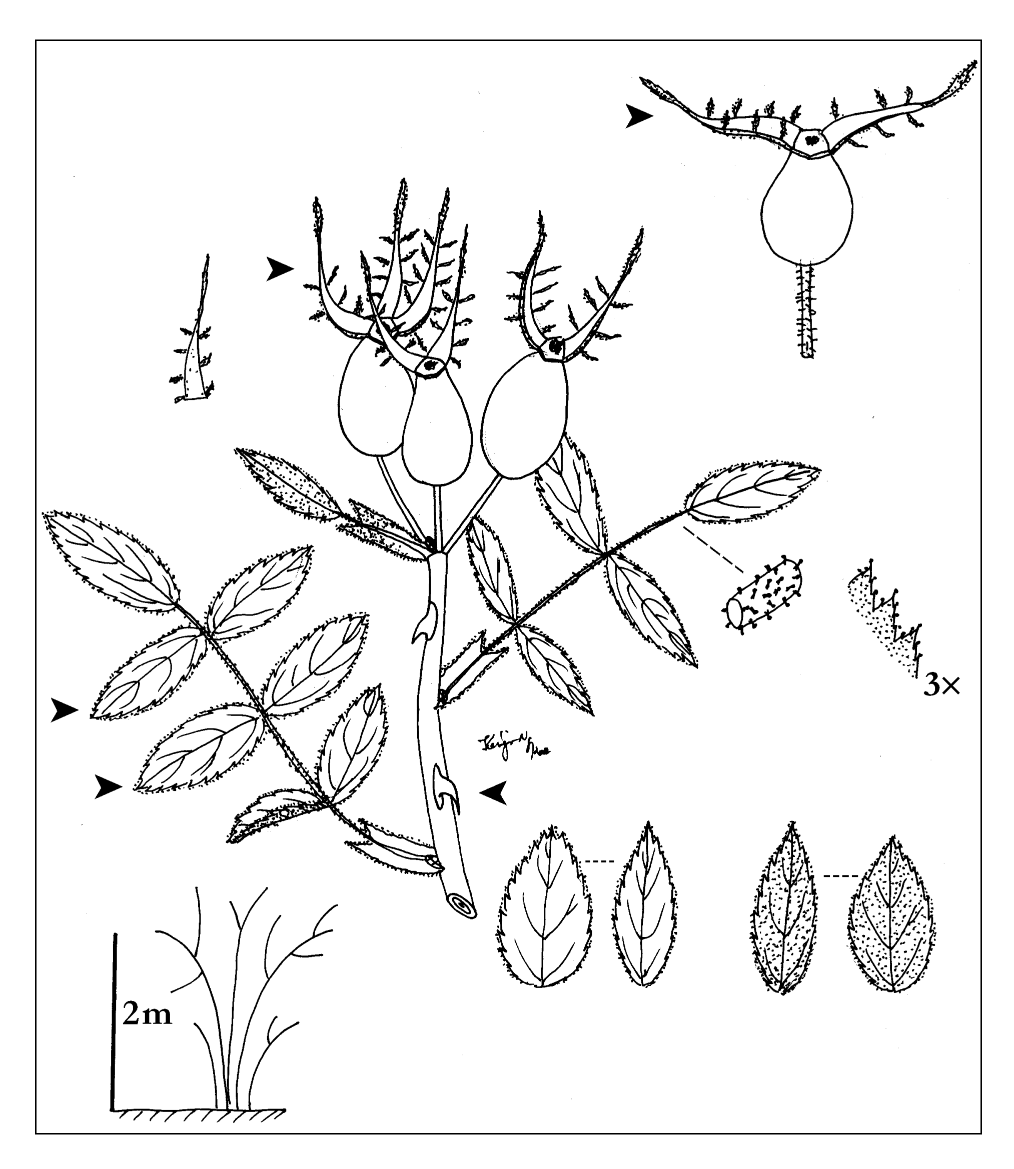
SYNONYMON: *R. elliptica* TAUSCH, Flora 2(30): 465. (1819); *R. graveolens* GREN., Fl. Chaine Jur. p. 248. (1865)

Morfológia

Nagytermetű cserje (2–3 m körüli), vesszői vékonyak, hajlongósak. Vesszőin csak egyféle (homoioacantha), gyengén ívesen hajlott tüskék fejlődnek. Levélkéi keskeny tojásdad-lándzsásak, távolállók, színükön mirigytelenek, fonákukon ritkásan szőrösek és gazdagon mirigyesek. Kocsánya mirigytelen vagy mirigyes, egyenlő hosszú az áltermésel. A virág nagy (4–6 cm átmérőjű), szirmai halványrózsaszínűek, bibéi szőrösek. Csipkebogyói tojásdadok. Csészelevelei terpedten vagy meredeken felállóak, sokáig maradók, majd lehullók (44. ábra, tab. 29.). 2n = 35 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987)

Infraspecifikus taxonok

Az *Inodora* aggregatum faj alatti taxonjai újraértelmezendők.

44. ábra / Fig. 44. *Rosa inodora* FR.

34. *Rosa veronikae* KERÉNYI-NAGY – Veronika-rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

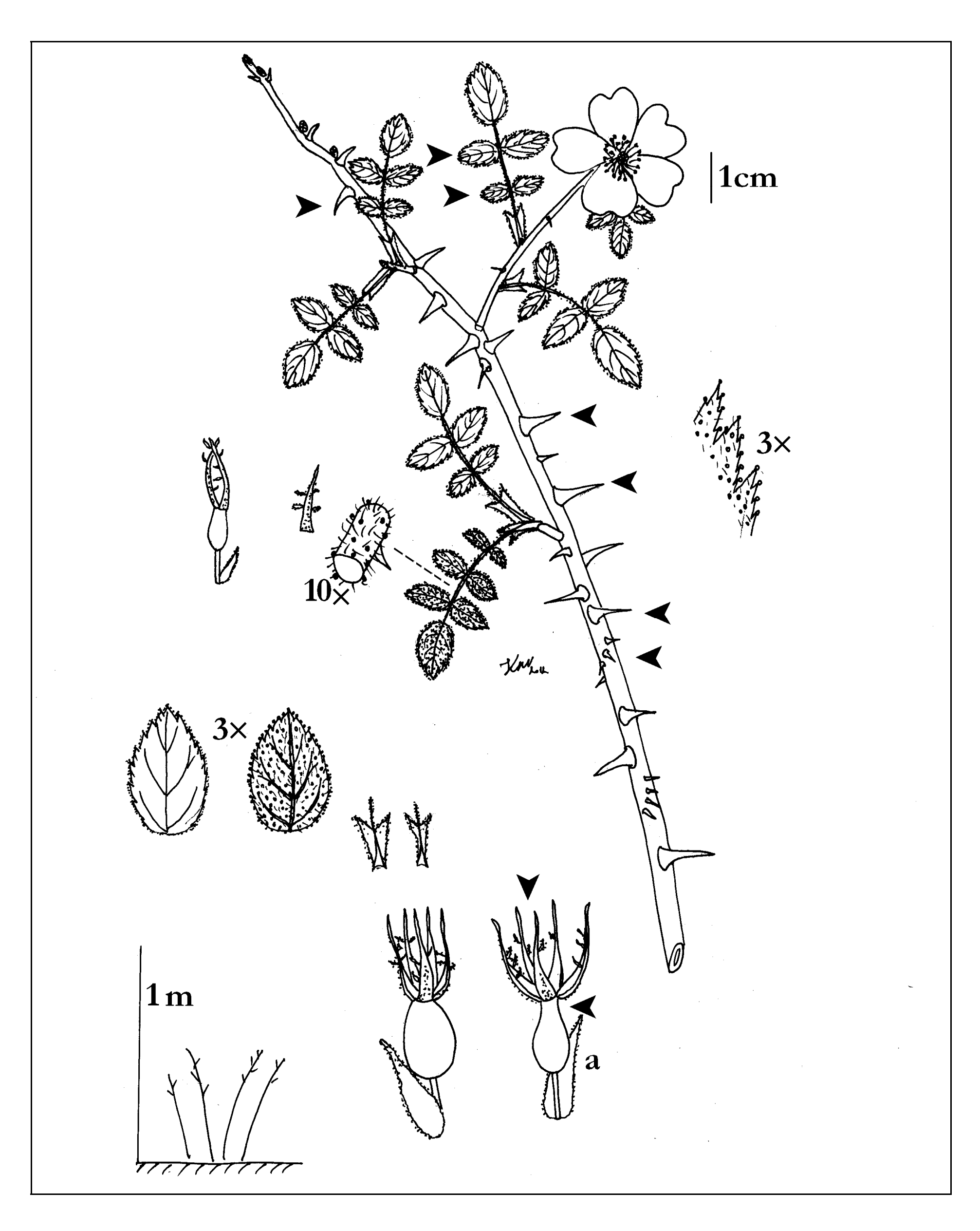
BASIONYMON: hoc. loco

Morfológia

Apró (50–70[–100] cm magas), merev ágú cserje. Ágai 5 mm vastagok, sűrűn tüskések. A tüskék kissé hengeresek, de oldalról lapítottak, majdnem egyenesek, közel egyenlőszárú háromszög alakúak. A pálhalevelek fonáka és éle mirigyes. A levélnyél és levélgerinc dúsan mirigyes, kevés tüskéjű (2–3 db), ritkásan szőrös. A levélkék száma (5–)7, a levélkék aprók (1,5 cm hosszúak, 1 cm szélesek), oválisak, fonákukon dúsan mirigyesek és csak a főéren szőrösek, színükön mirigytelenek és kopaszak, válluk kerekded, csúcsuk az oldalsó levélkéknél tompábbak, míg a csúcslevélkéé hosszan kihegyezett, szélük élesen 2–3× mirigyesen fűrészes. A murvalevelek hosszúak és keskeny lándzsásak (1,5 cm hosszúak 3–4 mm szélesek), csak a szélük mirigyesen rojtos, részben takarják a csipkebogyót is. A kocsány 1 cm hosszú, mirigytelen vagy kevés nyeles mirigyű (max. 4–5 db). A csipkebogyó (1–)3-sával fejlődik, apró (max. 1 cm hosszú, 6–7 mm széles), ovális vagy korsóalakú, mirigytelen, legfeljebb 1–2 mirigy fejlődik az alján. A csészelevelek keskenyek, hosszúak (12–17 mm hosszúak), fonákuk gazdagon mirigyes, széle gazdagon sallangos; a sallangok mirigyesen rojtosak, keskenyek és sok sallangon fejlődik újabb sallang. A csészelevelek a csipkebogyón meredeken felállnak. A bibevánkos alig domború, a bibék száma kevés, a bibék kopaszak (45. ábra, tab. 13., 14., 15.). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti taxonja nem ismert.

45. ábra / Fig. 45. ***Rosa veronikae*** **KERÉNYI-NAGY**

35. *Rosa beytei* BORBÁS – Beythe-rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. Beytei* BORBÁS, Geogr. atq. Enum. pl. Comit. Castrif. 284. (1887)

SYNONYMON: *R. elliptica* TAUSCH b) *Beythei* (BORB.) DEGEN in JÁVORKA, Flora Hungarica, p. 555. (1924); ? *R. vaillantiana* BORREAU

Sajtóhiba végett Beythei helyett Beytei-ként közölte BORBÁS. Bizonytalan, hogy BEYTHE István (udvari lelkész) és BEYTHE András (református lelkész) két külön személy volt-e, vagy egyazon személy-e, ezért BORBÁS diagnózisát így zárja: „Beythe örök emlékére!”.

Nagyon hasonló ehhez a fajhoz a *R. kostrakiewiczii* POPEK, egymáshoz való viszonyuk tisztázásra szorul!

Morfológia

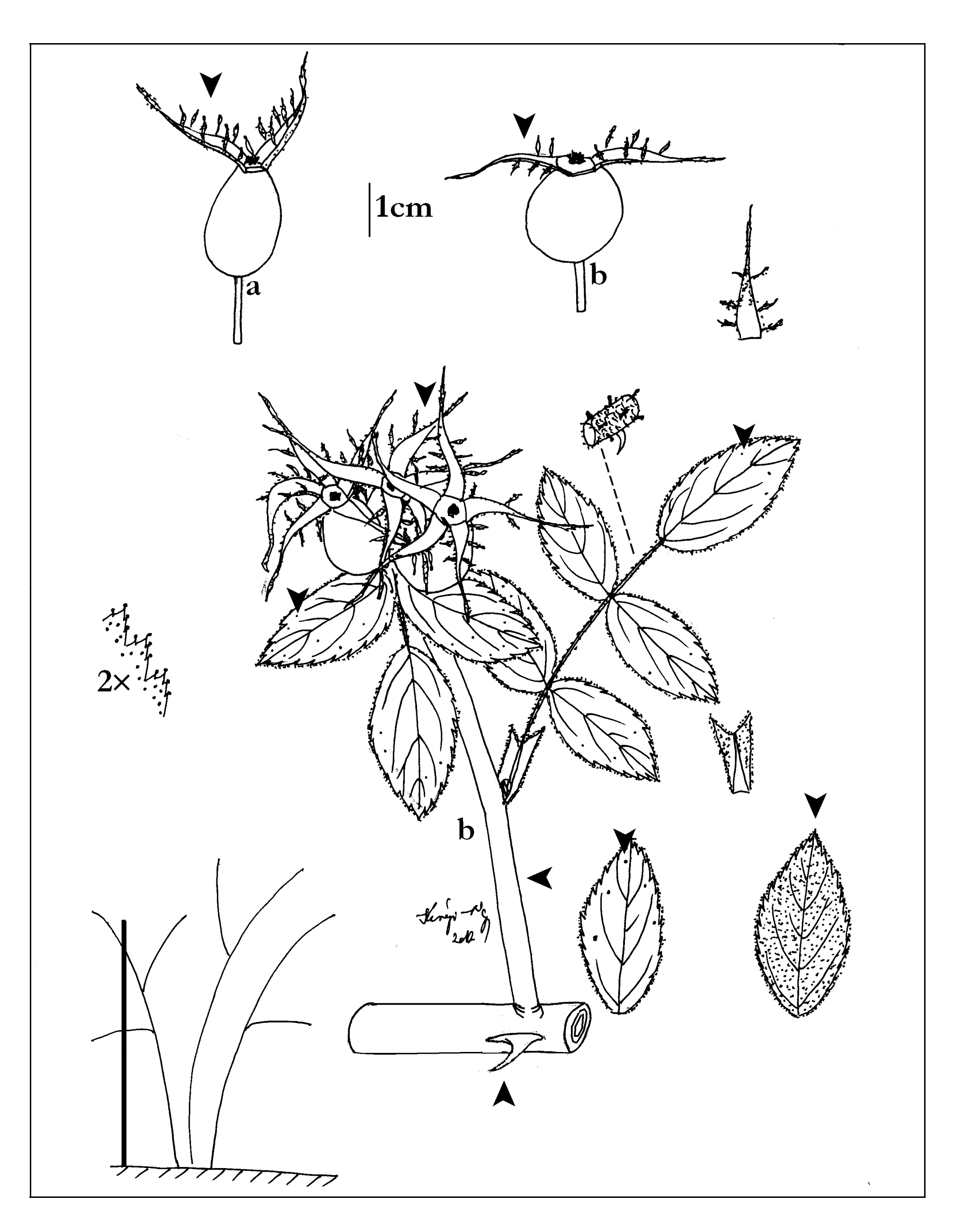
A *R. inodora*-hoz hasonló, de ennek levélkeszíne is mirigyes. Középmagas cserje (kb. 2 m). Vesszői gyakran tüskétlenek, vagy ritkásan fejlődnek rajta egyféle (homoioacantha) horgastüskék. Levélkéi száma 5–7, levélkéi szélesen visszás-tojásdadok, színükön ritkásan, fonákukon gazdagon mirigyesek, illetve színükön és fonákukon is szőrösek. Kocsánya mirigytelen. Szirmai fehérek, bibéi szőrösek. Csipkebogyója piros és gömbölyű, rajta a csészelevelek terpedten vagy meredeken felállnak, később lehullók (46. ábra, tab. 33.). 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

var. *beytei* – a csipkebogyók tojásdadok (46/a ábra),

var. *borosiana* (DEGEN) KERÉNYI-NAGY – csipkebogyói nagyok, gömbölyűek (46/b ábra).

Az *Inodora* aggregatum faj alatti taxonjai újraértelmezendők.

46. ábra / Fig. 46. ***Rosa beytei*** **BORBÁS,**
a – var. ***beytei*****, b – var.** ***borosiana*** **(DEGEN) KERÉNYI-NAGY**

„Azután monda Isten: Hajtson a föld gyenge füvet, maghozó füvet, gyümölcsfát, amely gyümölcsöt hozzon az ő neme szerint, amelyben legyen néki magva e földön. És úgy lőn.
Hajta tehát a föld gyenge füvet, maghozó füvet az ő neme szerint, és gyümölcstermő fát, amelynek gyümölcsében mag van az ő neme szerint. És látá Isten, hogy jó.
És lőn este és lőn reggel, harmadik nap."

1 Móz 1, 11–13

„And God said, Let the earth bring forth grass, the herb yielding seed, and the fruit tree yielding fruit after his kind, whose seed is in itself, upon the earth: and it was so.
And the earth brought forth grass, and herb yielding seed after his kind, and the tree yielding fruit, whose seed was in itself, after his kind: and God saw that it was good.
And the evening and the morning were the third day."

Genesis 1, 11–13

Sect. *Caninae* DC. – Ebrózsák (Csipkerózsák) serege

Alacsony, középmagas és magas cserjék tartoznak ebbe a csoportba. Vesszőiken csak egyféle, horgas tüske fejlődik. Levélkéik száma 5–7. A levélkék legfeljebb szőrösek, de sohasem molyhosak; néha a fonákon az erek lehetnek kissé mirigyesek. Viráguk világos rózsaszín. Csészeleveleik visszahajolhatnak vagy felállhatnak, mindig lehullanak. Csipkebogyójuk piros.

„*Canina*" csoport: visszahajló és lehulló csészelevél
Kopasz levélkék
Rosa canina L.
Szőrös levélkék
Rosa corymbifera BORKH.

„*Canina*" csoport: felálló és lehulló csészelevél
Kopasz levélkék
Rosa dumalis BECHST.
Szőrös levélkék
Rosa caesia SM.

Részben visszahajló és részben felálló, ill. lehulló csészelevél
Kopasz levélkék
Rosa subcanina (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH.
Szőrös levélkék
Rosa subcollina (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH.

36. *Rosa canina* L. – Gyepű rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. canina* LINNÉ, Species Plantarum I: 493 (1753)

INCL. TAXA: *R. andegavensis* BAST., Essai Fl. Maine et Loire suppl. 29 : 189, (1809); *R. blondaeana* RIP. ex DÉSÉGL., Mém. Soc. Acad. Maine Loire 10: 133. (1861); *R. squarrosa* (RAU) BOREAU, Fl. Centr. Fr. ed. 3. 2: 222 (1857)

Morfológia

Középmagas vagy magas (2–3 m), széthajló, kompakt cserje. Vesszein csak egyféle horgas tüske fejlődik (homoioacantha). Levélkéinek a száma 5–7. A viráhok 1 – 3-asával nőnek. A szirmok halvány rózsaszínűek. A csipkebogyó piros, tojásdad vagy gömbölyű, rajta a csészelevelek visszahajlóak és korán lehullóak (47. ábra). 2n = 35 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987)

Infraspecifikus taxonok

var. *canina* – kopasz mindene, 1× fűrészes a levélkeszéle (47/b. ábra);

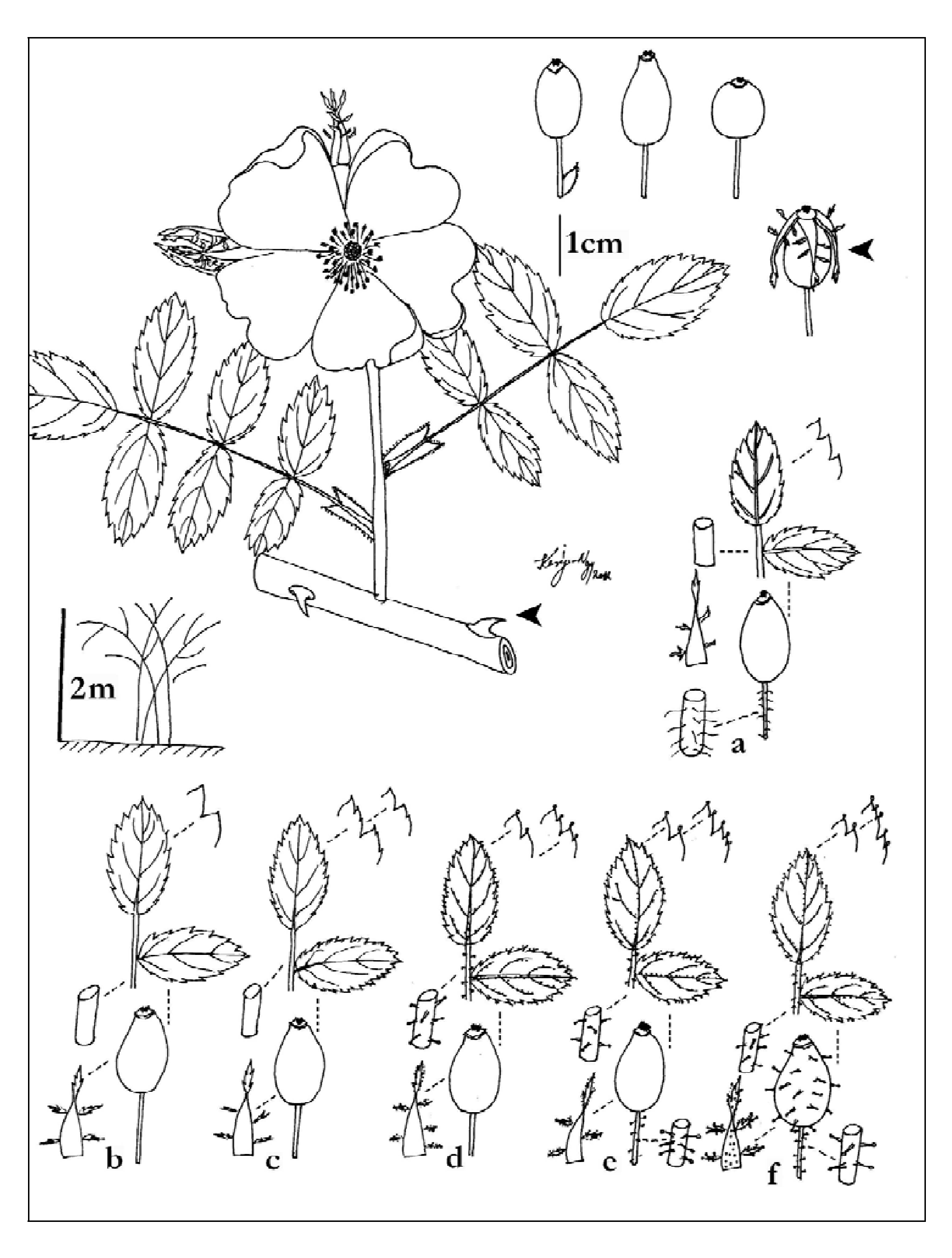
var. *dumalis* BAKER non BECHST.! – kopasz mindene, levélkéi (1–)2× fűrészes szélűek (47/c. ábra);

var. *squarrosa* RAU –levélnyele mirigyes (47/d. ábra);

var. *blondeana* (RIP.) CRÉPIN – kocsánya mirigyes (47/e. ábra);

var. *andegavensis* (BAST.) DESP. – a kocsány, a csipkebogyó és a csészelevelek mirigyesek (47/f. ábra),

var. *szliácsensis* (J. B. KELLER) KERÉNYI-NAGY – a kocsány szőrös (47/a. ábra).

47. ábra / Fig. 47. ***Rosa canina*** **L.; 47/b. – var.** ***canina*****; 47/c. – var.** ***dumalis*** **BAKER non BECHST.; 47/d. – var.** ***squarrosa*** **RAU; 47/e. – var.** ***blondeana*** **(RIP.) CRÉPIN; 47/f. – var.** ***andegavensis*** **(BAST.) DESP.; 47/a. – var.** ***szliácsensis*** **(J. B. KELLER) KERÉNYI-NAGY**

37. *Rosa corymbifera* BORKH. – Berki rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. corymbifera* BORKHAUSEN, Vers. forstbot. Beschr. p. 319. (1790)

SYNONYMON: *R. dumetorum* THUILL., Flore des Environs de Paris p. 250. (1799)

Morfológia

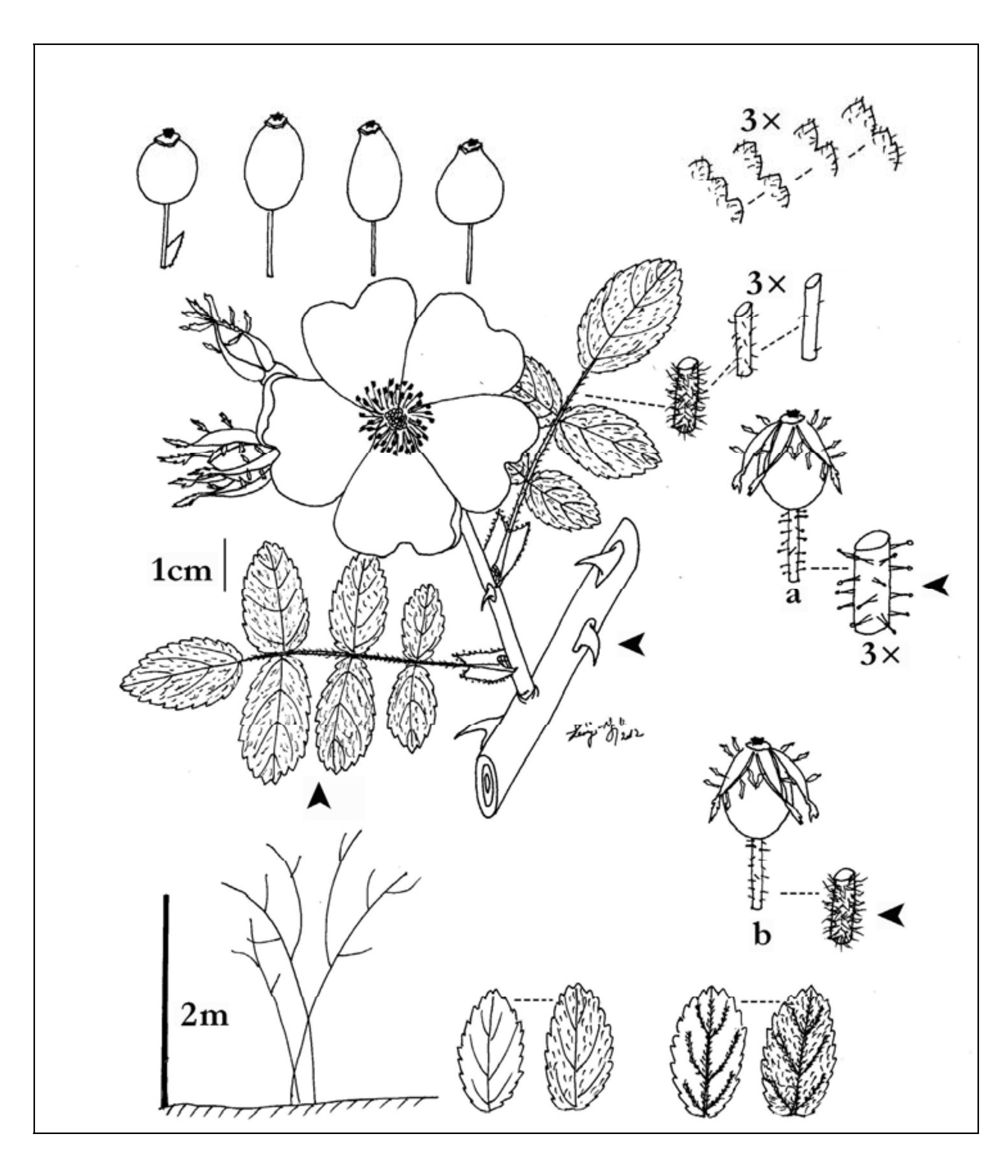
Középmagas (2 m köül), caninoid cserje. Vesszei ívesen széthajlóak, rajtuk csak egyféle tüske fejlődik (homoioacantha). Levélkéi színükön ritkásan, fonákukon ± dúsan szőrösek, szélük 1–2× fűrészes. Kocsányai rövidek. Virágai 1–3-asával fejlődnek, 4–5 cm átmérőjűek, halvány rózsaszín szírmúak. A csipkebogyó tojásdad, rajta a csészelevelek visszahajlóak és lehullók (48. ábra). 2n = 35 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987).

Infraspecifikus taxonok

var. *corymbifera* – a kocsányai és a vacka mirigytelen,

var. *deseglisei* (BOREAU) THIRY – a kocsányai mirigyesek és a vacka mirigytelen (48/a. ábra),

var. *pendunculis-pilosis* (DEGEN ex BOROS) KERÉNYI-NAGY – a kocsányok szőrösek (48/b. ábra).

48. ábra / Fig. 48. ***Rosa corymbifera*** **BORKH., a – var.** ***deseglisei*** **(BOREAU) THIRY; b – var.** ***pendunculis-pilosis*** **(DEGEN ex BOROS) KERÉNYI-NAGY**

38. *Rosa dumalis* BECHST. – Szürke rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. dumalis* BECHSTEIN, Forstbot. ed. V: 582. (1843)

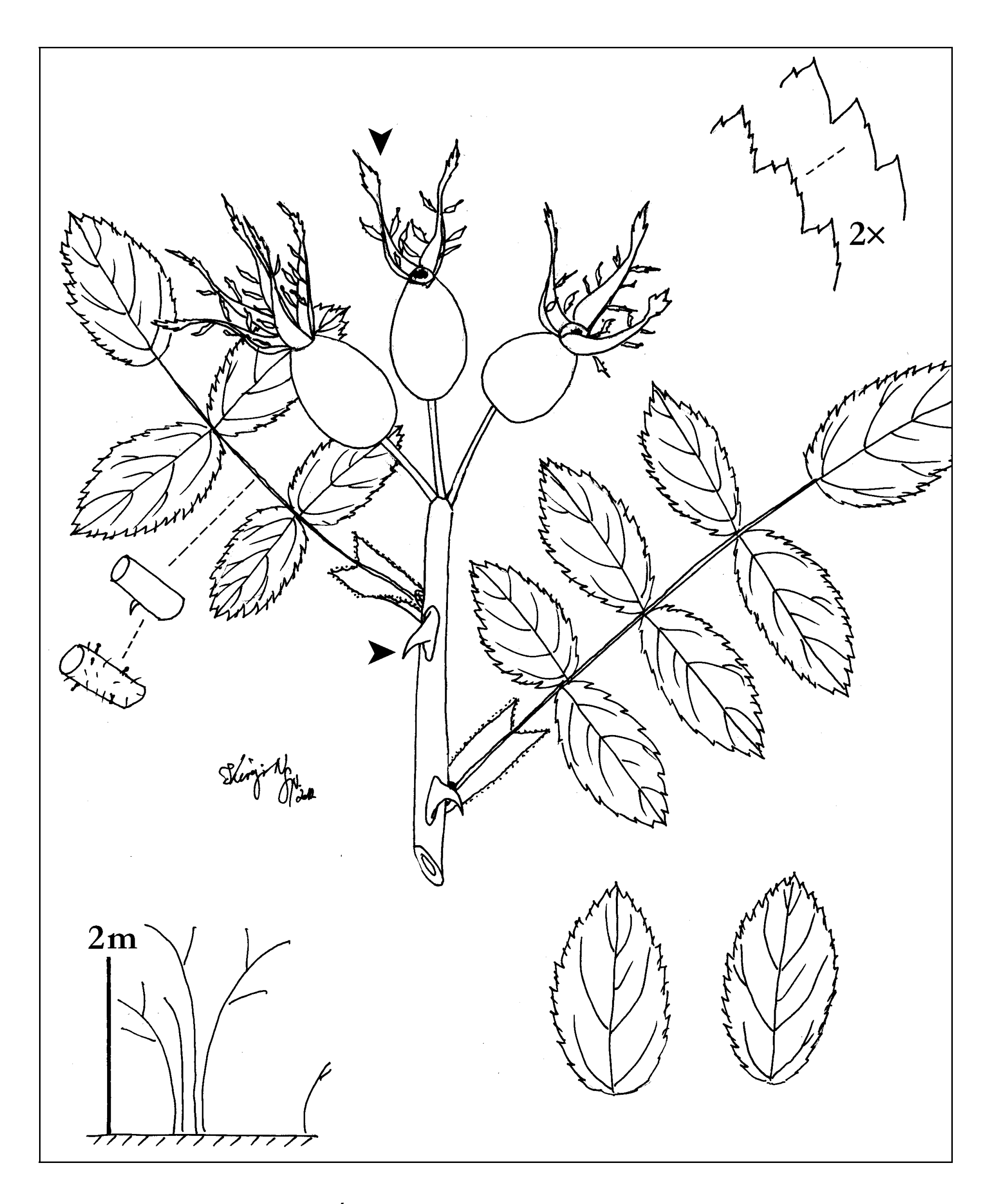
SYNONYMON: *R. glauca* VILL. ex LOISELL, J. Bot. (Desvaux) 2: 336. (1809); *R. afzeliana* FR., Liljebals Utrast Sevsk Fl. p. 3. (1816); *R. vosagiaca* DESP., Ros. gall.: 88. (1828)

Morfológia

Középmagas (2–3 m) magas, caninoid cserje. Vesszei hajlongósak, rajtuk csak egyféle horgas tüske fejlődik (homoioacantha). Levélkéi tojásdadok, fonákukon kopaszak, szélük 1–2× fűrészes. Murvalevelei kicsik, nem takarják a kocsányt. Kocsányai és vacka mirigytelen. Virágai 1–3-asával fejlődnek, a virágok 4–5 cm átmérőjűek. A csipkebogyó tojásdad, ritkábban gömbölyű, rajta a csészelevelek fel-szét állnak, lehullóak. (49. ábra, tab. 25.). 2n = 35 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987)

Infraspecifikus taxonok

A *Dumalis* aggregatum faj alatti taxonjai újraértékelendők.

49. ábra / Fig. 49. *Rosa dumalis* BECHST.

39. *Rosa caesia* SM. – Keménylevelű rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. caesia* SMITH, Engl. Bot., ed.1, p. 33. et tab. 2367. (1812)

SYNONYMON: *R. coriifolia* FR., Novit. fl. svec. 2: 33. (1814)

Morfológia

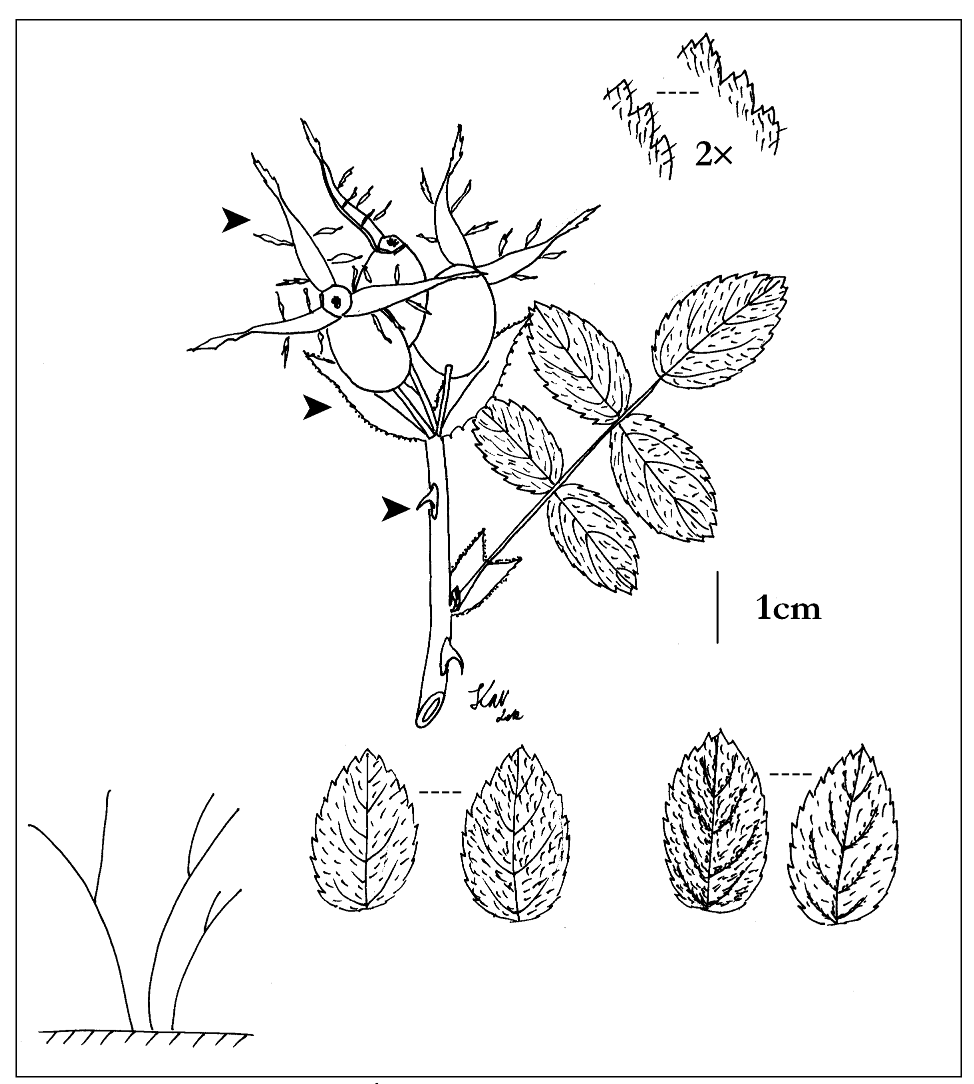
Középmagas (1,5–2 m), caninoid cserje. Vesszein csak egyféle horgas tüske fejlődik (homoioacantha). Levélkéi színükön ritkásan, fonákukon dúsan szőrös, lágyak, szélük 1–2× fűrészes. Murvalevelei igen nagyok, takarják a kocsányt és a csipkebogyót is részben. A kocsányai mirigytelenek. Virágai 1–3-asával nyílnak, halvány rózsaszín szirmúak, 4–5 cm átmérőjű. A csipkebogyó tojásdad, mirigytelen, rajta terpedten vagy kissé meredekebben felállnak a csészelevelek, ezek később lehullók (50. ábra, tab. 26.). 2n = 35 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987).

Infraspecifikus taxonok

var. *caesia* – csipkebogyója széles tojásdad, alján mirigyes, csészelevelei fonáka mirigyes;

var. *incana* (KIT. ex SCHULTES) KERÉNYI-NAGY – csipkebogyója karcsú tojásdad, mirigytelen, csészelevei nagyon kevés függelékűek, mirigytelenek;

var. *agnata* KMEŤ ex KERÉNYI-NAGY – csipkebogyója karcsú tojásdad, mirigytelen, csészelevelei nagyok, keskenyek, mirigytelenek.

50. ábra / Fig. 50. ***Rosa caesia*** **SM.**

36×38. ***Rosa subcanina*** **(CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH. – Hamis gyepűrózsa**

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *Rosa reuteri* GOD. f. *subcanica* H. CHRIST, Rosen der Schweiz, p. 191. (1873)

NOMEN DEVALIDUM: *R. subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH., Fl. Tirol 6, 2 : 515 (1909)

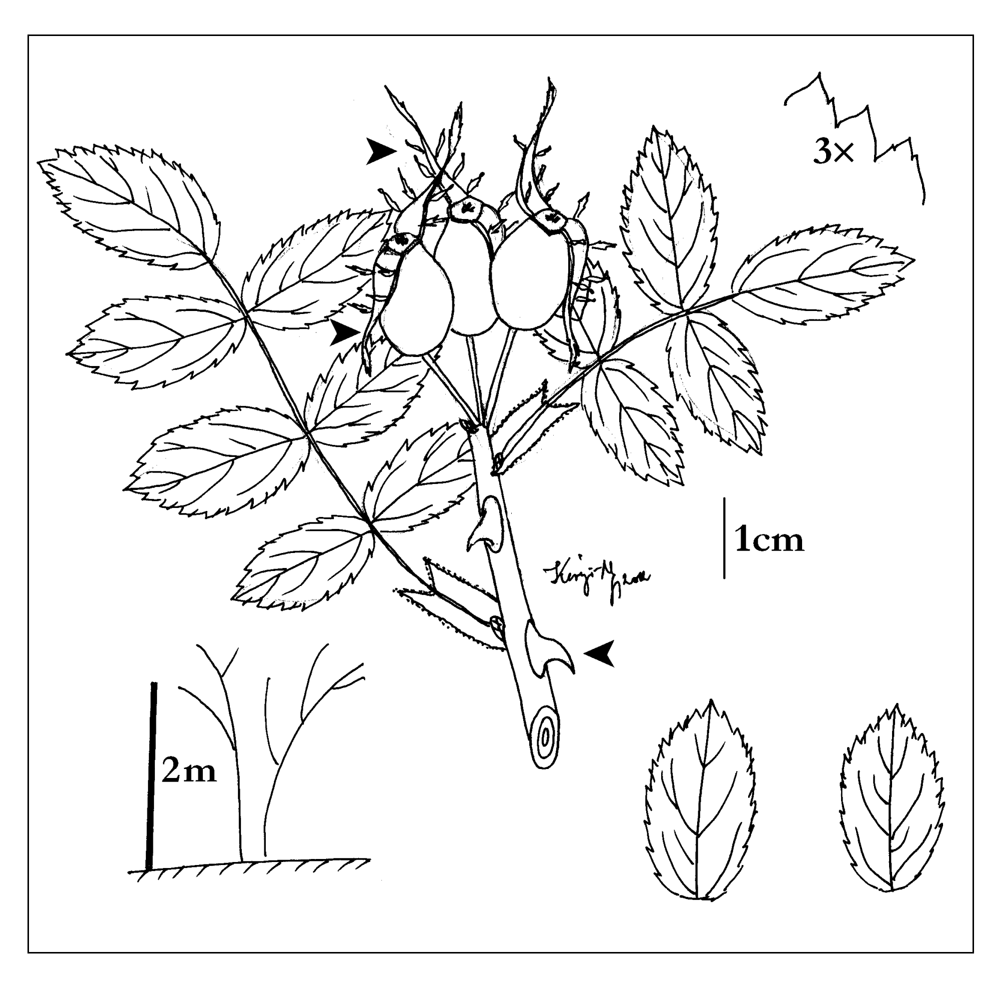
SYNONYMON: *R. dumalis* BECHST. subsp. *subcanina* (CHRIST) SOÓ – Acta Bot. Acad. Sci. Hung. **17**(1–2): 125. (1972)

Morfológia

Középmagas (2 m), caninoid cserje. Vesszein csak egyfélre, horgas tüske fejlődik (homoioacantha). Levélkéi kopaszak, 1–2× fűrészesek, számuk 5–7. Kocsányaik mirigytelenek. Virágai 1–3-asával nyílnak, világos rózsaszínűek. A csipkebogyó tojásdad, a csészlevelek egy része feláll, másik része visszahajlik, folyamatosan lehullók (51. ábra). Hibridogén eredetű taxon: *R. canina* L. × *R. dumalis* BECHST. 2n = 35 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987).

Infraspecifikus taxonok

A *Dumalis* aggregatum faj alatti taxonjai újraértékelendők.

51. ábra / Fig. 51. *Rosa subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH.

37×39. *Rosa subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH. – Hamis dombirózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. coriifolia* FR. f. *subcollina* CHRIST, Rosen der Schweiz, p. 169. (1873)

NOMEN DEVALIDUM: *R. subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH. Fl. Tirol 6, 2 : 516 (1909)

SYNONYMON: *R. caesia* SM. subsp. *subcollina* (CHRIST) SOÓ, Acta Bot. Acad. Sci. Hung. 17, 1-2 : 125 (1971)

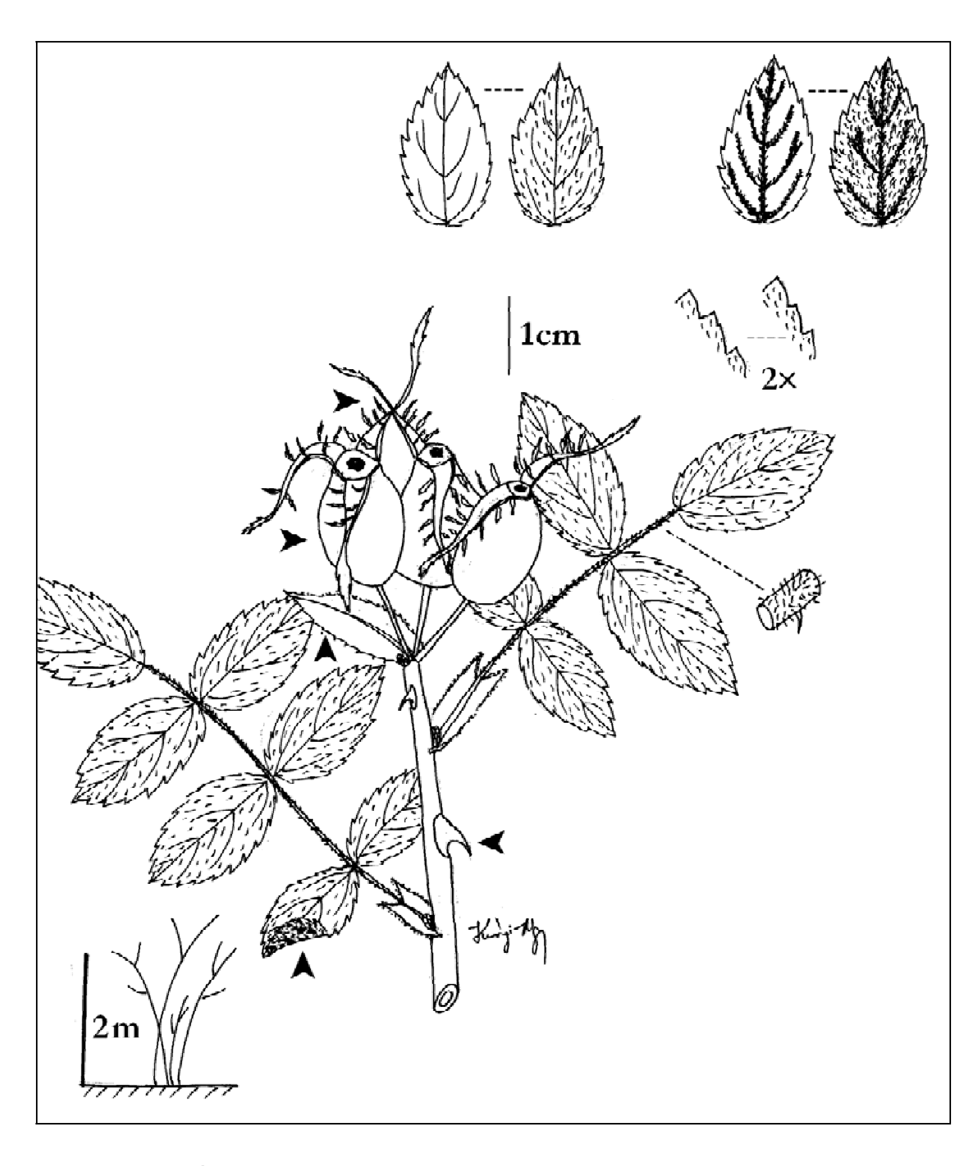
CSATHÓ és munkatársai (2011) magyar névnek a mezsgyerózsa szót javasolja!

Morfológia

Középmagas (2 m), caninoid cserje. Vesszein csak egyfélre, horgas tüske fejlődik (homoioacantha). Levélkéi dúsan szőrösek vagy csak az ereik szőrösek, lágyak, 1–2× fűrészesek, számuk 5–7. Murvalevelei legalább a kocsányt fedik. Kocsányaik mirigytelenek. Virágai 1–3-asával nyílnak, világos rózsaszínűek. A csipkebogyó tojásdad, a csészlevelek egy része feláll, másik része visszahajlik, folyamatosan lehullók (52. ábra). Hibridogén eredetű taxon: *R. corymbifera* BORKH. × *R. caesia* SM.

Infraspecifikus taxonok

A *Dumalis* aggregatum faj alatti taxonjai újraértékelendők.

52. ábra / Fig. 52. *Rosa subcollina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH.

10×26. *Rosa* × *borbasiana* H. BRAUN – Borbás-rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. borbasiana* H. BRAUN, pro species, Flora 68: 114. (1885)

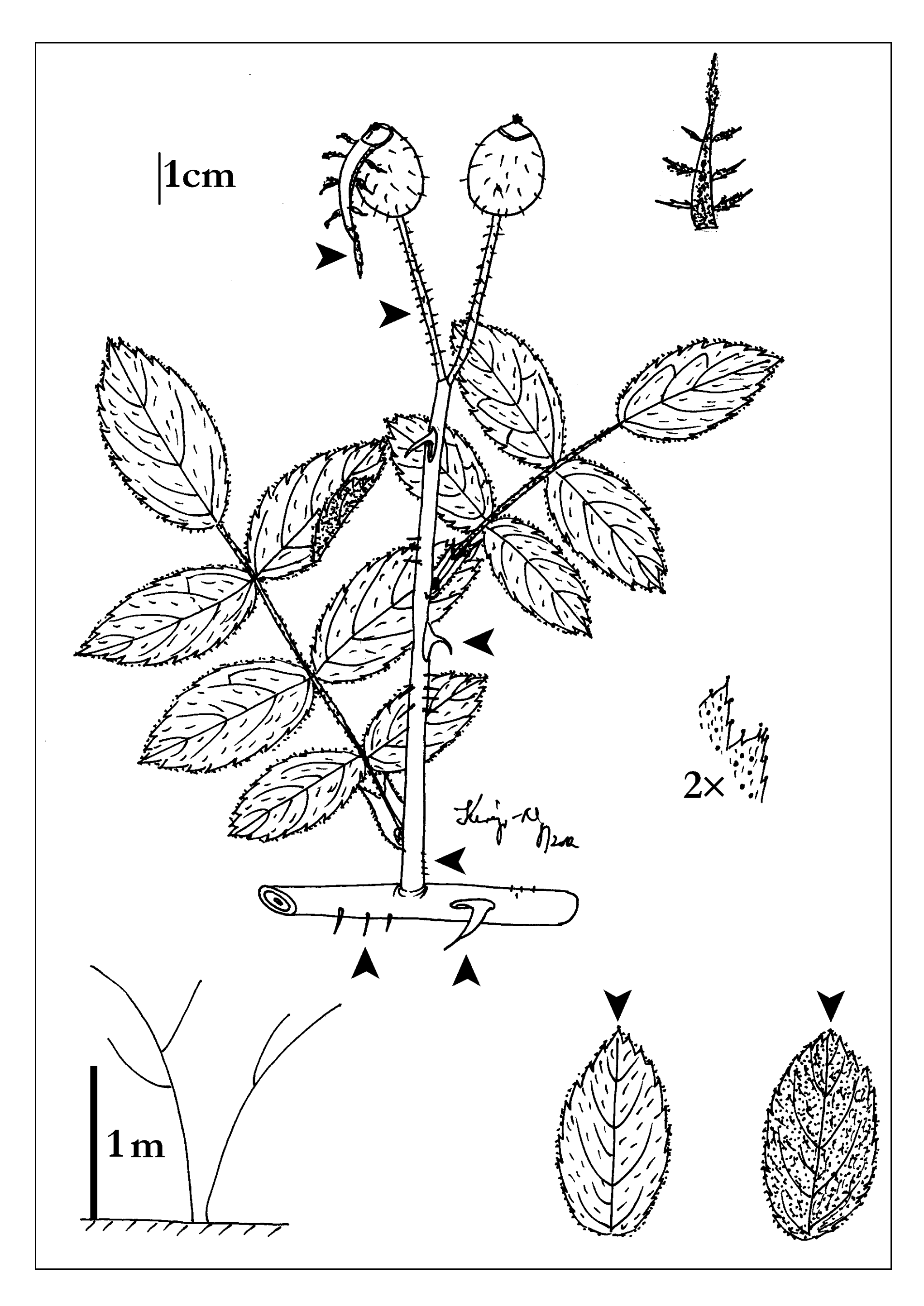
SYNONYMON: *Rosa subdola* KMEŤ in litt.

Morfológia

Középmagas cserje (1–2 m). Vesszőin a horgas tüskék mellett mirigytüskék és mirigyserték is fejlődnek (heteracantha). Pálhalevelei molyhos fonákúak. Levélnyele molyhos és mirigyes. Levélkéinek a száma 5–7, a levélkék tojásdadok, színükön kissé szőrösek, fonákukon ± dúsan mirigyesek és szőrösek, ezüstösek, élesen 1–2× fűrészes, erei kiemelkedőek. A levélkék szegőeresek (az erek anasztomizálnak). Kocsányai mirigysertések. Virága 4–5 cm átmérőjú, halvány rózsaszín. Csipkebogyója tojásdad, a kocsány felöl nyeles-mirigyes, piros, a csészelevelek visszahajlóak és lehullók. (53. ábra). Primér hibrid: *R. gallica* L. × *R. agrestis* SAVI. 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti taxonjai nem ismertek.

53. ábra / Fig. 53. ***Rosa* × *borbasiana* H. BRAUN**

10×33. ***Rosa*** × ***infesta*** KMET – Támadó, fenyegető rózsa

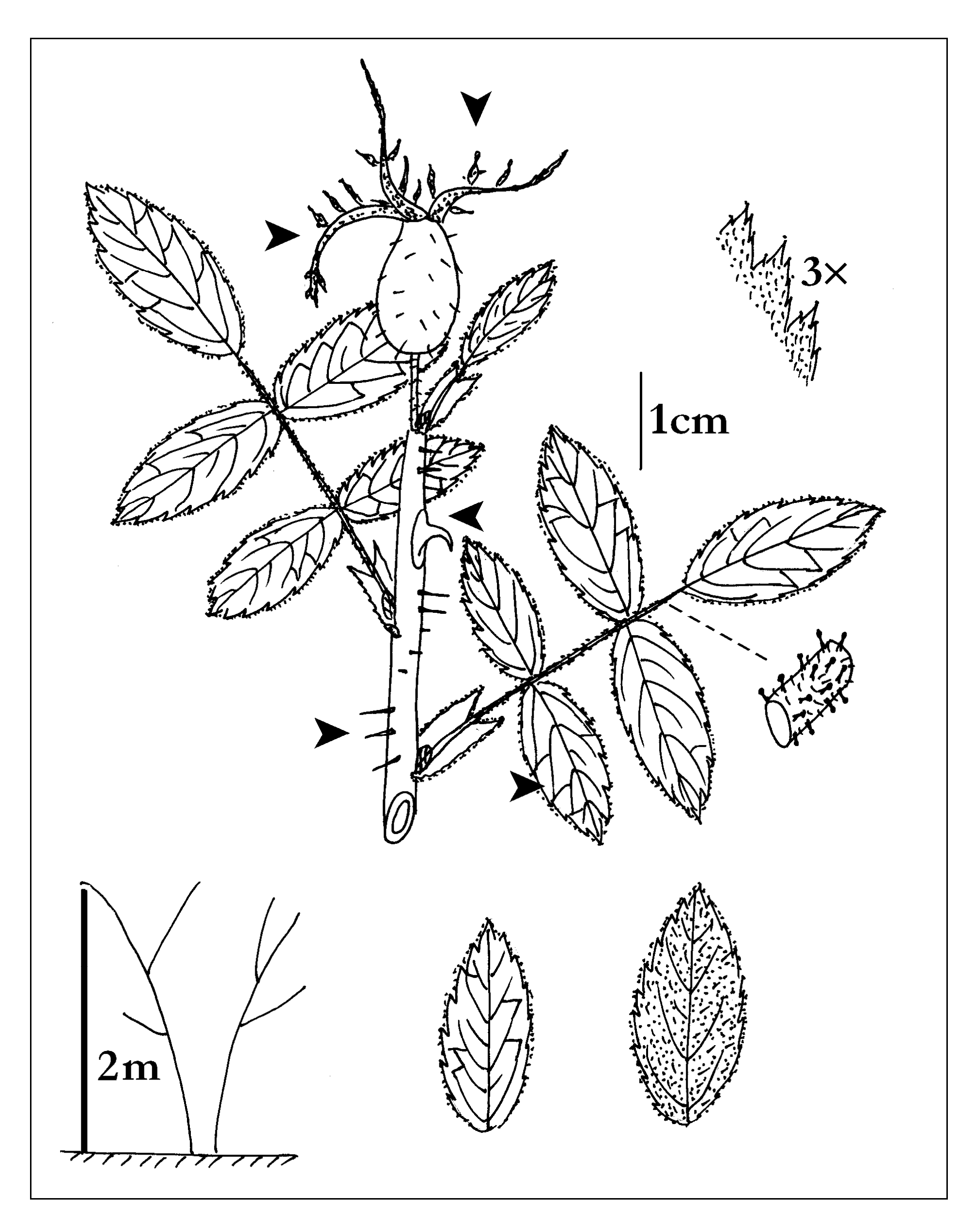
Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. infesta* KMET ex H. BRAUN in A. KERNER, pro spec. Sched. Fl. Exsicc. Austro-Hung. II. 32. № 462. (1882)

A Hont megyei Kormosóról (Krnišov, Hontkirályfalva [Kráľovce-Krnišov] része ma) leírt taxon. KMEŤ András neve a leírás mellett KMET!

Morfológia

Középmagas cserje (2 m körüli). A *R. inodora* FR. –hez hasonló, de vesszőin sűrűn kétféle (heteracantha): horgás és mirigytüske, sertetüske fejlődik. A levélkék száma 5–7, a kevélkék keskenyek és kissé deltoidok vagy visszás tojásdadok, egymástól távolállók, fonákukon dúsan mirigyesek és dúsan szőrösek, illetve ezüstösek is, szélük élesen kétszeresen mirigyesen fűrészes. A levélkék szegőeresek (az erek anasztomizálnak). Kocsányai hosszúak. Csészelevelei mirigyes fonákúak. Csipkebogyói tojásdadok. Csészelevelei egyszerre (egy egyeden belül) felállnak és visszahajlók is (typus alapján!) (54. ábra). Primér hibrid: *R. gallica* L. × *R. inodora* FR. 2n = ?

54. ábra / Fig. 54. *Rosa* × *infesta* KMET

10×23. *Rosa* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY – Pomázi rózsa

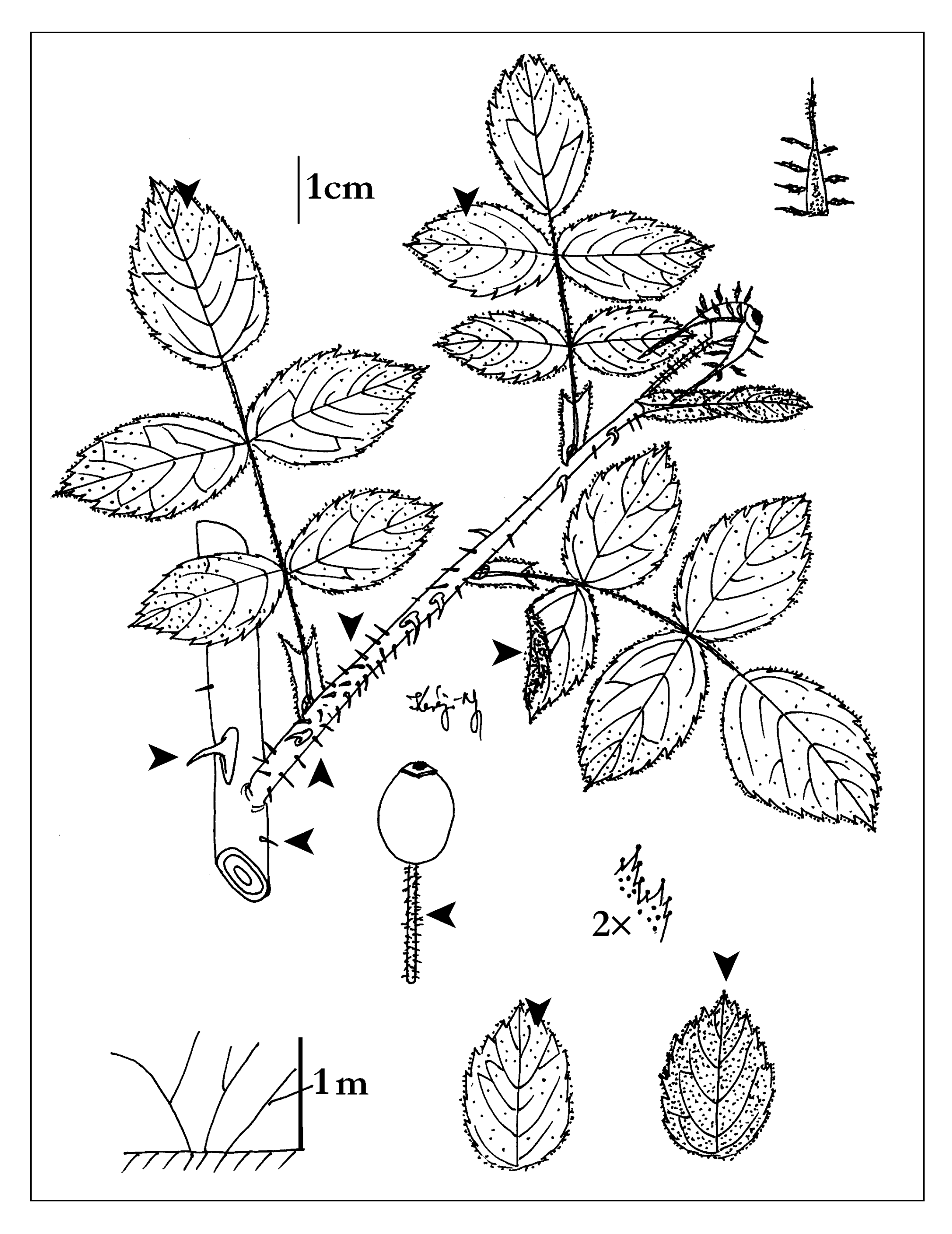
Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: hoc. loco

SYNONYMON: *R. pomázensis* DEGEN in JÁVORKA, pro spec., nomen nudum, Flora Hungarica, p. 559. (1924)

Morfológia

A *Rosa gallica* L. -hez hasonlít, de vesszein erős, horgas tüskék is fejlődnek és kevesebb a mirigyserte, levélke fonáka és színe is mirigyes. Alacsony cserje (1 m körüli). Vesszői vékonyak, rajta kétféle (heteracantha): vékony horgastüske és mirigyserte, sertetüske fejlődik. A levélkék száma 3–5, kerekdedek vagy oválisak, kissé merevek, színükön is és fonákukon is mirigyesek, fonákuk kissé ezüstös is. Levélkeszélük élesen kétszeresen mirigyesen fűrészes. A levélkék szegőeresek (az erek anasztomizálnak). Virágzatuk minden része „gallicás": kocsányai igen hosszúak és dúsan mirigyesek, csészelevelei hosszúkásak, fonákuk mirigyes, függelékben gazdagok. Csipkebogyójuk nagy, gömbölyded. Csészeleveleik visszahajlók, lehullók (55. ábra). Primér hibrid: *R. zalana* WIESB. × *R. gallica* L. 2n = ?

55. ábra / Fig. 55. *Rosa* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY

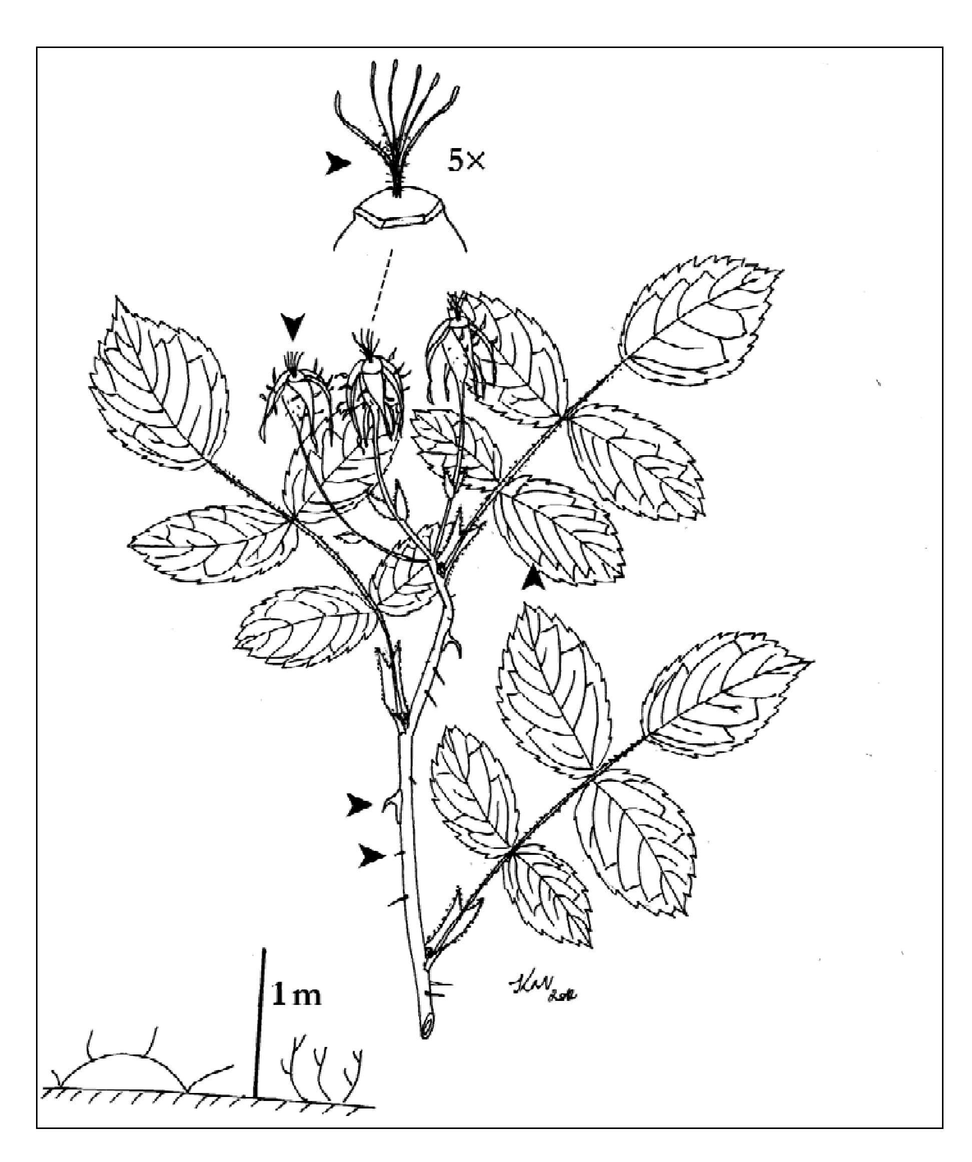
1×10. *Rosa* × *polliniana* SPR. – Pollin-rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R.* × *polliniana* SPRENGEL, pro spec. Pl. Min. Cogn. Pug. 2: 66. (1815)

Morfológia

Lazán tarackoló, apró (néhány deciméter magas) kúszócserje. Vesszői vékonyak (néhány mm vastagok), ívesek, hajlongósak. A vesszőkön tüskéi ritkásan állnak, de kevertek (heteracantha): a horgas tüskék mellett mirigyserték, sertetüskék és nyeles mirigyek is megtalálhatóak. Levélkéi széles-kerekded, szegőeres típustól („gallica-szerűtől") az aprón tojásdadig („arvensis-szerűig") változik. A levélkék szegőeresek (az erek anasztomizálnak). Virága halvány vagy intenzív rózsaszínűek. A bibék határozott oszlopot alkotnak, vagy az oszlop alakú bibék szabadon is állhatnak (porzószerűek). Bibéi nem olyan karcsúak, mint a *R. arvensis*-é. Csipkebogyói gömbölyűek vagy oválisak (56. ábra). Primér hibrid: *R. arvensis* × *R. gallica*.. 2n = ?

56. ábra / Fig. 56.: *Rosa* × *polliniana* SPRENGEL

Sect. *Gallicanae* × Sect. *Caninae* (kultúr evolúció)

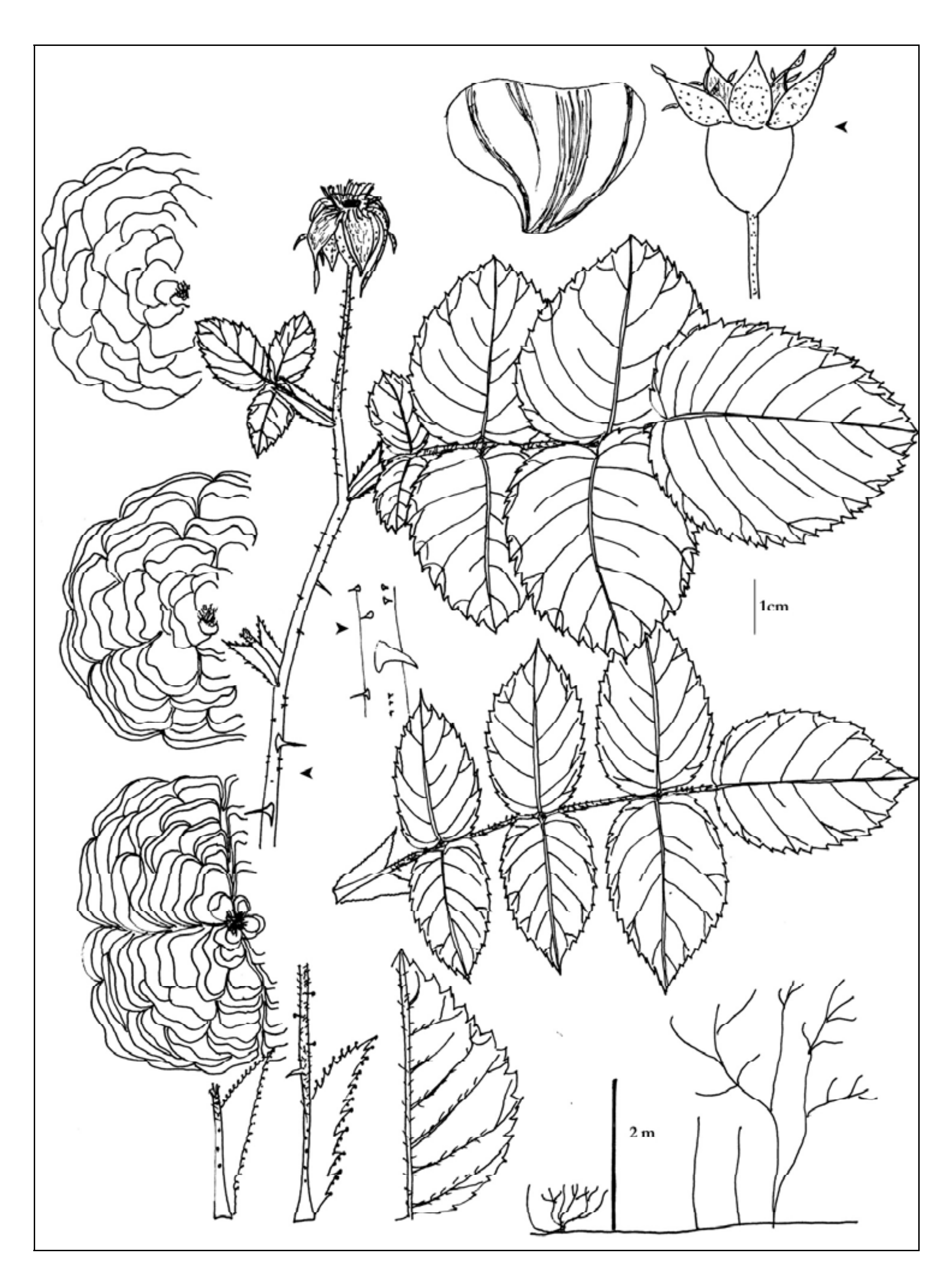
F. *Rosa* × *centifolia* L. – Százszirmú rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. centifolia* L., pro spec. Species Plantarum I: 491. (1753)

Morfológia

Igen változatos taxon. Mind méretében, mind virágszínében és virágátmérőben sok típusa elterjedt. A cserje mérete az igen alacsonytól az igen magasig terjed (0,4–3,5 m). Az alacsony típusok sűrűn, a magasabb típusok ritkásan tarackolnak. Vesszőin a tüskék mindig kevertek: horgas tüskéken felül mindig található ritkásan fejlődő mirigyserte és sertetüske is. Pálhalevelei lehetnek épek (csak mirigyesen fogazottak) vagy fűrészesek (és mirigyesen fogazottak). Levélkéinek a száma 5–7, általában a levélkék kerekdedek és egymást részben át is fedik (de vannak keskenyllándzsás levéltípusok is). Levélkéik fénytelenek, kissé bőrszerűek, halványzöldek, ráncosak, kissé hólyagosak, szegőeresek az ezüstös fonákuk erein mindig, színükön csak ritkán szőrösek. Kocsányaik mindig gazdagon mirigyesek és mirigysertések. Csészeleveleik fonáka gazdagon mirigyes, szélük gazdagon szárnyas és mirigyes. A cv. Muscosa (cv. Cristata) kocsányán, vackán és csészelevelein a mirigyek széles, pikkely vagy mohaszerű (moha-rózsa) képletekké alakulnak. Virága 3–8 cm között változik, mindig tömve telt. Színe a halványrózsaszíntől a pirosig terjed, ritkán fehéren cirmos. Csipkebogyója széles és lapos pörgettyű-szerű, narancssárgára-pirosasra érik, rajta a csészelevelek terpedten sokáig maradók. Csipkebogyót rendszeresen érlel. Nem keverhető össze feltételezett szülőfajával, a *R.× damascena* MILL. –val, melynek tüskézete szintén kevert, de a horgas tüskék ritkásan állnak, köztük nagyon sűrűn fejlődnek mirigyserték és sertetüskék. Levélkéi sokkal szőrösebbek. Termése keskeny pörgettyűszerű, csészelevelek rajta visszahajlók és lehullók. Ősi kultúrhibrid: Sect. *Gallicanae* × Sect. *Caninae*. (57. ábra). 2n = 28 (TÄCKHOLM, 1922)

57. ábra / Fig. 57. ***Rosa*** **×** ***centifolia*** **L.**

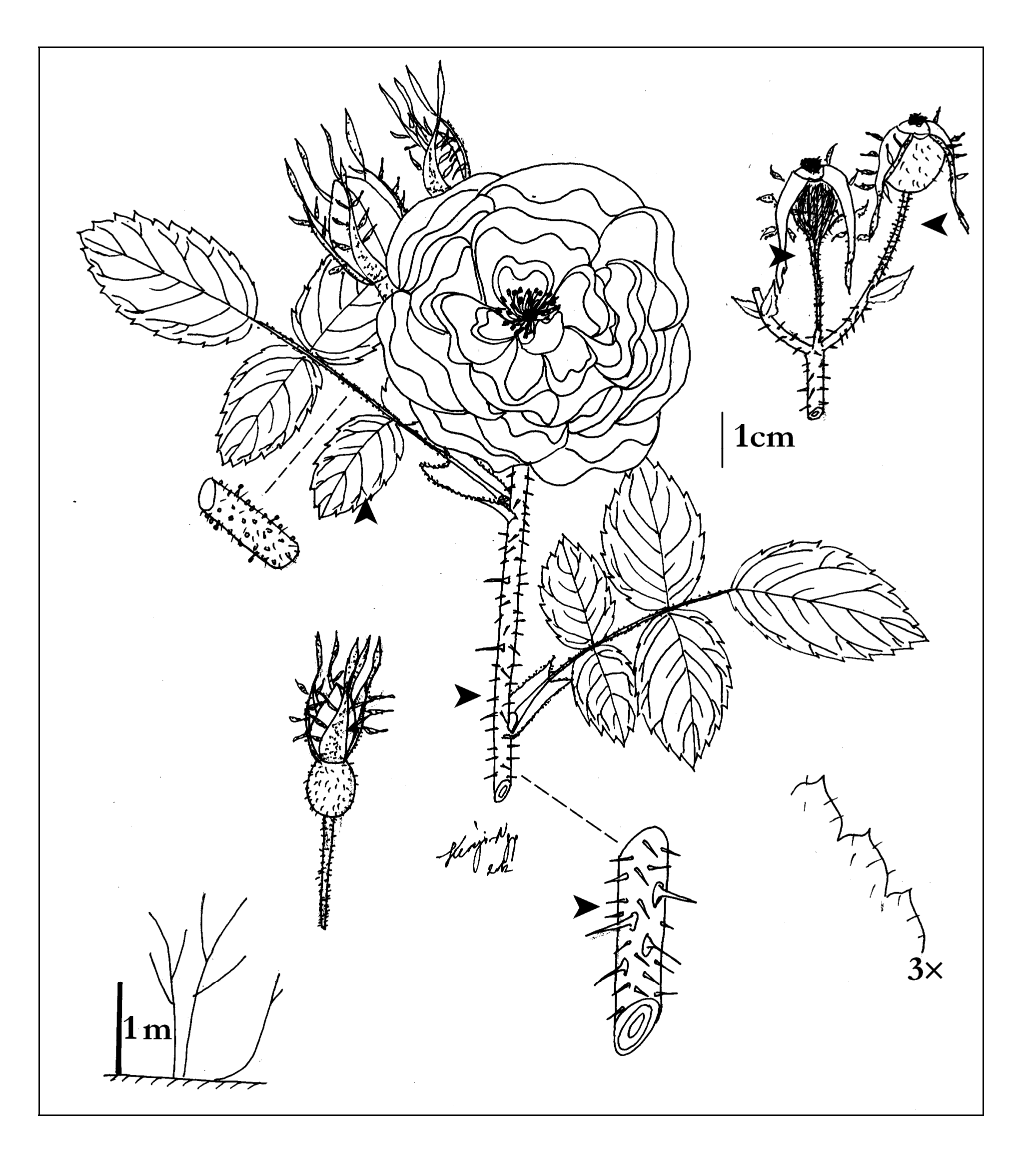
G. *Rosa* × *damascena* MILL. – Damaszkuszi rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. damascena* MILLER, pro spec., Gard. Dict. ed. 8. n. 15. (1768)

Morfológia

1–1,5 m magas, egyenes vesszejű, merev elágazású cserje. Vesszőit sűrűn borítják a tüskék, sertetüskék, mirigytüskék (heteracantha). Levelkéi kékes-zöldek, ráncosak, fénytelenek, szegőeresek, fonákukon ezüstösek. Kocsánya sűrűn mirigyes, vacka kúposan keskenyedik a kocsányra, felületén mirigyes. Csészelevelei visszahajlók, fonákukon mirigyesek. Virágai nagyok (8–10 cm átmáérőjű), 3–5-ösével állók, teltek, élénk rózsaszínűek vagy pirosak. Csipkebogyót ritkán képez. Tősarjról jól újul, kevéssé tarackol. 4–5 hajtásán akár 60 virágot is képes nevelni. A balkáni változatából [var. *balcanica* (PRODÁN) PRODÁN] állítják elő a rózsaolajat. (58. ábra). 2n = ?

58. ábra / Fig. 58. *Rosa* × *damascena* MILL.

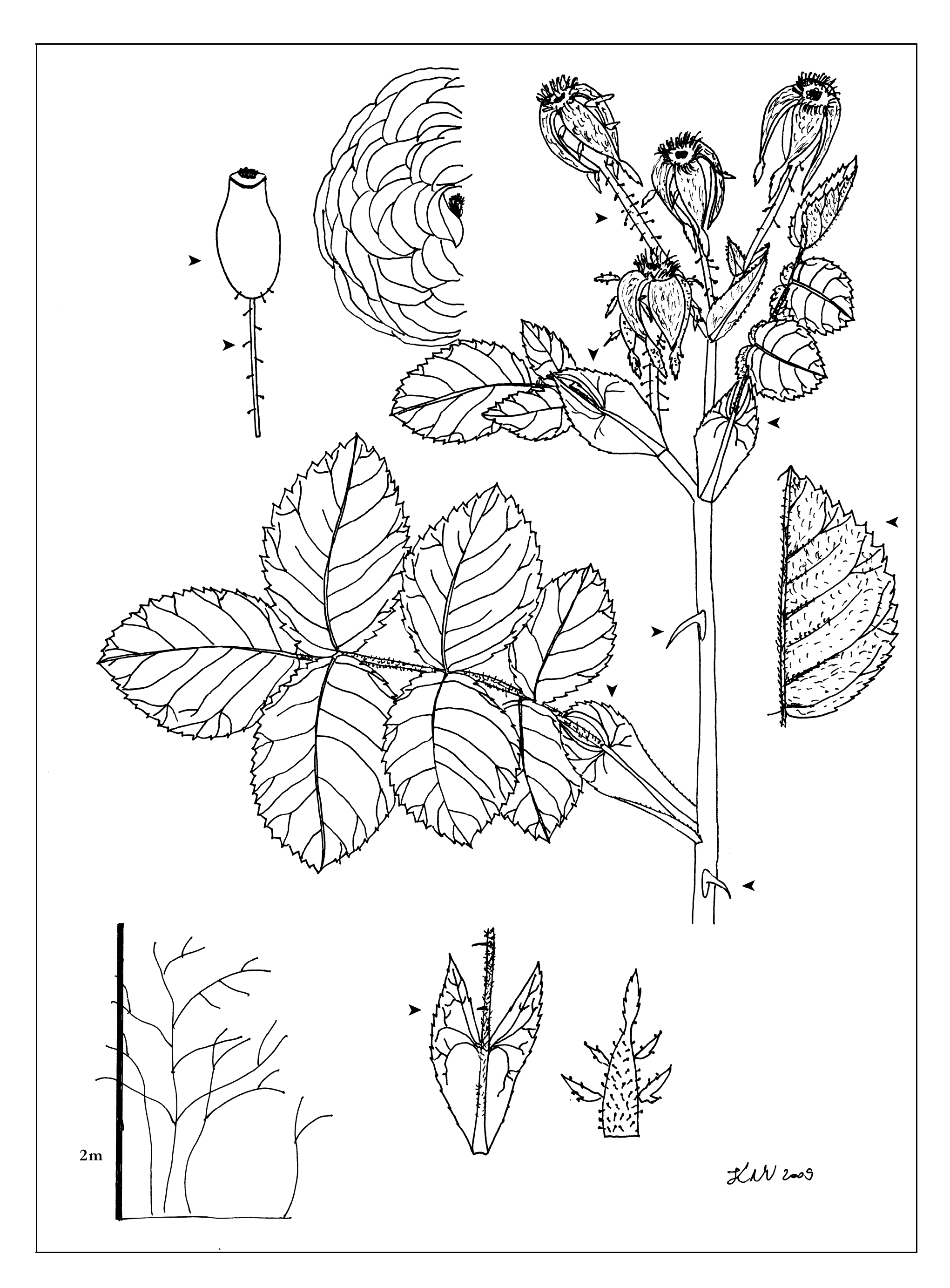
H. *Rosa* × *alba* L. – Fehér rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. alba* LINNÉ, pro spec. Species Plantarum I: 492. (1753)

Morfológia

Középmagas (1,5–2 m), ritkás ágrendszerű, ritkásan tarackoló cserje. Vesszői ívesen széthajlók, rajtuk csak alig ívelt, karcsú tüskék fejlődnek, azok is igen-igen ritkásan. Pálhaleveleik általában szélesen ívesek. Levélkéi nagyok, kerekdedek, kékesek, színükön fénytelenek, kissé hólyagosak, szegőeresek, fonákukon dúsan, aprón szőrösek. Kocsányuk és vackuk ritkásan mirigysertés. Csészelevelei szárnyas és mirigyes függelékekben gazdagok, fonákuk gazdagon mirigyes. Csészéi visszahajlók, korán lehullók. Virága igen nagy (7–8 cm), tömve telt (nagyon ritkán félig-telt vagy egyszerű virágú is lehet), tejfehér (vagy ritkán halványrózsaszín). Csipkebogyója hosszúkás-hengeres, piros. Csipkebogyót rendszeresen érlel (59. ábra). Ősi kultúrhibrid: Sect. *Gallicanae* × Sect. *Caninae* (cf. *R. corymbifera* BORKH.). 2n = 28 (RATSEK – FLORY – YARNELL, 1940), 42 (TÄCKHOLM, 1922).

59. ábra / Fig. 59. *Rosa* × *alba* L.

Sect. ***Gallicanae*** × Sect. ***Cinnamomeae***

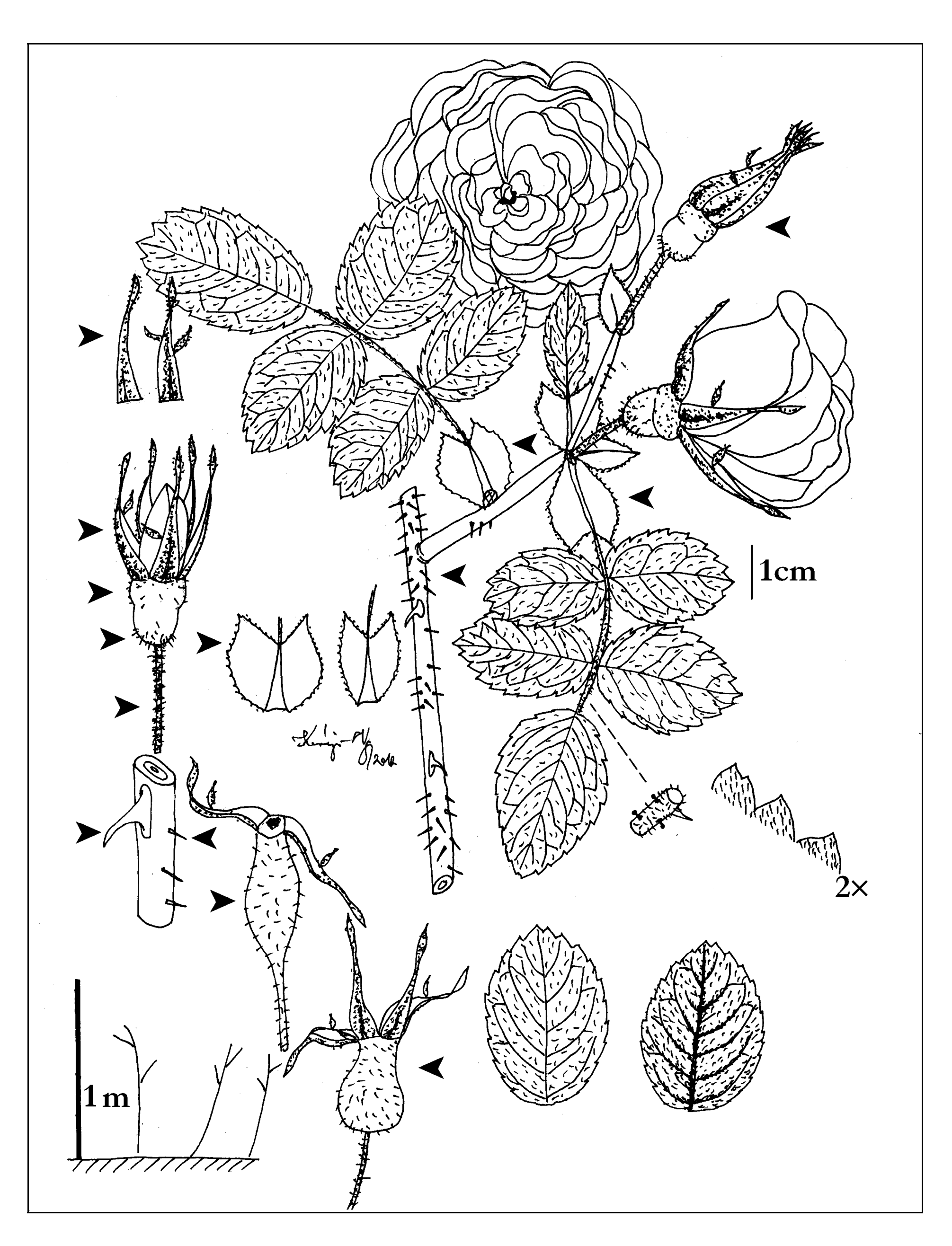
I. ***Rosa*** × ***turbinata*** AIT. – Cövekes rózsa, frankfurti rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. turbinata* AITON, Hortus Kew. 2: 206. (1789)
SYNONYMON: *Rosa francofurtana* MÜNCHH., Hausvater 5: 288. (1770)

Morfológia

Alacsony (50–70 cm magas) cserje. A vesszők merevek, egyenesek. A vesszőkön ± sűrűn állnak a mirigyserték és sertetüskék, ritkák a horgas tüskék vagy gyakori a horgas tüske és ritka a mirigyserte és sertetüske. A pálhalevelek szélesek, hasasak és kissé fülecskések. A levélnyél aprón szőrös és mirigyes. A levélkék száma 3–5–7, a levélkék széles oválisak, mattak, kissé hólyagos felületűek, szegőeresek, fonákuk aprón szörös lehet, szélük 1× csipkés-szálkás. Kocsánya igen hosszú, végig aprón mirigyes. A vacok jellegzetes alakú (lásd: 60. ábra), alján mirigyes. A virágok félig teltek. A csészelevelek többségében épek, csak 1–1 sallang fejlődik rajtuk, fonákuk dúsan mirigyes. A csipkebogyó karcsú, palack alakú; rajta a csészelevelek visszahajlóak vagy fel-szét állóak vagy felállók. Állandósult, több száz éves kultúrhibrid: *R. pendulina* L. × *R. gallica* L. (60. ábra).

60. ábra / Fig. 60. ***Rosa*** **×** ***turbinata*** **AIT.**

Sect. *Gallicanae* DC. × Sect. *Caninae* (spontán evolúció)

10×36. *Rosa* × *kosinsciana* BESSER – Kosińsci-rózsa

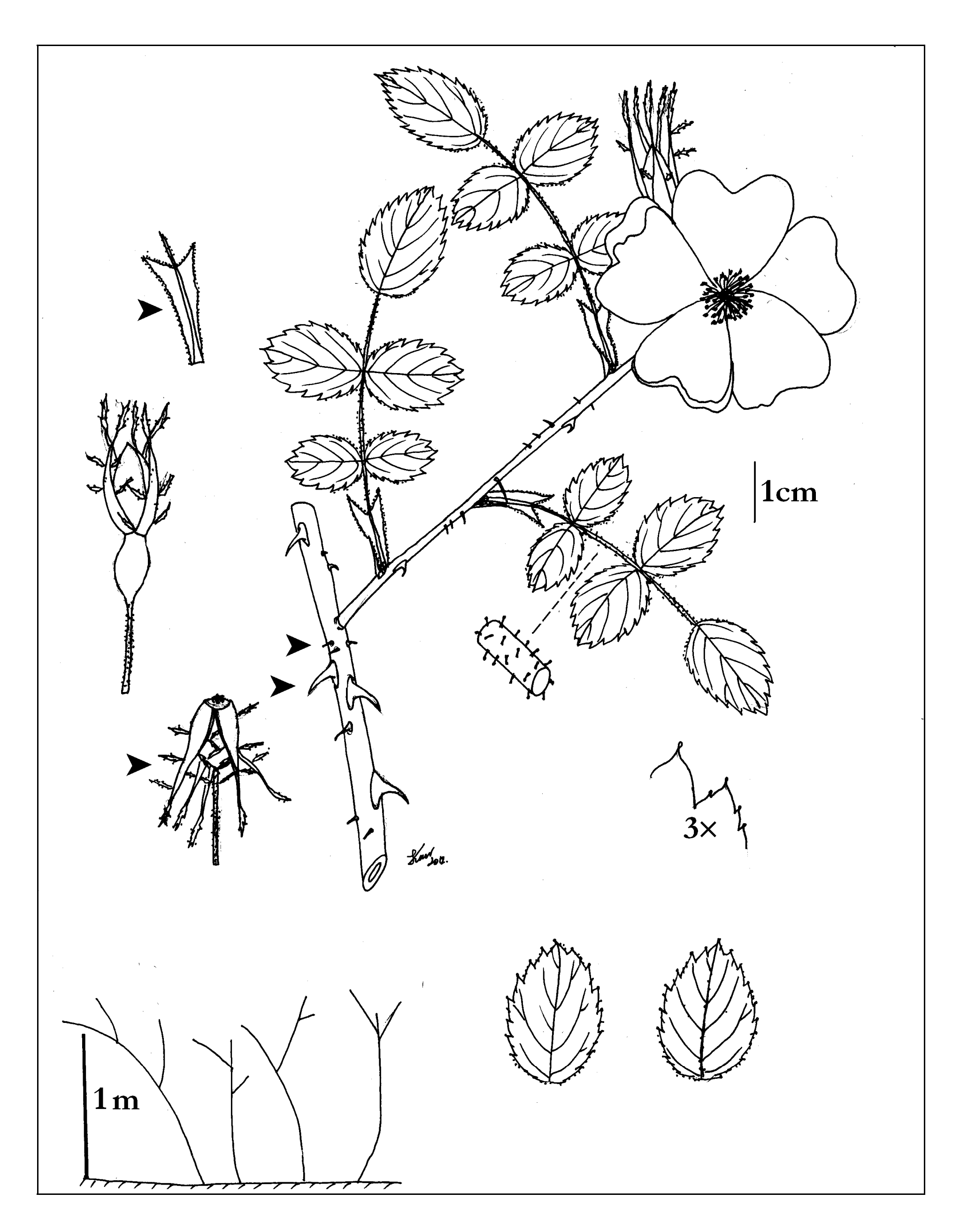
Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. kosinsciana* BESSER, pro spec., Enum. Pl. p. 64. (1822)

Morfológia

Alcsony vagy középmagas (1–2 m) cserje. Vesszei merevek, a horgas tüdkék mellett sertetüskék is fejlődnek (heteracantha). A levélkék száma 5, a levélkék élesen 1–2× mirigyesen fűrészes, fonáka ezüstös és kiemelkedően erezett. A kocsányok hosszúak, mirigyesek. A virágok 1–3-asával nyílnak, 4–6 cm átmérőjűek, halvány rózsaszínűek. Csipkebogyót nem igen érlel. a *R. jundzilli* BESSER -től eltér kompakt termetével, vastagabb, gazdagon elágazó vesszeivel, terméketlenségével (61. ábra). 2n = ?

A *R.* × *collina* JACQ.. hibridtől eltér: ennek levélkéi koposzak.

61. ábra / Fig. 61. *Rosa* × *kosinsciana* Besser

10×37. ***Rosa*** × ***collina*** **JACQ. – Dombi rózsa**

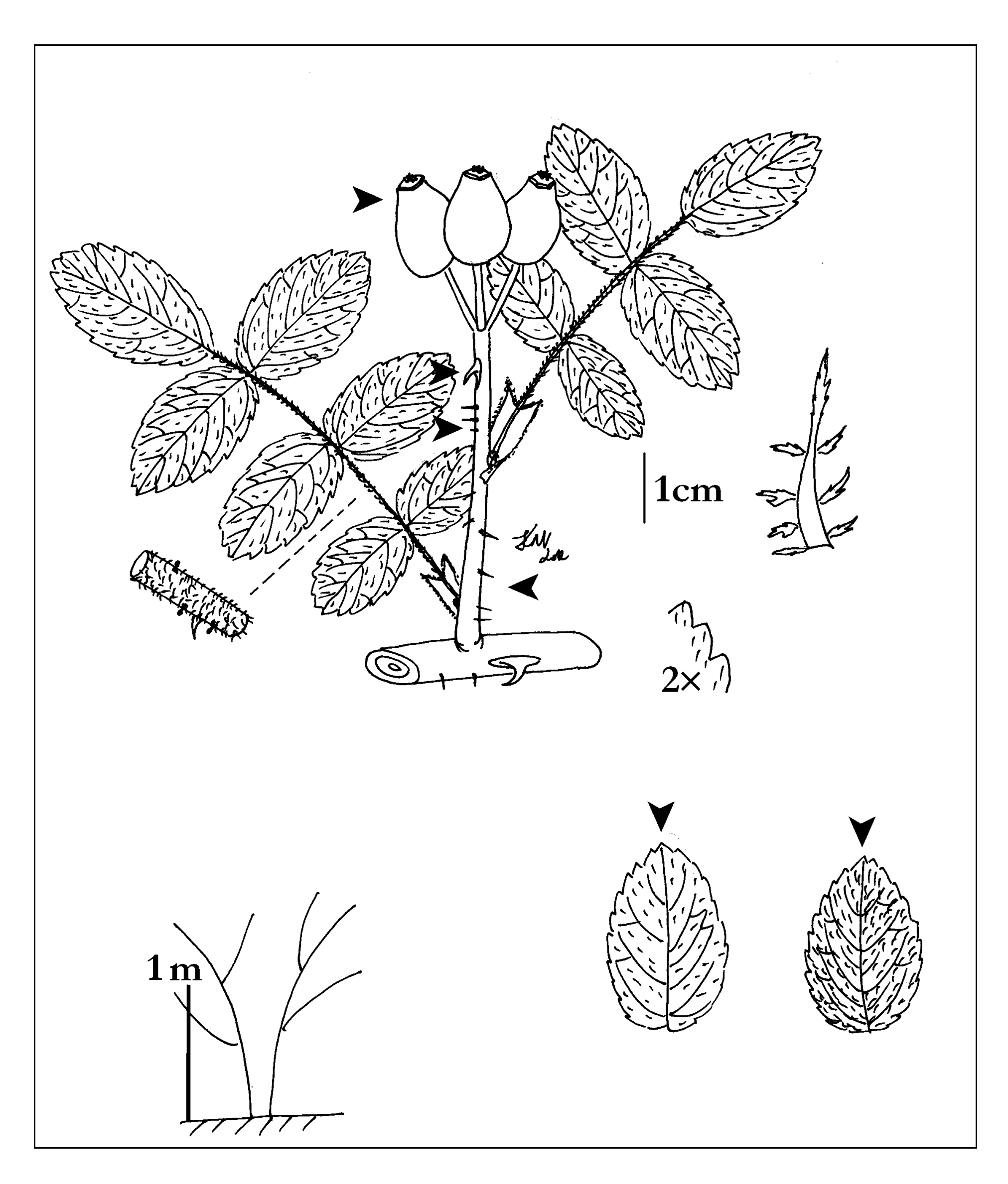
Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. collina* JACQUIN, pro spec. Florae Austriaceae II: 58. (1774)

Morfológia

Középmagas cserje (1–2 m). Ágain kétféle tüske található (heteracantha): horgas tüskék mellett sertetüskék is fejlődnek. Levélkék száma 5–7, tojásdadok-kerekdedek, szélük egyszer fűrészes és egymást érintik, fonákuk ezüstös és egész felületükön szőrös. Kocsányai mirigysertések. Virága középnagy (4–5 cm), csészelevelei fonákukon mirigyesek, szirmai rózsaszínűek, bibéi gyapjasak. Áltermése tojásdad, kissé mirigyes is lehet. Csészelevelei visszahajlók és lehullók (62. ábra). Primér hibrid: *R. corymbifera* BORKH. × *R. gallica* L. 2n = 35 (MÁJOVSKÝ – MURÍN, 1987)

A *R.* × *kosinsciana* BESS. hibridtől eltér: ennek levélkéi szőrösek.

62. ábra / Fig. 62. *Rosa* × *collina* JACQ.

10×38. *Rosa* × *victoria-hungarorum* BORBÁS – Győztes-Magyarország-rózsa

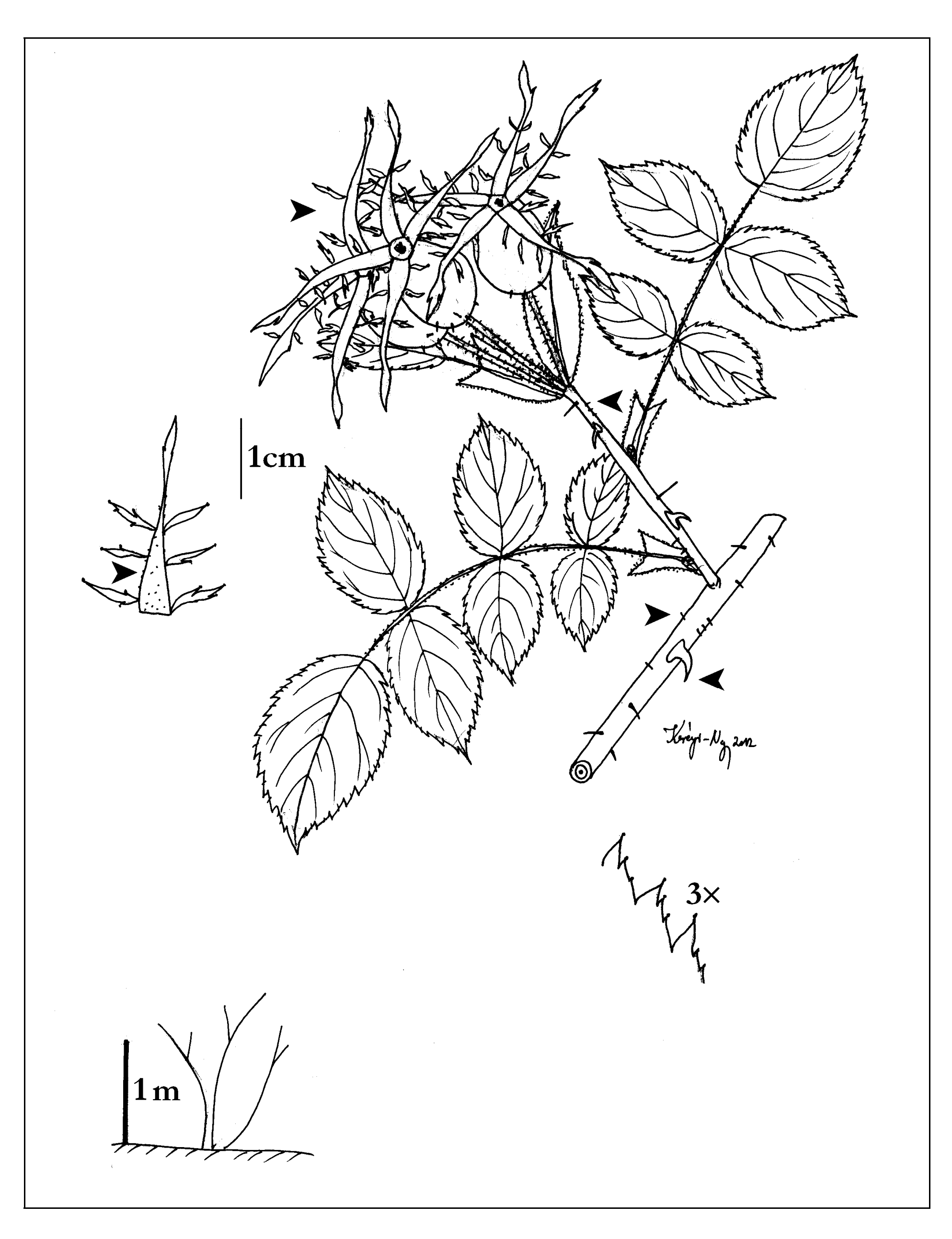
Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. victoria Hungarorum* BORBÁS, pro spec. Napi Közl. XXII. no 5. p. 10. (1882) (nomen) et Enum. pl. Comit. Castrif. p. 279. (1887)

BORBÁS (1887) ezt a rózsát a Montecuccoli által vezetett, 1664. augusztus 1-jei, Szentgotthárdon, a török ellen vívott győztes harc emlékére nevezte el *Rosa victoria-Hungarorum*-nak. Nomen est omen!

Morfológia

Alacsony cserje. Ágain igen sűrűn kétféle tüske fejlődik (heteracantha): egyenes és horgastüske mellett sertetüske és mirigyserte is. A levélkék száma 5–7, nagyok, kerekdedek-tojásdadok, kihegyesedő csúcsúak, szélük kétszeresen fűrészes. Fellevelei igen nagyok. Kocsányai dúsan mirigyesek. Csészelevelei nagyok, gazdagon szárnyas függelékesek, szélük és néha a fonákuk is mirigyes. Csipkebogyói nagyok, alapjuk mirigysertés, tojásdad vagy gömbös, rajta a csészelevelei csillagalakban szétállnak, vagy kissé felállnak (63. ábra). Primér hibrid: *R. dumalis* BESCHST. × *R. gallica* L. 2n = ?

63. ábra / Fig. 63. ***Rosa* × *victoria-Hungarorum*** **BORBÁS**

10×12. *Rosa* × *terebinthinacea* BESSER – Terpentinillatú rózsa

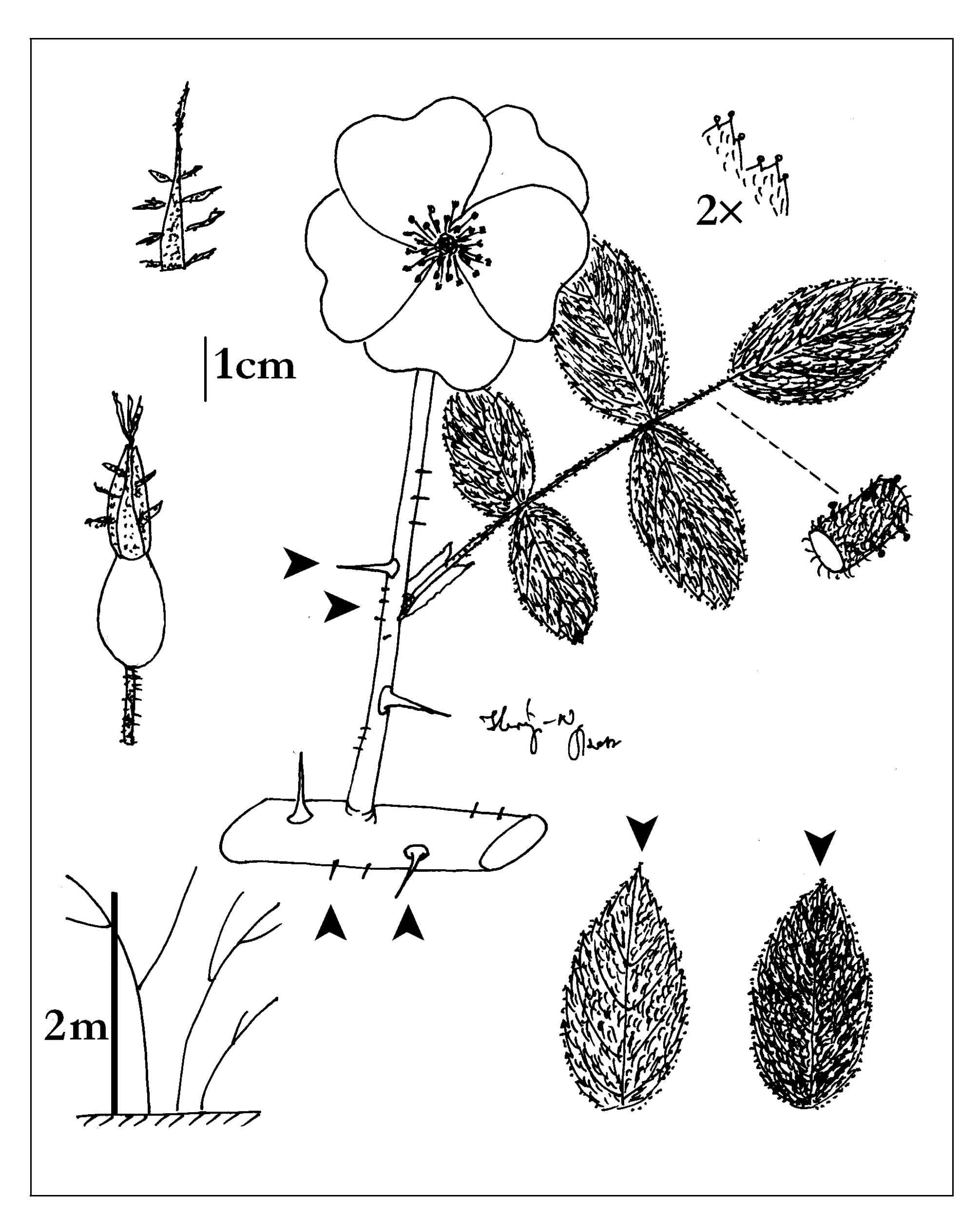
Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. terebinthinacea* BESSER, pro spec. Mem. Soc. Acad. Maine-et-Loire X. 159. (1861)

SYNONYMON: *R. mareyana* BOULLU ex DÉSÉGLISE, Bull. Soc. Roy. Bot. Belgique 15(3): 556.(1876); *R. genevensis* PUGET, Bull. Soc. Roy. Bot. Belgique 15(3): 567. (1876)

Morfológia

A *R. tomentosa* SM.-hez hasonló taxon, azonban ágain a tüskék kétfélék (heteracantha): sertetüskék, mirigyserték és tű alakú horgastüskék is fejlődnek egyszerre. Levélkéinek száma 5, a levélkék merevek, fonákuk kissé ezüstös, kerekdedek, színükön és fonákukon molyhosak, fonákukon mirigyesek is. Virága a *R. tomentosa* –éhoz viszonyítva sötétebb rózsaszín és nagyobb is (5–6 cm). Áltermése (amennyiben fejlődik) tojásdad vagy gömbös, a vacok vagy csak az alján vagy egész felületén mirigysertés. A csészelevelei visszahajlók és lehullók (64. ábra). Primér hibrid: *R. tomentosa* SM. × *R. gallica* L. 2n = ?

64. ábra / Fig. 64.: *Rosa* × *terebinthinacea* BESSER

10×11. *Rosa* × *speciosa* DÉSÉGL. – Szép rózsa, csinos rózsa

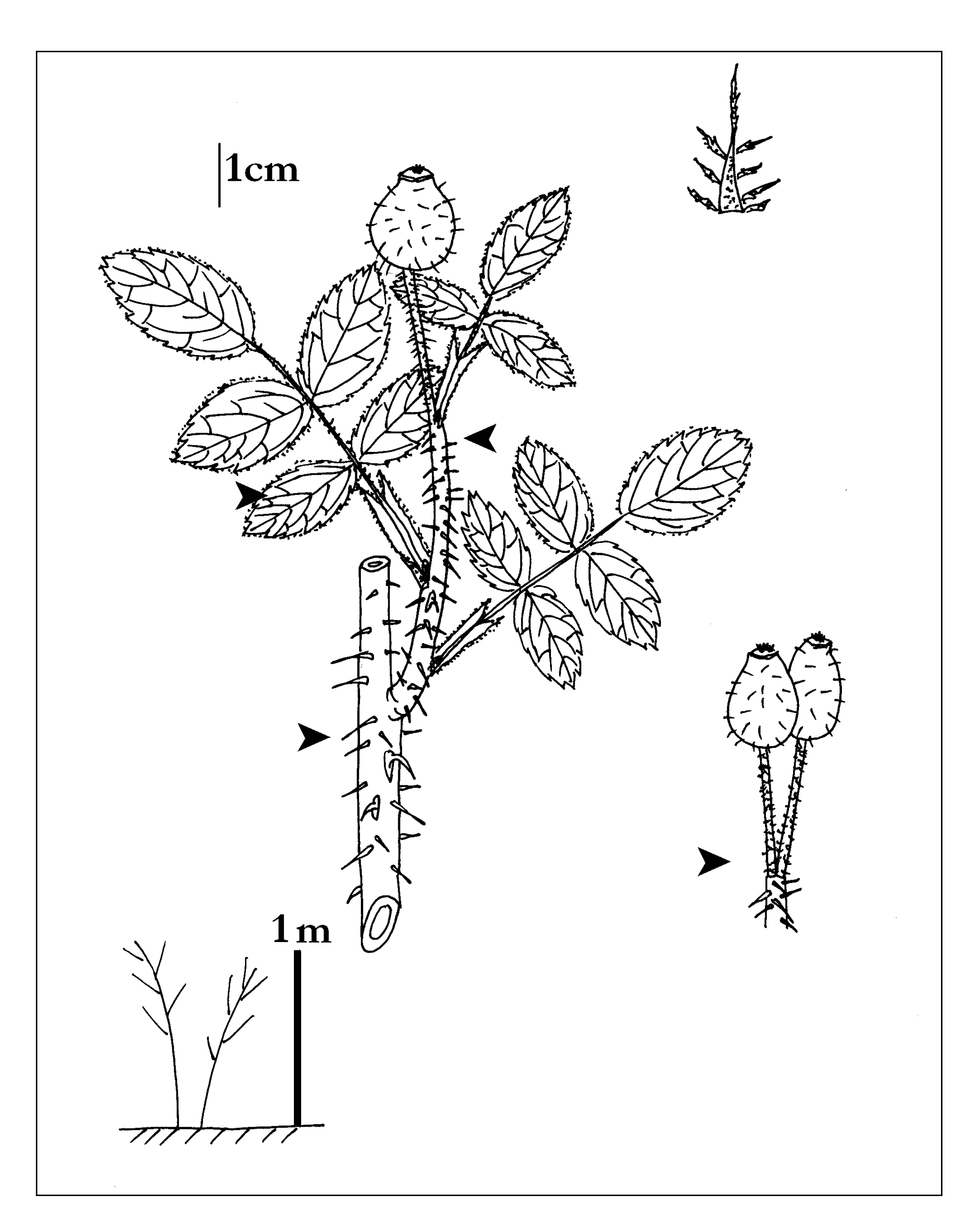
Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. speciosa* DÉSÉGLISE, pro spec. Billotia I. 39. (1864)

Nehezen elkülöníthető a *R. jundzillii* BESS. –től, s genetikailag is ehhez áll közelebb (PFEIFFER et al., 2009).

Morfológia

Középmagas cserje (1–1,5 m). Vesszőin kétféle tüskézet fejlődik (heteracantha): horgas és mirigyserte, sertetüske egyaránt. Levélkéi száma (3–)5(–7), levélkéik kerekdedek, kihegyezett csúcsúak, élesen kétszeresen-mirigyesen fűrészes szélűek, fonákuk ezüstös. Kocsánya mirigyes, mirigysertés. Virága nagy, élénkrózsaszín. Csészelevelei gazdagon sallangosak és fonákuk mirigyes is. Áltermése tojásdad, korsó alakú, rajta a csészelevelek visszahajlók és korán lehullók (65. ábra). Primér hibrid: *R. gallica* L. × *R. jundzillii* BESS. 2n = ?

65. ábra / Fig. 65. *Rosa* × *speciosa* DÉSÉGL.

40. (? 11× ?39) *Rosa kmetiana* BORBÁS – Kmeť-rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. kmetiana* BORBÁS, Primitiae monographia Rosarum imperii Hungarici, p. 437. (1880)

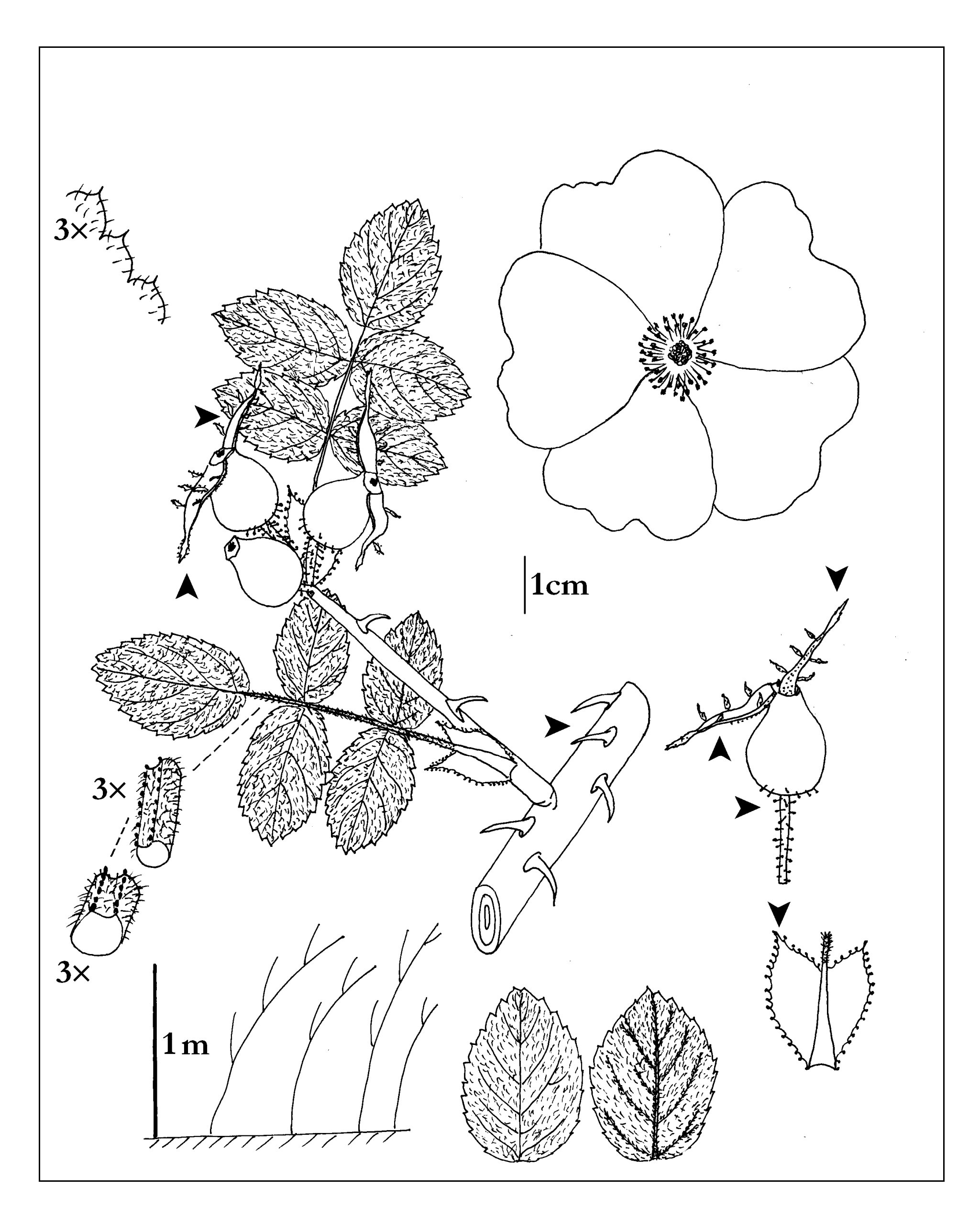
Felvidékről, Selmecbányáról, KMEŤ András szlovák-magyar, pap-botanikusról leírt taxon.

Morfológia

Alacsony vagy középmagas (1–1,5 m), sűrűbben tarackoló cserje. Vesszőin sűrűn fejlődnek egyféle, csak horgas tüskék (erősen vagy gyengén hajlítottak). Levélnyele dúsan szőrös, mirigyekben és nyeles mirigyekben gazdag (főleg a levélgerinc két szélső élén). Levélkéi száma 5(–7), a levélkék kékes színűek, színük és fonákuk dúsan szőrösek. Levélkeszélük egyszeresen fűrészes, a fűrészfog mirigyben végződik. Kocsányaik mirigysertések vagy ritkábban mirigytelenek, vacokserlegük alján is lehet néhány mirigyserte. Csészeleveleik fonáka mirigyes. Virága 5–6 cm átmérőjű, szirmai halványrózsaszínűek, széles szíves alakúak, a szirmok jelentősen átfedik egymást. Bibéi gyapjasak. Csipkebogyójuk korsó alakú: alsó harmadukban a legszélesebbek. Hamvas-piros csipkebogyójukon a csészelevei szétállnak, később lehullók. Kevéssé ismert, vélhetőleg hibrid eredetű taxon (66. ábra, tab. 3., 4.). 2n = 28 (PACHL, 2011)

Infraspecifikus taxonok

Faj alatti rendszertana nem ismert. Az egyes populációk nagyban különböznek egymástól.

66. ábra / Fig. 66. *Rosa kmetiana* BORBÁS

11×39. *Rosa* × *budensis* BORBÁS – Budai rózsa

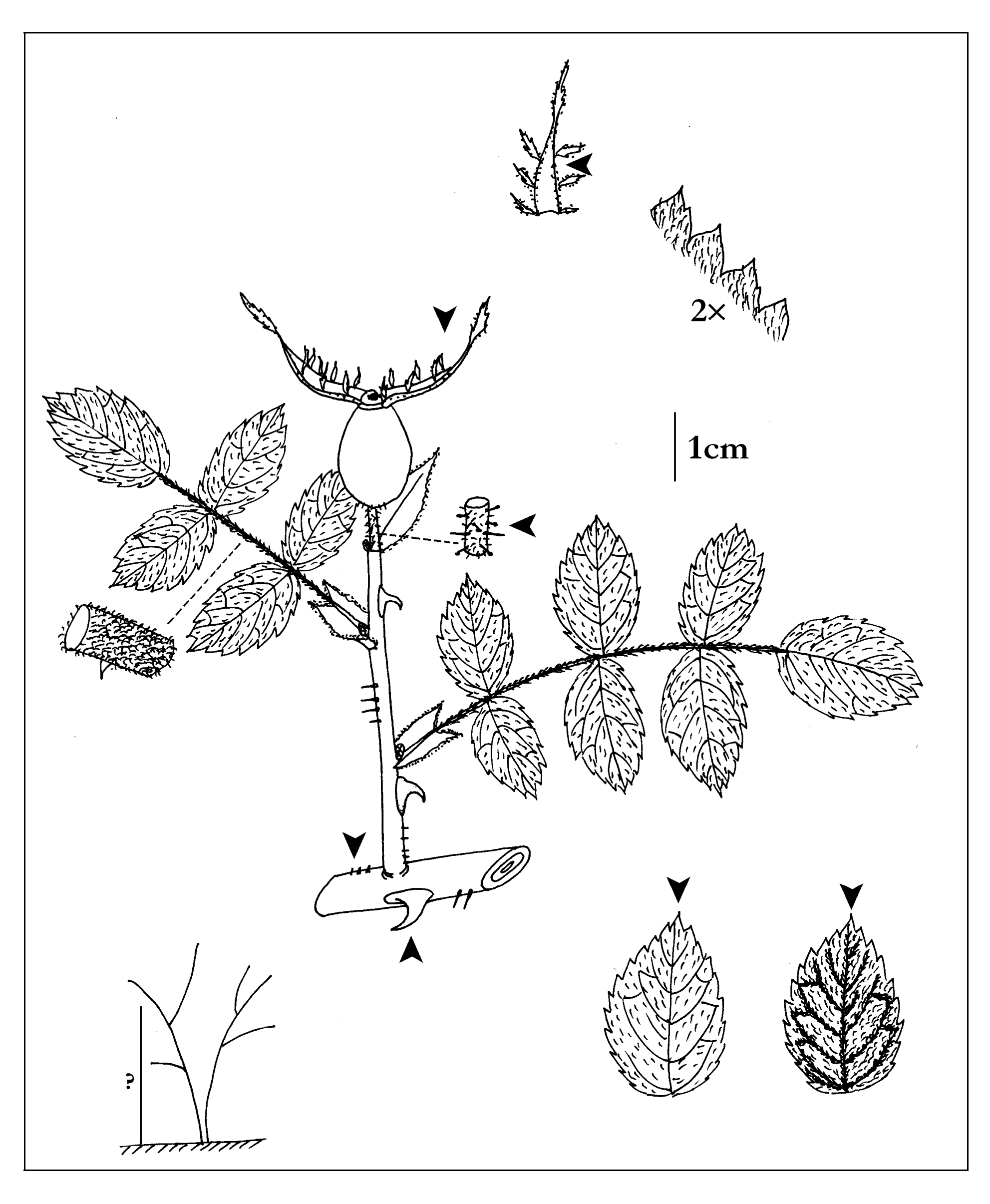
Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. budensis* BORBÁS, pro spec. Primitiae monographia Rosarum imperii Hungarici, 388,391. (1880)

Morfológia

A *R. caesia* SM. –hez hasonlít, de ágain kétféle tüske van (heteracantha): horgas és mirigyserte, sertetüske is fejlődik. Levélkék száma 5–7, tojásdadok, kerekdedek vagy oválisak, kissé bőrneműek, szélük egyszeresen (egy-egy mellékfoggal) fűrészes és egymást érintők, színükön ritkásan, fonákukon dúsan szőrösek. A kocsányt takarják a murvalevelek. Kocsányai a csipkebogyónál rövidebbek, molyhosak és mirigysertések, sertetüskések. Virága 4 cm átmérőjű, csészelevelei rövidek és mirigyes szélűek, szirma rózsaszín, bibéi gyapjasak. Csipkebogyója tojásdad és az alján mirigysertés. Csészelevelei terpedten szétállóak (67. ábra). BORBÁS (1880) maga is csak herbáriumban látta ezt a rózsafajt. Primér hibrid: *R. jundzillii* BESS. × *R. caesia* SM. 2n = ?

A *R. kmetiana* BORBÁS fajtól eltér: ennek horgas tüskéi mellett mirigyserte és sertetüske is fejlődik.

67. ábra / Fig. 67. *Rosa* × *budensis* BORBÁS

1×38(39). *Rosa* × *matraensis* BORBÁS – Mátrai rózsa

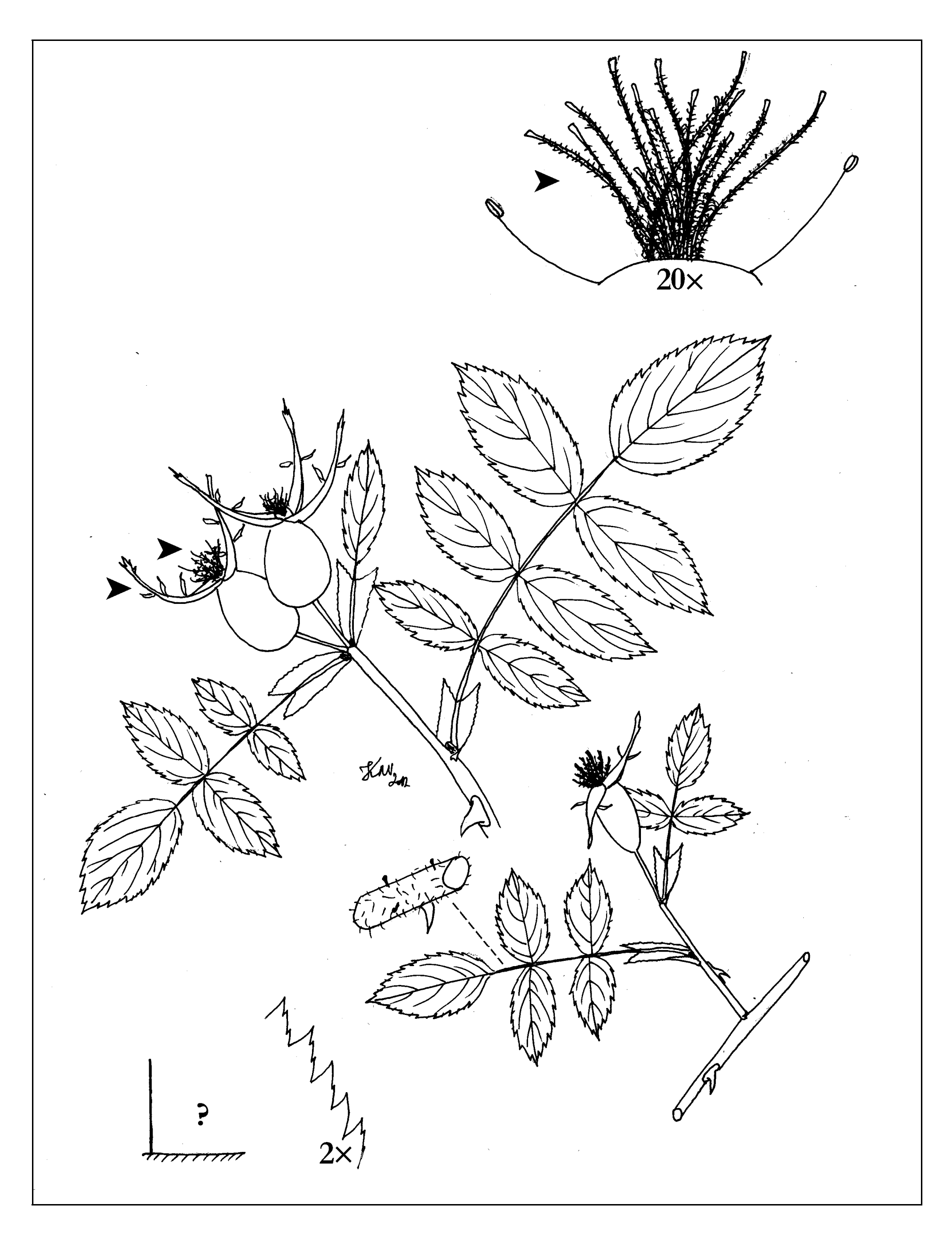
Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. mátraensis* BORBÁS, pro spec. Primitiae monographia Rosarum imperii Hungarici p. 345. et 347. (1880)

SYNONYMON: *R. matraënsis* BORBÁS, Oesterreichische Botanische Zeitschrift 34: 261. (1884): „*R. arvensis* var. *ovata* mit R. *rubelliflora* oder *R. glauca*".

Morfológia

A *R. dumalis* BECHST. -hez hasonlít, de a vesszőin sertetüskék is fejlődnek és bibéi igen hosszan kiállnak, széthajlanak a virágzatban (a porzóknál is hosszabb akár). Középmagas cserje. Ága vékony, hajlongós. Virágzó hajtásai tüskétlenek vagy kevés, vékony, csak alig ívelt tüske fejlődik rajtuk. Levélkéi száma 5, tojásdadok, kopaszak vagy a fonákukon ritkásan szőrösek, szélük 1–2× fűrészes. Kocsányt takarja a nagy murvalevél. Kocsányai mirigytelenek. Szirmai rózsaszínűek, bibéi igen hosszan kinyúlnak, széthajlóak és gyapjasak. Csipkebogyója gömbölyű, rajta a csészelevelek szét- vagy kissé felállnak (68. ábra). Primér hibrid: *R. dumalis* BECHST. (incl. *R. caesia* SM.)× *R. arvensis* HUDS. 2n = ?

68. ábra / Fig. 68. *Rosa* × *matraensis* BORBÁS

37×8. *Rosa* × *margittaiana* SABRANSKY ex MARGITTAI – Margittai-rózsa

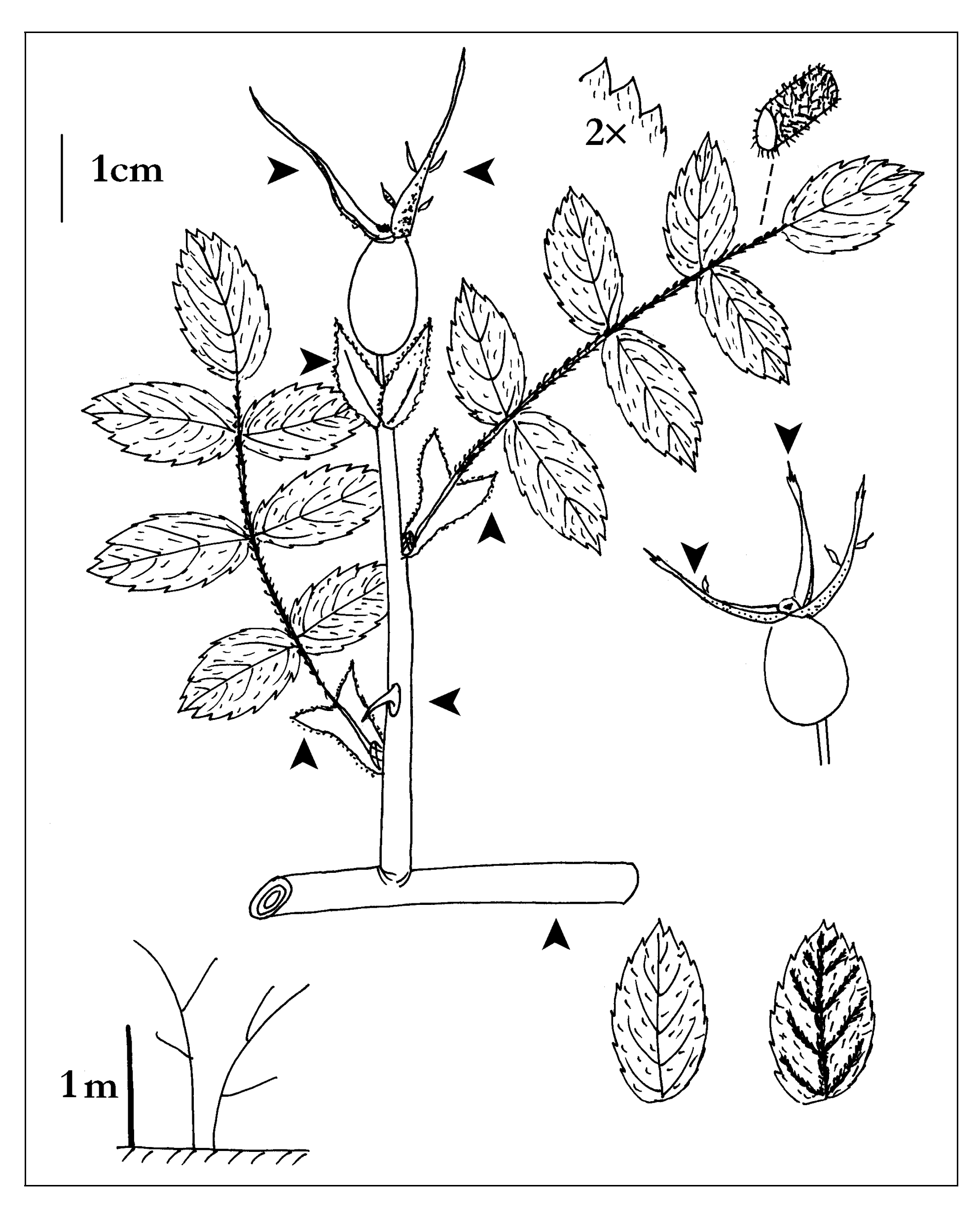
Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. Margittaiana* SABRANSKY ex MARGITTAI, Magyar Bot. Lapok **17**(1–12): 94. (1918)

Morfológia

Középmagas cserje (1,5 m körüli). Vesszein ritkásan fejlődnek horgas tüskék (homoiacantha). Pálhalevelei kissé fülecskések. Kocsánya szőrös. Levélkéinek a száma 5–7, a levélkék tojásdadok vagy viszás-tojásdadok, fonákukon ritkásan szőrösek, ereiken molyhosak, szélük 1–2× fűrészes. Virága halvány rózsaszínű, általában magánosan nyílik. Csipkebogyója tojásdad, mirigytelen, rajta a csészelevelek terpedten szétállóak (69. ábra). Primér hibrid: *R. pendulina* L. × *R. corymbifera* BORKH. 2n = ?

A *R.* × *spinulifolia* DEM. hibridtől eltér: ennek tüskéi horgasak, erősek; levélkéi illattalanok.

69. ábra / Fig. 69. ***Rosa*** **×** ***margittaiana*** **SABRANSKY**

36×26. *Rosa* × *belgradensis* PANČIĆ – Nándorfehérvári rózsa

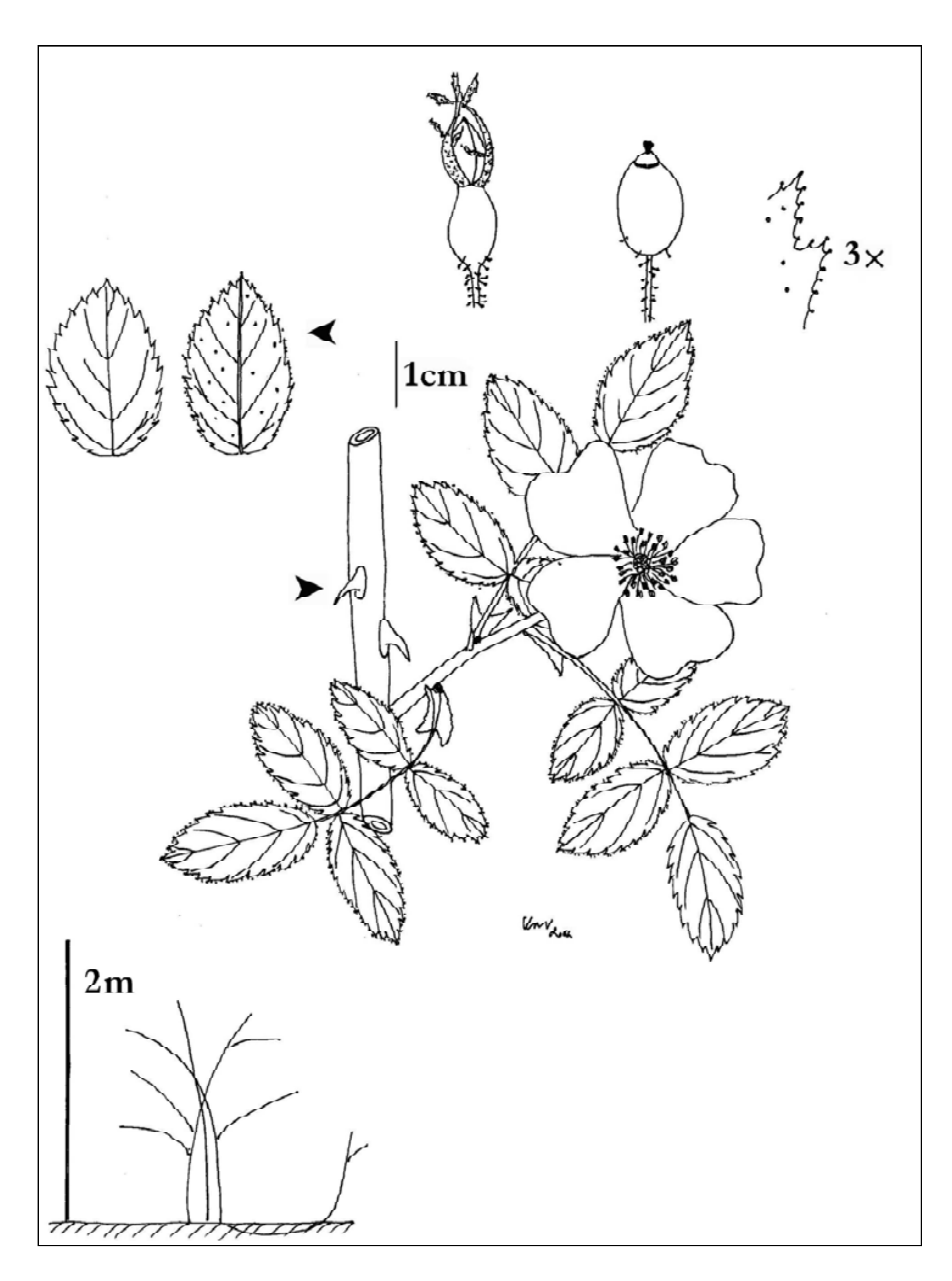
Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. belgradensis* PANČIĆ, pro spec. Fl. Belgrad. (1865) 130; ed. 2 (1878) 231.

SYNONYMON: ? *R. schulzei* (R. KELLER) KLÁŠT., Zpr. Ceskoslov. Bot. Spolecn., Praha IV. 183 (1969)

Morfológia

Középmagas (1–2 m), caninoid cserje. Vesszein csak horgastüskék nőnek (homoioacantha). Levélkéi száma 5–7, a levélkék deltoid alakúak, egymástól távol állók, színükön kopaszak, fonákukon ritkásan, elszórtan mirigyesek, levélkeszélük 2× miirgyesen fűrészes. Kocsánya magányos, mirigyes. Vacka mirigytelen, tojásdad. Csészelevelei gazdagon mirigyes fonákúak. Virága 4–5 cm átmérőjű, halvány rózsaszín. Csipkebogyója tojásdad, csészelevelei visszahajlóak és lehullóak. A *R. canina*-tól eltér levélkefonáki mirigyezettségével, míg a *R. agrestis*-hez képest igen gyér a levélkék mirigyezettsége (70. ábra, tab. 34.). 2n = ?

70. ábra / Fig. 70. *Rosa* × *belgradensis* Pančić

36×23. ***Rosa*** × ***borhidiana*** KERÉNY-NAGY – Borhidi-rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: hoc. loco

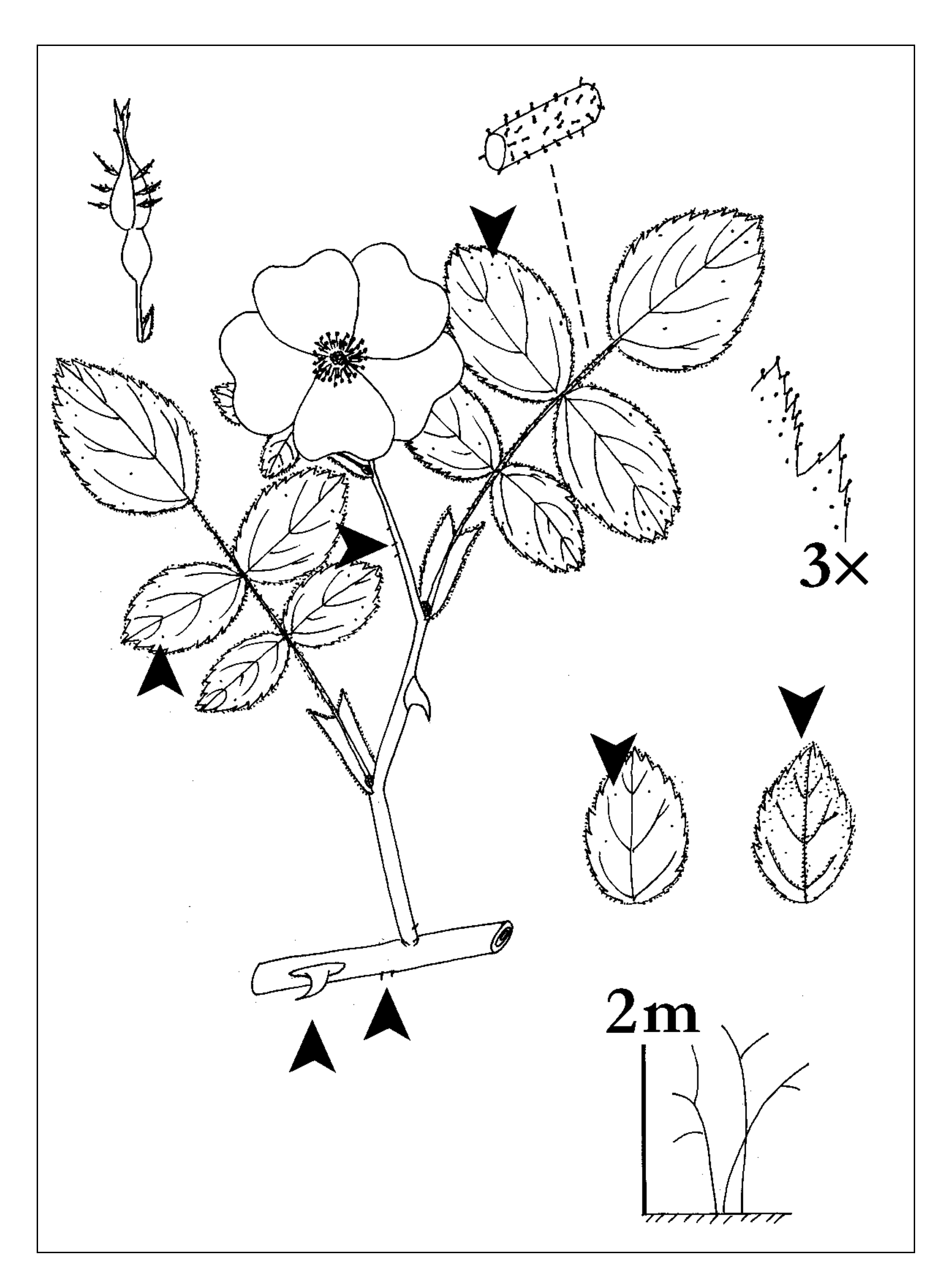
Morfológia

A cserje kb. 2 m magas, vesszei vékonyak. A vesszőkőn a tüskék kétfélék: nagy, oldalról lapított horgas tüskék mellett nagyon kevés mirigyserte is található (heteracantha). A levélnyél csak mirigyes. A pálhalevelek mirigyes fonákúak. A levélkék illattalanok, számuk 5(–7), a levélkék tojásdadok, válluk kerekded, csúcsuk kihegyesedő, színükön és fonákukon ritkásan mirigyesek. A levélkék széle 2× mirigyesen fűrészes. A fellevelek kicsik, fonákuk mirigyes. A kocsány kopasz (vagy néha 1–2 mirigyű), olyan hosszú mint a vacok. A vacokserleg keskeny tojásdad, mirigytelen. A csészelevelek mirigytelen fonákúak, szélük mirigyes, gazdagon szárnyas függeléküek, szélük mirigyes. Szirmai rózsaszínűek. Csipkebogyója tojásdad, csészék rajta visszahajlók és lehullók.

Különbözik a *R. canina*-tól: vesszőin kétféle tüske, a levélkék színén és fonákán mirigy van.

Különbözik a *R. zalana*-tól: vesszei vékonyak, a mirigyserték igen ritkák, levelei illattalanok, a levélke színén és fonákán nagyon ritkák a mirigyek, kocsánya mirigytelen, a vacokserleg tojásdad. (71. ábra, tab. 20.)

Primér hibrid: *R. zalana* WIESB. × *R. canina* L. 2n = ?

71. ábra / Fig. 71. ***Rosa*** **×** ***borhidiana*** **KERÉNYI-NAGY**

Sect. *Cinnamomeae* × Sect. *Pimpinellifoliae*

1×4. *Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT. – Visszás rózsa, visszafordult rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

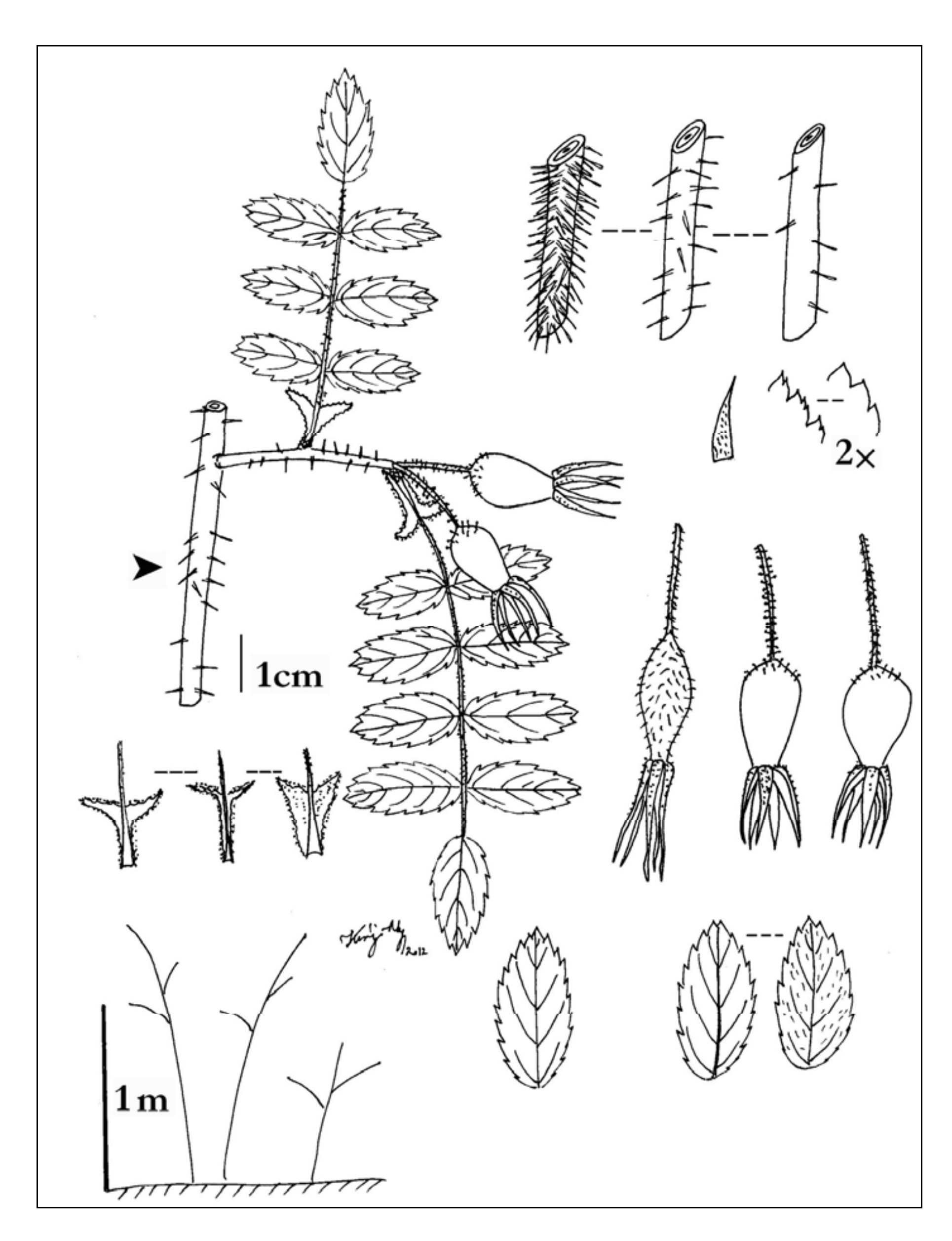
BASIONYMON: *R. reversa* WALDSTEIN et KITAIBEL, pro spec. Pl. Rar. Hung. III. p. 293. tab. 264.

Morfológia

Morfológiailag igen változatos hibrid, nagyban függ a szülők dominanciájától. Alacsony vagy középmagas (1–1,5 m), pimpinelloid cserje. A generatív vesszők merevek, nem csak a tövükön, hanem az ágakon is sertetüskések: a nagyon kevés sertetüskétől a sűrűn sertetüskésig, a tüskék általában lefele állnak, innen a „reversa” név). A levélkék száma (5–)7–9(–11), a levelek aprók, keskenyek, tojásdadok, kerek vállúak és csúcsúak, egyszer-kétszer fűrészes szélűek, fonákukon kopaszak vagy ritkásan szőrösek. Csészelevelei rövidebbek a *R. pendulina*-énál, felállók, a csipkebogyó széteséséig maradók. A szirmok halvány vagy intenzív rózsaszínek. A csipkebogyó pirosas vagy bordó vagy bordós fekete színű, a kocsányok szétállók (72. ábra, Tab. 1., 2.). Primér hibrid: *Rosa pendulina* × *R. pimpinellifolia*. 2n = ?

Infraspecifikus taxonok

Számos hibrid alakban (nothomorpha), ezek tisztázandók (szinonimitási problémák, típusok heterogenitása).

72. ábra / Fig. 72. *Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT.

4×12. *Rosa* × *braunii* J. B. KELLER – Braun-rózsa

Nevezéktan / Nomenclature

BASYONYMON: *R. braunii* J. B. KELLER, pro species, Oesterr. Bot. Z. **32**: 39. (1882)

Morfológia

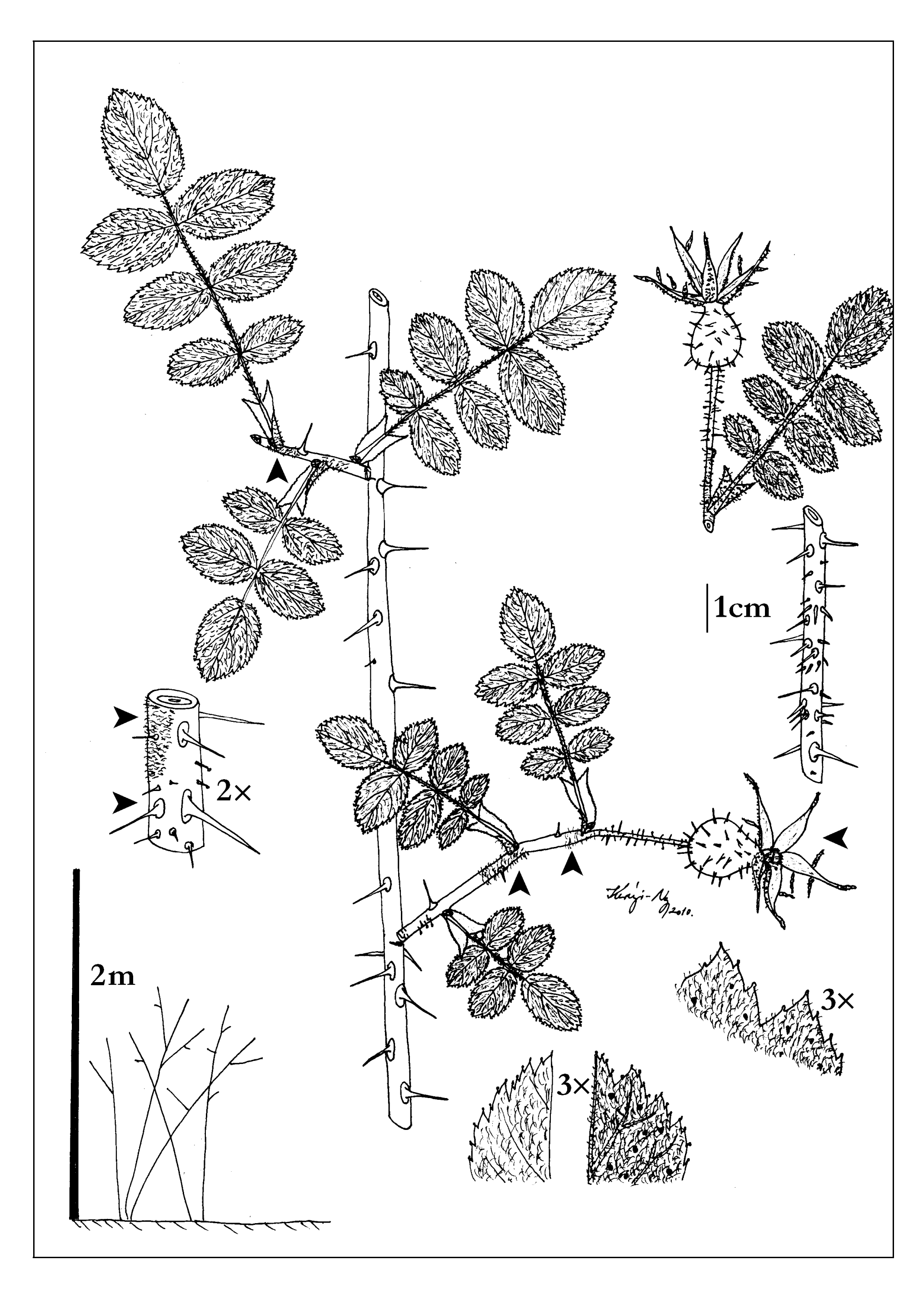
120–150 cm magas, lazán tarackoló cserje. Vesszei vékonyak, merevek, egyenesek, az oldalágak mereven szétállnak. A kéreg vöröses-barna. A tüskék egyenesek, vékonyak, ár alakúak,, különböző méretűek, sűrűbben-ritkábban állnak. A pálhalevelek és a levélgerinc és levélkefonák dúsan fehéren molyhos; a levélkék színe ritkábban molyhos, zöldes-szürke színű. A levélkék száma 5–7, a levélkék 2–3 cm hosszúak, kerekded-oválisak, lágyak, szélük kétszeresen fűrészes, gyengén terpentin illatúak megdörzsölve. A kocsány és a vacok dúsan mirigyes és mirigysertés. A szirmok halvány porcelán rózsaszínűek. A csészelevelek szárnyasak, közepesen rövidek, fonákuk dúsan mirigyes. Az érett csipkebogyó korsó alakú, bordó színű; a csészelevelek terpedten szétállóak. Termést ritkán érlel. Primér hibrid: *Rosa spinosissima* L. × *R. tomentosa* SM. (73. ábra, tab. 17., 18.).

2n = 42 (nm. *feichtingerii* esetében, PACHL, 2011)

Infraspecifikus taxonok

nm. *braunii* – vesszei kopaszak,

nm. *feichtingerii* KERÉNYI-NAGY et J. NAGY – vesszői kissé szőrösek (73. ábra).

73. ábra / Fig. 73.: *Rosa* × *braunii* J. B. KELLER nm. *feichtingerii* KERÉNYI-NAGY et J. NAGY

8×12. ***Rosa* × *spinulifolia* DÉM. – Töviskés levelű rózsa**

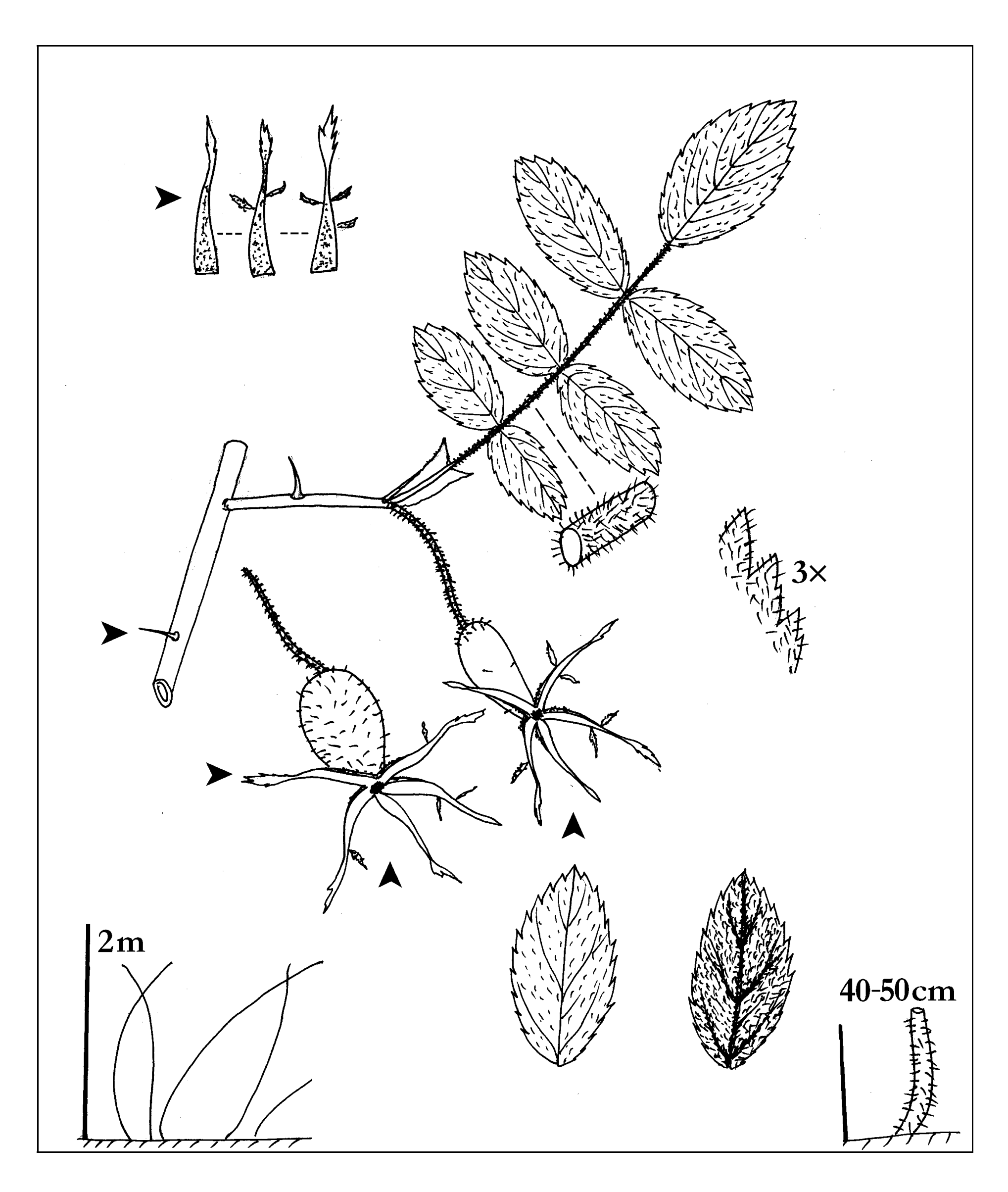
Nevezéktan / Nomenclature

BASIONYMON: *R. spinulifolia* DÉMATRA, pro spec. Essai Monogr. Rosiers 8. (1818)

Morfológia

Változatos taxon. Középmagas cserje (1,5–2 m). Vesszői merevek, egyenesek, rajtuk kevés, ár alakú tüske fejlődik. Levélkéi száma (5–)7–9(–11), színük szőrös, fonákuk molyhos, szélük 1–2–szer fűrészes, mirigyes mellékfogazattal. Kocsányai mirigyesek (ritkábban mirigytelenek). Csészelevelei majdnem épek, de szárnyas függelékek is vannak rajta. Csipkebogyói szélesebb palack alakúak, inkább vízszintesen szétállnak, vagy kissé felemelkednek, felülete általában mirigyes (74. ábra, tab. 16.). Primér hibrid: *R. tomentosa* SM. × *R. pendulina* L. 2n = ?

A *R.* × *margittaiana* SABR. hibridtől eltér: ennek tüskéi egyenesek, ár alakúak; levélkéi kissé illatosak.

74. ábra / Fig. 74. *Rosa* × *spinulifolia* DÉM.

Természetvédelmi vonatkozások – Nature conservation

Hazai rózsa fajaink közül törvényes védelemben a havasalji rózsa (*Rosa pendulina* L.) és lokális, nem introgresszív hibridjei (*R.* × *reversa* W. et K., *R.* × *spinulifolia* DEMATRA), illetve a szentendrei rózsa (*R. ciliato-petala* BESSER) részesül. FACSAR (1993) a honos rózsafajokat 7 kategóriába sorolja (közönséges, gyakori, mérsékelten gyakori, mérsékelten ritka, ritka, igen ritka és valószínűleg kipusztult). Javaslata szerint a mérsékelten gyakori (*R. zalana* WIESBAUR, *R. micrantha* BORRER ex SM., *R. caesia* SM., *R. dumalis* BECHST.) és a mérsékelten ritka (*R. agrestis* SAVI, *R. livescens* BESS., *R. spinosissima* L.) fajokat elegendő területi védelemben részesíteni, míg a ritka (*R. pendulina* L., *R. gizellae* BORBÁS, *R. inodora* FR., *R. hungarica* KERNER, *R. polyacantha* (BORBÁS) H. BRAUN, *R. tomentosa* SM., *R. sherardii* DAVIES) és igen ritka (*R. sancti-andreae* DEGEN et TRAUTMANN, *R. glauca* POURR., *R. kmetiana* BORBÁS, *R. szabói* (BORBÁS) FACSAR, *R.* × *spinulifolia* DÉMATRA, *R.* × *polliniana* SPRENG., *R.* × *speciosa* DÉSÉGL.) taxonok faji és területi védelemét javasolja. A *R. zagrabiensis* VUK. et H. BRAUN és a *R. stylosa* DESV. fajokról természetvédelmi szempontból nem tesz említést. A kultúr-reliktum rózsafajok regionális indikátor szerepét (tájtörténeti, néprajzi) felismeri, de egy taxont se javasol védelemre.

Véleményem szerint a közép-európai endemikus fajt (*R. gizellae* BORB.), a Kárpát-medence bennszülött fajait (*R. zalana* WIESB., *R. kmetiana* BORB., *R. facsarii* KERÉNYI-NAGY, *R. pocsii* KERÉNYI-NAGY, *R. veronikae* KERÉNYI-NAGY, *R. agnesii* KERÉNYI-NAGY), a *R. ciliato-petala* BESSER -t, a pannon-illír és pannon-balkáni jellegű fajokat (*R. zagrabiensis* VUK. et H. BR., *R. polyacantha* (BORBÁS) H. BR., *R. hungarica* KERN.), a kevés élőhelyről ismert fajokat (*R. sherardii* DAVIES*, R. tomentosa* SM.), a vélhetőleg kipusztult *R. glauca* POURR.-t és *R. stylosa* DESV. -t (amennyiben előkerülnek) fokozottan védett státuszba kell helyezni és területi védelemben kell részesíteni. A lokális, ritkán kialakuló és nem introgresszív hibridek (*R.* × *budensis* BORB.,*R.* × *collina* JACQ., *R.* × *matraensis* BORB., *R.* × *polliniana* SPRENG., *R.* × *pomázensis* DEG., *R.* × *speciosa* DÉS., *R.* × *terebinthinacea* BESS., *R.* × *victoria-Hungarorum* BORB., stb.) szintén fokozott és területi védelemre érdemesek. Ezen hibrid-taxonok adatai elavultak, bizonytalanok – kérdéses, hogy léteznek-e még a taxonok vagy a lelőhelyeik. A viszonylag kevés lelőhelyű, de Európában elterjedt fajokat (*R. arvensis*, *R. gallica*, *R. jundzillii*, *R. micrantha*, *R. caesia*, *R. dumalis*, *R. agrestis*, *R. spinosissima*, *R. inodora*) alacsony természetvédelmi értékkel bíró faji, több faj együttes előfordulásakor pedig területi védelemben is szükséges részesíteni. Ezek a fajok jó területek

indikátorai (vagy túlélői, pl. a mezsgyéken), védelmük ezért is indokolt. Bartha Dénes és Markovics Tibor javaslata nyomán a gyakorlati természetvédelemben megoldást jelent, ha minden „oszlopos bibéjű” (Sect. *Synstylae* DC.); „mirigyes-levélkéjű” (Sect. *Rubiginosae* DC.); ill. „molyhos-levélkéjű” (Sect. *Tomentosae* DÉSÉGL.) csoportba tartozó rózsafaj védelem alá kerül. Ezek a csoportok könnyen és biztosan felismerhetőek terepen.

Mint azt FACSAR (1993) már helyesen értékelte, a kultúrreliktumok fontos regionális indikátor szereppel bírnak. Véleményem szerint így helyi védelemre javasolhatóak (*R.* × *alba* L., *R.* × *centifolia* L., *R. foetida* HERRM., *R. majalis* HERRM.), lelőhelyeiket fenn kell tartani, tilos lenne beépíteni (KERÉNYI-NAGY, 2009*b*).

Taxon	MAGYARORSZÁGRA VONATKOZÓ						TÖRTÉNELMI MAGYARORSZÁGRA VONATKOZÓ		
	NÉMETH (1989)	FACSAR (1993)	BARTHA (2000)		KIRÁLY (2007)	KERÉNYI–NAGY (2010)	Javasolt kategória	Veszélyforrások	Megjegyzés
R. × *alba*	–	–	–	–	–	–	Ø	5, 10, 19, 21	Helyi védelme javasolt.
R. × *bigeneris*	–	–	–	–	–	? (DD)	Ø	– (21)	
R. × *barthae*	–	–	–	–	–	–	CR	6, 21	
R. × *borbasiana*	–	–	–	–	–	–	CR	?	A szülőfajok elterjedése alapján.
R. × *borbidiana*	–	–	–	–	–	–	CR	6, 21	
R. × *braunii*	–	–	–	–	–	–	CR	1, 13	
R. × *budensis*	–	–	–	–	–	EX	EX	?	
R. × *centifolia*	–	–	–	–	–	–	Ø	5, 10, 19, 21	
R. × *collina*	–	–	–	–	–	CR	CR	2, 5, 21	A szülőfajok elterjedése alapján.
R. × *damascena*	–	–	–	–	–	–	Ø	5, 10, 19, 21	Helyi védelme javasolt.
R. × *infesta*	–	–	–	–	–	? (DD)	CR	1, 10	A szülőfajok elterjedése alapján.
R. × *margittaiana*	–	–	–	–	–	–	CR	?	
R. × *matraensis*	–	–	–	–	–	EX	CR	?	
R. × *polliniana*	–	IR; FT	–	–	–	CR	CR	(10)	A szülőfajok elterjedése alapján.
R. × *pomazensis*	–	–	–	–	–	CR	CR	2, 5, 10, 19, 21	
R. × *reversa*	–	–	–	–	–	CR	CR	13	A szülőfajok elterjedése alapján.
R. × *speciosa*	–	IR; FT	–	–	–	CR	CR	2, 5, 21	
R. × *spinulifolia*	–	IR; FT	–	–	–	CR	CR	10, 13, 21	

R. × terebinthinacea	–	–	–	–	–	CR	CR	10, 13, 21	
R. × turbinata	–	–	–	–	–	–	Ø	5, 10, 19, 21	Helyi védelme javasolt.
R. × victoria-Hungarorum	–	–	–	–	–	CR (EX)	CR	2, 5, 10, 19, 21	
R. agnesii	–	–	–	–	–	–	CR	–	
R. agrestis	–	MR; T	nt	–	DD	NT	NT	2, 5, 10, 21	
R. arvensis	–	–	VU	4, 11, 12, 21	–	–	NT	7 (13)	
R. beytei	–	–	–	–	–	?(DD)	CR	?	
R. bohemica	–	–	–	–	–	? (DD)	CR	?	
R. caesia	–	MGy; T	nt	–	DD	–	0	2, 5, 10	
R. canina	–	Kö; T	–	–	–	–	0	–	
R. ciliato-petala	KV	IR; FT	–	–	CR	CR	CR	(4) 10,14	Lelőhelye védett.
R. corymbifera	–	Kö;T	–	–	–	–	Ø	–	
R. coziae	–	–	–	–	–	–	CR	10, 13	Lelőhelye védett.
R. dumalis	–	MGy; T	–	–	–	–	Ø	2, 10,	
R. facsarii	–	–	–	–	–	CR	CR	2, 3, 5, 8, 21	
R. floccida	–	–	–	–	–	? (DD)	DD	4, 5, 10, 11, 13, 21	
R. foetida	–	–	–	–	–	–	Ø	5, 10, 19, 21	Helyi védelme javasolt.
R. gallica L.	–	Gy; T	–	–	–	–	NT	1, 2, 3, 5, 8, 10	
R. gizellae	–	R; FT	VU	21	DD	EN	CR	1, 5, 10, 11, 21	
R. glauca	–	IR; FT	DD	21	DD	EX	CR	21	
R. gutensteinensis	–	–	–	–	–	–	CR	21	
R. hungarica	–	R; FT	VU	2, 7, 11, 21	DD	EN	CR	2, 3, 5, 21	
R. inodora	–	MR, R, IR; T, FT	VU; EN	7, 11, 21	DD	NT	NT	2, 5, 10, 21	
R. jundzillii	–	MR; T	VU	2, 3, 4, 5, 10, 16, 21	DD	–	NT	1, 2, 3, 5, 8, 10, 21	
R. kitaibelii	–	–	–	–	–	–	CR	21	
R. kmetiana	–	IR; FT	CR	21	DD	CR	CR	2, 3, 5, 8, 21	
R. majalis	–	–	–	–	–	–	Ø	5, 10, 19, 21	Helyi védelme javasolt.
R. micrantha	–	MGy; T	–	–	DD	–	Ø	–	
R. myriacantha	–	–	–	–	–	–	CR (DD)	?	
R. pendulina	PV	R; FT	VU	7, 11,	NT	–	Carpaticum: Ø Eupannonicum:	7, 11, 13, 21	

				21			NT		
R. pocsii	–	–	–	–	–	–	CR	6, 21	
R. polyacantha	–	R; FT	VU	2, 7, 11, 21	DD	CR	CR	2, 5, 8, 21	
R. rubiginosa	–	Gy; T	–	–	–	–	Ø	–	
R. sempervirens	–	–	–	–	–	–	Ø	1 (20)	
R. sherardii	–	R; FT	CR	7, 11, 21	DD	CR	CR	1, 2, 5, 10, 11, 21	
R. spinosissima	–	MR; T	–	–	–	–	NT	1, 2, 5, 8, 10, 11, 21	
R. stylosa	–	VK; FT	RE?	–	DD	EX	CR	1, 5, 10, 21	
R. subcanina	–	–	–	–	DD	–	Ø	–	
R. subcollina	–	–	–	–	DD	–	Ø	–	
R. tomentosa	–	R; FT	VU	7, 11, 21	DD	NT	NT	4, 5, 10, 11, 13, 21	
R. velebitica	–	–	–	–	–	–	CR	1, 5, 21	Lelőhelye védett.
R. villosa	–	–	–	–	–	–	CR	21	
R. zagrabiensis	–	–	–	–	DD	CR	CR	1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 21	
R. zalana	–	MGy; T	–	–	DD	CR	CR	1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 21	

Jelmagyarázat:

FACSAR (1993)
Kö – Közönséges,
Gy – Gyakori,
MGy – Mérsékelten gyakori,
MR – Mérsékelten ritka,
R – Ritka,
IR – Igen ritka,
VK – valószínűleg kipusztult,
Ki – Kipusztult,
T – területi védelem,
FT – Faji és területi védelem.

NÉMETH (1989)
K – kipusztult vagy eltűnt,
KV – a kipusztulás közvetlen veszélyébe került,
AV – aktuálisan veszélyeztetett,
PV – potenciálisan veszélyeztetett

BARTHA (2000)
nt – fenyegetettség közeli,
VU – sebezhető,
DD – hiányos adat,
CR – súlyosan veszélyeztetett,
RE – regionálisan kipusztult,
EN – veszélyeztetett.

KIRÁLY (2007)
EX – kipusztult,
CR – kipusztulással veszélyeztetett,
EN – veszélyeztetett,
VU – sebezhető,
NT – veszélyeztetettség közeli,
DD – adathiányos,

Veszélyforrások, veszélyeztető tényezők (BARTHA, 2000)
A. A termőhelyeket érintő veszélyeztető tényezők
I. Művelési mód megváltoztatása
1. bányászat, anyagkitermelés
2. gyepek feltörése
3. gyümölcs- és szőlőtelepítés
4. erdőtelepítés
5. parcellázások, útépítés

II. A termőhelyi viszonyok megváltozása
6. vízrendezés, csatornázás, lecsapolás, tőzegkitermelés
7. tarvágásos fakitermelés, durva erdőgazdálkodási módszerek
8. intenzív gyepgazdálkodás, felülvetés
9. karsztvíz- és talajvíz-kiemelés
10. spontán erdősödés, cserjésedés
11. tájidegen fafajokkal végzett erdősítés
12. tájidegen gyomok terjedése
13. túlzott létszámú vadállomány

III. A termőhely, a vegetáció mechanikai károsítása
14. intenzív turizmus
15. katonai tevékenység
16. motocross, sárkányrepülő, hegyikerékpár okozta taposás

B. A növényeket közvetlenül veszélyeztető tényezők
17. virágszedés, növénygyűjtés, kereskedelem
18. Introgresszív hibridizáció, generózió
19. szaporodásbeli, felújulási problémák
20. égetés, tűz
21. cserjeírtás

Egyéb:
0 – védelme nem szükséges.

Legends:

FACSAR (1993)
Kö – Ordinary,
Gy – Often,
MGy – Moderately ordinary,
MR – Moderately rare,
R – Rere,
IR – Very rare,
VK – Possibly extinct,
Ki – Extinct,
T – Territorial protection,
FT – Racial and territorial protection.

NÉMETH (1989)
K – Extinct or lost,
KV – Imminent danger of extinction has been,
AV – Currently at risk,
PV – Potentionally at risk.

BARTHA (2000)
nt – Near threatened,
VU – Vulnerable,
DD – Data deficient,
CR – Critically endangered,
RE – Regionally extinct,
EN – Endangered.

KIRÁLY (2007)
EX – Extinct,
CR – Critically endangered,
EN – Endangered,
VU – Vulnerable,
NT – Near threatened,
DD – Data deficient,

Hazards, risk factors (BARTHA, 2000)
A. The growing threats related sites
I. Changing the method of cultivation
1. mining, material production
2. grasslands breaking
3. planting fruit and
4. afforestation
5. subdivision, road construction

II. The change in habitat conditions
6. drainage, sewerage, drainage, peat extraction
7. full-catting, rough forestry practices
8. intensive grassland management, over-sowing
9. karst water and groundwater boost
10. spontaneous forest and schrub growing
11. alien tree species for afforestation carried out
12. spread of alien weeds
13. excessive numbers of wildlife

III. The habitat of the mechanical damage to vegetation
14. intensive tourism
15. military activity
16. motocross, kite flying, mountain biking due to trampling

B. The plants were direct threats
17. picking flowers, plant collection, trading
18. Introgressive hybridization, genetic erosion
19. in growth, regeneration problems
20. burning, fire
21. bush clearing

Other:
0 – protection is not necessary.

A szerző által korábban leírt vagy revideált taxonok listája / The author had previously described or revised list of taxa

Rosa facsarii **KERÉNYI-NAGY** Tilia **15**: 193 et tab. 1. et fig. 1., 2., 3. (2010)
HOLOTYPUS: № 705210 in BP (Hungary)

Rosa inodora **FRIES var.** ***szaboi*** **(BORBÁS) KERÉNYI-NAGY**, Tilia **15**: 195. (2010)
HOLOTYPUS: № 90389 in BP (Hungary)

Rosa inodora **FRIES var.** ***szaboi*** **(BORBÁS) KERÉNYI-NAGY forma** ***paklenicae*** **(DEGEN) KERÉNYI-NAGY**, Tilia **15**: 198. (2010)
HOLOTYPUS: № 230658 in BP (Hungary)

Rosa **×** ***polliniana*** **SPRENGEL nothomorpha** ***kalksburgensis*** **(WIESBAUR) KERÉNYI-NAGY**, Tilia **15**: 198. (2010)
HOLOTYPUS: Exsicc. in Dr. BAENITZ herb. europ. n. 3400. (Austria).

Rosa corymbifera **BORKH. var.** ***ramealis*** **(PUG.) KERÉNYI-NAGY**, VI. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium, Konferencia kötet, Magyar Biológiai Társaság, Budapest, p. 101. (2009)

Rosa corymbifera **BORKH. var.** ***semiglabra*** **(RIP.) KERÉNYI-NAGY**, VI. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium, Konferencia kötet, Magyar Biológiai Társaság, Budapest, p. 101. (2009)

Rosa corymbifera **BORKH. var.** ***urbica*** **(LEM.) KERÉNYI-NAGY**, VI. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium, Konferencia kötet, Magyar Biológiai Társaság, Budapest, p. 101. (2009)

Köszönetnyilvánítás / Acknowledgments

Köszönettel tartozom BARTHA Dénes professzornak, hogy lehetővé tette a könyv megjelentetését. Hálás köszönetem fejezem ki a lektorálásért BORHIDI Attila akadémikusnak, PÓCS Tamás akadémikusnak, BARTHA Dénes professzornak, FACSAR Géza docensnek és NAGY József adjunktusnak. Köszönöm a kézirathoz fűzött értékes megjegyzésért Dr. BARINA Zoltánnak és PIFKÓ Dánielnek. A nyelvi fordítást és lektorálást köszönöm SZTUPÁK Mártonnak és NAGY Veronika Annának. A Magyar Természettudományi Múzeum Növénytárában nyújtott segítségéért köszönetem fejezem ki Dr. BARINA Zoltánnak, PIFKÓ Dánielnek, BŐHM Éva Irénnek és TÖRÖK Ildikónak. A herbáriumokban nyújtott segítséget köszönöm Dr. BALOGH Lajosnak (SAMU), BARANEC Tibor professzornak (NI), Alexandra BÖHMINGAUSnak (FB), CSIKY János docens nek (JPU), Dr. Jiři DANIHELKAnak (BRNU), Ulrich DEIL professzornak (FB), ifj. Dr. Pavol ELIÁŠnak (NI), Katarina KUPKOVÁnak (SAV), Dr. Miško PLAZIBATnak (ZA, ZAHO), Miroslav MIŠÍKnek (SLO), Mihai PUŞKÁŞnak (CL), Tamara SEGEDINnek (ZA, ZAHO) és SZERDAHELYI Tibor docensnek (GAH). A terepen nyújtott segítségért köszönetet mondok BARANEC Tibornak professzornak, ifj. Dr. Pavol ELIÁŠnak, HÖHN Mária docensnek, Dr. CSERGŐ Anna-Marinak, NAGY József adjunktusnak, Dr. Milan WALACHOVIČnak, KARÁCSONYI Károly tanár úrnak, Gavril NEGREAN tanár úrnak, SZABÓ István professzornak, MÁTÉ Andrásnak, VERS Józsefnek HALTRICH Attila docensnek és GÁTMEZEI Antalnénak (Rovarász tábor szervezők), illetve Dr. MOLNÁR Zsoltnak (MÉTA-túra szervező). Saját herbáriumuk rendelkezésemre bocsájtását köszönöm KIRÁLY Gergely docensnak és Milan WALACHOVIČnak. A különböző nyelvekről fordításokért köszönettel tartozom BARTHA Dénes professzornak (latin, német, orosz), BORHIDI Attila akadémikusnak (latin), PÓCS Tamás akadémikusnak (latin), Seweryn MALAWSKInak (lengyel), ŠPORČIĆ Deannak (horvát) és ZAKÁR Árpádnak (szerb, német). Egyes irodalmak megküldéséért köszönetem fejezem ki CSIKY János docensnek, Facsar Géza docensnek, Richard PANKHURSTnak, KARÁCSONYI Károly tanár úrnak, PURGER Dragicanak, CSATHÓ Andrásnak, RIEZING Norbertnek, BAUER Norbertnek, GÉCZI János professzornak. Külön köszönöm Gavril NEGREAN tanár úrnak, hogy Erdélyre vonatkozólag 190 (!) darab irodalmat részemre megküldött. Köszönetem fejezem ki SZARKA Tamásnak (Ghymes Együttes), hogy páratlan szépségű és tartalmú verseivel gazdagíthattam könyvem!

Kiemelten mondok köszönetet szüleimnek, akik minden munkámban segítettek, szeretetükkel és anyagi erőforrásaikkal támogattak.

A Történelmi Magyarországhoz kötődő rózsakutatók (rhodológusok) / The autor (rhodologists) of the rose taxa from Historic Hungary

Az alábbiakban néhány mondatban bemutatom a hazánk egykori területén működő azon rhodológusokat, akik taxont írtak le vagy monografikusan feldolgozták a nemzetséget. A félkövéren szedett név mögött zárójelben következik az esetlegesen másképp írt névváltozata, majd a születési és halálozási helye és ideje, majd zárójelben, kiskapitális betűkkel szedve az auktor rövidítése.

Borbás Vince, deétéri (dejtéri) (Ipolylitke, 1844. július 29. – Kolozsvár, 1905. július 7.) (BORB., BORBÁS): A magyar botanika atyja, a „legmagyarabb" botanikus, az Ős-Fátra-elmélet és az Ős-Mátra fogalom megalkotója (melyet elméletté dolgozott ki BORHIDI, 1997), taxonómus, florista, magyar népi növénynév és növény-történetgyűjtő, egyetemi tanár. Az első, teljes és részletes rózsa monográfia: „*A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete – Primitiae monographia Rosarum imperii Hungarici*" megalkotója (1880). Irodalmi munkássága 900 publikációra terjed ki.

Boros Ádám (Budapest, 1900. november 19. – Budapest, 1973. január 3.) (BOROS): Biológus, botanikus, világhírű mohakutató, egyetemi tanár, a Tápiószelei Agrobotanikai Intézet munkatársa. Kedves humora miatt igen kedvelték. Hatalmas herbáriumát (65 ezer hajtásos növény és 130 ezer moha) „nemzeti érdekű védett gyűjteménnyé" nyilvánították.

Braun, Heinrich (Bécs, 1851 – Bécs, 1920) (H. BR., H. BRAUN): Városi tanácsos és botanikus Bécsben. Néhány rózsataxon leírója, jelentős rózsa-florisztikai kutatásokat végzett.

Crantz, Heinrich Johann Nepomuk von (Roodt, 1722. november 25. – Judenburg, 1799. január 18.) (CR., CRANTZ): Osztrák botanikus és orvos. Kevés rózsataxon auktora.

Crépin, François (Rochefort, 1830. október 30. – Brüsszel, 1903. április 30.) (CRÉP., CRÉPIN): Belga botanikus, a brüsszeli botanikus kert igazgatója, rózsaspecialista. Hazánkból csak kevés taxont közölt, de 900 oldalas, főleg Nyugat-Európát felölelő monográfiája („*Primitiae Monographiae Rosarum – Matériaux pour servir a L'Histoire des roses*") kiemelendő (1869).

Degen Árpád, felsőhegyi (Pozsony, 1866. március 31. – Budapest, 1934. március 30.) (DEG., DEGEN): A magyar botanika mecénása, orvos, botanikus, a Vetőmagvizsgáló Állomás vezetője, egyetemi tanár, taxonómus, florista, a Balkán-félsziget flórájának egyik legjobb ismerője, ezernél több publikáció szerzője. A második, teljes Magyarországot érintő rózsamonográgia (in JÁVORKA, 1924) megírója, több taxon auktora.

Facsar Géza (Budapest, 1941. szeptember 25. –) (FACSAR): A Kertészeti és Szőlészeti Főiskolán végzett szőlészeti-botanikai szakon kertészmérnökként. Doktori disszertációját a kerti szőlő magvainak fajtarendszertani jelentőségéből írta. Diplomavédésétől nyugdíjba vonulásáig a Kertészeti Egyetem (és jogutódjai) Növénytani Tanszékének munkatársa, utóbb docense. Fő kutatási témája a szőlő- és rózsafajok rendszertana illetve a florisztika. A mai Magyarország területét érintő rózsamonográfia szerzője; rhodológiai kutatásai kiterjedtek a fajok elterjedésére, kromoszóma vizsgálatokra, virágzásdinamikai értékelésekre, kemotaxonómiára.

Farkas-Vukotinović Lajos (Farkas-Vukotinovics Lajos, Ljudevit Farkaš-Vukotinović) (Zágráb, 1813. január 13. – Zágráb, 1893. március 17.) (VUK., VUKOTINOVIĆ, VUKOTINOVICS): Ősnemes horvát család sarja, államférfi, író, költő, dalíró, ügyvéd, természettudós, botanikus, a Horvát Nemzeti Múzeum alapítója. Horvátországi rhodológiai munkái jelentősek.

Gáyer Gyula (Kiscell, 1883. február 16. – Szombathely, 1932. június 13.) (GÁY., GÁYER): Magyar jogász és botanikus, főleg a sisakvirágokkal és a szedrekkel foglalkozott. Pozsony környékének rózsáit dolgozta fel.

Haynald Lajos (Szécsény, 1816. október 3. – Kalocsa, 1891. július 4.) (HAYNALD): római katolikus pap, erdélyi püspök, bíboros-érsek, Carthago érseke, teológia doktora, az MTA tiszteletbeli tagja, Magyarország és a tudomány mecénása, a Kalocsai Obszervatórium alapítója. Támogatása révén a Magyar Nemzeti Múzeum növénytári osztálya (ma MTTM Növénytár) önálló egységgé szerveződött. Gazdag könyvtárát a Magyar Természettudományi Múzeumnak adományozta. Borbás közöl tőle rózsataxont. Emlékét '39028 Haynald (2001 DL89)' kisbolygó őrzi.

Holuby József Lajos (Jozef Ľudovít Holuby) (Lobonya, 1836 – Bazin, 1923. június 15.) (HOLUBY): Felvidéki magyar botanikus és római katolikus pap. Legbehatóbban a szedrek rendszertanával foglalkozott, néhány felvidéki rózsataxon auktora.

Hulják János (1883–1942) (HULJÁK): Florista, főképp a Bükk flóráját kutatta. Degen rózsa taxonját közli.

Kanitz Ágoston (Lugos, 1843. április 25. – Kolozsvár, 1896. július 13.) (KANITZ): Botanikus, florista, botanikatörténész, egyetemi tanár. Kitaibel által hátrahagyott rózsataxonok leírója.

Keller Jenő B. (Bécs, 1841. – Bécs, 1897.) (J. B. KELLER): Magyar-osztrák botanikus. Számtalan taxon szerzője, jelentős rózsa-florisztikai kutatásokat végzett, legalaposabban Ausztriában.

Keller, Robert (? 1854. – ? 1939.) (R. KELLER, ROB. KELLER): Svájci botanikus. Svájc flórájának (*Flora der Schweiz*) és a közel 900 oldalas Közép-Európa vadrózsái (*Synopsis Rosarum spontanearum Europae Mediae*) című könyvek szerzője. Klasszikus taxonómiával és florisztikával foglalkozott. Feldolgozta és publikálta a Kupcsok Samu és Kupcsok Samu Tivadar által hátrahagyott herbáriumot (*Wildrosen aus der Tatra mit Beiträgen zur Wildrosenflora von Siebenbürgen (Rumänien) und Ungarn*).

Kerner von Marilaun, Anton (1831 – 1898) (A. KERNER): Osztrák botanikus, orvos, a bécsi egyetem professzora, növényföldrajz és növénytársulástan kutató. Legmeghatározóbb műve, a „Das Pflanzenleben der Donauländer" úttörő munka a hazai botanikában. Néhány taxon leírója.

Kitaibel Pál (Nagymarton, 1757. február 3. – Pest, 1817. december 13.) (KIT.): A „magyar Linné", botanikus, taxonómus, florista, kémikus, zoológus, mineralógus, geológus, egyetemi tanár. A világon elsőként álított elő klórmeszet. Felfedezte a tellúrt. Az ásványvizekről írt tanulmánya (Hydrographia Hungariae) mai napig alapmű. Nehéz körülményei miatt munkássága jórészt halála után jelent meg. Legjelentősebb műve a 3 kötetes „Descriptiones et Icones Plantarum Rariorum Hungariae", melyben sok endemikus faj leírását és ábráját közli. Sok rózsataxon auktora. Páratlan értékű herbáriuma az MTTM Növénytár külön gyűjteményében található.

Kmet' András (Kmet András, Andrej Kmet') (Szénásfalu, 1841. november 19. – Turócszentmárton, 1908. február 16.) (KMET, KMEŤ): Szlovák polihisztor, pap, botanikus, nyelvész (a szlovák nyelv csehből történő leválasztásának élharcosa), régész, geológus, ásványkutató, őslénykutató, a Matica Slovenska alapító tagja. Selmecbánya környékének flórájával és rózsarendszertannal foglalkozott.

Kupcsok Samu, id. (Kupčok Sámuel) (Breznóbánya, 1849?1850. – Selmecbánya, 1914.) (KUPČOK, KUPCSOK): Felvidéki magyar botanikus,

író, evangélikus lelkész, tanító. Rózsataxonjait jórészt Keller közölte halála után.

Kupcsok Samu Tivadar, ifj. (Kupčok Sámuel Tivadar) (Bakabánya, 1879. – Selmecbánya, 1941.) (KUPČOK, KUPCSOK): Felvidéki magyar botanikus, orvos. Rózsataxonjait jórészt Keller közölte halála után.

Lengyel Géza (Salgótarján, 1884. december 23. – Budapest, 1965. június 4.) (LENGYEL): Botanikus, agrobotanikus, a biológiai tudomány kandidátusa, az MTA levelező tagja. Florisztikai, növényföldrajzi, növényanatómiai és rendszertani kutatások mellett vetőmagvizsgálattal és méhészeti növénytannal is foglalkozott. Kiegészítette és sajtó alá rendezte Degen: Flora Velebitica köteteit. Degennel közöl taxonokat, sok rózsaadatot közölt.

Győrffy István (Hidasnémeti, 1880. december 19. – Székesfehérvár, 1959. április 16.) (GYŐRFFY): Botanikus, mohakutató, egyetemi tanár, az MTA tagja. Degennel közöl rózsataxont.

Margittai Antal (Várpalánk, 1880. szeptember 17. – Munkács, 1939. július 17.) (MARG., MARGITTAI): Kárpátaljai magyar botanikus, florista, taxonómus, középiskolai tanár, aki az elszakadt területen is vállalta a viszontagságos és nehéz életet, hogy magyar nyelven taníthasson. Számtalan rózsaadata és taxonja ismeretes Kárpátaljáról.

Nyárády Erazmusz Gyula (Nyárádtő, 1881. április 7. – Kolozsvár, 1966. június 10.) (NYÁR., NYÁRÁDY): Erdélyi magyar botanikus, florista, taxonómus, az erdélyi flóra legkiválóbb ismerője. Erdélyi rózsaadatokat és taxonokat közölt.

Pancsics József (Pančić Jozif) (Bribir, 1814. április 17. – Nándorfehérvár, 1888. március 8.): Vajdasági (horvát?)szerb-magyar botanikus. Egy rózsataxon auktora.

Prodán Gyula (Iuliu Prodan) (Kékes, 1875. október 29. – Kolozsvár, 1959. február 27.) (PROD., PRODAN, PRODÁN): Magyar-román származású botanikus. Nagymennyiségű rózsaadatot, taxont (főleg kultúrtaxont) közölt.

Richter Aladár (Rimaszombat, 1868. jauár. 5. – Budapest, 1927. június 11.) (A. RICHTER): Botanikus, egyetemi tanár, az MTA levelező tagja, egy rózsataxon leírója.

Sabransky, Heinrich (Pozsony, 1864. április 23. (24.) – Salzburg, 1916. december 23.) (SAB., SABRANSKY): Osztrák orvos és botanikus. Néhány taxon auktora.

Sagorski, Ernst Adolf (1847–1929) (SAG., SAGORSKI): Közép-Európa és a Balkán-félsziget kutatója. Néhány taxon auktora; a Magas-Tátrából közölt rózsaadatokat.

Scopoli, Giovanni Antonio (Cavalese, 1723. június 3. – Pavia, 1788. május 8.) (SCOP.): Olasz botanikus, kémikus, geológus, entomológus, a Selmeci Akadémia tanára. Néhány taxon auktora.

Simonkai Lajos (Simkovics Lajos) (Nyíregyháza, 1851. január 9. – Budapest, 1910. január 2.) (SIMK., SIMONKAI): Erdélyi magyar botanikus, középiskolai tanár, florista, taxonómus. Erdélyi rózsaadatok és taxonok szerzője.

Soó Rezső (Székelyudvarhely, 1903. augusztus 1. – Budapest, 1980. február 10.) (SOÓ): Székely botanikus, taxonómus, florista, cönológus, önálló rendszertan megalkotója, a magyar botanikát nemzetközi hírűvé tette. Hét kötetes Synopsis-ában (1964-85) monografikusan feldolgozta és összegezte a rózsaismereteket, néhány taxon auktora.

Švestka, František (1880. – 1965.) (ŠVESTKA, F. ŠVESTKA): Cseh akadémikus. Sok infraspecifikus rózsataxont írt le a Felvidékről.

Trautmann Róbert (Bécs, 1873. december 9. – Ózd, 1953. május 26.): (TRAUTM., TRTM.): Magyar építész, botanikus, *Menta* nemzetség specialistája. Kevés rózsataxon társauktora.

Waldstein, Franz de Paula Adam Norbert Wenzel Ludwig Valentin von (Bécs, 1759. február 14. – Oberleutersdorf, 1823. május 24.) (WALDST.): Cseh gróf, császári kamarás, Kitaibel mecénása. Néhány rózsataxon társauktora.

Wierzbicki, Piotr Pawlus (Stary Sącz, 1794. április 30. – Oravica, 1847. február 5.) (WIERZB.): Lengyel botanikus, bányaorvos, aki Keszthely környékének és a Bánság legbehatóbb kutatója volt. Dél-Erdélyből közölt rózsaadatokat és taxonokat.

Wiesbaur, Johann Baptist (Wallnstorf bei Gunskirchen, 1836. június 15. – Schloß Leschna bei Groß Lukow, 1906. november 8.) (WIESB., WIESBAUR): Osztrák botanikus, jezsuita pap, tanár, florista, taxonómus. Néhány rózsataxon leírója.

A Történelmi Magyarország területéről leírt rózsataxonok eredeti lelőhelyei / Original places of discovery of rose taxa described from the Historic Hungary

Az alábbi összeállítás tartalmazza a Történelmi Magyarország területéről leírt rózsataxonok listáját eredeti lelőhelyük (*locus classicus*) betűrendje alapján. Több taxon, az akkori szabályoknak megfelelően, több felfedezési hellyel is bír, ezért többször is szerepelnek az összeállításban. Több esetben az azonosíthatatlanság végett az eredeti neve szerepel a lelőhelynek, ezeket * jelöli. Első helyen áll az egykori Magyarországon használt (legelterjedtebb, legismertebb) név, mögötte [ ] zárójelben a különböző nyelveken használt vagy másképp írt nevek. A felsorolt taxonok esetében megőriztem az eredeti státuszt (a forma rangot szisztematikusan f.-nak rövidítem, hogy el lehessen különíteni a gyakran alkalmazot alfabetikus f. betűtől), írásmódot (pl. a kis- és nagybetűt) és kombinációt. Egyes taxonok több helyen, azonos évben voltak publikálva (főleg VUKOTINOVICS, 1886 esetében); ilyen esetekben a bővebb leírást vettem alapul. Előfordul, hogy a diagnózisban hivatkozott „korábbi" publikációra, melyekről kiderült, hogy valójában nem létezik; ezen esetekben az utóbbi publikációt vettem eredeti leírásnak. Erre példa a *Rosa canina* L. var. *Sanctae-Crucis* DEGEN, Flora Velebitica II. p. 252. (1937) a tényleges leírási hely, hiába hivatkozik DEGEN a Magyar Flórára, abban nem található meg a taxon. A taxonok neve és auktora után szerepel a közlemény címe, illetve szükség esetén a pontosabb helymegjelölés „"-ben. A Történelmi Magyarország területéről összesen 214 lelőhelyről 461 taxont írt le 29 szerző.

The following compilation contains the list of rose taxa described from the historic Hungary in alpahabetical order of place of discovery (*locus classicus*). Several taxa, in accordance with the rules at that time, have multiple places of discovery, thus appear multiple times in this compilation. As result of unidentifiability, the original name of the site is shown in several cases, marked with *. The most widespread, most well-known name used in historic Hungary at that time comes first, followed by names in different languages, or differently spelled in square brackets [ ]. I kept the original status in case of the listed taxa (forma systematically abbreviated to f. to avoid confusion with often used alphabetical f.), the way of writing (lower-case, upper-case) and combination thereof. Certain

taxa were published in different places int he same year, (esp. VUKOTINOVICS, 1886); I followed the wider description in this case.It happens every so often, that the „previous" publication quoted in a diagnosis turned out to be nonexisitent; in these cases I regarded the latter publication as original. An example of this is *Rosa canina* L. var. *Sanctae-Crucis* DEGEN, Flora Velebitica II. p. 252. (1937) being the actual place of description, while quoting to Magyar Flóra in which the taxon is not to be found. The publication is shown after the name and author of taxa, and if needed, the more accurate location (in quotation marks) also. 29 authors described 461 taxa from 214 places of discovery from the historic Hungary altogether.

„***lelőhely nélküliek***" [without locatity]:

Rosa agrestis SAVI i) *arvatica* PUG. *sphaerosepium* BORBÁS ex DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 557. (1924); f./var. *catarractarum* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 394. et cfr. 395!

Rosa alpinoformis HAYNALD ex BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 526. (1880);

Rosa caryophyllacea BESSER var. *notabilis* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 20. (1926);

Rosa centifolia L. var. *minor* PRODAN, Flora R. P. R. IV. p. 939.: „Culta."

Rosa coriifolia FR. var. *periacantha* BORBÁS, Erdészeti Lapok **23**(1–12): 1133 (1884)

Rosa Corinthiaca BORBÁS et PACH., Erdészeti Lapok **23**(1–12): 1133 (1884)

Rosa damasceniformis PRODAN, Flora R. P. R. IV. p. 939. et tab. 156./1, 1a–l.: „In hortis pagorum Transsilvaniae saepe culta."

Rosa graveolens GREN. var. *fimbrisepala* BORBÁS, Erdészeti Lapok **23**(1–12): 1133 (1884)

Rosa hybrida SCHL. f. *brachystylis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 356. (1880);

Rosa hybrida SCHL. var. *laeta* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 357. (1880);

Rosa Jundzillii BESSER f. *leioclada* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 376. (1880);

Rosa jundzillii BESSER var. *trachyphylla* RAU f. *fundamentalis* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2):8 (1926);

Rosa livescens BESSER b) *pinetorum* H. BRAUN, Verhandlungen der k. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien **35**: 70. (1886): „Hungaria!";

Rosa micrantha SM. var. *an-isacantha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 499. (1880);

Rosa micrantha SM. var. *subhebegyna* BORBÁS, Erdészeti Lapok **23**(1–12): 1133 (1884)

Rosa micrantha SM. var. *pleiotricha* BORBÁS, nomen nudum, Deutche botanische Monatsschrift **4**(4): 50. (cf! *Rosa rubiginosa* L. var. *pleiotricha* BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 286. (1887));

Rosa pendulina L. bb) *gentilis* STERNBG. *višočicensis* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 587. (1924)

Rosa stylosa DESV. f. *trichogyna* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 353. (1880);

Rosa trachyphylla RAU var. *Alsatica* H. BRAUN, Verhandlungen der k. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien **35**: 72. (1886): „Hungaria!”;
Rosa transsilvanica SCHUR var. *subadenopoda* BORBÁS, nomen nudum, Deutche botanische Monatsschrift **4**(4): 50.
Rosa velutinaeflora DÉSÉGL. et OZ. var. *dearmata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 358. (1880)

„***Alsószentbenedek***” [Ivanóc, Ivanovci]:
Rosa rubiginosa L. f. *setocarpa* BORBÁS et HOLUBY, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 498. (1880)

„***Ábelfalva***” [Abelova, Ábelová]:
Rosa adenophora KIT. dd.) adenosepala BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880): „hornic lazi Gyuricska”;
Rosa alpina L. f. *pubescens* KOCH bb) *levipes* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 528. (1880): „Lestini Duricka”;
Rosa uncinella BESSER. bb) *ciliata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 434. et cfr. 427! (1880)

„***Ajka***”
Rosa gallica L. var. *fruticans* BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 278. (1887): „Kis-Somlóhegy”

„***Alsóőr***” [Unterwart, Alsó-Eör]
Rosa Batthyányorum BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 280. (1887)

„***Arámabánya***” [Baia de Aramă]:
Rosa arvensis HUDS. var. *typica* R. KELLER f. *vera* BUIA, Flora R. P. R. IV. p. 938.

„***Badacsonytomaj***”
Rosa agrestis SAVI var. *ampelophila* BORBÁS, A Balaton tavának és partmellékének növényföldrajza és edényes növényzete, p. 413. (1900)

„***Bakabánya***” [Pukanec, Pukantz]:
Rosa canina L. subsp. *vulgaris* GAMS var. *lutetiana* (LEMAN) BAKER f. *paucistylis* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 23. (1926): „Kiebesz”;
Rosa micrantha SM. var. *calvescens* BURNAT et GREMLI f. *biacantha* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 11. (1926);
Rosa obtusifolia DESV. var. *nostrificata* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 21. (1926): „Hrubá Jedla”;
Rosa obtusifolia DESV. var. *safranicensis* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 21. (1926): „Safranice”;
Rosa pendulina L. var. *pubescens* KOCH f. *adenoclona* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 44. (1926);
Rosa × *uhlistensis* KUPCSOK ex DEGEN in Jávorka, Magyar Flóra p. 554. (1924);

„***Bakony***”
Rosa dumalis BECHST. j) *podolica* TRATT. *bakonyensis* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 571. (1924)

„***Balatonakarattya***”
Rosa pimpinellifolia L. g) *spinosissima* L. *balatonensis* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 582. (1924)

„***Bánát***” [Banat, Bánság, Банат]:
Rosa alpina L. f. *atrichophylla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 527. (1880);
Rosa gallica L. f. *subtomentella* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 370. (1880)

„***Bánffyhunyad***” [Huedin, Bánffy-Hunyad, Hogyínu, Heynod, דאינוה, Ohodino]:
Rosa amblyphylla RIP. f. *suboxyphylla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 436. (1880)

„***Barlangliget***” [Bélabarlang, Bélai-Barlangliget, Béla-Höhlenhain, ma Szepesbéla]:
Rosa Ilseana CRÉP. var. *pubescens* SAGORSKI, Deutsche Bot. Monatsschr. **7**(11–12): 163. (1889)

„***Bátony***” [Batin, Battendorf]:
Rosa spinosissima L. f. *trachyticola* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 551. (1880)

„***Bátyu***” [Батьово, Batyovo, Узловоє, Uzlovoje]:
Rosa dumetorum THUILL. var. *Sörösensis* MARGITTAI, Vznosy Flore Podkarpatskoj Rusi Kvartaľnik, Munkachevo Pannonija, p. 79. (1937): „In homorem professoris botanicae Jos. Sörös”

„***Bedellő***” [Bedeleu, Izvoarele]:
Rosa × *tordensis* KUPČOK ex R. KELLER (*R. canina* L. subsp. *R. vulgaris* GAMS × *R. pendulina* L.?), Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 46. (1926): „Im Kalkgebirge Zwischen Lunca [Aranyoslonka] und Bedeleu”

„***Beregszőlős***” [Loho]
Rosa dumetorum THUILL. var. *corymbosa* MARGITTAI, Vznosy Flore Podkarpatskoj Rusi Kvartaľnik, Munkachevo Pannonija, p. 77. (1937)

„***Berencsfalu***” [Prencsfalu, Prenčov, Preitzdorf]:
Rosa alpina L. f. *semisimplex* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 531. (1880): „Uhelnice”;
Rosa Andegavensis BAST. var. *subsystylis* BORBÁS (Syn. *Rosa canina verticillacantha* WIESB. in sched.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880): „Medzi-patak”;
Rosa coriifolia FRIES f. *pycnacantha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 448. (1880);

Rosa dumetorum THUILL. f. *heterotricha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 432. (1880);
Rosa hirtifolia H. BRAUN, Verhandlungen der kaiserlich-königlichen zoologischen-botanischen Gesellschaft p. 109. (1886): „Siroké prielohy";
Rosa hirtifolia H. BRAUN b) *Hontiensis* H. BRAUN, Verhandlungen der kaiserlich-königlichen zoologischen-botanischen Gesellschaft p. 109. (1886) „In monte Koladka";
Rosa uncinella BESSER. for *ciliata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 434. et cfr. 427! (1880): „Medzi-domb";

„***Berzevice***" [Brezovica nad Torysou]
Rosa canina L. var. *albida* MARGITTAI, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 5. (1937);
Rosa canina L. var. *lanceolata* MARGITTAI, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 7.(1937);
Rosa canina L. var. *longifolia* MARGITTAI, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 8. (1937);
Rosa canina L. var. *macrostylis* BORBÁS for. *glabrescens* MARGITTAI, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 6. (1937);
Rosa canina L. var. *Mankovicsiana* MARGITTAI, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 5. (1937);
Rosa canina L. var. *multiflora* MARGITTAI, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 5. (1937)

„***Bilak***" [Domneşti, Bileag, Billak, Attelsdref, Attelsdorf, Adelsdorf]:
Rosa Axmanni GM. f. *coriacea* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 364. (1880);
Rosa hybrida SCHLEICH. var. *subcordata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 361. (1880); ";

„***Borostyánkő***" [Bernstein]
Rosa Kuncii BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 277. (1887)
Rosa micrantha SM. var. *semitomentella* BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 285. (1887): „inter Gyöngyösfő et Borostyánkő"
Rosa rubiginosa L. var. *pleiotricha* BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 286. (1887) (cf! *R. micrantha* SM. var. *pleiotricha* BORBÁS, nomen nudum, Deutche botanische Monatsschrift 4(4): 50.);
Rosa Seringeana (DUMORT.) fide BRAUN var. *Karstiana* BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 287. (1887)

„***Borsod megye***":
Rosa pendulina L. x) *Simkovicsii* KMEŤ *borsodiense* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 586. (1924)

„***Borzavár***":
Rosa Győrffyana DEGEN, Acta Litt. Sci. Regiae Univ. Hung. Francisco-Joseph., Sect. Sci. Nat. **2**(1): 1. (1925)

„***Bosác***" [Bošáca]:
Rosa retinervis BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 393. (1880): „in colle Lisica"

„***Bozsok***" [Poschendorf, Božok]:
Rosa spinosissima L. var. *schizodonta* BORBÁS, Oesterr. Bot. Z. **40**(6): 243. (1890)

„***Brassó***" [Braşov, Kronstadt, Kronstadt in Burzenland, Kronen, Kruhnen, Brassovia, Corona, Брашевъ, Braszów, Brašov, Kronshtat]:

Rosa amblyphylla RIP. f. *subatrichostylis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 436. (1880);

Rosa Barcensis SIMONKAI, Erdély edényes flórájának helyesbített foglalata p. 212. (1886): „Cenk";

Rosa canina L. f. *euoxyphylla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 414. (1880): „Cenk Coronae";

Rosa tomentosa SM. f. *oxycarpa* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 511. (1880)

„***Breznóbánya***" [Brezno, Bries, Briesen]:

Rosa pendulina L. f. *adenophora* BORBÁS sbf. *anadena* KUPCSOK, Botanikai Közlemények **13**(4): 100. (1914): „Sztránya"

Rosa plusiadenia BORBÁS et KUPCSOK in KUPCSOK, Botanikai Közlemények **13**(4): 100. (1914): „Zsliebok"

„***Bruck***" [Bruck an der Leitha, Lajtamenti Bruck]:

Rosa Braunii J. B. KELLER, Oesterr. Bot. Z. **32**(1): 39. (1882): „Bruck an der Leitha";

Rosa Wettsteinii H. BRAUN (cfr! *Rosa canina* L. var. *Wettsteinii* (H. BRAUN) H. BRAUN, ÖBZ **40**(3): 136. (1890), Oesterr. Bot. Z. **35**(9): 303. (1885): „Haglersberg";

Rosa coriifolia var. *Erlbergensis* H. BRAUN, Verhandlungen der kaiserlich-königlichen zoologischen-botanischen Gesellschaft p. 91. (1886): „Salisburgia ad pagum Erlberg versus oppidem Bruck!"

„***Brunóc***" [Brunovce]

Rosa canina L. subsp. *globularis* FRANCHET f. *eurotundifolia* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 106. (1944)

„***Budaörs***" [Wudersch, Jerša, Erša, Vundeš)]:

Rosa scabrata CRÉP. f. *Pilisensis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 463 et 466. (1880)

„***Budapest***":

Rosa agrestis SAVI o) *Borosiana* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 558. (1924): „budai hegység"

Rosa Budensis BORBÁS (Syn. *Rosa Budensis* BORBÁS, Budapestnek és környékének növényzete p. 161. (1879), nomen nudum), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 391. (1880): „Buda";

Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880): „inter vineas montium Budae; Gellért-hegy; m. Suevorum; insulae Csepel ad Soroksári gát";

Rosa dumetorum THUILL. f. *heterotricha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 432. (1880): „in dumetis Budae; Kecskehegy; Lipótmező: fl. albo; Szépárok, Mátyás-hegy, Gellért-hegy";

Rosa gallica L. g) *austriaca* CR. f. *irregularis* DEGEN et TRAUTMANN in Jávorka, Magyar Flóra p. 548. (1924): „Budai-hegység";

Rosa gallica L. var. *irregularis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY: „Szemlő-hegy et Gugger-hegy"; hoc. loco;
Rosa gallica L. ε.) *leiophylla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 369. (1880): „Lipótmező";
Rosa gallica L. var. *magnifica* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 369. (1880): „Lipótmező";
Rosa gallica L. l) *Trautmanii* DEGEN in Jávorka, Magyar Flóra p. 550. (1924): „Budai-hegység";
Rosa graveolens GREN. subsp. *R. Szabói* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 484.; pro forma in p. 479! (1880): „Promontorium";
Rosa hungarica A. KERNER var. *boehmii* KERÉNYI-NAGY, hoc. loco: „Róka-hegy, ürömi kőfejtő";
Rosa jundzillii BESSER var. *minor* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 381. (1880): „monte Suevorum";
Rosa laxifolia BORBÁS (Syn. *Rosa rubescens* BORBÁS in sched.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 421. (1880): „in dumetis Budae";
Rosa pumila L. fil. f. *delanata* BORBÁS, Budapestnek és környékének növényzete p. 161. (1879): „Sváb-hegy";
Rosa pumila L. fil. f. *stenotricha* BORBÁS, Budapestnek és környékének növényzete p. 161. (1879): „Kiscelli-hegyek";
Rosa rubiginosa L. f. *setocarpa* BORBÁS et HOLUBY, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 498. (1880): „Szépárok"; ";
Rosa spinosissima L. f. *ellipsoidea* BORBÁS, Budapestnek és környékének növényzete p. 159. (1879): „Mátyáshegy";
Rosa spinosissima L. f. *olygotricha* BORBÁS, Budapestnek és környékének növényzete p. 159. (1879): „Hárshegy";
Rosa urbica LÉM. c) *subglabra* BORBÁS, Budapestnek és környékének növényzete p. 161. (1879): „Buda körül, Zugliget, Kis-Sváb-hegy, Nagy-Sváb-hegy";
Rosa urbica LÉM. d) *semiglauca* BORBÁS, Budapestnek és környékének növényzete p. 161. (1879): „Lipótmező";
Rosa urbica LÉM. e) *leptotricha* BORBÁS, Budapestnek és környékének növényzete p. 161. (1879): „Hárs-hegy";
Rosa urbica LÉM. f. *subglabra* BORBÁS, Budapestnek és környékének növényzete p. 161. (1879): „Buda körül, Zugliget, Kis-Sváb-hegy, Nagy-Sváb-hegy"

„***Bükkszád***":
Rosa alpina L. f. *stenodonta* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 530. (1880): „In Bienik-Salata … versus Bukovec"

„***Bükkösd***" [Bükkösdhegy, Bukovec, Bükovci; ma Szelence [Selnica, Selnički breg, Hegykerület VII] része]:
Rosa corylifolia VUKOTINOVIĆ et J. B. KELLER, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 7. № 26. (1886): „In monte Prekrižje, et Bienik-Šalata";
Rosa congesta VUKOTINOVIĆ (Syn. *R. vinealis* VUK.), Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 8. № 31. (1886): „In monte Bienik-Šalata";
Rosa nummulifolia VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 3. (1886): „In monte Prekrižje, et Bienik-Šalata";

„***Celldömölk***" [Kleinmariazell]
Rosa gallica L. var. *fruticans* BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 278. (1887): „Ságh hegy"

„***Cres****":
Rosa scabrata CRÉP. f. *subhaplodonta* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 467. (1880): „Florentem legi ad margines silvarum Crisii Croatiae" Megj.: Talán Kapronca-Körös megyére (Koprivničko-križevačka županija) utal.

„***Csábrágvarbók***" [Čabrad, Čabradský Vrbovok, Hradecký Vrbovek]
Rosa Borbásiana H. BRAUN (Syn. *R. subdola* KMEŤ in litt.), Flora 68.(**6**): 114 (1885)

„***Cserög***" [Черевић, Cserevity, Čerević]:
Rosa alpina L. f. *atrichophylla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 527. (1880);
Rosa arvensis HUDS. a.) *pilifolia* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 344. (1880)

„***Cserszegtomaj***"
Rosa × *barthae* KERÉNYI-NAGY; hoc. loco

„***Csiklovabánya***" [Ciclova Montană, Montan-Tschiklowa, Deutsch-Tschiklowa]:
Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880);
Rosa Herculis BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 512. (1880);
Rosa oligacantha BORBÁS (Syn. *R. tortuosa* WIERZB. in herb.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 373. (1880): „Récse";
Rosa tomentosa SM. f. *adelphostylis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 514. (1880);

„***Csodavár***" (Cetățile Ponorului)
Rosa agnesii KERÉNYI-NAGY; hoc. loco

„***Dobra***" [Hunyaddobra]:
Rosa uncinella BESSER. f. *ciliata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 434. et cfr. 427! (1880)

„***Dombó***" [Rakovác, Раковац, Rakovac]:
Rosa caryophyllacea BESS. f. *slavonica* KUPCSOK fil., Magyar Bot. Lapok **13**: 88. (1914);
Rosa sepium THUILL. var. *Rakovacensis* KUPCSOK fil., Magyar Bot. Lapok **13**: 88. (1914)

„***Domugled***":
Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880);
Rosa dumetorum THUILL. f. *heterotricha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 432. (1880);

Rosa fissisepala BORBÁS (Syn. *Rosa pimpinellifolia* L. var. *Altaica* BORBÁS, Újabb jelenségek a magyar flórában, p. 86. (1875)), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 552. (1880)

„***Dorog***":
Rosa gallica L. j) *Grundliana* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 550. (1924)

„***Dunaföldvár***":
Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880)

„***Egyházmarót***" [Kostolné Moravce]:
Rosa canina L. subsp. *vulgaris* GAMS var. *verticillacantha* (MÉRAT) BAKER f. *amphibola* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 31. (1926): „Tiefergrund"

„***Erdőfelek***" [Felek, Feleacu, Feleac]:
Rosa canina L. var. *hirtella* (RIP.) CHRIST. f. *normalis* BUIA, Flora R. P. R. IV. p. 938.: „ad pagum Baciu et Feleac";
Rosa canina L. var. *transitoria* R. KELLER f. *eutransitoria* BUIA, Flora R. P. R. IV. p. 938.
Rosa canina L. aa) *marisensis* SIMKOVICS et H. BRAUN *felekensis* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 565. (1924)
Rosa dumetorum THUILL. a[1]) *kolosensis* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 565. (1924)

„***Eperjes***" [Prešov, Preschau, Fragopolis, Eperiessinum]:
Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880): „Récse et Thebner Kogel"

„***Élesd***" [Aleşd]:
Rosa Andegavensis BAST. var. *Bihariensis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 405. (1880)

„***Érszakácsi***" [Săcăşeni]
Rosa pocsii KERÉNYI-NAGY; hoc. loco.

„***Felsőkethely***" [Kethely, Neumarkt im Tauchental]:
Rosa micrantha SM. var. *semitomentella* BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 285. (1887): „ad Günsium versus Kethely"

„***Felsőkohány***" [Kohány, Kohanócz, Kochanovce]:
Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880)

„***Fiume***" [Rijeka, Sankt Veit am Flaum, Vitopolis, Flumen]:
Rosa agrestis SAVI. var. *Liburnica* BORBÁS, Oesterr. Bot. Z. **41**(11): 356. (1891);
Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880): „Csaule prope Flumen et ad Stolác"

Rosa croatica KIT. ex KANITZ, Addit. fl. Hung.: 589. (1863): „Ad viam Carolinam in Croatica versus Flumen";

Rosa Hirciana H. BRAUN, Oesterr. Bot. Z. **32**(1): 6. (1882)

Rosa macrostylis BORBÁS ex VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 46. № 113. (1886): „In monte Vratnik supra Segniam et in Draga ad Flumen"

„***Fužine***":

Rosa alpina L. f. *atrichophylla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 527. (1880): „montis Bitoraj";

Rosa arvensis HUDS. a.) *glabrifolia* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 343. (1880): „Javoria";

Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880); ";

Rosa gentilis STERNB. f. *adenoneura inermis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 536. (1880): „silvarum Stirovacsa";

Rosa litoralis BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 351. (1880): „Javoria"

„***Garamberzence***" [Horonská Breznica, Bresnitz]:

R. coriifolia FR. var. *barsensis* MARGITTAI et SABRANSKY, Magyar Bot. Lapok **17**(1-2): 92. (1918): „Garamberzence et Jallna"

„***Gánóc***" [Gánovce, Gansdorf]:

Rosa salaevensis RAPIN var. *inermis* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 47. (1926): „Ganócer Bach"

„***Goszpics***" [Gospić]:

Rosa austriaca CR. f. *R. Likana* VUKOTINOVIĆ, Rada Jugoslavenske Akademije Znanosti i umjetnosti, 51: 31. (1880): „in sylvula Jasikovac"

„***Gömör vármegye***"[Gemer, Geomoriensis]:

Rosa pendulina L. j) *alpina* L. *anacantha* A. RICHTER ex DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 584. (1924)

„***Görgényi-havasok***" [Munții Gurghiu]:

Rosa canina L. jj) *Waitziana* TRATT. *Nyárádyana* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 569. (1924)

„***Gyepűfüzes***" [Kohfidisch, Gornji Fideš, Zgornji Fideš]

Rosa subbiserrata BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 282. (1887): „Csádhegy"

„***Gyorok***" [Ghioroc]

Rosa Rocheliana H. BRAUN, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam **5**: 15. № 1648. (1888)

„***Gyömbér***" [Djumbir, Ďumbier]:

Rosa balsamea KIT. var. *exadeneura biserrata* J. B. KELLER (nomen nudum), Magyar Növénytani Lapok **12**: 143. (1888): „Baba hola";

Rosa balsamea KIT. var. *subbiserrata dense hispida* J. B. KELLER, Magyar Növénytani Lapok **12**: 144. (1888)

Rosa balsamea KIT. var. *subbiserrata* J. B. KELLER, Magyar Növénytani Lapok **12**: 145. (1888)

Rosa balsamea KIT. var. *Tatrae* J. B. KELLER, Magyar Növénytani Lapok **12**: 143. (1888): „Baba hola";

Rosa glauca VILL. f. *subleiogyna* J. B. KELLER, Magyar Növénytani Lapok **12**: 145. (1888): „Baba hola";

Rosa glauca VILL. f. *sub-synstylis* J. B. KELLER, Magyar Növénytani Lapok **12**: 143. (1888): „Bisztra"

„***Gyöngyös***":

Rosa hologyna BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 353. (1880)

„***Gyöngyösfő***":

Rosa Seringeana (DUMORT.) fide BRAUN var. *Karstiana* BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 287. (1887)

„***Györösd***" [Zsurest, Jureşti]:

Rosa collina JACQ. f./var. *catarractarum* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 394. et cfr. 395! (1880)

„***Habovka***" [Habovka]:

Rosa glauca WILL. var. *luteospinosa* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 107. (1944)

„***Havasrogoz***" [Rogozsely, Rogojel]:

Rosa tomentosa SM. f. *Dacica* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 514. (1880)

„***Herkulesfürdő***" [Thermos Herculis, Băile Herculane, Herkulesbad, Aqua Herculis, Ad aquas Herculi sacras]:

Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880): „Zseraleu";

Rosa Andegavensis BAST. var. *subsystylis* BORBÁS (Syn. *Rosa canina verticillacantha* WIESB. in sched.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880);

Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880);

Rosa canina L. f. *semibiserrata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 414. (1880): „Szászky-hegy";

Rosa collina JACQ. f./var. *catarractarum* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 394. et cfr. 395! (1880);

Rosa dumetorum THUILL. f. *heterotricha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 432. (1880);
Rosa fissisepala BORBÁS (Syn. *Rosa pimpinellifolia* L. var. *Altaica* BORBÁS, Újabb jelenségek a magyar flórában, p. 86. (1875)), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 552. (1880);
Rosa Herculis BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 512. (1880): „Macskakút";
Rosa uncinella BESSER. f. *ciliata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 434. et cfr. 427! (1880)

„***Héthárs***" [Lipany, Siebenlinden, Septemtiliae]
Rosa canina L. var. *inaequalifolia* MARGITTAI, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 4. (1937);
Rosa canina L. var. *polyflora* MARGITTAI, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 4. (1937);
Rosa canina L. var. *villosistyla* MARGITTAI, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 4. (1937)

„***Hont vármegye***" [Hont, Hontiensis, Honthiensis, Hontensis, Honthum]:
Rosa agrestis SAVI o) *Borosiana* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 558. (1924)

„***Hontkirályfalva***":
Rosa Axmanni GM. var. *macrocalyx* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 364. (1880);
Rosa cinerascens DUMORT. f. *subadenophylla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 510. (1880): „Devicse: Bachnovpatak";
Rosa gallica L. var. *magnifica* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 369. (1880);
Rosa Gizellae BORBÁS f. *di-trichopoda* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 487. (1880): „Salad-hegy";
Rosa Gizellae BORBÁS f. *di-trichopoda* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 487. (1880): „Devicse: Bachnov-patak"
Rosa × *infesta* KMET ex H. BRAUN, Sched. fl. exs. Austro-Hung. 2: 32, № 462. (1882)

„***Horgospataka***" [Strâmbu-Băiuţ, Horgospataka, Strimbuly]:
Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880)

„***Horvátország***" [Croatia, Republika Hrvatska]:
Rosa reversa WKIT. f. *affisidens* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 546. (1880)

„***Hunfalva***" [Huncovce, Hunsdorf, Villa Canis]:
Rosa caryophyllacea BESSER var. *pinetorum* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 12. (1926);
Rosa obtusifolia DESV. × *R. spinosissima L* f. *pseudotomentella* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 53. (1926): „Klotildweg";
Rosa × *pseudo-alpestris* KUPČOK ex R. KELLER (*R.. caryophyllacea* BESSER × ? (fortasse *R. vosagiaca* DESP.)), Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 38. (1926);

„***Ipoly-Litke***" [Litke]:

Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880): „Bikkalj";

Rosa jundzillii BESSER f. *aseticlados* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 382. (1880): „Bikkalj";

Rosa laxifolia BORBÁS (Syn. *Rosa rubescens* BORBÁS in sched.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 421. (1880): „in umbrosis silvarum Bikkalj ad Kőre";

Rosa uncinella BESSER. f. *ciliata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 434. et cfr. 427! (1880): „Bikkalj"

„***Incéd***" [Dürnbach, Vincjet]

Rosa Beytei BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 284. (1887): „Incéd és Németszentmihály közt a csavargós út mellett"

„***Isztria***" [Istra]:

Rosa alpina L. f. *atrichophylla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 527. (1880): „monte Majori";

Rosa gallica L. var. *calida* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 373. (1880): „Lusinamore inter Polam et Fasana";

Rosa lactiflora DÉSÉGL. f. *polyacantha* BORBÁS (Syn. *R. micrantha* FREYN exsicc.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 494. (1880): „Lovrana; inter Fazana et Marana";

Rosa prostrata DC. var. *microtricha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 341. (1880): „Canfanaro";

Rosa scabrata CRÉP. f. *Istrica* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 466. (1880). „Vela utzka";

Rosa spinosissima L. f. *megalacantha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 549. (1880): „montis Majoris ad Vela utzka, ad Mala utzka, ad pagum Pilati";

Rosa stylosa DESV. f. *trichosynstyla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 351. (1880): *„Stignano et Fort Turulla"*

„***Jezero****":

Rosa Téryana DEGEN et GYŐRFFY, Magyar Bot. Lapok **26**: 13. (1928): „Comitatu Szepesiensi. In tractu montium „Zipser Magura" ad ripas lacul „Jezero" dicti"

„***Kamenják****":

Rosa glauca VILL. f. *subsempervirens* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 461. (1880): „Mala-utza; Vela-utza"

„***Kanacs****":

Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880)

„***Károlyváros***" [Karlovac, Karlovác, Karlstadt, Carlostadium]:

Rosa Andegavensis BAST. f. *pleiadelphea* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 408. (1880): „inter vineas montium supra Carlovicium";

Rosa Andegavensis BAST. var. *subsystylis* BORBÁS (Syn. *Rosa canina verticillacantha* WIESB. in sched.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880): „in montibus Carlovicii";

Rosa arvensis HUDS. a.) *pilifolia* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 344. (1880);

Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880);

Rosa coriifolia FR. f. *trichostylis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 452. (1880): „Inter vieas montium Carlovicii ad Szlatina";

Rosa glauca VILL. f. *atroviridis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 460. (1880): „Szlatina";

Rosa glauca VILL. f. *subleiostylis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 460. (1880): „Szlatina";

Rosa Haynaldiana BORBÁS f. *trichophora* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 351. (1880);

Rosa Haynaldiana BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 349. (1880): „Bachnov-patak"

„***Karom***": [Karlóca, Сремски Карловци, Sremski Karlovci, Karlowitz, Karlofça]

Rosa Andegavensis BAST. var. *squarrosidens* BORBÁS f. *Karlovicensis* KUPCSOK fil., Magyar Bot. Lapok **13**: 88. (1914);

Rosa agrestis SAVI f. *elatior* BORBÁS f. *Karlovicensis* KUPCSOK fil., Magyar Bot. Lapok **13**: 88. (1914)

„***Kassa***" [Košice, Kaschau]:

Rosa incana KIT. ex SCHULT., ex SCHULT., Österreichs Flora, p. 70. № 1846. (1814): „zwischen Kaschau und Rank"

„***Katafa***":

Rosa frutetorum BESSER var. *saxetana* H. BRAUN, Oesterr. Bot. Z. **40**(3): 137. (1890)

„***Kemensessömjén***" [Sömjén]

Rosa subbiserrata BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 282. (1887)

„***Késmárk***" [Kežmarok, Käsmark, Käsemarkt, Kesmarkium, Kiezmark, Kejsenmark]:

Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. subcanina* HAYEK. var. *glandulifera* R. KELLER f. *lapicidinarum* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 41. (1926): „Steinbruch";

Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. subcanina* HAYEK. var. *subcomplicata* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 39. (1926): „Jerusalem- und Schlossberg";

Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. subcanina* HAYEK. var. *zajartakensis* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 39. (1926): „Jerusalemberg, Steinbruch und Schlossberg";

Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. subcollina* HAYEK × *R. spinosissima* L. f. *silvularum* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 57. (1926): „Wäldchen am Galgenberges;

Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. subcollina* HAYEK. var. *bebaoblasta* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 42. (1926): „Jerusalem- und Schlossberg";

Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. subcollina* HAYEK. var. *incana* (KITAIBEL) R. KELLER f. *fictica* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 43. (1926): „Jerusalem- und Schlossberg";

Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. subcollina* HAYEK. var. *trichostylis* BORBÁS f. *sphaerocarpoides* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 43. (1926): „Jerusalem- und Schlossberg";

Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. vosagiaca* DESP. × *R. spinosissima* L. f. *principalis* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 55. (1926): „Wäldchen an der Nordseite des Galgenberges;

Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. vosagiaca* DESP. var. *complicata* (GRENIER) CHRIST f. *prehensilis* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 37. (1926): „Jerusalem- und Schlossberg";

Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. vosagiaca* DESP. var. *typica* CHRIST f. *pycnophylla* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 35. (1926): „Steinbruch";

Rosa canina L. subsp. *R. vulgaris* GAMS × *R. spinosissima* L. f. *declivium* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 54. (1926): „Galgenberg";

Rosa canina L. subsp. *vulgaris* GAMS var. *biserrata* (MÉRAT) BAKER f. *amphibola* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 29. (1926): „Jerusalemberg, Schlossberg";

Rosa canina L. subsp. *vulgaris* GAMS var. *biserrata* (MÉRAT) BAKER f. *Nyárádyi* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 29. (1926);

Rosa canina L. subsp. *vulgaris* GAMS var. *transitoria* R. KELLER f. *propinqua* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 24. (1926): „Jerusalemberg";

Rosa caryophyllacea BESSER × *R. spinosissima* L.? f. *hyperadenia* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 50. (1926): „Goldseifenbach";

Rosa caryophyllacea BESSER × *R. spinosissima* L? f. *miranda* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 52. (1926): „Steinbruch";

Rosa caryophyllacea BESSER var. *belocarpa* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 19. (1926): „Steinbruch";

Rosa caryophyllacea BESSER var. *Erasmi Iulii* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 17. (1926): „Steinbruch"; *Rosa caryophyllacea* BESSER var. *Erasmi Iulii* R. KELLER f. *ambiglauca* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 18. (1926): „Steinbruch";

Rosa caryophyllacea BESSER var. *hyperadenia* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 18. (1926): „Goldseifenbach";

Rosa caryophyllacea BESSER var. *Nyárádyi* R. KELLER f. *formosa* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 12. (1926): „Steinbruch";

Rosa caryophyllacea BESSER var. *Nyárádyi* R. KELLER f. *puberula* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 16. (1926): „Steinbruch";

Rosa caryophyllacea BESSER var. *Nyárádyi* R. KELLER f. *pycnadenia* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 12. (1926): „Steinbruch";

Rosa caryophyllacea BESSER var. *Nyárádyi* R. KELLER f. *stuporata* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 13. (1926): „Steinbruch";

Rosa caryophyllacea BESSER var. *Nyárádyi* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 12. (1926): „Jerusalem Berg";

Rosa caryophyllacea BESSER var. *pinetorum* KUPČOK ex R. KELLER f. *firmicaulis* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 15. (1926). „Tiefergrund";

Rosa caryophyllacea BESSER var. *temeraria* KUPČOK ex R. KELLER f. *micranthoides* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 16. (1926): „Jerusalem Berg, Schlossberg";

Rosa × *collocata* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 47. (1926): „Galgenberges";

Rosa gallica L. × *R. canina* L. subsp. *R. dumetorum* THUILL. var. *hierosolymitana* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 34. (1926): „Jerusalemberg (Hierosolymum)";

Rosa gallica L. var. *haplodonta* BORBÁS f. *grandicalyx* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2):6. (1926);

Rosa jundzillii BESSER var. *minor* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 381. (1880): „Aquinci";

Rosa jundzillii BESSER var. *pseudoscabrata* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 8. (1926): „Am Dürrerberg und in Tiefergrund";

Rosa obtusifolia DESV. var. *obtusifolia* (DESV.) R. KELLER f. *adenocalyx* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 21. (1926): „Am Klotildweg zwischen Schwarzwaser und Kesmarker Tränke";

Rosa × *revirescens* KUPČOK ex R. KELLER (*R. canina* L. subsp. *dumetorum* THUILL. × *R. pendulina* L.?), Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 45. (1926): „Jerusalem- und Schlossberg";

Rosa uncinella BESS. var. *Tatrae* SAGORSKI, Deutsche Bot. Monatsschr. **7**(11–12): 163. (1889)

„***Kis-Kapornak***":

Rosa Andegavensis BAST. var. *subsystylis* BORBÁS (Syn. *Rosa canina verticillacantha* WIESB. in sched.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880)

„***Kis-Kárpátok***" [Malé Karpaty]

Rosa micrantha var. *septicola* DÉS. f. *sepioides* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 109. (1944): „Raxturm"

„***Kolozsvár***" [Cluj, Cluj-Napoca, Klausenburg, Clausenburg, Claudiopolis, Kleusenburch, קלויזנבורג, Klojznburg]:

Rosa canina L. f. *brevipes* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 412. (1880): „Szénafüvek";

Rosa jundzillii BESSER var. *perglandulosa* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 383. (1880): „Kolozs megye: pratis montium Boosensium"

Rosa napocensis PRODAN, Flora R. P. R. IV. p. 939. et. tab. 156/2, 2a–e: „Culta in horto Instituti Agrotechnici Cluj."

„***Korenica***":

Rosa croatica KIT., Addit. fl. hung.: 590. (1863): „In monte Merszin"

Rosa intermedia KIT., Addit. fl. hung.: 591. (1863);

Rosa Kitaibelii BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 514. (1880);

Rosa spinosissima L. var. *dimorphophylla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 551. (1880): „Mrsin et Vilena Draga"

„***Kormossó***" [Krnišov, ma Hontkirályfalva része]:

Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880): „Teplicski";

Rosa Andegavensis BAST. var. *subsystylis* BORBÁS (Syn. *Rosa canina verticillacantha* WIESB. in sched.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880): „Zsarnoszék";

Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880): „Szász-tető";

Rosa canina L. f. *semibiserrata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 414. (1880): „Szászky-hegy";

Rosa cinerascens DUMORT. f. *subadenophylla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 510. (1880);

Rosa Gizellae BORBÁS (Syn. *R. trachyphylla* var. *gymnostylis* BORBÁS in herb. FREYN), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 486. (1880): „Szásztető";

Rosa Gizellae BORBÁS f. *di-trichopoda* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 487. (1880): „Rasky-hegy-patak";

Rosa glauca VILL. f. *acutifolia* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 461. (1880): „Zsarnószék";

Rosa laxifolia BORBÁS (Syn. *Rosa rubescens* BORBÁS in sched.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 421. (1880). „Szászky-hegy"

Rosa peracutifolia BORBÁS, Oesterr. Bot. Z. **33**(8): 151. (1883)

„***Kovácspataki-hegyek***" [Kováčské kopce]

Rosa canina L. var. *montivaga* DÉS. f. *minima* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 104. (1944): „Baraněc"

„***Kömlőd***":

Rosa Andegavensis BAST. var. *subsystylis* BORBÁS (Syn. *Rosa canina verticillacantha* WIESB. in sched.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880)

Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880)

„***Körmöcbánya***" [Kremnica, Kremnitz, Cremnicium]:

Rosa alpina L. f. *atrichophylla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 527. (1880)

Rosa dumalis BECHST. e[1]) *nitidula* BESSER *barsensis* MARGITTAI et SABRANSKY ex DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 575. (1924) non *R. coriifolia* FR. var. *barsensis* MARG. et SABR. Magyar Bot. Lapok 17(1-2): 92 (1918)!

Rosa scabrata CRÉPIN var. *ovifera* BORB. f. *Polgáriana* DEGEN ex POLGÁR, Botanikai Közlemények **39**(1–2): 91. (1942): „Jánoshegy";

Rosa Margittaiana SABRANSKY ex MARGITTAI, , Magyar Bot. Lapok **17**(1-2): 94. (1918): „Jánoshegy"

„***Kőszeg***" [Güns, Kiseg, Küseg]:

Rosa podolica TRATT. var. *longibaccata* BORBÁS ex H. BRAUN, Oesterr. Bot. Z. **40**(3): 136. (1890);

Rosa Zalana WIESB. var. *Piersiana* BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 284. (1887): „Svábfalu – Kőszeg dombos vidékein"

„***Kriván***" [Kriváň]

Rosa glauca WILL. subsp. *pseudomontana* R. KELL. f. *Magurae* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 108. (1944): „Koprová dolina"

Rosa Afzeliana subsp. *Pribyliensis* f. *pseudouriensis* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 108. (1944): „Pribylina";

„***Kralován***" [Kraľovany]:
Rosa caryophyllaceae BESSER a) *caryophyllacea Párvyana* MARGITTAI et KUPCSOK ex DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 559. (1924);
Rosa elliptica TAUSCH var. *Kluckii* (BESSER) R. KELLER f. *hispidula* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 10. (1926);
Rosa micrantha SM. var. *pseudo-elliptica* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 11. (1926): „Síp-hegy"
Rosa tomentosa SM. var. *micans* DÉS. for. *submicans* MARGITTAI et SABRANSKY, Magyar Botanikai Lapok **17**(1–2): 84. (1918)

„***Kvacsan***" [Kvačany]
Rosa Afzeliana (*R. glauca* VILL.) subsp. *pendulosa* R. KELL. f. *Magurae* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 108. (1944): „Huti";

„***Ladmóc***" [Ladamóc, Ladmovce]:
Rosa canina L. var. *psilogyna* BORBÁS ex MARGITTAI, , Botanikai Közelmények **30**(1-4): 53. (1918): „Somlón és a Hosszú hegyen"
Rosa canina L. var. *elatior* BORBÁS ex MARGITTAI, , Botanikai Közelmények **30**(1-4): 53. (1918): „Somlón és a Hosszú hegyen"

„***Leibic***" [Ľubica, Leibitz, Laibicium]:
Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. coriifolia* FRIES × *R. spinosissima* L. f. *collimitata* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 56. (1926): „Duranderberg";
Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. subcanina* HAYEK. var. *zajartakensis* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 39. (1926): „Am Fusse des Durander Berges";
Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. subcanina* HAYEK. var. *zajartakensis* R. KELLER f. *pseudosquarrosa* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 40. (1926): „Am Fusse des Durander Berges";
Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. subcollina* HAYEK × *R. spinosissima* L. f. *leibicensis* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 58. (1926): „Duranderberg";
Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. vosagiaca* DESP. var. *typica* CHRIST f. *pycnophylla* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 35. (1926): „zwischen Lubica und Weidenmühle; Duranderberg";
Rosa caryophyllacea BESSER var. *durandensis* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 14. (1926): „Durander-hegy";
Rosa caryophyllacea BESSER var. *scepusiensis* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 19. (1926): „Durander-hegy; Weidenmühle";
Rosa × *implicata* KUPČOK ex R. KELLER (*R. gallica* L. f. × *pimpinellifolia* f. *inermis* DC.), Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 49. (1926);
Rosa × *Lignimontana* KUPČOK ex R. KELLER (*R. gallica* L. × *R. spinosissima* L.), Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 48. (1926): „Holzberg";
Rosa × *paritata* KUPČOK ex R. KELLER (*Rosa agrestis* SAVI × *R. spinosissima* L.), Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 50. (1926);
Rosa × *pseudo-gallica* KUPČOK ex R. KELLER (*R. gallica* L. × *R. canina* L. subsp. *vulgaris* GAMS. var. *scabrata* CRÉPIN), Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 32. (1926);

„Letkés”

Rosa × *braunii* J. B. KELLER nm. *feichtingerii* KERÉNYI-NAGY et J. NAGY, Botanikai Közlemények (2012) (in press): „Közép-Galla”

„Lestin” [Leštiny]:

Rosa uncinella BESSER. f. *ciliata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 434. et cfr. 427! (1880)

„Lič”

Rosa petrophila BORBÁS et H. BRAUN, Oesterreichische Botanische Zeitschrift **36**(5): 145. (1886)

Rosa Primorjensis VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 25. № 58. (1886): „Ličpolje”;

„Liptóújvár” [Liptovský Hrádok]:

Rosa glauca WILL. f. *cyanea* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 108. (1944): „Vavrišovce”;

Rosa Vagiana CRÉPIN, Verhandlungen der kaiserlich-königlichen zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien **20**(3): 513. (1870) (nomen nudum): „Der Bergwald Wislookts im Wagthale bei Hradek.”

„Liptói-havasok” [Liptovské vrch]

Rosa canina L. subsp. *Ráčkoviana* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 105. (1944): „Ráčková dolina”;

Rosa coriifolia FR. f. *Brestovensis* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 109. (1944);

Rosa glauca WILL. f. *myrtillosa* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 108. (1944): „Ráčková dolina”;

Rosa glauca WILL. subsp. *subcanina* R. KELLER var. *pabustris* [sic!] F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 106. (1944): „in palustre … Liptovské Hole”;

Rosa spinosissima L. var. *semisimplex* BORBÁS f. *montana* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 104. (1944): „Predni Zeleno prope lacum Roháčka plesa”;

Rosa spinosissima L. var. *splendens* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 104. (1944): „Baraněc”;

„Lugos” [Lugoj, Logoj, Lugosch]:

Rosa collina JACQ. f./var. *catarractarum* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 394. et cfr. 395! (1880): „Oláh-Lugos”;

Rosa glauca VILL. f. *subleiostylis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 460. (1880)

„Magas-Tátra” [Hohe Tatra, Vysoké Tatry]:

Rosa intercalaris DÉSEGL. subsp. *Rosa Fröhlichiana* DEGEN et GYŐRFFY, Magyar Bot. Lapok **26**: 14. (1928): „Tatra Magna. In pariete „Seewand” ad lacum Rotersee”

Rosa pendulina L. × *Rosa spinosissima* L. f. *subinermis* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 58. (1926)

„***Magyarkút***"
Rosa × borhidiana KERÉNYI-NAGY; hoc. loco

„***Marossolymos***" [Maros-Sólymos, Şoimuş, Scholmosch]
Rosa Zámensis SIMKOVICS et H. BRAUN, Természetrajzi Füzetek **9**: 41 (1885)

„***Marosvásárhely***" [Târgu Mureş, Neumarkt, Neumarkt am Mieresch, Nai Muark, Novum Forum Siculorum, Agropolis, Areopolis]:
Rosa canina L. subsp. *vulgaris* GAMS var. *vásárhelyensis* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 27. (1926)

„***Mátra***":
Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880): „Kalántető; Kékes; Saskő";
Rosa reversa WALDST. et KIT.; Descriptiones et Icones Plantarum Rariorum Hungariae III. p. 293. et tab. 264. (1812);
Rosa spinosissima L. f. *trachyticola* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 551. (1880): „Ágasvár"

„***Mátrafüred***":
Rosa dumalis BECHST. *laxifolia* BORB. f. *Hanákiana* DEGEN ex HULJÁK, Magyar Botanikai Lapok **1**(6): 80. (1933): „Hanák-kilátó"
Rosa mátraensis BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 347. (1880): „Bene";
Rosa mátraensis BORBÁS b.) *sublanceolata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 349. (1880): „Bene";
Rosa uncinella BESSER. f. *ciliata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 434. et cfr. 427! (1880): „Bene".

„***Mecske***" [Erdősmecske, Ratzmetschke]:
Rosa canina L. f. *lasistylis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 414. (1880)

„***Ménes***" [Miniş]
Rosa Rocheliana H. BRAUN, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam **5**: 15. № 1648. (1888)

„***Menyháza***" [Monyásza, Moneasa]
Rosa Transsilvanica SCHUR var. *Schurii* SIMONKAI, Természetrajzi Füzetek **9**:42. (1884)

„***Mészkő***" [Cheia]:
Rosa Mészkőensis SIMONKAI, Erdély edényes flórájának helyesbített foglalata p. 210. (1886)

„***Mezőfény***" [Fény, Foieni]:
Rosa hemitricha RIP. var. [sic!] *pendunculis pilosis* DEGEN ex BOROS, A Nyírség flórája és növényföldrajza, **7**(25–26): 84. (1930–1931)

„***Munkács***" [Мукачеве, Mukacseve, Мукачів, Mukacsiv, Мукачово, Mukacsovo, Мукачево, Mukacsevo, Mukačevo, Munkatsch, Munkatz, Mukaczewo, Munceag, Muncaci, שטאקנום, Minkács]:

Rosa dumetorum THUILL. var. *piligera* MARGITTAI, Vznosy Flore Podkarpatskoj Rusi Kvartaľnik, Munkachevo Pannonija, p. 78. (1937)

„***Murányhuta***" [Muránska Huta]

Rosa subduplicata BORBÁS var. *albiflora* A. RICHTER, Oesterreichische Botanische Zeitschrift 38(12): 818. (1889)

„***Nagybúny***" [Nagy-Buny, Búny, Boiu Mare]:

Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880): „Kalántető; Kékes; Saskő"

„***Nagyenyed***" [Aiud, Straßburg am Mieresch, Enyeden, Egidiopolis, Brucla, Stroßbrich]:

Rosa uncinella BESSER. f. *ciliata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 434. et cfr. 427! (1880)

„***Nagy-Kapornak***":

Rosa Andegavensis BAST. d) *squarrosidens* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880);

Rosa austriaca CRANTZ f. *R. pannonica* WIESB., Oesterr. Bot. Z. **19**(5): 143. (1879): „in monte Bükkhegy";

Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880);

Rosa gallica L. a.) *haplodonta* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 367. (1880): „Vergalomhegy";

Rosa graveolens GREN. subsp. *R. Szabói* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 484.; pro forma in p. 479! (1880): „Felső-erdő; Kallos versus Bezeréd; Búbosgödör";

Rosa zalana WIESB., Oesterr. Bot. Z. **19**(5): 142. (1879)

„***Nagykemlék***" [Kalnik]:

Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880);

Rosa alpina L. f. *pubescens* KOCH aa) *ditrichoneura* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 528. (1880);

Rosa glandulosa BELL. var. *tenuiflora* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 543. (1880)

„***Nagykőrös***"

Rosa coriifolia FR. n) *incana* KIT. *pusztarum* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 580. (1924)

„***Nagy-Libercse***" [cf. Ľuboriečka]:

Rosa alpina L. f. *pubescens* KOCH bb) *levipes* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 528. (1880): „Liszecs"

„***Nándorfehérvár***” [Belgrád, Lándorfejérvár, Београд, Beograd, Singidunum]:
Rosa belgradensis PANČIĆ, Flora agri Belgradensis p. 130. (1865)

„***Nemes-Poprád***” [Poprád, Poprad, Deutschendorf]:
Rosa alpestris RAP. f. *Holubyana* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 471. (1880);
Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880);
Rosa gallica L. a.) *haplodonta* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 367. (1880);
Rosa gallica L. var. *magnifica* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 369. (1880): „Prielohy”;
Rosa micrantha SM. f. *leucopetala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 496. (1880): „Budisova”;
Rosa rubiginosa L. f. *setocarpa* BORBÁS et HOLUBY, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 498. (1880): „Inter valles Bosác et Ivanóc, in Lisica”

„***Németújvár***” [Güssing, Novigrad]:
Rosa floccida DÉSÉGL. var. *Castriferrei* BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 287. (1887): „ad fluvium Mura prope Nagy-Barkóc in fruticosis, ad Lángszál (Langzeil) Güsingii”

„***Nescio****”:
Rosa glabrata KIT., Addit. fl. hung.: 588. (1863)

„***Novo-sello****”:
Rosa resinosa STERNB. f. *umbratica* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 518. (1880): „Szamár-hegy”

„***Novo Zvečevo***” [Zvecsova]:
Rosa Andegavensis BAST. d) *squarrosidens* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880): „circa montem Papuk”

„***Ogulin***”:
Rosa gentilis STERNB. f. *adenoneura inermis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 536. (1880): „silvarum Stirovacsa”;
Rosa rupicola H. BRAUN ex VUKOTINOVIĆ (Syn. *R. lacta* BORBÁS in sched.), Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 10. № 16. (1886);
Rosa semiinermis BORBÁS ex VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 11. № 18. (1886);

„***Oravicbánya***” [Oravița, Orawitz, Oravice, Оравица]:
Rosa arvensis HUDS. var. *glabrifolia* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete, p. 343. (1880);
Rosa canina L. f. *lasistylis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 414. (1880): „In monte Tilva mare ad Oravica”

„***Orsova***” [Orşova, Ruşava, Orschowa, Оршава, Рушава, Oršova]:

Rosa Andegavensis BAST. d) *squarrosidens* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880);
Rosa Andegavensis BAST. var. *subsystylis* BORBÁS (Syn. *Rosa canina verticillacantha* WIESB. in sched.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880) „inter Orsova et Jeselnica";
Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880): „montem Allion ad Orsova";
Rosa collina JACQ. f./var. *catarractarum* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 394. et cfr. 395! (1880): „Szvinica; inter Ogradina et Dubova, ad vias prope Ogradina et inter Orsova et Jeselnica";
Rosa dumetorum THUILL. f. *heterotricha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 432. (1880): „in valle Kazán";
Rosa scabrata CRÉP. f. *ovifera* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 466. (1880)

„***Ópálos***" [Păuliş, Alt-Paulisch]:
Rosa Rocheliana H. BRAUN, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam **5**: 15. № 1648. (1888)
Rosa solstitialis BESSER *var. rariglanda* SIMKOVICS, Természetrajzi Füzetek 9: 42 (1885)
Rosa Zámensis SIMKOVICS et H. BRAUN, Természetrajzi Füzetek 9: 41 (1885)

„***Ószombat***" [Szobotist, Sobotište]:
Rosa gallica L. f.) *Rosa Austriaca* var. *subglandulosa* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 370. (1880): „Ovcinec"

„***Paks***":
Rosa Andegavensis BAST. d) *squarrosidens* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880): „Imsós"
Rosa jundzillii BESSER f. *Tolnaensis nobis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 384. (1880): „Ipse"

„***Papuk***":
Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880);
Rosa Herculis BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 512. (1880)

„***Parád***":
Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880): „Sóscsere";
Rosa scabrata CRÉP. f. *subrotunda* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 467. (1880);
Rosa uncinella BESSER. f. *ciliata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 434. et cfr. 427! (1880)

„***Perecesbánya***":
Rosa canina L. subsp. *vulgaris* GAMS var. *transitoria* R. KELLER f. *perecensis* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 24. (1926)

„***Petőszinye***" [Svinica]:
Rosa gallica L. b.) *subtomentella* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 370. (1880)

„***Pieniny-hegység***":
Rosa tomentosa SM. subsp. *Seringeana* DUM. f. Pieninyana F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 110. (1944): „Tři koruny"

„***Pilis-hegység***":
Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880): „prope rivum Lápos"

„***Pilisszántó***":
Rosa hungarica A. KERNER, Oesterr. Bot. Z. **19**(8): 234.

„***Plitvice***":
Rosa gentilis STERNB. f. *adenoneura inermis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 536. (1880): „silvarum Stirovacsa"

„***Pomáz***" [Paumasch]:
Rosa dumetorum THUILL. f. *heterotricha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 432. (1880);
Rosa facsarii KERÉNYI-NAGY, Tilia **15**: 193 et tab. 1., 2., 3. (2010): „Majdan Pole"
Rosa × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY; hoc. loco
Rosa pomázensis DEGEN nomen nudum in Jávorka, Magyar Flóra p. 559.

„***Pozsony***" [Bratislava, Wilsonovo mesto, Prešporok, Prešporek, Pressburg)]:
Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880): „Récse et Thebner Kogel";
Rosa collina JACQ. f. *megalacantha* BORBÁS et WIESB. (Syn. *Rosa Boreykiana* WIESB. Oesterreichische Botanische Zeitschrift **39**: 145 (1879)), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 394. (1880): „Gambsberg-hegy Pozsony és Récse között;
Rosa dévényensis SABR. et GÁY., Magyar Bot. Lapok **16**(1–12): 60 (1917): „Dévény";
Rosa gallica L. f.) *Rosa Austriaca* CRANTZ var. *subglandulosa* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 372. (1880): „Récse";
Rosa Kuncii BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 277. (1887)
Rosa spinosissima L. f) *cuneata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 549. (1880): „Kálváriahegy"

„***Rábaszentmihály***":
Rosa subbiserrata BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 282. (1887)
Rosa tomentella Lem. Var. *Waisbeckeriana* BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 284. (1887): „In fruticosis Rátót et Rába-Sz-Mihály"

„***Ribnjak***" [Рибњак]:
Rosa gallica L. d) *ribnjakensis* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 550. (1924)

„***Risnyák***" [Risnjak]:
Rosa alpina L. f. *subsimplex* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 531. (1880): „*Crnilug*";
Rosa gentilis STERNB. f. *adenoneura* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 534. (1880): „montis Ostro ad Risnyák";
Rosa gentilis STERNB. f. *globifera* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 534. (1880): „montis Ostro ad Risnyák"
Rosa gentilis STERNB. var. *subsimplex* BORBÁS, Oesterr. Bot. Z. **33**(8): 151. (1883)

„***Románszászka***" [Sasca Română]
Rosa veronikae KERÉNYI-NAGY; hoc. loco.

„***Rónádfa***":
Rosa alpestris RAP. f. *subcoerulascens* BORBÁS (Syn. *R. complicata* var. *subleiostylis* BORBÁS in lit. ad CRÉPIN), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 470. (1880);
Rosa Andegavensis BAST. d) *squarrosidens* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880): „Rónádfa et Magyar-Mecske";
Rosa arvensis HUDS. a.) *pilifolia* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 344. (1880);
Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880): „versus Gusztávműve";
Rosa glauca VILL. f. *subleiostylis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 460. (1880): „Gusztávműve";
Rosa graveolens GREN. subsp. *R. Szabói* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 484.; pro forma in p. 479! (1880): „Gusztávműve";
Rosa scabrata CRÉP. f. *ovifera* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 466. (1880)

„***Rownye****":
Rosa gallica L. b.) *subtomentella* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 370. (1880)

„***Rude****":
Rosa alpina L. f. *submonspeliaca* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 530. (1880): „montis Ostrc"

„***Ruszkin***" [Ruskinovce Rissdorf]:
Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. subcanina* HAYEK. var. *zajartakensis* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 39. (1926): „Dorfes";
Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. vosagiaca* DESP × *R. spinosissima* L. f. *semiperita* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 54. (1926);
Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. vosagiaca* DESP. var. *complicata* (GRENIER) CHRIST f. *perversa* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 36. (1926);
Rosa Afzeliana FRIES subsp. *R. vosagiaca* DESP. var. *complicata* (GRENIER) CHRIST f. *memorata* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 37. (1926);

Rosa canina L. subsp. *R. vulgaris* GAMS × *R. spinosissima* L. f. *casureperta* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 53. (1926);
Rosa canina L. subsp. *vulgaris* GAMS var. *scabrata* CRÉPIN f. *biserratoides* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 31. (1926);
Rosa canina L. subsp. *vulgaris* GAMS var. *villosiuscula* (RIP.) BORBÁS f. *Kupcokii* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 30. (1926);
Rosa caryophyllacea BESSER × *R. spinosissima* L.? f. *cycloidea* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 51. (1926);
Rosa caryophyllacea BESSER var. *Nyárádyi* R. KELLER f. *ruszkinensis* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 13. (1926);
Rosa caryophyllacea BESSER var. *pinetorum* KUPČOK ex R. KELLER f. *mysterica* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 15. (1926);
Rosa caryophyllacea BESSER var. *temeraria* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 15. (1926): „820 m";
Rosa × *gibbosa* KUPČOK ex R. KELLER (*R. gallica* L. × *R. pimpinellifolia* L. f. *inermis* DC.?), Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2):7. (1926);
Rosa eglanteria L. var. *nudiuscula* PETERMANN f. *Nyárádyana* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 10. (1926);
Rosa × *Lignimontana* KUPČOK ex R. KELLER f. *triquadrans* KUPČOK ex R. KELLER (*R. gallica* L. × *R. spinosissima* L.), Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 49. (1926);
Rosa × *mitescens* KUPČOK ex R. KELLER (*R. agrestis* SAVI × *R. spinosissima* L.), Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 50. (1926);
Rosa pendulina L. × *Rosa spinosissima* L. f. *innoxua* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 59. (1926);
Rosa × *pervalida* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 55. (1926);

„***Salgótarján***" [Šalgov-Tarjany, Schalgotarjan]:
Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880): „Salgó";
Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880): „Supra Salgo"

„***Sarkadkeresztúr***":
Rosa Morgana BORBÁS ex H. BRAUN, Oesterr. Bot. Z. **39**(8): 311. (1889): „in den Ebenen des Biharer Comitates zwischen Sarkad-Keresztúr und Okány"

„***Sáros vármegye***" [comitatus Sarossiensis, Šarišská župa]:
Rosa agrestis SAVI o) *Borosiana* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 558. (1924)

„***Sárvár***"
Rosa subbiserrata BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 282. (1887)

„***Selmecbánya***" [Banská Štiavnica, Schemnitz]:
Rosa albida KMEŤ, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam **5**: 16. № 1651. (1888);
Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880): „Szitnya; Paradicsom-hegy";

Rosa alpina L. f. *pubescens* KOCH aa) *ditrichoneura* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 528. (1880): „Szitnya";

Rosa alpina L. f. *stenodonta* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 530. (1880): „Kisiblye";

Rosa Briacensis H. BRAUN, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam **5**: 23. № 1668. (1888): „Briač ad Bzovik prope oppidum Schemnitz";

Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880): „Háromsághegy, Szitna";

Rosa caesia FRIES var. *agnata* KMEŤ ex KERÉNYI-NAGY; hoc. loco;

Rosa canina L. f. *semibiserrata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 414. (1880): „Szitna, Tatárrét, Szentháromság-hegy";

Rosa cimelium KMEŤ, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam **6**: 10. № 2428. (1896): „Koládka prope oppidum Schemnitz";

Rosa cinerascens DUMORT. f. *subadenophylla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 510. (1880): „Kisiblye, Zsarnószék";

Rosa cinerascens DUMORT. var. *subduplicata* BORBÁS, Oesterr. Bot. Z. **33**(8): 151. (1883)

Rosa coccialba KMEŤ, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam **6**: 6. № 2421. (1896): „Sytience ad oppidum Schemnitz";

Rosa coriifolia FRIES f. *pycnacantha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 448. (1880): „Szitna: Tatárrét, Kálváriahegy, Háromsághegy; Vöröskút";

Rosa Coronariae KMEŤ f. *Pseudo-Ilseana* KELLER, Magyar Növénytani Lapok 12: 153 (1888) megjegyzés: *Rosa Coronariae* KMEŤ ismereteim alapján nincs leírva (nomen nudum in sched.) – notes: *Rosa Coronariae* KMEŤ is nomen nudum (in sched.)

Rosa dimorphocarpa BORBÁS et H. BRAUN, Schedae ad Floram Exsiccatam Austro-Hungaricam 5: 14, № 1646. (1888);

Rosa ferruginea VILL. f. *pallidissima* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 456. (1880): „Szitna";

Rosa caryophyllacea BESSER subvar. *flavescens* KMET ex R. KELLER, Syn. mitteleur. Fl. 6(1): 130. (1901);

Rosa Frivaldskyi H. BRAUN, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam **5**: 10. № 1637. (1888);

Rosa gentilis STERNB. var. *subsimplex* BORBÁS, Oesterr. Bot. Z. **33**(8): 151. (1883)

Rosa Gizellae BORBÁS (Syn. *R. trachyphylla* var. *gymnostylis* BORBÁS in herb. FREYN), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 486. (1880): „Helá";

Rosa Gizellae BORBÁS f. *di-trichopoda* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 487. (1880): „Szitnya-lehotka (Orlice)";

Rosa glauca VILL. p) *Pokornyana* KMEŤ ex DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 577. (1924): „Hont megye" megj. Kmeť Selmecbányáról közölt adatokat jórészt, ezért gondolom úgy, hogy a Hont megye megjelölése Degennek csak az általánosítás végett van, s valójában ennek a városnak a környékén találta Kmeť taxonját;

Rosa hirtifolia H. BRAUN, Verhandlungen der kaiserlich-königlichen zoologischen-botanischen Gesellschaft p. 93. (1886);

Rosa hirtifolia H. BRAUN b) *Hontiensis* H. BRAUN, Verhandlungen der kaiserlich-königlichen zoologischen-botanischen Gesellschaft p. 109. (1886) „Trojčný vrch, Valovska et supra Neuschacht";

Rosa holikensis KMET, Oesterr. Bot. Z. **34**(1): 19. (1884): „Holik-hegy"; V. (1883):

Rosa incana KIT. ex SCHULT., Österreichs Flora, p. 70. № 1846. (1814): „zwischen Schemnitz und Teplicske";

Rosa incanescens H. BRAUN, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam 5: 15. № 1649. (1888);

Rosa jundzillii BESSER b) *trachyphylla* RAU *eminens* KMEŤ ex DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 549. (1924): „Hont megye, Abauj megye";

Rosa jundzillii BESSER b) *trachyphylla* RAU *Principis* KMET ex DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 549. (1924): „Hont megye" megj. Kmet Selmecbányáról közölt adatokat jórészt, ezért gondolom úgy, hogy a Hont megye megjelölése Degennek csak az általánosítás végett van, s valójában ennek a városnak a környékén találta Kmet taxonját;

Rosa Kmetiana BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 454. (1880): „Háromsághegy";

Rosa patens KMEŤ, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam **5**: 17. № 1653. (1888);

Rosa pendulina L. var. *pubescens* KOCH f. *metallicola* BORBÁS et KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 45. (1926): „Tanád-Berg bei Piara";

Rosa pendulina L. p) *pubescens* KOCH *laciniata* KMEŤ ex DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 585. (1924): „Hont megye" megj. Kmet' Selmecbányáról közölt adatokat jórészt, ezért gondolom úgy, hogy a Hont megye megjelölése Degennek csak az általánosítás végett van, s valójában ennek a városnak a környékén találta Kmet' taxonját;

Rosa phasianica KMEŤ, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam **6**: 14. № 2434. (1896): „Koládka prope pagum Prenčov ad oppidum Schemnitz";

Rosa Pokornyana KMEŤ ex BORBÁS, Oesterr. Bot. Z. **33**(6): 225. (1883);

Rosa Schemnitzensis KMEŤ, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam **5**: 17. № 1652. (1888);

Rosa simkovicsii KMET, Oesterr. Bot. Z. **34**(1): 18. (1884): „Teplá Stáň; Sytience; M. Sytno";

Rosa Simkovicsii KMEŤ b) *brachycarpa* H. BRAUN, Verhandlungen der kaiserlich-königlichen zoologischen-botanischen Gesellschaft p. 117. (1886);

Rosa slawodolica KMEŤ, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam **6**: 8. № 2423. (1896): „"Windschachte" (sláwodol)"

Rosa Sytnensis KMET ex A. KERNER, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam 2: 28. № 458. (1882);

Rosa tomentosa × *pendulina* subtaxon *paradisaica* KMET ex R. KELLER, Syn. Mitteleur. Fl. 6(1): 338. (1901);

„***Singlér***" [Šindliar]

Rosa agrestis SAVI var. *Katarinae* MARGITTAI, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 7. (1937)

„***Solymosvár***" [Solymos, Şoimoş, Schojmosch]:

Rosa dumetorum THUILL. f. *heterotricha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 432. (1880);

Rosa laxifolia BORBÁS (Syn. *Rosa rubescens* BORBÁS in sched.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 421. (1880)

„***Somodi***" [Drienovec, Šomody]

Rosa canina L. var. *montivaga* DÉS. f. *eumontivaga* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 104. (1944): „Miglincká pusta";

Rosa canina L. var. *adenophora* KELLER f. *pseudonigrescens* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 106. (1944): „Miglincká pusta";

Rosa dumetorum var. *Walziana* BORB. f. *minor* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 106. (1944) : „Miglincká pusta";

Rosa scabrata CRÉP. var. *multibracteata* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 106. (1944)

„***Somoskőújfalu***":

Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880): „Sátor";

Rosa gallica L. a.) *haplodonta* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 367. (1880);

Rosa Gizellae BORBÁS (Syn. *R. trachyphylla* var. *gymnostylis* BORBÁS in herb. FREYN), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 486. (1880);

Rosa Gizellae BORBÁS f. *Neogradensis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 487. (1880): „Sátor"

„***Sopron***" [Ödenburg, Šopron, Scarbantia]

Rosa subbiserrata BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 282. (1887): „Rendektől éjszakra"

„***Sóvár***":

Rosa spinosissima L. var. *macropetala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 552. (1880)

„***Stari grad***"

Rosa istriaca BORBÁS subsp. *starigradensis* DEGEN et LENGYEL, Flora Velebitica II. p. 256.

„***Svarín****":

Rosa coriifolia FRIES f. *pycnacantha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 448. (1880): „Fekete-Vág-folyó"

„***Szádelő***" [Zadiel]:

Rosa canina L. subsp. *vulgaris* GAMS var. *lutetiana* (LEMAN) BAKER f. *tornensis* R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 24. (1926);

Rosa dumetorum var. *incanescens* f. *torneana* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 107. (1944);

Rosa dumetorum var. *penduliniformis* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 106. (1944);

Rosa dumetorum var. *perocarpa* H. BR. f. *rotundifolia* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 106. (1944);

Rosa glauca WILL. subsp. *Reuteri* f. *plumbeana* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 107. (1944);

Rosa sepium f. *tenuisepala* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 109. (1944);

Rosa spinosissima L. var. *sublagenaria* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 103. (1944);

„***Szakal****”:

Rosa uncinella BESSER. f. *ciliata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 434. et cfr. 427! (1880)

„***Szentantal***” [Svätý Anton, Sankt Anton in der Au]:

Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880): „Mesiackamen”;

Rosa alpina L. f. *semisimplex* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 531. (1880): „Havran”;

Rosa coriifolia FRIES f. *pycnacantha* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 448. (1880): „Szitna: Tatárrét, Kálváriahegy, Háromsághegy”;

Rosa Gizellae BORBÁS (Syn. *R. trachyphylla* var. *gymnostylis* BORBÁS in herb. FREYN), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 486. (1880);

Rosa hawrana KMEŤ ex H. BRAUN, Sched. fl. exs. austro-hung. II. p. 38, № 478. (1882)

„***Szentendre***” [Сентандреја, Senandrija]

Rosa sancti-andreae DEGEN et TRAUTMANN in Jávorka, Magyar Flóra p. 540. № 1874. (1924)

„***Szentgotthárd***” [Monošternek, St. Gotthard, Varaš]

Rosa victoria Hungarorum BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 279. (1887): „Vártető”;

Rosa oligoseta BORBÁS et KMET, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 283. (1887): „Vártető”

„***Szepes***” [Spiš, Scepusium, Spisz, Zips]:

Rosa Maukschii KIT., Addit. fl. Hung.: 588. (1863)

„***Szepesbéla***” [Spišská Belá, Zipser Bela]:

Rosa caryophyllacea BESSER var. *Erasmi Iulii* R. KELLER f. *zajartakrivularis* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 17. (1926): „im Tale des Zajartakilbaches im Goldsberg”

„***Szepesolaszi***” [Spišské Vlachy, Wallendorf, Latina Villa]:

Rosa alpina L. f. *semisimplex* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 531. (1880): „Kisiblye”;

Rosa glauca VILL. f. *acutifolia* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 461. (1880) (Syn. *R. rubescens* VUK., Rad. Jug. Ak. Libr. 83: 27. № 64. (1886) nomen nudum)

„***Szepestapolca***” [Szepesteplic, Szepes-Teplicz, Spišská Teplica, Zeplitz]:

Rosa × *implicata* KUPČOK ex R. KELLER (*R. canina* L. subsp. *R. vulgaris* GAMS × *R. pendulina* L.?), Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 46. (1926): „Zamcisko”

„***Szlatina***” [Slatina]:

Rosa Andegavensis BAST. var. *squarrosidens* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880);

Rosa collina JACQ. var. *denticulata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 395. (1880);
Rosa graveolens GREN. subsp. *R. Szabói* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 484.; pro forma in p. 479! (1880)

„***Szliács***” [Sliač]:
Rosa spuria PUG. *szliácsensis* J. B. KELLER, Magyar Növénytani Lapok **12**: 133. (1888)

„***Szőlőske***” [Viničky, Seleška]
Rosa bohemica H. BRAUN var. *annae* MARGITTAI ex KERÉNYI-NAGY: „Borzhegy”; hoc. loco;
Rosa zalana WIESB. var. *zempleniensis* MARGITTAI ex KERÉNYI-NAGY: „Borzhegy” ; hoc. loco.

„***Szurdokpüspöki***”
Rosa vinodora KERN. *tokajnensis* DEGEN ex HULJÁK, Magyar Botanikai Lapok 1(6): 79. (1933)

„***Szvinica***” [Szinice, Svinița, Свиница, Свињица]:
Rosa agrestis SAVI t) *Gizellae* BORBÁS *banatica* H. BRAUN ex DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 558. (1924)

„***Tatárszentgyörgy***”:
Rosa agrestis SAVI o) *Borosiana* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 558. (1924): „Sarlósár-puszta”

„***Tátraháza***” [Mlynčeky]:
Rosa uncinella BESS. var. *Tatrae* SAGORSKI, Deutsche Bot. Monatsschr. **7**(11–12): 163. (1889)

„***Tátralomnic***” [Tatranská Lomnica]:
Rosa × *subglaucescens* KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 52. (1926): „Eisenbahnstation”

„***Tiszacsege***”:
Rosa gallica L. var. *subtomentella* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 370. (1880)

„***Técső***” [Тячів, Tyacsiv, Tiachiv, Тячев, Tyacsev, Tjačev, Tačová, Teceu Mare]:
Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880)

„***Terbegec***” [Trebušovce]:
Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880): „Haraszti szőlők”;
Rosa canina L. f. *semibiserrata* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 414. (1880)

„***Torockó***” [Rimetea, Trascău, Eisenburg]:
Rosa tomentosa SM. f. *Dacica* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 514. (1880): „Székelykő”

„***Torna***” [Turňa nad Bodvou, Turnianske Podhradie, Tornau]
Rosa canina L. subsp. *tornensis* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 105. (1944)

„***Törcsvár***” [Bran, Bran-Poarta, Türzdorf, Tölzburg]:
Rosa asperifolia BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 462. (1880)

„***Trencsény vármegye***” [Trenčianska župa, Trenčiansky komitát, comitatus Trentsiniensis, Trenchiniensis, Trentschiner Gespanschaft]:
Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880): „Liszecs”

„***Tugár***” [Kis-Tugár, Tuhár]:
Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880): „Stanova silvarum”

„***Túrócliget***” [Háj]:
Rosa micrantha BORRER ex SM. var. *perparva* (BORBÁS) MARGITTAI for. *suprahirta* MARGITTAI et SABRANSKY, Magyar Botanikai Lapok **17**(1–2): 85. (1918)

„***Túrócszentmárton***” [Martin, Turčiansky Svätý Martin, Turz-Sankt Martin]:
Rosa canina L. o) *Sancti-Marci* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 567. (1924): Túróc, Temes, Bács, Alsó-Fehér, Zala megye, Quarneró, Velebit. (*R. mucronulata* BORBÁS)” Megj. az epitheton alapján minden mizonnyal Túrócszentmárton a locus classicus, így a többi, idézett helyen nem tűntetem fel a taxont.

„***Túrócmeggyes***” [Csremosnó, Čremošné]:
Rosa dumalis BECHST. m) *sarmentoides* PUG. *subobtusifrons* MARGITTAI et KUPCSOK ex DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 571. (1924)

„***Túróctölgyes – Túrócnémeti***” [Dubovó, Dubové, Daun – Szklenó, Szklené, Glaserhaj]:
Rosa canina L. var. *globularis* (FRAKCHET) H. BR. subvar. *perfrondrosa* MARGITTAI et SABRANSKY, Magyar Botanikai Lapok 17(1 – 12): 88. (1918)

„***Túróc vármegye***” [Thurotzium, comitatus Thurociensis; Turz;]:
Rosa pendulina L. w) *holikensis* KMEŤ *Margarethae* MARGITTAI ex DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 586. (1924)

„***Városszalónak***” [Szalónak, Stadtschlaining]
Rosa subbiserrata BORBÁS, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 282. (1887): „Csádhegy”

„***Velebit***”:

Rosa elliptica TAUSCH *a) Szabói* BORBÁS *Paklenicae* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 555. (1924);

Rosa gentilis STERNB. f. *adenoneura* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 534. (1880): „silvarum Stirovacsa”;

Rosa gentilis STERNB. f. *globifera* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 534. (1880): „silvarum Stirovacsa”

Rosa mollis SM. var. *velebitica* BORBÁS ex H. BRAUN, Beitr. Fl. Südbosnien: 131. (1892);

Rosa pimpinellifolia L. m) *brušanensis* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 582. (1924);

Rosa rubrifolia VILL. f) *glaucescens* WULF. *pragensis* DEGEN in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 588. (1924): „Velebit: Podprag”, Megj. az epitheton nem Prágára utal.

„***Versec***” [Вршац, Vršac, Werschetz, Vârşet]:

Rosa gallica L. b.) *subtomentella* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 370. (1880)

„***Vésztő***”:

Rosa collina JACQ. f./var. *catarractarum* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 394. et cfr. 395! (1880): „Gálfizug-erdő”

„***Visočica***” [Brdo Grad]:

Rosa alpina L. f. *atrichophylla* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 527. (1880): „Divoselo”

„***Volóc***” [Воловець, Volovec]

Rosa dumetorum THUILL. var. *beskidiana* MARGITTAI, Vznosy Flore Podkarpatskoj Rusi Kvartaľnik, Munkachevo Pannonija, p. 76. (1937)

„***Vucsin****”:

Rosa canina L. f) *fissidens* BORBÁS (Syn. *Rosa frondosa* WIERZB.), A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 413. (1880)

„***Zágráb***” [Agram, Zagreb, Zagrabia, Zagabria]:

Rosa affabilis VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 10. № 17. (1886): „Laščinski jarak”;

{*Rosa arbuscula* VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 60. № 147. (1886): „Culta in horto Villae ad St. Xaverium prope Zagrabiam”;}

Rosa assurgens VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 5. № 12. (1886): „versus Bienik-Mikulić” megj. vélhetőleg ebből a városból írta le;

Rosa Bedői BORBÁS, Erdészeti Lapok **23**(12): 1131. (1884);

Rosa brachypetala VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 27. № 65. (1886): „in pago Gračani”;

Rosa canina L. var. *sphaerophylla* VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 13. № 103. (1886): „ad viam Zvečaj, ag pagum Sv. Mihalj […] inter vineas Bukovac”;

Rosa cordifolia HOST var. *robinifolia* VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 12. № 22. (1886): „in monte Prekrizje”;

Rosa coriifolia FRIES var. *rotundata* J. B. KELLER et VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 23. № 52. (1886): „In montosis sat copiosa” Megj.: vélhetőleg ebből a városból írta le;

Rosa cymelliflora BORBÁS et VUKOTINOVIĆ, Oesterreichische Botanische Zeitscgrift **34**(12): 449. (1884)

„Ad frutices in margine viae in pago Cerje St. Clara ad viam Zagrabia ad Božakóvina Dugofelo dunutem jun. Jul. 1884. Vukotinović”

Rosa Doljensis VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 4. № 10. (1886): „In umbrosis silvae Dolje”;

Rosa flavidifolia VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 9. № 70. (1886): „Kameniti stol” (SYN. *R. nitens* VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 29. № 70. (1886) nomen nudum);

Rosa floriana VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 40. № 94. (1886): prope villam Sct. Floriani”;

Rosa fossicola VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 9. № 11. (1886): „Vinea Grahor”;

Rosa fruticulosa BORBÁS et VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 15. № 33. (1886): „Kameni stol”;

Rosa glauca VILL. f. *salicifolia* VUKOTINOVIĆ, Oesterr. Bot. Z. **37**(9): 303. (1887);

Rosa globulifera VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 51. № 126. (1886): „Šestin”

Rosa gracilenta VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 6. № 15. (1886): „In silvula montis Prekrižje, et monte „doljski brieg””;

Rosa hybrida SCHLEICH. f. *setosissima* VUKOTINOVIĆ, Oesterr. Bot. Z. **37**(9): 302. (1887);

Rosa microtypos BORBÁS et VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 9. № 13. (1886): „Doljski brieg”;

Rosa Mirogojana VUKOTINOVIĆ et H. BRAUN, Sched. fl. exs. Austro-Hung. 3: 47, № 853. (1884);

Rosa nummulifolia VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 3. № 8. (1886): „In monte Prekrižje, et Bienik-Šalata”;

Rosa oligacantha BORBÁS f. *Rosa cuneifolia* VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 14. № 28. (1886): „In monte Dolje”;

Rosa oligogyna BORBÁS et VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 26. № 62. (1886): „In monticulo „Piravica” supra molam Flieder, pone viam ex St. Xaverio versus Šestine”;

Rosa percuriosa BORBÁS et VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 36. № 84. (1886): „In monte Pantovčak […] pone villam Vrbanić”;

Rosa placidula BORBÁS et VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 44. № 104. (1886): „Kameniti stol […] Laščinski jarak”;

Rosa rhodopetala BORBÁS et VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 59. № 146. (1886): „in pago Remete”;

Rosa rugulosa VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 13. № 25. (1886): „in monte Mirogoj inter sepes vivas et in horto Maximir ad „Chiosk””;

Rosa Schlosseri VUKOTINOVIĆ et H. BRAUN, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 11. № 91. (1886): „In monte „Kameniti stol” et pone viam inter vineas Bukovec”;

Rosa semiscabra BORBÁS ex VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 39. № 92. (1886): „In monte Belečine supra Gračani” (cf. Oesterr. Bot. Z. **37**(9): 302. (1887));

Rosa semisepium BORBÁS et VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 35. № 82. (1886): „Kraljev zdenac”;

Rosa Šestinsis VUKOTINOVIĆ (Syn. *R. sterilis* VUK. in sched., *R. subrepens* BORBÁS in sched.), Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 3. № 9. (1886): „Šestin";
Rosa spathulaefolia VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69: 48. (1886);
Rosa subalbida VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69: 21. (1884);
Rosa subcinnamomea BORBÁS ex VUKOTINOVIĆ (Syn. *R. divaricata* VUK. in exsicc.), Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 62. № 155. (1886): „Šestine et Mirogoj";
Rosa submissa VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 6. № 14. (1886): „In silvula „Doljski brieg"";
Rosa Vukotinovićii BORBÁS ex VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 16. № 135. (1886): „ad Smrok et infra „Remete"";
Rosa Wormastinyana VUKOTINOVIĆ (Syn. *R. velutinaeflora* VUK.), Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 7. № 26. (1886): „In monte Prekrižje";
Rosa zagrabiensis VUKOTINOVIĆ et H. BRAUN, Sched. fl. exs. Austro-Hung. 3: 55, № 862. (1884)

„***Zám***" [Zam, Sameschdorf]
Rosa marisensis SIMKOVICS, Természetrajzi Füzetek 9: 40 (1885)
Rosa Zámensis SIMKOVICS et H. BRAUN, Természetrajzi Füzetek 9: 41 (1885)

„***Zengg***" [Zeng, Senj, Segnia, Senia, Attienities, Αθυιvιτες]
Rosa canina L. var. *Sanctae-Crucis* DEGEN, Flora Velebitica II. p. 252. (1937): „Bei Sv. Križ";
Rosa macrostylis BORBÁS ex VUKOTINOVIĆ, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 46. № 113. (1886): „In monte Vratnik supra Segniam et in Draga ad Flumen"

„***Zólyom***" [Zvolen, Altsohl, Vetusolium]:
Rosa adenophora KIT. *dd.) adenosepala* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 529. (1880): „[Pusztavár] Pusty hrad Sohlii; Laurin";
Rosa cinerascens DUMORT. f. *subadenophylla* BORBÁS bb) *leiocarpa* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 510. (1880): „Baranovo Neusohlii";
Rosa Jundzillii BESS. var. *superadenophylla* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 110. (1944);
Rosa trachyphylla RAU. f. rotundifolia F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 110. (1944)

„***Zólyomnémeti***" [Nemce]:
Rosa Bohemica H. BRAUN, Verhandlungen der kaiserlich-königlichen zoologischen-botanischen Gesellschaft p. 79. (1886): „… prope arcem Karlstein, Bohemiae (Tausch), et ad oppidum Nemce…"

„***Zombor***" [Czoborszentmihály, Сомбор, Sombor, Sombor, Somborinum]:
Rosa sepium THUILL. f. *Kupcsokiana* PRODAN, Magyar Bot. Lapok **14**(5–12): 230. (1915)
Rosa cuneatifrons KUPCSOK in PRODÁN (nomen nudum), Botanikai Közlemények **9**(3): 155. (1910): „Erzsébet-ligetben"

„***Zuberec***” [Bölényfalu, Zuberec]

Rosa Afzeliana FR. subsp. *subcollina* HAYEK f. *zuberecensis* R. KELLER et F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 108. (1944);

Rosa Afzeliana FR. subsp. *subcanina* HAYEK var. *Kelleriana* F. ŠVESTKA et R. KELLER, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 109. (1944);

Rosa dumetorum subsp. *Úlehlae* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 106. (1944): „Zuberec et Bestová”;

Rosa glauca WILL. subsp. *pseudomontana* R. KELLER f. *Brestovensis* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 107. (1944);

Rosa Podpěrae KELLER et F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 108. (1944): „Zuberec et in pago Liptovsko et in valle Prosecká dolina”;

Rosa spinosissima L. var. *ovaliifolia* F. ŠVESTKA, Sbornik klubu přírodovědeckého v Brně **25**: 103. (1944): „Zuberec in pago Horní Oravsko adversus montes Liptovské Hole”

Típusanyagok és revideálásuk / Types material and revisions

Alábbiakban közlöm a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytárának (BP) típus és eredeti anyagainak revideált listáját. A diagnózisokban megjelölt hely/helyek és közölt időpontok alapján szűkítettem a típusanyagokat: a fennmaradt típusanyag sorból (syntypusok közül) a diagnózisnak legjobban megfelelő lapot jelöltem ki lectotypusnak, míg az azzal teljes mértékig megyezőeket isotypusnak. Eredeti anyagnak („A leíró által meghatározott példányok”) neveztem az összes olyan példányt, mely a taxon szerzőjétől származik, legyen az typus lelőhelyen vagy azon kívül gyűjtve, akár eltérő gyűjtési idővel. A lectotypusok etiketjén (exssicatan) található szöveget szintén közlöm idézőjelek között. Néhány helyre megjegyzéseket is fűztem (pl. revideálást, gyűjtő megjegyzései, stb.). Félkövéren és aláhúzva szedtem az általam elfogadható és értelmezhető új kombinációkat illetve az eredeti kombinációt is, amennyiben az egyeztethető volt szisztematikai felfogásommal, illetve félkövéren szedtem az alapnevet (basionymont) is. Az MTTM Növénytárában található rózsagyűjteményből első körben a korábban, preparátorok által kiválogatott és piros typus jellel jelölt anyagok mindegyikét ellenőriztem, de a mindegy 12.000 herbáriumi lapot is átfutottam és kigyűjtöttem a típusgyanús anyagokat, amennyit csak találtam. Rózsa herbáriumi revideálásaim kiterjedtek:

- a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytárára (BP, cca. 4000 lap),

- a Szlovák Tudományos Akadémia Növénytani Intézetének herbáriumára (SAV, cca. 1000 lap),
- a pozsonyi Comenius Egyetem Herbáriumára (SLO, cca. 850 lap),
- a gödöllői Szent István Egyetem Mezőgazdasági és Környezettudományi Kar Növénytani és Ökofiziológiai Intézetének herbáriumára (GAH, 586 lap),
- a nyitrai Szlovák Agrártudományi Egyetem Növénytani Tanszékének herbáriumára (NI, 202 lap),
- a kolozsvári Babeş-Bolyai Egyetem, Alexandru Borza Botanikuskert Herbáriumára (CL, cca. 200 lap),
- a freiburgi Albert-Ludwig Egyetem herbáriumára (FB, cca. 150 lap),
- a Zágrábi Egyetem herbáriumaiban (ZA és ZAHO, cca. 200 lap)
- a Masaryk Egyetem, Természettudományi Kar, Növénytani és Állattani Tanszék herbáriumának egy részét (BRNU, cca. 100 lap),
- a pécsi Janus Pannonius Egyetem Növénytani Tanszékének herbáriumára (JPU, cca. 100 lap),
- a Savaria Múzeum herbáriumára (SAMU, cca. 100 lap),

de elsődleges célom az MTTM Növénytárából kijelölni típuspéldányokat, amennyiben ez lehetséges volt.

***Rosa arvensis* HUDS. var. *glabrifolia* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete, p. 343. (1880)**

„in montibus ad Oravitza. Jul. 1889."

Lectotypus: № 591375 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *belgradensis* PANČIĆ, pro species, Fl. agri Belgr., ed.1, p.130. (1865)**

„In collinis inter Belgradum et Topčider Serbiae borealis. Maj. 1878. Leg. PANČIĆ"

„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 91296 in BP. (here designated!)

Véleményem szerint *Rosa canina* L. × *R. agrestis* SAVI!

***Rosa beytei* BORBÁS var. *briacensis* (H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa briacensis* H. BRAUN**, Sched. fl. exs. Austro-Hung. V, № 1668 p. 23. (1888)

Lectotypus: № 89627 in BP. (here designated!)
Isolectotypus: № 89632 in BP. (here designated!)

***Rosa beytei* BORBÁS var. *borosiana* (DEGEN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa agrestis* SAVI o) *Borosiana* DEGEN** in JÁVORKA: Magyar Flóra p. 558. (1924)
Synonymon: *Rosa Borosiana* DEGEN in sched.
Holotypus: № 436545 in BP. (here designated!)
DEGEN A. in lit.:
„E. sect. „*Rubiginosae*" DC. subsect. „*Sepiaceae*" CRÉP. /BORBÁS, 1880: p. 323.et 476./
Frutex 2–3 altus, erectus, ramis arcuatis, sat crebre aculeatis, aculeis in ramis velustis bruneo-cinerascentibus gracilibus, leviter curvatis, in ramis junioribus fere rectis, 5–8 mm longis; petiolis pubescentibus insuper pilis glanduliferis et aculeis minutis, flavis fere rectis obsitis; stipulis oblongis, 2–3 mm latis, acutis, subtus et margine parce puberulis et glandulis breviter stipitatis obsitis, foliolis 5–7, breviter pedicellatis, 1,5–3,5 cm longis, 1–2 cm latis, ellipticis, utrinque angustatis, acutis, utrinque cinereo-viridibus, opacis, pilis adpressis subtus insuper pilis glanduliferis per totam superficiem dispersis obsitis, margine dupliciter-tripliciter serratis, serraturis intus 1–2, extus 2–3 pilis glanduliferis obsitis; bracteis ovato-lanceolatis, abrupte acuminatis, subtus puberulis, margine glandulosis, supra glabrescentibus; floribus solitariis vel binis, pedunculis glabris, sat brevibus, receptaculo parve, ovato, glabro, sepalis florendi tempore patulis, post anthesim reflexis, receptaculo circiter duple longioribus, dorso pilosis, margine sparse glandulosis, binis integris, tribus pinnatisectis, segmentis anguste linearibus, glanduloso dentatis; floribus pallidissime roseis, cca. 3 cm diam., stylis pilosis in hemisphaeram discum vix superantem approximatis. Proxima *R. vinodorae* A. KERNER Oesterreichische Botanische Zeitschrift **19**(11):329–330 (1869); differt 1.) stylis sat dense pilosis, non elongatis, 2.)stipulis extus minus dense pubescentibus, 3.) bracteis latioribus, 4.) floribus pallide roseis, 5.) folialis acutioribus.
Hab. in Hungariae planitie magna; in collibus arenosis „Borovicska erdő" dictis ad Sarlósár prope Tatárszentgyörgy /Comit. Pestiensis/, alt. cca. 100 m. s. m. d. 24. VI. 1919. detexit Ádám BOROS, cui species nova dicata."
Megjegyzés: DEGEN a fentebbi diagnózist a herbáriumra rakott papírra írta, illetve faji rangon kezelte. This diagnosis described by DEGEN on the herbarium specimen, treating the taxon at the rank of species.

Differt a taxone *R. agrestis* SAVI: „lamina supra plerumque glandulosa, sepali stellatim patentes – a levélke színén is mirigyesek, a csészelevelek terpedten-csillagszerűen szétállnak – the leaflet on the upperside has glandulas, sepals star-shaped, spreading”
Isotypi: № 436543, № 436544 in BP. (here designated!)

***Rosa × braunii* J. B. KELLER, pro species, Oesterreichise Botanische Zeitschrift 32: 39. (1882)**
„In rupibus-schistaz. montis „Haglersberg” ad lacum peisonis comitata Mosoniensis. 1884. Aug. 3. Leg. HENR. BRAUN”
„*Rosa Braunii* KELLER! Hungariae occidentalis: in monte „Haglersberg”ad lacum Pesinem, prope pagum Goyss, loco classico, cum domino BRAUN lecta. L. 1883. jun. 3. SIMKOVICS L.”
„A leíró által meghatározott példányok” – „determinated by the taxa's auctor”: № 660320 in BP. (here designated!)
Origin. mat.: № 89800 in BP. (here designated!)

***Rosa caesia* FR. var. *albida* (KMEŤ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa albida* KMEŤ**, Sched. fl. exs. austro-hung. 5: 16, №1651. (1888)
„Hungaria. In ditione urbis Schemnitz; 600 mt. s. m.”
Lectotypus: № 90319 in BP. (here designated!)
Isolectotypi: № 660429, № 603085, № 218760, № 90312 in BP. (here designated!)
„A leíró által meghatározott példányok” – „determinated by the taxa's auctor”: № 90320, № 223028, № 90313, № 90314, № 90321, № 90317 in BP. (here designated!)

***Rosa caesia* FR. var. *incana* (KIT. ex SCHULTES) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa incana* KIT.** ex SCHULTES, Österreichs Flora, p. 70. № 1846. (1814)
Lectotypus: Fasc. XV. № 15. in BP. (here designated!)

***Rosa caesia* FR. var. *patens* (KMEŤ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa patens* KMEŤ**, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam 5: 17, №1653. (1888)

„Hungaria. In montibus ad oppidum Schemnitz; 600-1000 mt. s. m. Kmet"'
Lectotypus: № 224260 in BP. (here designated!)
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 224261, № 90315, № 90322 in BP. (here designated!)

***Rosa caesia* FR. var. *pycnacantha* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa coriifolia* FRIES f. *pycnacantha* BORBÁS**, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 448. (1880)
„*Rosa pycnacantha* Borbás. In agrestis montium Schemnitzii: St. Háromsághegy. Jul. 1880. Dr. V. de Borbás)"
Lectotypus: № 660303 in BP. (here designated!) – „Syntypus" by Buzonova, 1999
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 660499, № 660500, № 660501, № 660502, № 591490 in BP. (here designated!)

***Rosa caesia* FR. f. *pusztarum* (DEGEN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**

Basionymon: ***Rosa coriifolia* FR. n) *incana* KIT. *pusztarum* DEGEN** in Jávorka S.: Magyar Flóra p. 580. (1924)
„*Rosa pusztarum* Deg. ex aff. *R. incana* Kit. Comit. Pest. In arenosis dumetosis „Nagyerdő" prope Nagykőrös 28. jun. 1923. 130 m. s. m."
Lectotypus: № 436037 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *andegavensis* (BAST.) DESP. f. *bihariensis* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: *Rosa Andegavensis* BAST. var. *Bihariensis* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 405. (1880);
„ad Élesd: in pago ipso. 2. jul. 1878. Dr. V. de Borbás"
Lectotypus: № 591579 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *andegavensis* (BAST.) DESP. f. *tortuosa* (WIERZBICKI ex ROCHEL) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**

Basionymon: ***Rosa tortuosa* WIERZBICKI ex ROCHEL**, Botanische reiste in das Banat, p. 75. (1838)
„…bei Csiklova. Leg. WIERZBICKI. »*R. Andegavensis* BAST. fide BORBÁS«"
Lectotypus: № 660426 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *andegavensis* (BAST.) DESP. f. *moravica* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa moravica*** **BORBÁS**, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 404. (1880)
„in montibus ad Csereviz. Jul. 1886. Dr. Vince de Borbás"
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 660459 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *andegavensis* (BAST.) DESP. f. *squarrosidens* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa Andegavensis*** **BAST. e)** ***squarrosidens*** **BORBÁS**, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 407. (1880)
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 660385 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *andegavensis* (BAST.) DESP. f. *schurii* (SIMONKAI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon**:** ***Rosa Transsilvanica*** **SCHUR** **var*.*** ***Schurii*** **SIMONKAI**, Természetrajzi Füzetek **9**:42. (1884)
„Hungariae orientalis: in dumetis ad balneas Menyháza com. Arad. 1884. jul. 13. Simkovics L."
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 660545 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *blondaeana* (RIPART ex DÉSÉGL.) CRÉP. f. *frivaldskyi* (H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa frivaldskyi*** **H. BRAUN**, Sched. fl. exs. austro-hung. V. p. 10, № 1637. (1888)
„Hungaria. In monte Sytno ad oppidum Schemnitz; solo trachytico; 1000 m s. m. Leg. KMEŤ"
Lectotypus: № 91260 in BP. (here designated!)
Isolectotypi: № 91261, № 580578, № 660481 in BP. (here designated!)

Rosa canina* L. var. *canina
Basionymon: ***Rosa dumetorum*** **THUILL. f.** ***heterotricha*** **BORBÁS**, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete, p. 508. (1880)
„In montibus Posonii: Handelshügel. Jul. 1888. SABRANSKY et BORBÁS."

„A leíró által meghatározott példányok”: № 90511 in BP. (here designated!)
Egy *R. canina* L. gömbölyű terméssel, a levélgerinc és a főér minimálisan szőrös. Synonym of *R. canina* L. with global rosehip and with some hairs on the petiole and midrib.

***Rosa canina* L. var. *canina* for. *glabrescens* (MARGITTAI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basyonymon: ***Rosa canina* L. var. *macrostylis* BORBÁS for. *glabrescens* MARGITTAI**, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 6. (1937)
„In valle Tarca, Berzevice, Sáros. 7. VII. 1933” Diagnózissal – with diagnosys.
Lectotypus: № 485983 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *dumalis* BAKER for. *katarinae* (MARGITTAI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basyonymon: ***Rosa agrestis* SAVI var. *Katarinae* MARGITTAI**, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 7. (1937)
„Singlér (Scalvator), Sáros. 11. VII. 1933.” Diagnózissal – with diagnosys.
Lectotypus: № 0503922 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *dumalis* BAKER for. *mankovicsiana* (MARGITTAI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basyonymon: ***Rosa canina* L. var. *Mankovicsiana* MARGITTAI**, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 5. (1937)
„Berzevice, Sáros. 7. VII. 1933” Diagnózissal – with diagnosys.
Lectotypus: № 485982 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *dumalis* BAKER for. *multiflora* (MARGITTAI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basyonymon: ***Rosa canina* L. var. *multiflora* MARGITTAI**, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 5. (1937)
„Berzevice, Sáros. 7. VII. 1933” Diagnózissal – with diagnosys.
Lectotypus: № 485977 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *dumalis* BAKER for. *multiflora* (MARGITTAI) KERÉNYI-NAGY**
Basyonymon (Synonymon): ***Rosa canina* L. var. *polyflora* MARGITTAI**, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 4. (1937)
„ad Héthárs, Sáros. 12. VII. 1933” Diagnózissal – with diagnosys.

Lectotypus: № 485970 in BP. (here designated!)
Isotypus: № 485971 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *dumalis* BAKER for. *villosistyla* (MARGITTAI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basyonymon: ***Rosa canina* L. var. *villosistyla* MARGITTAI**, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 4. (1937)
„Héthárs, Sáros. 12. VII. 1933. Differt a R. biserrata Mérat. Styllis villosis."
Lectotypus: № 435985 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *squarrosa* RAU for. *albida* (MARGITTAI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basyonymon: ***Rosa canina* L. var. *albida* MARGITTAI**, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 5. (1937)
„Berzevice, Sáros. 7. VII. 1933." Diagnózissal – with diagnosys.
Lectotypus: № 485972 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *squarrosa* RAU f. *flavidifolia* (VUKOTINOVIČ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa flavidifolia* VUKOTINOVIČ**, Rosae croaticae − Rad Jugoslav. Akad. Libr. 69. 1884. p. 9. № 70. (1886)
„Ad Montanas? In monte Kameniti stol" prope Zagreb. (Rad. Jug. Ak. Libr. 69. 1884) Jun. Aug. 1887."
Teljesen megegyezik a *Rosa canina* L. var. *squarrosa* RAU taxonnal. Synonym of *Rosa canina* L. var. *squarrosa* RAU.
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 660253, № 218099, № 591488 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *squarrosa* RAU for. *inaequalifolia* (MARGITTAI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basyonymon: ***Rosa canina* L. var. *inaequalifolia* MARGITTAI**, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 4. (1937)
„Héthárs, Sáros. 12. VII. 1933." Diagnózissal – with diagnosys.
Lectotypus: № 485984 in BP. (here designated!)

***Rosa canina* L. var. *squarrosa* RAU for. *lanceolata* (MARGITTAI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basyonymon: ***Rosa canina* L. var. *lanceolata* MARGITTAI**, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 7.(1937)
„in m. Homolka, ad Berzevice, Sáros. 4. VII. 1933."

Lectotypus: № 485974 in BP. (here designated!)

Rosa canina **L. var.** ***squarrosa*** **RAU for.** ***longifolia*** **(MARGITTAI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basyonymon: ***Rosa canina*** **L. var.** ***longifolia*** **MARGITTAI**, Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**: 8. (1937)

„Berzevice, Černa Hore, Sáros. 7. VII. 1933." Diagnózissal – with diagnosys.

Lectotypus: № 0303930 in BP. (here designated!)

Rosa canina **L. var.** ***squarrosa*** **RAU f.** ***marisensis*** **(SIMKOVICS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa marisensis*** **SIMKOVICS**, Természetrajzi Füzetek 9: 40 (1885)

„Transsilvaniae: In collibus apricis argillosis calidis ad pag. Zám. 1884. jun. 22. Simkovics"

Lectotypus: № 580610 in BP. (here designated!)

Rosa canina **L. var.** ***squarrosa*** **RAU f.** ***meszkoeënsis*** **(SIMONKAI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**

Basionymon: ***Rosa Mészkőensis*** **SIMONKAI,** Erdély edényes flórájának helyesbített foglalata p. 210. (1886)

„Hungariae comitatus Aradensis. In collibus fruticosis apricis vallis Ó-Dézna prope Baumgartner. Solo granitico. 1885. jul. 20. N. B. Stylis subglabris et foliis coriaceis a proxima R. scabrata Crép. facile distinquitur, camque apud nos subititit. Simkovics L. "

Lectotypus: № 91256 in BP. (here designated!) – leírással – with diagnosis.

Isolectotypus: № 91250 in BP. (here designated!)

„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 591441 in BP. (here designated!) – „Rev. F. Crépin: *R. canina* L. … *R. scabrata*"; № 91254 in BP. (here designated!) – H. Braun levelével – with H. Braun's letter

Rosa **×** ***collina*** **JACQ. nothomorpha** ***catarractarum*** **(BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa collina*** **JACQ. f. /var.** ***catarractarum*** **BORBÁS**, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 394. et cfr. 395! (1880)

„Rosa haec ad catarrhacta, Danubii inferioris sponte crescit. 1870.VII.1."

Lectotypus: № 591529 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *collina* JACQ. nothomorpha *percuriosa* (BORBÁS et VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**

Basionymon. ***Rosa percuriosa*** **BORBÁS et VUKOTINOVIĆ**, Rad Jugoslavenska Akademije Znanosti i Umjetnost 83. p. 36. No. 84. (1886)
„In monte Pantovčak ad villam Verbanić in Vicinia Zagrabiae. Jun. Aug. 1884. Vukotinović"
Lectotypus: № 660197 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *collina* JACQ. nothomorpha *rhodopetala* (BORBÁS et VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa rhodopetala*** **BORBÁS et VUKOTINOVIĆ**, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 59. № 146. (1886)
„Remete, in sepibus vivis." A teljes, megjelent diagnózissal az exsiccatan.
Lectotypus: № 580531 in BP. (here designated!)
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 591575, № 591565 in BP. (here designated!)

***Rosa corymbifera* BORKH. f. *incanescens* (H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa incanescens*** **H. BRAUN**, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam 5: 15. № 1649. (1888)
„II. Hungaria. In collibus ad Prenčov prope oppidum Schemnitz; 600 mt. s. m."
Lectotypus: № 580593 in BP. (here designated!)

***Rosa dumalis* BECHST. var. *slawodolica* (KMEŤ EX BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa slawodolica*** **KMEŤ ex H. BRAUN**, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam 7: 8. № 2423. (1896)
„Hungaria centralis. In pascuis „Windschachte" (sláwodol) „Badzgow" prope oppidum Schemnitz"
Lectotypus: № 660364 in BP. (here designated!)
Isolectotypi: № 580657, № 580656 in BP. (here designated!)

***Rosa gallica* L. var. *cymelliflora* (BORBÁS et VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**

Basionymon: ***Rosa cymelliflora*** **BORBÁS et VUKOTINOVIĆ**, Oesterreichische Botanische Zeitscgrift **34**(12): 449. (1884)

„Ad frutices in margine viae in pago Cerje St. Clara ad viam Zagrabia ad Božakóvina Dugofelo dunutem jun. Jul. 1884. Vukotinović"
Lectotypus: № 660650 in BP. (here designated!)

***Rosa gallica* L. var. *doljensis* (BORBÁS et VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa Doljensis* BORBÁS et VUKOTINOVIĆ**, Rosae croaticae − Rad Jugoslav. Akad. Libr. 69. 1884. p. 4. № 10. (1886)
„Croatica. In umbrosis montanis frutetis post „Kameniti stol" versus Dolje ad Zagrabiam. L. Vukotinović"
Lectotypus: № 217901 in BP. (here designated!)

***Rosa gallica* L. var. *mirogojana* (VUKOTINOVIĆ et H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa Mirogojana* VUKOTINOVIĆ et H. BRAUN**, Sched. fl. exs. Austro-Hung. 3: 47, № 853. (1884)
Synonymon: *R. Mirogojana* H. BRAUN et VUKOTINOVIĆ, Rosae croaticae − Rad Jugoslav. Akad. Libr. 69. 1884. p. 6. № 23. (1886)
„Croatia: ad margines vinearum in monte Bienik-Mirogoj prope coemeterium centrale Zagrabiae, copiose"
Lectotypus: № 660303 in BP. (here designated!)
Isolectotypus: № 660305, № 660595 in BP. (here designated!)
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 660521 in BP. (here designated!)

***Rosa gallica* L. var. *nummulifolia* (VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**
Basionymon: ***Rosa nummulifolia* VUKOTINOVIĆ,** Rosae croaticae − Rad Jugoslav. Akad. Libr. 69. 1884. p. 13. № 8. (1886)
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 660648, № 580607, № 217902 in BP. (here designated!)

***Rosa gallica* L. var. *subalbida* (VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa subalbida* VUKOTINOVIĆ**, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69: 21. (1884)
„Croatia. In umbrosis silvae Dolje prope pagum „Kameniti stol"."
Lectotypus: № 660656 in BP. (here designated!)
Isolectotypi: № 603096, № 660528 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *infesta* KMET ex H. BRAUN**, pro species, Sched. fl. exs. Austro-Hung. 2: 32, № 462. (1882)
„Hungaria septentrionalis. In dumetis ad pagum Krnisov, comt. Hont."
Lectotypus: № 660321 in BP. (here designated!)
Isolectotypi: № 89705, № 89700, № 231640, № 660323, № 580590 in BP. (here designated!)
Véleményem szerint *Rosa gallica* L. × *R. inodora* FRIES! By my opinon *Rosa gallica* L. × *R. inodora* FRIES!

***Rosa jundzillii* BESSER var. *trautmanni* (DEGEN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**
Basionymon: ***Rosa jundzillii* BESSER l) *Trautmanni* DEGEN** in Jávorka S.: Magyar Flóra, p.550. (1924)
„Rosa Trautmanni Deg. Budapest in m. Hármashatárhegy. 26. V. 1921. Leg. Dr. Lengyel""
Lectotypus: № 300482 in BP. (here designated!)
Isotypus: № 436251 in BP. (here designated!)

***Rosa kitaibelii* BORBÁS var. *adelphostylis* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa tomentosa* SM. f. *adelphostylis* BORBÁS**, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete, p. 514. (1880)
„in dumetis ad Csiklova Hungariae. 2. Mai. 1846. WIERZBICKI"
Lectotypus: № 580526 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *kosinsciana* BESSER nothomorpha *batthyanyorum* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa Batthyányorum* BORBÁS**, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 280. (1887)
„in nemoribus supra Alsó-Eör. 2. jun. 1882. Vinc. de Borbás"
Lectotypus: № 591377 in BP. (here designated!)
Isolectotypi: № 591378, № 591578 in BP. (here designated!)
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 591370, № 591371 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *kosinsciana* BESSER nothomorpha *cimelium* (KMEŤ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa cimelium* KMEŤ,** Sched. fl. exs. Austro-Hung. 7: 10, № 2428. (1896)
„Hungaria centralis. In monte Koládka prope oppidum Schemnitz."

Lectotypus: № 580703 in BP. (here designated!)
Isolectotypus: № 580699 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *kosinsciana* BESSER nothomorpha *sestinensis* (VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**

Basionymon: ***Rosa Šestinensis*** **VUKOTINOVIĆ**, Rosae croaticae − Rad Jugoslav. Akad. Libr. 69. 1884. p. 3. № 9. (1886)
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 920047, № 660604 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *matraensis* BORBÁS nothomorpha *macrostylis* (BORBÁS ex VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa macrostylis*** **BORBÁS ex VUKOTINOVIĆ**, Rad Jugoslavenska Akademije Znanosti i Umjetnost 83. p. 46. № 113. (1886)
„in monte Vratnik Segniae. Jul. 1883. Dr. Borbás"
Lectotypus: № 660382 in BP. (here designated!)

***Rosa pendulina* L. var. *adenosepala* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa adenophora KIT. dd.) adenosepala*** **BORBÁS**, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete, p. 529. (1880)
„in montibus ad Blatnitza. 24. VII. 1894."
Lectotypus: № 91937 in BP. (here designated!)

***Rosa pendulina* L. var. *coccialba* (KMEŤ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**

Basionymon: ***Rosa coccialba*** **KMEŤ**, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam 7: 6, №2421. (1896)
„Hungaria centralis. In monte Sytience ad oppidum Schemnitz."
Lectotypus: № 660616 in BP. (here designated!)
Isolectotypi: № 591530, № 580698 in BP. (here designated!)
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 660615, № 92370 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *polliniana* SPRENGEL nothomorpha *affabilis* (VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa affabilis*** **VUKOTINOVIĆ**, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 10. № 17. (1886)
„Vallecula Laščina prope Zagreb. jun. Jul. 1886."

Lectotypus: № 660650 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *polliniana* SPRENGEL nothomorpha *assurgens* (VUKOTINOVIČ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa assurgens*** **VUKOTINOVIĆ**, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884. p. 5. № 12. (1886);

Lectotypus: № 660653 in BP. (here designated!)

Isolectotypi: № 92048, № 591376 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *polliniana* SPRENGEL nothomorpha *corylifolia* (VUKOTINOVIČ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa corylifolia*** **VUKOTINOVIĆ**, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69. 1884: 7. № 26. (1886)

„In margine vine Bienik salatas, ad fle_ionem vinae versus Bukoves. (:Rad. Jug. Ak. Libr. 69. 1884) Jun. Jul. 1884."

Lectotypus: № 660654 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *polliniana* SPRENGEL nothomorpha *microtypos* (BORBÁS et VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa microtypos*** **Borbás et** Vukotinović, Rad Jugoslavenska Akademije Znanosti i Umjetnost 83. p. 9. No. 13. (1886)

„in bapidosis, sterilibus ad urbem Ogulin. Fine junii 1885. Vukotinović"

Lectotypus: № 660649 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT.**

Basionymon: *Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT., Descriptiones et Icones Plantarum Rariorum Hungariae III. p. 293. et tab. 264. (1810)

Lectotypus: № 173912 (Fasc. XV. № 18.) in BP. designated by KOVÁTS D. (1992)

***Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT. nothomorpha *croatica* (KIT. ex KANITZ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa croatica*** **KIT. ex KANITZ**, Pauli Kitaibelii Additamenta ad Floram Hungaricam p. 589. № 1200. (1863)

„ad viam Carolinam in Croatia versus Fiume"

Lectotypus: Fasc. XV. № 4. in BP. (here designated!)

***Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT. nothomorpha *borsodiense* (DEGEN) SOÓ, A magyar flóra és vegetáció rendszertani-növényföldrajzi kézikönyve II. p. 227.**

Basionymon: ***Rosa pendulina* L. x) *Simkovicsii* KMET' *borsodiense* DEGEN** in Jávorka S.: Magyar Flóra, p. 586. (1924)
„*R. Simkovicsi* Kmet f. *borsodiensis*: foliolis angustissibus, minoribus, subtus corto glandulosa. Comit. Borsod. In pratis montanis „Nagymező" prope Felsőhámor. 12. jun. 1922. 780. m."
Lectotypus: № 435912 in BP. (here designated!)
Isolectotypi: № 218277, № 435934 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT. nothomorpha *holikensis* (KMEŤ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa holikensis* KMET**, Oesterreichische Botanische Zeitschrift **34**(1): 19. (1884)
„Hungaria. In monte Holik versus meridiem a monte Sytno comit. Hont ad oppidum Schemnitzenis; solo trachyt.; 1000 m s. m."
Lectotypus: № 580422 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT. nothomorpha *simkovicsii* (KMET) SOÓ, A magyar flóra és vegetáció rendszertani-növényföldrajzi kézikönyve II. p. 227.**
Basionymon: ***Rosa simkovicsii* KMET**, Oesterr. Bot. Z. **34**(1): 18. (1884)
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 580550, № 218278 in BP. (here designated!)

***Rosa rubiginosa* L. var. *zamensis* (SIMKOVICS et H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa Zámensis* SIMKOVICS et H. BRAUN**, Természetrajzi Füzetek 9: 41 (1885)
„Transsilvaniae: In collibus apricis ad pagum Zám. 1884. jun. 22. Simkovics"
Lectotypus: № 660478 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *spinulifolia* DEMATR. nothomorpha *hawrana* (KMEŤ ex H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa hawrana* KMEŤ ex H. BRAUN**, Sched. fl. exs. austro-hung. II. p. 38, № 478. (1882)
„Hungaria septentrionalis. In rupestribus montis Hawran ad appidum S. Antal."
Lectotypus: № 580465 in BP. (here designated!)
Rosa tometosa SM. × < *R. pendulina* L.

Vesszein csak nagyon kevés sertetüske van. Only some prickles are on the branch.
Isolectotypi: № 217807 (Vesszein csak nagyon kevés sertetüske van. Only some prickles are on the branch.); № 580467 (Vesszein csak nagyon kevés sertetüske van és szőrös is kissé a vessző. Only some prickles are on the branch and the branch is littlebit hairy.); № 92382 in BP (Vesszein több sertetüske van és szőrös is kissé a vessző. More prickles are on the branch and the branch is littlebit hairy.) (here designated!)

***Rosa* × *spinulifolia* DEMATR. nothomorpha *paradisiaca* (KMEŤ ex R. KELLER) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa tomentosa* × *pendulina*** **subtaxon** ***paradisaica*** **KMET ex R. KELLER**, Syn. Mitteleur. Fl. **6**(1): 338. (1901)
Synonymon: *Rosa tomentosa* SM. hh.) *hawrana* KMEŤ *paradisiaca* KMEŤ ex DEGEN in JÁVORKA: Magyar Flóra p. 554. (1924)
Lectotypus: № 92381 in BP (here designated!)
Rosa tometosa SM. (incl. *R. floccida* DÉSÉGL.) × < *R. pendulina* L.
Vesszein mégtöbb sertetüske van és kopasz. More prickles are on the branch and the branch is hairless.

***Rosa* × *spinulifolia* DÉMATR. nothomorpha *petrophila* (BORBÁS et H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**

Basionymon: ***Rosa petrophila*** **BORBÁS et H. BRAUN**, Oesterreichische Botanische Zeitschrift **36**(5): 145. (1886)
„in saxosis ad Lić. Jun. 1884. Dr. V. de Borbás"
Lectotypus: № 231740 in BP. (here designated!)
Isolectotypi: № 92830, № 231741, № 580606 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *spinulifolia* DÉMATR. nothomorpha *phasianica* (KMEŤ ex H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**

Basionymon: ***Rosa phasianica*** **KMEŤ ex H. BRAUN**, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam 7: 14. № 2434 (1896)
Lectotypus: № 215433 in BP. (here designated!)
Isolectotypi: № 580603, № 215432, № 580604 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *spinulifola* DEM. nothomorpha *sytnensis* (KMET ex A. KERNER) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**

Basionymon: ***Rosa Sytnensis*** **KMET ex A. KERNER**, Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam 2: 28. № 458. (1882)

„Hungaria spetentrionalis. In monte Sytno prope oppidum Schemnitz; solo trachytico; 1000 mt. s. m."

Lectotypus: № 217808 in BP. (here designated!)
Isolectotypus: № 580619 in BP. (here designated!)
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 321413, № 92374 in BP. (here designated!)

***Rosa × spinulifolia* DEMATR. nothomorpha *uhlistensis* (KUPCSOK ex DEGEN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa tomentosa* SM. hh) *hawrana* KMEŤ *uhlistensis* KUPCSOK ex DEGEN** in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 554. (1924)
Synonymon: *Rosa* × *uhlistensis* KUPČOK ex R. KELLER (*R. pendulina* L. × *R. tomentosa* SM.), Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 45. (1926)
„Bakabánya: 10. maj. 1905. Jakubovo-Uhlište"
Lectotypus: № 217815 in BP. (here designated!)

***Rosa stylosa* DESV. var. *haynaldiana* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa haynaldiana* BORBÁS**, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete, p. 349. (1880)
„in asperis vallis Rečina ad Flumen. 28. VII. 1881.
Neotypus: № 711118 in BP. (here designated!)

***Rosa subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH. var. *dimorphocarpa* (BORBÁS et H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa dimorphocarpa* BORBÁS et H. BRAUN**, Schedae ad Floram Exsiccatam Austro-Hungaricam 5: 14, № 1646. (1888)
Lectotypus: № 660609 in BP. (here designated!)
Isotypus: № 580729 in BP. (here designated!)

***Rosa subcanina* (CHRIST) DALLA TORRE et SARNTH. var. *schemnitzensis* (KMEŤ ex H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa schemnitzensis* KMEŤ ex H. BRAUN**, Schedae ad Floram Exsiccatam Austro-Hungaricam V. p. 17, №1652. (1888)
„Hungaria. Ad oppidum Schemnitz; 600 mt. s. m."
Lectotypus: № 660475 in BP. (here designated!)
Isolectotypi: № 591527, № 99310 in BP. (here designated!)

„A leíró által meghatározott példányok” – „determinated by the taxa’s auctor”: № 92703, № 90307, № 90308 in BP. (here designated!)

***Rosa × terebinthinacea* BESSER nothomorpha *plusiadenia* (BORBÁS et KUPCSOK) KERÉNYI-NAGY stat. et comb. nov.**
Basionymon: ***Rosa plusiadenia* BORBÁS et KUPCSOK** in KUPCSOK, Botanikai Közlemények **13**(3): 100. (1914)
Holotypus: № 231652 in BP. (here designated!)

***Rosa tomentosa* SM. var. *barcensis* (SIMONKAI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa barcensis* SIMONKAI**, Erdély edényes flórájának helyesbített foglalata p. 212.
„Transsilvania:in monte Czenk ad Brassó locis apricis saxosis.L. 1886.jul.6.”
Lectotypus: № 92269 in BP. (here designated!)

***Rosa tomentosa* SM. f. *dacica* BORBÁS, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete, p. 514. (1880)**
ORIGIN. MAT. № 92270 in BP. (here designated!)

***Rosa tomentosa* SM. var. *gyoerffyana* (DEGEN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**
Basionymon: ***Rosa dumetorum* THUILL. zz) *Győrffyana* DEGEN** in JÁVORKA, Magyar Flóra p. 565. (1924)
Synonymon: *Rosa Győrffyana* DEGEN, Acta Litt. Sci. Regiae Univ. Hung. Francisco-Joseph., Sect. Sci. Nat. 2(1): 1. (1925)
„Comit. Veszprém. Bakony.In dedivibus ad Borzavár” Diagnózissal
Lectotypus: № 231744 in BP. (here designated!)
Isotypus: № 345460 in BP. (here designated!)

***Rosa villosa* L. var. *herculis* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa herculis* BORBÁS**, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete p. 512. (1880)
„ad Katzensteg Thermarum Herculis. 28. 7. 1879.”
Lectotypus: № 580464 in BP. (here designated!)

***Rosa zalana* WIESBAUR, Oesterreichische Botanische Zeitschrift 29(5): 142. (1879)**

„N. Kapornak im Zalaër Komitate. Szilvagödör. 3.Vi. 1878. Leg. P. Ernst S. J. c. Wiesbaur”
Lectotypus: № 660166 in BP. (here designated!)

Rosa zalana **Wiesb. var. *flavescens* (KMET ex R.KELLER) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa caryophyllacea*** **BESSER subvar. *flavescens* KMET ex R. KELLER**, Syn. mitteleur. Fl. 6(1): 130. (1901)
Lectotypus: № 90245 in BP. (here designated!)
Isotypus: № 92484 in BP. (here designated!)
„A leíró által meghatározott példányok” – „determinated by the taxa's auctor”: № 90235, № 90244 in BP. (here designated!)

Rosa zalana **Wiesb. var. *parvyana* (MARGITTAI et KUPCSOK) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa caryophyllacea*** **BESSER var. *Párvyana* MARGITTAI et KUPCSOK**, Magyar Bot. Lapok **17**(1–2): 85. (1918)
„pr. Kralovani, com. Árva. c. 400 m. 1916. VI. Margittai”
Lectotypus: № 479609 in BP. (here designated!)
„A leíró által meghatározott példányok”: № 0305930 BP. (here designated!)

Rosa zalana **WIESB. var. *slavonica* (KUPCSOK fil.) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa caryophyllacea*** **BESS. f. *slavonica* KUPCSOK fil.**, Magyar Bot. Lapok **13**(1–5): 88. (1914)
„Sirmia, Rakovac. 13. VII. 1909. In valle supra clastrum. Dr. S. Kupčok et pater”
Lectotypus: № 92736 in BP. (here designated!)

Rosa zalana **WIESB. var. *spathulaefolia* (VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa spathulaefolia*** **VUKOTINOVIĆ**, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 69: 48. (1886)
„Croatia. In monte „Kameniti stol” prope Bukovec; 150 mt. s. m..”
Lectotypus: № 660274 in BP. (here designated!)
Isolectotypi: № 580659, № 89640, № 89639 in BP. (here designated!)

Rosa zalana **WIESB. var. *schlosseri* (VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY**

Basionymon: ***Rosa schlosseri*** **VUKOTINOVIĆ et H. BRAUN,** Rosae croaticae − Rad Jugoslav. Akad. Libr. 69. 1884. p. 11. № 91. (1886)
„In monte „Kameniti stol" prope Zagrabium; maj. Sept. 1883."
Lectotypus: № 89638 in BP. (here designated!)
Isotypus: № 660272 in BP. (here designated!)

Rosa zagrabiensis **VUKOTINOVIĆ et H. BRAUN, Sched. fl. exs. austro-hung. 3: 55, no.862. (1884)**
„In collibus ad repes ex dumeti in marginibus viarum. 8. aprilis 1884."
Lectotypus: № 660522 in BP. (here designated!) – Popek nem hivatalos jelölésével (piros matrica)
Isolectotypi: № 660518, № 660517, № 603092, № 90156, № 90155 in BP. (here designated!)

Rosa zagrabiensis **VUKOTINOVICS et H. BRAUN var. *asperifolia* (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**
Basionymon: ***Rosa asperifolia*** **BORBÁS**, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete, p. 462. (1880)
„Legi Valachia passui Törcs vár vicina. 14. Juni. 1860. Haynald"
Lectotypus: № 660383 in BP. (here designated!)

Rosa zagrabiensis **VUKOTINOVICS et H. BRAUN var. *semiscabra* (BORBÁS ex VUKOTINOVIĆ) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov**
Basionymon: ***Rosa semiscabra*** **BORBÁS ex VUKOTINOVIĆ**, Rad Jugoslav. Akad. Znan. 83: 39. № 92. (1886)
„in montibus ad Zagrabiam: inter vieas. 23. VI. 1884. Dr. Borbás"
Lectotypus: № 660360 in BP. (here designated!)

Rosa zagrabiensis **VUKOTINOVICS et H. BRAUN var. *setocarpa* (BORBÁS et HOLUBY) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa rubiginosa*** **L. f. *setocarpa*** **BORBÁS et HOLUBY**, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kísérlete p. 498. (1880)
„*Rosa setocarpa* Borb. in valle Szép-árok Budae. 2. VI. 1887. Dr. Vince de Borbás"
„A leíró által meghatározott példányok" – „determinated by the taxa's auctor": № 580548 in BP. (here designated!)

Taxa nova, status novi et combinationes novae / New taxa, new status and new combinations

***Rosa agnesii* KERÉNYI-NAGY, spec. nov.**

Sect. *Cinnamomeae* DC.

Sed differt *Rosa pendulinae*: calyces ad cynarrhodium reclinata.

Diagnosis: Frutex ad 100 usque 120 cm altus. Rami sui ad 20 cm altitudinem tantum in inferiore parti sui habent aciculi, ceterum non habent aculei. Carmi non aculei, color eorum viridis vel luridus; carmi sunt gracilia, diametrum 3–4 mm, nutare possunt. Stipula sua in ortu admodum angusta, exinde ab tertia parte raptim amplificatur, lobi stipulae triangula lata sunt. Auriculae sunt dimidio minori in longitudine ad rachim circumdeditum stipula. Pagina inferior stipulae non glandulosa, margo stipulae glandulosus, habet humiles glandulas. Rachis sparse glandulosus, numerus foliorum parvorum (foliolorum) 5–7. Folioli magni, 4–5 cm in longitudine et 2–3 cm in latitudine, ellipticam, margo eorum duplicato glandulatus et crenato dentatus. Pagina inferior foliolii non glandulosus, glaber. Nervus primarius foliolii glandulosus, parum pilosus. Petiolulus eius glandulosis, cum 1,5–3 plus longitudinem quam fructus spurius. Cynarrhodum aut angustus, cylindricus, non glandulosus. Sepalum eius angustum, longum, integrum, aut glandulam, reclinatum, applicat se ad cynarrhodum et deciduum.

Locus classicus: Transsylvania (Romania): Partium, comit. Bihar (Bihor), Bihari-havasok, Erdélyi-szigethegység (Munții Apuseni), Csodavár (Cetățile Ponorului), in piceetum. (Fig. 17.; Tab. 11.)

Ego nomen do huic rosae de RÁCZ ISTVÁNNÉ ÁGNES.

Leg.: Kerényi-Nagy V.

Leg. d.: 2009. augusztus

Holotypus: № 712925 in BP. (here designated!) (Fig. 75.)

Isotypi: № 712923, № 712924, № 712926, № 712927 in BP. (here designated!)

***Rosa agnesii* KERÉNYI-NAGY spec. nov. – Ágnes-rose**

Sect. *Cinnamomeae* DC.

100-120 cm tall shrub. Branches cirrous prickly only basally (to the height of approx. 20 cm), otherwise prickle-free. Stems are prickle-free, green or yellowish-green, slender (3-4 mm in diameter), slightly bowing. Stipules basally very narrow, then abruptly broadening, stipule lobes broad triangular, lobes half as long as the stipule-covered petiole part. Underside of stipule is eglandular, margin dotted with glandules. Petiole sparsely

glandular. Leaves 5-7 foliolate. Leaflets large, 4-5 cm long and 2-3 cm wide, elliptical, margins doubly glandular crenate-serrate. Leaflet is eglandular and glabrous beneath. Central vein of leaflet glandular, slightly hairy. Pedicel glandular, 1,5-3x longer than the rosehip. Pseudocarp narrow, cylindrical and eglandular. Sepals narrow, long, entire, eglandular, recurved, deciduous and pressed to pseudocarp. I name this rose after Dr. RÁCZ ISTVÁNNÉ ÁGNES. (Fig. 17.; Tab. 11.)

Locus classicus: Bihar (Bihor), Bihar-mountains, Erdélyi Szigethegység (Munții Apuseni – Romanian West Carpats), Csodavár (Cetățile Ponorului), in *Picea* forest.

Leg.: Kerényi-Nagy V.

Leg. d.: 2009. August

Holotypus: № 712925 in BP. (here designated!) (Fig. 75.)

Isotypi: № 712923, № 712924, № 712926, № 712927 in BP. (here designated!)

75. ábra/Fig. 75. Holotypus: *Rosa agnesii* KERÉNYI-NAGY (№ 712925 in BP.)

Rosa × _barthae_ KERÉNYI-NAGY, nothospec. nov.
(= *Rosa zalana* WIESB. × *R. zagrabiensis* VUK. et H. BR.)
Sect. *Rubiginosa* DC.

Diagnosis: Frutex 100–150 cm altus, polycormonem laxum formans. Rami crassi (1–1,5 cm), rigidi. Aculei in ramis in duas partes divisi (heteracantha): aculei hamosi admodum magni, crassi, basis eorum 1 cm longa, longitudo 1–1,5 cm, vix arcuati, propemodum recti, figura eorum propemodum trigonium aequicrurium; praeter eos aciculi quoque crescunt. In ramulis et surculis praeter vix arcuatos aculeos hamatos crescunt glandulae petiolatae, pili glandulosi, et aciculi. Stipulae angustae, finem habent in trigonio angusto; pagina inferior et acies stipularum glandulosae. Petiolus et rachis folii breviter ± tomentosus et uberime glandulosus. Numerus foliolorum (5–)7; foliola inter se parumper remota, ovata aut ex longo rotunda, basi rotundata, ± apice acuminata, dum in pagina superiora eis disperse crescunt glandulae, tamdiu in pagina inferiora abunde glandulosae, sed tantum in nervo mediale et in nervibus excultibus pilosi. Margo foliolorum acer acuminatus, 2–3× glanduliter serratus. Bractea magna, apice sensim acuminata, in pagina inferiore per longitudinem nervi medialis, et in parte cuspidis, atque in acie glandulosus. Pedunculus minimum adeo longus quam cynarrhodum, sed potius in modum 1,5–2× longior; pedunculi generatim abunde operti per sedentes et petiolates glandulas (aliquot pedunculi et parum glandulati esse possunt). Figura cynarrhodi aut forma comprimata globosa, aut ex longo rotunda, aut ovata, aut obovata; superficies sua indiget glandulis. Sepala in uno et idem tempestivo cynarrhodo partim erecta, partim reclinata, posterius decidua. Pagina inferior et acies sepalorum glandulosa, in margine crescunt multi fimbriae glandulosae, cuspis acuminata, aut habet finem in acutum simile folio parvulo. Stylopodium planum, stigma pilosa paulisper exstat.

Convenit ad taxationes *Rosa zalana* WIESB. et *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BRAUN: in glandulositate paginarum superiorum foliolorum, in eo, ut foliola stant procul inter se, in odore frondis, in virgis crassioris, in proprietate nomine heteracantha.

Differt ab taxatione *Rosa zalana* WIESB.: sepali in parte erecti, apices foliolorum paullo acuminati, cynarrhodi ex longo rotundi et ovi similes esse possunt.

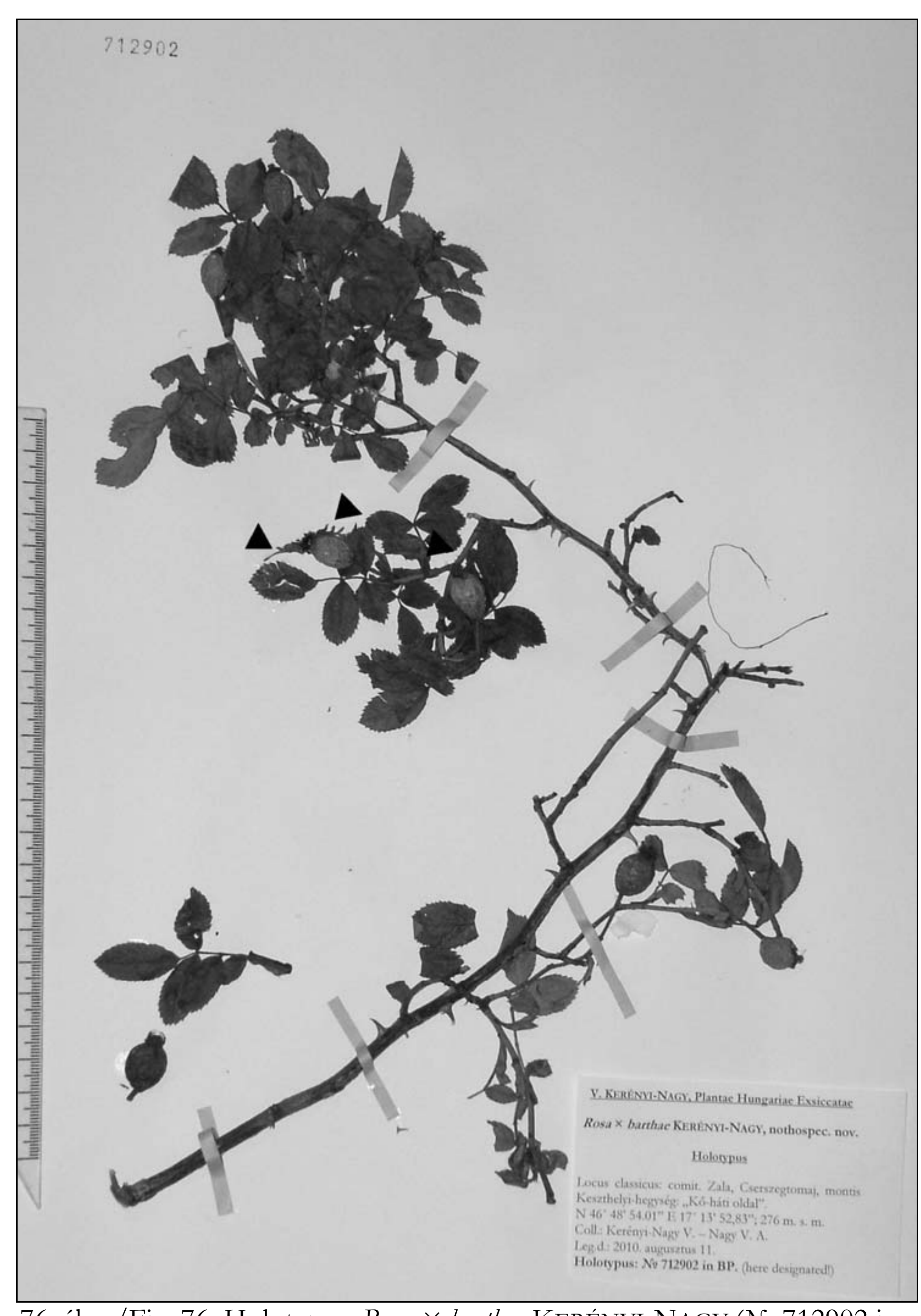
Differt ab taxatione *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BRAUN: sepali in parte reclinati, cynarrhodi complanati sed rotundi esse possunt.

(Ab taxatione *Rosa rubiginosa* L. differunt taxationes *Rosa zalana* WIESB., *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BRAUN, et *Rosa* × *barthae* KERÉNYI-NAGY: odor frondis *Rosa rubiginosae* congruens cum odore mali viridis, folioli

rotundi aut ex longo rotundi, et alter alterum semper attingunt, aut in parte contegunt, in pagina superiori foliolorum glandulae nunquam habent praesentiam, virgae magis tenua, in cormis multo plus aciculi quam pili glandulosi. In diversa opinione sunt taxationes *Rosa zalana* WIESB., *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BRAUN, et *Rosa × barthae* KERÉNYI-NAGY: in illis proprius odor medicatus frondis, in pagina superiori foliolorum multi glandulae inveniri possunt, folioli ex longo rotundi et inter se procul absunt, virgae crassiores, in cornis multo plus glandulae petiolatae quam mucro-aciculi.) (Fig. 32; Tab. 19.)
Nominemus hanc nothospeciem de botanico Prof. Dr. DÉNES BARTHA.
NUMERUS: 6 polycormon.
Locus classicus: Hungaria, comit. Zala, Cserszegtomaj, montis Keszthelyi-hegység: „Kő-háti oldal".
N 46° 48' 54.01" E 17° 13' 52,83"; 276 m. s. m.
Leg.: Kerényi-Nagy V. – Nagy V. A.
Leg.d.: 2010. augusztus 11.
Holotypus: № 712902 in BP. (here designated!) (Fig. 76.)
Isotypi: № 712901, № 712895, № 712896, № 712897, № 712898, № 712899, № 712900, № 712903, № 712904, № 712905, № 712906 in BP. (here designated!)

***Rosa* × *barthae* KERÉNYI-NAGY nothospec. nov. – Bartha-rose**
Sect. *Rubiginosae* DÉSÉGL.
Hybrid: *Rosa zalana* WIESB. × *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BRAUN
100–150 cm tall shrub forming loose polycorms. Branches stout (1–1,5 cm) and stiff. Prickles on branches are of two kinds (heteracantha): hooked prickles are very large, stout, base 1 cm long, 1–1,5 cm long, barely arched, almost straight, almost isosceliform; therewithal setiform prickles, cirrous prickles are formed. Pediculate glands, glandular prickles and setiform prickles are formed in addition to barely arched, hooked prickles on boughs and shoots. Stipules narrow, ending in a narrow triangle; underside and margin of stipules glandular. Petiole and midrib shortly tomentose to some extent, richly glandular. Leaves (5–)7 foliolate; leaflets stand slightly apart, they're oval, with rounded base, more or less acute, their richly scattered with glands above, while theis very richly glandular beneath or only the midrib and well developed veins are hairy. Leaflet margins sharply, acutely, 2–3× glandular serrate. Bract is long, acuminate, lanceolate, while the midrib, apical region and margin glandular beneath. Stalk lenght is at least of the rosehip's, but rather 1,5–2× longer; usually richly covered with sessile or pediculate glands (some stalks can be slightly

glandular). The hip is flattened spherical or ovate, or reverse ovate, surface eglandular. Sepals partially erect, partially reflexed on the same rosehip, deciduous later on. Beneath and margin of sepals glandular, numerous glandular appendices form on the margin, tip acute or ending in a small folioliform tip. Stylopodium is flat, the pubescent pistil is slightly projecting.
Matches *Rosa zalana* WIESB. and *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BRAUN taxa: leaflet glandularity above, leaflets standing somehat distant from each other, foliage scent, stout branches, heteracanthia.
Differs from *Rosa zalana* WIESB. taxon in the following characters: sepals partially erect, slightly acuter leaflets, rosehips can be both oval or elliptic.
Differs from *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BRAUN taxon in the following characters: sepals partially recurving, rosehips can also be flatly spherical.
(*Rosa zalana* WIESB., *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BRAUN and *R.* × *barthae* KERÉNYI-NAGY taxa differ from *R. rubiginosa* L., in: *R. rubiginosa* has green apple scented foliage, leaflets being rotund or oval, always brushing against each other, or partially overlapping, leaflets always eglandular above, branches thinner, shoots always sporting more bristly prickles than glandular prickles, whereas spicy perfumescented foliage, leaflets glandular above, oval and apart leaflets are somehat distant from each other, stouter branches and shoots sport a lot more pedicular glands than cirrous bristles are characteristic to taxa *Rosa zalana* WIESB., *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BRAUN AND *R.* × *barthae* KERÉNYI-NAGY.) (Fig. 32; Tab. 19.)
I name this rose after Prof. Dr. DÉNES BARTHA.
Locus classicus: Hungaria, county Zala, Cserszegtomaj, Keszthelyi-mts: „Kő-háti oldal”.
N 46˚ 48’ 54.01” E 17˚ 13’ 52,83”; 276 m. s. m.
NUMERUS: 6 polycormon.
Leg.: Kerényi-Nagy V. – Nagy V. A.
Leg.d.: 11. August 2010.
Holotypus: № 712902 in BP. (here designated!) (Fig. 76.)
Isotypi: № 712901, № 712895, № 712896, № 712897, № 712898, № 712899, № 712900, № 712903, № 712904, № 712905, № 712906 in BP. (here designated!)

76. ábra/Fig. 76. Holotypus: *Rosa* × *barthae* KERÉNYI-NAGY (№ 712902 in BP.)

***Rosa* × *braunii* J. B. KELLER nothomorpha *feichtingerii* KERÉNYI-NAGY et J. NAGY, nm. nov.**

Diagn.: Affinis *Rosa* × *braunii* J. B. KELLER in Oe. B. Z 32:39 (1882), sed differt apice et pro parte rami respective pedunculis barbatis.

Nominemus hanc formam de botanico ALEXANDRI FEICHTINGER.

Locus classicus: Comit.: Pest; Letkés: apicem Közép-Galla, cca. 470 m.s. m.,

N 47,87597; E 18,82539

Leg.: Kerényi-Nagy V. et Nagy J. Leg. d.: 2010. aug. .25.

Holotypus: **№ 705211 in BP.** (here designated!) (Fig. 77.)

Isotypus: № 705212 in BP. (here designated!)

Morphology: The rose-shrub has big-sized polycormon, it is 120–150 cm tall. The braches are rigid, green colour, these have many brown lenticels. The vegetative branches have many differenet-sized (heteracantha), big needle-shaped (10 mm long) and small needle-shaped (2–8 mm long) prickles, glandular-prickles. On the generative branches growing hair 1–2 cm long close to the basic of leaf. The back side of the stipulas is hair and glandulas, the top of the stipulas is sharpened triangle. The petiole is full of the hair and glandulas, the prickles here is very rare (only 1–1). Ont he generative branches the number of leaflets are (5–)7, the leaflets is elliptic, the leaflet bases and apex is rounded, 10–25 mm long and 12–15 mm wide. The margine of leaflets are double dentated and have glandulas too. The top side of the leaflets is greenish, short hairy, the back side of leaflets are full of the hair and have same galndulas. Number of the flowers is 1(–3). The branch under the peduncle is hairy. The peduncle is 1,5 times longer like the rosehip, the pedicels and the hypanthiums has glandulas and prickle-glandulas. The sepals is middle-sized-short, the apex is not leaf-like, it is a little bit pinnatifid, the backside has galndulas. The petals are porcelain pink colour. The pistils are hairless or a little bit hairy. The shrub can be product fruit only sometimes. The ripe rosehip is pitcher-shpaed, purple colour, rich of the glandulas, the sepals on the fruit are splayed, 12 mm long and wide. (Fig. 73.)

The parents of this taxon: *R. tomentosa* SM. agg. (incl. *R. floccida* DÉSÉGL.) × *R. spinosissima* L. We called this nothomorpha about the hungarian botanist, ALEXANDER FEICHTINGER.

Locus classicus: Comit.: Pest; Letkés: apicem Közép-Galla, cca. 470 m. s. m., N 47,87597; E 18,82539

Leg.: Kerényi-Nagy V. et Nagy J. Leg. d.: 2010. aug. .25.

Holotypus: № 705211 in BP. (here designated!) (Fig. 77.)

Isotypus: № 705212 in BP. (here designated!)

705211
V. Kerényi-Nagy, Plantae Hungariae Exsiccatae
Rosa × braunii J. B. Keller nothomorpha feichtingerii Kerényi-Nagy et J. Nagy, nm. nov.
Holotypus
Comit.: Pest;
Letkés: apicem Közép-Galla, cca. 470 m. s. m.
N 47,87597; E 18,82539
Leg.: Kerényi-Nagy V. et Nagy J.
Leg. d.: 2010. aug. .25.

77. ábra / Fig. 77. *Rosa* × *braunii* J. B. KELLER nothomorpha *feichtingerii* KERÉNYI-NAGY et J. NAGY (№ 705211 in BP.)

***Rosa bohemica* H. BRAUN var. *annae* MARGITTAI ex KERÉNYI-NAGY, var. nov.**

Syn. *R. agrestis* SAVI var. *annae* MARGITTAI in sched.

Diagnosis: Frutex robustus. Ramuli floriferi inermes. Stipulae lanceolatae nudae glauculosociliatae. Petioli pilosi glandulosi. Foliola ovata vel lenceolata, in basin rotundata, in apice acuminata vel ± obtusa. Subtus glandulosa et puberula. Supra foliola glandulosa. Pedunculis nudi longi bracteas superautis solum glanduloso-setosi. Approximanis *R. gizellae* BORBÁS, sed differt ab robustus, ca. fructibus globosis.

Locus classicus: Hungaria: Zemplén-mts: Borzhegy, Szőlőske

Leg.: Margittai A.

Leg.d.: 1931. június 24.

Holotypus: № 486056 in BP. (here designated!) (Fig. 78.)

A diagnózist Margittai herbáriumi példányon található írása alapján egészítettem ki és alakítottam át. The diagnosis is based on the provisions Margittai supplemented and transformed.

***Rosa bohemica* H. BRAUN var. *annae* MARGITTAI ex KERÉNYI-NAGY, var. nov.**

Syn. *R. agrestis* SAVI var. *annae* MARGITTAI in sched.

The shrub is robust. Flowering branches bristle-free. Glabrous, lanceolate stipulae with grayish-glandular margins. Glandular and tomentose petiole. Leaflets oval or lanceolate, base rotund, tip acute or more or less obtuse. Underside glandular and pubescent. Also glandular above. Pedicel long, bracts only glandulose-setose. Approximates *R. gizellae* BORBÁS , but differs from it in: this being robust, with spherical rosehip.

Locus classicus: Hungaria: Zemplén-mts: Borzhegy, Szőlőske

Leg.: Margittai A.

Leg.d.: 1931. június 24.

Holotypus: № 486056 in BP. (here designated!) (Fig. 78.)

78. ábra / Fig. 78. Holotypus: *Rosa bohemica* H. BRAUN var. *annae* MARGITTAI ex KERÉNYI-NAGY (№ 486056 in BP.)

***Rosa* × *borhidiana* KERÉNY-NAGY, nothospec. nov.**

(= *Rosa zalana* WIESB. × *R. canina* L. var. *Canina*; Sect. *Rubiginosa* DC. × Sect. *Caninae* DC.)

Frutex cca. 2 m altus, rami tenuis. Aculei in ramis biformes (heteracantha): aculei maxima parte e basibus latis, lateraliter compressis vix arcuatos aculeos hamatos sed minima parte crescunt glandulae petiolatae, pili glandulosi, et aciculi. Petiolum glandulosum. Stipulae subtus abunde glandulosae. Foliola inodora, numerus foliolorum 5(–7); ovalifolia, basi rotundata, apice acuminata, in pagina superiora raro glandulosa, in pagina inferiora raro glandulosa. Margo foliolorum 2× glanduliter serratus. Bractea minor, in pagina inferiora glandulosa. Pedunculus eglandolosus (raro 1–2 glandulosus) minimum adeo longus quam hypanthium. Hypanthium eglandulosum, tenue-ovatum. Sepala pinnatifida, in pagina inferiora eglandulosa marginibus glandulosis. Petala rosea. Cynarrhodum ovale. Lobi calicii reflexi et decidui.

Differt ab taxatione *Rosa canina* L.: ramis heteracanthis, foliolis subtus et supra glandulosis.

Differt ab taxatione *Rosa zalana* WIESB.: ramis teunuibus, raro glandulis petiolatis, pedunculis eglandolosis, hypanthiis ovatis. (Fig. 71., Tab. 20.)

Nominemus hanc nothospeciem de botanico Prof. Dr. Attila BORHIDI.

Locus classicus: Hungary, comit. Pest, in monte Börzsöny, (Verőce-) Magyarkút: „vasútállomás mellett”

Leg.: V. KERÉNYI-NAGY, É. I. BŐHM, ZS. KERÉNYI-NAGY

Leg. d.: 2012. V. 25.

Holotypus: № 0487980 in BP. (here designeted!) (Fig. 79.)

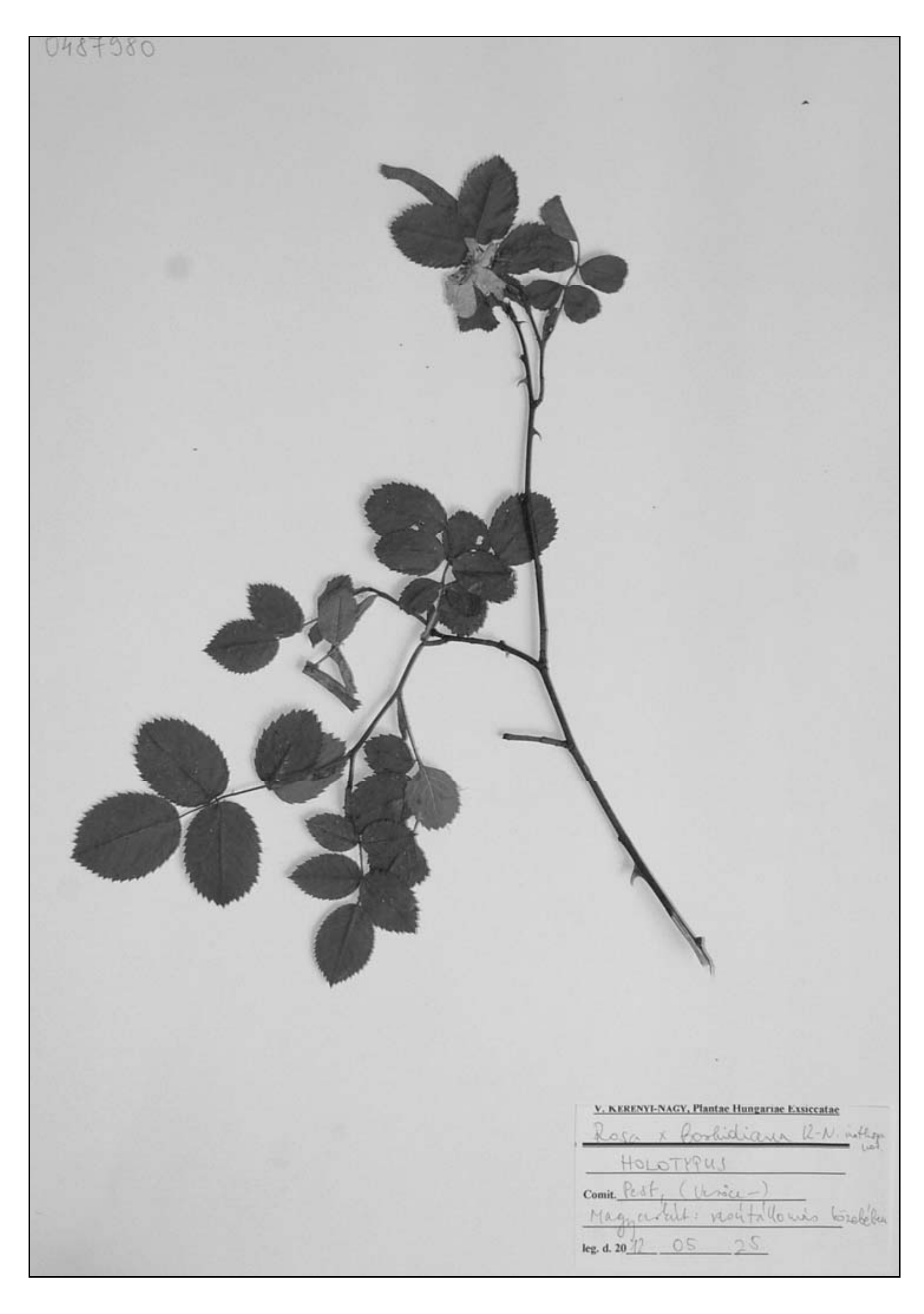
Isotypi: № 0487981, № 0487982, № 0495765, № 0495766, № 0495767 in BP. (here designeted!)

***Rosa* × *borhidiana* KERÉNY-NAGY, nothospec. nov.**

(= *Rosa zalana* WIESB. × *R. canina* L. var. *Canina*; Sect. *Rubiginosa* DC. × Sect. *Caninae* DC.)

A shrub of approx. 2 m, with slender stems. Branches have two types of prickles: large (flattened from the side), hooked prickles and very few glandular prickles (heteracantha). Petiole only glandular. Stipulae glandular beneath. Leaves 5(–7) foliolate, scentless, oval, base round, tip acuminate, sparsely glandular above and beneath. Leaflets margin doubly glandular serrate. Bracts small, glandular beneath. Pedicel glabrous (1 or 2 glands at most), same lenght as receptacle. Hypanth narrow oval, eglandular. Sepals eglandular above, margin glandular, rich with alate appendages, glandular edges. Petals pink. Rosehip egg-shaped. Sepals recurved, deciduous.

Differs from *R. canina* in: two kinds of prickles, glandular above and below.
Differs form *R. zalana* in: slender stems, very rare glandular bristles, leaves scentless, leaflets very rarely glandular above and beneath, pedicel eglandular, hypanth oval. (Fig. 71., Tab. 20.)
I name this hybrid after Prof. Dr. Attila BORHIDI.
Locus classicus: Hungary, comit. Pest, in monte Börzsöny, (Verőce-) Magyarkút: „vasútállomás mellett"
Leg.: V. KERÉNYI-NAGY, É. I. BŐHM, ZS. KERÉNYI-NAGY
Leg. d.: 2012. V. 25.
Holotypus: № 0487980 in BP. (here designeted!) (Fig. 79.)
Isotypi: № 0487981, № 0487982, № 0495765, № 0495766, № 0495767 in BP. (here designeted!)

79. ábra / Fig. 79. Holotypus: *Rosa* × *borhidiana* KERÉNYI-NAGY (№ 0487980 in BP.)

***Rosa caesia* FRIES var. *agnata* KMEŤ ex KERÉNYI-NAGY, var. nov.**
Syn. *Rosa albida* KMEŤ f. *agnata* KMEŤ in sched.
Calyces magnis, laciniatis, flores pallidioses. (KMEŤ in litt.)
Locus classicus: Slovakia, Selmecbánya [Banská Štiavnica]: in monte Sytno, sparsa.
Leg.: KMEŤ A.
Leg. d.: 1884. jun. 23. szept. 10.
Holotypus: № 90318 in BP. (here designeted!) (Fig. 80.)

***Rosa caesia* FRIES var. *agnata* KMEŤ ex KERÉNYI-NAGY, var. nov.**
Syn. *Rosa albida* KMEŤ f. *agnata* KMEŤ in sched.
Sepals are big, narrow; petals are pale pink. (KMEŤ in litt.)
Locus classicus: Slovakia, Selmecbánya [Banská Štiavnica]: in monte Sytno sparsa.
Leg.: KMEŤ A.
Leg. d.: 1884. jun. 23. szept. 10.
Holotypus: № 90318 in BP. (here designeted!) (Fig. 80.)

80. ábra / Fig. 80. Holotypus: *Rosa caesia* FRIES var. *agnata* KMEŤ ex KERÉNYI-NAGY (№ 90318 in BP.)

***Rosa gallica* L. var. *irregularis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY, var. nov.**

Syn. *Rosa austriaca* CRANTZ f. *irregularis* DEGEN in sched.

"Foliola inferiora ceteris minora, e basi cuneata ovata, multo angustiora, superiora e basi cuneata valde subrhombiforme-dilatata, apice subito in apiculum contracta". (Degen in litt.)

Locus classicus: Hungaria, Comit. Pest. Ad margines viarum inter montes Szemlő-hegy et Gugger-hegy prope Budapest.

Leg.: Trautmann R.

Leg. D.: 1918. V. 30.

Holotypus: № 357168 in BP. (here designeted!) (Fig. 81.)

***Rosa gallica* L. var. *irregularis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY, var. nov.**

Syn. *Rosa austriaca* CRANTZ f. *irregularis* DEGEN in sched.

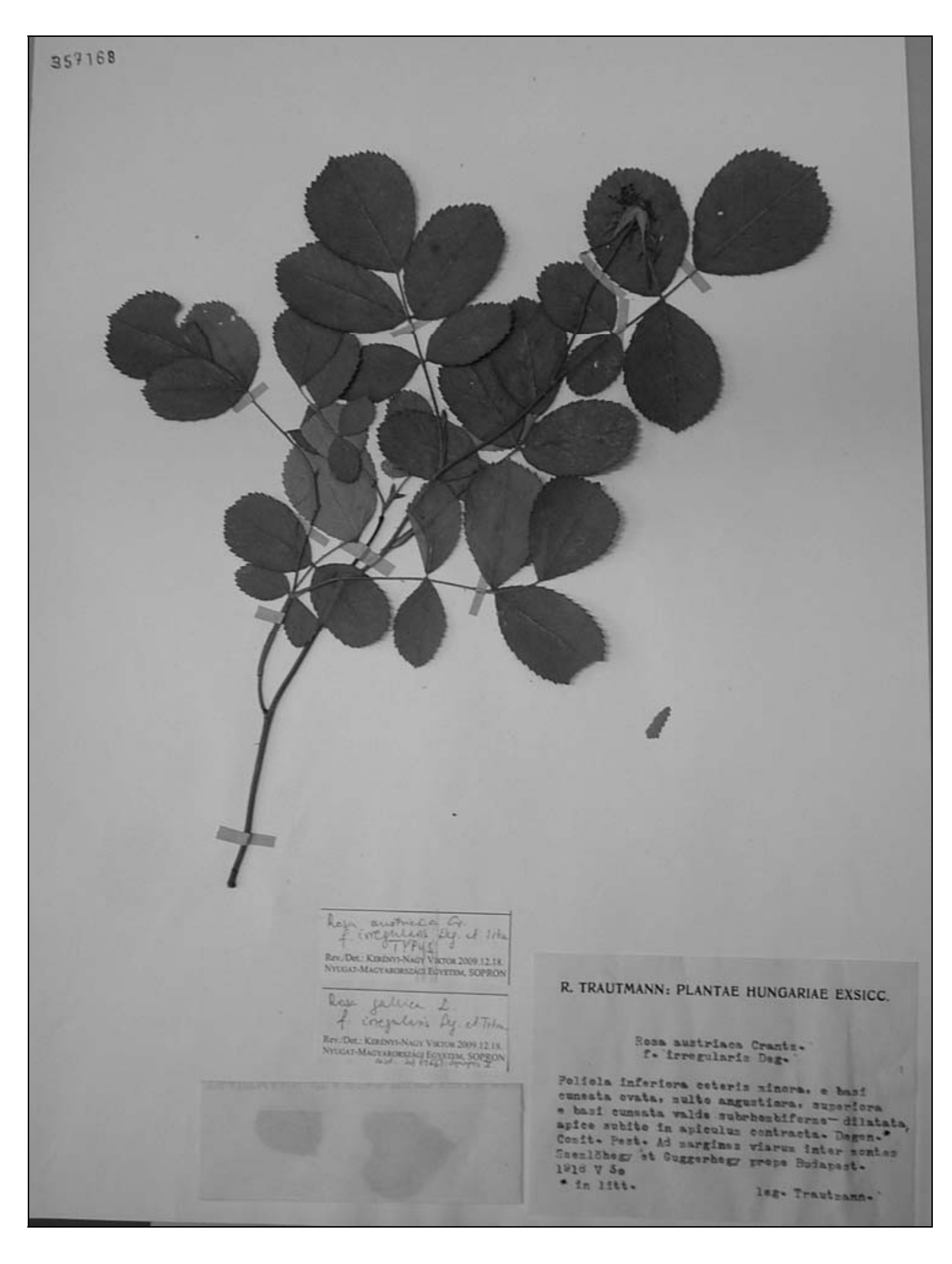
„The lower leaflets are smaller than the others, base cuneate-ovate, they are much narrower, upper surface of the base is pronouncedly broad subrhombiform, apex abruptly contracted." (Degen in litt.)

Locus classicus: Hungaria, Comit. Pest. Ad margines viarum inter montes Szemlő-hegy et Gugger-hegy prope Budapest.

Leg.: Trautmann R.

Leg. D.: 1918. V. 30.

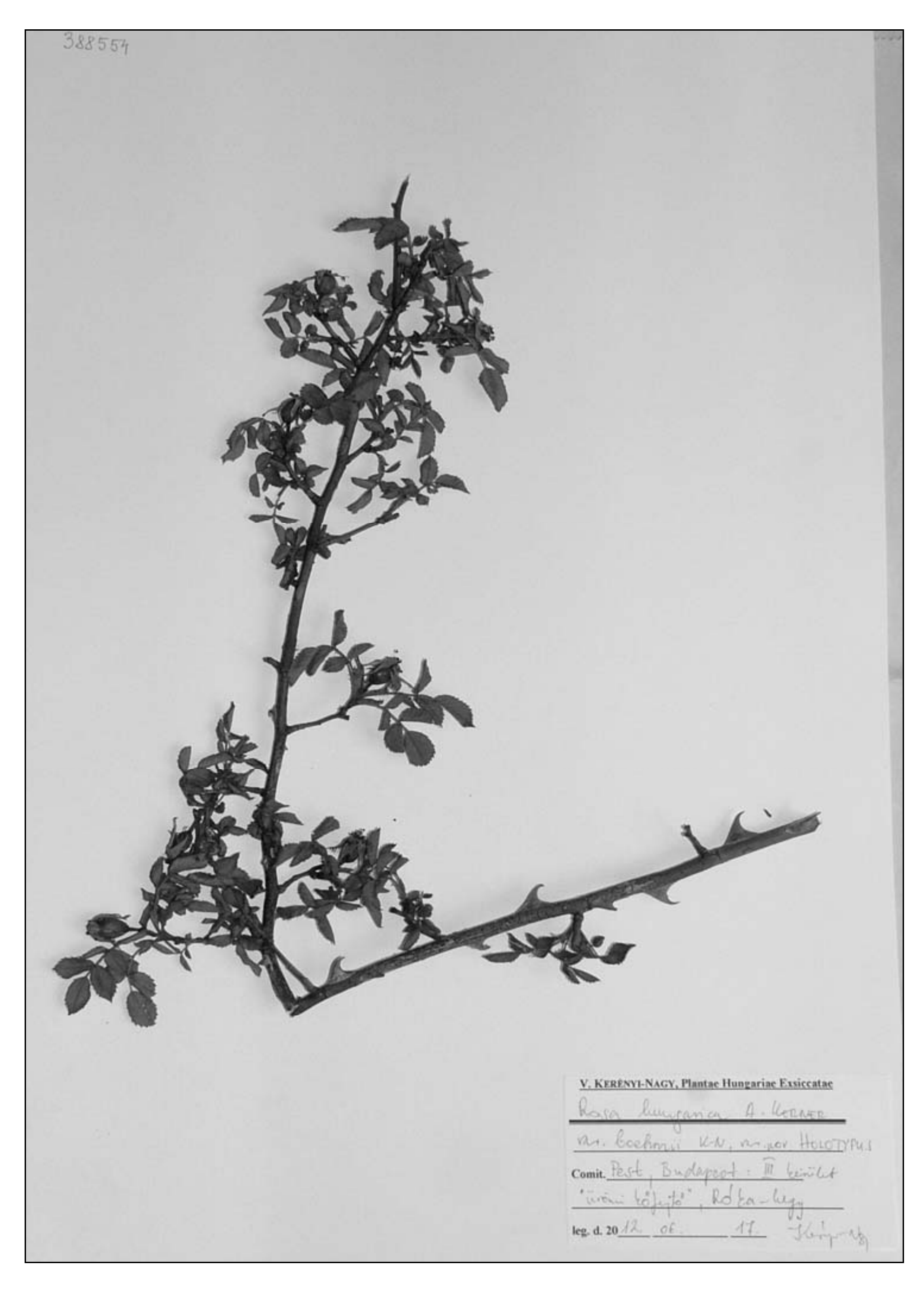
Holotypus: № 357168 in BP. (here designeted!) (Fig. 81.)

81. ábra / Fig. 81. Holotypus: *Rosa gallica* L. var. *irregularis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY (№ 357168 in BP.)

***Rosa hungarica* A. KERNER var. *boehmii* KERÉNYI-NAGY, var. nov.**
Spinae ramorum duplo maiores quam varietatis *hungaricae* (Fig. 41/b).
Nominemus hanc formam de botanico Éva Irén BŐHM.
Leg.: V. Kerényi-Nagy
Leg. D.: 2012. VI. 17.
Holotypus: № 388554 in BP. (here designeted!) (Fig. 82.)
Isotypus: № 388555 in BP. (here designeted!)

***Rosa hungarica* A. KERNER var. *boehmii* KERÉNYI-NAGY, var. nov.**
The prickles are 2× biger like var. *hungarica* (Fig. 41/b).
I name this rose after Éva Irén BŐHM.
Leg.: V. Kerényi-Nagy
Leg. D.: 2012. VI. 17.
Holotypus: № 388554 in BP. (here designeted!) (Fig. 82.)
Isotypus: № 388555 in BP. (here designeted!)

82. ábra / Fig. 82. Holotypus: *Rosa hungarica* KERNER var. *boehmii* KERÉNYI-NAGY (№ 388554 in BP.)

***Rosa pocsii* KERÉNYI-NAGY, spec. nov.**

Sect. *Rubiginosae*, socius agglomerationis speciei *R. micrantha* BORRER ex SM. Sed differt ab *Rosa micrantha*: foliolis supra glandulosis.

Diag. 1,8–2 m altus. Ramis spinis equalibus, arquato curvati, tenui, compressi, sepe in paribus approximatis. Stipulae latae, laeviter auriculata, auriculae subtus glandulosae. Rahis folii glandulosus, tomentosus et spinolusus. Foliola 5, parva (1,2–1,8 longa et 1,2–1,5 lata), orbicularia, inter sese tangentia et optecta, subtus abunde glandulosus et minute hirsutula, supra sparese minuteque pubescentia atque glandulosa. Bractae minutae, anguste-lanceolatae, partem pedicellum et basem hypanthi coperte, subtus apicem versus glandulosae. Pedicelli glandulosae. Hypanthium ipsus eglandolusm. Lobi caliciis stipitato glandulosi. Flores parvae (3 cm. In diametr.), pallide rosea. Cynarrhodum ovale, parvum. Lobi calicii reflexi et decidui. (Fig. 36.; Tab. 12.)

Locus classicus: Transsylvania (Romania), comit. Szatmár, Érszakácsi (Săcăşeni) N 47°29'4.97" E 22°38'36.56"; 150 m. s. m.

Leg.: Kerényi-Nagy V., Leg. d. 2010. május 30.

Holotypus: № 712909 in BP. (here designeted!) (Fig. 83.)

Isotypi: № 712909, № 712910, № 712908, № 712907 in BP. (here designeted!)

***Rosa pocsii* KERÉNYI-NAGY, spec. nov. – Pócs-rose**

Sect. *Rubiginosae*, microspecies of *R. micrantha* BORRER ex SM. aggregate

Differentiating feature: it differs from *Rosa micrantha* in having glandular leaflet upper surface.

Diagnosis: Shrub with the height of 180–200 cm. Branches sport only one type of prickles, bent in an arch, slender, flattened, often near in pairs. Stipules broad, slightly auriculate, ears glandular beneath. Midrib glandular, pubescent and prickly. Leaves 5 foliolate, leaflets are small (1,2–1,5 long and 1,2-1,5 wide), round, touching or even overlapping, richly glandular beneath and short hairy. Bract small, narrow lanceolate, covering the stalk and partially the hypanthium's base, apical region of glandular beneath. Stalk glandular. Receptacle eglandular. Sepals pedicular glandulose. Flower is small (cca. 3 cm), light pink. Rosehip is oval, small. Sepals recurving and deciduous. (Fig. 36.; Tab. 12.). Locus classicus: Transsylvania (Romania), comit. Szatmár, Érszakácsi (Săcăşeni) N 47°29'4.97" E 22°38'36.56"; 150 m. s. m., Leg. Kerényi-Nagy V., Leg. d. 2010. május 30.

Holotypus: № 712909 in BP. (here designeted!) (Fig. 83.)

Isotypi: № 712909, № 712910, № 712908, № 712907 in BP. (here designeted!)

83. ábra/Fig. 83. Holotypus: *Rosa pocsii* KERÉNYI-NAGY (№ 712909 in BP.)

***Rosa* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY, nothospec. nov.**
R. gallica L. × *R. zalana* WIESB.
Syn. *Rosa pomázensis* DEGEN in Jávorka S.. Magyar Flóra p. 559. (1924) nomen nudum
Holotypus: № 308017 in BP.
Differt ab taxatione *Rosa zalana* WIESB.: altus, foliolorum simile *R. gallicae* L. (foliolorum subtus coriaceus, glaucus).
Differt ab taxatione *Rosa gallica* K.: altus, foliola superiora et subtus eis disperse crescunt glandulae.
Diagn.:
Frutex cca. 100 cm altus. Aculei in ramis in duas partes divisi (heteracantha): aculei hamosi admodum magni, praeter eos aciculi quoque crescunt. Numerus foliolorum (5–)7; foliolorum simile *R. gallicae* L., sed superiora et subtus eis disperse crescunt glandulae, sed differt *Rosa zalanae* WIESB.: foliolis rigidus, coriaceus, subtus glaucus, scabrata nervus. Margo foliolorum acer acuminatus, 2–3× glanduliter serratus. pedunculi abunde operti per sedentes et petiolates glandulas. Figura cynarrhodi aut forma comprimata globosa, magna, superficies glandulosis. Sepalum eius angustum, pinnatifidum et subtus glonulosus, reclinatum et deciduum. Styli villosae. (Tab. 55.)
Loc. class.: Hungaria, Comit. Pest. „Kis Kartalja" ad Pomáz.
Leg.: Degen Árpád.
Leg. d.: 10. VI. 1920.
Holotypus: № 308017 in BP. (Fig. 84.)
Isotypi: № 308018, № 231653 in BP. (here designeted!)
"A leíró által meghatározott példányok": № 308023, № 308022, № 308021, № 308020, № 308019 in BP. (here designeted!)

***Rosa* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY, nothospec. nov.**
Syn. *Rosa pomázensis* DEGEN in Jávorka S.. Magyar Flóra p. 559. (1924) nomen nudum
Syn. *Rosa pomázensis* DEGEN in Jávorka S.. Magyar Flóra p. 559. (1924) nomen nudum
Differs from *R. zalana* WIESB. in: height, *R. gallica* L.-like leaves (silvery lower surface, rigid leaf). It differs from *R. gallica* L. with glandular leaflet upper and lower surface.
Diagn.: *R. gallica* L. × *R. zalana* WIESB.
Branches sport a mixed array of prickles: apart from large, barely curved prickles, setiform prickles are also formed. Leaves 5(-7) foliolate, leaflets not dissimilar from *R. gallica*'s, but both surfaces are glandular; as the

leaves differ from *R. zalana*'s in being tough, leathery, coarsely venated, with slivery lower surface. Margins doubly glandular-serrate. Pedicel is richly cirrous prickly and glandular. Rosehip is spherical to flattened spherical, large, surface sparsely pedicular glandular. Sepals long, pinnatifid, glandular beneath, recurving on the rosehip and deciduous. Pistil lanose. (Tab. 55.)

Loc. class.: Hungaria, Comit. Pest. „Kis Kartalja" ad Pomáz.

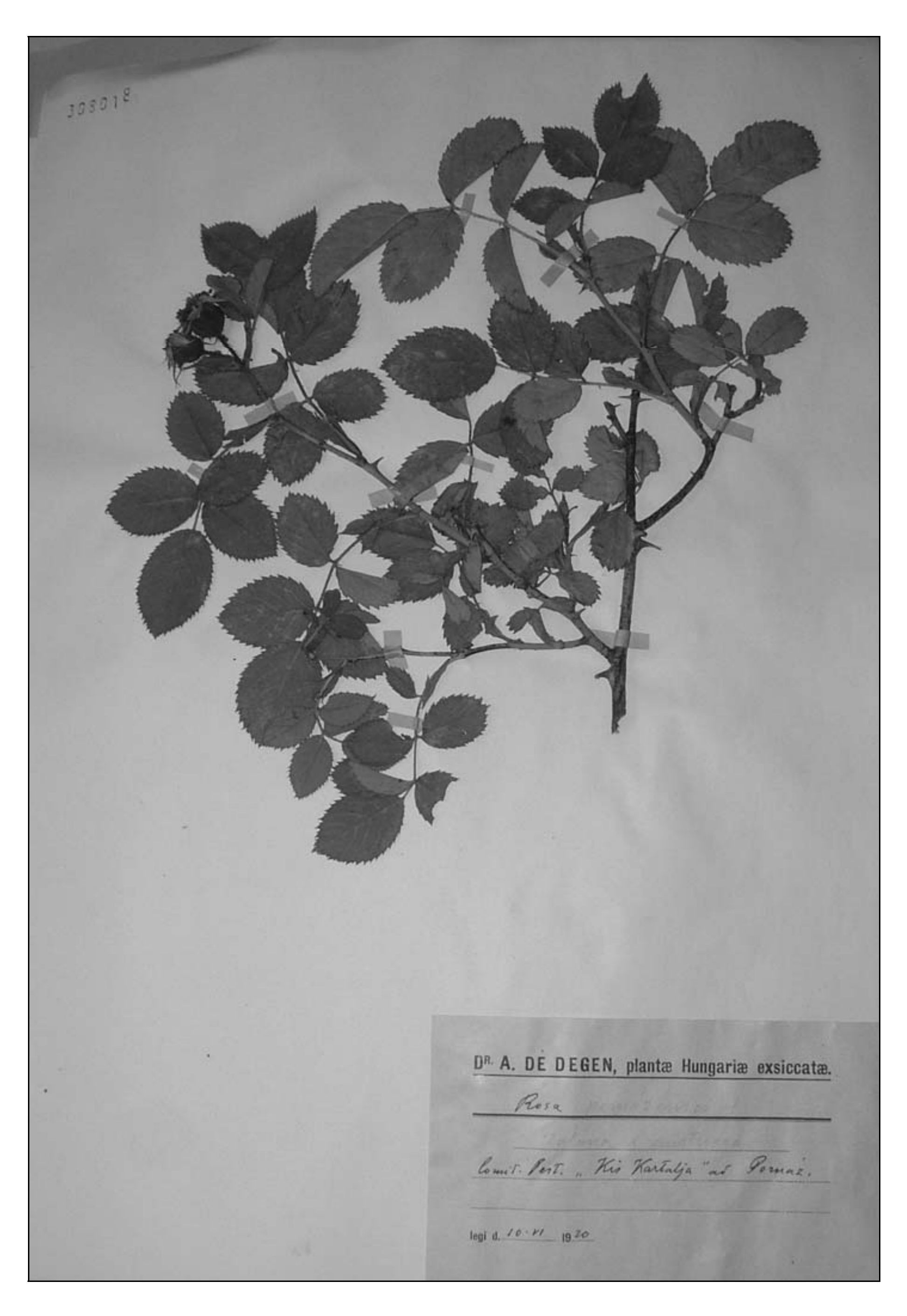
Leg.: Degen Á.

Leg. d.: 10. VI. 1920.

Holotypus: № 308017 in BP. (Fig. 84.)

Isotypi: № 308018, № 231653 in BP. (here designeted!)

"A leíró által meghatározott példányok" – „Determinated by the taxa's autor":: № 308023, № 308022, № 308021, № 308020, № 308019 in BP., № 436329 in BP., № 308024 in BP., № 436603 in BP., № 321473 in BP. (here designeted!)

84. ábra / Fig. 84. Holotypus: *Rosa* × *pomazensis* DEGEN ex KERÉNYI-NAGY (№ 308017 in BP.)

Rosa veronikae **KERÉNYI-NAGY spec. nov.**

Sect. *Rubiginosae* DC.; socius agglomerationis speciei *R. inodora* FRIES.

Sed differt: Frutex 50–100 cm altus, ramis rigidis, 5 mm crassis, dense aculeatus. Aculei appresse cylindracei, fere recti, triangulares. Cynarrhodii minuti, ovoidei vel urceiformi; calyces ad cynarrhodium arrectae.

Diagnosis: Frutex minutus (50–70 usque ad 100 cm altus) ramis rigidis, 5 mm crassis, dense aculeatus. Aculei appresse cylindracei, fere recti, triangulares. Stipulae inferiore et margine glandulosae. Petioli et rhachides foliorum dense glandulosi, pauci- (2–3) aculeati, sparse pilosi. Foliola (5–)7, minuta (1,5 cm longa et 1 cm lata), ovoidea, inferiore dense glandulosa et solum in costa pilosa, supra glabra, basi rotundata, apices foliolorum lateraliorum obtusiuscula sed foliolorum apicaliorum longe acuminata, margine acute glanduloso-dentata. Bracteae elongatae et anguste lanceolatae (1,5 cm longae et 3–4 mm latae), cynarrhodium partim tegentes, solum margine viscoso-fimbriatae. Pedunculus 1 cm longus, glaber ver sparse glandulifer (max. 4–5 glandulis stipitatis). Flores albi. Cynarrhodii singuli vel bini-terni, minuti (max. 1 cm longi et 6–7 mm lati), ovoidei vel urceiformi, glabri vel basi 1–2 glandulis. Calyces angustis, elongatis (12–17 mm longi), inferne dense glandulosi, margine opime fimbriati; fimbriae glandulose laciniatae, angustae, saepe bilaciniatae. Calyces ad cynarrhodium arrectae. Discus vix convex, paucistylosus, styli glabri. (Fig. 45., Tab. 13., 14., 15.)

Taxon dedicatum collectori primi specimeni Veronicae Annae Nagy.

Locus classicus: Transsylvania (Romania): Banat (Bánát), comit. Caraş-Severin (Krassó-Szörény), ad collines supra pagum Sasca Română (Románszászka).

Leg.: Nagy V. A. et Kerényi-Nagy V.

Leg. d.: 7. VII. 2008.

Holotypus: № 712916 in BP. (here designeted!) (Fig. 85.)

Isotypi: № 712917, № 712915, № 712918, № 712919 in BP. (here designeted!)

Rosa veronikae **KERÉNYI-NAGY spec. nov. – Veronika-rózsa**

Sect. *Rubiginosae*; kisfaja a *R. inodora* FRIES-nek.

Sect. *Rubiginosae*; microspecies of *R. inodora* FRIES

Small (50-100cm tall), stiff branched shrub. Branches 5 mm thick, densely prickly. Prickles slightly cylindrical, but flattened from the side, almost straight, nearly isosceliform. Lower surface and margin of stipule glandular. Petiole and midrib richly glandular, has few (2-3) prickles, sparsely hairy. Leaves (5-)7 foliolate, leaflets are small (1,5 cm long, 1 cm

broad), oval, lower surface richly glandular, only midrib is hairy, eglandular and glabrous above, base rotund, tip of lateral leaflets is obtuser, while the apical leaflet is acuminate, margin doubly-triply glandular-serrate. Bracts long and narrow lanceolate (1,5 cm long and 3-4mm broad), only the margins are glandular-*tufted,* partially covering the rosehip too. Pedicel 1 cm long, eglandular or has few pedicular glands (max. 4-5). Flower white. Rosehips are formed in clusters of (1-)3, they're small, (max. 1cm long, 6-7 mm broad), oval or pitcher-shaped, eglandular, with only 1-2 glands forming beneath. Sepals are narrow, long (12-17mm long), richly glandular beneath, margin richly pinnatifid, they are glandular tufted, narrow, and a lot of pinnatifid appendages bear pinnatifid appendages (doubly pinnatifid). Sepals on the rosehip are steeply erect. The stylopodium is barely convex, number of stigmata few, stigmata glabrous. I name this species from Veronika Anna Nagy, who collected the first specimen. The species is The species is abundant on the hills above Šaška Romana, covering the whole hillside, number of stems in the thousands. (Fig. 45., Tab. 13., 14., 15.)

Locus classicus: comit. Krassó-Szörény (Romania, Transsylvania: Banat), Šašca Română. Leg. d.: 2008. július 7. N 44˚ 53' 21,17''; E 21˚ 43' 51,40'', alt. 251 m. s. m.

Leg.: Nagy V. A. et Kerényi-Nagy V.

Leg. d.: 7. VII. 2008.

Holotypus: № 712916 in BP. (here designeted!) (Fig. 85.)

Isotypi: № 712917, № 712915, № 712918, № 712919 in BP. (here designeted!)

85. ábra/Fig. 85. Holotypus: *Rosa veronikae* KERÉNYI-NAGY (№ 712916 in BP.)

Rosa zalana **WIESB. var. *zempleniensis* MARGITTAI ex KERÉNYI-NAGY, var. nov.**

Syn. *R. agrestis* SAVI var. *Zempléniensis* MARGITTAI in sched. cum diagn.

Frutex robustus. Aculei ramosum florentium in aciculos aut in setas glanduliferentes degenerant (heteracantha). Stipulae lanceolatae, subtus glandulosae, glanduloso-ciliata, supra mediae. Petiole pilosuli ± dense glandulosi. Foliola ovata vel ovato-lanceolata, supra glandulosa, subtus ubique glandulosa ad puberula, rotundata, apice obtusa vel ± acuminata. Pedunculi longi bracteas superantes, glabri solum sparse glanduloso-glanduloso-setacei. Pedicellum longus et rare glandulosus. Fructus globosus, eglandulosus. Styli dense pilosi.

Locus classicus: Hungaria, Zemplén: Szőlőske [Viničky, Seleška]: (Borzhegy)

Leg.: MARGITTAI A.

Leg. d.: 1931. VI. 24.

Holotypus: № 486055 in BP. (here designated!) (Fig. 86.)

Megjegyzés: MARGITTAI által írt diagnózist közlöm nagyrészt, de abból a téves és pontatlan részeket kihagytam illetve kiegészítettem.

Rosa zalana **WIESB. var. *zempleniensis* MARGITTAI ex KERÉNYI-NAGY, var. nov.**

Syn. *R. agrestis* SAVI var. *Zempléniensis* MARGITTAI in sched.

The shrub is big. The prickle is mixed: strong prickle with glandular-prickle. The stiples are lanceolate, above the center in the backside is glandulas. Petiole is hairy and ± rich in glandulas. The leaflets are ovate or ovate-lanceolate, in the backside are glandulosas, Foliola ovata vel ovato-lanceolata, in the backside are glandulas and puberulous, rotundate, on the apice is obtuse or ± acuminate. The bractea is long and longer like the peduncule. The peduncle is without glandulas or rare in glandulosa-glandulosa-prickle. Pedicels are long and rare glandulas. The rosehip is globous, without glandulas. Style is rich in hair.

Locus classicus: Hungaria, Zemplén: Szőlőske [Viničky, Seleška]: (Borzhegy)

Leg.: MARGITTAI A.

Leg. d.: 1931. VI. 24.

Holotypus: № 486055 in BP. (here designated!) (Fig. 86.)

Notes: The major part of the diagnosis was written by MARGITTAI, but I corrected and completed it.

86. ábra / Fig. 86. Holotypus: *Rosa zalana* WIESB. var. *zempleniensis* MARGITTAI ex KERÉNYI-NAGY (№ 486055 in BP.)

Rosa agrestis SAVI var. _kupcsokiana_ (PRODAN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: ***Rosa sepium*** **THUILL. f.** ***Kupcsokiana*** **PRODAN**, Magyar Bot. Lapok **14**(5–12): 230. (1915)

Rosa agrestis SAVI var. _rakovacensis_ (KUPCSOK fil.) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: ***Rosa sepium*** **THUILL. var.** ***Rakovacensis*** **KUPCSOK fil.**, Magyar Bot. Lapok **13**(1–5): 88. (1914)

Rosa arvensis HUDS. var. _bedoei_ (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: *Rosa Bedői* BORBÁS, Erdészeti Lapok **23**(12): 1131. (1884)

Rosa arvensis HUDS. var. _baldensis_ (A. KERNER ex DÉSÉGL.) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: *Rosa Baldensis* A. KERNER ex DÉSÉGL., Bull. Soc. Roy. Bot. Belgique **15**(2): 217. (1876)

Rosa × _braunii_ J. B. KELLER nothomorpha _belocarpa_ (KUPČOK ex R. KELLER) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: ***Rosa caryophyllacea*** **BESSER var.** ***belocarpa*** **KUPČOK ex R. KELLER,** Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 19. (1926)

Rosa × _braunii_ J. B. KELLER nothomorpha _erasmi-iulii_ (R. KELLER) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: ***Rosa caryophyllacea*** **BESSER var.** ***Erasmi Iulii*** **R. KELLER**, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 17. (1926)

Rosa × _braunii_ J. B. KELLER nothomorpha _hyperadenia_ (KUPČOK ex R. KELLER) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: ***Rosa caryophyllacea*** **BESSER var.** ***hyperadenia*** **KUPČOK ex R. KELLER,** Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 18. (1926)

Rosa caesia SM. var. _mannagettae_ (H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: ***Rosa coriifolia*** **FRIES var.** ***Mannagettae*** **H. BRAUN**, Oesterr. Bot. Z. **42**(3): 97.

Rosa caesia SM. var. _vialis_ (H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: ***Rosa coriifolia*** **FRIES var.** ***vialis*** **H. BRAUN**, Oesterr. Bot. Z. **42**(3): 97.

Rosa canina L. var. _andegavensis_ (BAST.) DESP. f. _karlovicensis_ (KUPCSOK fil.) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: ***Rosa Andegavensis*** **BAST. var.** ***squarrosidens*** **BORBÁS f.** ***Karlovicensis*** **KUPCSOK fil.**, Magyar Bot. Lapok **13**(1–5): 88. (1914)

Rosa canina L. var. _canina_ f. _arnbergensis_ (H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, stat. nov.

Basionymon: ***Rosa canina*** **(*sphaerica*) var.** ***Arnbergensis*** **H. BRAUN**, Oesterr. Bot. Z. **44**(2): 75. (1894)

Rosa canina L. var. _canina_ f. _brachypetala_ (J. B. KELLER ex WIESB.) KERÉNYI-NAGY, stat. nov.

Basionymon: ***Rosa canina*** **L. α** ***brachypetala*** **J. B. KELLER ex WIESB.**, Oesterr. Bot. Z. **34**(3): 95.

Rosa canina L. var. _squarrosa_ RAU f. _subglaucina_ (H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, stat. nov.

Basionymon: ***Rosa canina*** **(*glaucina*) var.** ***subglaucina*** **H. BRAUN**, Oesterr. Bot. Z. **44**(2): 75. (1894)

Rosa canina L. var. _dumalis_ BAKER f. _krameri_ (H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, stat. nov.

Basionymon: ***Rosa canina*** **(*insignis*) var.** ***Krameri*** **H. BRAUN**, Oesterr. Bot. Z. **44**(2): 75. (1894)

Rosa canina L. var. _szliácsensis_ (J. B. KELLER ex DEGEN) KERÉNYI-NAGY, stat. nov.

Basionymon: ***Rosa spuria*** **PUG. var. *szliácsensis* J. B. KELLER**, Magyar Növénytani Lapok **12**: 133.

Synonymon: *R. canina* f. *Szliácsensis* J. B. KELLER, Deutsche bot. Monatsschrift **7**: 62 (1889) nomen nudum!

Rosa × _collina_ JACQ. nothomorpha _hierosolymitana_ (KUPČOK ex R. KELLER) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: ***Rosa gallica*** **L. ×** ***R. canina*** **L. subsp.** ***R. dumetorum*** **THUILL. var.** ***hierosolymitana*** **KUPČOK ex R. KELLER**, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 34. (1926)

Rosa corymbifera BORKH. var. _penduncculis pilosis_ (DEGEN ex BOROS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: ***Rosa hemitricha*** **RIP. var.** ***penduncculis pilosis*** **DEGEN ex BOROS**, A Nyírség flórája és növényföldrajza, **7**(25–26): 84. (1930–1931) [sic!]

Rosa corymbifera BORKH. var. _wichurae_ (H. BRAUN) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: ***Rosa dumetorum*** **(*hirtifolia*) var.** ***Wichurae*** **H. BRAUN**, Oesterr. Bot. Z. **44**(2): 75. (1894)

Rosa dumalis BECHST. var. _salicifolia_ (VUKOT.) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: ***Rosa glauca*** **VILL. f.** ***salicifolia*** **VUKOT.**, Oesterr. Bot. Z. **37**(9): 303. (1887)

Rosa dumalis BECHST. var. _devenyensis_ (SABR. et GÁY.) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.

Basionymon: ***Rosa dévényensis*** **SABR. et GÁY.**, Magyar Bot. Lapok **16**(1–12): 60. (1917)

Rosa gallica L. var. _rubiformis_ (JUNGER) KERÉNYI-NAGY, stat. nov.

Basionymon: ***Rosa gallica*** **L. β** ***rubiformis*** **JUNGER**, Oesterr. Bot. Z. **13**(6): 192. (1863)

Rosa gizellae **BORBÁS var.** ***neogradensis*** **(BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa Gizellae*** **BORBÁS f.** ***Neogradensis*** **BORBÁS**, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kisértlete p. 487. et cfr.479! (1880)

Rosa glauca **POURR.** ***var. pubescens*** **(SAGORSKI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: *Rosa Ilseana* CRÉP. var. *pubescens* SAGOSRKI, Deutsche Bot. Monatsschr. **7**(11–12): 163. (1889)

Rosa × kosinsciana **BESSER nothomorpha** ***pseudo-gallica*** **(KUPČOK ex R. KELLER) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**

Basionymon: ***Rosa × pseudo-gallica*** **KUPČOK ex R. KELLER** (*R. gallica* L. × *R. canina* L. subsp. *vulgaris* GAMS. var. *scabrata* CRÉPIN), Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 32. (1926)

Rosa × margittaiana **SABRANSKY ex MARGITTAI nothomorpha** ***revirescens*** **(KUPČOK ex R. KELLER) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa × revirescens*** **KUPČOK ex R. KELLER**, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 45. (1926)

Rosa micrantha **BORRER ex SM. var.** ***suprahirta*** **(MARGITTAI et SABRANSKY) KERÉNYI-NAGY stat. nov.**
Basionymon: *Rosa micrantha* SM. var. *perparva* (BORB.) MARGITTAI f. *suprahirta* MARGITTAI et SABRANSKY, Magyar Bot. Lapok **17**(1–12): 85 (1918)

Rosa × polliniana **SPRENG. nothomorpha** ***setosissima*** **(VUKOT.) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa hybrida*** **SCHLEICH. f.** ***setosissima*** **VUKOT.**, Oesterr. Bot. Z. **37**(9): 302. (1887)

Rosa × reversa **WALDST. et KIT. nothomorpha** ***innoxua*** **(KUPČOK ex R. KELLER) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.**
Basionymon: ***Rosa pendulina*** **L. ×** ***Rosa spinosissima*** **L. f.** ***innoxua*** KUPČOK ex R. KELLER Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 59. (1926)

Rosa × _reversa_ WALDST. et KIT. nothomorpha _subinermis_ (KUPČOK ex R. KELLER) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.
Basionymon: ***Rosa pendulina*** **L. ×** ***Rosa spinosissima*** **L. f.** ***subinermis*** KUPČOK ex R. KELLER, Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2): 58. (1926)

Rosa stylosa DESV. var. _haynaldiana_ (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.
Basionymon: ***Rosa Haynaldiana*** **BORBÁS**, A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monográphiájának kisértlete, p. 349. (1880)

Rosa stylosa DESV. var. _kuncii_ (BORBÁS) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.
Basionymon: ***Rosa Kuncii*** **BORBÁS**, Vasvármegye növényföldrajza és flórája, p. 277. (1887)

Rosa tomentosa SM. var. _barcensis_ (SIMONKAI) KERÉNYI-NAGY, comb. et stat. nov.
Basionymon: ***Rosa Barcensis*** **SIMONKAI,** Erdély edényes flórájának helyesbített foglalata p. 212. (1886)

A Történelmi Magyarország területét érintő rózsa irodalom / In the field of the literature of the roses in the Historical Hungary

Alábbiakban közreadom a Történelmi Magyarország területét érintő vagy azzal kapcsolatos irodalmat, mely több, mint 1000 darab különböző tételt tartalmaz. Az irodalmi tételeket néhány témakörbe válogattam – ezek azonban gyakran átfedődtek, így egyes irodalmak több csoportban is szerepelnek.

Etimológia (Etimology)

ORMÁNDY M. (1906): Növény-nevek etymologiája. — Franklin-Társulat, Budapest, 87 pp.

GOMBOCZ E. (1938): Kitaibel gyüjtötte népies növénynevek. — Botanikai Közlemények **35**: 281.

Florisztika (Floristic)

ANDRIK É. – KISH, R. – SHEVERA M. – PIFKÓ D.(2010): Revert of Antal Margittai's scientific heritage. – In. ANDRIK É. (ed.): The scientific works of Antal Margittai – to the 130th since Antal Margittai's birthday — Uzhhorod National University, pp. 23–36.

ANON. (2009): Prijedlog plana upravljanja Parkom prirode Vransko jezero i područjem Jasen (http://vransko-jezero.hr/cms/images/download/prijedlog_plana_upravljanja_ppvranskojezero.pdf)

ANTAL J. – BARTHA D. – BÁLINT S. – BÖLÖNI J. – KIRÁLY G. – MARKOVICS T. – SZMORAD F. (1994): A Kőszegi-hegység virágos flórája. – In: BARTHA D. (ed.): A Kőszegi-hegység vegetációja, Kőszeg — Saját kiadás, Sopron, pp. 54–99.

ARDELEAN A. (1999): Flora şi vegetaţia din valea Crişului Alb – de la izvoare până la ieşirea din ţară. — Arad, Vasile Goldiş University Press. 1-311 + 14 Pl.

ARDELEAN A. (2006): Flora şi vegetaţia judeţului Arad – Flora and vegetation in Arad county. — Bukarest, Edit. Academiei Române, 508 pp.

ARDELEAN G. – KARÁCSONYI C. (2002): Flora şi fauna Văii Ierului (înainte şi după asanare) – Flora and fauna of Ier valley – Flora und Fauna des Ier-Tales – Az Érmellék flórája és faunája. — Szatmárnémeti, Edit. Bion, 675 pp.

ARDELEAN G. – KARÁCSONYI C. (2003): Flora şi fauna Ecedei - de la mlaştină la câmpie – Az Ecsedi-tájegység növény- és állatvilága - a láptól a síkságig – Flora und Fauna des Ecedea - von Moor zur Ebene. — Szatmárnémeti, Edit. Daya, 240 pp.

ARDELEAN G. – KARÁCSONYI K. (2005): Flora, vegetaţia, fauna şi ecologia nisipurilor din nord-vestul României. — Szatmárnémeti, Edit. Daya, 732 pp.

ARDELEAN, A. – NEGREAN, G. – KARACSONYI, K. (2010): Remarkable site for plants in Vinga – Arad. – In: International Conference: Natural and artificial ecosystems in the Somes–Cris–Mures–Tisa river basin – Abstracts book. — „Vasile Goldiş" University Press, Arad. p. 50.

ARDELEAN, G. – KARÁCSONYI, C. (2002): Flora şi fauna Văii Ierului (înainte şi după asanare). — Editura Bion, Szatmárnémeti

BAKSAY L. in BOROS Á. – VAJDA L. – SZUJKÓNÉ LACZA J. (1958): Börzsöny-hegység néhány érdekes növénye. — Botanikai Közlemények **47**(3–4): 351.

BALÁZS F. (1943): Adatok Nagykároly környéke flórájának ismeretéhez. — Scripta Bot. Muz. Transsilv. **2**(1-3): 3-30.

BALÁZS F. (1943): Nagykároly és Erdőd környékének erdői – Die Wälder der Umgebung von Nagykároly und Erdőd. — Acta Geobot. Hung. **5**(2): 353-398.

BALAZS M. (1993): Cercetări fitotaxonomice în zona Godineşti-Zam, judeţul Hunedoara. — Sargetia, Acta Musei devensis, 1988-1992, **14**-**15**: 105-124.

BALAZS M. (1993): Conspectul sistematic al plantelor vasculare din zona Cheile Taia, judeţul Hunedoaray. —Sargetia, Acta Musei devensis, 1988-1992, **14**-**15**: 87-98.

BALAZS M. (1993): Contribuţii la cunoaşterea florei rezervaţiei naturale Cheile Măzii (jude. Hunedoara). — Sargetia, Acta Musei devensis, **14**-**15**: 99-104.

BÁNKUTI K. – MARSCHALL Z. – VOJTKÓ A. (1989): Botanikai megfigyelések az Alacsony Tátrában I.. — Folia Historico Naturalia Musei Matraensis **14**: 73–75.

BÁNKUTI K. (2000): A Mátra Múzeum herbáriuma – a Gotthárd-gyűjtemény II. (*Dycotiledonopsida*: *Berberidaceae* – *Fabaceae*). — Folia Historico Naturalia Musei Matraensis **24**: 77–93.

BÁNYAI J. (1912): Adatok Abrudbánya környékének flórájához. — Botanikai Közlemények **11**(2): 116–130.

BÁNYAI J. (1912): Adatok Abrudbánya környékének flórájához. — Magyar Bot. Lapok **11**(5–8): 224.

BARANEC T. – ŠTRBA, P. (2001): Kitaibelove taxóny vo flóre Slovenska. — Kitaibelove Botanické Dni – Kitaibel Napok, 18 – 20. jún. 2001, Račkova dolina, Pribylina, Slovakia, pp. 17–20.

BARINA Z. – KERÉNYI-NAGY V. – NÉMETH CS. (2010): The herbarium of Endre Jeney IV. *Rosaceae*. — Studia botanica Hungarica **41**:1–17.

BARINA Z. – PIFKÓ D. (2004): Adatok a Zsámbéki-medence flórájához. — Aktuális flóra- és vegetációkutatás a Kárpát-medencében VI. Keszthely, 2004. február 26–29. Előadások és poszterek. p. 37.

BARINA Z. – PIFKÓ D. (2007): Botanikai kutatások a Visegrádi-hegységben I. — Kitaibelia **12**(1): 9–23.

BARINA Z. (2001): Felhagyott homokbányák florisztikai vizsgálata II. — Kitaibelia **6**(1): 157–165.

BARINA Z. (2001): Néhány növényfaj elterjedése a Gerecse-hegységben és környékén. — Kitaibelia **6**(1): 133–148.

BARINA Z. (2006): A Gerecse hegység flórájának katalógusa. – Flora of the Gerecse Mountains. — Rosalia 1. Duna-Ipoly Nemzeti Park, Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest, 612 pp.

BARTH J. (1903): A Hargita-hegység s szomszédságának Flórája. — Magyar Bot. Lapok **11**(11–12): 323.

BARTHA A. (1933): *Dracocephalum ruyshiana* a Bükkhegységben. — Botanikai Közlemények **30**(1–4): 114.

BARTHA D. – GENCSI Z. (1991): A barabási Kaszonyi-hegy vegetációja. — Botanikai Közlemények **78**(1–2): 5–19.

Bauer N. – Barna J. (1999): Dorog és Esztergom környékének növényvilága. — Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc, 80 pp.

Bauer N. – Mészáros A. – Simon P. (1999): Adatok a Salgótarján körüli oligocén homokkő flórájához. — Kitaibelia **4**(1): 43–50.

Bauer N. (2004): Vascular flora of the hill Strázsa-hegy and its vicinity (Pilis mts., Hungary). — Studia Botanica Hungarica **32**: 125–163.

Bauer N. (2006): Florisztikai adatok a Bakonyból és a Bakonyaljáól II. — Kitaibelia **9**(1): 11–35.

Bauer N. (2009): Florisztikai adatok a Bakonyból és a Bakonyaljáól IV. — Kitaibelia **14**(1): 16–29.

Bauer N. (2009): Vegetation of the Baglyas–Iszka-hegy dolomite horst range (Bakony mts., Hungary). — Studia Botanica Hungarica **40**: 11–35.

Beldie, A. (1967): Flora şi vegetaţia Munţilor Bucegi. — Editura Academiei Republicii Socialiste România, spec. p. 170–171.

Benčaťová, B. (2001): Cievnaté rastliny Pienin. — Arbora Publishers, Zólyom, 177 pp.

Bényei-Himmer M. (2004): A zebegényi mészkőbánya melletti erdőssztyepp folt botanikai értékei és a terület védelem alá vonási eljárása során szerzett tapasztalatok. — Aktuális flora- és vegetációkutatás a Kárpát-medencében VI. Keszthely. 2004. február 26–29. Előadások és poszterek. p. 40.

Bényei-Himmer M. (2004): A zebegényi mészkőbánya melletti erdőssztyepp folt botanikai értékei és a terület védelem alá vonási eljárása során szerzett tapasztalatok. — Aktuális flóra- és vegetációkutatás a Kárpát-medencében VI. Keszthely. 2004. február 26–29. Előadások és poszterek. p. 40.

Błocki, B. (1889): Flora von Oesterreich-Ungarn – B. Galizien (*Rosa pseudocaryophyllacea* n. sp.). — Oesterr. Bot. Z. **39**(4): 154–155.

Błocki, B. (1889): Flora von Oesterreich-Ungarn – F. Galizien (*Rosa Tynieckii* n. sp.). — Oesterr. Bot. Z. **39**(5): 311–312.

Böhm É. I. (2001): Florisztikai vizsgálatok a Duna-Ipoly Nemzeti Park déli-délkeleti peremén. — Kitaibelia **6**(1): 51–71.

Borbás V. (1872): Jelentés az 1873. évben Bánság területén tett növénytani kutatásokról — MTA Math. és Természettudományi Közlemények **11**: 286–287.

Borbás V. (1872): Pestmegye flóráka Sadler (1840) óta és újabb adatok. — MTA Math. és Természettudományi Közlemények **9**: 40.

Borbás V. (1873): Jelentés az 1873. évben Bánság területén tett növénytani kutatásról. — Mathematikai és Természettudományi Közlöny **11**(1):213-291.

Borbás V. (1875): Adalékok Közép-Magyarország flórájához — Természettudományi Közlöny **7**(67): 131–133.

Borbás V. (1876): Adatok Máramaros megye flórájának közelebbi ismertetéséhez – A magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlésének munkálatai **19**: 1–16.

Borbás V. (1879): Budapestnek és környékének növényzete. — Budapest, pp. 159–161.

Borbás V. (1879): Botanische Notizen. — Österreichische Botanische Zeitschrift **29**(10): 317–319.

Borbás V. (1879): Budapestnek és Környékének növényzete. — Magyar Királyi Egyetemi Könyvnyomda, Budapest, pp. 159–161.

BORBÁS V. (1879): Botanische Notizen — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **29**(10): 317-319.

BORBÁS V. (1880): A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete – Primitiae monographia Rosarum imperii Hungarici. — MTA Math. és Természettudományi Közlemények **16**: 305–506.

BORBÁS V. (1881): Békésvármegye flórája. — Magyar Tudományos Akadémia könyvkiadó hivatala, Budapest, 105 pp.

BORBÁS V. (1882): Az 1880. augusztus végi Szombathely határában gyűjtött nevezetesebb növények. — A Magyar Orvosok és Természetvizsgálók 1880. aug. 21-től aug. 27-ig Szombathelyen tartott XXI. Nagygyűlésének történeti vázlata és munkálatai, Budapest, pp. 312–315. et tab. 1.

BORBÁS V. (1883): Rhodo- und Bathographische Kleinigkeiten — Österreichische Botanische Zeitschrift **33**(5): 148–152.

BORBÁS V. (1883): *Rosa Pokornyana* KMEŤ — Österreichische Botanische Zeitschrift **33**(6): 225–226.

BORBÁS V. (1884): Temes megye vegetátiója – Flora comitatus Temesiensis. — különlenyomat a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók XXIII. vándorgyűlésére kiadott emlékműből pp. 75–76.

BORBÁS V. (1886): A magyar homokpuszták növényvilága (különösen a m. kir. kincstáré Temesmegyében) meg a homokkötés. — Budapest, 116 pp.

BORBÁS V. (1886): Erdély flórájának kis pótléka I. — Magyar Növénytani Lapok **10**(111): 116.

BORBÁS V. (1886): Vierzig beerentragende Sträucher in der ungarischen Sandpuszten. — Deutsche botanische Monatsschrift **4**(4): 50.

BORBÁS V. (1887): Vasvármegye növényföldrajza és flórája – Geographia atque enumeratio plantarum comitatus Castriferrei in Hungaria. — Vasvármegyei Gazdasági Egyesület, Szombathely, 391 pp.

BORBÁS V. (1887): Vasvármegye növényföldrajza és flórája – Geographia atque enumeratio plantarum comitatus Castriferrei in Hungaria. — Szombathely, 390 pp.

BORBÁS V. (1890): Flora von Oesterreich-Ungarn – C. Böhmen — Österreichische Botanische Zeitschrift **40**(3): 133.

BORBÁS V. (1890): Flora von Oesterreich-Ungarn – II. West- und Mittel-Ungarn — Österreichische Botanische Zeitschrift **40**(6): 243–244.

BORBÁS V. (1890): Közlemények Békés- és Bihar-vármegyék flórájából (Szolnok-, Csanád- és Aradmegyére vonatkozó néhány adattal) — A Magyar Orvosok és Természetvizsgálók gyűlésének munkálatai **25**: 479–504.

BORBÁS V. (1891): Flora von Oesterreich-Ungarn – I. West-, Nord- und Mittel-Ungarn — Österreichische Botanische Zeitschrift **41**(12): 421–423.

BORBÁS V. (1891): Flora von Oesterreich-Ungarn – II. Slavonien, Croatien und Fiume — Österreichische Botanische Zeitschrift **41**(11): 353– 356.

BORBÁS V. (1892): Berichte über die floristische Durchflora von Oesterreich-Ungarn – III. West-, Nord. Und Mittel-Ungarn — Österreichische Botanische Zeitschrift **42**(8): 286– 289.

BORBÁS V. (1892): III. West, Nord- und Mittelungarn 2. — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **42**: 286–289.

BORBÁS V. (1892): III. West, Nord- und Mittelungarn 2. — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **42**: 286-289.

BORBÁS V. (1893): Berichte über die floristische Durchflora von Oesterreich-Ungarn –West-, Nord. Und Mittel-Ungarn — Österreichische Botanische Zeitschrift **43**(10): 359– 362.

BORBÁS V. (1894): Abauj-Torna vármegye flórája. — külön lenyomat a „Magyarország Vármegyéi és Városai" (Magyarország Monográfiája) czímü munkából, pp. 439–446.

BORBÁS V. (1896): Magyarország növényföldrajza. — Pallas Nagy Lexikon **12**: 78–82.

BORBÁS V. (1897): Vasvármegye növénygeográfiai viszonyai. — Budapest, pp. 498–536.

BORBÁS V. (1900): Közlemények Békés- és Bihar-vármegyék flórájáról. (Szolnok-, Csanád- és Aradmegyére vonatkozó néhány adattal) — A magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlésének munkálatai 25: 479–504.

BORBÁS V. (1902): A Tátra flórájáról. — (Különnyomat a) Természettudományi Közlöny **34**(309): 369–390.

BORBÁS, V. (1900): A Balaton tavának és partmellékének növényföldrajza és edényes növényzete — Magyar Földrajzi Társaság, Budapest, 431 pp. + 3 tábla

BORHIDI A. – MORSCHHAUSER T. – SALAMON-ALBERT É. (2003): A new rock-heath association in the mecsek mts (South Hungary) — Acta Botanica Hungarica **45**(1–2): 35–51.

BOROS Á. (1924): A drávabalparti síkság Flórájának alapvonásai, különös tekintettel a lápokra — Magyar Botanikai Lapok **23**(1/12): 1-56.

BOROS Á. (1924): Magyar láptanulmányok. — Magyar Bot. Lapok **23**(1–12): 1–56. spec. pp. 38–39.

BOROS Á. (1930–1931): A Nyírség flórája és növényföldrajza. — A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság Honismertető Bizottságának Kiadványai **7**(25–26): 84–85.

BOROS Á. (1936): A *Dryopteris Braunii* és néhány más adat a Mátra flórájához — Botanikai Közlemények **33**: 192-193.

BORZA S. – LUPŞA, V. (1964): Vegetaţia cetăţii Alba Iulia. — Stud. Cercet. Biol. (Cluj), **14**(1): 35-55.

BORZA S. – LUPŞA, V. (1968): Flora şi caracterul geobotanic al împrejurimilor oraşului Alba Iulia. — Comunic. Bot. **6**: 7-36.

BORZA S. – LUPŞA, V. (1972): Flora şi aspecte de vegetaţie din împrejurimile Borzeştilor (jud. Cluj). (Die Flora der umgebung des Dorfes Borzeşti und die ansicht der Vegetation). — Acta Bot. Horti. Bucurestiensis pp. 15-24.

BORZA S. – OGRUTAN P. (1943): Semina plantarum spontanearum anno 1943 in regione Banat lecta. — *Delectus Seminum*, Hort. Bot.Cluj, Ser. III(Nr. 3) **24**: 14–16.

BORZA S. (1946) : O roză nouă pentru flora României şi o varietate nouă – Rosa nova florae Romaniae cum var. nova. — Bul. Grăd. Bot. Cluj, 1946, **26**(1-2): 55-56.

BORZA S. (1958): Vegetaţia rezervaţiei Beuşniţa – La végétation de la réserve Beuşniţa. — Ocrot. Nat. **3**: 117-127.

BORZA S. (1959): Flora şi Vegetaţia Văii Sebeşului. — Bukarest, Edit. Academiei Române, 327 pp.

BORZA S. (1963) : Flora şi vegetaţia pădurii Soca (Banloc) din Banat. In: SAVULESU, A. – PETERFI I. – POPOVICI, I. – FEIDER, Z. –NITESCU, C. (eds.) : Probleme de biologie. — Bukarest, Edit. Acad. Române, pp. 203-297.

BOUBLÍK K. (2000): Nová lokalita *Rosa pimpinellifolia* L. v Českém středohoří. — Severočes. Přír., Litoměřice, 32: 95–96.

BŐHM É. I. – FACSAR G. (1999): Pilisszentkereszt és a Pilis-hegy florisztikai vizsgálatának első eredményei BORBÁS V. (1879) Budapestnek és környékének flórája nyomán. — Természetvédelmi Közlemények **8**:5–36.

BŐHM É. I. (2001): Florisztikai vizsgálatok a Duna-Ipoly Nemzeti Park déli-délkeleti peremén. — Kitaibelia **6**(1): 51–71.

BŐHM É. I. (2001): Florisztikai vizsgálatok a Pilisi-híd hegycsoport déli részén. — II. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium. Magyar Biológiai Társaság.2001. november 13-16. p. 45–49.

BŐHM É. I. (2003): Budapest határán: Üröm-nagyközség védett növényei és növénytársulásai a Natura 2000 hálózat kialakításának tükrében. — Magyar Biológiai Társaság, III. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium p. 245–249.

BŐHM É. I. (2011): Felhagyott szőlők vizsgálata a Pilis nyugati peremén. — VII. Kárpát-medencei biológiai szimpózium. Fővárosi Állat- és Növénykert, 2011. október 13-14. p. 85–89.

BÖLÖNI J. – KERTÉSZ É. – KIRÁLY G. – VIRÓK V. (2000): A Körös menti erdők botanikai értékei. — Kitaibelia **5**(1): 180.

BRAUN, H. (1882): № 1637. *Rosa Frivaldskyi* BRAUN, № 1651. *Rosa albida* KMEŤ, № 1652. *Rosa Schemnitzensis* KMEŤ, № 1653. *Rosa patens* KMEŤ – in KERNER, A. (1888): Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam a Museo Botanico Universitatis Vindobonensis editam V. – Bécs, pp. 10., 16–17.

BRAUN, H. (1882): № 462. *Rosa infesta* KMET, № 469. *Rosa Granensis* KMET, № 478. *Rosa hawrana* KMET – in KERNER, A. (1882): Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam a Museo Botanico Universitatis Vindobonensis editam II. – Bécs, p. 32., 34., 38.

BRAUN, H. (1882): *Rosa Hirciana* n. sp.. — Oesterr. Bot. Z. **32**(1): 6–7.

BRAUN, H. (1884): № 862. *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BRAUN. In: KERNER, A. (1885): Schedae ad „floram Exsiccatam Austro-Hungaricam" III: 55.

BRAUN, H. (1885): *Rosa Borbásiana* n. sp.. — Flora **68**(6): 114.

BRAUN, H. (1885): *Rosa Wettsteinii* n. sp.. — Oesterr. Bot. Z. **35**(9): 303–306.

BRAUN, H. (1886): Beiträge Zur Kenntniss einiger Arten und Formen der Gattung *Rosa*.. — Verhandlungen der k. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien **35**: 61–135 et tab. 8–9.

BRAUN, H. (1888): № 1651. *Rosa albida* KMEŤ; № 1652. *R. schemnitzensis* KMEŤ; № 1653. *R. patens* KMEŤ in KERNER, A. (ed.): Schedae ad Floram Exsiccatam Austro-Hungaricam V.. — Bécs, p. 16–17.

BRAUN, H. (1889): Flora von Oesterreich-Ungarn – B. Ungarn — Österreichische Botanische Zeitschrift **39**(10): 375–378.

BRAUN, H. (1889): Flora von Oesterreich-Ungarn – E. Ungarn — Österreichische Botanische Zeitschrift **39**(7): 276.

BRAUN, H. (1889): Flora von Oesterreich-Ungarn – F. Ungarn — Österreichische Botanische Zeitschrift **39**(8): 310–311.

BRAUN, H. (1889): Ueber einige kritische Pflanzen der Flora von Niederösterreich – B. Ungarn — Österreichische Botanische Zeitschrift **39**(12): 440–443.

BRAUN, H. (1890): Flora von Oesterreich-Ungarn – E. Ungarn — Österreichische Botanische Zeitschrift **40**(3): 136–137.

BRAUN, H. (1890): Flora von Oesterreich-Ungarn. B. Ungarn. — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **40**(2): 66–68.

BRAUN, H. (1891): Flora von Oesterreich-Ungarn – I. Niederösterreich — Österreichische Botanische Zeitschrift **41**(11): 283–286.

BRAUN, H. (1892): Flora von Oesterreich-Ungarn – I. Niederösterreich — Österreichische Botanische Zeitschrift **42**(3): 96–97.

BRAUN, H. (1894): Flora von Oesterreich-Ungarn – I. Niederösterreich (cum descr. *R. canina* (*sphaerica*) var. *Arnbergensis* H. BRAUN, *R. canina* (*glaucina*) var. *subglaucina* H. BRAUN, *R. canina* (*insignis*) var. *Krameri* H. BRAUN et *R. dumetorum* (*hirtifolia*) var. *Wichurae* H. BRAUN). — Oesterr. Bot. Z. **44**(2): 75.

BRAUN, H. (1896): № 2421. *Rosa coccialba* KMEŤ, № 2423. *Rosa slawodolica* KMEŤ, № 2428. *Rosa cimelium* KMEŤ, № 2434. *Rosa phasianica* KMEŤ – in KERNER, A. (1888): Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam a Museo Botanico Universitatis Vindobonensis editam VII. – Bécs, pp. 6., 8., 10., 14.

BRINDZA J. – BARANEC T. – FACSAR G. (1997): Diversity of the Genus *Rosa* inside the Carpathian Basin. — First Balkan Botanical Congress (Abstracts). Thessaloniki, Greece, September, 19-22. p. 7.

BUDAI J. (1912): A bélapátfalvi Bélkőhegy flórája. – Magyar Bot. Lapok **11**(1–4): 68–71.

BUDAI J. (1916): Néhány adat a hazai flórához. — Magyar Bot. Lapok **15**: 263.

BUIA S. – PAUN M. (1958): Trandafirul de munte (Rosa pendulina). O plantă medicinală de mare valoare. —Ştiinţă & Practică Agric., Inst. Agron. Craiova pp. 13-17.

BUICULESCU I. (1987) : Flora şi vegetaţia masivului Piatra Mare. Rezumatul tezei de doctorat. — Universitatea din Cluj-Napoca, Fac. Biol., Geogr., Geol. 30 pp.

BUJOREAN G. – POPESCU P. C. (1966) : Rezervaţia naturală Domogled (Băile Herculane) — Ocrot. Nat. **10**(1): 5-29.

ČELAKOVSKÝ, L. (1891): Flora von Oesterreich-Ungarn – I. Böhmen — Österreichische Botanische Zeitschrift **41**(9): 310–313.

CHRIST, H. (1912): Die ungarisch-österreichische Flora des Carl Clusius vom Jahre 1583. — Österreichische Botanische Zeitschrift **69**(11**–**12): 261.

CHRTEK, J. (1958): Příspěvek ke květeně okresu Šahy na Slovensku. — Preslia **30**:78–81.

CHRTEK, J. (1961): Bemerkungen zur Flora der Umgebung von Šahy und Krupina. — Acta Univ. Carol. Biol. 1961(1): 3–39.

CHRZANOWSKI, W.G. (1958): Розы Филогения И Систематика, Спонтанные Виды Европейской Части СССР, Крыма и Кавказе. опыт и перспективы приользования . — Soviet Science Moscow, Moszkva (spec. pp. 230–231.)

CIUCĂ M. – BELDIE A. (1989): Flora Munţilor Ciucaş. Determinator al plantelor vasculare. — Bukarest, Edit. Academiei Române, 193 pp.

COLDEA G. – POP A. (1988) : Cercetări fitocenologice în Muntele Cozia – Phytocenological research in the Cozia Mountains — Contr. Bot. (Kolozsvár), /ser. II/, pp. 51-65.

COLDEA G. – RUSU T-M. (2006): The scientific inventory of the herbaceous and woody flora from the Pietrosul Rodnei Biosphere Reserve (6415 Ha). — Stud. Cercet., Biol. (Bistriţa) **11**: 33-40.

COLDEA G. – WAGNER I. (1997) : Pflanzensociologische Untersuchungen im Gurghiu-Gebirge (Ostkarpaten) – Studii fitosociologice în M-ţii Gurghiu, Carpaţii Orientali. — Verh. Zool.-Bot. Ges. Österreich **134**: 357-371.

COMAN A. (1946) : Enumerarea plantelor vasculare din Maramureşul românesc din herbarul "A. Coman". — Bul. Grăd. Bot. Cluj **26**(1-2): 57-89.

COMAN A. (1947) : Flora pădurilor din basinul râului Bistriţa Aurie (Maramureş). — Revista Pădur. **62**(1-3): 11-22.

COSTE I. – ARSENE G. (2000): Speciile de cormofite endemice şi rare în sud-vestul României (Banat) – Endemical and Rare Cormophite Species in South-West Romania (Banat). — Szatmárnémeti, Stud. Comun., ser. *Nouă*, *ser. Şti Nat.* **1**: 80-85.

COSTE I. (1972): Aspecte ale Carpino-Făgetelor din sud-vestul României (Munţii Locva - Banat). — Centenar muzeal Oradea, Muzeul Ţării Crişurilor, pp. 719-725.

COSTE I. (1975): Flora şi vegetaţia Munţilor Locvei. — Doktori disszertáció, Kolozsvár, Univ. Babeş-Bolyai, fac. Biol.-Geogr. 504 pp.

CSAPÓ J. (1942): Adatok a Székelyföld, különösen Kézdivásárhely környékének flórájához — Scripta Bot. Mus. Transsilv. **1**(1-8): 113-115.

CSAPODY I. (1984) (közreadja: BARTHA D. 2010): Flora Parva Tatrensis – Kis Tátrai Flóra. — NymE, Növénytani és Természetvédelmi Intézete, Sopron, 53 pp.

CSAPODY I. (1994): A hazai Noricum megítélésének új szempontjai – In. BARTHA D. (ed.): A Kőszegi-hegység vegetációja, Kőszeg – Sopron, 99–132.

CSAPODY, V. (1954): Új adatok hazánk edényes növényeinek ismeretéhez – Két új növény hazánkban. — Botanikai Közlemények **45** (3–4): 251–252.

CSATHÓ A. [I.] (2001): A Száraz-ér egy természetvédelmi szempontból rendkívül jelentős battonyai partszakaszának bemutatása (1998) – In: Stirbiczné DANKÓ K. (ed.): Közös gondolkodással a Száraz-ér jövőjéért. — Száraz-ér Társaság Természetkutató és Környezetvédő Egyesület, Tótkomlós. pp. 68–83.

CSATHÓ A. [J.] (1996): A Battonya–Tompapusztai löszpusztarét növényvilága (Flóraadatok) – A Kiss Ferenc Csongrád Megyei Természetvédelmi Egyesület Évkönyve **2**: 103–116.

CSATHÓ A. I. – BALOGH L. – BAGI I. (2011): Javaslatok a Kárpát-medencei hajtásos növények magyar nevezéktanához II. – In: VII. Kárpát-medencei Biológiai Szimpozium. – 2011. október 13-14. – Előadáskötet.. — Magyar Biológiai Társaság, Budapest. pp. 115–122.

CSATHÓ A. I. – CSATHÓ A. J. (2010): A dombegyházi Battonyai út egy védelmet érdemlő mezsgyeszakaszának flórája.. — Crisicum **6**: 33–57.

CSATHÓ A. I. – JAKAB G. (2008): Békési-hát. – In: KIRÁLY G. – MOLNÁR ZS. – BÖLÖNI J. – CSIKY J. – VOJTKÓ A. (ed.): Magyarország földrajzi kistájainak növényzete. — MTA ÖBKI, Vácrátót. p. 75.

CSATHÓ A. I. (2005): A mezsgyék természetvédelmi jelentősége a Kárpát-medence löszvidékein, a Csanádi-hát példáján keresztül – In: IV. Kárpát-medencei Biológiai Szimpozium. – 2005. október 17-19. – Előadáskötet.. — Fővárosi Állat- és Növénykert, Budapest. pp. 251–254.

CSATHÓ A. I. (2008): A szennyes ínfű – *Ajuga laxmannii* (L.) BENTH. – újonnan felfedezett második legnagyobb ismert tiszántúli állománya.. — Kitaibelia **13**(1): 153.

CSATHÓ A. I. (2008): Csanádi-hát. – In: KIRÁLY G. – MOLNÁR ZS. – BÖLÖNI J. – CSIKY J. – VOJTKÓ A. (ed.): Magyarország földrajzi kistájainak növényzete. — MTA ÖBKI, Vácrátót. p. 74.

CSATHÓ A. I. (2008): Ősi sztyepprétmaradvány a medgyesegyházi temetőben – In: XXVII. Vándorgyűlés. – Előadások összefoglalói. – 2008. szeptember 25–26.. — Magyar Biológiai Társaság, Budapest. pp. 19–25.

CSATHÓ A. I. (2009): A mezsgyék természetvédelmi jelentősége és védelmük időszerűsége. — Természetvédelmi Közlemények **15**: 171–181.

CSATHÓ A. I. (2009): A védelmet érdemlő Tótkomlósi Törpemandulás – In: STIRBICZNÉ DANKÓ K. (szerk.): A Száraz-ér és vidéke – Természeti és épített környezetünk. — Száraz-ér Társaság Természetkutató és Környezetvédő Egyesület, Tótkomlós, pp. 31–37.

CSATHÓ A. I. (2010): A battonyai „Basarági-mezsgye". – In: MOLNÁR CS. – MOLNÁR ZS. – VARGA A. (szerk.): „Hol az a táj szab az életnek teret, Mit az Isten csak jókedvében teremt" – Válogatás az első tizenhárom MÉTA-túrafüzetből 2003–2009.. — MTA ÖBKI, Vácrátót. pp. 234–235.

CSATHÓ A. I. (2010): A battonyai Gulyagyep élővilága.. — A Puszta **23**(2006–2009): 201–257.

CSATHÓ A. I. (2010): A madarasi Marhajárás. – In: MOLNÁR CS. – MOLNÁR ZS. – VARGA A. (szerk.): „Hol az a táj szab az életnek teret, Mit az Isten csak jókedvében teremt". – Válogatás az első tizenhárom MÉTA-túrafüzetből 2003–2009.. — MTA ÖBKI, Vácrátót, pp. 248–253.

CSATHÓ A. I. (2010): A mezsgyék természetvédelmi jelentősége a Csanádi-háton – In: MOLNÁR CS. – MOLNÁR ZS. – VARGA A. (szerk.): „Hol az a táj szab az életnek teret, Mit az Isten csak jókedvében teremt". — Válogatás az első tizenhárom MÉTA-túrafüzetből 2003–2009. – MTA ÖBKI, Vácrátót. pp. 230–233.

CSATHÓ A. I. (2010): Elsődleges területeket jelző növényfajok az Alföld löszhátain. – (Előzetes közlemény).. — A Puszta **24** (Jubileumi különszám): 72–82.

CSATHÓ A. I. (2010): Elsődlegességre utaló fajok az Alföld löszhátain (vázlat). – In: MOLNÁR CS. – MOLNÁR ZS. – VARGA A. (szerk.): „Hol az a táj szab az életnek teret, Mit az Isten csak jókedvében teremt". — Válogatás az első tizenhárom MÉTA-túrafüzetből 2003–2009. – MTA ÖBKI, Vácrátót. pp. 240–242.

CSATHÓ A. I. (2011): 200 km vasútmezsgye botanikai térképezése a Békés–Csanádi-háton – előzetes eredmények. – In: VII. Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferencia. – Program és absztrakt-kötet.. — Magyar Biológiai Társaság, Budapest. p. 70.

CSATHÓ A. I. (2011): A battonyai Gránic és Csárda-dűlő növényzetének összehasonlítása – példa az elsődleges és másodlagos mezsgyék közötti különbségre. – In: VII. Kárpát-medencei Biológiai Szimpozium. – 2011. október 13-14. – Előadáskötet.. — Magyar Biológiai Társaság, Budapest. pp. 103–111.

CSATHÓ A. I. (2011): A mezsgyéken fennmaradt ősi löszpusztagyep-állományok szükséges védelme. – In: Tóth M. – Puky M. (szerk.): Vonalas létesítmények és élővilág: Hogyan létezhetnek egymás mellett? – Vonalas létesítmények IENE Műhelytalálkozó. – Program és összefoglalók. – Magyar Biológiai Társaság Környezet- és Természetvédelmi Szakosztály – Varangy Akciócsoport Egyesület, Budapest. pp. 9–10.

CSATHÓ A. I. (2011): A védelemre javasolt Tótkomlósi Törpemandulás – In: Stirbiczné Dankó K. (szerk.): Marosháton, Száraz-ér vidékén – Tanulmányok, képek, diákmunkák a környezet megismeréséért és védelméért. — Száraz-ér Társaság Természetkutató és Környezetvédő Egyesület, Tótkomlós. pp. 60–68.

CSATHÓ A. I. (2011): Az elsődleges és másodlagos mezsgyék növényzetének összehasonlító vizsgálata a battonyai Gránic és Csárda-dűlő példáján. — Tájökológiai Lapok **9**(2): 345–356.

CSATHÓ A. J. – CSATHÓ A. I. (2009): A battonya-tompapusztai Külső-gulya flóralistája – Crisicum **5**: 51–70.

CSATHÓ A. J. (2005): A Battonya-tompapusztai löszpusztarét élővilága.. — Magánkiadás, Battonya. 128 pp.

CSATO J. (1873) : A Strigy mentén s mellékvölgyeinek természetrajzi leírása — Koszorúzott pályamű. *Erdélyi Múzeum-Egylet Évkönyvei*, 1871-1873, **6**: 104-140. /sep. 39 pp./.

CSATÓ J. (1896): Alsófehér vármegye növény- és állatvilága. — Különlenyomat AlsóFehérér vármegye monográfiájából, pp. 38–39.

CSATÓ J. (1896): Alsófehér vármegye növény- és állatvilága. — Különlenyomat Alsófehér vármegye monográfiájából, Nagyenyed, Cirner és Lingner Könyvnyomdája, pp. 39–40.

CSEDŐ K. – FŰZI I. – KISGYÖRGY Z. (1968): Cartarea plantelor medicinale din flora spontană a Bazinului Ciuc. Pp. 101-159. In: G. RÁCZ (red.). 1968. Plantele medicinale din flora spontană a Bazinului Ciuc. — Miercurea-Ciuc, 185 pp.

CSEDO K. (red.). (1980) : Hargita megye gyógy- és fűszernövényei — Csíkszereda

CSEREY A. (1907): Kis növényhatározó. — IV. kiadás, N. Közl., Budapest, p. 113.

CSERNI B. (1879): Gyulafehérvár környékének növényzete. — Gyulafehérvári Római Kath. Gymn. Értes., 1878/79, pp. 3-34.

CSERNI B. (1888): Gyulafehérvár és környékének florája. — Gyulafehérvári Római Kath. Főgymn. Értes., 1887/88, pp. 3-112.

CSERNI B. (1890) : Gyulafehérvár és környékének florája. Harmadik közlemény. — Alsófehérm. Tört. Régész. Természett. Egyl. Évk. **3**: 43-51.

CSIKY J. – KEVEY B. – BORHIDI A. (2001): Block-forest (*Roso pendulinae-Tilietum cordatae*), a new forest community of the Carpathian basin (Cerová Vrchovina, Slovakia). — Acta Botanica Hungarica **43**: 95–125.

CSIKY J. – KÓBOR I. (2001): Újabb adatok a Nógrád-Gömöri bazaltvidék flórájához. — Kitaibelia **6**(2): 281–289.

CSIKY J. – SULYOK J. – SCHMOTZER A. (1999): Adatok a Salgótarján körüli oligocén homokkő flórájához. — Kitaibelia **4**(1): 55–63.

CSIKY J. (1998): Adatok a Karancs-hegység növényvilágához. — Kitaibelia **3**(1): 131–135.

CSIKY J. (1999): Adatok a Karancs és a Medves flórájához.. — Kitaibelia **4**(1): 37–42.

CSIKY J. (2000): Újabb adatok a Karancs, a Medves és a Cerová Vrchovina flórájához. — Kitaibelia **5**(1): 195–200.

CSIKY J. (2004): A Karancs, a Medves-vidék és a Cerová vrchovina (Nógrád-Gömöri bazaltvidék) flóra- és vegetációtérképezése. — Saját kiadás, Pécs, 451 pp.

CSIKY J. (2005(2006)): Adatok Magyarország flórájához és vegetációjához I.. — Kitaibelia **10**(1): 138–153.

CSONTOS P. (2004): Fiatal vágásterületek jellemzése a Visegrádi-hegység cseres-tölgyes övéből. A *Rubo fruticosi-Poëtum* nemoralis leírása. — Folia Historico Naturalia Musei Matraensis **28**: 57–66.

CSURÖS I. – CSÜRÖS M. (1975): Contribuţii la studiul ecologic al florei Masivului Scărişoara-Belioara — Contr. Bot. Kolozsvár, pp. 89-94.

CSÜRÖS I. – CSÜRÖS M. (1996) : Szkerice-Bélvár növényzetéről. — Kolozsvár, **5**: 45-62.

CSÜRÖS I. – CSÜRÖS M. (1997): Über die Vegetation der Kalkfelsen von Scărişoara-Belioara (Szkerice-Bélavár) – On the vegetation of the limesrocks Scărişoara-Belioara (Transylvania, Central Rumania. *Verh. Zool.-Bot. Ges. Österreich* **134**: 373-388.

CSÜRÖS I. – GERGELY I. – PAP S. (1963): Materiale pentru flora Munţilor Piule-Piatra Iorgovanului. — Contr. Bot. (Kolozsvár), /ser. II/, /**1962**/: 131-150.

CSÜRÖS I. – POP I. – HODISAN I. – CSURÖS-KAPTALAN M. (1968) : Cercetări floristice şi de vegetaţie între Orşova şi Eşelniţa – Flora und Vegetation des Gebietes zwischen Cerna-Tal und Eşelniţa. — Contr. Bot., (Kolozsvár), /ser. II/, /**1968**/: 277-312 + 2 Pl.

CSÜRÖS I. – SPIRCHEZ Z. (1963) : Cercetări fitocenologice în pădurile de pe muntele Scărişoara-Belioara (Munţii Apuseni) — Studia Univ. Babeş-Bolyai, Ser. Biol. **2**: 7-15.

CSÜRÖS I. (1951): Cercetări floristice şi de vegetaţie în Munţii Călimani. — Stud. Cercet. Şti., Acad. Română, Fil. Cluj **2**(1-2): 127-143.

CSÜRÖS I. (1957): Adatok a Fogarasi havasok központi része alpin vegetációjának ismeretéhez — A Kolozsvári V. Babeş & Bolyai Egyet. Közlem., Termtud. Sorozat **2**(1-2): 303-328 + 2 Pl.

CSÜRÖS I. (1957): Adatok a Fogarasi havasok központi része alpin vegetációjának ismeretéhez — A Kolozsvári V. Babeş és Bólyai Egyetemek Közleményei, Természettudományi sorozat **2**(1-2): 303-328 + 2 Pl.

CSÜRÖS I. (1958): Cercetări de vegetaţie pe masivul Scărişoara-Belioara. — Studia Univ. Babeş-Bolyai, Ser, Biol. III, 7: 103-128.

CSÜRÖS I. (1959): Cercetări de vegetaţie pe Masivul Scărişoara-Belioara. — Studia Univ. V. Babeş-Bolyai, T. III, nr. 7, fasc. II, Ser. II. Biol., Cluj 1958: 105-128.

CSÜRÖS I. (1963): Cercetări geobotanice pe muntele Pietrele Albe (Masivul Vlădeasa) — Stud. Cercet. Biol., ser. Biol. Veg. **15**(1): 71-90.

CSÜRÖS I. (1974) : Az Erdelyi-medence növényvilágárol. — Kolozsvár, Ed. Dacia, 120 pp.

CSURÖS I. (1992): Sur la flore du Mont Scăriţa-Belioara – Szkerice-Bélavár növényvilágáról. — Az EME Természettud. és Matem. Közlem. **1**: 56-64.

CSÜRÖS-KAPTALAN M. – CSURÖS I. (1968): Cercetări de vegetaţie în împrejurimile cabanei Băişoara. — Contrib. Bot. (Cluj), /ser. II/, /**1968**/: 313-325 + 2 Pl.

CSÜRÖS-KAPTALAN M. (1961): Flora şi vegetaţia din bazinul Văii Turului. Teză de doctorat. Universitatea Bucureşti.

CSÜRÖS-KAPTALAN M. (1962): Aspecte din vegetaţia Cheii Turului. — Studia Univ. Babeş-Bólyai, Ser. II, **1**: 17-32.

CSURÖS-KAPTALAN M. (1962): Contribuţii la studiul fitocenologic al pădurilor din Bazinul Văii Turului - Phytozönologische Studien der Wälder aus dem Becken des "Turului" — Tals. *Contrib. Bot.* (*Cluj*), /ser. II/, pp. 249-262.

CSÜRÖS-KAPTALAN M. 1964. Cercetări fitocenotice şi ecologice în valea Fînaţului (r. Turda). — Stud. Cercet. Biol., Ser. Bot. **16**(6): 497-502.

CSÜRÖS-KAPTALAN M. 1971. Aspecte din vegetaţia Horaiţelor (Huedin) — *Studia Univ. Babeş-Bólyai*, *Ser. Biol.* /**1971**/(2): 29-34.

DEGEN Á. (1914): Alp- und Weidewirtschaft im Velebitgebirge. — Hannover

DEGEN Á. (1921): *Rosa Jávorkae* DEGEN n. sp. In JÁVORKA S.: Plantae novae Albanicae II.. — Magyar Bot. Lapok **20**: 17–18.

DEGEN Á. (1924): *Rosa* L. in JÁVORKA S.: Magyar Flóra.. — Studium Kiadó, Budapest, pp. 538–590.

DEGEN Á. (1926): *Rosa* spp. In. SOÓ R. (1926): Kritikai megjegyzések. — Botanikai Közlemények **23**(4-6): 148–149.

DEGEN Á. (1926): *Rosa.* In: FILARSZKY N. – JÁVORKA S. – KRENNER J. A. – KÜMMERLE J. B. – MOESZ G. – SZATALA Ö. – SZEPESFALVY J. – TIMKÓ GY. (1926): Adatok Albánia flórájához – Csiki Ernő, Jávorka Sándor és Kümmerle Jenő Béla gyüjtése. — Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, pp. 264–266.

DEGEN Á. (1933): Bemerkungen über einige orientalische Pflanzenarten – XCIII. Revision der von Emerich v. Frivaldszky auf der Balkanhalbinsel gesammelten Rosen. — Magyar Bot. Lapok **32**(1–6): 64–71.

DEGEN Á. (1937): Flora Velebitica II.. — Verlag der Ungarn, Akademie des Wissenschaften, p. 243–267.

DEGEN Á. in SOÓ R. (1926): Kritikai megjegyzések II – 9. Új adatok Kolozsvár flórájához. — Botanikai Közlemények **23**(4-6): 148–149.

DÉNES A. (1996): Adatok Dráva-sík flórájához. — Botanikai Közlemények **83**(1-2): 91-95.

DEYL, M. (1943–1944): *Rosa cinnamomea* L. v Čechách. — Věta přírodni **22**: 113.

DOBOLYI K. – KÉZDY P. (2008): Természetvédelmi kutatás a Szénás-hegycsoporton — Rosalia 4. Duna-Ipolya Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest, 432 pp.

DÖRFLER, I. (1889): Flora von Oesterreich-Ungarn – C. Ober-Oesterreich — Österreichische Botanische Zeitschrift **39**(4): 155.

DÖRFLER, J. (1891): Flora von Oesterreich-Ungarn – I. Oberösterreich — Österreichische Botanische Zeitschrift **41**(7): 242–245.

DRAGULESCU C. – BENEDEK A. M. (2005): The flora and vegetation of Valea Vadului (Căprăreţ Valley) – Lotru Mountains, Romania. — Acta Oecol. Carpatica (Sibiu) **12**(1-2): 45-54.

DRAGULESCU C. (1989) : The vegetation from the Cindrel Mountains (Meridional Carpathians). — Contr. Bot., (Kolozsvár), /ser. II/, /**1989**/: 15-23.

DRAGULESCU C. (1995) : Flora şi vegetaţia Cheilor Cibinului (jud. Sibiu). — Argessis, Stud. Comun., Ser. Şti. Nat. (Piteşti) **7**: 73-80.

DRAGULESCU C. (1997): Flora şi vegetaţia Văi Lotrioara - Munţii Lotrului (Şteflești). — Acta Oecol., Univ. "Lucian Blaga" (Sibiu) **4**(1-2): 31-45.

DRAGULESCU C. (2009) : The flora and vegetation of the Şuvara Saşilor – Tălmaciu natural reservation (Transylvania – Romania). — Acta Oecol. Carpatica (Sibiu) **2**: 61-78.

DRAGULESCU C. (2010): Cormoflora judeţului Sibiu. Ediţia a doua revizuită. Sibiu; Editura Universităţii „Lucian Blaga" Sibiu. 831 pp.

DUBRAVEC, K. – HRŠAK, V. – HULINA, N. – LOVAŠEN-EBERHARDT, Ž. – LUKAČ, G. – MARKOVIĆ, L. – MIHELJ, D. – NIKOLIĆ, T. – PAVLETIĆ, Z. – PLAZIBAT, M. – REGULA-BEVILACQUA, L. – ŠEGULJA, N. (1997): Flora Croatica – Index Florae Croaticae — Hrvatski Prirodoslovni Muzej, Natur Croatica **6**(Suppl. 1.): 55–57. spec. pp.

EMŐDY W.-Z. (2009): Védett növényfajok állapotfelmérése a Kőszegi-hegységben. — Szakdolgozat (mscr.), NymE, EMK, Növénytani és Természetvédelmi Intézet Könyvtára

ENDLICHER I. (1830): Flora Posoniensis, exhibens plantas circa Posonium sponte crescentes aut frequentius cultas, methodo naturali dispositas — Pozsony, Apud Josephum Landes, Bibliopolam.; p. 476.

ERCSEI J. (1844): Nemes Tordamegye flórája. — Kolozsvár, pp. 127–130.

FÁBRY J. (1880): Két kirándulás Túrócmegyében. — Magyar Növénytani Lapok **4**(40): 50–55.

FACSAR G. – BŐHM É. I. (2001): A balkáni és kárpáti flóra találkozási zónái és grádiensei a Dunazug-hegyvidéken és környékén. — II. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium, MAT-MTTM, Budapest, 2001. 11. 20–22., pp. 75–79.

FACSAR G. (1980): A Bakony és a Balaton-felvidék rózsaflórájának fontosabb jellemzői – in TÓTH S. (ed.): A VIII. Bakonykutató Anként anyaga, Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc, 37-45.

FACSAR G. (1980): A Bakony és a Balaton-felvidék rózsaflórájának fontosabb jellemzői – in TÓTH S. (ed.): A VIII. Bakonykutató Anként anyaga — Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc, 37-45.

FACSAR G. (1980): Addenda et corrigenda ad tomus I–V. Appendix in SOÓ (1980): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve VI. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae VI.. — Akadémia kiadó, Budapest, pp. 166–170.

FACSAR G. (1980): *Rosa* L. In: SOÓ R. (szerk.): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve VI. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae VI.. — Akadémia Kiadó, Budapest, pp. 54–55, 166–169, 305–307.

FACSAR G. (1982): A *Rosa gallica* L. magyarországi populációi. — Kertészeti Egyetem Közleményei **45**: 121–129.

FACSAR G. (1982): Két erdősztepp vadrózsafaj (*Rosa gallica* L., *R. livescens* BESS.) ökológiai és társulási viszonyai Magyarországon. — Lippay János Tudományos Ülésszak előadásai, 1982. ápr. 28., Kertészeti Egyetem, Budapest, pp. 785–795.

FACSAR G. (1984): Az elliptikus levelű rózsa (*Rosa elliptica* TAUSCH) Magyarországon.. — Kertészeti Egyetem Közleményei **46**: 53–56.

FACSAR G. (1985): *Rosa* L. In: PRISZTER SZ. (szerk.): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve VII. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae VII.. — Akadémia Kiadó, Budapest, pp. 37–40.

FACSAR G. (1986): Az zalai rózsa (*Rosa zalana* WIESB.) Magyarországon. — Kertészeti Egyetem Közleményei **50**: 215–226.

FACSAR G. (1987): Magyarország synantróp rózsái. — Lippay János Tudományos Ülésszak előadásai, 1986. nov. 20., Kertészeti Egyetem, Budapest, pp. 652–658.

FACSAR G. (1987): Néhány kritikus *Rosa* taxon kutatása a Balaton-felvidéken és a Bakony kapcsolódó területein — Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis **6**: 73–77.

FACSAR G. (1987): Néhány sztyepp és erdősztyepp *Rosa* taxon rendszertani, chorológiai és cönológiai viszonyai az Alpokalján.. — Praenorica Folia Historico-naturalia II, Szombathely, pp. 73–78.

FACSAR G. (1987): Vad rózsafajaink botanikai jellemzői tekintettel kertészeti hasznosításukra. — Lippay János Tudományos Ülésszak előadásai, 1984. nov. 29., Kertészeti Egyetem, Budapest, pp. 699–712.

FACSAR G. (1988): A szentendrei rózsa és rokonai.. — Kertészet és Szőlészet **37**(23): 15.

FACSAR G. (1989): Adatok a honos *Rosa* fajok diverzitásához. — MTA Biológiai Tudományok Osztálya és az MBT közös tudományos rendezvénye, Budapest, 1989. ápr. 27. poszterkivonatok 6.

FACSAR G. (1993): Magyarország vadontermő rózsái. — Kandidátusi értekezlet, 162 pp.

FACSAR G. (1993): Magyarország vadontermő rózsái – Kandidátusi dolgozat. — KÉE Közleményei, Publicationes Universitatis Horticulturae Industriaeque Alimentariae Vol. LIII. Suplementum, Budapest, pp. 160.

FACSAR G. (1993): Magyarország vadontermő rózsái. — KÉE Növénytani Tanszéke és Soroksári Botanikus Kertje, Budapest, pp. 75–121.

FACSAR G. (1993): A *Rosa* fajok veszélyeztetettsége és védettsége Magyarországon – Grade of endangering and protection value of Rosa species. – 35th Georgicon days Keszthely – the maintenance of natural surroundings in our changing world, PATE Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar, Keszthely, pp. 142–147.

FACSAR G. (1996): Néhány honos *Rosa* mikrospecies termőhelyi és chorológiai viszonyai Magyarországon – Lippay János Tudományos ülésszak előadásainak és posztereinek összefoglalói.. — KÉE Kiadványai, Budapest, pp. 10–11.

FACSAR G. (1997): A *Rosa* nemzetség kutatása a Kárpát-medencében. — Botanikai Közlemények **84**(1–2): 123–129.

FACSAR G. (2001): Phenomena of invasive character for the evaluation of the 21thcentury Hungarian Rosa flora — „Invázie a invázne organizmy" III., 4–5. September 2000., Nyitra, p. 18.

FACSAR G. (2004): A balkáni flóra differenciált fajpárjai a hazai flórában R*osa hungarica* KERNER, *R. polyacantha* (BORBÁS) DEGEN — Aktuális flóra- és vegetációkutatás a Kárpát-medencében VI. Keszthely, 2004. február 26–29. Előadások és poszterek. p. 45.

FACSAR G. (2004): Megkerülhető-e a *Rosa* nemzetség faji sokfélesége a termőhely és a tájjelleg értékelésénél Magyarországon. — Aktuális flóra- és vegetációkutatás a Kárpát-medencében VI. Keszthely, 2004. február 26–29. Előadások és poszterek. p. 3.

FACSAR G. in KUN A. (1994): Észrevételek és új adatok a Dunazug-hegyvidék növényzetéről. — Botanikai Közlemények **81**(2): 177–181.

FACSAR, G. (2004): A balkáni flóra differenciált fajpárjai a hazai flórában R*osa hungarica* KERNER, *R. polyacantha* (BORBÁS) DEGEN — Aktuális flóra- és vegetációkutatás a Kárpát-medencében VI. Keszthely, 2004. február 26-29. Előadások és poszterek. p. 45.

FARKAS S. (szerk.) (1999): Magyarország védett növényei. — Mezőgazda Kiadó, Budapest, 416. pp.

FARKAS T. (2010(2011)): Adatok Borsod-Abaúj-Zemplén megye flórájához I.. — Kitaibelia **15**(1–2): 167–179.

FÁSZL V. (közreadja: BARTHA D.) (2011): Sopron flórája. — Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, NymE, Növénytani és Természetvédelmi Intézete, Sopron, 75 pp.

FEICHTINGER S. (1899): Esztergom megye és környékének flórája. — Esztergom, spec. pp. 287–288.

FEKETE G. (1965): Die Waldvegetation im Gödöllőer Hügelland. — Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 223.

FERÁKOVÁ V. – KOCIANOVÁ E. (eds. 1997): Flóra, geológia a paleontológia Devínskej.. — Kobyly, p. 1–147, Litera, Pozsony.

FORMÁNEK, E. (1885): Mährische Rosen — Österreichische Botanische Zeitschrift **35**(4): 119–121.

FORMÁNEK, E. (1886): Mährische Rosen — Österreichische Botanische Zeitschrift **36**(4): 112–117.

FORMÁNEK, E. (1886): Mährische Rosen — Österreichische Botanische Zeitschrift **36**(3): 75–79.

FORMÁNEK, E. (1889): Flora von Oesterreich-Ungarn – A. Nieder-Oesterreich — Österreichische Botanische Zeitschrift **39**(4): 115–116.

FREYN J. (1882): Nachträge zur Flora von Süd-Istrien – Vehandlungen der kaiserlich-königlich zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien **31**: 378–379.

FREYN, J. (1879): Zur Flora des monte Maggiore in Istrien. — Természetrajzi Füzetek **3**(4): 274–275.

FREYN, J. V. (1890): Flora von Oesterreich-Ungarn – I. Istrien mit Triest, Görz und Dradisca — Österreichische Botanische Zeitschrift **40**(10): 374.

FRITSCH, C. (1889): Flora von Oesterreich-Ungarn – A. Salzburg — Österreichische Botanische Zeitschrift **39**(4): 153–154.

FRITSCH, K. (1891): Flora von Oesterreich-Ungarn – II. Salzburg — Österreichische Botanische Zeitschrift **41**(11): 286–287.

FUSS M. (1866): Flora Transsilvaniae excursoria. — Typis Haeredum Georgii de Closius, Cibinii, p. 1–864. (spec. pp. 205–208.)

FUTÁK J. (1943): Kremnické hory. — Matica Slovenská, Túrócszentmárton

GALAMBOS I. (1998): Adatok a Bakony-hegység flórájához II.. — Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis **17**: 7–21.

GÁYER GY. (1905): Adatok a zalavármegyei norikum flórájából. — Magyar Botanikai Lapok **4**: 35

GÁYER GY. (1916): Komárommegye virágos növényei. — Magyar Botanikai Lapok **15**(1/5): 37–54.

GÁYER GY. (1917): Supplementum Florae Posoniensis — Magyar Botanikai Lapok **16**(1–12): 38–76.

GÁYER GY. (1925): Vasvármegye fejlődéstörténeti növényföldrajza és a Praenoricum flórasáv — Vasvármegye és Szombathely Város Kult. Egylet és Vasvármegye Múzeum Évkönyve **1**: 4, 15.

GÁYER GY. (1927): Zwei neue Pflanzen der steierischen Flora (*Rosa Murithii* (CHR.) PUG. subsp. *johnbachensis* DEGEN et GÁYER) — Magyar Botanikai Lapok **25**(1–12): 82.

GERGELY A. (2006): A budaörsi Törökugrató flórája, vegetációja és természetvédelmi értékelése. In: KALAPOS T. (ed..) Jelez a flóra és a vegetáció. — Scientia Kiadó, Budapest. pp. 89–104.

GOMBOCZ E. (1906): Sopron vármegye növényföldrajza és flórája. — MTA Math. és Termeszettud. Közl. **28**(4): 126–127.

GRECESCU, D. (1898): Conspectul florei Romaniei – Plantele vasculare indigene şi cele naturalizate ce se găsesc pe teritoriul Româiei, conspiderate subt punctul de vedere sistematic şi geografic. – Tipografiea dreptatea, Bukarest, 220 pp.

GYULAI I. (1984): Védett természeti értékek Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. — Miskolc, 141 pp.

HALÁCSY, E. – BRAUN, H. (1882): Nachträge zur Flora von Nieder-Österreich. — Bécs, p. 179–314.

HARGITAI Z. (1940): A sárospataki előhegy vegetációja. — Tisia **4**: 22–23.

HARMATTA J. (1962): Die frühen forschungsreisen Paul Kitaibels II. – Text der Reisetagebücher — Botanikai Közlemények **50**(3): 141–145.

HARMOS K. – SRAMKÓ G. – STADLER Á. (2001): Adatok a Cserhát edényes flórájához — Kitaibelia **6**(1): 73–86.

HARMOS K. – SRAMKÓ G. (2000): Adatok a Mátra edényes flórájához I. — Kitaibelia **5**(1): 63–78.

HAYEK, A. (1916): Die pflanzendecke Österreich-Ungarns. — Lipcse, Bécs, 601 pp.

HAZSLINSZKY F. (1866): A Tokaj-hegyalja viránya. — Mathematikai és természettudományi közlemények, **4**(1): 105–143.

HÉJJAS I. – BORHIDI A. (1961): Csurgó és környéke flórája. — Botanikai Közlemények **48**(3–4): 245–255.

HENDRYCH R. (1969): Flora Montium Muraniensium. — Acta Univ. Carol. Biol., Prága, 95–223.

HENDRYCH, R. – CHRTEK, J. (1964). Ad districtum oppidi Modrý Kameň in Slovacia additamenta florographica. — Acta Univ. Carol. Biol. 1964: 1–59.

HENDRYCH, R. (1959): Florografický materiál z okolí Rimavské Soboty. — Preslia. **31**: 187–207.

HENDRYCH, R. (1963): Ad floram dicionis oppidi Šafárikovo in Slovacia materies critica. — Biol. Práce. **9**(6): 1–63.

HENDRYCH, R. (1968): Ad floram regionis fiľakoviensis in Slovacia addenda critica. — Acta Univ. Carol. Biol. 1967: 109–183.

HERMANN G. (1883): Új adatok Magyarország flórájához — Természetrajzi füzetek 7: 127–129.

HLAVAČEK, A. (1985): Flóra CHKO Štiavnické vrchy – Ústredie štátnej ochrany prírody, Liptovský Mikuláš. — Pozsony, pp. 422–468.

HOBORKA I. (1980): Flora şi vegetaţia din Munţii Dognecei. Rezumat teză de doctorat. — Cluj-Napoca, Universitatea Babeş-Bolyai. 26 pp. + 1 tab.

HOLLÓS L. (1896): Kecskemét multja és jelene – Kútak, geológiai viszonok, növényzet. — Kecskemét, p. 104.

HOLLÓS L. (1911): Tolna vármegye flórájához. — Botanikai Közlemények **10**(3–4): 107.

HOLUB, J. (1953): Příspěvek ke květeně Slovenského Krasu. — Preslia **25**:351–364.

HOLUB, J. (1957): Příspěvek ke květeně Slovenského Krasu III.. — Preslia **29**:206–219.

HOLUB, J. (1984): Subspecies Names in Jávorka, Magyar Flóra (1924–1925). — Preslia **56**:303–318.

HOLUBY J. L. (18??): Die bisher bekannten gefässpflanzen des Trencsiner Comitate. — pp. 194–197.

HOLUBY J. (1908–1910): Floristische Kleingkeiten aus zwei Komitaten. — Trencsén vármegye Természettudományi Egylet **31–33**: 28–40.

HOLUBY J. L. (1866): Bemerkungen aus der Flora des Unter Neitraer Comitates. — Verhandlungen des Vereins für Naturkunde zu Preßburg, Pozsony, p. 67–78.

HOLUBY J. L. (1866): Phanerogame Flora von Nemes-Podhragy. — Verhandlungen des Vereins für Naturkunde zu Preßburg, Pozsony, p. 96.

HOLUBY J. L. (1879): Aus der Löwensteiner Flora im Trencsiner Comitate. — Oesterr. Bot. Z. **19**(2): 61–66.

HOLUBY J. L. (1899): Zur Flora des Neutraer Comitates, nebst diversen Notizen. — Soc. Hist. Nat. Trencsén, p. 76.

HOLUBY, J. L. (1888): Flora des Trencsiner comitates. — Trencsény, spec. pp. 131–134.

HONCHARENKO, V. I. (2010): *Rosa Vagiana* CRÉPIN int he flora of Ukraine. — A Kárpátok növényzetének vizsgálata az elmúlt kétszáz évben – Margittai Antal születésének 130. évfordulója alkalmából rendezett nemzetközi tudományos konferencia anyagai, pp. 9–50.

HORÁNSZKY A. (1964): Die wälder des Szentendre-Visegráder Gebirges. — Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 288.

HORTOBÁGYI T. (ed. 1952): Növényhatározó. — Tankönyvkiadó Vállalat, Budapest, pp. 324-325.

HORVÁT A. O. (1939): Ex flora Baranyaënsis. — Borbásia **1**(3–7): 94–100.

HORVÁT A. O. (1939): Kitaibel Pál Baranyában. — Pécsi Ciszterci Gimnázium Értesítője

HORVÁT A. O. (1942): A Mecsekhegység és környékének flórája. (Flora regionis montium Mecsek.) – A Mecsekhegység és déli síkjának növényzete. — Ciszterci Rend Kiadása, Pécs, 86 pp.

HORVÁT A. O. (1942): Külsősomogy és környékének növényzete. — Borbásia **4**: 1–70.

HORVÁT A. O. (1944): A szentgotthárdi apátság erdeinek növényzete. — Botanikai Közlemények **41**(1–2): 45–46.

HORVÁT A. O. (1956): Pótlások a Mecsekkörnyék flórájának ismeretéhez. — Botanikai Közlemények **46**(3–4): 315.

HORVÁT A. O. (1972): Die vegetation des Mecsekgebirges und seiner umgebung. — Akadémiai Kiadó, Budapest, 376 pp.

HORZMUZAKI FREIH von, C. (1911): Nachtrag zur Flora der Bukowina — Österreichische Botanische Zeitschrift **69**(11**–**12): 261.

HOST, N. T. (1831): Flora Austriaca II. — Sumptibus Frider. Beck Bibliop. Univers., Bécs, p. 1–768. (spec. pp. 25–26.)

HÖFLER K. – KNOLL F. (1964): Catalogus Florae Austriae. — In Kommission bei Springer-Verlag, Bécs, spec. pp. 42–43.

HROUDA, L. – KOCHJAROVÁ, J. – MARHOLD, K. (1990): Floristické pomery masívu Kráľovej hole (Nízke Tatry). — Preslia **47**:267–274.

HULJÁK J. (1933): A *Micromeria rupestris* WULF. a Bélkőn és néhány érdekesebb adat a Magyar Középhegység flórájából. — Magyar Botanikai Lapok **32**(1–6): 77–83.

HULJÁK J. (1934): Adatok a zalavármegyei norikum flórájából— Magyar Bot. Lapok **33**(1–12): 35.

HULJÁK J. (1937): Az *Erythornium dens canis* és néhány érdekesebb florisztikai adat a Magyar Középhegységből —Botanikai Közlemények **34**(1–2): 99–100.

HULJÁK J.(1933): A *Micromeria rupestris* WULF. a Bélkőn és néhány érdekesebb adat a Magyar Középhegység flórájából.. — Magyar Bot. Lapok **32**(1/6): 1–83.

HULJÁK P. (1997): Néhány újabb adat a Zempléni-hegység dendroflórájának ismeretéhez.. — Kitaibelia **2**(1): 44–45.

HUTTEN, M. (1879): Beitrag zur Flora oberen Neutra-Thales. — Oesterr. Bot. Z. **19**: 20–22.

JABLONKAY I. (1955): A törpe kecskerágó újabb előfordulása Erdélyben. — Botanikai Közlemények **44**(1–2): 109–110.

JANCHEN, E. (1972): Flora von Wien, Niederösterreich und Nordburgenland. II. — Bécs, pp. 240–249.

JANCHEN, E. (1974): Flora von Wien, Niederösterreich und Nordburgenland II. — Herausgeber und Verlag: Verein für Landeskunde von Niederösterreich und Wien, Wien (Bécs), pp. 240–248.

JÁVORKA S. (1926): Kitaibel Herbáriuma – Herbarium Kitaibelianum. — Annales Musei Nationalis Hungarici **24**: 97–101.

KANITZ Á. (1862-63): Reliquiae Kitaibelianae. — Apud Guil. Braumüller, Bécs, spec. pp. 17., 50. (88.), 68. (106.), 94. (518.)

KANITZ Á. (1863): Pauli Kitaibelii Additamenta ad Floram Hungaricam. — Linnaea **32**: 305–642.

KANITZ Á. (1864): Pauli Kitaibelii additamenta ad Floram Hungaricam. — Halis Saxonum, Gebauer-Schwetschke, p. 1–338. (spec. p. 284.)

KARÁCSONYI C. (1995): Flora şi vegetaţia judeţului Satu Mare. — Ed. Muzului Sătmărean, Szatmárnémeti, 181 pp.

KARÁCSONYI K. (2010): Cseres-tölgyes és mészkedvelő tölgyes erdők a Tasnádi dombvidéken. — Kanitzia **17**: 151–178.

KÁRPÁTI I. (1958): A szentendrei rózsa — Élővilág **3**(4): 3–6.

KÁRPÁTI Z. (1932): A Börzsönyi hegység növényföldrajzi jellemzése. — Index Horti Botanici Universitatis Budapestensis, spec. p. 42–46.

KÁRPÁTI Z. (1954): Kiegészítések Soó – Jávorka: „A magyar növényvilág kézikönyve" c. munkájához. — Botanikai Közlemények **45**(1–2): 72.

KECSKÉS F. (1992): A Tétényi-fennsík botanikai értékei. In: SIMON T. (szerk.). Természeti kincsek Dél-Budán – A Tétényi-fennsík és a Háros-sziget növény- és állatvilága, természetvédelme.. — Cserépfalvi Kiadó – Zöld Jövő, Budapest, pp. 6–29.

KECSKÉS F. – KUN A. (2004): A Tétényi-fennsík védett és regionálisan ritka, védendő növényfajai.. — Aktuális flóra- és vegetációkutatás a Kárpát-medencében VI. Keszthely. 2004. február 26–29. Előadások és poszterek. p. 47.

KELLER E. (1865): Beitrag Flora des Neutraer Comitates — Österreichische Botanische Zeitschrift **15**: 48–53.

KELLER J. B. (1882): *Rosa Braunii* n. sp. — Österreichische Botanische Zeitschrift **32**(1): 39.

KELLER J. B. (1882): *Rosa* L. in HALÁCSY E. – BRAUN, H. (eds.): Nachträge zur Flora von Nieder-Oesterreich — Verlag der k. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien, Bécs, pp. 179-314.

KELLER J. B. (1886): Mährische Rosen — Österreichische Botanische Zeitschrift **36**(6): 195–196.

KELLER, J. B. (1883): Rhodographische Beiträge — Österreichische Botanische Zeitschrift **33**(1): 40–43.

KELLER, J. B. (1883): Zur *Rosa reversa* W. K. — Österreichische Botanische Zeitschrift **33**(5): 148–149.

KELLER, J. B. (1888): Rhodologiai adatok – Fragmenta rhodologica ad florum hungaricam spectantia. — Magyar Növénytani Lapok **12**: 133–154.

KELLER, R. – BRAUN, H. (1911): *Rosa* in HEIMLER, A. (1911): Flora von Brixen a. E. — Bécs–Lipcse 160–168.

KELLER, R. (1926): Wildrosen aus der Tatra mit Beiträgen zur Wildrosenflora von Siebenbürgen (Rumänien und Ungarn. — Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2):1–64.

KERÉNYI-NAGY V. – VALACHOVIČ, M. (2012): *Rosa* × *braunii*, a new rose hybrid in Slovakia — Acta Botanica Hungarica **54**(1–2): 117–124.

KERÉNYI-NAGY V. – BAKAY L. – ELIÁŠ, P. jun.(2011): Adatok Hont vármegye rózsaflórájához – Rose datas to Hont historical county – Údaje k výskytu druhov rodu Rosa v Hontianskej župe — VII. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium 2011. október 13-14., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 133-138.

KERÉNYI-NAGY V. – BARANEC, T. (2008): A Nyitrai Szlovák Agrártudományi Egyetem Növénytani Tanszékének rózsa-herbáriuma – Rose herbarium of the Slovak University of Agriculture in Nitra, Department of Botany. — XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2008. szeptember 25-26., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 91–104.

KERÉNYI-NAGY V. – ELIÁŠ, P. ifj. – BARANEC, T. (2008): Adatok a Zobor-hegység flórájához. — Data for flora of the Zobor-mountains. — Kitaibelia 13. (1.), Debrecen, p. 109.

KERÉNYI-NAGY V. – NAGY J. (2011): Adatok a Börzsöny hegység galagonya és rózsaflórájához – Rose and hawthorn data to the Börzsöny mountains — VII. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium 2011. október 13-14., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 139-144.

KERÉNYI-NAGY V. – NAGY V. A, – VERS J. (2011): Adatok soktüskés rózsa (*Rosa polyacantha* (BORBÁS) H. BRAUN) elterjedéséhez és taxonómiájához — VII. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium 2011. október 13-14., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 145- 152.

KERÉNYI-NAGY V. – NAGY V. A. – UDVARDY L. (2008): A budai Sas-hegy aktuális növényvilága és veszélyeztető tényezői [Actual checklist of Sas-hill in Budapest and the threats factors]. — XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2008. szeptember 25-26., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 117–126.

KERÉNYI-NAGY V. – NAGY V. A. (2008): A budaörsi Kő-hegy rózsái [The rose species of Kő-mts. in Budaörs]. — XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2008. szeptember 25-26., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 105–108.

KERÉNYI-NAGY V. – NAGY V. A. (2008): A budaörsi Kő-hegy rózsái [The rose species of Kő-mts. in Budaörs] — XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2008. szeptember 25-26., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 105-108.

KERÉNYI-NAGY V. – NAGY V. A. (2008): Újabb *Clematis flammula* L. lelőhely Magyarországon [New locality of *Clematis flammula* L. in Hungary]. — XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2008. szeptember 25-26., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 109–115.

KERÉNYI-NAGY V. – NAGY V. A. (2008): Újabb *Clematis flammula* L. lelőhely Magyarországon [New locality of *Clematis flammula* L. in Hungary] — XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2008. szeptember 25-26., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 109-115.

KERÉNYI-NAGY V. – NAGY V. A. (2009): Budapest és környékének kultúr-reliktum rózsái [Cultur-relic roses of Budapest and around Budapest]. — VI. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium, 2009. november 12-13. Budapest, teljes, lektorált cikk, pp. 113–123.

KERÉNYI-NAGY V. – NAGY V. A. (2009): Budapest és környékének kultúr-reliktum rózsái [Cultur-relic roses of Budapest and around Budapest] — VI. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium, 2009. november 12-13. Budapest, teljes, lektorált cikk, pp. 113-123.

KERÉNYI-NAGY V. – UDVARDY L. (2008): Érdekes színváltozatok néhány növényfajnál, mint a biológiai sokféleség egyik megnyilvánulása. – XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2008. szeptember 25–26., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 127–132.

KERÉNYI-NAGY V. (2006): A *Rosa* L. genusról és a *Rosa sancti-andreae* DÉG. et TRTRM. ex JÁV. új populációjának felfedezéséről — Tudományos Diákköri Dolgozat, BCE Kertészettudományi Kar Könyvtár, pp. 1–50.

KERÉNYI-NAGY V. (2006): A *Rosa sancti-andreae* DEG. et TRTM. ex JÁV. új populációjának felfedezése.. — XXVI. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, Magyar Biológiai Társaság, Fővárosi Növény- és Állatkert, Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 79–85.

KERÉNYI-NAGY V. (2007): A *Rosa* L. genusról és a *Rosa sancti-andreae* Deg. et Trtrm. ex Jáv. új populációjának felfedezéséről [Discovery of the new population of *Rosa sancti-andreae* DEG. et TRTM. ex JÁV.] — XXVIII. OTDK Biológiai Szekció, Program és összefoglalók, Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok Természettudományi Kar, Debrecen, p. 242.

KERÉNYI-NAGY V. (2008): A Pomázi Majdán-fennsík (Majdan Pole, Száraz.mező) különleges rózsái I. [Interesting rose species in Majdan Pole (Pomáz, Central Hungary) I.] — XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2008. szeptember 25-26., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 85–89.

KERÉNYI-NAGY V. (2008): A szentendrei rózsa rokonsága [Relationship of *Rosa sancti-andreae* DEG. et TRTM. ex JÁV.] — XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 75-84.

KERÉNYI-NAGY V. (2009): A pomázi Majdán-fennsík (Majdan Pole, Száraz-mező) különleges rózsái II. [Interesting rose species in Majdan Pole (Pomáz, Central Hungary) II.] — VI. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium, 2009. november 12-13. pp.99-103.

KERÉNYI-NAGY V. (2010): Ritka rózsafajok és hibridek – *Rosa* spp.. — [Rare rose species and its hybrids] Tilia **15**: 191–270.

KERÉNYI-NAGY V. (2010): Rózsa adatok a Homokhegy (Sandberg, Dévényi-hegy – Devínska Kobyla; Dévényújfalu – Devínska Nová Ves) flórájához [New rose-data to Sandberg (Devínska Kobyla; Devínska Nová Ves; West-Slovakia)]. — XXVIII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2010. szeptember 30., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 75-78.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): A Kárpát-medence *Crataegus* és *Rosa* taxonok revíziója — NymE-EMK Tudományos Doktorandusz konferencia, Sopron, p. 239-241.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): A szentendrei rózsa (*Rosa sancti-andreae*) nevezéktani és taxonómiai problémái — Kanitzia **18**: 13–28.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): A zágrábi rózsa (*Rosa zagrabiensis* VUKOTINOVICS et H. BRAUN) és a szentendrei rózsa (*Rosa sancti-andreae* DEGEN et TRAUTM.) taxonómiai helyzete és védelme — VII. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium 2011. október 13-14., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 79-84.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): Különleges rózsa és galagonya fajok Erdélyben — XVI. MÉTA-túra, 2011. május 28-június 4. túrakötet, kézirat.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): Potenciálisan inváziós fás szárú adventívek Magyarországon. — Doktori szigorlati dolgozat, 40 pp.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): Ritka erdélyi rózsa és galagonya taxonok — NymE-EMK, Kari Tudományos Konferencia, 2011. október 5. Sopron, p. 238–247.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): Ritka erdélyi rózsa és galagonya taxonok [Rare transsylvanian rose and hawthorn taxa] — NymE-EMK, Kari Tudományos Konferencia, abstract-kötet, 2011. október 5. Sopron, p. 37.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): Rózsa (*Rosa* spp.) Herbárium – a gödöllői Szent István Egyetem gyűjteménye – Rose Herbarium (*Rosa* spp.) – collection of Szent István University, Gödöllő — Kanitzia **17**: 33-42.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): Selmecbánya vadrózsái — NymE-EMK, Kari Tudományos Konferencia, abstract-kötet, 2011. október 5. Sopron, p. 12–13.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): Selmecbánya vadrózsái. — NymE-EMK Tudományos Konferencia, Sopron, p. 26–32.

KERÉNYI-NAGY V. (2012): A Történelmi Magyarország vadrózsáinak revíziója – Revision of the Rosa genus in the Historical Hungary — Kitaibelia **17**(1): 32.

KERÉNYI-NAGY V. (2012): Ritka rózsafajok és –hibridek – In. BARTHA D. (ed.): Magyarország ritka fa- és cserjefajainak atlasza — Kossuth Kiadó, Budapest. pp. 207–225.

KERÉNYI-NAGY V.–HÖHN M.–UDVARDY L. (2008): A *Rosa* nemzetség *Tomentosae* sectiojának alakköre különös tekintettel a Szentendrei rózsa taxonómiai helyzetére — Species complex of *Rosa*, section *Tomentosae* with special regard to taxonomical position of Rosa sancti-andreae — Kitaibelia 13.(1.), Debrecen, p. 110.

KERÉNYI-NAGY V.–NAGY V. A.–UDVARDY L. (2008): A budai Sas-hegy aktuális növényvilága és veszélyeztető tényezői [Actual checklist of Sas-hill in Budapest and the threats factors] — XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2008. szeptember 25-26., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 117–126.

KERÉNYI-NAGY V.–UDVARDY L. (2008): Érdekes színváltozatok néhány növényfajnál, mint a biológiai sokféleség egyik megnyilvánulása [Some interesting colour-variations, such as biological diversity is one of the manifestations] — XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2008. szeptember 25-26., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 127–132.

KERÉNY-NAGY V. (2006): A *Rosa sancti-andreae* DEG. et TRTM. ex JÁV. új populációjának felfedezése [Discovery of the new population of *Rosa sancti-andreae* DEG. et TRTM. ex JÁV.] — XXVI. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, Magyar Biológiai Társaság, Fővárosi Növény- és Állatkert, Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 79-85.

KERNER A. (2004): A Duna menti országok növényvilága – A Magyar Alföld és a Bihar-hegység. — Erdészettörténeti Közlemények **62**: 27–120.

KERNER, A. (1869): Die Vegetations-Verhältnisse des mittleren und östlichen Ungarns und angrenzenden Siebenbürgens — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **29**(8): 232–236.

KEVEY B. – BORHIDI A. (2010): A Nyugati-Mecsek tetőerdei— Dunántúli Dolgozatok (A) Természettudományi Sorozat **12**: 182–221.

KEVEY B. (2001): Montán elemek a Baranyai-Dráva-sík erdeiben. — Kitaibelia **6**(2): 295–321.

KIRÁLY A. – KIRÁLY G. (2008): Verbreitungsmuster von Waldpflanzen am Südwestrand der Kleinen Ungarischen Tiefebene. — Neilreichia **5**: 19–110.

KIRÁLY G. – KUN A. – SZMORAD F. (1999): A Vas-hegycsoport vegetációja és florisztikai érdekességei. — Kitaibelia **4**(1): 119–142.

KISS Á. (1939): Adatok a Hegyalja flórájához —Botanikai Közlemények **36**(5–6): 187–273.

KLÁŠTERSKÝ I. (1947): *Rosa pomifera* HERRM. v Čechách. — Čas. Nár. Mus., Praha, sect. natur., 116/2: 80–81.

KLÁŠTERSKÝ I. (1972): Růže Blatenska (jižní Čechy). — Preslia, Praha, **44**(4): 372–375.

KLÁŠTERSKÝ I. (1976): *Rosa arvensis* in der Tschechoslowakei. — Preslia, Praha, 48/4: 307–327.

KLÁŠTERSKÝ, I. – BROWICZ, K. (1964): *Rosa gallica* L. v Československu a Polsku. — Preslia **36**: 185–192.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1931): Rhodologická exkurse do okolí Rataj nad Sázavou.— Věda přírodni **12**: 4.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1947): *Rosa pomifera* HERRM. v Čechách. — Časopis Nár. Musea v Praze **116**: 219.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1957): Příspěvek k poznání jihočeských růže (Horažďovicko). — Preslia **29**:375–383.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1959): Růže Šluknovského výběžku Čech— Preslia **31**: 304–306.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1972): Růže Blatenska (jižní Čechy) – The roses of the Blatná Region (S. Bohemia). — Preslia **44**:372–375.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1976): *Rosa arvensis* in der Tschechoslowakei. — Preslia **48**:307–327.

KLIMENT J. (ed.) (2000): Príroda Drienčanského krasu. — Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Beszetrcebánya, 280 pp.

KLIMENT J. (ed.) (2008). Príroda Veľkej Fatry. Lišajníky, machorasty, cievnaté rastliny. — Vydavateľstvo Univerzity Komenského, Pozsony, 408 pp.

KLIMENT, J. – JAROLÍMEK I. (2011): European hazel shrubs int he Veľka Fatra Mts: syntaxonomy and nomenclature — Hacquetia **10**(2): 153.

KMEŤ, A. (1893): Veleba Sitna. — Odtisk »Tovaryšstva«, Rózsahegy

KOCH, H-J. – GROPE, L. (1993): Die Bedeutung der Fruchtrosen als Obststräucher — Anbau und Verwertung von Wildobst, Bernhard Thalacker VerlagBraunschweig, Berlin, pp. 106–110.

KOCHJAROVÁ, J. – BLANÁR, D. – HRIVNÁK, R. – MÁJEKOVÁ, J. – UJHÁZY, K. – UJHÁZYOVÁ, M. – ZALIBEROVÁ, M. (2009): Doplnky ku flóre a vegetácii Muránskej planiny. — Reussia, **5**: 1–11.

KOCHJAROVÁ, J. – TURIS, P. – BLANÁR, D. – HRIVNÁK, R. – KLIMENT, J. – VLČKO, J. (2004): Cievnaté rastliny Muránskej planiny. Reussia. 1, Suppl. **1**: 91–190.

KOPASZ M. (1978): Védett természeti értékeink. — Mezőgazdasági Kiadó, 395 pp.

KOVÁCS F. (1929): Óbecse határának virágos növényei. — A Szegedi Alföldkutató Bizottság Könyvtára. VI. Szakosztály, B) Növénytani Közlemények, **6**: 98.

KOVÁCS J. A. (1997): A Tekeres-völgy (Dél-Bakony) növényzete. — Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis **16**: 59–74.

KOVÁCS J. A. (2010): European ash dominated forest community in the SE-part of the Transylvanian Plain (*Polygonato latifolio–Fraxinetum excelsioris* ass. nova). — Kanitzia **17**: 179–194.

KRZACZEK, W. (1964): Rodzaj róża (*Rosa* L.) na Lubelszczyźnie – Genre *Rosa* L. dans la région de Lublin. — Fragmenta Floristica et Geobotanika **10**(3): 299–317.

KUI B. (2011): A Nagy Murgó (Hargita hegység) erdeinek flórája. — NymE-EMK Tudományos Konferencia, Sopron, p. 248–254.

KUN A. – ITTZÉS P. – FACSAR G. – HÖHN M. (2000): Sziklagyepek és lejtősztyeppek a Középdunai Flóraválasztó környékén II. — Kitaibelia **5**(1): 209–215.

KUN A. – ITTZÉS P. – FACSAR G. – HÖHN M. (2000): Sziklagyepek és lejtősztyeppek a Középdunai Flóraválasztó környékén II. – Mészkő- és dolomitvegetáció a Cserhát-hegységben — Kitaibelia **5**(1): 209–215.

KUN A. (1994): Észrevételek és új adatok a Dunazug-hegyvidék növényzetéről. — Botanikai Közlemények **81**(2): 177-181.

KUN A. (1998): Sziklai növénytársulások az Érd-Tétényi-fennsíkon. — Kitaibelia **3**:65–70.

KUNSZT J. (1878): Nógrádmegye felvidéke flórája. — Magyar Növénytani Lapok **2**(16): 55.

KUNSZT J. (1878): Nógrádmegye felvidéke flórája. — Magyar Növénytani Lapok **2**(16):55.

KUPCSOK S. – PRODÁN GY. in PRODÁN GY. (1910): Adatok Bács-Bodrog megye és környékének flórájához — Botanikai Közlemények 9(3):154-155.

KUPCSOK S. (1910): *Rosa* spp. in PRODÁN GY. (2010): Adatok Bács-Bodrog megye és környékének flórájához. — Botanikai Közlemények **9**(3): 154–155.

KUPCSOK S. (1912): *Campanula macrostachya*. — Magyar Bot. Lapok **11**(9–10): 282.

KUPCSOK S. (1914): Adatok az Alacsony-Tátra flórájához — Botanikai Közlemények **13**(3): 99-100.

KUPCSOK S. in SOÓ R. (1943): Előmunkálatok a Bükkhegység és környéke flórájához — Botanikai Közlemények **40**(3-4): 193–195.

KUPCSOK S. T. (1914): Adatok Bács-Bodrogmegye déli részének és Szerémmegyének flórájához — Magyar Botanikai Lapok **13**(1–5): 81–96.

LÁJER K. (2010): A Devecseri-Bakonyalja növényvilága. — Kanitzia **17**: 121–150.

LÁNYI B. (1914): Csongrádmegye flórájának előmunkálatai. — Botanikai Közlemények **13**(6/9): 232–274.

LEHMANN A. (1975): A nagyharsányi Szársomlyó-hegy és növényzete. — Magyar Tudományos Akadémia Dunántúli Tudományos Intézete, Pécs, spec. p. 152–153.

LENDVAI G. – HORVÁTH A. (2010(2011)): Adatok a Mezőföld löszflórájához II.. — Kitaibelia **15**(1–2):119–132.

LENGYEL G. (1906): Florisztikai adatok Heves-vármegye északi részéből — Növénytani Közlemények **5**(1–4): 11.

LENGYEL G. (1941): *Rosa* spp. in ZSÁK Z. (1941): Florisztikai adatok a hazai növényvilág ismeretéhez. — Botanikai Közlemények **38**(1–2): 12–34.

LESS N. (1998): A Délkeleti-Bükk lejtősztyepprétjei. — Kitaibelia **3**(1): 23–35.

LHOTSKÁ, M. – KROPÁČ, Z. – KOPECKÝ, K. 1971. Příspěvek ke květeně povodí středního toku Ipľu. — Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov. **17**: 131–154.

MARGITTAI A. (1911): Adatok Bereg vármegye flórájához. — Magyar Bot. Lapok, **10**(11–12): 388–413.

MARGITTAI A. (1911): Újabb adatok Turócz vármegye flórájához II.. — Magyar Bot. Lapok, **10**(8–10): 343–344.

MARGITTAI A. (1913): Adatok Turócz vármegye flórájához. — Magyar Bot. Lapok, **12**(8–9): 236–250.

MARGITTAI A. (1913): Újabb adatok Bereg vármegye flórájához. — Magyar Bot. Lapok, **12**(1–5): 127–129.

MARGITTAI A. (1917): Turócmegye és a vele határos megyék vadon termő rózsái – Rosae sponte crescentes comitatus Turóc comitatumque adjecentium. — Magyar Bot. Lapok **17**(1–2): 82–95.

MARGITTAI A. (1923): Vznosy Flore Podkarpatskoj Rusi Kvartaľnik, Munkachevo Pannonija. — Munkács, 99 pp.

MARGITTAI A. (1926): Botanická exkurse ma Svidovec u Jasiny. — České čtení 6–8: 91–96.

MARGITTAI A. (1933): Ladmóc és környékének flórája. — Botanikai Közlemények **30**(1–4): 47–57.

MARGITTAI, A. (1935): A Körösmezei (Jaszinai) Pietrosz-havas flórája. — Botanikai Közlemények **32**(1–6): 75–91.

MARGITTAI, A. (1935): Flóra Tarbucky pri V. Kevežde. — Sborn. Prirod. Klubu, Kassa, **2**: 84–90.

MARGITTAI, A. (1937): Letná kvetena Brezovice mad Torysou a jej okolia. — Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**:98 – 110.

MATACĂ S. Ş. (2005): Parcul natural Porţile de Fier. Floră, vegetaţie şi protecţia naturii. Craiova. — Edit. Universitaria. 550 pp.

MÁTHÉ I. – KOVÁCS M. (1962). A gyöngyösi Sár-hegy vegetációja. — Botanikai Közlemények **49**(3–4): 309–328.

MÁTHÉ I. (1933): A hortobágyi Ohat-erdő vegetációja. — Dunántúli Pécsi Egyetemi könykiadó és Nyomda Rt., Pécs, p. 19.

MÁTHÉ I. (1947). Érmelléki florisztikai adatok. — Botanikai Közlemények **44**: 64.

MENYHÁRT L. (1858): Kalocsa vidékének növénytenyészete. — „Hunyadi Mátyás" Intézet, Budapest, pp. 76–77.

MENYHÁRT L. (1879): Adatok Kalocsa flórájához. — Magyar Növénytani Lapok **3**(30): 87–88.

MÉSZÁROS A. – SIMON P. (2001): Adatok a Dél-Bakony flórájához I. — Kitaibelia **6**(1): 113–120.

MIHÁLY B. – BOTTA-DUKÁT Z. (eds., 2004): Biológiai inváziók Magyarországon – Özönnövények — TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó, Budapest, pp. 56., 88.

MILOVIĆ, M. (2002): The flora of Šibenik and its surroundings. — Nat. Croat. **11** (2):171–223.

MITIĆ, B. – TOPIĆ, J. – ILIJANIĆ, L. – JASPRICA, N., MILOVIĆ, M. – RUŠČIĆ, M. – PANDŽA, M. – BOGDANOVIĆ, S. – DOLINA, K. (2009): Kartiranje flore Dalmacije – Prioritetna područja: otok Pag, estuarij Krke, otok Vis i pučinski otoci, Pelješac i Mljet, tok Cetine (http://www.undp.hr/upload/file/227/113722/FILENAME/30_07_Kartiranje_flore_Dalmacije_u_prioritetnim_podrucjima_S_.pdf)

MITITELU D. – DORCA M. (1982): Cercetări fitocenologice în rezervaţia de castani (*Castaneo-Quercetum*) de la Baia Mare — Stud. Comun., Biol. Veg., Muz. Şti. Nat. Bacău, 1978-1980, **13**: 121-134.

MOESZ G. (1910): A Rétyi Nyír növényzete. — Magyar Bot. Lapok **9**(10–12): 333–359.

MOLNÁR A. (2008): Két távol-keleti eredetű adventív faj (*Rosa multiflora* THUNB., *Viola mandschurica* W. BECKER) a Crisicum keleti részéről. — Kitaibelia **13**(1): 178.

MOLNÁR CS. – CSIKY J. (2001): A *Medicago rigidula* (L.) ALL. Elterjedése és élőhely-választása a Pannonicumban. — Kitaibelia **15**(1–2): 25–34.

MOLNÁR CS. (2001): Új adatok a Mátra déli és keleti részének növényvilágából I. — Kitaibelia **6**(2): 347–361.

MORSCHHAUSER T. – PURGER D. – ORTMANNÉ AJKAI A. – RUDOLF K. (2009): Az edényes flóra diverzitása Gyűrűfű környékén – Natura Somogyiensis **13**: 29–24.

NAGY J. – ZENTAI K. (2001): A Délnyugati-Börzsöny Spiraea cserjéseinek florisztikai és cönológiai vizsgálata.. — Kitaibelia **6**(1): 121–132.

NAGY J. (1997): Adatok a Börzsöny-hegység flórájához. — Kitaibelia **2**: 27–32.

NAGY J. (2007): A Börzsöny hegység edényes flórája – Vascular flora of the Börzsöny Mountains. — Rosalia 2. Duna-Ipolya Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest, 376 pp.

NAGY R. – HÖHN M. – UDVARDY L. (2009): A Ceglédi-rét (Csíkos-szél) Természetvédelmi Terület flórája és természetközeli vegetációjának térképe. — Kitaibelia **14**(1): 117–122.

NEILREICH, A. (1866): Aufzählung der in Ungarn und Slavonien bisher beobachteten gefässpflanzen. — Bécs, p. 317–319.

NEILREICH, A. (1870): Aufzählung der in Ungarn und Slavonien bisher beobachteten gefässpflanzen. — Bécs, p. 95.

NEUHÄUSL, R. – NEUHÄUSLOVÁ-NOVOTNÁ, Z. (1968): Pokus o rekonstrukci přirozené vegetace popradské části Spišske kotliny — Preslia **40**:362–386.

NEUHÄUSLOVÁ-NOVOTNÁ, Z. – NEUHÄUSL, R. (1969): Příspěvek ke květeně popradské části Spišske kotliny — Preslia **41**:86–97.

NIKOLIĆ, T. (ed.) (1997): Flora Croatica pars. 2. — Natura Croatica **6**(1): 55–57.

NIKOLIĆ, T. (ed.) (1997): Flora Croatica pars. 2. — Natura Croatica **6**(1): 55–57.

NOVÁK J. (2002A): *Rosa pimpinellifolia* L. na vrchu Liščín u Pohořan. — Severočes. Přír., Litoměřice, 33–34: 47–48.

NYÁRÁDY E. GY. – SOÓ R. (1942): Kolozsvár és környékének flórája — Szőcs Lajos Könyvnyomdája, Kolozsvár, pp. 291–302.

NYÁRÁDY E. GY. (1939): Memorii i enumerarea plantelor vasculare din Cheia Turzii. — Monitorul oficial şi imprimeriile statului imprimeria naţională, Bukarest, pp. 156–157.

NYÁRÁDY E. GY. (1955): Vegetaţia muntelui Cozia şi cîteva plante noi pentru flora Olteniei, Moldovei şi Transilvaniei — Bul. Ştiinţific Secţiunea Biologice, Agronomice, Geologice şi Geografice, **7**(2): 209–246.

NYARADY E. J. (1937): A Tordahasadék monográfikus ismertetése — Kolozsvár, Tipogr. "Lyceum", 195 pp., 117 fig.

NYARADY E. J. (1938): A Tordahasadék edényes növények felsorolásának összefoglalása. — Kolozsvár, 1938, 12 pp.

NYARADY E. J. (1939): Enumerarea plantelor vasculare din Cheia Turzii. ● /A tordahasadék edényes növények felsorolása/. — Comisia Monumentelor Naturii din România. Memorii nr. 1. Bucureşti: Monitorul Oficial şi Imprimeriile Statului. 1-309, 319.

ONETE M. (2001): Aspects of the saxicolous vegetation in the Cozia mountains. — Rev. Roumaine Biol. **46**(1): 29-PARASCAN D. & DANCIU M. 1980. Date noi asupra florei stejerişului Mare şi a Stejerişului Mic (Braşov) — Cumidava, Şti. Nat., **12**(3): 141-147.

PACHL, Š. (2011): Variablita botanických druhů rodu *Rosa* L. a možosti jejich využití v krajinářské tvorbě. — Doktori disszertáció, 176 pp.

PÁLFALVI P. (2010): A Gyimesi-hágó környékének flóralistája (Keleti Kárpátok, Románia). — Kanitzia **17**: 43–75.

PANTOCSEK J. (1898): Nyitra vármegye flórája – Flora comitatus Nitriensis. In: BOROVSZKY S. (ed.): Nyitravármegye — Apollo, Budapest, pp. 353–365.

PAPP J. (1977): A Budai Sashegy élővilága — Akadémia Kiadó, Budapest, 99 pp.

PAPP L. (1998): A hencidai Csere-erdő flórája. — „Aktuális flóra és vegetációkutatás a Kárpát-medencében I." 1998. október 23-25., Kitaibelia, poszter. (*R. canina, R. dumalis, R. gallica*)

PAŞCOVSCHI S. (1952): Contribuţii la studiul silvostepei din Banat. — Bul. Şti., Secţ. Şti. Biol., Agron., Geol. & Geogr. **4**(3): 705-714.

PAUCA A. (1936): Contribuţiuni la studiul florei Munţilor Codru şi Muma. — Analele Acad. Române, Mem. Sect. Şti., Ser. 3, T. **11**, Mem. **1**: 1-71.

PAUCĂ A. (1940): A doua contribuţiune la studiul Florei Munţilor Codru şi Muma. — Academia Română, Mem. Sect. Şti., Ser. 3, T. 15, Mem. **5**:

PAVOL, E. ifj. (2004):New locality of critically endangered plant species *Rosa arvensis* in Slovakia. — Biosozologia, Pozsony, **2**: 30–33

PEHERSDORF, A. (1897): Beitrag zur Rosenflora im Gebiete des Mittelaufes der Enns in Oberösterreich. — Deutsche Botanische Monatschrift **15**(6): 171–173.

PILLICH F. (1927): Adatok Tolnavármegye flórájához. — Magyar Bot. Lapok **26**(1–12): 94–97.

PILLITZ B. (1908) : Veszprém vármegye növényzete. — Veszprém, 167 pp.

PINTÉR B. – Tímár G. (2010): A Naszály természetrajza — Rosalia 5. Duna-Ipolya Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest, 817 pp.

PÓCS T. – DOMOKOS-NAGY É. – PÓCS-GELENCSÉR I. – VIDA G. (1958): Vegetationsstudien in Őrség. — Akadémiai Kiadó, Budapest, 124 pp.

PÓCS T. (1962): Flore du massif du Parîng. — Fragmenta Botanica **2**(1–4): 73–130.

PÓCS T. (1966): A magyarországi tűlevelű erdők cönológiai és ökológiai viszonyai. — Didd. theses, Budapest.

POLGÁR S. (1933): A Bakonyi Tobánhegy begetációja. — Botanikai Közlemények **30**(1–4): 32–47.

POLGÁR S. (1938): Győr környékének néhány érdekesebb növénye. — Botanikai Közlemények **35**(5–6): 276.

POLGÁR S. (1941): Győr megye flórája – Flora comitatus Jaurinensis. — Botanikai Közlemények **38**(5–6). 278-279.

POLGÁR S. (1942): Adatok Magyarország rózsaflórájához. — Botanikai Közlemények **39**(1–2): 91–92.

POP E. (1948) : Semnalări de tinoave şi de plante de mlaştini din România. III. Mlaştinile din regiunea Călăţele. — Bul. Grăd. Bot. Cluj, 1947, **27**(3-4): 65-79.

POP I. – HODISAN I. – CSURÖS I. (1969) : Aspecte de vegetaţie de pe Valea Eşelniţa (M-ţii Almăjului, Banat) — Contr. Bot. (Kolozsvár), /ser. II/, /**1969**/: 233-243.

POPEK, R. (1984): The new locality of *Rosa zalana* WIESB. in west Poland. — Cas. Slez. Mus. Opava. Ser. A. Hist. Nat. **33**: 189–190.

PORCIUS, F. (1873): Enumeratio plantarum phanerogamicarum districtus quondam Naszódiensis — Kolozsvár, pp. 17–19.

PRODÁN GY. – BUIA S. (1960): A Román Népköztársaság flórájának kis határozója. — Földművelésügyi Minisztérium Mezőgazdasági és Erdészeti Könyvkiadó, Bukarest 289–294.

PRODÁN GY. (1909): Adatok a Bükk- és előhegyeinek flórájához. — Botanikai Közlemények **8**(3): 112.

PRODÁN GY. (1910): Néhány adat Bácska Flórájához. — Magyar Bot. Lapok **9**(10–12): 376.

PRODÁN GY. (1912): A bácskai homokos és löszterületek egynéhány növénye. — Magyar Bot. Lapok **10**:382–387.

PRODÁN GY. (1915): Bács-Bodrog vármegye flórája. — Magyar Bot. Lapok **14**(5–12): 230–231.

PRODÁN GY. (1916): Néhány adat hazánk flórájának ismeretéhez. — Magyar Bot. Lapok **15**: 255.

PURGER D. (2002): Adatok a Baranyai-, Geresdi- és Szekszárdi-dombság flórájához. In SALAMON-ALBERT É. (szerk.): Magyar botanikai kutatások az ezredfordulón. — Tanulmányok Borhidi Attila 70. születésnapja tiszteletére p. 283–296.

PURGER D. (2008): Adatok a Baranyai-dombság flórájához. — Kitaibelia **13**(1): 17–28.

PURGER D. (2010): A Pécs-Nagyárpád melletti Natura 2000-es terület gyepjei. — Dunántúli Dolgozatok (A) Természettudományi Sorozat **12**: 147–167.

RAKONCZAY Z. (1992): Sas-hegytől a Kálvária-dombig – Észak-Dunántúl természeti értékei.. — Mezőgazda Kiadó, Budapest, pp. 199–201.

RAPAICS R. (1916): Debrecen flórája. — Erdészeti Kisérletek **18**(1–2): 47.

RÉDL R. (1942): A Bakonyhegység és környékének flórája — ed. Ordinis Scholarum Piarum, Veszprém, pp. 87–90.

ŘEHOŘEK, V. (2007): Lišajníky, machorasty a cievnaté rastliny Zoborských vrchov. — Nitra, 163 pp.

RICHTER A. (1889): Gömör-megye Rosaceái és még néhány adat Szepes- és Abauj-Torna-megyék rózsa-féléinek ismeretéhez. — Természetrajzi Füzetek **12**(1): 1–12.

RICHTER A. (1889): Rhodológiai adatok a magyar és franczia flóra ismeretéhez. — Természetrajzi Füzetek **12**(1): 138–143.

RIEZING N. (2011): Adatok a Győr-Tatai Kisalföld flórájához és vegetációjához. — Botanikai Közlemények **98**(1-2): 1–29. (in press)

ROCHEL, A. (1838): Botanische reiste in das Banat. — Pest, pp. 90.

ROSSI, L. (1911): U šugarskoj dulibi – Prilog k poznavan flore Velebita. — Poseban Otisak iz „Glasnika Hrv. Prirodoslovnoga društa" godište 23. pp. 47.

ROSSI, L. (1913): Die Plješivica und ihr Verbindungszug mit dem Velebit in botanischer Hinsicht – A Pljesivica s a Velebittel összekötő hegyvonulat botanikai viszonyai. — Magyar Bot. Lapok **12**(1–5): 37–106.

ROSSI, L. (1915): Florišticka istraživanja po jugoistočnoj hrvatskoj. — Poseban Otisak iz „Glasnika Hrv. Prirodoslovnoga društa" godište 27. pp. 164–245.

ROVNÁ, K. – BAKAY L. (2008): Rod *Rosa* L. a jeho použitie v sídelnej zeleni. — Dendrologické dni v Arboréte Mlyňany Slovenskes akadémie vied, pp. 139–143.

RÖMER GY. (1899): Aus der Pflanzenwelt der Burzenländer Berge in Siebenbürgen. — Bécs, 120 pp.

RÖMER GY. (1911): Ein beachtenswertes, pflanzengeographisches Gebiet des Burzenland – Flora von Honigberg. — Verhandlungen und Mitteilungen des Siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften zu Hermannstadt, **61**(1): 26–27.

SABRANSKY, H. (1902): Ein Beitrag zur Kenntnis der Flora von Tirol — Österreichische Botanische Zeitschrift **52**(4): 147.

SADLER J. (1818): Verzeichniss der um Pesth und Ofen wildwachsenden phanerogamischen Gewäsche mit Angabe ihrer Standorte und Blüthezeit.— Pest, Bei Konrad Adolf Hartleben, p. 1–179. (spec. p. 62.)

SADLER J. (1826): Flora Comitatus Pestiensis— Pest, p. 35–39.

SADLER J. (1840): Flora Comitatus Pestiensis in uno volumine comprehensa ed. 2.— Pest, 203–205.

SAGORSKI, E. – SCHNEIDER, G. (1891): Flora der Centralkarpathen mit specieller Berücksichtigung der in der Hohen Tatra vorkommenden Phanerogramen und Gefäss-Cryptogamen nach eigen und fremden Beobachtungen zusammengestellt und beschreiben — Lipcse, pp. 143–158.

SANDA, V. – BIȚĂ-NICOLAE, C. D. – BARABAȘ N. (2003): Flora cormofitelor spontane și cultivate din România. — Editura „Ion Borcea" Bacău pp. 70–72.

SANDA, V. – ÖLLERER K. – BURESCU, P. (2008): Fitocenozele din România – sintaxonomie, structură, dinamică și evoluție. — Ars Docendi, Universita din București, Bukarest, 570 pp.

SARNTHEIN, L. G. (1894): Flora von Oesterreich-Ungarn – Tirol und Vorarlberg — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **44**(7): 272–277.

SCHANZER I. (2001): A note on *Rosa zalana* (*Rosaceae*) in Northern Burgenland. — Neilreichia **1**: 133–136.

SCHILLER, S. (1884): Materialien zu einer Flora des Presburger Comitates. — Druck von C. F. Wigand, Pozsony, 31–32.

SCHLOSSER, J. C. – FARKAŠ-VUKOTINOVIĆ L. (1857): Syllabus Florae Croaticae. — Zágráb, pp. 144–145.

SCHMOTZER A. (1997): Florisztikai adatok a Déli- és Északi-Bükkből. — Kitaibelia **2**:71–74.

SCHULTES, J. A. (1814): Österreichs Flora – Ein Handbuch auf botanischen Excursioner enthaltend eine kurze Beschreibung der in den Erbstaaten des österreichischen Kaiserthume wildwachsenden Pflanzen. — Wien, p. 67–76.

SCHULZER VON MUEGGENBURG, S. – KANITZ Á. – KNAPP, J. A. (1866): Die bisher bekannten pflanzen Slavoniens. — Bécs, spec. p. 158.

SCHUR, F. (1866): Enumeratio Plantarum Transilvaniae.. — Vindobonae, G. Braumüller, p. 1–984. (spec. pp. 202-203.)

SIMKOVICS (SIMONKAI) L. (1874): Adatok Magyarhon edényes növényeihez — Mathematikai és Természettudományi Közlemények **11**: 157–211.

SIMKOVICS (SIMONKAI) L. (1876): Adatok Magyarhon edényes növényeihez – Jelentés a Duna jobbparti vidékén tett utazásomról. — Mathematikai és Természettduományi Közlemények **9**: 168.

SIMKOVICS (SIMONKAI) L. (1879): Nagyvárad és a Sebes-Körös felsőbb vidéke — A M. Tud. Akadémia KönyvkiadóHivatala, Budapest, p. 105–106.

SIMKOVICS (SIMONKAI) L. (1879): Nagyvárad és a Sebes-Körös felsőbb vidéke — Mathematikai és Természettduományi Közlemények **16**(2): 105–106.

SIMKOVICS (SIMONKAI) L. (1881): Nagyvárad és a Sebes-Körös felsőbb vidéke. — Mathematikai és természettudományi közlemények, **16**(1): 71–150.

SIMKOVICS (SIMONKAI) L. (1883): *Rosa reversa* W. K. — Österreichische Botanische Zeitschrift **33**(4): 105–108.

SIMKOVICS (SIMONKAI) L. (1885): Arad város és megyéje flórájának főbb vonásai. — Természetrajzi Füzetek **9**: 40–42.

SIMKOVICS (SIMONKAI) L. (1885): Arad város és megyéje flórájának főbb vonásai — Természetrajzi füzetek **9**(1): 1-46, 77-79.

SIMKOVICS (SIMONKAI) L. (1885): Arad város és megyéje flórájának főbb vonásai — Természetrajzi Füzetek **9**(1): 4–5.

SIMON T. – MATUS G. – PELLES G. – TÓTH Z. – VOJTKÓ A. (2007): Növényvilág, növénytani értékek. In: BARÁZ CS. – KISS G. (szerk.): A Zempléni Tájvédelmi Körzet — Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, Eger, pp. 111–140.

SIMON T. (1977): A Zempléni-hegység északi részének védendő flórakülönlegességeiről. — Abstr. Bot. **5**: 57–63.

SIMON T. (1977): Vegetationsuntersuchungen im Zempléner Gebirge. — Akadémiai Kiadó, Budapest, 351 pp.

SIMON T. (2006): A Zemplén-hegység botanikai értékei. — Folia Historico Naturalia Musei Matraensis **30**: 407–414.

SIMONKAI (SIMKOVICS) L. (1888): Fiume flórája. — Magyar Növénytani Lapok **12**(126–127): 24.

SIMONKAI (SIMKOVICS) L. (1893): Aradvármegye és Arad szabad királyi város természetrajzi leírása II. – Aradmegye és aradváros növényvilága. — Arad, pp. 108 – 112.

SIMONKAI L. (1873): Adatok Magyarhon edényes növényeihez. Jelentés a Duna jobbparti vidékén tett utazásomról. — Mathematikai és Természettudományi Közlemények **11**(1): 157–211.

SIMONKAI L. (1885): Arad város és megyéje flórájának főbb vonásai — Természetrajzi Füzetek **9**(1): 1–46, 77–79.

SIMONKAI L. (1886) Erdély edényes flórájának helyesbített foglalata — Enumeratio florae Transsilvanicae vesculosae critica — Királyi Magyar Term.-tud. Társulat, Budapest, p. 206–212.

SIMONKAI L. (1888): Fiume flórája I. — Magyar Növénytani Lapok **12**(126–127): 23–24.

SIMONKAI L. (1903): Kirándulásom a Risnyák-ra — Magyar Botanikai Lapok **2**(1–2): 24.

SOMLYAY L. – LŐKÖS L. (1999): Florisztikai és taxonómiai kutatások a Tornense területén. — Kitaibelia **4**(1): 17–23.

SOMLYAY L. (2000): Adatok a Dunazug-hegység, a Tornai-Karszt és környéke flórájához — Kitaibelia **5**(1): 47–52.

SOÓ R. – FELFÖLDY L. – IGMÁNDY J. (1942): Pótlékok a nyírségi és tiszántuli flórakutatásunk eredményeihez III. — Botanikai Közlemények **39**(1–2): 55.

SOÓ R. – HARGITAI Z. (1940): A Sátorhegység flórájáról — Botanikai Közlemények **37**(1–2): 169–187.

SOÓ R. (1926): Kritikai megjegyzések. — Botanikai Közlemények **23**(4–6): 148–149.

SOÓ R. (1937): Pótlékok Nyírségi flórakutatásunk eredményeihez — Botanikai Közlemények **34**(1–2): 39.

SOÓ R. (1939): Pótlékok a nyirségi flórakutatásunk eredményeihez II. — Botanikai Közlemények **16**(5–6): 307–312.

SOÓ R. (1942): Pótlékok nyírségi és tiszántúli flórakutatásunk eredményeihez III. — Botanikai Közlemények **39**(1–2): 45–56.

SOÓ R. (1964): Die regionalen Fagion-verbände und gesellschaften Südosteropas — Studia Biologica Hungarica I., Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 104.

SOÓ R. (1966): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve II. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae II. – Akadémia kiadó, Budapest, pp. 225–243.

SOÓ R. (1970): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve IV. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae IV. – Akadémia kiadó, Budapest, pp. 578–579.

SOÓ R. (1973): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve V. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae V. — Akadémia kiadó, Budapest, pp. 533–626

SRAMKÓ G. – MAGOS G. – MOLNÁR CS. – URBÁN L. (2008): Adatok a Mátra és környéke edényes flórájának ismeretéhez.. — Kitaibelia **13**(1): 74–93.

SRAMKÓ G. – MAGOS G. (2007): Néhány adat a Keleti-Cserhát és környéke edényes flórájához. — Kitaibelia **12**(1): 133–137.

SRAMKÓ G. (1999): A mátraverebélyi Kő-szirt hegy növényzete. — Kitaibelia **4**(1): 51–53.

STAUB M. (1879): Adalékok Pest-Pilis-Solt-Kiskún-megyének floristikus ismeretéhez. — Magyar Növénytani Lapok **3**(27):34–35.

SUBA J. (1963): Adatok a Tarna-vidék flórájához. — Acta Academiae Paedagogicae Agriensis, 1: 253–263.

SUBA J. (2002): A Bükk növényvilága. — Mezőgazda, 322 pp.

SULYOK J. (2010(2011)): Adatok az Upponyi-hegyhát északi részének flórájához. — Kitaibelia **15**(1–2): 133–144.

SÜTÖRINÉ DIÓSZEGI M. – SCHMIDT G. (2011): Nagyvárosi invazív növények a Budai Arborétumban és környékén. — NymE-EMK Tudományos Konferencia, Sopron, p. 269–275.

ŠVESTKA F. (1931): Rarita: *Rosa gallica* u Silůvek (okres Brno). — Od Horačka k Potyji **8**: 140.

ŠVESTKA, F. (1931): K monografii rodu *Rosa* na západní Moravě. — Od Horáčka k Podyj. **7**: 23–32

ŠVESTKA, F. (1933): O vertikálním rozšíření růže převislé (*Rosa pendulina* L.) v pozorovanýchkrajích Moravy a Slovenska. — Příroda lustrovaný měsičník přrodovědecký s přílohou příroda a škola pro vyučování přírodovědně **26** (97): 163–165.

ŠVESTKA, F. (1935): *Rosa gallica* L. (Růže galská, nízká, octová). — Příroda lustrovaný měsičník přrodovědecký s přílohou příroda a škola pro vyučování přírodovědně **28**(133): 12–14.

ŠVESTKA, F. (1936): Osud botanicky cenných hádů u Brna. — Příroda lustrovaný měsičník přrodovědecký s přílohou příroda a škola pro vyučování přírodovědně **29**(10): 291–292.

SZERÉNYI J. (1998): Az érdi Fundoklia-völgy vegetációtérképe. Különleges vegetációfragmentumok az Érdi-fennsík egy szarmata mészkő aszóvölgyében – In CSONTOS P. (ed.): Sziklagyepek szünbotanikai kutatása – Zólyomi Bálint professzor emlékének. — Scientia Kiadó, p. 89–108.

SZMORAD F. (1997): A Szentgáli Tiszafás vegetációtérképe. — Kitaibelia **2**:22–26.

SZMORAD F. (1999): Adatok az Aggteleki-karszt és a Galyaság flórájához I.. — Kitaibelia **4**(1): 37–42.

SZMORAD F. (2000): Adatok az Aggteleki-karszt és a Galyaság flórájához II.. — Kitaibelia **5**(1): 53–59.

SZOLLÁTH GY. (1980): Data to flora and vegetation of the Gerecse Mountains I.. — Studia Botanica Hungarica **14**: 83–105.

SZUJKÓ-LACZA J. – KOVÁTS D. (1993): The flora of Kiskunság National Park – In the Danube-Tisza mid-region of Hungary. The flowering Plants. Vol. 1.. — Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest, p. 129.

SZUJKÓ-LACZA J. – KOVÁTS D. (1993): The flora of the Kiskunság National Park int he Danube-Tisza Mid-region of Hungary. — Magyar Természettudományi Múzeum, pp. 254–255.

SZUJKÓ-LACZA J. (1984): The flora of the Kerecsendi berek forest. — Studia Botanica Hungarica **17**: 23–39.

SZŰCS E. (1961): Néhány vadon termő rózsafajunk elméleti és gyakorlati vonatkozása. — Budapesti Corvinus Egyetem Növénytani Tanszék és Soroksári Botanikus Kert könyvtára, szakdolgozat, p. 1–42.

SZÜCS E. (1961): Néhány vadontermő rózsafajunk elméleti és gyakorlati vonatkozása. — szakdolgozat, BCE-KeTK, Növénytani Tanszék könyvtára, 42 pp.

TAKÁCS A. – ZSÓLYOMI T. (2010(2011)): Adatok a Taktaköz flórájának ismeretéhez. — Kitaibelia **15**(1–2): 25–34.

TAMÁS J. – CSONTOS P. (2002): Őszi füzértekercs (*Spiranthes spiralis* (L.) CHEVALL) a pázmándi-sziklákon. — Botanikai Közlemények **89**(1–2): 183–186.

TÓTH I. ZS. (2000): A Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzetben és közvetlen környékén megfigyelt védett növények II. (1998–1999). — Folia Comloensis **8**:131–144.

TÓTH I. ZS. (2002): A Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzetben és közvetlen környékén megfigyelt védett növények III. (2000–2001). – Folia Comloensis **11**:111–123.

TÓTH I. ZS. (2007): A Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzetben és közvetlen környékén megfigyelt védett növények IV. (2002-2007). — Acta naturalia Pannonica **1**: 62–72.

TŐKÉS L. (1899): Vácz és környékének edényes növényzete – vezérfonal botanikai kirándulásokhoz. — Vác, 82 pp..

TŐKÉS L. (1905): Temesvár környékének edényes növényzete. — Természettudományi Füzetek **29**(2): 121–170.

TRINAJSTIĆ, I. (2002): *Rosa zalana* WIESB. (*Rosaceae*) in the Flora of Croatia. — Nat. Croat. **11**(1): 119–123.

UBRIZSI G. (1948): Adatok az Antalóciai hegyek vegetációjának ismeretéhez. — Borbásia **8**(1–8): 31–35.

UBRIZSY G. (1948): Adatok az Antalóci hegyek vegetációjának ismeretéhez. — Borbásia **8**(1–8): 35.

UDVARDY L. (1997): Adatok a Sashegy Természetvédelmi Területfás adventív flórájához. — Új Kertgazdaság **3**(1) pp. 44–47.

UDVARDY L. (1997): Fás szárú adventív növények Budapesten és környékén. — Kandidátusi értekezés, Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Növénytani Tanszéke és Soroksári Botanikus Kertje, Budapest.

UNGAR, K. (1913): Die Alpenflora der Südkarpathen. — Nagyszeben, pp. 53–

UNGAR, K. (1913): Die alpenflora ser Südkarpathen - Herausgegeben vom Siebenbürgischen Karpathenverein. — Nagyszeben, pp. 53–55.

VĚTVIČKA, V. – ZIELIŃSKI, J. (1981): *Rosa zalana* WIESB. its systematics and geographic distribution — Fragmenta Floristica et Geobotanica **27**: 343–348.

VĚTVIČKA, V. – ZIELIŃSKI, J. (1981): *Rosa zalana* WIESB. its systematics and geographic distribution. — Fragmenta Floristica et Geobotanica **27**: 343–348.

VIRÓK V. – FARKAS R. – GULYÁS G. – SRAMKÓ G. (2010(2011)): Florisztikai adatok Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi részéről III.. — Kitaibelia **15**(1–2): 73–84.

VOJTKÓ A. (1992): A délnyugati Bükk dolomitnövényzetének előzetes vizsgálata. — Folia Historico Naturalia Musei Matraensis **17**: 139–150.

VOJTKÓ A. (1994): Adatok a Bükk-hegység flórájához. — Botanikai Közlemények **81**(2): 165–175.

VOJTKÓ A. (1998): A Bükk hegység sziklagyepjeinek és sztyeprétjeinek jellemzése – In CSONTOS P. (ed.): Sziklagyepek szünbotanikai kutatása – Zólyomi Bálint professzor emlékének. — Scientia Kiadó, p. 133–155.

VOJTKÓ A. (1999): A *Valeriana simplicifolia* (REICHENB.) KABATH hazánkban és újabb adatok a Bükk hegység flórájához. — Kitaibelia **4**(1): 25–35.

VOJTKÓ A. (2001): A Bükk hegység flórája. — Sorbus Kiadó, Eger, 340 pp.

VOJTKÓ A. (2006): Vegetációtérképezés a Carpaticumban – Magyarországon. — Kitaibelia **11**(1): 21.

VOLOŠČUK, I. (ed.) (1988): Východné Karpaty chránená krajinná oblasť — Vydala Príroda V Bratislave, Pozsony, pp. 335.

VÖRÖSS L. ZS. (1974): Újabb taxonok Bátorliget flórájához. — Botanikai Közlemények **61**(1): 43.

VUKOTINOVIĆ L. (1887): Zur Rosenflora von Agram [Zágráb]. — Oesterr. Bot. Z. **37**(9): 301–303.

VUKOTINOVIĆ, L. (1880): Novi oblici Hrvatskih hrastovah te ini dotacni na floru Hrvatsku. — Zágráb, Rada Jugoslavenske Akademije Znanosti i umjetnosti, **51**: 31.

VUKOTINOVIĆ, L. (1886): Opis ružah okoline Zagrebačke – Rosae in vicinia Zagrabiensi et quaedem in Croatia maritima crescentes. — Zágráb, Rada Jugoslavenske Akademije Znanosti i umjetnosti, 83., 64 pp.

VUKOTINOVIĆ, L. (1886): Rosae Croaticae. — Zágráb, Rada Jugoslavenske Akademije Libr. 69. 1884., 17 pp.

VUKOTINOVICS L. – BRAUN, H.(1884): № 853. *Rosa Mirogojana* VUKOTINOVICS et BRAUN ex VUKOTINOVICS; № 862. *Rosa Zagrabiensis* VUKOTINOVICS et BRAUN. in KERNER, A. (ed.): Schedae ad Floram Exsiccatam Austro-Hungaricam III.. — Bécs, p. 47., 55.

WAGNER J. – MÁGOCZY-DIETZ S. (1903): Magyarország virágos növényei I.. — Királyi Magyar Term.-tud. Társulat, Budapest, p. 103.

WAGNER J. (1901): Túrócz vármegye edényes növényei. — Különlenyomat a Magyarországi Kárpátegyesület 1901 évi könyvéből, Igló, p. 22–23.

WAGNER J. (1935): Beiträge zur Flora von Griechenland. — Repertorium Europaeum et Mediterraneum **4**(33–39): 281–283.

WAGNER, H. (1894): Botanische Forschungsreise (cum *R. Bulgarica* BORBÁS n. sp. et *R. Degeniana* BORBÁS n. sp. sine descr.). — Oesterr. Bot. Z. **44**(7): 37–38.

WAHLENBERG, G. (1814): Flora Carpatorum Principalium exhibens plantas in montibus Carpaticis inter flumina Waagum et Dunajetz eorumque ramos Arvam et propradum crescentes, cui praemittitur tractatus de altitudine, vegeteatione, temperatura et meteoris horum montium in genere — Gottingae, Impensis Vandenhock et Ruprecht, pp.1–408. (spec. p. 151.)

WAISBECKER A. (1891): Kőszeg és vidékének edényes növényei — Második javított és bővített kiadás – Feigl Gyula nyomdája, Kőszeg, pp. 59–60.

WALZ L. (1879): A Görgényi hegységben, a Maros mentén és Borszék vidékén 1878. nyarán gyüjtött növények jegyzéke. — Magyar Növénytani Lapok **3**(29): 67.

WALZ, R. (1890): Zur Flora des Leithagebirges — Verhandlungen der. K. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien **40**(4): 564–568.

WIESBAUR, J. S. (1879): Floristische Beiträge. — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **29**(5): 141–148.

WIESBAUR, J. S. (1884): Die Rosenflora von Travnik in Bosnien (*Rosa Brandisii* J. B. KELLER ex WIESB.; *R. alpina* L. var. *Travnikensis* J. B. KELLER ex WIESB.). — Oesterr. Bot. Z. **34**(1): 12–14.

WIESBAUR, J. S. (1884): Die Rosenflora von Travnik in Bosnien. — Oesterr. Bot. Z. **34**(1): 12–14.

WIESBAUR, J. S. (1884): Die Rosenflora von Travnik in Bosnien. — Oesterr. Bot. Z. **34**(3): 92–96.

WIESBAUR, J. S. (1884): Die Rosenflora von Travnik in Bosnien. — Oesterr. Bot. Z. **34**(4): 128–131.

WIESBAUR, J. S. (1884): Die Rosenflora von Travnik in Bosnien. — Oesterr. Bot. Z. **34**(5): 170–172.

WIESBAUR, J. S. (1885): Ergänzungen zur „Rosenflora von Travnik in Bosnien". — Oesterr. Bot. Z. **35**(10): 337–344.

WILDT, A. (1920): *Rosa rubiginosa* L. var. *jenensis* M. SCHULZE subvar. *Iltisii* WILDT. — Oesterr. Bot. Z. **61**(5): 197.

WIRTH T. – KOVÁCS D. – DÉNES A. – CSIKY J. (2010): Elszigetelődött diverzitási centrumok Pécsett I.: a Havi-hegy flórája száznyolcvan év tükrében. — Dunántúli Dolgozatok (A) Természettudományi Sorozat **12**: 61–78.

WOLFF G. (1877): Jegyzéke néhány Torda környékén előforduló ritkább növénynek, melyet saját észleletei alapján összeállytott. — Magyar Növénytani Lapok **1**(4): 59.

WOLFF G. (1877): Jegyzéke néhány Torda környékén előforduló ritkább növénynek. — Magyar Növénytani Lapok **1**(4):59

ZÓLYOMI, B. (ed.) (1967): Guide der Excursionen des Internationalen Geobotanischen Symposiums. — Ungarn, Eger-Vácrátót.

ZSÁK Z. (1916): Adatok Temesvár környéke edényes növényzetének ismeretéhez. — Magyar Bot. Lapok **15**: 70.

Genetika (Genetic)

ATIENZA, S. G. – TORRES, A. M. – MILLÁN, T. – CUBERO, J. I. (2005): Genetic Diversity in *Rosa* as Revealed by RAPDs. — Agriculturae Conspectus Scientificus **70**(3): 75–85.

DEÁK T. (2010): Molekuláris markerek alkalmazása a szőlő magvatlanságának követésére és *Rosa* L. taxonok rokonsági viszonyainak vizsgálatára. — Doktori disszertáció, BCE KeTK Könyvtár, 151 pp.

DEÁK, T. – FACSAR G. –BISZTRAY GY. D. (2005): Genetic Polymorphism of *Rosa* genotypes native to Hungary. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7 – 10, September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. **690**: 57–62.

JÜRGEN, A. H. – SEITZ, B. – KOWARIK I. (2011): Genetic differentiation of three endangered wild roses in northeastern Germany: *Rosa inodora* FRIES, *Rosa sherardii* DAVIES and *Rosa subcollina* (H. CHRIST) KELLER. — Plant Biol. (Stuttgard) **13**(3): 524–533.

KHAITOVÁ, L. – WERLEMARK, G. – NYBOM, H. – KOVAŘÍK, A. (2010): Frequent silencing of rDNA loci on the univalent-forming genomes contrasts with their stable expression on the bivalent-forming genomes in polyploid dogroses (*Rosa* sect. *Caninae*). — Heredity **104**: 113–120.

KOVARIK, A. – WERLEMARK, G. – LEITCH, A. R. – SOUCKOVA-SKALICKA, K. – LIM, K. Y., KHAITOVÁ, L. – KOUKALOVA, B. – NYBOM, H. (2008): The asymmetric meiosis in pentaploid dogroses (*Rosa* sect. *Caninae*) is associated with a skewed distribution of rRNA gene families in the gametes. — Heredity **101**: 359–367.

NYBOM, H. – ESSELINK, D.G. – WERLEMARK, G. – VOSMAN, B. (2004) Microsatellite DNA marker inheritance indicates preferential pairing between highly homologous genomes in polyploid and hemisexual dog-roses *Rosa* L. sect. *Caninae*). — Heredity **92**: 139–150.

NYBOM, H. – ESSELINK, G. D. – WERLEMARK, G. – LEUS, L. –VOSMAN, B. (2006): Unique genomic configuration revealed by microsatellite DNA in polyploid dogroses, *Rosa* sect. *Caninae*. — J. Evol. Biol. **19**: 635–648.

NYBOM, H. – KHAITOVÁ, L. – ESSELINK, G. D. – WERLEMARK, G. – KOVAŘÍK, A. (2010): Microsatellite and rDNA analysis reveal unique reproduction in dogroses. — Acta Horticult. **859**: 247–253.

NYBOM, H. – WERLEMARK, G. – CARLSON-NILSSON, U. – OLSSON, Å. – UGGLA, M. (1996): Genetic variation in a new crop – dogroses (*Rosa* sect. *Caninae*) for commerical rosehip production. — Acta Hort. **484**: 139–145.

NYBOM, H. – WERLEMARK, G. – ESSELINK, D.G. – VOSMAN, B. (2004): MAC-PR (Microsatellite DNA allele counting using peak ratios) reveals unique genomic configuration in polyploid dogroses. — Acta Horticult. **663**: 563–568.

NYBOM, H. – WERLEMARK, G. – OLSSON, Å. M. E. (2000): Genetic variation in hemisexual dogrose species, *Rosa* sect. *Caninae* — Acta Hort. **538**: 531–543.

NYBOM, H. – WERLEMARK, G. (2004): Dogroses in the wild: amount and distibution og genetic variability. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first

international rose hip conference, 7 – 10, September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. **690**: 29–33.

NYBOM, H. (2007): Unique reproduction in dogroses (*Rosa* sect. *Caninae*) maintains successful and highly heterozygous genotypes. In GROSSNIKLAUS U. – VAN DIJK P. – SHARBEL T. – HÖRANDL E. (Eds): Apomixis: Evolution, Mechanisms and Perspectives, Regnum Vegetabile. — Koeltz, pp. 282–298.

PFEIFFER P. – KERÉNYI-NAGY V. – DEÁK T. – FACSAR G. (2009): DNS-izolálás optimalizálása és ITS szekvenciák CelI polimorfizmusának vizsgálata különböző rózsa fajoknál. — Kertgazdaság **41**(1): 65–73.

RATSEK, J. C. – FLORY Jr. W. S. – YARNELL, S. H. (1940): Crossing relations of some diploid and polyploid species of roses.. — Proceedings of the American Society for Horticultural Science **38**: 637–654.

SCHANZER, I. A. – KUTLUNINA, N. A. (2010): Interspecific hybridization in wild roses (*Rosa* L. sect. *Caninae* DC.). — Biologya Bulletin **37**(5): 380–488.

SCHANZER, I. A. – VAGINA, A. V. (2007): ISSR (Inter Simple Sequence Repeat) markers reveal natural intersectional hybridization in wild roses [*Rosa* L., sect. *Caninae* (DC.) Ser. and sect. *Cinnamomeae* (DC.) Ser.]. — Wulfenia **14**: 1–14.

VAN HUYLENBROECK, J. – SMULDERS, M. J. M. – DEBENER, T. – NYBOM, H. – GUDIN S., COX, P. – CRESPEL, L. – DE RIEK, J. (2005) GENEROSE: Genetic evaluation of European rose resources for conservation and horticultural use. — Acta Horticult. **690**: 119–123.

VAN HUYLENBROECK, J. – SMULDERS, M. J. M. – DEBENER, T. – NYBOM, H. – GUDIN, S. – COX, P. – CRESPEL L. – DE RIEK, J. (2004): Generose: genetic evalution of european rose resources for conservation and horticultural use. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. **690**: 119–123.

WERLEMARK, G. – NYBOM, H. (2001): Skewed distribution of morphological character scores and molecular markers in three interspecific crosses in *Rosa* section *Caninae*. — Hereditas **134**: 1–13.

WERLEMARK, G. – NYBOM, H. (2004): The importance of being mother – inheritance in dogroses. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. **690**: 113–118.

WERLEMARK, G. – NYBOM, H. (2009): Dogroses: botany, horticulture, genetics and breeding. In JANICK J. (ed.) — Horticult. Rev. **36**: 199–255.

WISSEMANN V. (1999): Genetic constitution of *Rosa* sect. *Caninae* (*Rosa canina*, *Rosa jundzillii*) and sect Gallicanae (*Rosa gallica*). — Angewandte Botanik **73**: 191-196.

Gyógyászati és gyümölcsészeti kutatás (Medicinplants and fruit-research)

ADAM L. – KOPP E. – RACZ-KOTILLA E. – KOVACS C. – RACZ G. (1956) : A Maros felsõ folyása menti *Rosa*-fajok elõfordulási viszonyai és terméseik C-vitamin tartalma — *Orvosi Szemle* **2**(2): 55-59.

ADUMITRESEI L. – GOSTIN I. – APROTOSOAIE C. – ŞPAC A. – STĂNESCU I. – TOMA C. (2009): Chemical compounds identifice in the leaf glands of *Rosa agrestis* SAVI and *Rosa rubiginosa* L. — Analele Şti. Univ. Iaşi, (ser. nouă), Secţ. II a. *Biol. Veg.* **55**(1): 40–49.

ADUMITRESEI L. – TOMA C. – ZAMFIRACHE M. – TĂNĂSESCU V. – OLTEANU Z. – GRIGORE M. (2006): Cercetări morfologice, anatomice, biochimice şi fiziologice la taxoni ai genului *Rosa*

L. cultivaţi în Grădina Botanică din Iaşi (III). — Lucr. Şti. Univ. Şti. Agron. Medicină Veter. "Ion Ionescu de la Brad" Iaşi, ser. Hortic. **1** (49): 323-328.

BERNÁTH J. (ed. 1998): Vadon termő és termesztett gyógynövények. — Mezőgazda Kiadó, Budapest, spec. p. 425–429.

BUSCHBECK, E. (1993): Nutzung, Gewinnung und Erhöhung des inländischen Aufkommens an Hagebutten. — Anbau und Verwertung von Wildobst, Bernhard Thalacker VerlagBraunschweig, Berlin, pp. 122–127.

ÇINAR, Ö. – DAYISOYLU, K. S. (2004): Rose hip seeds are not waste In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. **690**: 293–298.

ÇINAR, Ö. – DAYISOYLU, K. S. (2004): Rose hip seeds are not waste In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. **690**: 293–298.

CSEDŐ K. – KISGYÖRGY Z. – ECHIM I. – GÁSPÁR M. (1983): Plantele medicinale din valea Budacului. — Stud. Comunic., Soc. Şti. Biol. România, filiala Reghin **2**: 175-182.

CSEDŐ K. – MONYA M. – GIURGIU M. (1973) : Kovászna megye fontosabb gyógynövényeinek hatóanyagtartalma – In: Gábor RÁCZ & József FÜZI (red.), Kovászna megye gyógynövényei — Agronómusok Háza Árkos, Sepsiszentgyörgy, pp. 204-216

CSEDŐ K. – SZÉKELY G. – RUSSU T. – Hantz A. – KATONA I. (2005): A Csomád hegycsoport gyógy- és fűszernövényeinek mennyiégi felmérése — Herba Medicinalis **4**: 6-36.

CSEDŐ K. – SZÉKELY G. – RUSSU T. (2004): A Dél-Hargita északi részében előforduló gyógy és fűszernövények mennyiségi felmérése — Herba Medicinalis **3**: 22-40.

ERENTÜRK, S. - GÜLABOĞLU, M. Ş. – GÜLTEKIN, S. (2004): Vitamin C degradation of rose hips during drying and effect of drying medium on vitamin C degradation. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. **690**: 303–310.

GAO, X. – UGGLA, M. – RUMPUNEN, K.. (2004): Antioxidant activity of dried and boiled rose hips. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. **690**: 239–244.

KONČALOVÁ, M. N. (1971): Anthocyanidins from Hips of *Rosa pimpinellifolia* L.. — Preslia **43**:198–201.

KOVÁCS SZ. – FACSAR G. – UDVARDY L. – G. TÓTH M. (2005): Phenological, Morphological and Pomological Characteristics of Some Rose Species Found in Hungary.. — Acta Horticulture **690**: 71–76.

KOVÁCS SZ. – FACSAR G. – G. TÓTH M. – VITÁNYI GY. (1997): Fruchtgrösse, Fruchtgewicht und Inhaltsstoffe von einheimischen Wildrosenarten (Rosa sp.) in Ungarn. — Beiträge gehalten anlässlich der I. Internationalen Wildfruchttagung Berlin, pp. 20–22.

KOVÁCS SZ. – G. TÓTH M. – FACSAR G. (1998): Magyarországon honos rózsafajok gyümölcseinek vizsgálata. — Kertgazdaság **30**(2): 35–43.

KOVÁCS SZ. – G. TÓTH M. – FACSAR G. (1999): Fruit quality of some rose species native in Hungary. Eucarpia Symposium on Fruit Breeding and Genetics. — Acta Horticulturae, Drezda, **538**(1): 103–108.

KOVÁCS SZ. – G. TÓTH M. – FACSAR G. (2004): Evaluation of fruit quailty parameters of Rosa taxa from the Carpathian Basin. — International Journal of Horticultural Science **10**(3): 81–87.

KOVÁCS SZ. – UDVARDY L. – TÓTH M. (2010): Breeding Rosa taxa native to the Carpathian Basin for fruit purposes fruit quality. — Acta Agronomica Hungarica, Akadémiai Kiadó. **58**(3): 273-281.

KÚN M. (19??): A csipkebogyó, mint téli C-vitaminforrás. — Herba, pp. 245–247.

MAMADRIZOHONOV, A. A. – MIRZOBEKOV, R. SH. – BURIBEKOV, Z. H. (1994): Storage of rose hip. — Acta Hort. **368**: 706–711.

NOVRUZOV, E. N. (2004): Pigments of species int he genus Rosa and their chemotaxonomic value. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. **690**: 225–230.

OLSSON, M. E. – ANDERSSON, S. – WERLEMARK, G. – UGGLA, M. – GUSTAVSSON K.-E. (2004): Carotenoids and phenolics in rose hips. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. **690**: 249–252.

ÖZMEN, I. – ERCIŞLI, S. – HIZARCI, Y. – ORHAN, E. (2004): Investigation of antioxidant enzyme activities and lipid peroxidant of *Rosa canina* and *Rosa dumalis* fruits. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. **690**: 245–248.

RÁCZ G. – RÁCZ-KOTILLA E. – SZABÓ L. GY. (1992): Gyógynövényismeret – a fitoterápia alapjai. — Sanitas Természetgyógyászati Alapítvány, Budapest, pp. 292–294.

RÁCZ G. – RÁCZ-KOTTILA E. – SZABÓ L. GY. (1992): Gyógynövényismeret – a fitoterápia alapjai. — Sanitas Természetgyógyászati Alapítvány, Budapest, spec. pp. 292–294.

SURÁNYI D. (1991): Csipkerózsa. — Kertészet és Szőlészet **51–52**: 18.

SZABÓ L. GY. (2003): Gyógynövények – Medicinal plants. — Jász nyomda és Kiadó Kft, 64 pp.

TEJASWINI–PRAKASH, M. S. (2004): Utilization of Wild Rose Species in India. — Proceedings og the 1st International Rose Hip Conference, Gümüşhane, Turkey, pp. 91–95.

TÓTH M. – FACSAR G. – KOVÁCS SZ. (2005): Új génforrások a gyümölcstermesztési kultúrába vonható csipkebogyó fajták nemesítéséhez.. — Kertgazdaság **37**(2): 17–23.

UGGLA, M. – GUSTAVSSON, K.-E. – NYBOM, H. (2004): Beauty lies within – inner quality of rose hips. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. **690**: 231–238.

VÁNDOR B. (2006): A gyepűrózsa – csipketea. — Madártávlat **13**(5): 24.

VÁNDOR B. (2006): A gyepűrózsa. — Madártávlat, **13**(5): 24.

WERLEMARK, G. (2008): Dogroses. In JANICK J. – PAULL R.E. (Eds.): The Encyclopedia of Fruits and Nuts. — CABI, pp. 745–748.

Határozó kulcsok, rajzok és elterjedések (Determination keys, drafts and distribution)

ADLER, W. – OSWALD, K. – FISCHER, R. (1994): Exkursionsflora von Österreich. — Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart und Wien, spec. pp. 427–432.

BAUMGARTEN J. C. G. (1816, 1817) : Enumeratio Stirpium magno Transsilvaniae Principatui praeprimis indigenarum. **1** & **2**. — Bécs, **1** XXVII + 427 p., **2** (12) + 392 p., in 1816; **3**, in 1817 XII + 355 pp.

BAUMGARTEN J. C. G. (1846): Enumeratio Stirpium magno Transsilvaniae Principatui praeprimis indigenarum in usum Nostratum Botanophilorum conscripta inque ordinem sexuali-naturalem concinnata auctore Joh. Christ. Gottlob Baumgarten Phil. et Med.

Doctore, Soc. Linn. Lipsiesis Sodali. Tomus QUARTUS, Classis XXI. Cryptogamarum Sect. I-III. Exhibens. Cibinii: Typis Haeredum M. Nobilis de Rochmeister. (Theodor Steinhaussen). 1846. [I-IV], 1-236.

BEAN, W. J. (1981): Trees and shrubs hardy in the British Isles IV. — John Murray, pp. 37–205.

BINZ, A. – HEITZ, C. (1990): Schul- und Exkursionsflora für die Schweiz. — Schwabe & Co Ag. Verlag, Basel, 659 pp. (spec. p. 173–177.)

BOISSIER, E. (1872): Flora Orientalis sive enumeratio plantarum a Graecia et Aegypto ad Indiae fines hucusque observatarum II. — Genevae et Basileae, pp. 668–689.

BORBÁS V. (1880): A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete – Primitiae monographia *Rosarum* imperii Hungarici. — MTA Math. és Természettudományi Közlemények. 16. pp. 305–506.

BUIA S. – PRODÁN GY. (1956): *Rosa.* In: SĂVULESCU, T. (ed.): Flora Republicii Populare Romîne.. — Editure Academiei Republicii Populare Romîne, Bukarest, pp. 708–835.

CHRIST, H. (1873): Die Rosen der Schweiz mit Berücksichtigung der umliegenden Gebiete Mittel- und Süd-Europa's. — Basel, Fenf, Lyon, 219 pp.

CHRIST, H. (1888): *Rosa* L. In. BOISSIER, E.: Flora orientalis sive enumeratio plantarum in oriente a Graecisa et Aegypto ad Indiae fines hucusque observatarum (Suppl.). — Genf, pp.201–230.

CIOCÂRLAN, V. (2009): Flora ilustrată a României – *Pteridophyta* et *Spermatophyta.* — Editura Ceres, spec. pp. 333–340.

CLUSIUS, C. – BEYTHE I. (1583): Stirpium nomenclator Pannonicus. — Németújvár, 348pp.

CLUSIUS, C. (1583): Rariorum aliquot Stirpium per Pannoniam, Austriam et Vicinas, quasdam Provincias observatarum Historia. — Antwerpen, 766 pp.

COSSON, E. – SAINT-PIERRE, DE G. (1861): Flore des environs de Paris ou description des plantes qui croissent spontanément dans cette région et de celles qui y sont généralement cultivées. — Párizs, pp.219–224.

CRÉPIN, F. (1876): Primitae Monographiae Rosarum – Matériaux pour servir á l'Historie des Roses. — Bulletin de la Société Royale de Botanique de Belgique **4**: 12–605.

CSAPODY V. (1968): Keimlingstbestimmungsbuch der dikotyledonen. — Akadémia Kiadó, Budapest, pp. 182–183.

DAVIES, P. H. (1972): Flora of Turkey and the East Aegean Islands Vol. 4.. — University Press, Edinburgh.

DE CANDOLLE, A. P. (1825): Prodromus systematis naturalis regni vegetabilis sive enumeratio contracta ordinum, generum, specierumque plantarum hucusque cognitarum, juxta methodi naturalis normas digesta II. — Párizs, Argentorati–London, pp. 597–625.

DEGEN Á. (1924): *Rosa* L. in JÁVORKA S.: Magyar Flóra.. — Studium Kiadó, Budapest, pp. 538–590.

DEL AMO Y MORA, M. (1873): Flora fanerogramica ó descripcion de las plantas cotyledóneas qur crecen en España y Portugal V. — Granada, pp. 337–346.

DÉSÉGLISE, A. (1876): Catalogue raisonné ou énumération méthodique des espèces du genre Rosier, pour l'Europe, l'Asie et l'Afrique, spécialement les Rosiers de la France et de l'Anglelerre — Bulletin de la Société Royale de Botanique de Belgique, Brüsszel, p. 491-602.

DIÓSZEGI S.–FAZEKAS M. (1807): Magyar fűvész könyv. Melly a' két Magyar Hazábann található növényeknek megesmerésére vezet, a' Linné Alkotmánya szerént. — Nyomtatta Csáthy György, Debrecen, pp. 302–303.

DOMAC, R. (1950): Flor za određivanje i upoznavanje bilja. — Zdavački zavod Jugoslavenske Akademije Znanosti i Umjetnosti, Zagreb (Zágráb), pp. 206-209.

DOMAC, R. (2002): Flora Hrvatske priručnik za određivanje Bilja II. izdanje. — Školska knjiga, Zagráb, pp. 177–179.

DOMIN, K. (1935): Plantarum Čechoslovakiae Enumeratio species vasculares indigenas et introductas exhibens — Vytiskla Státní Tiskárna V Praze, Prága, p. 129-132.

DOMIN, K. (1935): Plantarum Čechoslovakiae Enumeratio species vasculares indigenas et introductas exhibens —Vytiskla Státní Tiskárna V Praze, Prága, pp. 129–132.

DOSTÁL, J. – ČERVENKA, M. (1991): Veľký kľúč na určovanie vyšších rastlín. — Slovenské Pedagogické Nakladateľstvo, Pozsony, 775 pp.

DOSTÁL, J. (1954): Klíč k úplné květeně ČSR. — Nakladatelství Československé Akademie VĚD, Praha (Prága), pp. 367-377.

DUMORTIER, B. (1827): Monographie des Roses de la Flore Belge — Bulletin Soc. Bot. Belgique **6**:237–297.

EICHWALD, K. – TALTS, S. – VAGA, A. – VAREP, E. (1956): Eesti nsv Floora II. — Eesti Riikli Kirjastus, Tallinn, pp. 421–459.

FACSAR G. – KIRÁLY G. (2009): *Rosa* L. – Rózsa. In: KIRÁLY G. (szerk.): Új magyar füvészkönyv. Magyarország hajtásos növényei. – Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Jósvafő, pp. 207–213.

FACSAR G. (1993): Magyarország vadontermő rózsái. — Kandidátusi értekezlet, 162 pp.

FACSAR G. (1993): Magyarország vadontermő rózsái. — KÉE Közleményei, Publicationes Universitatis Horticulturae Industriaeque Alimentariae Vol. LIII. Suplementum, Budapest, pp. 75–121.

FIEK, E. (1881): Flora von Schleisen preussischen und österreichischen Antheils enthaltend die wildwachsenden, verwilderten und angebauten Phanerogamen und Gefäss-Cryptogamen [Szilézia] — Breslau, pp. 138–146.

FIORI, A. – PAOLETTI, G. (1970): Iconographia Florae Italicae – Flora Italiana illustrata. — Edagricole, pp. 223–226.

FIORI, A. (1970): Nouva Flora analitica D'Italia III. — Edagricole, pp. 773–785.

FISCHER M. A. (ed.) (1994): Exkursionflora von Österreich. — Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart–Bécs, pp. 427–432.

FRITSCH, K. (1909): Exkursionsflora für Österreich (mit Ausschluß von Galizien, Bukowina und Dalmatien) —Verlag von Carl Gerold's Sohn., Bécs-Lipcse, pp. 333–338.

FRITSCH, K. (1922): Exkursionsflora für Österreich und die ehemals österreicischen Nachbargebiete (3. Aufl.).. — Druck und Verlag von Carl Gerold's Sohn., Bécs-Lipcse, pp. 236–241.

FUSS M. (1866): Flora Transsilvaniae excursoria. — Typis Haeredum Georgii de Closius, Cibinii, p. 1–864. (spec. pp. 205–208.)

GAJIC, M. (1983): Flora Deliblatscke peščare. — 476 pp.

GARCKE, A. (1922): Illustrierte Flora von Deutchland. — Berlin, pp. 439–446.

GANDOGER, M. (1881): Tabulae rhodologicae Europaeo-Orientales locupletissimae. — Párizs-London-Berlin, 317 pp.

GANDOGER, M. (1892-93): Monographia rosarum Europae et Orientis terrarumque adjacentium I-IV. — Párizs

HAYEK, A. (1908–1911): Flora von Steiermark – Eine systematische Bearbeitung der im Herzogtum Steiermark wildwachsenden oder im Großen gebauten Farn- und Blütenpflanzen nebst einer pflanzengeographisen Schilderung des Landes. — Berlin, pp. 888–944.

HAYEK, A. (1924): Prodromus Florae peninsulae Balcanicae I.. — Dahlem bei Berlin, Beih. Tom. 30., Fasc. 1., 1193pp.

HAZSLINSZKY F. (1864): Éjszaki Magyarhon viránya – Füvészeti kézikönyv. — Kassa, pp. 79–80.

HAZSLINSZKY F. (1872): Magyarhon edényes növényeinek füvészeti kézikönyve — Pest, Athenaeum, pp. 78–79.

HEGETSCHWEILER, J. (1840): Die Flora der Schweiz I.. — Zürich, Druck und Verlag von Fn. Schülthess. p. 1–504. (spec. pp. 476–477.)

HEGI, G. (1902): Das obere Tösstal und die Angrenzenden gebiete, floristish und pflanzengeographisch dargestellt. — Genf, pp. 719–726.

HEGI, G. (1963): Illustrierte Flora von Mittel-Europa Bd. IV. 2. Hälfte. — J. F. Lehmanns Verlag, München, pp. 976–1053.

HERMANN, F. (1912): Flora von Deutschland und Fennoskandinavien sowie von Island und Spitzbergen. — Theodor Oswald Weigel, Lipcse, pp. 267–271.

HEUFFEL J. (1858): Enumeratio plantarum in Banatu Temesiensi sponte crescentium et frequentius culturam. — Bécs, 204 pp.

HULTÉN, E. (): Atlas över växternas utbredning i norden – anerogamer och ormbunksväxte. — Stockholm, 512 pp.

JOGAN N. – BAČIČ T. – FRAJMAN B. – LESKOVAR I. – NAGLIČ D. – PODOBNIK A. – ROZMAN B. – STRGULC KRAJŠEK S. – TRČAK B. (2001): Gradivo za Atlas flore Slovenije – Materials for the Atlas of Flora of Slovenia. — Miklavž na Dravskem polju, Center za kartografijo favne in flore, (spec. p. 322.)

JOGAN, N. (ed.) (2001): Gradivo za Atlas flore Slovenije. — Miklavž na Dravskem polju, pp. 320–322.

JOSIFOVIĆ, M. (ed.) (1972) Flore de la Republique Socialiste de Serbie IV. — Academie Serbe des Sciences et des Arts, Belgrád, pp. 29–64.

KELLER, R. – GAMS, H. (1923): *Rosa* L. in HEGI, G. (1923): Illustrierte Flora von Mittel-Europa — J. F. Lehmanns Verlag, München, pp. 976-1053.

KELLER, R. (1900-1905): *Rosa.* in ASCHERSON, P – GRAEBNER, P. (1900–1905): Synopsis der Mitterleuropäischen flora **6**(1) — Verlag von Wilhelm Engelmann, Leipzig (Lipcse), p. 32–384.

KELLER, R. (1926): *Rosa.* In Hegi, G. (1926): Illustrierte Flora von Mittel-Europa — J. F. Lehmanns Verlag, München, pp. 976–1053.

KERÉNYI-NAGY V. (2012): Ritka rózsafajok és –hibridek [Rare *Rosa* spp.] – In. BARTHA D. (ed.): Magyarország ritka fa- és cserjefajainak atlasza [Atlas of rare shrubs and trees in Hungary] – Kossuth Kiadó, Budapest. pp. 207–225.

KERÉNYI-NAGY V. (2012): Ritka rózsafajok és –hibridek [Rare *Rosa* spp.] – In. BARTHA D. (ed.): Magyarország ritka fa- és cserjefajainak atlasza [Atlas of rare shrubs and trees in Hungary] — Kossuth Kiadó, Budapest. pp. 207–225.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1966): Klíč k určení evropských druhů rodu *Rosa.*— Zprávy Československé botanické společnosti pži ČSAV I., Prága, pp. 132–142.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1968): *Rosa* L. In: TUTIN, T. G. et al. (eds.): Flora Europaea Vol. 2.. — Cambridge University Press, Cambridge, pp. 1–80.

KOCH, W. D. J. (1837): Synopsis florae Germanicae et Helveticae: exhibens stirpes phanerogamas rite cognitas, quae in Germania, Helvetia, Borussia et Istria sponte crescunt atque in hominum usum copiosius coluntur — Frankfurt, pp.221–231.

KOCH, W. D. J. (1846): Synopsis der Deutchen und Schweizer Flora, etc. — Lipcse, pp. 261–272.

KOMAROV, V. L. – SCHINSCHKIN, B. K. – JUZEPCZUK, S. V. (1941): Flora URSS X. — ed. Academiae Scientiarum URSS, Moszkva, pp. 431–508. et 637–639.

KRÜSSMANN, G. (1962): Handbuch der laubgehölze Band II. 13. Lieferung, Bogen 23–24. — Paul Parey in Berlin und Hamburg, pp. 410–417.

KRÜSSMANN, G. (1962): Handbuch der laubgehölze Band II. 14. Lieferung, Bogen 27–28. — Paul Parey in Berlin und Hamburg, pp. 416–430.

KRÜSSMANN, G. (1962): Handbuch der Laubgehölze II. — Paul Parey in Berlin und Hamburg, 392–430.

KURTO, A. – LAMPINEN, R. – JUNIKKA, L. (2004): Atlas Florae Europaeae – Distribution of vascular plants in Europe 13. *Rosaceae* (*Spiraea* to *Fragaria*, excl. *Rubus*). — Helsinki, pp. 39–117., 293–294.

KURTTO, A. – LAMPINEN R. – JUNIKKA, L. (2004): Atlas Florae Europaeae, Volume 13: *Rosaceae* (*Spiraea* to *Fragaria*, excl. *Rubus*). — Helsinki, 320 pp., 286 térkép.

LIPPAI J. (1667): Posoni kert. — Bécs, 695 pp.

LUMNITZER I. (1791): Flora Posoniensis. — Lipcse, 557 pp.

MARSIGLI, A. F. (1726): Danubius Pannonico Mysicus, observationibus geographics, astronomicis, hydrographicis, physicis perlustratus et in VI. Tomas digestus, cum tabulis aeri invisis Hagae. Comitum et Amsterdami. Catalogus plantarum circa Danubiam sponte crescentium VI. — pp. 49–76.

MEUSEL, H. (1965): Vergleichende chorologie der Zentraleuropäischen flora – Karten. — Veb Gustav Fischer Verlag Jena, pp. 224–225.

MULLER, F. M. (1978): Seedlings of the North-Western European lowland. — Boston, pp. 137–139, 373–376.

NILSSON, Ö. (1972): *Rosa* L. in DAVIES, P. H. (ed.): Flora of Turkey and the East Aegean Islands Vol. 4. — Edinburgh, pp. 109–128.

OBERDORFER, E. (1979): Pflanzensoziologische Exkursionsflora. Ed. 4.. — Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart. p. 1–998.

POLUNIN, O. (1969): Flowers of Europe. — Oxford University Press, pp. 162–163.

POPEK, R. (1996): Biosystematyczne studia nad rodzajem *Rosa* L. w Polsce i krajach ościennych.. — Wydawnictwo Naukowe WSP, Krakkó, 249 pp.

POPEK, R. (2002) : Róże dziko rosnące Polski – Klucz–Atlas. — Krakkó, 112 pp.

POPEK, R. (2007): Dziko rosnące Róże Europy. — Officina Botanika, Kraków, 7–119. pp.

ROTHMALER, W. – JÄGER, J. – WERNER, K. (1999): Exkursionsflora von Deutchland – Band 3., Gefäßpflanzen: Atlas Band. — Gustav Fischer Verlag, Jena, Stuttgart, spec. pp. 296–303.

ROTHMALER, W. – SCHUBERT, R. – MEUSEL, H. (1990): Exkursionsflora von Deutchland 2.. — Volk und Wissen Verlag GmbH, Berlin, spec. pp. 267–270.

ROTHMALER, W. – SCHUBERT, R. – MEUSEL, H. (1990): Exkursionsflora von Deutchland – Band 2., Gefäßpflanzen. — Volk und Wissen Verlag GmbH, Berlin, spec. pp. 267–270.

ROTHMALER, W. – SCHUBERT, R. – MEUSEL, H. (1990): Exkursionsflora von Deutchland – Band 4., Kritischer Band. — Volk und Wissen Verlag GmbH, Berlin, spec. pp. 296–303.

ROTHMALER, W. (1967): Exkursionsflora von Deutchland – Atlas der Gefäßpflanzen — Volk und Wissen Volkseigener Verlag Berlin, spec. pp. 296–297.

ROTHMALER, W. (1967): Exkursionsflora von Deutchland – Gefäßpflanzen — Volk und Wissen Volkseigener Verlag Berlin, spec. pp. 266–269.

RUTKOWSKI, L. (2008): Klucz do oznaczania roślin naczyiowyh Polski niżowej. — Wydawnictwo Naukowe Pwn, spec. pp. 223–231.

RUTKOWSKI, L. (2008): Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej – Wydanie drugie poprawione i unowocześnione. — Wydawictwo Naukowe PWN, Varsó, pp. 223–231.

SAGORSKI, E. – SCHNEIDER, G. (1891): Flora der Centralkarpathen mit specieller Berücksichtigung der in der Hohen Tatra vorkommenden Phanerogramen und Gefäss-Cryptogamen nach eigenen und fremden Beobachtungen. — Lipcse, pp. 143–158.

SCHINZ, H. – KELLER, R. (1909): Flora der Schweiz. — Verlag von Albert Raustein, Zürich, spec. p. 298–303.

SCHLOSSER, J. C. – FARKAŠ-VUKOTINOVIĆ L. (1857): Syllabus Florae Croaticae. — Zágráb, pp. 144–145.

SCHMEIL – FITSCHEN – SEYBOLD, S. (2010): Die Flora Deutschlands und der angrenzenden Länder. — Quelle & Meyer Verlag Wiebelsheim, 919 pp. (spec. p. 449–453.)

SCHUR, F. (1866): Enumeratio Plantarum Transilvaniae.. — Vindobonae, G. Braumüller, p. 1–984. (spec. pp. 202-203.)

SOÓ R. (1966): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve II. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae II. – Akadémia kiadó, Budapest, pp. 225–243.

SOÓ R.–JÁVORKA S. (1951): A magyar növényvilág kézikönyve I. kötet.. — Akadémia Kiadó, Budapest, pp. 284–286.

SOÓ R.–KÁRPÁTI Z. (1968): Növényhatározó II. kötet – Harasztok-virágos növények.. — Tankönyvkiadó, Budapest, p. 185.

SZAFER, W. (1935): *Rosa* L. in Flora Polska 5. — Krakkó, pp. 1–51.

TÁBORSKÁ J. (2011): Rózsa (*Rosa* spp.) illusztrációk in KIRÁLY G. – VIRÓK V. – MOLNÁR V. A. (eds.): Új magyar füvészkönyv. Magyarország hajtásos növényei. Ábrák. [New Hungarian Herbal. The Vascular Plants of Hungary. Illustrations.]. — Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Jósvafő, pp. 180–188.

VĚTVIČKA, V. – BERTOVÁ, L. (1992): *Rosa* L. – Ruža. In: BERTOVÁ, L. (ed.): Flóra Slovenska IV/3 – Angiospermatophytina, Dicotyledonopsida, Rosales.. — VEDA, vydavateľstvo Slovenskes akadémie vied Bratislava (Pozsony), pp. 42–90.

VĚTVIČKA, V. – ZIELIŃSKI, J. (1981): *Rosa zalana* WIESB. its systematics and geographic distribution. — Fragmenta Floristica et Geobotanica **27**: 343–348.

VĚTVIČKA, V. (1995): *Rosa* L. – růže. in SLAVÍK, B. (ed. 1995): Květena České Republiky 4.. — Academia, Prága, pp. 206–233.

WAGNER J. – MAGOCSY-DIETZ S. (1903) : Magyarország virágos növényei — Budapest, M-K. Természettudományi Társulat, p. 103.

WEBER, H. E. (2003): Gustav Hegi: Illustrierte Flora von Mitteleuropa – Band IV. Teil 2C – Spermatophyta: Angiospermae: Dicotyledones 2 (4) — Blackwell Wissenschafts – Verlag Berlin – Bécs, pp. 1–108.

WILLKOMM, M. – LANGE, J. (1890): Prodromus florae Hispanicae seu synopsis methodica omnium plantarum in Hispania sponte nascentium vel freqentius cultarum quae innotuerunt. Vol. III. — Stuttgart, pp. 208–218.

WINTERL J. J. (1788): Index Horti Botanici universitatis Hungaricae que Pestini est Pest. — Akadémia Kiadó (Faksimile kiadás), 161 pp.

ZIELIŃSKI, J. (1985): Studia nad rodzajem *Rosa* L. – Systematyka sekcji *Caninae* DC. em. CHRIST.. — Arboretum Kórnickie **30**: 1–109.

ZIELIŃSKI, J. (1986): *Rosa* L. in STRID, A. (ed.): Mountain flora of Greece. — Cambridge, pp. 387–399.

Kertészet: alkalmazás, szaporítás, kórokozók és kártevők (Horticulture: application, propagation, pests and diseases)

BAKTIR, I. – HAZAR, D. – UYSAL, S. – ÖZEL, S. (2004): Possible uses of dogrose branches and rosehips for ornamental purpuses. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 97–99.

BRODMANN, S. (1993): Die Apfelrose als obstbaulicher Forschungsgegenstand. — Anbau und Verwertung von Wildobst, Bernhard Thalacker VerlagBraunschweig, Berlin, pp. 111–121.

CARLSON-NILSSON, B. U. – DAVIDSON C. G. (2006): Variation in resistance to *Marssonina rosae* among different *Rosa* L. cultivars and species including three dogrose species (*Rosa* sect. *Caninae*). — Sci. Horticult. **109**: 353–360

CARLSON-NILSSON, B. U. (2004) Four novel Swedish rose cultivars. — HortScience **39**: 198–200.

EKEN, C. (2004): A review of biological control of rose powdery mildew (*Sphaerotheca pannosa* var. *rosae*) by Fungal Antagonists. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 189–191.

ERÇISLI, S. – EŞITKEN, A. – ANAPLI, Ö. – ŞAHIN, Ü. (2004): Effect of substrate and IBA-concentration on adventitious root formation on hardwood cuttings of *Rosa dumalis*. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 149–152.

ERCIŞLI, S. – GÜLERYÜZ, M. (2004): Rose hip utilization in Turkey. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10, September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 77–81.

ERCIŞLI, S.–GÜLERYÜZ, M. (2004): Rose Hip Utilization in Turkey. — Proceedings og the 1st International Rose Hip Conference, Gümüşhane, Turkey, pp. 77–81.

GÜRSES, M. – ERDOĞAN, A. – ÇETIN, B. – TURGUT, T. (2004): Identification of moulds isolated from marketed samples of sun-dried rose hips in Erzum, Turkey. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 189–191.

GÜRSES, M. – ERDOĞAN, A. – ÇETIN, B. – TURGUT, T. (2004): Identification of moulds isolated from marketed samples of sun-dried rose hips in Erzum, Turkey. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 189–191.

HARRISON, J. (1834): The floricultural cabinet, and florist's magazine II. — Whittaker & Co., London, 308 pp.

HAZAR, D. – BAKTIR, I. (2004): Graft compatibily between two cut rose cultivars and a dogros (*Rosa canina* L.) rootstock. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 143–148.

HAENCHEN, E. – HAENCHEN, F. (1973): Rózsák a kertben — Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 201 pp.

HOŞAFÇI, H. – ARSLAN, N. – SARIHA, E. O. (2004): Effects of IBA on rooting of *Rosa canina* hardwood cuttings fromLake Van Region, Turkey. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 153–158.

HOŞAFÇI, H. – ARSLAN, N. – SARIHA, E. O. (2004): Propagation of dogrose (*Rosa canina* L.) plants by softwood cuttings. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. **690**: 139–142.

JOUBLAN, J. P. – RIOS, D. (2004): Rose culture and inustry in Chile. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10, September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 65–69.

KERÉNYI-NAGY V. (2009): Elhanyagolt vad szépségeink 1. — Kertészet és Szőlészet 58. évf. 26. sz., pp. 24-25.

KERÉNYI-NAGY V. (2009): Elhanyagolt vad szépségeink 1. [Neglected wild beauties 1.]. — Kertészet és Szőlészet 58. évf. 26. sz., pp. 24–25.

KERÉNYI-NAGY V. (2009): Elhanyagolt vad szépségeink 2. — Kertészet és Szőlészet 58. évf. 27. sz., pp. 21-23.

KERÉNYI-NAGY V. (2009): Elhanyagolt vad szépségeink 2. [Neglected wild beauties 2.]. — Kertészet és Szőlészet 58. évf. 27. sz., pp. 21–23.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): Potenciálisan inváziós fás szárú adventívek Magyarországon. — Doktori szigorlati dolgozat, 40 pp.

KOVÁCS SZ. – FACSAR G. – UDVARDY L. – G. TÓTH M. (2005): Phenological, Morphological and Pomological Characteristics of Some Rose Species Found in Hungary.. — Acta Horticulture **690**: 71–76.

KOVÁCS SZ. – FACSAR G. – UDVARDY L. – TÓTH M. (2004): Phenological, morphological and pomological characteristics of some rose species found in Hungary. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10, September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 71–76.

KOVÁCS SZ. – FACSAR G. – G. TÓTH M. – VITÁNYI GY. (1997): Fruchtgrösse, Fruchtgewicht und Inhaltsstoffe von einheimischen Wildrosenarten (Rosa sp.) in Ungarn. — Beiträge gehalten anlässlich der I. Internationalen Wildfruchttagung Berlin, pp. 20–22.

KOVÁCS SZ. – G. TÓTH M. – FACSAR G. (1998): Magyarországon honos rózsafajok gyümölcseinek vizsgálata. — Kertgazdaság **30**(2): 35–43.

KOVÁCS SZ. – G. TÓTH M. – FACSAR G. (1999): Fruit quality of some rose species native in Hungary. Eucarpia Symposium on Fruit Breeding and Genetics. — Acta Horticulturae, Drezda, **538**(1): 103–108.

KOVÁCS SZ. – G. TÓTH M. – FACSAR G. (2004): Evaluation of fruit quailty parameters of Rosa taxa from the Carpathian Basin. — International Journal of Horticultural Science **10**(3): 81–87.

KOVÁCS SZ. – UDVARDY L. – TÓTH M. (2010): Breeding Rosa taxa native to the Carpathian Basin for fruit purposes fruit quality. — Acta Agronomica Hungarica, Akadémiai Kiadó. **58**(3): 273-281.

MÁRK, G. (1976): Rózsák zsebkönyve. — Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 256 pp.

MÁRK, G. (2004): Magyar rózsák könyve. — Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 168 pp.

ÖZBEK, H. – ÇALAMAŞUR, Ö. (2004): A review of insects and mites associated with roses in Turkey. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 167–174.

PACHL, Š. (2011): Variablita botanických druhů rodu *Rosa* L. a možosti jejich využití v krajinářské tvorbě. — Doktori disszertáció, 176 pp.

PIRC, H. (1997): Wildfrüchte – voller Inhalt. — Besseres Obst **12**: 3–8.

PORPÁCZYNÉ ZOMBORI S. – PORPÁCZY A.. (2003): Nyugat-dunántúli kiemelt rózsák. — Kertészet és Szőlészet **19**: 7–8.

SOLTÉSZ M. (ed.) (1998): Gyümölcsfajtaismeret és használat. — Mezőgazda Kiadó, Budapest, pp. 417–418.

SURÁNYI D. (1991): Csipkerózsa. — Kertészet és Szőlészet **51–52**: 18.

SZŰCS E. (1961): Néhány vadon termő rózsafajunk elméleti és gyakorlati vonatkozása. — Budapesti Corvinus Egyetem Növénytani Tanszék és Soroksári Botanikus Kert könyvtára, szakdolgozat, p. 1–42.

SZÜCS E. (1961): Néhány vadontermő rózsafajunk elméleti és gyakorlati vonatkozása. — szakdolgozat, BCE-KeTK, Növénytani Tanszék könyvtára, 42 pp.

TEJASWINI – PRAKASH, M. S. (2004): Utilization of wild rose species in India. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10, September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 91–95.

TEJASWINI–PRAKASH, M. S. (2004): Utilization of Wild Rose Species in India. — Proceedings og the 1st International Rose Hip Conference, Gümüşhane, Turkey, pp. 91–95.

TÓTH M. – FACSAR G. – KOVÁCS SZ. (2005): Új génforrások a gyümölcstermesztési kultúrába vonható csipkebogyó fajták nemesítéséhez.. — Kertgazdaság **37**(2): 17–23.

TÜRKER, M. – YÖRÜK, I. – BATTAL, P. – KAZANKAYA A. – TILEKLIOĞLU, B. (2004): Seasonal changes in cambial activity in *Rosa canina*. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 217–221.

UGGLA, M. – CARLSON-NILSSON, B. U. (2005): Screening of fungal diseases in offspring from crosses between *Rosa* sections *Caninae* and *Cinnamomeae*. — Sci. Horticult. **104**: 493–504.

UGGLA, M. – GAO, X. – WERLEMARK, G. (2003): Variation among and within dogrose taxa (*Rosa* sect. *Caninae*) in fruit weight, percentages of fruit flesh and dry matter, and vitamin C content. — Acta Agricult. Scand. Sect. B: 147–155.

UGGLA, M. – GUSTAVSSON, K.E. – OLSSON, M. E. – NYBOM, H. (2005): Changes in colour and sugar content in rose hips (*Rosa dumalis* L. and *R. rubiginosa* L.) during ripening. — J. Horticult. Sci. Biotechnol. **80**: 204–208

UGGLA, M. – MARTINSSON, M,.(2004): Cultivate the wild roses – Experiences from rose hipe production in Sweden In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10, September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 83–89.

UGGLA, M. – MARTINSSON, M. (2004): Cultivate the Wild Roses – Experiences from Rose Hip production in Sweden.. — Proceedings og the 1st International Rose Hip Conference, Gümüşhane, Turkey, pp. 83–89.

UGGLA, M. – MARTINSSON, M. (2005): Cultivate the wild roses – experiences from rose-hip production in Sweden. — Acta Horticult. 690: 83–89.

UGGLA, M. – NYBOM, H. (1994): Domestication a new crop in Sweden – Dogroses (Rosa sect. Caninae) for commercial rose hip production. — Acta Hort. 844: 147–151.

VALIYEVA, B. – RAKHIMOVA, E. – BYZOVA, Z. (2004): Fungi occurring on *Rosa* spp. In Kazakhstan. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 175–188.

VAN HUYLENBROECK, J. – SMULDERS, M. J. M. – DEBENER, T. – NYBOM, H. – GUDIN, S. – COX, P. – CRESPEL L. – DE RIEK, J. (2004): Generose: genetic evalution of european rose resources for conservation and horticultural use. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 119–123.

WERLEMARK G. (2003): The *Rosa canina* case. In Roberts A., Debener T. and Gudin S. (Eds) Encyclopedia of Rose Science, pp. 292–299.

WERLEMARK, G. – CARLSON-NILSSON, U. – ESSELINK, G. D. – NYBOM, H. (2009): Studies of intersectional crosses between pentaploid dogrose species (*Rosa* sect *Caninae* L.) as seed parents and tetraploid garden roses as pollen donors. In ZLESAK D.C. (Ed.) Roses. Floricult. — Ornamental Biotechnol. **3**(special issue): 21–27.

WERLEMARK, G. – NYBOM, H. (2005): The importance of being mother – inheritance in dogroses, *Rosa* section *Caninae*. — Acta Horticult. **690**: 113–118.

WERLEMARK, G. – NYBOM, H. (2009): Dogroses: botany, horticulture, genetics and breeding. In JANICK J. (ed.) Horticult. Rev. **36**: 199-255.

WERLEMARK, G. (2009): Dogroses: wild plant, bright future. — Chron. Horticult. 8–13.

Kultúrtörténet (culture-history)

FACSAR G. (1997): A *Rosa* nemzetség kutatása a Kárpát-medencében. — Botanikai Közlemények **84**(1–2): 123–129.

GÉCZI J. (2000): Allah rózsái. — Művelődéstörténeti tanulmány, Terebess Kiadó, 112 pp.

GÉCZI J. (2002): Reneszánsz növényillusztráció: a rózsa ábrázolása. In. SALAMON-ALBERT É. (ed.): Magyar botanikai kutatások az ezredfordulonón – Tanulmányok Borhidi Attila 70. születésnapja alkalmából. — Pécsi Tudományegyetem Növénytani Tanszék, Pécs, pp. 63–77.

GÉCZI J. (2003): Rózsahagyományok. — Művelődéstörténeti tanulmányok. Iskolakultúra Könyvek 17. Pécs, pp. 241.

GÉCZI J. (2006): A rómaiak rózsái. — Filológiai Közlöny **1–2**(52): 160–189.

GÉCZI J. (2006): A rózsa kultúrtörténete – Az antik mediterráneum. — Gondolat Kiadó, Budapest, pp. 340.

GÉCZI J. (2006): A szerzetesi kertek és medicina rózsái. — Eruditio – Educatio, Révkomárom **4**: 75–96.

GÉCZI J. (2007): A rózsa kultúrtörténete – Keresztény középkor. — Gondolat Kiadó, Budapest, pp. 286.

GÉCZI J. (2008): A Kárpát–medence rózsatörténetének kezdetei. — Műhely, Győr **1**(31): 56-60.

GÉCZI J. (2008): A rózsa kultúrtörténete – A reneszánsz. — Gondolat Kiadó, Budapest, pp. 359.

GÉCZI J. (2008): Virágos díszek. — Eruditio – Educatio, Révkomárom **1**: 67–85.

GÉCZI J. (2010): A virágok virága, a rózsa a Posoni kertben. — Korunk, Kolozsvár **1**(21): 15–23.

GÉCZI J. (2010): Early Christian Anti-Symbolism (I.). — Létünk, Újvidék, **3**:41–56.

GÉCZI J. (2010): Stat rosa pristina nomine, nomina nuda tenemus – Széljegyzet a rózsa kultúrtörténetéhez. — Magyar Tudomány **5**: 563–577.

GÉCZI J. (2011): A rózsa és jelképei – A reneszánsz. — Gondolat Kiadó, Budapest, 362 pp.

GÉCZI J. (2011): Early Christian Anti-Symbolism II.. — Létünk, Újvidék, **4**: 77–91.

GÉCZI J. (2011): The Rose and its Symbols in Mediterranean Antiquity. — Tübingen: Narr Francke Attempto Verrlag GmbH, 453 pp.

KERESZTY Z. (1998): „Nézzétek a mező liliomait…" – Bibliai növények a hit és a tudomány fényében — MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete nevében kiadja: Dr. Simon Lászlóné, Budapest pp. 151–152, 405.

RAPAICS R. (1932): A magyarság virágai. — Királyi Magyar Természettudományi Társulat, Budapest

RAPAICS R. (1934): Régi magyar növénynevek egy latin füveskönyvben. — Botanikai Közlemények **31**(1–2): 3–5.

Morfometria (Morfometry)

ADUMITRESEI L. – FLORIA V. – MURARIU M. – MIHALACHE M. (2008): Studii morfo-biometrice asupra frunzei de la diverse soiuri de *Rosa* L. pp. 34. In: Conservarea diversităţii plantelor in situ şi ex situ — Rezumatele Lucr., Univ. Alexandru Ioan Cuza, Fac. Biol., Grădina Bot. Anastasie Fătu Iaşi, 23-25 mai, 82 pp.

FERENCZY A. Z.–KERÉNYI-NAGY V. (2009): Morfometriai mérések a szentendrei rózsán (*Rosa sancti-andrea* DEGEN et TRAUTMANN) [Morphometric-study on the *Rosa sancti-andrea* DEGEN et TRAUTMANN]. — VI. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium, 2009. november 12-13. Budapest, teljes, lektorált cikk, pp. 131-140.

KERÉNYI-NAGY V. (2006): A *Rosa* L. genusról és a *Rosa sancti-andreae* DÉG. et TRTRM. ex JÁV. új populációjának felfedezéséről. — Tudományos Diákköri Dolgozat, BCE Kertészettudományi Kar Könyvtár, pp. 1–50.

Ökológia (Ecology)

BORHIDI, A. (1993): A Magyar Flóra Szociális Magatartás Típusai, Természetességi és Relativ Ökológiai Értékszámai. – Social Behaviour Types of the Hungarian Flora, its naturalness and relative ecological indicator values. – Janus Pannonius Tud. Egy Kiadványai, Pécs, 95 pp.

FACSAR G. (1996): Néhány honos *Rosa* mikrospecies termőhelyi és chorológiai viszonyai Magyarországon – Lippay János Tudományos ülésszak előadásainak és posztereinek összefoglalói.. — KÉE Kiadványai, Budapest, pp. 10–11.

ZÓLYOMI B. (ed.) (1966): Einreihung von 1400 Arten der ungarischen Flora in ökologische Gruppen nach TWR-Zahlen. — Fragmenta Botanica **4**(1–4): 101–142.

Palinológia (Palinology)

GÜNES, M. – ÇEKIC, Ç. – EDIZER, Y. (2004): Determination of pollen quantity, pollen viability and pollen germination in some dogrose species (*Rosa* section *Caninae*). In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 211–216.

JIČÍNSKÁ, D. (1975): Diversity of pollination in some *Rosa* species. — Preslia **47**:267–274.

KONČALOVÁ, M. N. (1975): Studies in the rose pollen II. Branched pollen tubes. — Preslia **47**:111–116.

KÜLTÜR, Ş (2002-2003): Anatomical and palynological investigation ont he leaves of wild yellow flowered *Rosa* species in Turkey. — Istanbul Ecz. Fak. Mec. **35**– **36**(1): 69–76.

KÜLTÜR, Ş (2002-2003): Morphological and palynological studies on *Rosa pisiformis* in Eastern Turkey. — Istanbul Ecz. Fak. Mec. **35**– **36**(2): 111–119.

POPEK, R. (1996): Biosystematyczne studia nad rodzajem *Rosa* L. w Polsce i krajach ościennych.. — Wydawnictwo Naukowe WSP, Krakkó, 249 pp.

POPEK, R. (2007): Dziko rosnące Róże Europy. — Officina Botanika, Kraków, 7–119. pp.

WERLEMARK, G. – CARLSON-NILSSON, U. – ESSELINK, G. D. – NYBOM, H. (2009): Studies of intersectional crosses between pentaploid dogrose species (*Rosa* sect *Caninae* L.) as seed parents and tetraploid garden roses as pollen donors. In ZLESAK D.C. (Ed.) Roses. Floricult. — Ornamental Biotechnol. **3**(special issue): 21–27.

Sejttan, szövettan (Citology, histology)

EL-GAZZAR, A. (1981): Chromosome numbers and rust susceptibility as taxonomic criteria in Rosaceae. — Pl. Syst. Evol. **137**: 23–38.

FACSAR G. – FELHŐSNÉ-VÁCZI E. (1986): Morfológiai és szövettani vizsgálatok a *Rosa gallica* L. hajtásrendszerén. — VI. Magyar Növényanatómiai Szimpózium, Budapest, 1986. aug. 14–15.

FACSAR G. – GRACZA P. (1973): Megfigyelések a *Rosa* tüskének szöveti szerkezetével kapcsolatban. — III. Magyar Növényanatómiai Szimpózium, Visegrád, pp. 20–21.

FACSAR G. – GRACZA P. (1975): Adatok a *Rosa* L. genus tüskeszerveződéséhez.. — Kertészeti Egyetem Közleményei **39**: 199–207.

FACSAR G. – LEFLER J. (1993): A haza Rosa fajok mirigyemergenciáinak megoszlása és illatanyagai, mint differenciális bélyegek. — VII. Magyar Növényanatómiai Szimpózium, Budapest, 1993. aug. 26–27.

FACSAR G. – MAŁECKA, J. – POPEK, R. (1990): A parlagi rózsa (*Rosa gallic*a L.) és a Nagylevelű rózsa (R. *livescens* BESS.) alakköreinek citotaxonómiai viszonyai Magyarországon és a környező országokban. — Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Közleményei **52**: 117–136.

FACSAR G. – MAŁECKA, J. – POPEK, R. (1991): Taxonómiai-kariológiai vizsgálatok magyarországi rózsafajokon 1–2. — Botanikai Közlemények **76**: 259–260.

FACSAR G. – POPEK, R. – MAŁECKA, J. (1991): Taxonomisch-karyologishe Untersuchungen an wilden Rosen aus Ungarn und andere europäischen Länder.. — Fragment. Flor. Geobot. **36**(2): 293–300.

FACSAR G. – POPEK, R. – MAŁECKA, J. (1991): Taxonomisch-karyologishe Untersuchungen an wilden Rosen aus Ungarn un andere europäisen Länder — Fragment. Flor. Geobot. **36**(2): 293-300.

FACSAR G. (1993): Magyarország vadontermő rózsái. — Kandidátusi értekezlet, 162 pp.

GREGUSS P.(1959): Holzanatomie der europäischen aubhölzer und sträucher. — Akadémia Kiadó, Budapest, p. 193–194, tab. 131.

KÜLTÜR, Ş (2002-2003): Anatomical and palynological investigation ont he leaves of wild yellow flowered *Rosa* species in Turkey. — Istanbul Ecz. Fak. Mec. **35**– **36**(1): 69–76.

KÜLTÜR, Ş (2002-2003): Morphological and palynological studies on *Rosa pisiformis* in Eastern Turkey. — Istanbul Ecz. Fak. Mec. **35**– **36**(2): 111–119.

LÖVE, Á. – LÖVE, D. (1974): Cytotaxonomical Atlas of the Slovenian Flora.. — Verlag von J. Cramer, Lehre, p. 392–397.

MÁJOVSKÝ, J. – MURÍN, A. (eds. 1987): Karotaxonomický prehľad flóry Slovenska. — VEDA Vyadateľstvo Slovenskej Akadémie VIED, Pozsony, p. 132–140.

PACHL, Š. (2011): Variablita botanických druhů rodu *Rosa* L. a možosti jejich využití v krajinářské tvorbě. — Doktori disszertáció, 176 pp.

TÄCKHOLM, G. (1922): Zytologische Studien über die Gattung *Rosa*. — Acta Horti Bergiani, Uppsala, **7**(3): 97–381.

WISSEMANN, V. (2003): Conventional taxonomy of wild roses. In: ROBERTS, A. – DEBENER, T. – GUDIN, S. (eds.): Encyclopedia of Rose Science — Elsevier, London, pp. 111–117.

Szaporodásbiológia (Reproduction biology)

DHYANI, D. – KARTHIGEYAN, S. – AHUJA, P. S. (2004): An efficient round cut method (RCM) for emasculation of rose flowers. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 125–131.

FACSAR G. (1980): Adatok a vadon növő *Rosa* fajok virágzáskezdetéhez. — Kertészeti Egyetem Közleményei **44**: 53–56.

FACSAR G. (1991): A virágzat értelmezése és taxonómiai értéke a haza Rosa fajoknál. — A VI. Magyar Növényanatómiai Szimpózium előadásainak összefoglalói, Keszthely, 1991. aug. 28–29., p. 32–34.

FACSAR G. (1992): A parlagi rózsa (*Rosa gallica* L.) magyarországi populációinak virágzásfenológiája. — Lippay János Tudományos Ülésszak előadásai, 1992. nov. 4–5., Kertészeti Egyetem, Budapest, pp. 204–207.

FACSAR G. (1993): Magyarország vadontermő rózsái. — Kandidátusi értekezlet, 162 pp.

JIČÍNSKÁ, D. (1981): The hybridization of some *Rosa* species of different levels of ploidy — Preslia **53**:239–246.

KERÉNYI-NAGY V. (2009): Szaporodásbiológiai megfigyelések néhány rózsa fajon — Lippay-Ormos-Vas Tudományos Ülésszak, 2009. október 28-30.; Összefoglalók, Kertészettudomány, Budapest, pp. 26-27.

KERÉNYI-NAGY V. (2009): Szaporodásbiológiai megfigyelések néhány rózsa fajon [Reproduction-biology observation on some rose-species]. — Lippay-Ormos-Vas Tudományos Ülésszak, 2009. október 28-30.; Összefoglalók, Kertészettudomány, Budapest, pp. 26-27.

LÖVE, Á. – LÖVE, D. (1974): Cytotaxonomical Atlas of the Slovenian Flora. — Verlag von J. Cramer, pp. 392–397.

NYBOM, H. – WERLEMARK, G. – ESSELINK, D. G. – VOSMAN, B. (2004): Sexual preferences linked to rose taxonomy and citology. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings

of the first international rose hip conference, 7 – 10, September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 21–27.

TINCKER, M. A. H. – WISLEY, M. A. (1935): Rose seeds: their after-ripening and germination. — Journal of the Royal Horticultural Society **60**: 399–417.

VONABRAMS, G. J. – HAND, M. E. (1956): Seed dormancy in Rosa as a function of climate. — American Journal of Botany **43**: 7–12.

WEBER, H. E. (2003): Gustav Hegi: Illustrierte Flora von Mitteleuropa – Band IV. Teil 2C – Spermatophyta: Angiospermae: Dicotyledones 2 (4) — Blackwell Wissenschafts – Verlag Berlin – Bécs, pp. 1–108.

Társulástan (Syntaxonomy)

BORHIDI A. (2003): Magyarország növénytársulásai — Akadémiai Kiadó, Budapest, 610 pp.

CHYTRÝ, M. – RAFAJOVÁ, M. (2003): Czech National Phytosociological Database: basic statistics of the available vegetation-plot data. — Preslia **75**: 1–15.

FACSAR G. (1982): Két erdősztyep vadrózsafaj (*Rosa gallisa* L., *Rosa livescens* BESS.) ökológiai és társulási viszonyai Magyarországon — Lippay János Tudományos Ülésszak előadásai, 1982. április 28. Kertészeti Egyetem, Budapest, p. 785–797.

FACSAR G. (1984): Az elliptikus levelű rózsa (*Rosa elliptica* TAUSCH) Magyarországon — Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Közleményei **46**: 163–173.

FACSAR G. (1980): A Bakony és a Balaton-felvidék rózsaflórájának fontosabb jellemzői – in TÓTH S. (ed.): A VIII. Bakonykutató Anként anyaga. — Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc, 37-45.

FACSAR G. (1980): Addenda et corrigenda ad tomus I–V. Appendix in SOÓ (1980): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve VI. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae VI.. — Akadémia kiadó, Budapest, pp. 166–170.

FACSAR G. (1980): *Rosa* L. In: SOÓ R. (szerk.): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve VI. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae VI.. — Akadémia Kiadó, Budapest, pp. 54–55, 166–169, 305–307.

FACSAR G. (1982): Két erdősztepp vadrózsafaj (*Rosa gallica* L., *R. livescens* BESS.) ökológiai és társulási viszonyai Magyarországon. — Lippay János Tudományos Ülésszak előadásai, 1982. ápr. 28., Kertészeti Egyetem, Budapest, pp. 785–795.

FACSAR G. (1985): *Rosa* L. In: PRISZTER SZ. (szerk.): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve VII. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae VII.. — Akadémia Kiadó, Budapest, pp. 37–40.

FACSAR G. (1987): Néhány kritikus *Rosa* taxon kutatása a Balaton-felvidéken és a Bakony kapcsolódó területein. — Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis **6**: 73–77.

FACSAR G. (1987): Néhány sztyepp és erdősztyepp *Rosa* taxon rendszertani, chorológiai és cönológiai viszonyai az Alpokalján.. — Praenorica Folia Historico-naturalia II, Szombathely, pp. 73–78.

FACSAR G. (1993): Magyarország vadontermő rózsái. — Kandidátusi értekezlet, 162 pp.

FACSAR G. (1996): Néhány honos *Rosa* mikrospecies termőhelyi és chorológiai viszonyai Magyarországon – Lippay János Tudományos ülésszak előadásainak és posztereinek összefoglalói.. — KÉE Kiadványai, Budapest, pp. 10–11.

FACSAR G. (2004): A balkáni flóra differenciált fajpárjai a hazai flórában R*osa hungarica* KERNER, *R. polyacantha* (BORBÁS) DEGEN. — Aktuális flóra- és vegetációkutatás a Kárpát-medencében VI. Keszthely, 2004. február 26–29. Előadások és poszterek. p. 45.

JENÍK, J. – BUREŠ, L. – BUREŠOVA, Z. (1983): Revised flora of Velká Kotlina cirque, the Sudeten Mountains , I. — Preslia **55**: 25–61.

JURKO, A. (1964): Feldheckengesellschaften und Uferweidengebüsche des West-Karpathengebietes — Biológické Práce, Pozsony, **10**(6): 102.

KERÉNYI-NAGY V. – NAGY V. A, - VERS J. (2011): Adatok soktüskés rózsa (*Rosa polyacantha* (BORBÁS) H. BRAUN) elterjedéséhez és taxonómiájához. — VII. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium 2011. október 13-14., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 145–152.

KERÉNYI-NAGY V. (2006): A *Rosa* L. genusról és a *Rosa sancti-andreae* DÉG. et TRTRM. ex JÁV. új populációjának felfedezéséről. — Tudományos Diákköri Dolgozat, BCE Kertészettudományi Kar Könyvtár, pp. 1–50.

KRAHULEC, F. (1990): Alpine vegetation of the Králický Sněžník Mts. (The Sudeten Mts.) — Preslia **62**: 307–322.

MIKYŠKY, R. (1963) in KLÁŠTERSKÝ, I. – BROWICZ, K. (1964): *Rosa gallica* L. v československu a Polsku — Preslia **36**: 185–192.

NAVARRO, G. (1989): Contribución al conocimiento de la vegetación del Moncayo. — Opuse.Bot. Pharm. Complutensis **5**: 5–64.

PÓCS T. – DOMOKOS-NAGY É. – PÓCS-GELENCSÉR I. – VIDA G. (1958): Vegetationsstudien in Őrség. — Akadémiai Kiadó, Budapest, 124 pp.

RIVAS-MARTÍNEZ, S. – FERNÁNDEZ-GONZÁLEZ, F. – LOIDI, J. –LOUSÃ M. – PENAS A. (2001): Syntaxonomical checklist of vascular plant communities of Spain and Portugal to association level — Itinera Geobotanica **14**: 5–341.

SOÓ R. (1966): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve II. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae II. — Akadémia kiadó, Budapest, pp. 225–243.

SOÓ R. (1970): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve IV. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae IV. – Akadémia kiadó, Budapest, pp. 578–579.

SOÓ R. (1973): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve V. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae V. – Akadémia kiadó, Budapest, pp. 533–626.

WILMANNS O. (1980): *Rosa arvensis* – Gesellschaften mit einer Bemerkung zur Kennarten-Garnitur des Carpinion — Mitteilungen der Floristisch-soziologischen Arbeitsgemeinschaft, N. F. Goettingen **22**: 125-134.

Taxonómia és nevezéktan (Taxonomy and nomenclature)

BARABASZ-KRASNY, B. – SOŁTYS-LELEK, A. (2011): Wstępne badania nad rozmieszczeniem krytycznych taksonów z rodzaju *Crataegus* L. i *Rosa* L. na odłogach pogórza przemyskiego — Roczniki Bieszczadzkie, **19**:93–112.

BEAN, J. W. (1981): Trees and shrubs hardy in the British Isles Vol. IV. — John Murray pp. 37–205.

BECK G. – SZYSZYLOWICZ I. (1889): Plantas a Dr. Ign. Szyszylowicz in itinere per Cernagoram et in Albania adiacenti anno 1886 lectas — Rozpr. Spraw. Posiedzeo Wydz. Mat.-Przyr. Akad. UmiejÉtn. **19:** 1–166.

BECK G. – SZYSZYLOWICZ I. (1889): Plantas a Dr. Ign. Szyszylowicz in itinere per Cernagoram et in Albania adiacenti anno 1886 lectas. – Rozpr. Spraw. Posiedzeo Wydz. Mat.-Przyr. Akad. UmiejÉtn. **19:** 1–166.

BESSER W. S. J. G. (1822): Enumeratio Plantarum hucusque in Volhynia, Podolia, gub. Kiioviensi, Bessarabia Cis-Tyraica et Circa Odessam Collectarum, Simul cum Observationibus in Primitas Florae Galiciae Austriacae. — Wilna, p. 1–111. (spec. pp. 61., 66.)

BŁOCKI, B. (1887): *Rosa Hedevigae* n. sp.. — Oesterr. Bot. Z. **37**(11): 384–385.

BŁOCKI, B. (1887): *Rosa Herbichiana* n. sp.. — Oesterr. Bot. Z. **37**(12): 419–420.

BŁOCKI, B. (1887): *Rosa leopoliensis* n. sp.. — Oesterr. Bot. Z. **37**(8): 269–271.

BŁOCKI, B. (1888): *Rosa Liechtensteinii* n. sp.. — Oesterr. Bot. Z. **38**(4): 117–118.

BŁOCKI, B. (1889): Flora von Oesterreich-Ungarn – B. Galizien (*Rosa pseudocaryophyllacea* n. sp.). — Oesterr. Bot. Z. **39**(4): 154–155.

BŁOCKI, B. (1889): Flora von Oesterreich-Ungarn – F. Galizien (*Rosa Tynieckii* n. sp.). — Oesterr. Bot. Z. **39**(5): 311–312.

BOISSIER, E. (1872): Flora Orientalis sive enumeratio plantarum a Graecia et Aegypto ad Indiae fines hucusque observatarum II. — Genevae et Basileae, pp. 668–689.

BORBÁS V. (1880): A Magyar Birodalom vadon termő rózsái monographiájának kísérlete – Primitiae monographia *Rosarum* imperii Hungarici. — MTA Math. és Természettudományi Közlemények. 16. pp. 305–506.

BORBÁS V. (1880): Rhodologische Bemerkungen I. – Vier ungarische Rosen in Brüssel. — Botanisches Centralblatt **30**: 925–926.

BORBÁS V. (1880): Rhodologische Bemerkungen II. – *Rosa cuspidata* MB., *R. Pseudocuspidata* CRÉP. und *R. cuspidatoides* CRÉP. — Botanisches Centralblatt **31**: 959–960.

BORBÁS V. (1880): Rhodologische Bemerkungen. — Separ. des Botanischen Centralblattes **30–31**: 1–4.

BORBÁS V. (1883): Rhodo- und Batographische kleinigkeiten. — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **33**: 149–152.

BORBÁS V. (1884): Zur *Rosa Moravica* etc. — Botanisches Centralblatt **29**(6): 191–192.

BORBÁS V. (1884): *Rosa Bedői*; etc. — Erdészeti Lapok **23**(1–12): 1131–1142.

BORBÁS V. (1887): Vasvármegye növényföldrajza és flórája – Geographia atque enumeratio plantarum comitatus Castriferrei in Hungaria. — Szombathely, 390 pp.

BORBÁS, V. (1900): A Balaton tavának és partmellékének növényföldrajza és edényes növényzete — Magyar Földrajzi Társaság, Budapest, 431 pp. + 3 tábla

BOREAU P. A. (1857): Flore du centre de la France et du bassin de la Loire ou description des plantes qui croissent spontanément, ou qui sont cultivées en grand dans les deparlements arrosés par la Loire et par ses affluents, avec l'analyse des genres et des espéces. — Paris, pp. 213–233.

BORHIDI, A. (1995): A Zárvatermők Fejlődéstörténeti Rendszertana. — Nemzeti Tankönyvkiadó, 484 pp.

BORHIDI, A. (1997): Gondolatok és kételyek: Az Ôsmátra-elmélet. (Thoughts and doubts: The Ôsmátra-Theory) —

BORHIDI, A. (2008): A Zárvatermők Rendszertana Molekuláris Filogenetkai Megközelítésben. — PTE Biol. Int. Kiadv.324 pp.

BRAUN, H. (1882): № 1637. *Rosa Frivaldskyi* BRAUN, № 1651. *Rosa albida* KMEŤ, № 1652. *Rosa Schemnitzensis* KMEŤ, № 1653. *Rosa patens* KMEŤ – in KERNER, A. (1888): Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam a Museo Botanico Universitatis Vindobonensis editam V. – Bécs, pp. 10., 16–17.

BRAUN, H. (1882): № 462. *Rosa infesta* KMET, № 469. *Rosa Granensis* KMET, № 478. *Rosa hawrana* KMET – in KERNER, A. (1882): Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam a Museo Botanico Universitatis Vindobonensis editam II. – Bécs, p. 32., 34., 38.

BRAUN, H. (1882): *Rosa Hirciana* n. sp.. — Oesterr. Bot. Z. **32**(1): 6–7.

BRAUN, H. (1884): № 862. *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BRAUN. In: KERNER, A. (1885): Schedae ad „floram Exsiccatam Austro-Hungaricam" III: 55.

BRAUN, H. (1885): № 862. *R. zagrabiensis*. In: WETTSTEIN, R. (1885): Schedae ad „floram Exsiccatam Austro-Hungaricam" auctore A. Kerner. Centuria IX-XII. Editio anni 1883.. — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **35**(1): 27.

BRAUN, H. (1885): *Rosa Borbásiana* n. sp.. — Flora **68**(6): 114.

BRAUN, H. (1885): *Rosa Wettsteinii* n. sp.. — Oesterr. Bot. Z. **35**(9): 303–306.

BRAUN, H. (1886): Beiträge Zur Kenntniss einiger Arten und Formen der Gattung *Rosa*.. — Verhandlungen k. k. der zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien **35**: 61–135 et tab. 8–9.

BRAUN, H. (1888): № 1651. *Rosa albida* KMEŤ; № 1652. *R. schemnitzensis* KMEŤ; № 1653. *R. patens* KMEŤ in KERNER, A. (ed.): Schedae ad Floram Exsiccatam Austro-Hungaricam V.. — Bécs, p. 16–17.

BRAUN, H. (1894): Flora von Oesterreich-Ungarn – I. Niederösterreich (cum descr. *R. canina* (*sphaerica*) var. *Arnbergensis* H. BRAUN, *R. canina* (*glaucina*) var. *subglaucina* H. BRAUN, *R. canina* (*insignis*) var. *Krameri* H. BRAUN et *R. dumetorum* (*hirtifolia*) var. *Wichurae* H. BRAUN). — Oesterr. Bot. Z. **44**(2): 75.

BRAUN, H. (1896): № 2421. *Rosa coccialba* KMEŤ, № 2423. *Rosa slawodolica* KMEŤ, № 2428. *Rosa cimelium* KMEŤ, № 2434. *Rosa phasianica* KMEŤ – in KERNER, A. (1888): Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam a Museo Botanico Universitatis Vindobonensis editam VII. – Bécs, pp. 6., 8., 10., 14.

BUIA S. – PRODÁN GY. (1956): *Rosa*. In: SĂVULESCU, T. (ed.): Flora Republicii Populare Romîne.. — Editure Academiei Republicii Populare Romîne, Bukarest, pp. 708–835.

CHRIST, H. (1873): Die Rosen der Schweiz mit Berücksichtigung der umliegenden Gebiete Mittel- und Süd-Europa's. — Basel, Fenf, Lyon, 219 pp.

CIOCÂRLAN, V. (2009): Flora ilustrată a României – *Pteridophyta* et *Spermatophyta*. — Editura Ceres, spec. pp. 333–340.

COSSON, E. – DE SAINT-PIERRE, G. (1861): Flore des environs de Paris ou description des plantes qui croissent spontanément dans cette région et de celes qui y sont généralement cultivées. — Párizs, pp. 219–224.

CRANTZ, H. I. N. (1769): Stirpivm Avstriacarvm I. – Continens fascicvlos tres cvm figvris aeneis. — Bécs, pp. 84–88.

CRÉPIN, F. (1876): Primitae Monographiae Rosarum – Matériaux pour servir á l'Historie des Roses. — Bulletin de la Société Royale de Botanique de Belgique **4**: 12–605.

CRONQUIST, A. (1988): The Evolution and Classification of Flowering Plants — 2. ed. The New York Bot. Gard. 555 pp.

DAHLGREN, R. & BREMER, K. 1985: Major clades of the angiosperms. — *Cladistics* **1**(4): 349-368.

DANDY, J. E. (1958): List of British vascular plants. — British Museum–Botanical Society of the British Isles, London, pp. 56–58.

DE CANDOLLE, A. P. (1825): Prodromus systematis naturalis regni vegetabilis sive enumeratio contracta ordinum, generum, specierumque plantarum hucusque cognitarum, juxta methodi naturalis normas digesta II. — Argentorati–London, pp. 597–625.

DEGEN Á. (1905): Deétéri Dr. Borbás Vince. — Magyar Bot. Lapok **4**(8–11): 165–235.

DEGEN Á. (1921): *Rosa Jávorkae* DEGEN n. sp. In JÁVORKA S.: Plantae novae Albanicae II. — Magyar Botanikai Lapok **20**: 17–18.

DEGEN Á. (1926): *Rosa.* In: FILARSZKY N. – JÁVORKA S. – KRENNER J. A. – KÜMMERLE J. B. – MOESZ G. – SZATALA Ö. – SZEPESFALVY J. – TIMKÓ GY. (1926): Adatok Albánia flórájához – Csiki Ernő, Jávorka Sándor és Kümmerle Jenő Béla gyüjtése. — Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, pp. 264–266.

DEGEN Á. (1927): Két új rózsa a Magas Tátrából (*Rosa Téryana* DEGEN et GYŐRFFY; *Rosa intercalaris* DÉSÉGL. subsp. *Rosa Fröhlichiana* DEGEN et GYŐRFFY). — Magyar Bot. Lapok **26**: 13–15.

DEGEN Á. (1933): Bemerkungen über einige orientalische Pflanzenarten – XCIII. Revision der von Emerich v. Frivaldszky auf der Balkanhalbinsel gesammelten Rosen. — Magyar Bot. Lapok **32**(1–6): 64–71.

DEGEN Á. (1937): Flora Velebitica II.. — Verlag der Ungarn, Akademie des Wissenschaften, p. 243–267.

DEGEN Á. (1943): Catalogus rosarum a cl. Joanne Wagner lectarum (phan.). — Borbásia nova **12**.

DEGEN Á. in SOÓ R. (1926): Kritikai megjegyzések II – 9. Új adatok Kolozsvár flórájához. — Botanikai Közlemények **23**(4-6): 148–149.

DEL AMO Y MORA, M. (1873): Flora fanerogramica ó descripcion de las plantas cotyledóneas qur crecen en España y Portugal V. — Granada, pp. 337–346.

DÉSÉGLISE, A. (1876): Catalogue raisonné ou énumération méthodique des espèces du genre Rosier, pour l'Europe, l'Asie et l'Afrique, spécialement les Rosiers de la France et de l'Anglelerre.. — Bulletin de la Société Royale de Botanique de Belgique, Brüsszel, pp. 491–602.

DONY, J. G. (1953): Flora of Bedfordshire. — Teh Corporation of Luton Museum and Art Gallery, pp. 273–276.

EHRENDORFER F. (1973): Liste der Gefässpflanzen Mitteleuropas. 2. erweiterte Auflage. — Gustav Fischer Verlag, Stuttgart.

EHRENDORFER, F. (1991): Evolution und Systematik. In: STRASBURGER, E. (ed.): Lehrbuch der Botanik 33. Aufl. — Springer Vrl. 472-828.

FACSAR G. – POPEK, R. – MAŁECKA, J. (1991): Taxonomisch-karyologishe Untersuchungen an wilden Rosen aus Ungarn un andere europäisen Länder — Fragment. Flor. Geobot. **36**(2): 293-300.

FACSAR G. – POPEK, R. – MAŁECKA, J. (1991): Taxonomisch-karyologishe Untersuchungen an wilden Rosen aus Ungarn und andere europäischen Länder.. — Fragment. Flor. Geobot. **36**(2): 293–300.

FACSAR G. (1980): Addenda et corrigenda ad tomus I–V. Appendix in SOÓ (1980): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve VI. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae VI.. — Akadémia kiadó, Budapest, pp. 166–170.

FACSAR G. (1980): *Rosa* L. In: SOÓ R. (szerk.): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve VI. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae VI.. — Akadémia Kiadó, Budapest, pp. 54–55, 166–169, 305–307

FACSAR G. (1987): Néhány kritikus *Rosa* taxon kutatása a Balaton-felvidéken és a Bakony kapcsolódó területein. — Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis **6**: 73–77.

FACSAR G. (1987): Néhány sztyepp és erdősztyepp *Rosa* taxon rendszertani, chorológiai és cönológiai viszonyai az Alpokalján.. — Praenorica Folia Historico-naturalia II, Szombathely, pp. 73–78.

FACSAR G. (1988): A szentendrei rózsa és rokonai. — Kertészet és Szőlészet **37**(23): 15.

FACSAR G. (1990): A molyhos rózsák (Subsectio *Vestitae*) autochton és allochton populációi és természetvédelmi helyzetük Magyarországon.. — Lippay János Tudományos ülésszak előadásainak és posztereinek összefoglalói. – KÉE Kiadványai, Budapest, pp. 336–337.

FACSAR G. (1991): A virágzat értelmezése és taxonómiai értéke a haza Rosa fajoknál. — A Vi. Magyar Növényanatómiai Szimpózium előadásainak összefoglalói, Keszthely, 1991. aug. 28–29., p. 32–34.

FACSAR G. (1993): Magyarország vadontermő rózsái. — Kandidátusi értekezlet, 162 pp.

FACSAR G. (2002): Kis ország sok rózsafajja? In. SALAMON-ALBERT É. (ed.): Magyar botanikai kutatások az ezredfordulonón – Tanulmányok Borhidi Attila 70. születésnapja alkalmából. — Pécsi Tudományegyetem Növénytani Tanszék, Pécs, pp. 141–156.

FACSAR G. (2004): A balkáni flóra differenciált fajpárjai a hazai flórában R*osa hungarica* KERNER, *R. polyacantha* (BORBÁS) DEGEN. — Aktuális flóra- és vegetációkutatás a Kárpát-medencében VI. Keszthely, 2004. február 26–29. Előadások és poszterek. p. 45.

FACSAR G. (2004): Megkerülhető-e a *Rosa* nemzetség faji sokfélesége a termőhely és a tájjelleg értékelésénél Magyarországon. — Aktuális flóra- és vegetációkutatás a Kárpát-medencében VI. Keszthely, 2004. február 26–29. Előadások és poszterek. p. 3.

FACSAR G. (2004): Taxonomic interpretation of the natural diversity of the genus *Rosa* int he Carpathian Basin, Hungary. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10, September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 33–44.

FORMÁNEK, E. (1889): Beitrag zur Flora von Bosnien und der Hercegovina. — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **34**(2): 55–60.

FORMÁNEK, E. (1890): Zweiter Beitrag zur Flora von Bosnien und der Hercegovina. — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **40**(2): 73–106

FORMÁNEK, E. (1890): Zweiter Beitrag zur Flora von Bosnien und der Hercegovina — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **40**(2): 73–106.

FRIES, E. M. (1828): Novitiae florae Suecicae. Edit. altera — Londini Gothorum, ex officina Berlingiama, p. 1-306. (spec. pp. 151.)

FRIES, E. M. (1835): Corpus Florarum Provincialium Sueciae I. Floram Scanicam — Uppsala, p. 1-394. (p. 115.)

GANDOGER, M. (1892–93): Monographia rosarum Europae et Orientis terrarumque adjacentium I-IV.. — Párizs.

GELMI, E. (1893): Prospetto della Flora Trentina compilato — Lipcse, 197. pp.

GRECESCU, D. (1898): Conspectul florei Romaniei – Plantele vasculare indigene şi cele naturalizate ce se găsesc pe teritoriul Româiei, conspiderate subt punctul de vedere sistematic şi geografic. – Tipografiea dreptatea, Bukarest, 214–219.

HANDEL-MAZZETTI FREIHERR von, H. (1903): Beitrag zur Gefässpflanzenflora von Tirol — Österreichische Botanische Zeitschrift **53**(9): 365.

HAYEK, A. (1898): Beiträge Zur Kenntniss einiger Arten und Formen der Gattung *Rosa*.. Neue Rosen- und Rubus-Formen aus Niederösterreich. — Verhandlungen der k. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien **48**(9): 653–654.

HAYEK, A. (1901): Beiträge zur Flora von Steiermark — Österreichische Botanische Zeitschrift **51**(9): 358–359

HAYEK, A. (1902): Beiträge zur Flora von Steiermark — Österreichische Botanische Zeitschrift **52**(12): 483.

HAYEK, A. (1903): Beiträge zur Flora von Steiermark — Österreichische Botanische Zeitschrift **53**(11): 447–448..

HAYEK, A. (1908-1911): Flora von Steiermark. — Verlag von Gebrüdern Borntraeger, Berlin, pp. 888–944.

HAYEK, A. (1924): Prodromus Florae peninsulae Balcanicae I.. — Dahlem bei Berlin, Beih. Tom. 30., Fasc. 1., 1193pp.

HEGI, G. (1902): Das Obere Tösstal und die Angrenzenden Gebite floristisch und pflanzengeographisch dargestellt — Genf 719–726.

HERRMANN, J. (1762): Dissertatio inauguralis botanico–medica de Rosa, quam Auspice Deo, consentiente gratiosa facultate medica pro licentia gradum, honores atquue privilegia doctoalia. — Argentorati, pp. 1–36.

HUDSON, G. (1778): Flora Anglica; exhibens Plantas per Regnum Angliae Sponte Crescentes, Distributas Secundum Systema Sexuale: cum Differentiis Specierum, Synonymis Auctorum, Nominibus Incolarum, Solo Locorum, Tempore Florendi, Officinalibus Pharmacopoerum — London

HULJÁK J. (1933): A *Micromeria rupestris* WULF. a Bélkőn és néhány érdekesebb adat a Magyar Középhegység flórájából. — Magyar Botanikai Lapok **32**(1–6): 77–83.

JANCHEN, E. (1972): Flora von Wien, Niederösterreich und Nordburgenland. II. — Bécs, pp. 240–249.

JÁVORKA S. (1926): Kitaibel Herbáriuma – Herbarium Kitaibelianum. — Annales Musei Nationalis Hungarici **24**: 97–101.

JUNGER, E. (1863): Eine neue Form der *Rosa gallica* L.. — Oesterr. Bot. Z. **13**(6): 191–192.

KANITZ Á. (1862-63): Reliquiae Kitaibelianae. — Apud Guil. Braumüller, Bécs, spec. pp. 17., 50. (88.), 68. (106.), 94. (518.)

KANITZ Á. (1863): Pauli Kitaibelii Additamenta ad Floram Hungaricam. — Linnaea **32**: 305–642.

KANITZ Á. (1864): Pauli Kitaibelii additamenta ad Floram Hungaricam. — Halis Saxonum, Gebauer-Schwetschke, p. 1–338. (spec. p. 284.)

KÁRPÁTI I. (1958): A szentendrei rózsa — Élővilág **3**(4): 3–6.

KELLER J. B. (1881): *Rosa Pseudocuspidata* CRÉP., *Rosa cuspidatoides* CRÉP. und *R. umbelliflora* SW. — Botanisches Centralblatt **5**(7): 218–219.

KELLER J. B. (1889): Rhodológiai adatok. — Deutche botanische Monatsschrift **7**: 61–63.

KELLER, J. B. – WIESBAUR J. – HASELBERGER, M. (1891): Beiträge zur Rosenflora von Oberösterreich, Salzburg und Böhmen. — Herausgegeben vom Museum Francisco-Carolinum in Linz, 40 pp.

Keller, J. B. – Wiesbaur J. – Haselberger, M. (1893): Weitere Beiträge zur Rosenflora von Oberösterreich. — Herausgegeben vom Museum Francisco-Carolinum in Linz, 64 pp.

Keller, J. B. (1882): Rosa L. in Halácsy, E. – Braun, H.: Nachträge zur Flora von Nieder-Oeserreich. — Bécs, pp. 179–314.

Keller, R. – Gams, H. (1923): *Rosa* L. in Hegi, G. (1923): Illustrierte Flora von Mittel-Europa — J. F. Lehmanns Verlag, München, pp. 976-1053.

Keller, R. (1900–1905): *Rosa.* in Ascherson, P – Graebner, P. (1900–1905): Synopsis der Mitterleuropäischen flora **6**(1) — Verlag von Wilhelm Engelmann, Leipzig (Lipcse), p. 32–384.

Keller, R. (1926): *Rosa.* In Hegi, G. (1926): Illustrierte Flora von Mittel-Europa — J. F. Lehmanns Verlag, München, pp. 976–1053.

Keller, R. (1926): Wildrosen aus der Tatra mit Beiträgen zur Wildrosenflora von Siebenbürgen (Rumänien und Ungarn. — Grăd. Bot. Univ. Cluj **6**(1–2):1–64.

Keller, R. (1931): Synopsis Rosarum spontanearum Europae Mediae Vol. LXV. – Zürich, p. 1–796. + tab.

Kent, D. H. (1992): List of vascular plants of the British Isles. — Botanical Society of the British Isles, Leicester, pp. 13–14, 36.

Kerényi-Nagy V. – Höhn M. – Udvardy L. (2008): A *Rosa* nemzetség *Tomentosae* sectiojának alakköre különös tekintettel a Szentendrei rózsa taxonómiai helyzetére – Species complex of *Rosa*, section *Tomentosae* with special regard to taxonomical position of *Rosa sancti-andreae*. — Kitaibelia XIII/1. Aktuális Flóra- és Vegetációkutatás a Kárpát-medencében VIII. című konferencia abstractjai, p. 110.

Kerényi-Nagy V. – Höhn M. – Udvardy L. (2008): A *Rosa* nemzetség *Tomentosae* sectiojának alakköre különös tekintettel a Szentendrei rózsa taxonómiai helyzetére – Species complex of *Rosa*, section *Tomentosae* with special regard to taxonomical position of *Rosa sancti-andreae*. — Kitaibelia XIII/1. Aktuális Flóra- és Vegetációkutatás a Kárpát-medencében VIII. című konferencia abstractjai, p. 110.

Kerényi-Nagy V. (2006): A *Rosa* L. genusról és a *Rosa sancti-andreae* Dég. et Trtrm. ex Jáv. új populációjának felfedezéséről. — Tudományos Diákköri Dolgozat, BCE Kertészettudományi Kar Könyvtár, pp. 1–50.

Kerényi-Nagy V. (2007): A *Rosa* L. genusról és a *Rosa sancti-andreae* Deg. et Trtrm. ex Jáv. új populációjának felfedezéséről [Discovery of the new population of *Rosa sancti-andreae* Deg. et Trtm. ex Jáv.]. — XXVIII. OTDK Biológiai Szekció, Program és összefoglalók, Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok Természettudományi Kar, Debrecen, p. 242.

Kerényi-Nagy V. (2008): A szentendrei rózsa rokonsága [Relationship of *Rosa sancti-andreae* Deg. et Trtm. ex Jáv.]. — XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 75–84.

Kerényi-Nagy V. (2008): A szentendrei rózsa rokonsága [Relationship of *Rosa sancti-andreae* Deg. et Trtm. ex Jáv.]. — XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 75–84.

Kerényi-Nagy V. (2011): A Kárpát-medence *Crataegus* és *Rosa* taxonok revíziója [Revision of the genus of *Crataegus* and *Rosa* int he Carpathian Basin]. — NymE-EMK Tudományos Doktorandusz konferencia, Sopron, p. 239–241.

Kerényi-Nagy V. (2011): A szentendrei rózsa (*Rosa sancti-andreae*) nevezéktani és taxonómiai problémái – Kanitzia **18**:13–28.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): A zágrábi rózsa (*Rosa zagrabiensis* VUKOTINOVICS et H. BRAUN) és a szentendrei rózsa (*Rosa sancti-andreae* DEGEN et TRAUTM.) taxonómiai helyzete és védelme [The taxonomy status and protection of *zagrabiensis* VUKOTINOVICS et H. BRAUN and *Rosa sancti-andreae* DEGEN et TRAUTM.]. — VII. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium 2011. október 13-14., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 79–84.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): Ritka erdélyi rózsa és galagonya taxonok. — NymE-EMK Tudományos Konferencia, Sopron, p. 238–247.

KERÉNYI-NAGY V. (2011): Selmecbánya vadrózsái. — NymE-EMK Tudományos Konferencia, Sopron, p. 26–32.

KERÉNYI-NAGY V. (2012): Ritka rózsafajok és –hibridek [Rare *Rosa* spp.] – In. BARTHA D. (ed.): Magyarország ritka fa- és cserjefajainak atlasza [Atlas of rare shrubs and trees in Hungary] – Kossuth Kiadó, Budapest. pp. 207–225.

KERNER, A. (1869): Beschreibungen neuer Pflanzenarten der österreichischen Flora — Österreichische Botanische Zeitschrift **19**(11): 325–333.

KERNER, A. (1869): Beschreibungen neuer Pflanzenarten der österreichischen Flora — Österreichische Botanische Zeitschrift **29**(8): 232–236.

KERNER, A. (1881-1913): Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam a Museo Botanico Universitatis Vindobonensis editam I. — Vindobona (I. in 1881, II. in 1882, III. in 1884, IV. 1886, V. in 1888, VII. in 1896).

KERNER, A. (1882): № 458. *Rosa sytnensis* KMET – in KERNER, A. (1882): Schedae ad floram exsiccatam Austro-Hungaricam a Museo Botanico Universitatis Vindobonensis editam II. — Bécs, p. 28.

KLÁŠTERSKÝ I. (1974): Subsekce *Rubiginosae* rodu *Rosa* L. v Československu. — Preslia, Praha, 46/4: 319–332.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1930): *Rosa scabrata* CRÉP. a paralelní formy *Rosa dumetorum* v Čechách. — Věda přírodni **11**: 243.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1931): O *Rosa Schuberti* WIESB., *reticulata* KERN. a několika jiných problematický z okruhu *R. Jundzilii* BESS.— Časopis Nár. Musea v Praze **105**: 34.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1932): *Rosa Jundzilii* BESS. var. *decora* KERN. et *R. agrestis* SAVI var. *Gizellae* (BORB.) SCHLIMP. en Bohĕmia. — Preslia **11**: 49.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1942): Rosae Asiae anterioris et peninsulae Balcanicae in itineribus cl. R. H. Reichingeri fil., A. Pilati et aliorum collectae. — Studia Botanica Čechica **5**(1–2): 59–74. et tab. 7–9.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1954): Růža doupovský hor. — Čas. Nár. musea. odd. přír. **123**(1): 20–31.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1969): Komplex *Rosa agrestis* v Československu.. — Zpr. Čs. Bot. Společ., Prága, **4**: 179–184.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1969): Komplex *Rosa canina* L. v Československu.. — Zpr. Čs. Bot. Společ., Prága, **4**: 174–179.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1969): *Rosa sancti-andreae* DEG. et TRTM.. — Folia Geobotanica et Phytotaxonomica **4**: 191–195.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1969): Sterberg's *Rosa affinis* und *Rosa gentilis*, ihre wirkliche taxonomische Zugehörigkeit und ihr Wert. — Folia geobot. Phytotax. **4**: 313–318.

KLÁŠTERSKÝ, I. (1969): Sternberg's *Rosa affinis* und *Rosa gentilis*, ihre wirklihe taxonomische Zugehörigkeit und ihr wer. — Folia Geobotanica et Phytotaxonomica **4**: 313–318.

KMET A. (1884): Ein neuer Standort der *Rosa reversa* W. KIT.. — Oesterr. Bot. Z. **34**(11): 395–396.

KMET A. (1884): *R. reversa* W. KIT, *R. Simkovicsii*, *R. holikensis*. — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **34**(1): 15–19.

KOCH, W. D. J. (1837): Synopsis florae Germanicae et Helveticae: exhibens stirpes phanerogamas rite cognitas, quae in Germania, Helvetia, Borussia et Istria sponte crescunt atque in hominum usum copiosius coluntur. — Frankfurt, p. 1–844. (gen. pp. 221–232.)

KOCH, W. D. J. (1846): Synopsis der deutschen und schweizer Flora, enthaltend die genauer bekannten phanerogamischen Gewächse, so wie die cryptogamischen Gefäss-Pflanzen welche in Deutschland, der Schweiz, in Preussen und Istrien wild wachsen und derjenigen, welche zum Gebrauche der Menschen in grösserer Menge gebauet werden, nach dem DeCandollischen Systeme geordnet, mit einer vorangehenden Uebersicht der Gattungen nach den Classen und Ordnungen des Linneischen Systems. 2. Aufl. 3 Teile in 1 Band.. — Leipzig, Gebhardt & Reisland, p. 1–1210. (gen. pp. 261–272.)

KOVÁTS D. (1992): Waldstein and Kitaibel types in the Hungarian Natural History Museum in Budapest. — Annales Historico-Naturales Musei Nationalis Hungarici **84**: 33–53.

KRZACZEK, W. (1977): Nowe taksony rodzaj *Rosa* L. – New Taxa of the Genus Rosa L.. — Fragmenta Floristica et Geobotanika **23** (1): 37–38.

KUPCSOK S. (1914): Adatok az Alacsony-Tátra flórájához. — Botanikai Közlemények **13**(3): 99–100.

KÜLTÜR, Ş (2002-2003): Anatomical and palynological investigation ont he leaves of wild yellow flowered *Rosa* species in Turkey. — Istanbul Ecz. Fak. Mec. **35**– **36**(1): 69–76.

KÜLTÜR, Ş (2002-2003): Morphological and palynological studies on *Rosa pisiformis* in Eastern Turkey. — Istanbul Ecz. Fak. Mec. **35**– **36**(2): 111–119.

LINNÉ, C. (1799): Species Plantarum. — Tomus II. Pars II.

LOISELEUR DESLONGCHAMPS, J. L. A. (1828): Flora Gallica seu enumeratio plantarum in Gallia sponte nascentium, secundum Linnaeanum systema digestarum, addita Familiarum Naturalium synopsi 2/1. — Párizs – London – Brüsszel, pp. 358–361.

LOOS, G. H. (2002): Ein notwendiger paradigmenwechsel in der taxonomie der WIldrosen — Floristische Rundbriefe **36**(1–2): 97–107.

MARGITTAI A. (1917): Turócmegye és a vele határos megyék vadon termő rózsái – Rosae sponte crescentes comitatus Turóc comitatumque adjecentium. — Magyar Bot. Lapok **17**(1–2): 82–95.

MARGITTAI A. (1923): Vznosy Flore Podkarpatskoj Rusi Kvartaľnik, Munkachevo Pannonija. — Munkács, 99 pp.

MARGITTAI A. (1933): Ladmóc és környékének flórája. — Botanikai Közlemények **30**(1–4): 47–57.

MARGITTAI, A. (1937): Letná kvetena Brezovice mad Torysou a jej okolia. — Sborn. Prirod. Klubu, Kassa **3**:98 – 110.

MARHOLD, K. – HINDÁK, F. (eds.) (1998): Checklist of non-vascular and vascular plants of Slovakia. — VEDA, Pozsony, pp. 598–600.

NOVRUZOV, E. N. (2004): Pigments of species int he genus Rosa and their chemotaxonomic value. In: NYBOM, H. – RUMPUNEN, K. (eds.): Proceedings of the first international rose hip conference, 7–10., September, 2004. Gümüşhane, Turkey — Acta Hort. 690: 225–230.

OPIZ, F. M. (1852): Seznam rostlin Květeny České. — Prága, pp. 83–84.

PODANI, J. (2003): A Szárazföldi Növények Evolúciója és Rendszertana. — ELTE Eötvös Kiadó, 296 pp.

POLGÁR S. (1942): Adatok Magyarország rózsaflórájához. — Botanikai Közlemények **39**(1–2): 91–92.

POPEK, R. (1996): Biosystematyczne studia nad rodzajem *Rosa* L. w Polsce i krajach ościennych.. — Wydawnictwo Naukowe WSP, Krakkó, 249 pp.

POPEK, R. (2007): Dziko rosnące Róże Europy. — Officina Botanika, Kraków, 7–119. pp.

POTTER, D. – ERIKSSON, T. – EVANS, R. C. – OH, S., SMEDMARK, J.E.E. – MORGAN, D. R. – KERR, M. – ROBERTSON, K.R. – ARSENAULT, M. – DICKINSON, T.A. – CAMPBELL, C. S. (2007): Phylogeny and Classification of *Rosaceae*. — Plant Syst. Evol. **266**: 5−43.

REICHENBACH, L. (1830-32): Flora Germanica excursoria ex affinitate regni vegetabilis naturali disposita, sive principia synopseos plantarum in Germania terrisque in Europa Media adjacentibus sponte nascentium cultarumque frequentius — Lipcse, Apud Carolum Cnobloch, p. 1-878. (spec. pp. 615-616.)

RICHTER A. (1889): *Rubus Fábryi* ALAD. RICHT. nov. sp. und *Rosa subdublicata* BORB. var. nov. *albiflora* A. RICHT. — Botanisches Centralblatt **38**(12): 817–818.

RICHTER A. (1889): Gömör-megye Rosaceái és még néhány adat Szepes- és Abauj-Torna-megyék rózsa-féléinek ismeretéhez. — Természetrajzi Füzetek **12**(1): 1–12.

RICHTER A. (1889): Rhodológiai adatok a magyar és franczia flóra ismeretéhez. — Természetrajzi Füzetek **12**(1): 138–143.

RICHTER, H. E. (1835): Caroli Linnaei systema, genera, species plantarum uno volumine. Editio critica, adstricta, conferta sive Codex Botanicus Linnaeanus textum Linnaeanum integrum ex omnibus systematis, generum, species plantarum editionibus, mantissis, additamentis selectumque ex ceteris ejus botanicus libris digestum, collatum, contractum cum plena editionum discrepantia exhibens, in usum botanicorum practicum. — Lipcse, pp. 495–498.

ROCHEL, A. (1838): Botanische reiste in das Banat. — Pest, pp. 90.

SABRANSKY, H. (1902): Ein Beitrag zur Kenntnis der Flora von Tirol — Österreichische Botanische Zeitschrift **52**(4): 147.

SABRANSKY, H. (1913): Eine neue Rose der Flora von Tirol — Allgemeine Botanische Zeitschrift **5**: 75.

SAGORSKI, E. – SCHNEIDER, G. (1891): Flora der Centralkarpathen mit specieller Berücksichtigung der in der Hohen Tatra vorkommenden Phanerogramen und Gefäss-Cryptogamen nach eigenen und fremden Beobachtungen. — Lipcse, pp. 143–158.

SCHULTES, J. A. (1814): Österreichs Flora – Ein Handbuch auf botanischen Excursioner enthaltend eine kurze Beschreibung der in den Erbstaaten des österreichischen Kaiserthume wildwachsenden Pflanzen. — Wien, p. 67–76.

SIMKOVICS (SIMONKAI) L. (1885): Arad város és megyéje flórájának főbb vonásai. — Természetrajzi Füzetek **9**: 40–42.

SKALICKÝ, V. (1978): *Rosa albiflora* OPIZ. — Sborník Severočeské pobočky Československé botanické spoločnosti, Prága, **8–9**(2): 136–137.

SMITH, J. E. (1808): English Botany; or coloures figures of British Plants with their essential charactersm synonyms, and places of growth, to which will be added, occasional remarks. Vol. 27. — London, № 1896.

SMITH, J. E. (1813): English Botany; or, coloured figures of British Plants, with there essential characters, synonyms, and places of growth: to which will be added, occasional remarks. Vol. 35. — London, (t. 2459.)

SOŁTYS-LELEK, A. (2003): Nowe taksony rodzaju *Rosa* L. we florze Ojcowskiego Parku Narodowego — Parki Narodowe i Rezerwaty Przyrody **22**(4):499–505.

SOŁTYS-LELEK, A. (2007): *Rosa woodsii* (*Rosaceae*) – nowy gatunek we florze Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej — Fragmenta Flor. Geobot. Polonica **14**(1):202–206.

SOŁTYS-LELEK, A. (2011): Chorologia krytycznych rodzajów: *Crataegus* L., *Rosa* L., *Rubus* L. na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej — Prą,dnik prace i materiałMuzeum im. Prof. Władysława Szafera **21**:5–109.

SOŁTYS-LELEK, A. (2011): Wild roses of the Medobory Nature Reserve and its protection zone (Podolian hills, Western Ukraine) — Visnyk of the Lviv University, Series Biology, **56**:65–83.

SOÓ R. (1961): Faj és alfaj névváltozások, fontosabb auctornév javítások „a magyar növényvilág kézikönyvé"-ben. — Botanikai Közlemények **49**(1–2): 145–171.

SOÓ R. (1963): Fejlődéstörténeti növényrendszertan. — Tankönyvkiadó, Budapest, 560 pp.

SOÓ R. (1978): Kiegészítések és javítások *Soó–Kárpáti:* Magyar flórájához az újabb kutatások eredményei alapján — Botanikai Közlemények **65**(3): 149–164.

SOÓ R. (1966): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve II. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae II. — Akadémia kiadó, Budapest, p. 225–243.

SOÓ R. (1970): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve IV. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae IV. — Akadémia kiadó, Budapest, pp. 578–579.

SOÓ R. (1973): A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve V. – Synopsis systematico-geobotanica florae vegetacionisque Hungariae V. — Akadémia kiadó, Budapest, pp. 533–626.

ŠVESTKA F. (1931): *Rosa rubiginosa* L. v kotlině kounické — Od Horačka k Potyji **8**: 354.

ŠVESTKA F. (1931–1932): Růža plstnatá (*Rosa tomentosa* SM.) v okolí Víru na pobřeží Svratky. — Od Horačka k Potyji **8**: 354.

ŠVESTKA F. (1945): Rarita: *Rosa pendulina* L. *typica* f. *spicifolia* F. ŠVESTKA. — Příroda, Brno, 37/7: 221.

ŠVESTKA, F. (1935): *Rosa gallica* L. (Růže galská, nízká, octová). — Příroda lustrovaný měsičník přrodovědecký s přílohou příroda a škola pro vyučování přírodovědně **28**(133): 12–14.

ŠVESTKA, F. (1944): Příspěvek k systematickému a fytogeografickému studiu planě rostoucích růží, rod *Rosa* (L.) CRÉP. v Československé republice. — Sborník klubu přírodovědeckého v Brné **25**: 102–112.

UECHTRITZ, R. (1880): *Rosa umbelliflora* SW. und *R. cuspidata* MB. — Österreichische Botanische Zeitschrift **30**(4): 123–124.

VUKOTINOVIĆ L. (1887): Zur Rosenflora von Agram [Zágráb]. — Oesterr. Bot. Z. **37**(9): 301–303.

VUKOTINOVIĆ, L. (1880): Novi oblici Hrvatskih hrastovah te ini dotacni na floru Hrvatsku. — Zágráb, Rada Jugoslavenske Akademije Znanosti i umjetnosti, **51**: 31.

VUKOTINOVIĆ, L. (1886): Opis ružah okoline Zagrebačke – Rosae in vicinia Zagrabiensi et quaedem in Croatia maritima crescentes. — Zágráb, Rada Jugoslavenske Akademije Znanosti i umjetnosti, 83., 64 pp.

VUKOTINOVIĆ, L. (1886): Rosae Croaticae. — Zágráb, Rada Jugoslavenske Akademije Libr. 69. 1884., 17 pp.

VUKOTINOVICS L. – BRAUN, H.(1884): № 853. *Rosa Mirogojana* VUKOTINOVICS et BRAUN ex VUKOTINOVICS; № 862. *Rosa Zagrabiensis* VUKOTINOVICS et BRAUN. in KERNER, A. (ed.): Schedae ad Floram Exsiccatam Austro-Hungaricam III.. — Bécs, p. 47., 55.

WAGNER, H. (1894): Botanische Forschungsreise (cum *R. Bulgarica* BORBÁS n. sp. et *R. Degeniana* BORBÁS n. sp. sine descr.). — Oesterr. Bot. Z. **44**(7): 37–38.

WIESBAUR, J. B. (1884): Die Rosenflora von Travnik in Bosnien. — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **34**(2): 42–45.

WIESBAUR, J. B. (1886): Neue Rosen vom östlichen Erzgebirge. — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **36**(10): 325–330.

WIESBAUR, J. S. (1879): Floristische Beiträge. — Oesterreichische Botanische Zeitschrift **29**(5): 141–148.

WIESBAUR, J. S. (1884): Die Rosenflora von Travnik in Bosnien (*Rosa Brandisii* J. B. KELLER ex WIESB.; *R. alpina* L. var. *Travnikensis* J. B. KELLER ex WIESB.). — Oesterr. Bot. Z. **34**(1): 12–14.

WIESBAUR, J. S. (1884): Die Rosenflora von Travnik in Bosnien. — Oesterr. Bot. Z. **34**(1): 12–14.

WIESBAUR, J. S. (1884): Die Rosenflora von Travnik in Bosnien. — Oesterr. Bot. Z. **34**(3): 92–96.

WIESBAUR, J. S. (1884): Die Rosenflora von Travnik in Bosnien. — Oesterr. Bot. Z. **34**(4): 128–131.

WIESBAUR, J. S. (1884): Die Rosenflora von Travnik in Bosnien. — Oesterr. Bot. Z. **34**(5): 170–172.

WIESBAUR, J. S. (1885): Ergänzungen zur „Rosenflora von Travnik in Bosnien”. — Oesterr. Bot. Z. **35**(10): 337–344.

WILDT, A. (1920): *Rosa rubiginosa* L. var. *jenensis* M. SCHULZE subvar. *Iltisii* WILDT. — Oesterr. Bot. Z. **61**(5): 197.

ZIELIŃSKI, J. (1985): Studia nad rodzajem *Rosa* L. – Systematyka sekcji *Caninae* DC. em. CHRIST. – Arboretum Kórnickie **30**: 1–109.

ZIELIŃSKI, J. (1985): Studia nad rodzajem *Rosa* L. – Systematyka sekcji *Caninae* DC. em. CHRIST.. — Arboretum Kórnickie **30**: 1–109.

Teratológia (Teratology)

FACSAR G. – TÖMÖSKÖZI M. (1984): Adatok a *Rosa gallica* L. és a *Rosa* × *centifolia* L. virágának és virágzatának teratogeneziséhez. — Kertészeti Egyetem Közleményei **48**: 173–183.

FACSAR G. (1977): Rendellenes alakulású csipkebogyó néhány rózsafajon. — Kertészeti Egyetem Közleményei **41**: 91–95.

GALLÉ L. (1940): Növényi rendellenességek II. – A tölcséralakú levelekről. — Botanikai közlemények **37**: 66–85.

GYŐRFFY I. (1960): Teratogenesis *Rosae indicae*. Durch Fehlen der beanspruchten Temperatur und des Helioquantums verursachte centrifugale und centripetale Entwicklungsabweichungen der Blütenzyklen von *Rosa chinensis* ssp. *indica*, als Compensationen = A *Rosa chinensis* JACQ. ssp. *indica* LINDL. teratogenezise — Botanikai Közlemények **48**(3–4): 158–171.

HORTOBÁGYI T. – PRÉCSÉNYI I. (1961): Rózsa-áltermések rendellenességei. — Botanikai Közlemények **49**(1–2): 27.

KERÉNYI-NAGY V. (2006): A *Rosa* L. genusról és a *Rosa sancti-andreae* DÉG. et TRTRM. ex JÁV. új populációjának felfedezéséről. — Tudományos Diákköri Dolgozat, BCE Kertészettudományi Kar Könyvtár, pp. 1–50.

KÜHN, O. – MIHALUSZ V. (1916): Eine teratologische Erschenung an *Rosa rugosa* — Österreichische Botanische Zeitschrift **66**(5–6): 180–186.

Természetvédelem (Nature conservation)

BARTHA D. (1990): Hazánk védett fa- és cserjefajai IV. – Szedrek, Rózsák – Az Erdő **5**:232–233.

BARTHA D. (1992–1993): A Magyarországi dendroflóra tagjainak florisztikai, cönológiai, ökológiai és természetvédelmi mutatói. — Erdészeti és Faipari Tudományos Közlemények **38–39**: 13–32.

BARTHA D. (2000): Vörös Lista. Magyarország veszélyeztetett fa- és cserjefajai. Kék lista. Magyarország aktív védelemben részesülő fa- és cserjefajai. Fekete Lista. Magyarország adventív fa- és cserjefajai.. — LővérPrint, Sopron, 32 pp.

BARTHA D. (ed.) (2012): Természetvédelmi növénytan. — Mezőgazda Kiadó 404 pp.

DIHORU, G. – NEGREAN, G. (2009): Cartea roşie a plantelor vasculare din România. – Editura Academiei Române, Bukarest, 630 pp.

EMŐDY W.-Z. (2009): Védett növényfajok állapotfelmérése a Kőszegi-hegységben. — Szakdolgozat (mscr.), NymE, EMK, Növénytani és Természetvédelmi Intézet Könyvtára

FACSAR G. (1988): A szentendrei rózsa és rokonai. — Kertészet és Szőlészet **37**(23): 15.

FACSAR G. (1988): A szentendrei rózsa és rokonai.. — Kertészet és Szőlészet **37**(23): 15.

FACSAR G. (1988): Vadrózsák – védelemre érdemesek. — Kertészet és Szőlészet **37**(45): 14–15.

FACSAR G. (1990): A molyhos rózsák (Subsectio *Vestitae*) autochton és allochton populációi és természetvédelmi helyzetük Magyarországon. — Lippay János Tudományos ülésszak előadásainak és posztereinek összefoglalói. – KÉE Kiadványai, Budapest, pp. 336–337.

FACSAR G. (1993): A *Rosa* fajok veszélyeztetettsége és védettsége Magyarországon – Grade of endangering and protection value of Rosa species.. — 35th Georgicon days Keszthely – the maintenance of natural surroundings in our changing world, PATE Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar, Keszthely, pp. 142–147.

FACSAR G. (1993): Magyarország vadontermő rózsái. — Kandidátusi értekezlet, 162 pp.

FACSAR G. (1993): Magyarország vadontermő rózsái – Kandidátusi dolgozat. — KÉE Közleményei, Publicationes Universitatis Horticulturae Industriaeque Alimentariae Vol. LIII. Suplementum, Budapest, pp. 160.

FACSAR G. (1993): A *Rosa* fajok veszélyeztetettsége és védettsége Magyarországon – Grade of endangering and protection value of Rosa species. – 35th Georgicon days Keszthely – the maintenance of natural surroundings in our changing world, PATE Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar, Keszthely, pp. 142–147.

FACSAR G. (2004): Megkerülhető-e a *Rosa* nemzetség faji sokfélesége a termőhely és a tájjelleg értékelésénél Magyarországon. — Aktuális flóra- és vegetációkutatás a Kárpát-medencében VI. Keszthely, 2004. február 26–29. Előadások és poszterek. p. 3.

FRANK N. – KIRÁLY G. – TÍMÁR G. (1998): Vörös Lista – A hazai Laitaicum védett és veszélyeztetett edényes növényfajai. — Soproni Műhely, Sopron, p. 18-19.

HERZIG, A. (1997): Rote liste Burgenland?. — Biologische Station Neusiedler See Biologisches Forschungsinstitut für Burgenland, Bericht **87**: 1–33.

HOLUB, J. – PROCHÁZKA, F. – ČEŘOVSKÝ, J. (1979): List of extinct, endemic and threatened taxa of vascular plants of the flora of the Czech Socialist Republic (first draft). — Preslia **51**:213–237.

KÁRPÁTI I. (1958): A szentendrei rózsa — Élővilág **3**(4): 3–6.

KÁRPÁTI I. (1958): A szentendrei rózsa — Élővilág **3**(4): 3–6.

KERÉNYI-NAGY V. – UDVARDY L. (2008): Érdekes színváltozatok néhány növényfajnál, mint a biológiai sokféleség egyik megnyilvánulása. – XXVII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2008. szeptember 25–26., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 127–132.

KERÉNYI-NAGY V. (2006): A *Rosa* L. genusról és a *Rosa sancti-andreae* DÉG. et TRTRM. ex JÁV. új populációjának felfedezéséről. — Tudományos Diákköri Dolgozat, BCE Kertészettudományi Kar Könyvtár, pp. 1–50.

KERÉNYI-NAGY V. (2009): Védelemre javasolt galagonyáink és rózsáink [Proposed protection hawthorn and roses] — Kari Tudományos Konferencia – A konferencia előadásainak és posztereinek kivonata, Sopron, Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, p. 60.

KERÉNYI-NAGY V. (2009): Védelemre javasolt galagonyáink és rózsáink [Proposed protection hawthorn and roses] — Kari Tudományos Konferencia – Konferencia kiadvány, Sopron, Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, p. 176-178.

KERÉNYI-NAGY V. (2010): A Történelmi Magyarország vadon termő és kultúrreliktum rózsáinak listája [The checklist of the Historical Hungary's wild and kultur-relict roses] — XXVIII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2010. szeptember 30., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 65-73.

KERÉNYI-NAGY V**.** (2010): Ritka rózsafajok és hibridek – *Rosa* spp. — Tilia **15**: 191-270.

KERÉNYI-NAGY V. (2010): A Történelmi Magyarország vadon termő és kultúrreliktum rózsáinak listája — XXVIII. Vándorgyűlés Előadások összefoglalói, 2010. szeptember 30., Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp. 65-73.

KIILERICH, B. – THOMSEN, T. – SVANBORG, N. – BORG, C. (2011): Eradication of *Rosa rugosa* by native nordic sheep. — 11th International Conference on the ecology and Managment od Alien Plant invasion, 30th August – 3rd September, Cultural and Youth Centre of Vas county, Szombathely.

KIRÁLY G. (szerk.) (2007): Vörös Lista. A magyarországi edényes flóra veszélyeztetett fajai. – Saját kiadás, Sopron, 73 pp.

KOPASZ M. (1978): Védett természeti értékeink. — Mezőgazdasági Kiadó, 395 pp.

KRICSFALUSY, V. V. – BUDNIKOV, G. B. – MIHÁLY, A. V. (1999): Red list of Transcarpathian. — Úžgorod.

NÉMETH F. (1989): Növényvilág. Száras növények In RAKONCZAY Z. (szerk): Vörös Könyv. A Magyarországon kipusztult és veszélyeztetett növény- és állatfajok. — Akadémia Kiadó, Budapest, p. 263-321.

„Ha pedig valaki azt hiszi, hogy tud valamit,
még semmit sem ismer úgy, amint ismernie kell.”

I. Korinthusi levél 8,2

„And if any man think that he knoweth any thing, he knoweth nothing yet as he ought to know.”

1 Corinthians 8,2

Fénykép mellékletek

Tab. 1. *Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT.
Tab. 2. *Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT.
Tab. 3. *Rosa kmetiana* BORBÁS
Tab. 4. *Rosa kmetiana* BORBÁS.
Tab. 5. *Rosa myriacantha* DC.
Tab. 6. *Rosa myriacantha* DC.
Tab. 7. *Rosa hungarica* A. KERNER
Tab. 8. *Rosa hungarica* A. KERNER
Tab. 9. *R. hungarica* A. KERNER & *R. facsarii* KERÉNYI-NAGY
Tab. 10. *Rosa facsarii* KERÉNYI-NAGY
Tab. 11. *Rosa agnesii* KERÉNYI-NAGY
Tab. 12. *Rosa pocsii* KERÉNYI-NAGY
Tab. 13. *Rosa veronikae* KERÉNYI-NAGY
Tab. 14. *Rosa veronikae* KERÉNYI-NAGY
Tab. 15. *Rosa veronikae* KERÉNYI-NAGY
Tab. 16. *Rosa* × *spinulifolia* DEMATR.
Tab. 17. *Rosa* × *braunii* J. B. KELLER
Tab. 18. *Rosa* × *braunii* J. B. KELLER
Tab. 19. *Rosa* × *barthae* KERÉNYI-NAGY
Tab. 20. *Rosa* × *borhidiana* KERÉNYI-NAGY
Tab. 21. *Rosa villosa* L.
Tab. 22. *Rosa ciliato-petala* BESSER
Tab. 23. *Rosa stylosa* DESV.
Tab. 24. *Rosa arvensis* HUDS.
Tab. 25. *Rosa dumalis* BECHST.
Tab. 26. *Rosa caesia* SM.
Tab. 27. *Rosa tomentosa* SM.
Tab. 28. *Rosa sherardii* DAVIES
Tab. 29. *Rosa inodora* FR.
Tab. 30. *Rosa agrestis* SAVI
Tab. 31. *Rosa zalana* WIESB.
Tab. 32. *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BR.

Tab. 1. *Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 2. *Rosa* × *reversa* WALDST. et KIT. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 3. *Rosa kmetiana* BORBÁS. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 4. *Rosa kmetiana* BORBÁS. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 5. *Rosa myriacantha* DC. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 6. *Rosa myriacantha* DC. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 7. *Rosa hungarica* A. KERNER (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 8. *Rosa hungarica* A. KERNER (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 9. *R. hungarica* & *R. facsarii* (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 10. *Rosa facsarii* KERÉNYI-NAGY (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 11. *Rosa agnesii* KERÉNYI-NAGY (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 12. *Rosa pocsii* KERÉNYI-NAGY (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 13. *Rosa veronikae* KERÉNYI-NAGY (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 14. *Rosa veronikae* KERÉNYI-NAGY (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 15. *Rosa veronikae* KERÉNYI-NAGY (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 16. *Rosa* × *spinulifolia* DEMATR. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 17. *Rosa* × *braunii* J. B. KELLER (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 18. *Rosa* × *braunii* J. B. KELLER nm. *feichtingerii* KERÉNYI-NAGY et J. NAGY (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 19. *Rosa* × *barthae* KERÉNYI-NAGY (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 20. *Rosa* × *borhidiana* KERÉNYI-NAGY (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 21. *Rosa villosa* L. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 22. *Rosa ciliato-petala* BESSER (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 23. *Rosa stylosa* DESV. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 24. *Rosa arvensis* HUDS. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 25. *Rosa dumalis* BECHST. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 26. *Rosa caesia* SM. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 27. *Rosa tomentosa* SM. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 28. *Rosa sherardii* DAVIES (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 29. *Rosa inodora* FR. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 30. *Rosa agrestis* SAVI (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 31. *Rosa zalana* WIESB. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab. 32. *Rosa zagrabiensis* VUK. et H. BR. (photo: KERÉNYI-NAGY)

Tab 33. *Rosa beytei* BORBÁS var. *borosiana* (DEGEN) KERÉNYI-NAGY

Tab. 34. *Rosa* × *belgradensis* PANČIĆ

Tab. 37. *Rosa glauca* POURR.

Tab. 38. *Rosa glauca* POURR.